This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΛΟΓΓΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI IV

CVRAVIT

VARIETATEM LECTIONIS AC NOTAS

R. COLVMBANII G. IVNGERMANI

P. MOLLI ET SVAS

CVM

LAVRENTII GAMBARAE EXPOSITIS

ADDIDIT

M. BENI. GOTTLIB LAVR. BODEN

PROF. POES. ORD. APVD VITEBERGENSES

LIPSIAE

SVMTIBVS IO. FRIDERICI IVNII

ϞIↃCCLXXVII

Digitized by Google

Digitized by Google

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO
FRIDERICO EVGENIO
DVCI WÜRTEMBERGAE ET TECCAE
COMITI MONTISBELLIGARDI
DYNASTAE HEIDENHEMII
CAET. CAET.
PRINCIPI AC DOMINO SVO
INDVLGENTISSIMO
BENIAMIN GOTTLIEB LAVRENT. BODEN

Ex quo licuit augustum vultum TVVM, SERENISSIME PRINCEPS, in hac ciuitate contueri ac venerari coram, TVAque singularis comitas mihi fecit potestatem, TIBI aliquid de meo qualicumque penu litterario sub oculos ferendi, mei me fere poenituit, nihil, quod

Digitized by Google

TE dignum esset, iuuenientem. Malui tamen hoc tenui exilique munusculo defungi, quam omnem plane occasionem, meae in TE pietatis ac reuerentiae publice declarandae, dimittere e manibus, neoque deesse animo, qui gratiae beneuolentiaeque TVAE memoriam quotidie secum circumtulit, nullaque temporis longinquitate conuelli patietur. Accipe igitur, qua potes, gratia, Celsissimae Genti TVAE haereditaria, haec Pastoralia Longi, *quae, quum suus et rure sit honor, Illustrissimus quondam Princeps Nassouiae, D. Guilielmus Fridericus, Belgarum Gubernator, in manibus Molli, Professoris apud Frisios, minime respuit, sed, factus memor, etiam Achillem post arma bellicosque labores ad citharam commeasse, aequus ac lubens sibi dedicari passus est. Nihil dicam de Philippo, celebratissimo illo Duce Aurelianensi, omnes qui* Longi *scenas sua ipse manu picturae honoribus decorauit, quos deinde magnus artifex affabre graphio reddidit in aere. Aliud est, quod ausus meos TIBI excuset. Scio, TE aliquot abhinc mensibus, quum Ornatissimam Prin-*

Digitized by Google

Principem Filiam in complexum Auguſtiſſimi Sponſi deducebas, in itinere plurima inter omnis aetatis, ſexus et ordinum, effuſa gaudia, nec ruſticos paſtoritiosque cultus ſpreuiſſe, imo potius ex illa pietate agreſti, quae thuris loco TIBI *lactis meroque litarat, pro ſumma, quae in* TE *eſt, humanitate, gratam concepiſſe voluptatem. Siccine vel mihi ſit nonnihil de tanta* TVA *indulgentia ſperandum, ſi hanc ſimplicem ruſticarum amoenitatum picturam ad pedes* TVOS *in ſymbolum debitae obſeruantiae collocare fuerit animus? Noli, o noli,* SERENISSIME PRINCEPS, *tenues ruris opes, quas integra haec mea manus offert, contemnere, quum nihil habeam ſublimius. Maiora dent alii, eaque* CELSISSIMO TVO *Nomine digniora, dent Homerica, quibus Tanto* DVCI *conſecratis, licet in lumina Domus Auguſtiſſimae gloriamque auitam excurrere, nec praeterire laudes bellicas, rebus praeclare geſtis partas, armorumque ſcientia ac rei militaris prudentia incredibili, cuius vi toties cum minore manu longe maioris multitudinis impetum nunc*

ſuſti-

Digitized by Google

ſuſtinuiſti, nunc repuliſti, ſemper autem peritiſſimi, exercitatiſſimi ſtrenuique imperatoris lauream TIBI *comparaſti. Mihi vero nihil conceditur, niſi in diuinas animi* TVI *virtutes intueri,* TVIque *nobilitatem pectoris, et ſenſum pulchri ac venuſti, beneuolentiamque in fouendis pacis artibus ſtudiisque doctrinae commendare poſteritati. Faxit modo Numen O. M. vt in* TVI *Perſona principum decus per longam annorum ſeriem generi humano interſit,* TVAEque *mentis aequitas perpetua regiarum virtutum* CONIVGIS *ſalute* CELSISSIMAEque DOMVS, *de die in diem laetius efflorescentis, incolumitate, magis magisque ſtabiliatur, vt crebro nouae gratulationes prioribus ſint a bonis omnibus, quorum in numero et me, velim, habeas, ſubiiciendae. Scribeb. Vitebergae Nundinis Lipſienſium Vernalibus A. C.* ꝏIↃCCLXXVII.

LECTO-

Digitized by Google

LECTORI
GRAECARVM LITTERARVM STVDIOSO

S. D. P.

EDITOR

Quae res me haud ita pridem eo mouit, vt Achillis Tatii *fabulam typis repetendam curarem, ea quoque* Longi, *dulciſſimi ſcriptoris,* Paſtoralium *nouam editionem prae caeteris eroticis adornare coegit. Quippe longo abhinc tempore in Soſiorum noſtrorum taberuis vel omnino fruſtra quaerebatur ille liber, communi admirationi ſat diu a Politianis, Muretis, Barthiis, Scaligeris, Trilleris, Chriſtiis, Hereliis etiam atque etiam commendatus, vel, ſi difficulter inuentus eſſet, cariſſimo tamen veuibat pretio, quod in exemplaribus antiquis auxerat raritas, in nouiſſimo autem conſtituerat ſplendor operis, elegantibus chalcographicae typographicaeque artis ſubſidiis inſtructi. A manibus haud multis etiamnum teruntur minusque frequenter in catalogis bibliothecarum diuendendarum occurrunt codices huius erotici, vbique fere ſtellula notati. Qnum de ipſo* Longo *nihil ſit, quod ediſſeram, quia nihil de eius vita ad nos peruenit, niſi quod Sophiſta fuerit, ac ſaeculo, ni fallor, quarto vel quinto, floruiſſe videatur, age, nonnulla de editionibus huius fabulae, quas omnes in manibus habui, praemonebo.*

Digitized by Google

Inter rariores rariſſima, vix in ſexcenteſima bibliotheca reperiunda, editio prima numeratur, formis quaternis a Raphaele Columbanio *e bibliotheca* Aloiſii Alemanni *publici iuris facta Florentiae apud* Philippum Iuntam *A. C.* ∞IↃXCVIII. *Hic liber tandem Dresda in meas manus incidit, quum iam notas ex bibliotheca Goettingenſi mihi beneuole deſcripſiſſet doctiſſimus* Heymius, *vbi lectores obſeruent, litteris N. et V. codices, nimirum* noſtrum, *i. e. Florentinum et Vrſiniauum, notari, atque, vbi varietas lectionis probata fuerit Vrſino, P. eſſe ſcriptum. Nec minus infrequens altera eſt, quae una cum* Achillis Tatii *ac* Parthenii Nicaeenſis *Eroticis prodiit officinis ex officina Commeliniana A.* ∞IↃCI. *curantibus* Iuda *et* Nicolao Bonuitiis. *Hanc ſerie temporis quidem excipit, ordine vero anteit,* Godofredi Iungermani, *eadem forma impreſſa Hanouiae typis Wechelianis A.* ∞IↃCV. *valore interno nulli, ne ornatiſſimae quidem, ſecunda. Tantam curam vir adprime doctus in recenſendo, interpretando illuſtrandoque, textu poſuerat. Negat quidem* Petrus Mollus, *Snecanus, I. V. D. et graecarum litterarum Profeſſor in academia Franequerana, qui anno ſaeculi ſuperioris* LX. *eosdem libros foras dedit, illas ſe* Iungermani *curas oculis vidiſſe ante, quam ſuae iam fuiſſent typis mandatae atque excuſae. Res vero ipſa docet, paratam huic ingenio fuiſſe diſſimulationem, qua ſingulare plagium protegeretur. Multa enim inſunt, clam* Iungermano *ſubtracta, quae voluit* Snecanus *ſuo ex ingenio peperiſſe videri, vt ſuis locis notaui. Nimium tamen plagiario pudorem imponi, vel ipſum legis Fabiae reum condemnari, nolim, propterea quod longe plura de ſuis copiis addidit, lectu neque iniucunda, neque plane inutilia graecarum litterarum antiquorumque rituum ſtudioſis, licet ingenue ſit fatendum, longius nonnulla eſſe repetita, locis ſimilibus nonnumquam cumulatis ad faſtidium, nec pauca ſatis iam nota viris in hoc litterarum genere verſatioribus. Quo factum eſt, vt ſuos Petrus ille et vituperatores*

Digitized by Google

ratores haberet et laudatores, opus vero ipsum inundum in bibliopolarum officinis deficeret, ita, vt, quemadmodum ex indice bibliothecae Christiae *animaduertis, notula raritatis insigniatur. Tandem saeculo nostro splendida veste* Longum *iterum prodire iussit* Nealmus (Neaulme) *bibliopola clarus et illustris, graece et latine vna cum emendationibus uncis inclusis Lutetiae Parisiorum anno* LIV *quaternis, cuius varietatem lectionis ante, quam ipsius libri copia fieret, Lipsiae descripsit* Zeunius, *collega nobis coniunctissimus. Recte fabula, cuius argumentum in prooemio e tabula picta describenda natum esse fingitur, reuocatur ad picturam XXIX. figuris aeri incisis ab* Alderano, (Audran) *qui eo tempore ante alios callebat arte laminis aeneis picturas radio inscribendi. Sistunt hae tabulae partes fabellae potiores, quas olim felici manu* Philippus, *Dux Aurelianensis, lineis coloribusque expressérat, addita tabula, magni* Coypelii *arte delineata. Neque alia desunt ornamenta initiis et clausulis librorum, ab A.* Cochin *et a C.* Eisen *adornata, et a* Sim. Fokke *in aes eleganter insculpta, quae omnia libri huius praestantiae melius, quam nostris crumenis, respondent. Etenim, et nitidissimis illis picturae linearis tabulis, et exemplorum paucitate, quorum non nisi CXXV. negotiatori librario aes meruisse dicuntur, pretium exardescit adeo, vt nostrae gentis alumni hoc quidem saeculo ilicet ab emtione repellantur. Quis autem sensu boni venustique imbutus, neque is expers litterarum Graecarum, abstinere possit a lectione scriptoris adeo festiui, ad quem nos allicit gratia rerum iucunda, imago vitae rusticae, priscorum hominum integritas, malorum fuga, tot fortunae ludibria et inopinati euentus palmaque nobilitatae virtutis, cum simplici narrationis genere, nullis pigmentis falsisque verborum lenociniis infucato, sed natura magis, quam arte, facundo, et Athenarum proprium saporem redolente. Igitur iubebatur, vt inter principes fabularum Milesiarum scriptores*

Digitized by Google

ſuauiſſimus ille Longus *vna cum ipſis doctorum hominum animaduerſionibus aere parabili in plurium manus peueniret. Quod vt per me fieret, ad quinque illos libros, ſupra commemoratos, textum recenſui, e variis lectionibus Florentini, potiſſimum vero Romani, quem Vrſinianum etiam vocant, multa in eo emendaui, nonnullas etiam lacunas ſuppleui, aliorum ac meis qualibuscunque coniecturis infra ſubiectis. Animus quidem erat mihi, Molli notas excerpere, quia multa inſunt, quae commode poſſint in arctius contrahi, multa ſunt ſuperuacanea, imo ieiuna et vitioſa. Sed auctores fuere docti viri, vt integras adderem, non modo propter tirones, quibus et ſint aliquod intelligendae graecitatis auxilium, et ex grammaticis antiquis, a Mollo ſaepe laudatis, primaria ſubſidia linguae probe addiſcendae commendent; tum propter eruditos, qui, breuitati ſtudentes, lectorem ſaepe in commentariis criticis ad vberiores has Molli animaduerſiones remiſerint, easque ipſas modo laudent, modo vituperent. Quum vero in his, vt ſupra monui, locus non vnus* Columbanio *vel* Iungermano, *quorum curae in vſum doctorum in primis adſuendae videbantur, deberi animaduerteretur, impediui, vbi fieri poterat, quo minus bis dicta nauſeam crearent legenti ipſamque libri molem nimis augerent praeter vſum. Ita, fonte, vnde hauſiſſet alter, indicato, quae hinc et inde repetita legebantur, ex altero reſecui.*

Vt e regione adponeretur verſio Molliana, quae et in editione Pariſina retinetur, eaedem poſtulabant notae, quod in illis haec interpretatio ſaepe vindicatur. Etenim, niſi periculum fuiſſet, ne, alia ſubſtituta, animaduerſiones illae multis obſcuriores futurae eſſent, prius antiquiorem Iungermani dediſſem, vtpote cui locis quibusdam debetur principatus. Interea loci curaui tamen, vt a ſoloeciſmis, qui magis ſcribentis feſtinationi, quam, vt viſum nonnullis, ignorantiae, tribuendi ſunt, purgaretur, ac ſimul, vbi opus videbatur, componeretur ad ea, quae vel in textu a me ſunt emendata, vel addita. Memoratur quidem a

Bailio

Digitized by Google

Bailio *voc.* Longus, *item a* Lanceloto *in praefatione ad Longum francogallice versum, (his enim, quantum e commentariis academiae Parisinae in eius vita didici, ille est Anonymus, qui* Amioti *laborem iterum edidit anno huius saeculi* XXXI. *sine loci mentione) alia Latina versio, quae secundum illum sit antiquior Iungermania. Sed dubito, vtrum haec vnquam extiterit in rerum natura. Certe omnes docti, quibuscum ea de re per litteras egi, oculis eam vidisse, vel in aliquo bibliothecae indice reperisse, negant. Dissident etiam hi duumviri in anno editionis, quem* Bailius *in primo*, Lancelotus *autem in sexto, superioris saeculi, posuit. Videntur Commelinianam, cui* Gambarae Expositi *insunt, cum illa confundere. Praeter ea susceperat etiam* Huetius, *quod ipse libro de fabulis Romanensibus p. 67 profitetur, Longum latine interpretandum, sed, falsa ac paene ridicula religione captus, iterum e manibus deposuit.*

Quo maiores gratias agant Francogalli Amioto *suo, quippe qui primus* Longum *reddidit Parisiis* ∞ IↃLIX, *aliquoties postea temporis repetitum ac per Lancelotum a maculis repurgatum; Angli vero* Georgio Thornlejo (Thornley) *qui Londini A.* ∞ IↃCLVII. *ignotum suis hominem ciuitate donauit; maxime vero nostrates viro eleganter docto ac modesto, qui, celato quidem nomine, ab aliis tamen enunciato, Daphnin et Chloen Teutonum oculis subiecit Berolini ante hos XII. annos caste, ac, si perpauca exceperis, fideliter etiam. In quo vehementer probo, quod, quae obscoena viderentur, sine detrimento fabulae maluit omittere, quam cum* Huetio *abiisse omnia. Sequutus est L.* Gambarae *verecundiam, qui non minus in poematio suo libidinis descriptiones praeterierat. Hos ego* Expositos, *ne iniuria temporis pereant, tollendos iussi, primum, quia carmen ipsum se multis veneribus commendat, paucis laborat vitiis, deinde, quia pro versione latina, vel metaphrasi, Longi a multis perperam habetur. Argumentum quidem ex Graeco depromsit poeta, sed vsus*

liber-

Digitized by Google

libertate fua, multis commutatis, multis aliunde translatis, nouum quaſi poemation compoſuit. Non nego, in Commeliniano libro, e quo Gambaram *typis repetendum curaui, quaedam ineſſe vitioſa: at haec me commouebant, vt rectam, quae meo ingeniolo videretur, lectionem, alio litterarum genere iuncis incluſam, adſcriberem.*

Quod vero ad peccata et mea et operarum attinet, de doctis et aequis lectoribus ſpero, beneuole ipſos neque omni ſine venia de curis meis eſſe iudicaturos, ſi quid humani praeter voluntatem acciderit, quod potiſſimum de Mollianis metuendum, in quibus, quoniam plures quam mille locos corrigendos videbam (plures forte ſagaciores viderint), Spartana profecto fuit opus patientia.

Caeterum opus maioris et ornatus et praeſtantiae exſpectent alio tempore a Viro Clariſſimo, Ioanne Baptiſta Caſparo d'Anſſe de Villoiſon, *regiae inſcriptionum bonarumque litterarum Academiae, quae Pariſiis floret, pluriumque aliarum ſocietatum, celeberrimo ſodali, qui, paucis abhinc menſibus, imo operis per aliquod tempus ſudantibus, ſuum euulgandi huius etiam Longi animum mihi ſignificauit. Quam praeclara vero ab eruditione optimi viri, cui et regiis codicibus vti licet, ſperanda ſint, coniici facile poteſt ex* Apollonii Lexico Homerico, *quo ab ſe recens edito de re litteraria meruit eximie.*

Prius vero, quam calamum ponam e manibus, ſummas, quas mente concipere poſſum, gratias ago habeoque doctiſſimis viris, qui ad caeteros eroticos, in quibus etiam duo ſurgent ἀνέκδοτοι, ſuam mihi operam per litteras promiſerunt, ex parte etiam re ipſa conferendi initium fecere, quorum ego nomina ſuo loco efferam cum debita gloria et praedicatione, additis precibus, vt et in poſterum ſuo me fauore dedignari nolint. Vale. Scrib. Viteb. XII. Kalend. Maias A. C. ∞ I∫ CCLXXVII.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM

LIBRI PRIMI.

Auctor in Lesbo insula picturam amatoriam conspicit elegantissimam, eamque quatuor libris describere adgreditur. Mitylenes in Lesbo (vbi tota haec fabula agitur) situs depingitur. Lamo caprarius, capellam suam sequutus, forte inuenit puellum expositum vna cum crepundiis pretiosis: tollit, educit, nominat Daphnin. Biennio post Dryas, opilio, suam quaerens ouem, in antro Nympharum reperit puellam pari fortuna: educat et vocat Chloen. Dryas atque Lamo somnio viso illos expositos simul ad pascenda pecora foras emittunt. Hi laeti ludibundiue agunt. Ibi hircum insectatus Daphnis incautus cadit cum illo in foueam, lupae capiendae paratam; sed viuus et sanus extrahitur. Desunt aliqua de osculo (vt est coniicere) et initio amoris. *Dorco bubulcus petit Chloen a Dryante sibi vxorem; verum frustra. Lupina igitur pelle velatus insidiose illam rapere satagit. sed a canibus pessime accipitur. Daphnis et Chloe varie inter se afficiuntur. Enarratur a Daphnide fabula palumbis. Denique Tyrii piratae populabundi inuadunt agros et abstrahunt simul Daphnin. Dorco moribundus relictus, Chloen superuenientem et inopem consilii, donat mirabili fistula, cuius inflatu boues abducti naues subuertunt, et sic cum Daphnide emergunt incolumes; piratae vero submerguntur. Tum Dorconem sepeliunt, et consueta repetunt.*

SVMMA-

Digitized by Google

SVMMARIVM LIBRI SECVNDI.

Vindemia celebratur. Post ad pastum redeunt Daphnis et Chloe. Superuenit ipsis Philetas bubulcus, deque Cupidine et amore sermonem habet longum. Amor inter ipsos crescit. Interim Methymnaei iuuenes sui oblectandi veniunt in agros Mitylenaeos, et venatui, aucupio, et aliis voluptatibus indulgent. Nauem, amisso rudente, vimine alligant litori. Vimen rodit capella. Nauis plena argenti et opum venti vi abripitur. Methymnaei irati autorem inquirunt, et nacti Daphnin male multant. Aduolant rusticani, ad opem ferendam. Philetas constituitur iudex. Accusat Methymnaeus. Respondet Daphnis. Datur lis secundum Daphnin. Vt agentes tum Methymnaei a rusticis accepti fustibus se in fugam dant. Reuniunt domum, publice de iniuria illata (falso re exposita) conqueruntur. Methymnaei statim Bryaxin strategum cum decem natiibus mouere iubent contra Mitylenenses omnium inscios. Agunt, ferunt obuia quaeque Chloen simul, et celeriter abnuigant. Daphnis, hoc cognito, mori vult. Eum solantur Nymphae. Pan immittit terrorem (qui graphice describitur) Methymnaeis, et ducem eorum in somnis monet, reducat statim Chloen. Paret dux, et sic ad Daphnin laetum laeta illa reuertitur, Agitant ferias Pani, aduenitque Philetas. Lamo narrat fabulam de fistula. Philetas fistulam suam artificiosissimam dono dat Daphnidi. Daphnis et Chloe inter se amatorium iuramentum coniurant.

SVMMARIVM LIBRI TERTII.

Mitylenaei illa direptione hostili comperta Hippasum ducem cum copiis terrestribus contra Methymnaeos mittunt. Sed res componitur. Hyeme se disiungi aegre ferunt Daphnis et Chloe. Daphnis, vt eam videat, profectus, quasi

Digitized by Google

quasi aliud agens Dryantis ante casam aucupium exercet. Introducitur a Dryante, et Dionysiis celebrandis interest. Vere exorto, rursus sua pastoralia repetunt. Daphnis ignarum se amoris exercendi dolet. Lycaenium callide eum decipit. Daphnis, praeternauigantibus nautis, edissertat Chloae fabellam de Echone. Proci multi et diuites Chloen ambiunt, Dryante partim eorum petitis admiente. Daphnis vehementer contristatur, vtpote pauper omnino, et omnium rerum egenus. Verum Nympharum ope inuenit crumenam argento refertam. Dat hoc Dryanti et habet sic pastam Chloen; praeter, quod Lamo, cum seruus sit Dionysophanis, dominum hunc suum dicit exspectandum, vt ille rutum habeat. Daphnis donat Chloae eximium pomum.

SVMMARIVM LIBRI QVARTI.

Conseruus quidam Lamonis nunciat mox dominum aduentaturum. Amoenus hortus amoene describitur. Lamo, omnia, vt niteant curat, itidem Daphnis et Chloe. Eudromus, quum mox dominus sit aduenturus, inditat. Lampis, bubulcus, iratus, quod frustra Chloes expetiisset nuptias, iratum illis reddere et acerbum dominum auidus, noctu hortum turpiter vastat, inobseruatusque abit. Lamo cum suis die insequenti miseras querelas fundit. Eudromus iterum aduenit, quo adscito in medium consulunt. Mox venit Astylus minor herus cum parasito Gnathone. Et Astylus promittit se iis veniam impetraturum a patre ob horti damnum. Gnatho homo paedicator Daphnidi vim inferre nequidquam conatur. Venit mox et Dionysophanes dominus cum vxore Clearista, qui inter alia visit capellas, vbi Daphnidis mirabilem fistulandi artem admirantur. Gnatho Astylum rogat, vt abducat secum Daphnin in vrbem, suae nempe libidinis explendae,

Digitized by Google

plandae, idque obtinet. Audit clam omnia Eudromus, aperitque Daphnidi. Ibi Lamo tempus esse ratus, Dionysophani omnem rem denarrat, quomodo Daphnis qua inuentus, qua educatus, Dionysophanes et Clearista re accurate perpensa tandem inueniunt, eum esse suum filium. Igitur magno omnium gaudio recipiunt; et Dionysophanes explicat, cur exposuerit. Aduentant rusticani gratulabundi. Chloe interim pecora pascens queritur sui oblitum Daphnin. Rapitur a Lampide. Hoc vbi comperit Daphnis, solus lamentari incipit. Audit Gnathio latens et Chloen liberans Daphnidi adfert, inque gratiam recipitur. Mox Dryas Chloes casum pariter exponit. Eam abducunt secum in vrbem. Ibi in conuiuio apud Dionysophanem Megacles Mitylenensis agnoscit eam suam filiam. Mox nuptiae rure Daphnidi et Chloae celebrantur.

Digitized by Google

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI IV.

Digitized by Google

ΛΟΓΓΟΥ [1] ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ [2]

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

ΕΝ Λέσβῳ [3] θηρῶν, ἐν ἄλσει [4] τυμφῶν [5] θέαμα [6] εἶδον καλλιστον, ὧν εἶδον.

[1]) ΛΟΓΓΟΣ, Longus. Dubio procul nomen hoc latinum est: quippe quibus longior corporis statura erat, Romanis Longiones, teste *Varrone*, etiam Longi dicti fuerunt. Anno V. C. 749. Romae consulem nomine Longum fuisse legimus. Ioan. Funccius in chronologia. Quatuor monachi fratres a temporibus Arcadii et Honorii Imper. fuerunt in partibus Aegypti, in Scethi, qui ob corporis proceritatem Longi dicti fuerunt: videlicet Ammonius, Dioscorus, Eusebius, et Euthumus, vita et doctrina celebres. *Nicephorus* lib. 13. cap. 10. De nostro vero nihil comperti habemus, τίς δ' οἱ πόλις ἢ δὶ τοκῆες. Huius nusquam *Athenaeus*, veterum alioquin nomenclator auctorum sedulus, mentionem facit. Non *Suidas*, non *Volaterranus* eius meminere: quamobrem, quisnam is fuerit, aut quando vixerit, ab aliis expectabimus.

MOLLVS.

De Longo apud antiquos scri-

Digitized by Google

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER PRIMVS

PROOEMIVM

Cum in Lesbo feras indagarem, Nymphaeum in luco spectaui longe omnium, quae

scriptores nihil sane me legere memini. Apud recentiores vero aliquoties eum maxime laudatum comperi. Ex quibus tamen, neque quis ille fuerit, neque quando vixerit, potui colligere: hoc igitur alii docebunt. Lectionum varietates, quas in nostro codice inuenimus, N. litterae signo notauimus. Quas vero ex Vrsinianis adiecimus, litterae V. Si quae autem sunt etiam P. signo notatae, eas Vrsino probatas esse scito.

RAPH. COLVMBANIVS.

1) ποιμενικά] Latine pastoralia, intellige πράγματα, ea siquidem, quae pastorum sunt, vel quae ad pastores pertinent, hac appellatione veniunt: a *Marone* carmina pastoralia βουκολικὰ inscripta fuerunt, tanquam bubula pro pastoralibus diceret. Tria sunt pastorum genera, αἰπόλοι, ποιμένες, βουκόλοι, caprarii, opiliones, bubulci, alt *Donatus*: imo etiam plura, vt sunt porcorum, equorum et animantium reliquorum custodes: itaque per synecdochen ex specie

εἶδον· εἰκόνος 7) γραφήν, ἱστορίαν ἔρωτος. Καλὸν μὲν καὶ τὸ ἄλσος, πολύδενδρον, ἀνθηρὸν, κατάρρυτον.

ſpecie genus appellatur ποιμενικὸν, ſicut βουκολικόν.

Libri huius facit mentionem *Conradus Lycoſthenes in ſuo Elencho ſcriptorum*, edito ann. 1551. *Longus* quidam ſcripſit ποιμενικὰ, id eſt Paſtoralia, quae adhuc graece extant in Italia. Quae ſua aetate extare in Bibliotheca Strozae ſcripſit Geſnerus.

MOLLVS.

Quidquid in laudem feſtiuiſſimi auctoris dictum fuerit a pluribus, fuere tamen inter ipſos librorum cenſores, qui ne ſtilum Longi quidem noſſent. *Bernardus a Mallinckrot* in *Paralipomenis de hiſtoricis graecis* pag. 39. hoſce libros *heroico carmine* ſcriptos eſſe autumat, licet eo tempore graecus textus iam quater eſſet typis excuſus. Eumdem errorem errauit *Morerius* in *Diction. Hiſtor.* T. II. p. 441. ſcribens: *Il laiſſa quatre Livres de vers Paſtoraux ou Eglogues.* Decepti vero ſunt boni viri *Laurentii Gambarae* metaphraſi poetica, quam infra dabimus.

BODEN.

3) Ἐν λέσβῳ] Λέσβος, Leſbos inſula in Aegeo, dicta a λαιὸς βίος, h. e. ſiniſtra, vel praua vita: vel a λέσβος βίος: ſolet quippe frequenter larga τρυφὴ in μάργην τρυφὴν, h. e. libidinoſum luxum vertere. Nam Leſbus inter Graecos aeque male audiit, ac Sodoma olim inter Chananaeos. Hinc λεσβίζειν et λεσβιάζειν, eſt Leſbios obſcoenis, atque execrandis imitari moribus. Alii dictam volunt a nomine vrbis eius regionis principis, potentiſſimaeque. Sunt, qui appellatam tradunt a Leſbo Japeti filio, qui in inſulam eam nauigauit. P. Mela: Leſbos eſt in Troade, haud procul a Tenedo. Ambitus eius eſt ſtadiorum centum ſupra mille, quemadmodum *Strabo* libr. 13. teſtatur, h. e. 24. fere miliar.

Digitized by Google

quae oculis vſurpaui vnquam, ſpectaculum pulcherrimum: videlicet tabulam pictam, imaginem, hiſto-

 riam-

liar. Germanicorum. A Borea protenditur in Auſtrum, quingenta et ſexaginta habens ſtadia feraci agro; et multa materia claſſibus conficiendis idonea: vnde non nullis μακαρία, i. e. beata dici meruit. Vrbes in ea memoratu dignae fuere Mitylena, cuius paulo poſt mentio fiet, a qua poſteriori ſeculo tota inſula denominata fuit. Vulgo Metellinum et Metelin, Pyrrha, Ereſſos, Antiſſa, Methymna, de qua libr. 4. in princ. Ex inſula hac prodiere Pittacus, vnus ex ſeptem Graeciae ſapientibus, Alcaeus, Sappho, mulier poetices peritiſſima, quam Strabo θαύματός τι χρῆμα, foeminam admirandam appellat. Haec patria Theophraſti Philoſophi, quem Ariſtoteles ſucceſſorem ſibi habuit.

MOLLVS.

4) Ἐν ἄλσει] Ἄλσος, lucus, ſaltus, vbi ſtirpes ἄλλονται, h. e. ſaliunt. Poteſt etiam verti viridarium: *Suet.* in *Tib.* militem praetorianum ob ſurreptum e viridario pauonem capite puniuit. Luci antiquis ſacri erant, quapropter nefas eos caedere. Ea propter Heſiodus ἱερὸν ἄλσος dixit. *Tacit. Annal.* lib. 14. Praeſidium poſthac impoſitum vicis, caeſique luci, ſaeuis ſuperſtitionibus ſacri. *Plinius* libr. 12. c. 1. lucos dicit fuiſſe, Numinum templa, priſcoque ritu ſimplicia rura etiamnum Deo praecellentem arborem dicare. Inde factum, vt rami ſyluarum ſertis coronarentur, non aliter ac Dii. *Ouid.* 8. *Metamor.*

Verba Lelegis:

—Equidem pendentia vidi
Serta ſuper ramos, ponensque recentia dixi,
Cura Deum Di ſint, et qui coluere, colantur.

IDEM.

5) Νυμφῶν] Νύμφη, ſponſa, noua nupta, Graecis dicta quaſi νέα φώνευσα. Antiquitas Nymphas fontium, montium, ſyluarum praeſides

ξυτον. μία πηγὴ 8) πάντα ἔτρεφε, καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα· ἀλλ' ἡ γραφὴ τερπνοτέρα, καὶ
pag. 2 τύχην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τέχνην ἐρωτικήν· 9) ὥστε πολλοὶ τῶν ξένων κατὰ φήμην ἦσαν, τῶν μὲν νυμφῶν ἱκέται, τῆς δὲ εἰκόνος θεαταί. Γυναῖκες ἐπ' αὐτῆς τίκτουσαι, καὶ ἄλλαι σπαργάνοις κοσμοῦσαι 10) παιδία ἐκκείμενα· ποίμνια τρέφοντα·

des appellauit. *Scholiastes in Theocritum*, Nymphas esse dicit, τὰ ἐν γυναικείῳ χρώματι ἐν τοῖς ὄρεσι φαινόμενα, h. e. spectra muliebri forma in montibus apparentia, quae proprie Graecis ὀρεσσιάδες dicuntur.

Νύμφαι ὀρεσσιάδες, κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο.

Nymphae monticolae, filiae Iouis aegidem quatientis.

Neque duntaxat montium, sed et syluarum, ac locorum credebantur esse, *Hom. Il.*

Οὐτ' ἄρα Νυμφάων, αἳ θ' ἅλσεα καλὰ νέμονται.

Neque sane Nympharum, quae nemora pulchra habitant. Hae a Graecis vocantur ἁμαδρυάδες, item δρυάδες, ita procul dubio dictae, quod cum quercubus nasci, et vna cum iisdem interire crederentur: dictae et ἀλσειάδες, ab ἄλσος, i. e. lucus, cui praesidebant, cuiusmodi videntur fuisse illae ipsae, quarum hoc loco fit mentio. Quae floribus et pascuis praesidebant, Napeae et ἐπιμηλίδες dicebantur. Praeerant et fluuiis. *Homerus:*

— νίμονται

Καὶ πηγὲς ποταμῶν, habitant et fontes fluuiorum. *Odyss.*

Νύμφαι κρηναῖαι, Nymphae fontanae.

Nymphae aquarum dicebantur, Ναΐδες, Νηρεΐδες, ὑδριάδες, κρηνίδες, ἐπιποταμίδες, h. e. Naiades, Nereides etc. Quae numina cumprimis colebant pastores. IDEM.

6) Θέαμα] Editio Paris. δεσμάτων. BODEN.

7) Ἐπ-

riamque amoris continentem. Lucus ille amoenus erat, vtpote arboribus, floribusque denſus, aquis irriguus. Cuncta fons vnicus, etiam flores et arbores, vegetabat: at eo iucundior haec pictura, quod eximiam quandam fortunam, artemque amandi haberet, adeo vt multi peregrini, fama exciti, huc ventitarent, cum Nymphis ſupplices, tum ſpectatores imaginis

7) *Εἰκόνος*] N. et V. *εἰκόνα*. COLVMB.

Εἰκόνος γραφήν] Vtrum hic legendum ſit *εἰκόνος*, an *εἰκόνα* per appoſitionem, vt Gramm. loquuntur, ſiue participio ſubintellecto aliquo, vt *περιέχουσαν*, aut ſimili, manum non verterim. Nam genitiuus poterit ſubſiſtere, cum eadem loquendi forma vſus ſit *Achilles Tatius* libr. 8. quando loquitur de tabula, quae continebat fabulam Europae atque Iouis: *πεμπὸν δὲ καὶ τὴν ἄλλην πόλιν, καὶ περιεκοπτῶν τὰ ἀναθήματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην, γῆς ἅμα καὶ θαλάσσης. Εὐρώπης δ' γραφὴ* etc. Deinceps cum alia ciuitatis loca perluſtrarem, ac in Deorum templis munera tholis ſuſpenſa contemplarer, video tabulam, terrum ac mare, nec non Europae fabulam continentem. MOLLVS.

8) *Μία πηγὴ*] *Diodor. Sicul.* lib. 1. *ἔχει δὲ πηγὴν μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συμβαίνει τὸ φυτούργιον.* IDEM.

9) *Καὶ τύχην ἔχουσαν περιττὴν καὶ τέχνην ἐρωτικήν*] Mutatur in aliis ordo, ſecundum edit. Pariſin. *Καὶ τέχνην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τύχην ἐρωτικήν.* RODEN.

10) *Σπαργάνοις κοσμῶσαι*] Non dicit ſimpliciter, *ἐσπαργάνωσαν*, faſciis inuoluerunt, ſed *ἐκόσμησαν*. Ideo quod nobili et ſplendidiore familia nati infantes *σπάργανοις* diſtingui ſoleant a plebeiis. Hinc *Commodus* apud *Herodianum* gloriatur, *μὴ παραδῆναι ἰδιωτικῶν σπαργάνων*, h. e. ſeſe intactum fuiſſe plebeiis faſciis. Atque alibi cubi

φοντας·11) ποιμένες ἀναιρούμενοι·12) νέοι συντιθέμενοι· λῃστῶν καταδρομή· πολεμίων ἐμβολή· πολλὰ ἄλλα καὶ πάντα ἐρωτικὰ ἰδόντά με καὶ θαυμάσαντα, πόθος ἔσχεν ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ. καὶ ἀναζητησάμενος ἐξηγητὴν τῆς εἰκόνος, τέτταρας βίβλους ἐξεπονησάμην, 13) ἀνάθημα μὲν ἔρωτι, καὶ νύμφαις, καὶ Πανί· κτῆμα δὲ τερπνὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὃ καὶ νοσοῦντα ἰάσεται· καὶ λυπούμενον παραμυθήσεται· τὸν ἐρασθέντα ἀναμνήσει· τὸν οὐκ ἐρασθέντα παιδεύσει. πάντως γὰρ οὐδεὶς ἔρωτα ἔφυγεν, ἢ φεύξεται, μέχρις ἂν κάλλος ᾖ, καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν. 14) Ἡμῖν καὶ ὁ θεὸς παράσχοι 15) σωφρονοῦσι 16) τὰ τῶν ἄλλων 17) γράφειν.

ΚΕΦΑΛ.

cubi homini ignobili obiiciuntur, τὰ ἐντελῆ τῆς γενέσεως σπάργανα, h. e. viles et plebeiae fasciae, quibus in pueritia fasciatus fuerat. MOLLVS.

11) Ποίμνια τρεφόντων] Per ποίμνια videtur intelligere lapram atque ouem, a quibus Daphnis ac Chloe sunt enutriti. Nisi quis malit legere ποίμνια τρεφόμενα, greges, qui pascebantur. IDEM.

12) Ποιμένες ἀναιρούμενοι] Verti, pastores tollentes, nimirum infantes; quippe interfectos pastores interpretari, rerum gestarum veritas minus permittit, cum legamus vnicum tantum bubulcum, nomine Dorconem, a praedonibus periisse. Imo dicit et postea, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος, tollit infantem. IDEM.

13) Ἐξεπονησάμην] Proprie elaboraui, labore meo confeci. IDEM.

14) Ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν] *Publius: Amor, vt lacryma, oculis oritur, in pectus cadit.* V. *Barthium* p. 171. sqq. ad *Claud.* BODEN.

15) Ἡμῖν

huius futuri. Erat in hac videre tabula, mulieres suos enixas partus, alias infantulos fasciis adornantes expositos: pecudes eos alentes: pastores tollentes: iuuenes societatem componentes: latronum incursionem: hostium impressionem. Multa praeterea alia, at omnia amatoria, mihi contemplanti, atque admiranti, cupido incessit, commentaria hancce in tabellam scribendi. Itaque, perquisito huius picturae interprete, quatuor conscripsi libros, donum Cupidini, Nymphis, Panique consecratum: rem cunctis iucundam hominibus, quae et aegro medelam afferet, et moerentem consolabitur; amore capto memoriam refricabit, eius immunem erudiet. Nullus quippe omnino amorem effugit, aut effugiet, vsquedum venustas fuerit, et oculi viderint. Det nobis Deus, vt caetera castis modestisque scribamus. CA-

15) Ἡμῖν ὁ θεὸς παράσχοι] Voto tandem concludit τῆς πραγματείας ὑπόθεσιν. Admodum id familiare est poetis, vt initio operis sui Musarum opem implorent. Idem nonnunquam faciunt oratores et philosophi. Socrates ille φιλοσοφιστὴς apud Platonem: ἄγετε, ὦ μοῦσαι, ξύν μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, agite, Musae, exordimini vna dicere. MOLLVS.

Ex scriptoribus profaicis ab numinis inuocatione librum suum orsus est et *Iamblichus* de vita Pythagorae: Ἐπὶ πάσης μὲν φιλοσοφίας ὁρμῆς θεὸν δήπου παρακαλεῖν ἦθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσιν. Vide plura exempla excitata a *Barthio Aduers.* L. LVII. cap. 17. item a *Turnebo Aduers.* Lib. XIV, cap. 13. Tandem in desuetudinem abiit hoc exordiendi genus, tamquam nimium commune et peruulgatum, quod *Asconius* docet ad *Ciceronis* librum de *Diuinatione.* BODEN.

16) Σωφρονεῖτε] Sententia est

ΚΕΦΑΛ. α'.

pag. 3. Πόλις ἐστὶ[1]) Λέσβος, Μιτυλήνη,[2]) μεγάλη καὶ καλή. διείληπται γὰρ εὐρίποις[3]) ὑπεισρεούσαις τῇ θαλάττῃ, καὶ κεκόσμηται γεφύραις ξεστῇ

est ambigua. Nam si referatur ad antecedens ἡμῖν, hic sensus est, vt nos sana siue casta mente scribamus: sin referatur ad lectores, vt haec castis scribamus.

MOLLVS.

17) Τὰ τῶν ἄλλων] Verti caetera, reliqua: quia Graeci dicunt τὰ δὲ τῶν ἐλπίδων, pro ἡ ἐλπὶς spes; Τὰ τῆς ἐπιχειρήσεως, pro ἡ ἐπιχείρησις, ipsa expeditio; τὰ τῶν γεγραμμένων, pro γράμματα, τὰ τῶν βαρβάρων, pro βάρβαροι. Nisi quis malit τὰ τῶν ἄλλων, πράγματα, vel ὄντα exponere, aliorum fortunas, casus, etc.

IDEM.

1) Πόλις ἐστὶ] Talis descriptio Alexandriae, atque eiusdem laus extat apud *Achill. Tat.* libr. 5. initio: Τριῶν δὲ πλεύσαντες ἡμερῶν, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθομεν etc.

IDEM.

2) Μιτυλήνη] Vrbis nomen, dicta, vt *Diodor. Siculus* libr. 4. refert a Μιτυλήνη, filia Machari. Erat haec vrbs sita in Lesbo, a cuius nomine postea tota insula Mitylene nomen sortita fuit, inter Methymnam et Maleam, a Malea distans septuaginta stadiis. Vrbs haec rebus omnibus instructa fuit, duos habens portus, quorum australis quinquaginta triremium ac nauium capax erat: borealis vero magnus ac profundus, aggere protectus. Vitruuius hanc vrbem testatur magnificenter et eleganter aedificatam fuisse, sed non prudenter positam: in qua auster cum flat, homines aegrotant: quum corus, tussiunt: quando septentrio, sanitati pristinae restituuntur. Huius vrbis facit et mentionem D. *Lucas Act.* 20. v. 14. ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην, recepto

CAPVT I.

Est in Lesbo ciuitas, nomine Mitylene, magna atque pulchra. Diuisa enim est fossis, in mare sese exonerantibus, ornataque pontibus, posito

pto eo venimus Mitylenen. *Cicero* contra *Rullum*, Mitylenas vocat vrbem et natura, situ, et descriptione aedificiorum, et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.

IDEM.

3) Εὐρίπους] Εὔριπος ab εὖ et ῥίπτω, quia facile proiicitur, seu reiicitur. Proprie pars maris, quae est inter Aulidem Boeotiae portum, et Euboeam insulam, quae septies, aut saepius potius, vt inciderint passim venti, quemadmodum Liuius existimauit, die ac nocte reciprocatur, quod Seneca his testatus est versibus, in Hercule Oetaeo.

Euripus vndas flectit instabilis vagas,
Septemque cursus flectit, et totidem refert,
Dum lassum Titan mergit Oceano iubar.

Suidas: Εὔριπος, πέλαγος στενὸν, ἢ τόπος ὑδατώδης μεταξὺ δύο γαιῶν, τουτέστι βοιωτίας καὶ ἀττικῆς, ἐντάμνει δὲ τῆς ἡμέρας τὸ ἑπτάκις ὕδωρ τρέπεται, h. e. Euripus, angustum mare, vel aquosus locus inter duas terras, hoc est inter Boeotiam et Atticam. Septies autem quotidie eius aqua mutatur. Hinc riuuli quoque e mari, aut alio flumine, per locum aliquem deducti, Euripi nomen adepti fuere, ab illorum euriporum similitudine, qui in mari sunt, terra vtrinque septi. Et eo modo hoc loco sumitur, *Hesych.* certe εὔριπος interpretatur, τόπος πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ὑδάτων, vt sunt, quos Latini vocant lacus, lacunas, stagna, cisternas. Talos riuuli nostratia oppida in Frisia pulcherrime distinguunt, ac dissecant. Olim Romae in profanas aedes aquae, circum theatra, per fistu-

las

ξῦ καὶ λευκοῦ λίθου. νομίσαις 4) ἃ πόλιν ὁρᾶν, ἀλλὰ νῆσον. Ἀλλὰ ἐκ ταύτης 5) τῆς πόλεως τῆς μιτυλήνης ὅσον ἀπὸ σταδίων διακοσίων, 6) ἀγρὸς ἦν ἀνδρὸς εὐδαίμονος, κτῆμα καλλιστον· ὄρη θηροτρόφα· πεδία πυροφόρα· γήλοφοι κλημάτων· νομαὶ ποιμνίων· καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠιόνος ἐκτεταμένη 7) ψάμμῳ μαλθακῇ. 8) Ἐν τῷδε τῷ 9) ἀγρῷ νέμων αἰπόλος, Λάμων τὄνομα, παιδίον εὗρεν ὑπὸ αἰγὸς τρεφόμενον 10). δρυμὸς ἦν καὶ λόχμη κάτω βάτων· 11) καὶ κιττὸς ἐπιπλανώμενος, καὶ πόα μαλθακὴ, καθ' ἧς ἔκειτο τὸ παιδίον. Ἐνταῦθα ἡ αἶξ θέρτα συνεχὲς, ἀφανὴς ἐγίνετο πολλάκις, καὶ τὸν ἔριφον ἀπολιποῦσα, τῷ βρέ-

las aut tubos immiſſae, euripi dicebantur. *Cic.* libr. 5. *de legib.* Ductus aquarum, quos iſti Nilos euriposque vocant, quis quum viderit, non irriſerit. *Suet.* Circenſibus ſpatio circi ab vtraque parte producto, et in gyrum euripo addito. *Ael. Spart.* in *Heliogab.* Euripis vino plenis nauales circenſes exhibuit. *Ioſeph.* in *antiq. Iud.* περιήγαγον ἔυριπον μέγαν καὶ βαθύν, circumduxit euripum magnum ac profundum. IDEM.

N. Εὐρίπους ἐπικλυσάσας τῇ θαλάττῃ. COLVMB.

Hanc lectionem pro vitio vel librarii, vel typographi, habeas. Retinui veterem: εὐρίπους ἐπικλυσάσας. Tulerim tamen etiam ἐπικλυσάσας. BODEN.

4) Νομίσαις] N. et V. νομίσεως. P. COLVMB.

Pro νομίσεις leg. νομίσειας. MOLLVS.

5) Αλλὰ ἐκ ταύτης] V. ἀλλὰ ταύτης. COLVMB.

6) Pro ἴσον leg. διακοσίων. MOLLVS.

7) Pro ἐν ἠίονι ἐκτεταμένης leg. ἐπ' ἠίονι ἐκτεταμένη. IDEM.

8) Pro

lito candidoque lapide compositis: putares, non vrbem, verum insulam, videre te aliquam. Hac ab vrbe ducenta circiter distabat stadia, viri opulenti cuiusdam ager, possessio pulcherrima: montes ferarum, prata tritici feracia: colliculi palmitibus, pascua gregibus abundabant. Mare in littore protento arenam alluebat mollem. Hoc in agro pecudes pascens caprarius quidam, nomine Lamon, capram offendit infantulum nutrientem. Sylua erat, nemusque arbustis, virgultis, atque rubis densum. Insuper hedera inerrans, nec non mollis herba, in qua iacebat infans. Quo continuo accurrens capra, non semel oculis subducebatur,

8) Pro ψυχαγωγίας μαλθακῆς, leg. ψάμμῳ μαλθακῇ. IDEM.

Longus varie deprauatus. In Commeliniana legebatur perperam: Καὶ ἡ θάλασσα προσίκλυζεν ἐν ἠιόνι, ἱκτισαμένης ψυχαγώγιο (forte ψυχαγώγιον scriptum fuerat) μαλθακός. Aliae: Καὶ ἡ θάλ. πρὸσ. ἐν ἠιόνι ἱκτισαμένης ψυχαγωγίας μαλθακῆς. Ego vero praetuli codicum lectionem, quam *Vrsinus* probauit, et ex parte noster ipse *Mollus*. BODEN.

9) Ἐν τῷδε τῷ] Ita principes editiones. *Mollus* dederat: ἐν τῷ δὲ ᾧ ἀγεζῷ. IDEM.

10) Παιδίον ὑπ' αἰγὸς τρεφόμενον. *Lucian. de sacrific.* Idem de Ioue: ἐς τὴν κρήτην ἐκτεθεὶς, ὑπ' αἰγὸς ἀνετράφη, καὶ ὁ πίθηκος κῦρις ὁ πρότερος ὑπὸ τῆς κυνὸς. Iupiter in Cretam expositus a capra fuit educatus, primusque Cyrus Persa a cane. MOLLVS.

Vid. *Caroli Frid. Pezoldi* Diss. de *hominibus a bestiis nutritis*. BODEN.

11) Pro λίχμη κάτω βάτων,

Digitized by Google

βρέφος παρέμενε. Φυλάττει τὰς διαδρομὰς ὁ Λύμων, οἰκτείρας ἀμελέμενον τὸν ἔριφον, καὶ μεσημβρίας ἀκμαζούσης κατ' ἴχνος ἐλθὼν, ἁρπάζει τὴν μὲν αἶγα πεφυλαγμένως περιβεβηκυῖαν, μὴ ταῖς χηλαῖς βλάπτοι πατοῦσα. τὸ δὲ, ὥσπερ ἐκ μητρώας θηλῆς τὴν ἐπιρροὴν ἕλκον τῆς γάλακτος,[12]) καὶ θαυμάσας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, πρόσεισιν ἐγγὺς, καὶ εὑρίσκει παιδίον ἄρρεν, μέγα καὶ καλὸν, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τύχης ἐν σπαργάνοις κρείττοσι. Χλαμύδιόν[13]) τε γὰρ ἦν ἁλουργές.[14]) καὶ πόρπη χρυσῆ,[15]) καὶ ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον.

των, leg. λίχμα βάτου. MOLLVS.

N. λίχμα βάτων. COLVMB.

Malim: λίχμα κατὰ βάτων. BODEN.

[12]) Ἐπιῤῥοὴν ἕλκει τῆς γάλακτος] *Theodoretus* simili phrasi vsus loquitur nostro de Saluatore, oratione 10. ὅτω τοιγαροῦν γενηθεὶς ὁ θεσπέσιος χριστὸς, ἕλκει μὲν μητρῴαν θηλὴν παραπλησίως ἡμῖν. Alibi dicit τὴν θηλὴν ἔσπασεν. MOLLVS.

[13]) Χλαμύδιον] Diminutiuum a χλαμὺς, chlamys, paludamentum, a χλαίνω, calefacio, quia corpus munit aduersus frigus. Numa, Rex secundus Romanorum, cum Isaurorum, vel vt alii, Albanorum legationem accepisset, atque illorum gestaminis figuram et formam animaduertisset, ab illis acceptam inuenit chlamydis gestationem et vestem, coniuncta regia veste cum senatoria: non extrinsecus addens, at intrinsecus adiiciens purpurae tinctúram, vt horum vtroque corpore vnum conficeretur. Vide is *Suidam* in voce Χλαμύς. *Virgilius* dat chlamydem Didoni libr. 4. Aeneid.

Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Conuenit deliciis etiam hoc gestamen, vt patet ex *Polluce:*

Digitized by Google

tur, suoque relicto foetu apud infantulum permanebat. Lamon tandem miſertus neglecti hoeduli, vltro citroque curſitationem obſeruat. Soleque iam ad altitudinem mediae lucis producto ſequens veſtigia, obſeruatam capram videt infantem circumeuntem, ne calcando vngulis laederet, cauens. Ille autem, vt par eſt, miratus, accedensque propius, infantem inuenit maſculum, magnum atque formoſum, lac haud ſecus quam maternis educentem mammis, inſuper faſciis inuolutum, longe praeſtantioribus, quam pro expoſiti fortuna. Erat quippe

lucē: πρώτη δὲ, φασὶ, Χλαμύδα ἀνύσματι Σκυφῶ ἐπὶ τῷ ὤμῳ, σύριγξι ἐξ ἀργυρῶν πορφυρᾶν ἔχουσα πρόβλημον Χλαμύδα. IDEM.

14) Αλυσγίς] Dicitur et ἀλυσγὶς ἐρυθρὸς, purpureus, purpuriſſatus; dictum hoc nomen, quaſi ἁλὸς ἔργον, i. e. maris opus: quippe πορφύρα, purpura, eſt concha nobiliſſima, cuius ſucco, quem mediis in faucibus habet, veſtes tinguntur. Purpura apud omnes ferme gentes in pretio extitit, quam Romani fecere tanti, vt eius tinctura, eiusque commercio priuatis interdixerint. l. 1. Cod. quae res venire non poſſunt.

IDEM.

15) Πέρνη χρυσῆ] Πέρνη fibula, a πέρω figo, quia infigitur, vt affigat. *Pollux* ait, veſtes connecti ſolitas fignate circa humeros, περόναις κατὰ τὰς ὦμους δήσεται. *Nonnus* libr. 1. intellexit fibulam illam, canens, Νιβρίδα σφίγξατέ μοι στέρνοισι, ceruinam mihi adſtringite pectori. Quando venatum Didonem proficiſcentem depingit *Maro* libr. 4. Aeneid. ita fatur:

Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem.

Ex more venantium foeminarum, quibus veſtis ſubſtricta fibula, ne impediantur. *Philoſtratus iunior* dat fibulam Atalantae venatrici

σον. 16) τὸ μὲν ἐκ πρώτου ἐβουλεύσατο μόνα τὰ γνωρίσματα βασάσας, 17) ἀμελήσαι τῆς βρέφους.

Επειτα

natrici, τῆς ἐσθῆτος εἰς περόνας συνεχομένης, veſte ad fibulas contracta, addita ratione, διὰ τὸ ἐπεργον εἶναι, vt prompta ſit ad agendum.

IDEM.

16) Ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον] Ἐλεφαντόκωπος, comp. ex ἐλέφας, ebur, et κώπη, manubrium, capulus. Hinc ἐλεφαντόκωπον ξίφος, gladius eburneum capulum habens. Huiusmodi gladius ſolet eſſe decus, et tutamen in armis. Vnde Reges et magnates legimus ſibi curare ſolitos e dentibus elephantorum conficiendos enſes. *Heliodor.* libr. 2. *Aethiopic.* ſcribit, gladium Thyamidos habuiſſe caelatam aquilam in ebore: ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐντετύπωται, aquila ebore caelata eſt. Tangit hunc morem *Plin.* libr. 33 c. 12. Et quid attinet haec colligere, cum capuli militum, ebore etiam faſtidito, caelentur argento, vaginae balillis, baltea laminis crepitent? *Ouid.* 7. *Metamor.*

id ipſum ad morem vetuſtiſſimum referre videtur. Narrat enim, ſuae vxori vterum ferenti, adductaeque ad ſaxum ſoli, Aegea, Athenarum Regem, gladium, cui eburneus erat capulus, calceosque ſubiecisſe, mandato addito, vt, ſi prolem maſculam enitereretur, hunc enſem cum calceis tolleret, filioque, vbi ad adultiorem peruenisſet aetatem, traderet.

Cum pater in capulo gladii cognouit eburno.

IDEM.

17) Τὰ γνωρίσματα βασάσας] Eſt autem γνώρισμα a γνωρίζω, notum facio, et γνωρίζομαι, fio notus, innoteſco. Dicuntur etiam σπάργανα, faſciae, quibus infans inuoluitur: Συνθήματα, ſigna, quae ex compoſito dantur. *Donatus*, enarrans verba illa Comici: ciſtellam, Pythia, domo eſſer: monumenta eſſe inquit, quae Graeci γνωρίσματα et σπάργανα appellant: ſed

quippe illi chlamydula purpurea, quam aurea nectebat fibula: gladiolus, cuius eburneus erat capulus. Hinc

sed accipiendo monumenta in certa et peculiari significatione, vt sumitur apud praedictum *Comicum* in *Eunuch. Act.* 4. *scen.* 6. Abi, tu, cistellam, Pythia, domo effer cum monumentis. Cuius significationis aptissimum videtur exemplum habere iste *Pausaniae* locus in *Atticis*. libr. I. κρηπῖδας Αἰγέα ὑπὸ πέτρᾳ, καὶ ξίφος θῆκεν, γνωρίσματα εἶναι τῷ παιδί, crepidas Aegeum sub saxo, et ensem deposuisse, quo ea sibi signa in filio agnoscendo forent. Locus ille *Terentii*, vt hoc obiter addam, optime conuenire videtur cum loco illo Plauti in Rudent. Vbi Daemones senex ait: omnia insunt salua: vna cistella excepta est modo cum crepundiis, quibuscum hodie filiam inueni meam. Hinc Latinis ea, quibus ignoti notescunt, dicuntur signa, argumenta, notacula, notationes, characteres, specimina, monumenta, crepundia. Quippe moris erat partus exponentibus suos, praesertim quos casus et necessitas eo adigebant, vna monumenta, siue crepundia quaedam exponere, tanquam fortunae viatica, vt, qui hos in infantulos incidissent, haberent, vnde alerent: vel si desiisset nouercari fortuna, paternis laribus iam, aut olim, redderentur. Hinc illa apud *Heliodorum*: ὅτε ἄρα σοι πάντως ἐπιδεικτέον μοι τὰ τεκμήρια, ἃ τῷ παιδὶ συνεκτεθῆναι ὑπεδέξω μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἅλιγις· Quamobrem tempus est, vt mihi fasciam ostendas, quam cum filia expositam, te cum caeteris indiciis recepisse dicebas. Quam varia fuerint haec γνωρίσματα, vide clarissimum eruditissimumque virum *Ioan. Bourdelotium* in animaduersionibus suis ad libr. 4. *Heliodor.*

IDEM.

Praeter laudatum *Heliodori* locum Libri IV. p. 174. *edit. Commel.* habes monu-

Digitized by Google

Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ*) αἰγὸς φιλανθρωπίαν[18]) μιμήσεται, νύκτα φυλάξας, κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναῖκα,[19]) Μυρτάλην, καὶ τὰ γνωρίσματα, καὶ τὸ παιδίον, καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Τῆς δὲ ἐκπλαγείσης, εἰ παιδίον τίκτουσιν αἶγες, ὅδε πάντα αὐτῇ διηγεῖται, πῶς εὗρεν ἐκκείμενον· πῶς εἶδεν[20]) τρεφόμενον· πῶς ἠδέσθη καταλιπὼν ἀποθανέμενον· Δόξαν δὴ κἀκείνῃ,[21]) τὰ

menta illa etiam L. V. p. 212. Η μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκκόμιστον αὐτῇ πατρῷον Φάικον δακτύλιον. Et L. VI, p. 286 mentio fit τῶν συνεκτιθέντων μητρῴων κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων.

BODEN.

[18]) Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ αἰγὸς φιλανθρωπίαν] Alia ratio mouit Aegyptium apud *Heliodor.* libr. 2. infantem tollentem expositum, cum inquit: ἐ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἅπαξ εἰσελθοῦσαν παιδεῦσαι, ἦν γὰρ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυμνιῶν παρὰ ἡμῖν σοφῶν. Neque enim fas erat in periculo versantem animam, semel ingressam humanum corpus, despicere et negligere; est enim hoc etiam vnum ex praeceptis Gymnosophistarum, qui sunt apud nos.

MOLLVS.

[19]) Πρὸς τὴν γυναῖκα] Ad eundem modum apud *Dion. Halicarn. libr.* 1. *antiqu.* Faustulus regii pecoris magister Romulum et Remum expositos, domum ad vxorem suam Laurentiam perducit. IDEM.

*) Εἰ μηδέ] Notandum hic Grammatices Studiosis, εἰ aliquando politioribus Graecis pro ὅτι vsurpari, praesertim, si sequatur verbum, affectum aliquem animi significans; vt sunt ἐμπλήττομαι, attonitus sum, αἰδέομαι, timeo, verecundor, θαυμάζω, miror, χαίρω, gaudeo, ἄχθομαι, doleo, δακρύω, lugeo, κλαίω, fleo, et similia. Demosth. de legatione

Hinc primum ſtatuerat, monumentis illis ſolis ſublatis, infantulum habere neglectui. Deinde cum puderet illum, humanitatem non imitari caprae, nocte obſeruata, cuncta haec ſuam ad vxorem Myrtalem portat: videlicet crepundia, infantulum, nec non capram ipſam. Cui attonitae, quod puerulos etiam caprae parerent, rem totam enarrat. Videlicet, quomodo expoſitum offenderit, quomodo enu-

tione falſa. καὶ τὰς Ἀρκάδας ὑμῖν ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρον αἱ πρεσβεῖαι τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις, Arcades etiam eo vobis laetari nuntiauit, quod iam Athenienſium ciuitas rerum ſatageret. Syn. ἔκλαιον γὰρ ἐγὼ τεθνηξόμην, flebam non quod paulo poſt moriturus eſſem. *Iſocrat.* θαυμάζω τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυναστευόντων εἰ πρεσβύτερον αὐτοῖς ἡγοῦνται μέγα φρονεῖν, miror equidem ciuitatum principes, quod efferri ſuum eſſe putent. *Pauſan.* ἦν δὲ ἄρα καὶ δίκης δίκαιον βέλτιστον, εἰ δὴ καὶ Ἀθηναῖοι μετέδοσαν δέλτοις δημοσίᾳ ταφῆναι. Aequitatis autem pleniſſimum illud plebiſcitum fuit, quia publicae ſepulturae honorem ſernis communicarunt. Vide de hac particula D. *Bez.* ad §. 15. cap. 7. ad Corinth.

IDEM.

20) Εὖγε] N. et V. εὖδιν. P.

COLVMB.

Praeter codd. etiam interpres legit εὖδιν, quod recepi. BODEN.

21) Δόξαν δὴ κἀκείνῃ] Locutio Atticis non infrequens, apud quos participia verborum imperſonalium pro genitiuo ponuntur. *Lucian.* δόξαν ἦν μοι διὰ πολλῶ πρόσωπῶν Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, cum igitur viſum mihi eſſet, Nigrinum Platonicum illum philoſophum multis compellare. *Thucyd.* καὶ δόξαν αὐτοῖς ἐχώρουν ἐς τὸ τεῖχος. Dicitur et δόξαν δὲ ταῦτα a Platone et Xenophonte: ſic ἰὸν pro ἰόντος. *Lucian.*

Digitized by Google

τὰ μὲν συνεκτεθέντα κρύπτεσι, τὸ δὲ παιδίον αὐτῶν ἐπονομάζεσι, τῇ δὲ αἰγὶ τὴν τροφὴν ἐπιτρέπεσιν. Ὡς δ' ἂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου ποιμενικὸν δοκοίη, Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν.[22])

ΚΕΦΑΛ.

Lucian. in *Timone* ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν, cum liceret frui. *Demosth.* χηρεύσα ὑπέμενε, ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, vidua esse sustinebat, quum ei liceret alii nubere. In *apophthegmatibus Alcibiad* ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην, cum licet fugere, ne quaeras iudicium. Talia sunt παρὸν, δίον, δῆσαι, ἐνδεχόμενον, ἐκκοπῆναι, γεγεμμένον, et similia, quae passim occurrunt.

MOLLVS.

Locutio Atticis familiaris, quemadmodum ἀζόμενοι, βεβαπτισμένον et caetera id genus, de quibus *Suidas*, *Bud.* Et Latini *Sall.* in 5. Hist. apud Prisc. lib. 18. de ordinatione verbi: At Lucilius audito Martium regem pro consule per Lycaoniam cum tribus legionibus in Ciliciam rendere. In eodem, legiones Valerianae comperto lege Gabinia Bithyniam et Pontum consuli datam, missos esse.

COLVMBAN.

[22]) Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν] Apud Iudaeos statim post circumcisionem, quae octauo fiebat die, nomen infanti imponebatur. Vide *Lucam* cap. 1. §. 59. ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, et eum patris eius nomine appellabant. Vid. *Gen.* 21. §. 3. 4. Apud Romanos dies infantium lustricus et nominalis dicebatur, eratque octauus, vt apud Iudaeos, puellarum, at nonus puellorum. (Cauſſam disce ex *Plutarchi Quaest. Roman.* edit. *Boxhorn.* p. 67. qui feminas ideo citius lustratas fuisse contendit, ὅτι αὔξουσι τὸ θῆλυ καὶ ἀκμάζουσι καὶ τελειοῦσι πρότερον τοῦ ἄρρενος. Quod autem puellae die, cuius numerus par, mares, cuius

triri viderit: quo pacto ipsum moribundum deserere puduerit. Illa factum approbante mariti, cuncta, quae vna erant exposita, ambo occultant: infantem suum nuncupant, eumque caprae alendum permittunt. Quo autem infantis nomen pastorale videretur, Daphnidem nominare decreuerunt.

cuius impar esset, fuerint nominatae, in eo quaerit, quod numerus impar sit praestantior pari ex diuisione Pythagorica, vnde hunc mari, illum puellae, conuenire putabant. Docet etiam *Casaubonus* ad *Pers.* p. 159. cur non prius liberis nomina imposuerint, nimirum, quia olim, non statim; vt erat natus infans aliquis et tolli iussus, pro vitali et γονίμῳ partu fuerit habitus, sed aliquam multi exspectati sint dies, qui fidem vitalis foetus fecerint, quodque ante diem septimum infans pluribus sit casibus expositus. BOVEN.) Apud Athenienses decimo die sacra fiebant, nomenque imponebatur infanti. *Suidas*: Ἀμφιδρομία, ἡν πέμπτην ἄγουσιν ἀπὸ τοῦ βρέφους. ἐν ᾗ ἀποκαθαίρουσι τὰς χεῖρας αἱ συνψάμενοι τῆς μαίωσεως, τὸ βρέφος περιφέρουσι τὸν ἱσταμενον τρίχοντις, καὶ δῶρα πέμπουσιν οἱ περιέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας, καὶ ἑψιάς. Τῇ δεκάτῃ δὲ τίθενται. Hoc est, Ἀμφιδρομία, quintus a natis infantibus dicebatur dies, quem scil. Graeci solenniter celebrant. Hoc die manus purgant illae, quae obstetricis munere sunt perfunctae. Infantem autem circum focum ferunt currentes, et propinqui dona puerperae mittunt, plerumque polipodes et sepias. Decimo vero die infanti nomen imponunt. Vide *Scholiast. Aristoph.* in *Lysistrat. fol.* mihi 886. Dabantur autem, aut auorum nomina, aut parentum, vt ipsa nominis recordatione ad imitandas eorum virtutes accenderentur: Hinc apud Graecos a Pyrrho plures Pyrrhi, a Philippo Philippi,

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. β'.

Ἤδη δὲ διετὴς χρόνος διηνυσμένος [1]) ποιμὴν ἐξ ἀγρῶν ὁμόρων νέμων, Δρύας τὸ ὄνομα, [2]) καὶ αὐτὸς
pag. 5. ὁμοίοις ἐπιτυγχάνει καὶ εὑρήμασι καὶ θεάμασι. Νυμφῶν ἄντρον [3]) ἦν πέτρα μεγάλη, τὰ ἔνδοθεν κοίλη, ἔξωθεν περιφερὴς, τὰ ἀγάλματα τῶν νυμφῶν

lippi, a Ptolomaeo Ptolomaei. Legimus et apud Poenos Annibalem aui nomen tuliſſe. Verum hi ignari parentum et maiorum nominum, expoſito infanti nomen paſtoris indiderunt, appellantes eum Daphnidem. Daphnis quippe paſtoris nomen eſt apud *Maronem*, vt et apud *Theocrit.* Idyll. 6. n. 1.

Δαμοίτας, καὶ Δάφνις ὁ βουκόλος.

Damoetas, et Daphnis bubulcus, et alio loco:

Αὔλει Δαμοίτας, σύριττε δὴ Δάφνις ὁ βώτας,

Tibia canebat Damoetas, fiſtula vero ludebat Daphnis bubulcus.

Ego nullus dubito, quin hoc nomen dimanauerit a paſtore Daphnide, filio Mercurii, admodum formoſo, qui etiam bucolici carminis inuentor perhibetur: niſi malimus hunc puerum fuiſſe dictum a δαφνὶς, ἴδος, laurus, vel laurea bacca.

MOLLVS.

Lex fuit Graecorum, τὰς γονίας θίσθαι τέκνοισι ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι. De iure igitur Lamon et Myrtale puero adoptiuo nomen dedere. BODEN.

[1]) Διηνυσμένος] V. διηνυσμένου. COLVMB.

[2]) Δρύας] Nomen paſtoris, qui inuentor fuit, et pater habitus Chloes, a δρῦς, quercus. MOLLVS.

[3]) Νυμφῶν ἄντρον ἦν] Antron dictum ab ἀνὰ, et τρέω perforo. Vide elegantiſſimam deſcriptionem apud *Plutarch.* in *vita Craſſi*, in quo delituit ille octo menſes in Hiſpania. Nymphae in antris plurimum habitare credebantur, antiquis. Hinc

Digitized by Google

CAPVT II.

Iamque biennio exacto, pastor quidam e vicinis agris, cui Dryas nomen erat pascendo pecora, haud dissimile quid inuenit, atque vidit. Ingentis molis petra, intus cauos habens recessus, forma rotunda, Nympharum antrum erat, quarum

Hinc *Orpheo* in *Nympharum hymno* dicuntur κευψίδομοι, non vt vulgo scribitur κευψίδρομοι.

Κευψίδομοι, Βάκχοιο τροφοὶ, χθόνιαι, πολυγηθῶς. Ante dixerat: γαίης ὑπὸ κεύθεσιν εἰλὶ ἔχουσαι, et postea ἀντροχαρεῖς. Vide sis *Casaub.* libr. 1. de satyrica poesi. *Virg.* libr. 1. *Aeneid. Fronte sub aduersa scopulis pendentibus antrum: Intus aquae dulces, viuoque sedilia saxo, Nympharum domus. Hom. Odyss.* μ. vers. 317.

Νῆα μὲν ἀμφίαλον, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες, ἔνθα δ' ἴσαν νυμφῶν καλὰ χορὰ ἧδὲ θέμιστες.

Nauem quidem subduximus in cauam speluncam attractam: Hic autem erant Nympharum pulchri loci, atque sedilia. Ea de caussa crediderim, antra antiquis religiosa fuisse. *Sen. epist.* 41. Si quis specus, saxis penitus exesis, montem suspenderit, non manu factus, sed naturalibus causis in tantam laxitatem excauatus, animum tuum quadam religionis suspicione percutiet. *Athen.* libr. 5. in pompa Ptolomaei: ἄντρα κατεσκεύασε, κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφας ἐλεφαντίνας, constructa erant antra, in quorum medio Nymphae erant positae; et libr. 12. Deipnosoph. εἰς τὰ Νυμφῶν ἄντρα ἀποδημοῦντες διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς, abeuntes ad Nympharum antra viuebant cum omni voluptate. *Pausanias* scribit, ad caput amnis Melis fuisse antrum, in quo tradatur, Homerus fecisse sua carmina. Quo enim ille confugeret commodius, quam ad loca Mu-

Digitized by Google

φῶν αὐτῶν λίθοις ἐπεποίητο. πόδες ἀνυπόδητοι 4) χεῖρες εἰς ὦμος γυμναί, 5) κόμη μέχρι τῶν αὐχένων λελυμένη· 6) ζῶμα περὶ τὴν ἰξύν· 7) μασθίαμα περὶ

sis sacra? Nymphae hae, quae in antris degebant, dicebantur etiam *Napeae*, *Ecl.* 2.

Quae colitis syluas Dryades, quaeque antra Napeae.

IDEM.

4) Πόδες ἀνυπόδητοι] Recte: Nymphae quippe venatui addictae erant. Apud *Callimachum* in hymno venatrix Diana a Ioue petit, vt det sibi, ἐς γόνυ μέχρι χιτῶνα, tunicam tantum vsque ad genu, addita ratione, ἵνα ἄγρια θηρία κτείνω, vt agreſtes feras interficiam.

IDEM.

Ἀνυπόδητος idem qui γυμνόπους negatur a *Suida* ſcribi poſſe per ε ἀνυπόδητος, quod *Mollum* fugerat. Dicitur enim et in reliquis ἀνυποδησία et ἀνυποδητεῖν.

BODEN.

5) Χεῖρας εἰς ὦμος γυμναί] Manus adusque humeros nudae. Hoc habitu Atalanta inducitur a *Philoſtrato iuniore*, venatui indulgens εἰς ὦμον etiam vſque nuda. Ratio διὰ τὸ ἐπίεργον εἶναι, vt ſit prompta ad agendum.

MOLLVS.

6) Κόμη μέχρι τῶν αὐχένων λελυμένη] Coma vſque ad humeros ſoluta. Deabus ferme nunquam diſtinctae comae, aut compoſitae: Nam quod de Fotide ſua *Apuleius* libr. 2. ait, capillorum non operoſus, ſed inordinatus ornatus eſt: idem hic de Nymphis, quod vid. I. Metamor. de Daphne.

—*poſitos ſine lege capillos.* *Horat.* od. 2. libr. 3. ſparſum humeris capillum dixit. *Heliod.* libr. I. dat Charicliae capillum, bacchico more ſub corona iactatum, et occupantem partes tergi. *Valer.* 5. *Argonaut.* de Nymphis venantibus.

— *Tenuis leuis innatat vmbra*
Crinis ad obſcurae decurrens cingula mammae.

Inde Dianae a Claudiano dicuntur,

— In-

Digitized by Google

rum simulacra lapidibus efficta, pedes discalceati, palmae atque brachia ad humeros vsque nuda: coma in ceruicem pendula: iuxta lumbos zona erat:

B 5 mollis

— *Indociles errare comae.*
IDEM.

7) Ζῶμα περὶ τὴν ἰξύν] Lege: ζώνη περὶ τὴν ἰξύν. Ζώνη, latine, Zona, a Ictō inter muliebria vestimenta numeratur, qua se mulieres cingebant, sic dicta a verbo ζωννύω, vel ζώννυμι, quod est cingo. Haec alio nomine latino dicitur cingulum. *Festus:* cingulo nona nupta praecingebatur, quod vir in lecto soluebat, de quo *Catullus:*

Ne quaerendum aliud quicquam neruosius illo,
Quod zonam posset soluere virgineam.

et *Ouid.*

Cui mea virginitas auibus libata siniſtris,
Caſtaque fallaci Zona reuincta manu.

At de ea zona hic sermo non est: sed pro mundo muliebri hic sumitur; de quo *Hom.* cum ei dicitur Calypso zonam circumposuisse Nympharum lumbis auream, *Odyss.* ε. verf. 231. — περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύι καλὴν, χρυσείην. Hinc mulier bene ornata, εὔζωνος *Homero* dicitur: vt Il. α. v. 529. Εὔζώνοιο γυναικὸς. Hic *scholiastes*, καλῆς, καὶ εὐτόλμ. *Eustat.* Il. β. ad versum 479. ἴσως Φθίας καὶ γυναῖκα εὔζωνον εἶπεῖν, τὴν εὐκόσμητον, ἀπὸ μέρους τῆς ζώνης τὸ ὅλον ἐμφήνας καλλωπισμὸν ἔλεγον δὲ φιλοτίμως αἱ πάλαι γυναῖκες ἔχειν τῇ ζώνῃ θαῤῥ.
IDEM.

Est locus iste, si quisquam alius, integerrimus, neque opus est, vt cum *Mollo* legas ζώνη pro ζῶμα, quod nesciit vir doctissimus interdum poni pro ζώνη. Porrigit Electra apud *Sophoclem* in tragoedia cognomine Act. I. Sc. 5. p. 102. edit. Stephan. Chrysothemidi ζῶμα, quo parentis sepulcrum coronet. Recte *Camerarius* ζῶμα, ὃ χλιδῶς

περὶ τὴν ὀφρύν.8) Τὸ πᾶν χῆμα, χορεία ἦν ὀρχεμένων· Η ὥσε τῷ ἄντρῳ,9) τῆς μεγάλης πέτρας ἦν τὸ μεσαίτατον· ἐκ δὲ τῆς πηγῆς ὕδωρ ἀναβλύζον, ῥεῖθρον ἐποίει χεόμενον, ὥστε καὶ λειμὼν πόνυ γλαφυρὸς ἐκτέτατο πρὸ τῷ ἄντρῳ, πολλῆς καὶ μαλακῆς πόας ἀπὸ τῆς νότιδος τρεφομένης. Ανέκειντο δὲ καὶ γαυλοὶ, καὶ αὐλοὶ πλάγιοι,10) καὶ σύριγγες, καὶ κάλαμοι, πρεσβυτέρων ποιμένων ἀναθήματα.

ζῶσις ἠσκημένον, reddidit *cingulum non spectabili sane opere elaboratum*, quam mentem etiam adsequutus est *Steinbrüchel* Celeb. in translatione teutonica. Nam Scholiastes notat ad n. l. Ζῶμα δὲ τὸν τὴν ζώνην δηλοῖ, ἢ τὸ ἔνδυμα. BODEN.

8) Μειδίαμα περὶ τὴν ὄφρυν] Μειδίαμα suauis ac mollis risus est, qui maxime foemineum sexum decet. Estne a μειδιάω, idem quod μαδάω, leniter et molliter rideo. Videtur ortum a μεῖον, minus: quoniam ὁ μειδιῶν, subridens, μείοσι κέχρηται γέλωτι, minori vtitur risu. Cuiusmodi risus nostratibus patrio sermone dicitur *een Glimlach*. *Lucian.* in *Iudic. Deor.* γλαφυρόν τι καὶ προσαγωγὸν ἐμειδίασε, blandumque et illecebrosum etiam arrisit. *Heliodor.* libr. 4. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπίσεισε, καὶ σιωπηρὸς ὑπεμειδία. Illa autem identidem caput commouebat, et subridebat. MOLLVS.

9) Η ὥσε τῷ ἄντρῳ] Lege: ἡ ὥσα τῷ ἄντρῳ. ὥσα cum circumflexu, fastigium forsan ab ouali figura, quam fastigium habebat. *Varinus*: ἐν ἐντομικῷ λεξικῷ δὲ γράφεται, ὅτι ὦας αἱ ὀρχαταὶ ἄκραι. Si legas τὸ ὦον vertendum fuerit coenaculum, conclaue huius antri. *Eustath.* Τὸ μετέωρον τῶν οἰκημάτων, ὃ καλοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὕπερον ὑπερῷον, τὸ οἷον αὐτῶν ὑπερῷον ψιλόν. Act. I. v. 13. ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, adscenderunt

mollis commendabat risus supercilia. Vniuersa haec figura, tripudiantium chorea Nympharum erat. Ipso in medio ingentis huius petrae fastigium erat antri, cuius e fonte aqua scaturiens suo liquore frequentem mollemque herbam prati subiecti, varietate sua grati, alebat. Pastoralia poculа, item tibiae obliquae, fistulae et calami, pastorum

runt in coenaculum, siue conclaue. IDEM.

10) Αὐλοῖ πλαγίοις] Tibiae obliquae, Nos *Dwers-pipen* dicimus: *Bion* in *Bucolicis* compositа dictione πλαγίαυλος dixit, cuius inuentor Pan est: εὗρε, inquit, πλαγίαυλον ὁ πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα, Fistulam obliquam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. Erat autem αὐλὸς πλάγιος, genus tibiae, quae fiebat ex loto, vnde πλάγιος, καὶ λότινος συνωνύμως *Pollucі* dicitur, sed obliquo ductu. *Pollux* dicit esse Libyorum inuentum lib. 4. in ipso statim initio Cap. περὶ τῶν ὀργάνων. Atque ibi pro πλαγίαυλον lege πλαγίαυλον, hinc aiunt gallicum nomen flagiolet, quasi plagiaulet. Huius meminit *Theocritus* Idyll. 20. v. 29.

Κὴν αὐλῷ λαλέῃ, κὴν δόνακι, κὴν πλαγιαύλῳ,

Etsi, vel quum tibia loquor, et quum calamo, et quum obliqua tibia. Obliqua haec tibia Graecorum erat, et cum primis pastorum. *Heliodor.* libr. 5. *Aethiopic.* παιδαρίσκος μὲν πέτρᾳ πρὸς πειρατὴν ἱδρυσὰς, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων, puer pascebat oues, non admodum editae rupi circumspiciendi causa, tanquam speculae, insistens, pascua gregi obliquis tibiis distribuens. Vide de obliquis tibiis *Bourdelotium* libr. 1. *Florid.* ad *Apulei. Scaliger.* libr. 1. c. 20. *Poet.* Qui aliter quam *Pollux*: quando ita scribit: Hae omnes tibiae ab summo

ματα. Εἰς τοῦτο τὸ νύμφαιον [11]) ὅις ἀρτιτόκος συχνὰ φοιτῶσα, δόξαν πολλάκις ἀπωλείας παρεῖχε. Κολάσαι δὲ βελόμενος αὐτὴν, καὶ εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταστῆσαι, [12]) δεσμὸν ῥάβδῳ χλωρᾶς λυγίσας ὅμοιον βρόχῳ τῇ πέτρᾳ προσῆλθεν, ὡς ἐκεῖ ληψόμενος αὐτήν. Ἐπιστὰς δὲ, εὗδεν εἶδεν, ὃν ἤλπισεν· ἀλλὰ τὴν μὲν, διδοῦσαν πάνυ ἀν-
pag. 6. θρωπίνως τὴν θηλὴν [13]) εἰς ἄφθονον τοῦ γάλακτος ὁλκήν· τὸ δὲ παιδίον ἀκλαυτὶ [14]) λάβρως εἰς ἀμφοτέρας τὰς θηλὰς μεταφέρον τὸ σῶμα, καθαρὸν [15]) καὶ φαιδρὸν, οἷα τῆς ὄϊος τῇ γλώττῃ τὸ πρόσωπον ἀπολιχμωμένης, μετὰ τὸν κόρον τῆς τροφῆς. Θῆλυ ἦν τοῦτῳ τὸ παιδίον. καὶ παρέκειτο καὶ τούτῳ σπάργανα γνωρίσματα, μίτρα [16]) διάχρυ-

mo inflabantur directo flatu; Afri primo inuenerunt eam, cui Plagion et plagiaulon fecere nomen; non quod esset curua, vt quidam sunt arbitrati, sed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.

IDEM.

Αὐλοῦντο] Diis rusticis pastores emeritas fistulas consecrabant, quod illustratur paullo infra hoc ipso libro: Ἐστιφώσαντο τὰ ἀγάλματα, τὴν δὲ τοῦ Δίρκωνος σύριγγα τῆς πίτυος ἐξέδυσαν ἀνάθημα. Et Lib. IV. Ἐστεφώσατο ὁ Δάφνις σύναυλα πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς. Τῷ Διονύσῳ μὲν ἀνέθηκε τὸν πῆχυν, καὶ τὸ δίεμα, τῷ Πανὶ τὴν σύριγγα καὶ πλάγιον αὐλὸν. Sic et *Nemesianus* Eclog. I, 14.

Iam mea ruricolae dispendet fistula Fauno.

BODEN.

[11]) Τὸ νύμφαιον] Deest αἴτιον. Scribendum tamen νύμφαιον, vt sit proparoxytonum, auctore *Harpocratione* voc. νύμφαιον, vbi consulendus *Mauſſacus*, p. 256. et

rum aetate prouectiorum consecrata dona, de tholis pendebant. Illud Nympharum antrum recens enixa ouis frequentans, saepiuscule sui interitus opinionem praebuit. Itaque pastor eandem coercere volens, et ad priora pascua reducere, vinculo e virga viridi contorto ad instar laquei, petram adit, haud secus, quam illam capturus. Vbi vero aggressus erat, plane quid inexpectatum oculis incurrit. Vidit hic ouem humaniter vbere suo affluenter lactantem, infantem autem vtraque ad vbera sine fletu vllo, impetu cum quodam os transferentem, nitidam atque hilarem; vt pote, vbi illam lactis cepisset satietas, faciem eius oue sua delambente lingua. Infans

et 344. Editiones habebant πυφῶν. IDEM.

12) Εἰς τὴν πρατέραν εὐνομίαν καταστῆσαι] Ad priorem viuendi statum reducere. Est proprie εὐνομία, recta iuris legumque constitutio, rectaque iuri constituto obtemperatio, quod non nisi metaphorice oui conuenire potest. Nisi velis mecum exponere reducere ad prius pascuum, quippe Herodoto εὐνομώτατα κτήνεα νομαί, dicuntur pascua pecoribus accommodatissima. MOLLVS.

13) Θηλάν.] Hoc a quibusdam abest, in primis vero reperitur. BODEM.

14) Ἀκλαυσί] In aliis eodem fere sensu legitur ἀκλαυγί, quae vox minus est vsitata. IDEM.

N. et V. ἀκλαυτί. P. COLVMB.

15) Τὸ καθαρόν] Vtrum ad παιδίον an ad σῶμα, referas, parum refert. καθαρὸν retuli ad παιδίον, non ad σῶμα. MOLLVS.

16) Μίτρα] Mitra, a μίτος, licium, filum, voluntque dictam, quasi μιτρεῖον, alii

διάχρυσος, ὑποδήματα ἐπίχρυσα,[17]) καὶ περὶ σκελίδες χρυσαῖ.[18]) Θεῖον δή τι νομίσας τὸ εὕρημα

alii quod sit περὶ τὰ ἴτρα. Aliquando pro zona capitur, qua venter cingitur apud *Hom.* Saepius pro capitis tegmine foeminis proprio, atque ita hic capitur: quippe mitra mundo muliebri accenseri solet. *Isidorus Hispalensis* in glossis: Calyptra, genus mitrae. *Achill. Tat.* libr. 3. Ὡς μὴ ῥᾳδίως τὰ σπλάγχνα διαπίπτοι, καὶ ἐπενεύσαντες τῇ κόρῃ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ σολὴν ἔξωθεν περιβαλόντες, μίτρᾳ τε καὶ ζώσμασιν ἐνδεδυμένην, ταύτην τὴν σκευὴν ἐπεμφύσωμεν. Ne viscera facile elabantur, hunc in modum, ventrem illum fictitium ex pelle ouilla concinnatum puellae adaptantes, stolaque superimposita, mitris deinde ac vittis additis, apparatum istum occultabimus. Recte *Seruius* ad libr. 9. Aeneid. dicit, pilea esse virorum, foeminarum mitras, quas calanticas vocant, quae, teste Nonio, capiti innectebantur. *Caelius Rhodigin.* libr. 6. antiquarum lection. cap. 10. ex Euripide et Herodot. docet, mitram esse, genus fasciae, siue taeniae, quo caput obligatur. *Scholiast.* ad *Aristoph.* μίτρα διάδημα, ἢ ζώνη, ταῦτα δὲ ἄδην ἐσθήτων ἐστὶν, ἁρμόττοντα τοῖς γυναιξὶν, ἢ τοῖς ἀνδρόγυνοις. Mitra diadema, aut zona. Est vero haec species vestium apta foeminis, non autem viris. Hac de causa *Hiarbas* inter alia lib. 4. Aeneid. obiicit Aeneae et vestitum foeminarum:

Maeonia mentum mitra, crinemque madentem, subnixus. Et quae hic dicitur μίτρα διάχρυσος, aliis χρυσόπαστος, auro variegata. Vide Athen. libr. 12.

IDEM.

[17]) Ὑποδήματα ἐπίχρυσα.] Calcei aurei, siue inaurati. Graecorum foeminae calceis admodum luxuriarunt. Ita, vt in calceis non tantum fuberem gestarint, quo grandiores statura viderentur. *Xen. oecon.* Ischomachi

Digitized by Google

fans haec foemella erat. Et huic crepundia, expositi monumenta addita: videlicet mitra auro distincta,

chi vxorem ὑποδήματα ὑψηλὰ habentem introducit, ὅπως, inquit, μείζων δοκοίη εἶναι, ἢ ἐπεφύκει, quo videretur procerior, quam natura tulerat, verum eo dementiae dilaberentur, vt et aureos calceos sibi aptarent. *Victor.* libr. 14. *variar. lection.* cap. 33. Quem morem grauiter *Clemens Alexandrinus* l. 11. c. 9 paed. taxat. Similiter, inquiens, in calceamentis superbae arrogantesque foeminae magnam quoque ostendunt mollitiem. Vere ergo sunt turpia illa sandalia, in quibus sunt aurea velut donaria, quin etiam circumcirca clauos soleis infigere aequum censent. Multae autem iis quoque amatorias salutationes imprimunt, vt vel per terram immense incedentes, meretricios spiritus incessu insculpant. Valere ergo iubendum est, aureorum et gemmeorum sandaliorum manuum artificium, et crepidae atticae et Sicyoniae, cothurnaeque Persicae et Hetruscae, *Plut.* πλείστων γυναικῶν ἂν ὑποδήματα διάχρυσα περίλης. Pluribus mulieribus ademeris aureos calceos. Hunc morem tangit et *Lucian.* in *Iou. Aesculap. et Herc.* Vbi Herculi Aesculapius exprobrando obiicit, illum vapulasse aureo sandalio, ὅτε ἔξωνον ἔριa ἐν λυδίᾳ, καὶ πορφυρίδα ἐνδιδυκώς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. Neque lanas in Lydia carpsi, purpura indutus, et ab Omphale aureo sandalio verberatus.

IDEM.

18) Καὶ περισκελίδες χρυσαῖ] Aureaeque perisceles; περισκελὶς a περὶ, circum, et σκέλος, crus. *Caelius Rhodig.* putat idem esse, quod in Italia gremiale vocant, et transuersum. Tribuitur hoc ornamentum puellis, ac mulieribus. *Menand.* apud *Pollucem* libr. 2. dicit, τὰς κόρας φορεῖν περισκελίδας. Idem *Poll.* libr. 5. c. 16. in

γυναι-

ζημια[19]) καὶ διδασκόμενος παρὰ τῆς οἴος ἐλεῖν[20]) τε τὸ παιδίον καὶ φιλεῖν, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος ἐπ' ἀγκῶνος, ἀποτίθεται δὲ τὰ γνωρίσματα κατὰ τῆς πήρας, εὔχεται δὲ ταῖς νύμφαις ἐπὶ τύχῃ χρησῇ[21]) θρέψαι τὴν ἱκέτιν αὐτῶν. Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀπελαύνειν τὴν ποίμνην, ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα, δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα· παρακελεύεται θυγάτριον νομίζειν, λανθάνουσαν ὡς ἴδιον τρέφειν. Ἡ μὲν δὴ Νάπη (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μήτηρ εὐθὺς ἦν, καὶ ἐφίλει τὸ παιδίον, ὥστε ὑπὸ τῆς οἴος παρευδοκιμηθῆναι[22]) δεδοικυῖα καὶ τίθεται καὶ

γυναικείῳ κόσμῳ, h. e. in muliebri mundo, inter alia ponit περισφύρια, περισκελίδας seu περισκέλια, et περισκελίδας, addens, Porphyrio περισκελίδας esse ornamentum pedis circa crura. *Horat.* Epist. 17. libr. 1.

Nota refert meretricis acumina, saepe catellam,
Saepe perifcelidem raptam sibi flentis, vti mox
Nulla fides damnis, verisque doloribus adsit.

Gloss. Perifcelides, ornamenta, vel circuli aurei crurum muliebrium. *Tertullianus de cultu foeminarum:* Nescio, an crus de perifcelio in nerum se patiatur arctari. *Petron. Arbiter:* Iam mentum, iam cervix, iam manus, iam pedum candor intra auri gracile vinculum positus, parium marmor extinxerat. *Aristoph.* vocat καὶ πέδας χρυσᾶς. *Cyprianus* compedes: alii catenas, vincula. Num etiam in conspectum haec foeminae ornamenta dabant? Audi *Clement. Alexandr.* C. 10. *paed.* Quemadmodum igitur vestium compositionem honestam, et ab eo, quod est indecorum, mundam esse oportet, ita etiam vitanda est

cta, calcei inaurati, nec non periſcelides aureae. Ratus itaque diuinum quid, hocce inuentum, edoctusque ab oue miſereri, amoreque infantem proſequi, vlnis terra ſublatum excipit, inque peram ſuam monumenta reponit, precatus Nymphas, vt felicibus auſpiciis educare dignentur hanc ſibi ſupplicem. Et quoniam iam tempus erat abigendi in paſcua gregem ad ouium caulam, quaecunque viderat, vxori refert, inuenta oſtendit, hortatur, vt pro ſua agnoſcat, atque educet. At Napa (hoc enim illi nomen erat) ſtatim mater erat, amabatque prolem, quaſi verita, ne ab oue affectu humanitatis ſuperaretur. Quin et ipſa

eſt vſus immoderatio. Nec enim ſicut Lacaenas virgines ſupra genu veſtiri honeſtum eſt: nullam enim partem foeminae nudari decorum eſt. IDEM.

19) Εὔοσμα] In aliis eſt εὔοσμα, quod recentiorem redolet Graecitatem. BODEN.

20) Ελεῖν] Vide Cap. I. n. 17. MOLLVS.

21) Επὶ τύχῃ χρηστῇ] *Longus* hoc dictum enunciat cum praepoſitione, vt et *Ariſtophanes*: ὦ φοῖβ' Απολλον πόθι' ἐπ' ἀγαθῇ τύχῃ πρᾶγμ' ὁ μηχανᾶται. Apollo Pythie, felicibus auſpiciis ſuccedat res, quam machinatur. Sed frequentius Graeci genus hoc dicendi ſine praepoſitione efferunt, dicentes, τύχῃ ἀγαθῇ, τύχῃ χρηστῇ, bonis auſpiciis, quod felix fauſtumque ſit. IDEM.

22) Υπὸ τῆς ὄϊος παρευδοκιμηθῆναι] Ne ab oue ſuperaretur. Eſt, inquit *Budaeus*, in comment. Graec. ling. παρευδοκιμᾶσθαι, vinci, ſuperari ab alio, h. e. inferiorem eſſe claritate famae ac nominis. Vſus eius ſatis frequens eſt, vt: παρευδοκιμᾶται ἡ φιλοσοφία ὑπὸ τῆ ψυδρᾶς παρὰ πολὺ, ὑπερέχωσα

Digitized by Google

καὶ αὐτὴ ποιμενικὸν ὄνομα πρὸς πίστιν αὐτῷ,[23]) Χλόην.[24])

ΚΕΦΑΛ. γ'.

pag. 7. Τοιοῦτα τὰ παιδία τοιχὺ μάλα ηὔξησε, καὶ κάλλος αὐτοῖς ἐφαίνετο κρεῖττον εὐγροικίας. ἦδη ὧν[1]) ὁ μὲν, πέντε καὶ δέκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς· ἡ δὲ τεσσάρων,[2]) δυοῖν ἀποδεόντοιν. καὶ ὁ Δρύας καὶ ὁ Λάμων[3]) ἐπὶ μιᾶς νυκτὸς ὁρῶσιν ὄναρ[4]) τοιόν δέ τι. Εἰδέναι[5]) τὰς νύμφας ἐδόκει ἐκείνας τὰς

γὰς ἰκᾶνο, καὶ διὰ τοῦτο ἥδιον, vincitur et claritate superatur Philosophia a mendacio: speciosum quippe est illud, et ob hoc iucundum. IDEM.

[23]) Πρὸς πίστιν αὐτῷ] Lege πρὸς τὸ ὄναρ πίστιν αὐτῷ. Potest referri hoc vel ad ὄνομα, vel potius ad totum illud negotium, quod moliebantur. IDEM.

Si quid propria auctoritate supplendum, equidem mallem scribi, πρὸς τὸ ποιῆσαν πίστιν αὐτῷ, cuius verbi ellipsis admodum est perualgata. Ita vero referendum erit ad Napam. RODEN.

[24]) Χλόην] Chloe nomen infantis erat, a χλόη siue χλόα, dicta. Est proprie χλόη herba virens, viride germen. Aliquando Epithetum Cereris est, quae inde Latinis Poetis flaua Ceres nominatur. MOLLVS.

Largior equidem in *Pausanias Attica* Cererem vocari Chloen, consentiente *Eustathio* p. 772. vbi Χλόης Δήμητρος ἐπὶ reperitur, tametsi saepius epitheton εὐχλόος ipsi tributum fuerit; in eo tamen adsentiri Mollo non possum, quod inde Latinis poetis flaua nominetur. Hoc enim potius respondet cognomento ξανθὴ vel εὐστέφανος. RODEN.

[1]) Ἦδη ὧν] Lege ἤδη τις ὧν. MOLLVS.

N. et

Digitized by Google

ipsa nomen illi pastoritium indidit, vocando Chloen, vt magis hoc illorum molimen fidem nereretur.

CAPVT III.

Vtraque haec proles breui temporis spatio ingens cepit incrementum, elucebatque in vtraque forma longe, quam pro rustica sorte, praestantior. Cum iam alter quindecim annorum esset: altera totidem, at annis minus duobus. Forte Dryas et Lamon eadem nocte tale quid in somniis viderunt.

N. et V. ἤδη τι ἴν. COLVMB.

2) Τοσούτων] Edit. Commel. τοσοῦτον. BODEN.

3) Λάμων] Nomen pastoris; hic fuit inuentor, et postea habitus Daphnidis parens. Λάμων, latine gramiosus, h. e. lippus. *Caelius* apud *Nonium*: gramiosis oculis ipse, attritis dentibus, filius Herculis ex Omphale natus, Lamon dictus fuit. Fuit et monachus, qui episcopatum recusabat, hoc nomine appellatus. MOLLVS.

4) Ὁρᾶσιν ὄναρ] Ad eundem modum *Xenoph.* ὄναρ οἷον τοιόνδε, eiusmodi vidit somnium. Dicunt et latini cernere, videre somnia. *Ovid.*

— *Cur haec ego somnia vidi?*

Lucr. cernere.

Nonnumquam Graeci dicunt addita praepositione κατὰ. *Matth.* 2. §. 12. χρηματισθέντες κατ' ὄναρ, diuinitus admoniti in somnio. Frequentius tamen sine praepositione. *Plut.* in *Peri.* ἡ θεὸς ὄναρ φανῆσα, Dea per quietem, siue in somnis sese offerens. *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον, visus est in somnis sibi adstare Alexander; quem loquendi modum hic sequitur *Longus.* IDEM.

5) Εἶναι] Τὸ εἶναι redundat. IDEM.

Εἶναι τὰς] V. τι. τὰς P. COLVMB.

Repo-

τὰς ἐν τῷ ἄντρῳ, ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, ἐν ᾧ τὸ παιδίον εὗρεν ὁ Δρύας, Δάφνιν[6]) καὶ τὴν Χλόην παραδιδόναι παιδίῳ μάλα σοβαρῷ καὶ καλῷ, πτερὰ ἐκ τῶν ὤμων φέροντι· βέλη σμικρὰ ἅμα τοξαρίῳ φέροντι. τὸ δὲ ἐφαψάμενον ἀμφοτέρων ἑνὶ βέλει, κελεῦσαι λοιπὸν ποιμαίνειν, τὸν μὲν τὸ αἰπόλιον, τὴν δὲ τὸ ποίμνιον. Ταῦτα τὰ ὀνειρ ἰδόντες, ἦλθον μὲν οἱ ποιμένες, εἰ ἔσοιντο[7]) καὶ ἴσως ἦσαν[8]) αἰπόλοι, τύχην ἐκ σπαργάνων ἐπαγγελλόμενοι κρείττονα, δι' ἣν αὐτὸς καὶ τροφαῖς ἀβροτέραις ἔτρεφον, καὶ γράμματα ἐπαίδευον καὶ πάντα ὅσα καλὰ ἦν ἐπ' ἀγροικίᾳ. Εδόκει δὲ πείθεσθαι θεοῖς περὶ τῶν σωθέντων προνοίᾳ θεῶν. Καὶ κοινωσάντες ἀλλήλοις τὸ ὄνειρ, καὶ θύσαντες τῷ τὰ πτερὰ
pag. 8. ἔχοντι παιδίῳ παρὰ ταῖς νύμφαις (τὸ γὰρ ὄνομα λέγειν οὐκ εἶχον) ὡς ποιμένας ἐκπέμπουσιν αὐτοὺς ἅμα ταῖς ἀγέλαις, ἐκδιδάξαντες ἕκαστα. πῶς δεῖ νέμειν[10]) πρὸ μεσημβρίας, πῶς δεῖ νέμειν κοπάσαντος τοῦ καύματος· πότε ἄγειν ἐπὶ ποτόν· πότε ἀπάγειν ἐπὶ καῦτον· ἐπὶ τίσι καλαύροπι χρηστέον, ἐπὶ τίσι μόνῃ φωνῇ. Οἱ δὲ, μάλα χαίροντες, ὡς ἀρχὴν μεγάλην παρελάμβανον, καὶ ἐφίλουν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλον ἢ ποιμέσιν.

Reposui ex edit. Parisiensi: αἰδίνας. BODEN.

6) Δρύας, Δάφνιν] Vel cum Parisiensi lege: Δρύας, καὶ Δάφνιν κ. τ. λ. vel ex coniectura *Iungermanni:* Δρύας, Δάφνιν τε καὶ τ. λ. IDEM.

7) Εἰ ἔσοιντο] Εἰ subinde dissertioribus Graecis significat ὅτι, vid. supra. MOLLVS.

8) Καὶ

Visae sunt eaedem, quae praesidebant antro, Nymphae, in quo fons erat, et inuenerat infantem Dryas, Daphnidem, vna et Chloen, tradere puero cuidam, admodum venusto ac formoso, gestanti alas humeris, ferentique vna cum arculo tenella quaedam spicula, atque, illis vno ambobus telo fixis, iussisse, vt deinceps alter caprarum, altera ouium, greges pasceret. Haec ipsa visio magno moerore afficiebat pastores, propterea quod gregibus pascendis destinarentur, qui meliorem suis monumentis poscerent fortunam, qua de causa etiam delicatioribus cibis enutriti, literisque, et quaecunque ruri praeclara habebantur, edocti erant. Placuit Diis morem gerere, quod illos attinet, qui Deorum prouidentia seruati videbantur. Hi pastores, sibi inuicem hocce communicato somnio, oblatoque apud Nymphas suo sacrificio puero huic alato, (nomen eius dicere nequibant) veluti pastores futuros dimittunt, vna cum gregibus singulis iam informatos: scilicet qua arte pascendi greges ante meridiem, quomodo cessante solis feruore: quando appellendi ad potum, quando abigendi ad caulam: in quos vtendum pedo, in quos voce duntaxat. Illi vero oppido gaudentes, tanquam magnum

8) Καὶ ἴσως ἄτοι] N. et V. καὶ ἄτοι. P. COLVMB.

9) Δι' ἣν] Pro eo lege, διὸ καί. MOLLVS. N. δι' ὃ καί. V. διὸ καί. COLVMB.

10) Δεῖ νέμειν] Quomodo debeant pascere; nisi credideris, hic legendum ἐπιμένειν, permanere, perseuerare. MOLLVS. N. et

σιν ἔθος· ἡ μὲν ἐς ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας τὴν αἰτίαν·[11]) ὁ δὲ, μεμνημένος ὡς ἐκκείμενον αὐτὸν αἶξ ἀνέθρεψεν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ἦρος ἦν ἀρχὴ, καὶ πάντα ἤκμαζεν ἄνθη, τὰ ἐν δρυμοῖς, τὰ ἐν λειμῶσι, καὶ ὅσα ὄρεσι. Βόμβος ἦν ἤδη[1]) μελιττῶν· ἦχος ὀρνίθων μουσικῶν σκιρτήματα[2]) ποιμνίων ἀρτιγεννήτων· ἄρνες ἐσκίρτων ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἐβόμβει ἐν τοῖς λειμῶσιν αἱ μέλιτται· τὰς λόχμας κατ�ᾖδον ὄρνιθες. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας,[3]) οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι, μιμηταὶ τῶν ἀκουομένων ἐγίνοντο καὶ βλεπομένων. ἀκούοντες μὲν τῶν ὀρνίθων ᾄδοντων, ᾖδον· βλέποντες δὲ σκιρτῶντας τὰς ἄρνας, ἥλλοντο κἄφα, καὶ τὰς μέλιττας δὲ μιμούμενοι, τὸ ἄνθη συνέλεγον. καὶ τὰ μὲν εἰς τὰς κόλπους ἔβαλλον· τὰ δὲ, στεφανίσκους πλέκοντες, ταῖς νύμφαις ἔφε-

pag. 9. ρον. Ἐπράττετο δὲ κοινῇ πάντα πλησίον ἀλλήλων νέμον-

M. et V. ἐκμαλάκτων.

COLVMB.

[11]) Ἡ μὲν ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας αἰτίαν] Sententia haec ambigua est: quippe si intelligas mecum per αὐτὸν, τὸν αἶξ, hoc est ouem Chloes nutricem, quae procul dubio Chloae semper domi in deliciis pretioque fuit, uersio nostra subsistet: sin vero fingas illam ouem iam pridem fuisse extinctam, mens erit: Ad gregem ouium suae salutis causam referebat: Et tum ἄγουσα idem erit, quod ἀναφέρουσα. IDEM.

N. et V. ἀναφέρουσα. P. COLVMB.

[1]) Βόμ-

adepti imperium, amabant capras atque oues, vltra quam pastorum vulgus solet. Haec ad ouium gregem suae salutis autorem adducit: recordante altero, quam largiter ipsum lactasset expositum capra.

CAPVT IV.

Initium veris erat, cum omnes flores, in nemoribus, pratis, montibus, suo in vigore erant. Iam bombus audiebatur apum: nunc modulatio scite canentium auium: hic saltus ouium recens partarum: illic in montibus agni lasciuiebant: inque pratis suos edebant bombos apes: in virgultis suos modulabantur cantus aues. In tanta hac rerum omnium fragrantia, senes iuxta ac iuuenes visa auditaque imitabantur. Audito auium cantu canebant; conspecto lasciuientium agnorum saltu, et ipsi leuiter saltabant; quin et apes aemulantes flosculos legebant, quorum alios sinu exceptos, alios coronis intextos, Nymphis ferebant. Vnanimi consensu omnia, haud longe a se inuicem pascen-

1) Βόμβος ἦν ἤδη] Recte: hic enim sonus apiculis est proprius, dictus ita per onomatopoeiam, ex imitatione literae β. Vel a βοῦς. Vnde βομβίσματα μέλισσα. Latini quoque bombum apibus tribuere. MOLLVS.

2) Συριγμοῖσι] Sic in pictura apud *Heliod.* L. V. p. 225. Γίγνεται δὲ ἀγρωστὶς ἀνωθὲν συριγμοῖσα. RODEN.

3) Τεταθέντος καυτικῶνος ἤδη βίου] Cum iam tanta rerum esset fragrantia. Nihil nisi lege pro ἤδιον, ἤδιον, h. e. cum ita otiarentur, tam secure agerent. MOLLVS.

ἤδιον,

νέμοντες. Καὶ πολλάκις μὲν ὁ Δάφνις τῶν προβάτων τὰ ἀποπλανώμενα συνέσελλε. Πολλάκις δὲ ἡ Χλόη τὰς θρασυτέρας τῶν αἰγῶν ἀπὸ τῶν κρημνῶν κατήλαυνεν· ἤδη δέ τις ἢ τὰς ἀγέλας ἀμφοτέρας ἐφρόρησε, θατέρᾳ προσλιπαρήσαντος ἀθύρματι. Αθύρματα δὲ ἦν αὐτοῖς ποιμενικὰ καὶ παιδικά. Η μὲν ἀνθερίκιος ἀνελομένη ποθὲν ἐξελθοῦσα ἀκριδοθήραν ἀνέπλεκε·4) καὶ περὶ τοῦτο πονε-

Βοοδίας. N. et V. ἰουλίας. P. et mox iidem. ἀπαλοὶ pro παλαιοί. P.

COLVMB.

4) Ακριδοθήραν ἀνέπλεκε] Ακριδοθήρα nomen Theocriteum, decipula ad locustas capiendas. *Idyll.* 1. v. 52.

Ατὰρ ὁγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν.

At ille ex culmis pulchram nectit locustis capiendis decipulam. Comp. dictio, ex ἀκρὶς, locusta, et θυράω, venor. Belgae haec insecta *Sprinckhaenen* vocant, ita a saltando dicta, quod propter alarum infirmitatem e terra se modicis volatibus attollant, ac ita ferantur, vt saltare potius, quam volare, videantur. Recte ac vtiliter facit decipulam capiendis locustis. Quippe *Plin.* libr. 11. cap. 29. locustas pestem irae Deorum nuncupat, easque summe noxias frugibus, quas exedunt, et perdunt ad internecionem, quod maximo mortalium incommodo vniuersus orbis quandoque experitur, quas ita *Claudianus* descripsit.

Horret apex capitis, medio fera lumina surgunt.
Vertice cognatus dorso durescit amictus:
Armauit natura cutem, dumique rubentes
Cuspidibus paruis multis acuere rubores.

Habet humana natura, quamuis saepissime fallatur, suas vires suamque solertiam, quibus, quicquid infestat, a se propellit, et ab inimi-

tes, promiscue agebant. Saepe Daphnis aberrantes cogebat oues. Frequenter Chloe admodum temerarias e praecipitiis deorsum egit capras. Nunc alter, altero ludicris intento, vtriusque gregis custodiam agebat. Quippe habebant etiam sua pastoralia ludicra pueriliaque. Haecce digressa, sublatis ali. unde culmis, capsulam locustis captandis nectebat, iisque intenta minus curabat gregem. Ille vero,

inimico se tutum defendit. Ideo leges non tantum in hominum moribus instituendis, sed etiam in hoc, de quo agimus, euulgauit, et modum praescripsit: vt videlicet locustae, vel procul arceantur, ne irrumpant, vel praesentes iam atque omnia vastantes absumant, quemadmodum optime clarissimus atque doctissimus *Leo Allatius* loquitur. *Plin.* libr. 11. cap. 29. In Cyrenaica regione legem fuisse refert, ter anno eas debellandi, primo oua obterendo, deinde foetum, postremo adultas, desertoris poena in eum, qui cessauerit. Et in Lemno insula certa mensura praefinita est, quam singuli enecatarum ad magistratus referant. Et inferius. Necare et in Syria militari imperio coguntur. Quod et in Lucania, nec non Japygia lege esse sancitum, dum hoc malum terras hominesque infestat, sibi esse relatum, imo se obseruasse clarissimus *Allatius* narrat.

MOLLVS.

N. et V. ἀκριδοθήκην. P.

COLVMB.

Quae hic decipula narratur facta capiendis locustis magis ad lusus vitae agrestis pertinet, quam, vt *Mollo* placet, ad eas propellendas. Quot decipulis, quanto temporis spatio fuisset opus, si vel exiguum horum insectorum numerum internecioni dare voluissent. Venabantur multitudinem fumo facto, quemadmodum

com-

Digitized by Google

πονημένη, τῶν ποιμνίων ἠμέλησεν. Ὁ δὲ, καλάμους ἐντεμὼν λεπτοὺς, καὶ τρήσας τοὺς τῶν γονάτων διαφυὰς, ἀλλήλους τε κηρῷ μαλθακῷ [5]) συναρτήσας, μέχρι νυκτὸς συρίζειν ἐμελέτα· καί ποτε δὲ ἐκοινώνουν γάλακτος καὶ οἴνου· καὶ τροφὰς, ὅθεν ἕκαστος ἔφερον, εἰς κοινὸν ἔφερον, θᾶττον ἄν τις εἶδε τὰ ποίμνια καὶ τοὺς ἀγέλας ἀπ' ἀλλήλων μεμερισμένους, ἢ Χλόην καὶ Δάφνιν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Τοιαῦτα δὲ αὐτῶν παιζόντων, τοιάνδε σπεδὴν ἔρως ἀνέπλασε. [1]) Λύκαινα τρέφουσα σκύμνους [2]) νέους, ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἐξ ἄλλων ποιμνίων

---

constat ex *Agatharcide*: Κάπειτα δὲ τοὺς θηρῶσιν, ἐν τῷ μέρει ἐπὶ τὴν κατοψίαν τῆς. Quicum *Strabo* conferatit: Ἐν ταῖς χαρίδεσι δὲ ἐμπάλλοντες ὕλην κατανάλωσαν, καὶ ἐφάψαντες μικρὸν· ἐπιφωτάμενοι γὰρ τὸ καπνὸν συστῶσιν, καὶ πίνουσι. Vid. *Bocharti Hieroz.* T. II. p. 495. Exhibui ἀνδρείως paullo ante, quum in plerisque esset ἀνθρείως, praeeunte Parisina.

EDDEN.

5) Ἀλλήλους τε κηρῷ συνεχῶς μαλθακῷ] Pan perhibetur primus inuenisse artem calamos conglutinandi cera, vt testatur *Maro Eclog.* 2.

Pan primus calamos cera coniungere plures
Instituit.

Hinc Aeschylus fistulam κηρίκλωτον dixit, *Pollux*, κηρῷ συνδεδεμένα. *Theocr.* εἰδ. 1. ἐν κηρῷ (dorice pro ἐν κηρῷ) φιστὰν καλὰν, ex cera fistulam pulchram. Nota vnamquamque cicutam sonum suum ab aliis discrepantem habuisse. Verba *Scaligeri* notatu digna: Fistulae figuram apprime signant proportione certa alae figuram in summo, qua inflabantur, aequa-

excisa tenui arundine, perforatisque internodiorum interuallis, molli cera conglutinatis calamis, in noctem vsque canendo se exercebat. Nonnunquam lac et vinum inter se communicantes, cibum domo allatum in commune conferebant; citius quis ouium ac caprarum greges a se inuicem disiunctos, quam Chloen atque Daphnidem, vidisset.

CAPVT V.

Interea dum illi puerorum more ita ludebant, rem seriam commentus est Cupido, hoc modo. Lupa quaedam, recentes alens catulos, proximis ex agris,

aequales: inaequales, qua exit spiritus. Ordo itaque fistularum semper decrescebat, iuxta hanc *Tibulli* descriptionem:

Fistula cui semper decrescit arundinis ordo,
Nam calamus cera iungitur vsque minor.

Formam veteris fistulae multis persequitur *Achilles Tatius*. Nota veteres in nuptiis et plerisque solennitatibus laeti argumenti binis fuisse vsos tibiis, ad monodias et planctus singulas adhibuisse.

MOLLVS.

[1]) *Ἀσύλλαστοι*] N. et V. *ἀσύμφωνοι*. COLVMB.

[2]) *Λύκαινα τεκοῦσα σκύμνους*] Signate: lupi quippe ferociores ad praedam esse feruntur, cum et ipsi fame, verius ventris rabie agitantur: et cum eorum catuli sicco sunt ore, ac ieiuni, tunc enim magno furore ad praedam conuolant. Firmat dicta mea *Maro* lib. 2 *Aen.* vers. 358.

— Inde lupi ceu
Raptores atra in nebula,
quos improba ventris,
Exegit caecos rabies, catulique relicti,
Fau-

p. 10. μνίων πολλάκις ἥρπασε, 3) πολλῆς τροφῆς 4) ἐς ἀνατροφὴν τῶν σκύμνων δεομένη. 5) Συνελθόντες δ' οἱ κωμῆται νύκτωρ, σιρβὲς ὀρύττουσι τὸ εὖρος ὀργυιῶν 6) . . . τὸ βάθος τεσσάρων. Τὸ μὲν δὴ χώμα τὸ πολὺ σπείρουσι, κομίσαντες μακράν. ξύλα δὲ ξηρὰ τείναντες ὑπὲρ τῦ χάσματος, τὸ περιττὸν τῦ χώματος κατέπασσαν εἰς πρότερον γῆς εἰκόνα. 7) ὥστε κἂν λαγὼς ἐπιδράμῃ, κατακλᾷ τὰ ξύλα κάρφων ἀθενέστερα ὄντα, καὶ τότε παρέχει μαθεῖν, ὅτι γῆ ἐκ ἦν, ἀλλὰ μεμίμητο γῆν. Τοιαῦτα πολλὰ ὀρύγματα, κἂν τοῖς ὄρεσι, κἂν τοῖς πεδίοις, ὀρύξαντες, τὴν μὲν λύκαιναν ἐκ εὐτύχησαν λαβεῖν·

Faucibus expectant siccis. *Philostratus* luporum mentione iniecta, ait: ὡς ἀεὶ προσκείμενοι τῷ ἁρπάζειν, qui semper rapinis sunt intenti.

MOLLVS.

3) Πολλάκις ἥρπασε] Placet πολλὰ ἥρπασε.

IDEM.

N. et V. πολλά. P.

COLVMB.

4) Πολλῆς τροφῆς] Nunquam sane magis saeuiunt ferae, quam cum ieiunos esurientesque relinquunt catulos. *Cyrill. Alexandr.* in cap. 13. Oseae ait: Τότε μὲν μάλιστα φασὶ τῆς ἐμφύτου μανίας εἰς ἄκρον ἔρχεσθαι τὸ θηρίον. Tunc enim potissimum hanc belluam ferunt peruenire ad summum furoris insiti. Ipsae etenim ferae, vt *Seneca* ait, epistola 99. foetus suos diligunt, quarum concitatus est amor, et pene rabidus. *Plin.* libr. 8. cap. 16. de Leaena: cum pro catulis foeta dimicat, oculorum aciem traditur in terram defigere, ne venabula expauescat.

MOLLVS.

5) Διαμένη] Male in Commelin. διαμένῃ.

BODEN.

6) Τὸ εὖρος ὀργυιῶν] Hic desi-

Digitized by Google

agris, multa rapiebat saepe de aliis gregibus, vt pote plurimi alimenti ad suos sustentandos catulos indiga. Noctu itaque congressi vicani, cuniculos fodiunt latos vlnas ..... altitudine quatuor. Longeque ferentes magnum terrae cumulum dispergunt, aridisque lignis eadem super fossa porrectis, id, quod huius superfluum erat cumuli, iniecerunt, adeo, vt complanatum, sicut ante, solum esset. Vt vel lepus, si percurrisset ligna haec, fregisset, vt pote stipulis imbecilliora. Atque tum indicium faciebat, terram non esse, sed illam imitari. Multis id genus fossis in montibus et campis ductis, non tamen

desideratur aliquid: nam non dicitur, quot patuerit vlnas. Estque ὀργυὰ, quod latinis est vlna. *Plin.* arboris crassitudo quatuor hominum vlnas complectentium implebat. *Hesych.* ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Idem *Hesych.* exponit, τρίπηχυ μέτρον, h. e. τρεῖς πήχεις ἔχον. Est et mensura, iuxta *Herodotum* sex pedum. Deriuatur ab ὀρέγω, extendo, et γοῦν, pes. Est quippe extensorum pedum mensura. MOLLVS.

N. et V. ὀργυιᾶς. P. COLVMB.

7) Τῆς πρόσθεν γῆς ὁμοίαν] Quod *Plutarch.* in *Numa* ἰσόπεδον nominat, vbi loquitur de aedicula subterranea, in qua virgo vestalis, coniecta stupri, viua terra obruta, conditur. καὶ κατακρύπτουσι τὸ οἴκημα, γῆς πολλῆς ἄνωθεν ἐπιφορυμένης, ὥστε ἰσόπεδον τῷ λοιπῷ χώματι γενέσθαι τὸν τόπον, et aedicula multa iniecta desuper humo contegitur, donec complanatum solum aggeris sit. Quo pacto Aegyptii captent ἱπποποτάμους, videsis *Tat.* l. 4. c. 3. MOLLVS.

Correxi secundum Paris. ὡς πρόσθεν γῆς ὁμοίαν. BODEN.

1) Οἷα

λαβεῖν· αἰσθάνεται γὰρ καὶ γῆς στεροφισμένης. πολλὰς δὲ αἶγας καὶ ποίμνια διέφθειραν, καὶ Δάφνιν παρ' ὀλίγον, ὦδε.

ΚΕΦΑΛ ε'.

Τρόγοι παροξυνθέντες εἰς μάχην συνέπεσον. τῷ ἓν ἑτέρῳ τὸ ἕτερον κέρας, βιαιοτέρας γενομένης συμβολῆς, θραύεται· καὶ ἀλγήσας, φρίμαξάμενος ἐς φυγὴν ἐτράπετο. Ὁ δὲ νικῶν κατ' ἴχνος ἑπόμενος, ἄπαυστον ἐποίει τὴν φυγήν. Ἀλγεῖ Δάφνις περὶ τῷ κέρατι, καὶ τῇ θρασύτητι ἀχθεσθεὶς, ξύλον καὶ τὴν καλαύροπα λαβὼν, ἐδίωκε τὸν διώκοντα. Οἷα δέος [1]) τὸ μὲν ὑπεκφεύγοντος, τὸ δὲ ὀργῇ διώκοντος, ἐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις ἦν. [2]) ἀλλὰ κατὰ χάσματος ἄμφω πίπτουσιν· ὁ τράγος

p. 11.

[1]) Οἷα δέος] Restitui secundum auctoritatem codd. Perperam in editionibus fuit οἷα δὲ. IDEM.

[2]) Οὐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶ ἡ πρόσοψις ἦν] Πρόσοψις, proprie, adspectus, facies. *Sophocl.* in *Aiace.* εἰσ' πρόσοψιν ἐκδίδου, faciem et os tuum intueri. Atqui hoc loco idem est, quod prospectus: vt et apud *Thucyd.* libr. 4. οὐκ ἄσμενοι τῆς προσόψεως, ἢ ἀπόντες ἐπυθάνοντο, quum prospicere non possent, qua parte auxilia summitti possent. Et libr. 12. μὴ ἴσχωσι τῆς πρόσοψιν τῶν πολεμίων, cum hostes prospicere nequirent. Latini dicunt videre id, quod ante pedes est. *Terent. Ipsum est sapere, non quod ante pedes modo est videre.* Quod *Sophocl.* Τὰ πρὸς ποσὶ σκοπῶν. *Minutius Felix* pro pedibus dixit, in *Octau.* Proinde si quid sapientiae vobis, aut verecundiae est, definite coeli plagas, aut mundi

tamen captura lupae ex animi ſententia ceſſit, ſentientis terrae huic fraudem ſubeſſe. Sed multas capras et oues perdidit. Atque parum aberat, quin perdidiſſet Daphnidem, et quidem hoc modo.

CAPVT VI.

Hirci, ad pugnam concitati, ſunt congreſſi. Quapropter alterius cornu, inualeſcente pugna, vulneratur, qui dolore correptus frendensque ſeſe in fugam coniecit. Victor autem prope in veſtigiis ſequens fugientem perſequendo non deſtitit. Daphnis amiſſo dolens cornu, offenſusque contumacia illa, ligneo ſuo ſumpto pedo, perſequentem perſequebatur. Quippe dum alter elabi conabatur, alter autem perſequebatur, minus accurate proſpicientes, in foueam ambo incidunt; prior hircus,

mundi fata, ſecretaque rimari, ſatis eſt pro pedibus adſpicere. Noſter hoc loco παρεμπιάζοντας, reſpiciens abſque dubio ad ſcomma iactum olim in Thaletem Miſium, qui ſydera contemplans, in foueam incidit, quem ancilla Threſſa irriſit, quod ea, quae in ſublimi eſſent, cognoſcere vellet, cum ea, quae ante pedes eſſent, non videret.

MOLLVS.

Παρεμπιάζειν a ſcommate ancillae in Thaletem defluctum Latini ante pedes. *Terent. Iſtuc eſt ſapere* caet. Quod ante eum dixerat *Sophocles Oed. Tyr.* τὰ πρὸς ποσὶ σκοπῶν. Etiam pro pedibus dixerunt. *Minutius Felix* in *Octauio*: *Proinde ſi quid* caet. Quod ex *Democriti* illo apud *Cic. de diuin.* expreſſum videtur. *Quod eſt ante pedes nemo ſpectat, caeli ſcrutantur plagas.*

COLVMB.

3) Δόφον

τράγος πρότερος· ὁ Δάφνις δεύτερος. Τοῦτο καὶ ἔσωσε Δάφνιν χρήσασθαι [3]) καταφορᾶς ὀχήματι τῷ τράγῳ, ὁ μὲν, τὸν ἀνιμησόμενον, εἴ τις ἄρα γένοιτο, δακρύων ἀνέμενεν. Ἡ δὲ Χλόη θεασαμένη τὸ συμβὰν, δρόμῳ παραγίνεται εἰς τὴν σιρρόν. καὶ μαθοῦσα, ὅτι ζῇ, καλεῖ βακόλον ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν πλησίον πρὸς ἐπικουρίαν. Ὁ δὲ ἐλθὼν, χοῖνον ἐζήτει μακρὰν, ἧς ἐχόμενος, ἀνιμώμενος ἐκβήσεται. καὶ χοῖνος μὲν οὐκ ἦν. ἡ δὲ Χλόη λυσαμένη ταινίαν, δίδωσι καθεῖναι τῷ βακόλῳ· καὶ ἕτως οἱ μὲν ἐπὶ τῆ χείλει ἑστῶτες [4]) εἵλκον. Ὁ δὲ ἀνέβη ταῖς τῆς ὁλκῆς ταινίαις [5]) ταῖς χερσὶν ἀκολουθῶν. Ἀνιμήσαντες δὲ καὶ τὸν ἄθλιον τράγον συντεθραυσμένον ἄμφω τὰ κέρατα, (τοσοῦτον ἄρα ἡ δίκη μετῆλθε [6]) τῆ νικηθέντος τράγῳ) τοῦτον μὲν
p. 12. δὴ τεθυσόμενοι [7]) χαρίζονται σῶτρα τῷ βακόλῳ.

3) Δάφνιν χρήσασθαι] Leg. Δάφνιν διὰ τὸ χρήσασθαι. MOLLVS.

4) Ἐπὶ τῆ χείλει ἑστῶτες] Χεῖλος proprie labrum, dictum παρὰ τὸ χέειν, fundere, quia per labra potum fundimus. Hic metaphorice pro crepidine fossae: quemadmodum et apud *Hom.* Il. μ. v. 51. vbi sermo de equis est, fossam transsilire non audentibus.

— μάλα δὲ κεμάτιζον
ἐπ' ἄκρῳ
Χείλει ἐφεστάτες· ἀπὸ γὰρ δεδίσσετο τάφρος, Εὐρώπη.
Valde enim hinniebant in summo
Labro stantes: Nam deterrebat fossa lata.

Liu. Extra duplex vallum fossae circumdedit: interiore labro cum turribus crebris obiecit. *Caes.* Quantum summa labra fossa distabant. IDEM.

Eadem, vt in praecedentibus notauerat *Columbanius.* BODEN.

5) Ταῖς

cus, posterior Daphnis. Quod ipsum etiam Daphnidem seruauit, vtpote hirco pro vehiculo vsus, quando praeceps deferebatur, qui lacrymans, si quis forte veniret, subducturum praestolabatur. Chloe, conspecto, quod euenerat, cursu contendit ad cuniculum, atque viuere illum intellecto, accersit pastorem vicinis ex agris, vt suppetias ferat, rogans. Ille accedens, longum quaerebat funem, vt, apprehenso eo, extrahatur, atque euadat: verum ad manum non erat funis. Qua propter Chloe suas taenias solutas dat pastori demittendas, stantesque in crepidine trahebant. Ille vero sequendo manibus taenias, quibus trahebatur, adscendit. Postquam autem miserum illum hircum extraxissent, vtroque vulneratum cornu (vsque adeo deuicti hirci poenas persecutor dedit) hunc ipsum iamiam immolaturi, praemium partae salutis bubulco

5) Ταῖς τῆς ἁλικῆς ταινίαις] Pro eo lege, ταῖς τῆς ταινίας ἁλικαῖς.

MOLL. et COLVMB.

6) Η δίκη μετῆλθε] Videlicet τὸν διώκοντα. Habet hoc verbum μετέρχομαι crebro vlciscendi significationem, item persequendi et puniendi. *Antiph.* μετέρχομαι τὸν φονέα τῷ πατρός, vlciscor occisorem patris. *Euripid.* μετελθὼν γάμους Ἑλένης ὑβριζθέντας, sumere vindictas de violatis Helenae nuptiis. *Aphth.* Τὰ ἁμαρτήματα τῶν παίδων μετέρχονται, peccata puerorum puniunt. *Paus.* fere vt noster, libr. I. Attic. nisi quod vsus fuerit verbo περέρχεσθαι, quando inquit, Κλεοπάτραν δὲ περιῆλθεν ἡ δίκη τῆς Πτολεμαίου φυγῆς. Digna autem facinore poena Cleopatram consecuta est. *Plut.* in vita Crassi: δίκη Ἡρώδην μετῆλθε, poenas dedit Herodes. MOLLVS.

7) Τυθησόμενοι] Lege τυθ-

Digitized by Google

πόλῳ.[8]) καὶ ἔμελλον ψεύδεσθαι πρὸς τὰς οἰκοι λύκων ἐπιδρομήν, εἴ τις αὐτὸν ἐπόθησεν. Αὐτοὶ δὲ ἐπανελθόντες, ἐπισκοπῶντο τὴν ποίμνην καὶ τὸ αἰπόλιον· καὶ ἐπεὶ κατέμαθον ἐν κόσμῳ νομῆς καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα, καθίσαντες ἐπὶ σελέχει δρυὸς, ἐσκόπευν μή τι μέρος τῦ σώματος ὁ Δάφνις ἤμαξε καταπεσών. Τέτρωτο μὲν ἓν ἐδὲν, ἐδὲ ἤμακτο ἐθέν· χώματος δὲ καὶ πηλῦ πέπαστο, καὶ τὰς κόμας, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα· ἐδόκει δὲ λέσθαι, πρὶν αἴσθησιν γενέσθαι τῦ συμβάντος Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ. Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ ἕτερον τῶν νυμφῶν,[9]) τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτῶνα, καὶ τὴν πήραν — — ἐγένετο.[10])

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπελήρει. τί ποτέ με Χλόης ἐργάσεται Φίλημα; χείλη μὲν ῥόδων ἁπαλώτερα, καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον. τὸ δὲ Φιλήματος,

θυσόμενον. Nisi quis malit τεθυσόμενον, h. e. iamiam immolandum. IDEM.

V. τεθυσόμενον. P. COLVMBAN.

An τυθησόμενον; IVNGERM.

8) Σῶστρα τῷ βακλῳ.] Σῶστρον est praemium, quod conseruatus conseruatori reddit. Apud Romanos quercina corona dari solet τῷ σώσαντι πολίτην ἐν πολέμῳ, qui ciuem in bello seruasset. Apud *Xenophont.* de seruo fugitiuo: ἄλλως παρακαλῶ σῶστρα τούτῳ ἀναφέρεσθαι, vt praemia denuntient ei, qui fugitiuum mihi asseruarit. MOLLVS.

Vide, quae ad *Achillem Tat.* Cap. I. Lib. I. notaui. BODEN.

9) Τῶν Νυμφῶν.] Addendum putat *Columbanius* ἱε-

Digitized by Google

bubulco donant, ementituri apud ſuos luporum incurſionem, ſi quis illum deſideret. Ipſimet reuerſi ouium caprarumque inſpiciunt gregem. Cumque intellexiſſent, vtrumque gregem decenti ordine paſcere, inſidentes quercus trunco, numquam corporis partem praeceps delapſus cruentaſſet, ſpectabantur; ſed pars nulla laeſa, aut cruentata erat, coma tantum corporeque reliquo puluere lutoque aſperſo. Quare viſum fuit, prius abluere corpus, quam caſus ille innoteſceret Lamoni atque Myrtalae. Deinde vna cum Chloe ad antrum Nympharum veniens, eidem peram atque tunicam tradidit. — —

CAPVT VII.

Haec et id genus alia deinde apud ſe nugabatur. Quid tandem mihi creabit Chloes oſculum? Labia quidem ipſis roſis delicatiora, osque eius

 mellis

ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, in quo fons erat. MOLLVS.

[10]) Τὴν πήραν .... ἐγένετο] Velim ſuppleant hanc lacunam, quibus diuerſi in mundo ſint codices. Si mea quid coniectura valeat, hoc modo huic loco medicinam facerem, addendo, καὶ πολλὰ φιλήματα ἐγένετο, multaque interceſſerunt oſcula. Clariſſ. *G. Jungermannus* ſic reſtituendum putat: ἐπὶ δὲ μόνος ἐγένετο, poſtquam vero ſolus fuit. IDEM.

Labes manifeſtiſſima: cui tamen medicinam neque e libris noſtris, neque ex iis lectionum varietatibus, quas ex *Vrſino* accepimus, facere potuimus. COLVMB.

[1]) Καὶ

λημα, κέντρε μελίττης πικρότερον.[1] Πολλάκις ἐφίλησα ἐρίφους· πολλάκις ἐφίλησα σκύλακας ἀρτιγενήτας, καὶ τὸν μόχον, ὃν ὁ Δόρκων ἐχαρίσατο. ἀλλὰ τοῦτο φίλημα καινόν·[2] ἐκπηδᾷ μου τὸ πνεῦ-
p. 13. μα, ἐξάλλεται ἡ καρδία,[3] τήκεται ἡ ψυχή, καὶ ὅμως πάλιν φιλῆσαι θέλω. ὦ νίκης κακῆς· ὦ νόσε καινῆς, ἧς οὐδὲ εἰπεῖν οἶδα τὸ ὄνομα. ἄγε φαρμά-

[1]) Καὶ στόμα παρίων γλυκύτερον. Τὸ δὲ φίλημα κέντρε μελίττης πικρότερον] *Apuleius*, ſuae Fotidi oſculo fixo, pronus in illam, qua fine ſummum cacumen capillus aſcendit, inquit, mellitiſſimum illud ſuauium impreſſi. Ad quae Fotis: Heus tu, Scholaſtice, dulce et amarum guſtulum carpis, caue, ne nimia mellis dulcedine, diutinam bilis amaritudinem trahas. Eſt haec ſententia Plautina ex *Ciſtellaria*. Amor, et melle, et felle, eſt foecundiſſimus: guſtu dat dulce, amarum ad ſatietatem vſque aggerit. *Clitophon* apud *Achill. Tat.* libr. 2. iactans oſculi dulcedinem, ait: ἡδόμην δὲ ἐπικαθημένῳ μοι τῷ φιλήματος ὥσπερ σώματος, καὶ ἐφύλαττον ἀκριβῶς, ὡς θησαυρὸν τὸ φίλημα τηρῶν ἡδονῆς· ἃ πρῶτόν ἐστιν ἐραστῇ γλυκύ. Baſium in labris reſidere ſentiebam, et dulcedinem eius, ceu theſaurum quempiam, diligenter cuſtodiebam. Id enim eſt, quod primum amanti dulce accidit.

MOLLVS.

[2]) Τοῦτο φίλημα καινόν] Tria ſunt, teſte *Donato*, oſculandi genera: oſculum, baſium, et ſuauium; oſcula officiorum ſunt, baſia pudicorum affectuum, ſuauia libidinum, vel amorum. Addidit non ſine cauſa pronomen τοῦτο. Eſt enim in pronominibus magnum dicendi pondus, magnusque ex his intellectus naſcitur. Nam dicendo τοῦτο φίλημα vult intelligi illud dulciſſimum ſuauium, quod amatori amaſia, ſiue amica, ardenter

mellis fauis dulcius; at oſculum quouis apis aculeo acerbius. Saepius oſcula fixi haedis, frequenter ſuauia recens natis catulis, nec non vitulo, dedi, quem donauit Dorco: at hocce oſculum admirabile eſt. Quippe ſpiritus meus exultat; cor exilit; anima liqueſcit: attamen iterum ſuauiari cupio. O improbam victoriam! O nouum morbum! Cuius

denter, vel vice verſa infigit: illud, quo labella labellis ferruminantur: illud, quod Venus quinta parte ſui nectaris imbuit: denique illud, quod libidinis eſt ſuſcitabulum, et ſubagitantis anteludium.

IDEM.

3) Ἐκπηδᾷ μὲ τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία] *Achill. Tat.* lib. 2. Τὸ φίλημα βάλλει τὴν καρδίαν. ἡ δὲ παραχθεῖσα τῷ φιλήματι, πάλιν, ἂν δὲ μὴ τοῖς σπλάγχνοις ἦν δεδημένη, ἠκολούθησεν ἂν ἑλκυσθεῖσα τοῖς φιλήμασιν. Cor pulſat baſium, quod baſio conturbatum ſalit: ac niſi viſceribus nexum haereret, attractum baſia ſequeretur. Veteres amatoria quadam dementia excoecati, animas credebant inſpirari poſſe, et amatorio oſculo in aliud transfundi corpus. *Euſtathius*: καὶ ὅλην κατέβακχον καὶ ὅλην ἀνέῤῥοφον τοῖς χείλεσι, καὶ ὅλος ὅλην ὡς κίττος ξυνεῖχον κυπάρισσον, ξυνεχόμην αὐτῇ, καὶ τὴν φύσιν ἐζήτουν κοινώσασθαι. Et totam mordebam oſculo, et totam exſugebam labris, et totus totam, ceu hedera adſtringit cupreſſum, amplexabar puellam, copulabar ipſi, et naturam, ſeu animam, quaerebam communicare. *Phauorinus*: τί γὰρ ἄλλο ποιοῦσιν οἱ τῷ στόματι ψαύοντες, ἢ συνάπτουσι τὰς ψυχάς; (Quid enim aliud faciunt ora iungentes (oſculantes) quam quod animas coniungant?) *Petronius Arbiter*:

Qualis non fuit illa, Di;
Deaeque!
Quam mollis thorus! haeſimus calentes;
Et

Φαρμάκων 4) γεύσατο Χλόη μέλλουσά με φιλεῖν; πῶς ἔν ἐκ στόματος ἔπεθανεν; οἷον ἄδουσιν αἱ ἀηδόνες· ἦδε ἐμὴ σύριγξ σιωπᾷ; οἷον σκιρτῶσιν οἱ ἔριφοι, κἀγὼ πάθημαι; οἷον ἀκμάζει τὰ ἄνθη, κἀγὼ ξεφάνους ἐ πλέκω; ἀλλὰ τὰ μὲν ἴσα καὶ ὁ ὑάκινθος ἀνθεῖ· Δάφνις δὲ μαραίνεται. ἆρά με καὶ Δόρκων 5) εὐμορφότερος ὀφθήσεται; τοιαῦτα ὁ βέλτιστος Δάφνις ἔπασχε καὶ ἔλεγεν, οἷα πρῶτον γενόμενος τῶν ἔρωτος ἔργων καὶ λόγων.

ΚΕΦΑΛ. ή.

Ὁ δὲ Δόρκων ὁ βουκόλος ὁ τῆς Χλόης ἐραστής, φυλάξας τὸν Δρύαντα φυτὸν καταφύττοντος πλησίον κλήματος, πρόσεισιν αὐτῷ μετὰ τυρῶν καὶ συρίγγων τινῶν γαμικῶν· 1) καὶ τὸς μὲν τυρὸς

Et transfudimus hinc et hinc labellis,
Errantes animas.
IDEM.

4) Ἆρα φαρμάκων ἐγεύσατο Χλόη] *Moschus:*
— καὶ ἢν ἰδίλῃ σε φιλᾶσαι,
φεῦγε· κακὸν τὸ φίλημα, τὰ χείλια φάρμακα ἐντί.
— *Atque si voluerit te osculari,*
Fuge: malum est osculum,
ipsa labra sunt venenum.
IDEM.

Hunc *Moschi* locum ex Idyllio I. v. 26, 27. petitum ante *Mollium* iam adduxerat *Raphael Columbanius* in notis. Addo similem *Virgilii* Aeneid. I, v. 691. vbi Venus praecipit filio de Didone:
Cum dabit amplexus atque oscula dulcia figet,
Occultum inspires ignem fallasque veneno.
Nullum est dubium, quin poeta respexerit illud Graecorum Φάρμακον, quamquam *Seruius*, cui explosa illa veneni

ne quidem nomen dicere possum. Numquid Chloe mihi datura osculum, venenum gustauit? Qui fit igitur, quo minus ipsa perierit? et, vt ut luscinias canunt, mea haec fistula tacet? vtut saliunt hoedi, ego sedeo? vtut flores suo sunt in vigore, ego nullas corollas necto? Violae quidem et Hyacinthi florent, at Daphnis marcescit. Num Dorco me illi etiam videbitur formosior? Hoc animo affectus Daphnis, ita loquebatur, vtpote primum facta dictaque amoris delibans.

CAPVT VIII.

At Dorco, bubulcus ille, amator Chloes, ad Dryantem, iam plantam prope palmitem defodientem, obseruatumque accedit, cum caseis, atque nuptialibus quibusdam tibiis. Atque caseos il-

veneni etymologia nondum displicebat, ideo *venenum* dictum esse osculum putabat, quod per *venas* iret. BODEN.

5) Δόρκων] Nomen Bubulci; est autem δόρκων Graecis, caprea, capreolus. Est et matronae nomen apud D. *Lucam Actor.* 9. §. 39. ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν ὅτε ἦ Δορκάς. Quaecunque fecerat, dum adhuc cum ipsis esset illa Dorcas, siue caprea. MOLLVS.

1) Τινῶν γαμικῶν] Ita ex Cod. *Vrsini* locum concinnauimus. (Is enim ante, quam nos hunc librum impressioni subiiciendum traderemus, locos aliquot cum suis codicibus collatos, Roma ad nos remiserat.) A nostro τυρῶν aberat, et pro γαμικῶν, γενικῶν legebatur. COLVMB.

Nescio, quid hic sibi velint tibiae nuptiales, quibus in ipsa festiuitate quidem opus fuisset, minus tamen in

τυρὸς [2]) δῶρον εἶναι δίδωσι, πάλαι φίλος ὢν ἠνίκα αὐτὸς ἔνεμεν. Εντεῦθεν δὲ ἀρξάμενος ἀνέβαλε λόγον περὶ τοῦ τῆς Χλόης γάμου· καὶ εἰ λαμβάνοι γυναῖκα, δῶρα πολλὰ καὶ μεγάλα, ὡς βουκόλος, ἀπηγγέλλετο· ζεῦγος βοῶν ἀροτήρων, σμήνη τέτταρα μελιττῶν, φυτὰ μηλεῶν πεντήκοντα, δέρ-
p. 14. ματα ταύρου τεμεῖν ὑποδήματα, μόχον, ἀνὰ πᾶν ἔτος [3]), μηκέτι γάλακτος δεόμενον· ὥστε μικροῦ δεῖν ὁ Δρύας θελχθεὶς τοῖς δώροις, ἐπένευσε τὸν γάμον. Εννοήσας δὲ ὡς κρεῖττονος ἡ παρθένος, ἀξίαν νυμφίου, καὶ δείσας, μὴ φωραθείς ποτε, κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι· [4]) τόν τε γάμον ἀνένευσε, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἠτήσατο, καὶ τὰ ὀνομασθέντα δῶρα παρητήσατο.

ΚΕΦΑΛ.

in contractu ſtipulationum ac ſpe nuptiarum, cum primus ſermo de nuptiis et earum conditione habebatur. Vel eſt locus deprauatus, vt ex diuerſis codicum lectionibus fit probabile, vel accipiendus de tibiis amatorum, quibus adoleſcentes ante amicarum domos vtebantur. *Horatius* L. III. Od. 7. ad Aſterien amicam:

Prima nocte domum claude:
neque in vias
Sub cantum querulae deſpice Tibiae:
Et te ſaepe vocanti
Duram difficilis mane.

Huc etiam pertinet carmen *Propertii* L. II. el. 6.

—Mea quum tales caneret tibi Cynthia ſomnos
Tibia.

Videntur hae σύμφωνοι γαμικαὶ deſtinatae fuiſſe carminibus, quibus Chloes amorem ſibi conciliaret Dorco, hanc ſi pater deſpondiſſet. BODEN.

[2]) Τυρὸς] Scholium eſſe putat *Vrſinus*, quippe quod ex margine in textum irrepſerit, vt plerumque fit, cuius

los dat illi dono, quicum illi iam olim amicitia interceſſerat, cum et ipſemet boues paſceret. Inde autem exorſus, ſermonem de Chloes nuptiis ſuſcepit, qua accepta vxore, multa magnaque dona, vt bubulcus, promittebat: videlicet par boum aratorum: quatuor apum examina: plantas malorum quinquaginta: corium calceis conficiendis idoneum: vitulum, cui in ſingulos annos amplius lacte opus non eſſet. Adeo, vt parum abeſſet, quin Dryas, hisce delinitus muneribus, ratas habuiſſet nuptias. Attamen conſiderans praeſtantiori dignam eſſe ſponſo virginem, veritusque, ne aliquando in eo deprehenſus, grauiſſima in mala incideret, abnuit coniugium, atque, ſibi ignoſcat, rogans, dicta dona recuſat.

cuius opinio eo magis mihi probatur, quod a noſtris libris vox illa τυχὸν abeſt.

COLVMB.

3) Ἀνὰ πᾶν ἔτος] Toto anno, verti, vel, per totum annum. Sic dicimus ἀνὰ πάντα τὸν βίον per totam vitam, vel in tota vita. At ſi ponas poſt ἔτος comma, vertes, in ſingulos annos, ſiue quotannis.

MOLLVS.

4) Κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι] Ne in grauiſſima mala, ſeu maxima, et quibus nullum maius eſſe poſſit, incideret. Eſt autem ἀνήκεστος compoſ. ex α priuante, et ἄκεστος ſanabilis, cuius thema ἀκέομαι, ſanor, medicor. Eſt igitur metaphora haec ducta a morbis, qui, cum inſanabiles ſunt, pro grauiſſimis habentur. Vel denotat tale malum, ex quo ſequatur damnum irreparabile, ſiue inexpiable. *Iſocrat.* in Encom. Helenes. καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντες. In extrema delapſi mala. *Idem* Panatheniaco, δὸ ἄλλο ἀδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν.

IDEM.

5) Πε-

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Δευτέρας δὴ διαμαρτὼν ὁ Δόρκων ἐλπίδος, καὶ μάτην τυρὸς ἀγαθὸς ἀπολέσας, ἔγνω διὰ χειρῶν ἐπιθέσθαι τῇ Χλόῃ μόνῃ γενομένῃ· καὶ παραφυλάξας, ὅτι παρ' ἡμέραν ἐπὶ τὸν ποτὸν ἄγει τὰς ἀγέλας, ποτὲ μὲν ὁ Δάφνις, ποτὲ δὲ ἡ παῖς, ἐπιτεχνᾶται τέχνην πειμένι πρέπουσαν. Λύκῳ μεγάλῳ δέρμα λαβὼν, ὃν ταύρός ποτε πρὸ τῶν βοῶν μαχόμενος τοῖς κέρασι διέφθαρε, περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες καταναυτισάμενος·[1] ὡς τὰς τ' ἐμπροσθίους πόδας ἐφαπλῶσθαι[2] ταῖς χερσὶ, καὶ τὰς κατόπιν τοῖς σκέλεσιν ἄχρι πτέρνης, καὶ τῷ σώματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλήν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος.[3] Ἐκθηριώσας δὲ αὐτὸν

[1]) Περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες καταναυτισάμενος] Ita *Apoll.* lib. I. *Argon.*

Δέρμα δ' ὁ μὲν ταύροιο ποδηνεκὲς ἀμφέχετ' ὤμους,
Ἄργος Ἀριστοφίδης λάχνῃ μέλαν.
Pellem Tauri, demissam ad imum induit circa humeros,
Argus Aristorides atram lanugine.
IDEM.

Artem huic non dissimilem comminiscebatur, vel hunc ipsi *Longi* locum imitando exsequebatur *Guarini*, Italus, in dramate, cui titulus: *Pastor fidus.*
BODEN.

[2]) Ἐφαπλῶσθαι] Lege ἐφοπλίσασθαι. MOLLVS.

Displicet haec *Molli* coniectura, quam ipsi translationi latinae intulerat: *ita, vt anteriores lupi pedes* armarent *manus*, nimirum bubulci. Fugerat doctum virum idea verbi ἐφαπλόω, cuius simplex ἁπλόω magis est in vsu. Explicat vero *Suidas* ἐφαπλώματα, *integumenta.* Ἀριστοφάνης, inquit grammaticus, πιπλώματα λέγει. Igitur correxi versionem: *ita, vt anteriores*

CAPVT IX.

Altera hac spe frustratus Dorcon, frustraque bonis illis caseis perditis, decreuit vi solam adoriri Chloen. Itaque animaduerso quotidie ad aquas appellere greges, nonnumquam Daphnidem, nonnumquam puellam ipsam, artem quamdam bubulco conuenientem comminiscitur. Itaque ingentis molis pellem lupi cuiusdam sumptam, quem aliquando pro armentis pugnans taurus suis interfecerat cornibus, demissamque ab humeris vsque ad talos, corpori obtendebat, ita, vt anteriores lupi pedes integerent manus, posteriores ad calcaneum vsque crura: atque oris hiatus instar viri armati galeae, ipsum operiret caput. Cum

res lupi pedes integerent *manus*, praeeuntibus aliis interpretibus. Verterat Amyotus, graecarum litterarum longe peritissimus: *que les pieds de deuant luy tomboient jusques sur les mains.* Quem etiam sensum adsequutus est interpres Teutonicus: *Daß die Vorderfüße der Haut seine Hände, und die Hinterfüße derselben seine Ferſen bedeckten.* BODEN.

3) Καὶ τῦ στόματος τὸ χάσμα τοίνεον τὴν κεφαλὴν, ὅστις ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος] Ad eundem modum poetarum princeps *Maro* 11. Aeneid.

— *caput ingens oris hiatus*
Et malae texere lupi cum dentibus albis.

Plut. in vita Marii de Cimbris: Κράνη μὲν αἰκασμένα θηρίων φοβερῶν χάσμασι καὶ προτομαῖς ἰδιομόρφοις ἔχοντες, ἃς ἐπαιρόμενοι λόφοις πτεροτοῖς εἰς ὕψος ἐφαίνοντο μείζους. Galeas gerebant, quae repraesentarent saeuarum belluarum rictus, et inusitatas figuras, quae

p. 15. αὐτὸν ὡς ἔνι μάλιστα, παραγίνεται πρὸς τὴν πηγήν, ἧς ἔπινον αἱ αἶγες καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τὴν νομήν. Ἐν κοίλῃ δὲ πάνυ γῇ ἦν ἡ πηγὴ, καὶ περὶ αὐτὴν πᾶς ὁ τόπος ἀκάνθαις, καὶ βάτοις, καὶ ἀρκεύθῳ ταπεινῇ, καὶ σκολύμοις [4]) ἠγρίωτο· ῥᾳδίως ἂν ἐκεῖ καὶ λύκος ἀληθινὸς ἔλαθε λόχῳ. Ἐνταῦθα κρύψας ἑαυτὸν, ἐπετήρει τὸ ποτὸ τὴν ὥραν ὁ Δόρκων, καὶ πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα, [5]) τῷ χήματι φοβήσας, λαβεῖν ταῖς χερσὶ τὴν Χλόην. Χρόνος ὀλίγος διαγίνεται, καὶ Χλόη κατήλαυνε τὰς ἀγέλας εἰς τὴν πηγὴν, καταλιποῦσα τὸν Δάφνιν φυλλάδα χλωρὰν [6]) κόπτοντα, τοῖς ἐρίφοις τροφὴν μετὰ

quae alatis fastigiantes cristis, apparebant eminentiores. *Euripides* de Hercule: Δεινῷ χάσματι θηρὸς, terribili rictu ferae. Atque ita se ornabant, quo hosti maiorem incuterent terrorem. Atque, vt hoc obiter addam, hic habitus etiam heroum fuit, atque magno in pretio apud seculum prius, tantum ad ferocitatem quandam praeferendam, aliosque terrendos. Firmat haec *Maro:*

— procul Orphitus armis
Ignotis, et equo venator
Iapyge fertur,
Cui pellis latos humeros
erepta iuuenco,

Pugnatori operit.

De Achille *Ennod.* in declamatione. Illos humeros, quos spoliati Leonis terga calefecerant, auro distincta, vel murice palla claudebat. Interpres *Apollon.* σύνηθες τοῖς ἥρωσι, διφθέρας φορεῖν, consuetum erat Heroibus pelles gestare. Apud *Apuleium* lib. 4. Vnus a latronum numero vrsae effigiem subierat, cum Democharis aedes expilaturi venerant, qui mox a canibus venaticis cinctus atque obsessus, multisque numero vulneribus laniatus, interiit.

MOLLVS.

4) Σκο-

Digitized by Google

Cum se, quoad eius fieri poterat, ita efferasset, accedit ad fontem, ex quo capra atque oues a pastu bibere solent. Erat fons hic omnino caua in valle agroque humili, locusque circa hunc totus spinis, rubis, iuniperis atque scolymis horrebat, vt vel verus lupus facile ibidem in insidiis delituisset. Hic sese abscondens, obseruabat appellendi gregis ad potum horam, magnaque fouebatur spe, fore, vt, eo habitu incusso terrore, manibus suis caperet Chloen. Exiguum intercedebat temporis interuallum, cum Chloe ad fontem cogebat greges; Daphnide, viridem secante frondem, relicto, qua post

4) Σκολόμοις] Σκόλυμος cardui species. *Hesiod.* ἐν Ἔργ. ἧμος δὲ σκόλυμος τ' ἀνθῇ. Quum vero carduus floret. Vocatur hoc nomine etiam herba, quam alio κυνόγλωσσον nomine appellant. IDEM.

Distinguit tamen σκόλυμον a Romanorum carduo *Salmasius* in Hyle Iatrica. cap. LIX. quem vide. Non vero possumus non ad genus carduorum, tamquam speciem, referre. BODEN.

5) Πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα] N. et V. ταύτην εἶχε τὴν ἐλπίδα. COLVMB.

Ego vero nihil mutaui. Solent enim Graeci hoc epitheton spei adiicere: *Thucydides* Lib. VIII. Ἐλπίδας δὲ πολλὰς ἔχειν καὶ σώζειν τὸ στράτευμα διαλλάξαν. Et in numero singulari, vt apud *Longum*, reperitur in *Platonis* Apologia Socratis: ὡς πολλὴ ἐλπὶς ἐστιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. BODEN.

6) Θυλλάδα χλωρὰν] Viridem frondem, *Homerus* θαλλὸν dixit. Od. ε. Σμυκτὸν δ' ἔμπλησε, θαλλοῦ τ' ἐρίφοισι φορῆναι. Vt esset stabuli curator, et frondem, seu virentem ramum, hoedis ferret. Mirum enim in modum

Digitized by Google

μετὰ τὴν νομήν· καὶ οἱ κύνες, οἱ τῶν προβάτων ἐπιφύλακες καὶ τῶν αἰγῶν, ἑπόμενοι, οἷα δὴ κυνῶν ἐν ξυνηλασίαις περιεργίαν 7) κινέμενον ὑλακτήσαντες, 8) ὥρμησαν ὡς ἐπὶ λύκον· καὶ περιχόντες, πρὶν ὅλως ἀναςῆναι δι' ἔκπληξιν, ἔδακνον κατὰ τὸ δέρματος. 9) Τέως μὲν οὖν τὸν ἔλεγχον αἰδέμενος, καὶ ὑπὸ τὸ δέρματος ἐπισκέπτοντος φερεμένος, ἔκειτο σιωπῶν
p. 16. ἐν τῇ λόχμῃ. Ἐπεὶ δὲ ἥ τε Χλόη πρὸς τὴν πρώτην θέαν διαταραχθεῖσα, τὸν Δάφνιν ἐκάλει βοηθὸν, οἵτε κύνες περισπῶντες τὸ δέρμα, τὸ σώματος ἥπτοντο αὐτοῦ, μέγα οἰμώξας, ἱκέτευε βοηθεῖν τὴν κόρην καὶ τὸν Δάφνιν ἤδη παρόντα. Τὰς μὲν κύνας δὴ

dum delectatur frondibus hoc animal. *Plut.* de poet. aud. Η μὲν μέλιττα διώκει τὸ ἄνθος, ἥδεται δὲ ἐξ τὸν θυμὸν, ἡ δὲ ὗς τὴν ἰξίαν.

MOLLVS.

Sic saepe et semper *Longus*. Vid. *Casaubonus* I. Animadu. ad *Athenaeum*.

IVNGERMANN.

7) Ἐν ξινηλασίας περιεργίᾳ] Legendum esse existimo: ἐν ξινηλασίαις περιεργίᾳ. Ita, vt περιεργία sit nominatiui casus. Atque ita etiam verti.

MOLLVS.

Hoc suo ingenio non debet *Mollus*, sed, vt statim videbis, *Columbanio*. Legebatur in antiquissimis editionibus: ἐν ξινηλασίας περιεργίᾳ. Vitiosius in Molliana: ἐν ξινηλασίαις περιεργίᾳ, quod ad mentem Raphaelis emendaui. BODEN.

N. Ξινηλασίας. Quod si probetur, legendum fortasse, οἷα περιεργία, nominandi casu. COLVMB.

Libanius parasito: τῶν κρυτῶν κυνῶν αἱ ξινηλατοῦσαι.

IVNGERM.

8) Κινέμενον ὑλακτήσαντες] V. Κινέμενον τὸν Δόρκωνα πρὸς τὴν

poſt paſtum alerentur hoedi: at canes illi, quibus ouium caprarumque erat demandata cuſtodia, ſequuti, atque illico, pro ea, quae illis eſt in odorando ſagacitas, allatrantes ſeſe mouentem Dorconem, haud ſecus ac in lupum irruere, ac circumfuſi, antequam omnino prae pauore ſurgeret, eius pellem mordebant. Quippe indicium veritus, pelleque, quae illum tegebat, munitus, tacitus inter virgulta iacebat. Cum autem, Chloe primo perterrita aſpectu, opemque Daphnidis implorante, ipſum corpus, dilacerato iam corio, morſu apprehenderent, vehementer ille plorans, obteſtatur puellam atque Daphnidem iam praeſentem,

τὴν ἐπίθεσιν τῆς κύνης φυγόντες, πυκνὸν μάλα ὑλακτήσαντες. P. IDEM.

Aegre temperare mihi poteram, quin ipſi textui hanc lineam inferrem. Nihil me prohibuit, niſi conſenſio Codicum. Metuendum enim, ne gloſſa interpretis cuiuſdam pro verbis auctoris ſit e margine vendita. BODEN.

9) Ἐδάκνον μετὰ κράτους] Dicunt Graeci μετὰ κράτους, h. e. μετὰ βίας, vi, totis viribus, vehementer, omni ope, eodem ſignificatu; vt κατὰ κράτος τὴν πόλιν ἑλεῖν, vrbem vi capere, vrbem expugnare. *Iſocrat. Plutarch.* et vbique Hiſtorici. MOLLVS.

N. et V. Κατὰ τῦ δέρματος P. al. V. κατὰ κράτος. COLVMB.

Δάκνον μετὰ κράτους, quam lectionem *Mollus* receperat, pro genuina non habeo. Praetuliſſem κατὰ κράτος, quod magis Graecum eſt, atque in libris nonnullis reperitur, niſi in optimis legeretur κατὰ τῦ δέρματος, quod adoptaui. BODEN.

10) Ara-

δὴ ἀνακλήσει συνήθει [10]) ταχέως ἡμέρωσαν, τὸν δὲ Δόρκωνα κατά τε μηρῶν καὶ ὤμων δεδηγμένον, ἀγαγόντες [11]) ἐπὶ τὴν πηγήν, ἀπένιψαν τὰ δήγματα, [12]) ἵνα ἦσαν τῶν ὀδόντων αἱ ἐμβολαὶ, καὶ διαμασησάμενοι φλοιὸν [13]) χλωρὸν πτελέας, ἐπέπασαν ὑπὸ

[10]) Ανακλήσει συνήθει] N. et V. ἀναπαλέσαντες συνήθως. COLVMB.

[11]) Αγαγόντες] N. ἄγοντες. IDEM.

[12]) Απένιψαν τὰ δήγματα] Abluerunt morsus, h. e. vulnera. Adspergebant Veteres aqua vulnera, rati sanguinis fluxum aquarum frigore contineri atque sisti. *Virg.* 12. Aeneid.

Fenit ea vulnus lympha longaevus Iapix.

Et mox,

— omnis fletit imo vulnere sanguis.

Et Aeneid. 10.

Interea genitor Tyberini ad fluminis undas,
Vulnera siccabat lymphis.

Item Aeneid. 3.

Postquam altos tetigit fluctus, et ad aequora ventum est,
Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.

Ouidius:

Crudelia vulnera lymphis abluere.

Statius:

Vulnera de lymphis Epidaurius eluit Idmon.

Apul. libr. 8. Ac de hinc vulneribus medelas varias adhibere festinant: hic cruorem praeterfluentis aquae rore diluere. *Silius* quoque forma Maroniana libr. 5. *Punicorum:*

Mulcebat lympha purgatum sanguine vulnus.

Act. 16. §. 33. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eodem illos noctis vestigio cepit, et a plagis abluit. Addo et corpora defunctorum ablui solere apud veteres. Videsis *Apuleium* libr. 8. de aur. asino. MOLLVS.

[13]) Διαμασησάμενοι φλοιὸν] Ad verbum: manducatum corticem viridem ylmi insperserunt: itaque de succo intellexi, cum ipse cortex in-

Digitized by Google

tem ſuppetias veniant: qui more receptui canentes, otius canes ſedarunt, atque Dorconis humeros femoraque morſibus laeſi, deductique ad fontem, vulnera, vbicunque dentium apparebant veſtigia abluere, manducatum viridemque corticem vlmi vulne-

inſpergi nequiret. Habet enim, teſte *Plinio*, vim contrahendi vulnera atque ſpiſſandi vlmi foliorum et corticis ſuccus. IDEM.

Scio equidem, ſuccum vlmi a priſcis medicis adhibitum eſſe in ſanandis vulneribus, maxime humorem prima germinatione in folliculis enaſcentem, auctore *Dioſcoride* L. I. c. 111. Teſtatur idem *Plinius* H. N. L. XXIV. ſect. 33. atque ex eo fortaſſe carmen recentius repetit. *Caſtor Durant.* in Herbario Ital. apud *Vſſinum* in Arboreto Biblico Cap. VIII.

Folliculis vlmi contento deinde liquore
Vulnera ſanantur, puerorumque enterocelae.

Sed perſuadere mihi non poſſum, φλοιὸν χλωρὸν pro ſucco ex vlmi cortice expreſſum ab auctore ſumtum. Nolim igitur a vera notione vocabuli φλοιὸς, *cortex*, recedere. Nam Plinius loco laudato prohibet: *Multi*, inquiens, *torticem commanducatum vulneribus vtiliſſimum putant.* Quomodo vero, *Mollus* ait, cortex *inſpergi* poteſt? Reſpondeo, vnica litterula hunc poſſe ſcrupulum euelli. Lege pro ἐπίπασαν, cum editore Pariſienſi ἐπίπλασαν, ac verte: *manducatum corticem viridem vlmi* impoſuerunt. Sic nullo tropo opus eſt. Neſcio, vtrum illud ἐπίπλασαν ſibi e probato codice praecipuam auctoritatem conciliauerit, an ſit editoris coniectura, quoniam vnco includitur. Quae tamen, ſi mea eſſet, eius profecto me numquam poeniteret. Dabo vero, in omnibus libris legi ἐπίπασαν. Quis contendat ἐπι-

ὑπὸ τῆς ἀπειρίας ἐρωτικῶν ταλαιπωρίαν τὴν ποιμενικὴν παιδίαν νομίζοντες, τὴν ἐπιβουλὴν τῶν Δόρκωνος [14]) οὐδὲν ὀργιζόντες, ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενοι, καὶ μέχρι τινὸς χειραγωγήσαντες, ἀπέπεμψαν. Καὶ ὁ μὲν κινδύνου παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν, καὶ σωθεὶς ἐκ κυνὸς, [15]) φασὶν, ἐ λύκου στόματος [15]), ἐθεράπευε τὸ σῶμα.

ΚΕΦΑΛ.

πάντων non niſi de liquoribus poni? Repugnat *Dioſcorides* L. IV. a *Stephano* ac *Budaeo* excitatus, a quo ſcilicet ἐπιπαθῆσα ῥίζα vocatur radix in paſtillos conformata. Et apud *Theocriti Scholiaſten* ad Idyll. XI, v. 2. diſtinguuntur φάρμακα in ΧΡΙΣΤΑ, ἅπερ χριόμεθα αἰς θεραπείαις, in ΠΟΤΑ, ἅπερ πίνομεν, et in ΕΠΙΠΑΣΤΑ, ἅπερ ἐπιπάττομεν. Vides, hoc loco ἐπιπάττεσθαι conuenire cum verbo ἐπιπλάσσειν eiusdemque eſſe notionis.

BODEN.

[14]) Τὴν ἐπιβολὴν τῶν δέρματος] Repone, τὴν ἐπιβολὴν τῶν Δόρκωνος.

MOLLVS.

V. ἐπιβολὴν τῶν Δόρκωνος. P.

COLVMB.

Hanc Vrſiniani codicis lectionem prae caeteris probo. Ferri quidem poteſt Molli emendatio, τὴν ἐπιβολὴν τῶν Δόρκωνος, (quae vt pleraeque omnes, e Columbanianis eſt concinnata), magis tamen ſibi opponi animaduertes ποιμενικὴν παιδίαν et ἐπιβολὴν, *inſum agreſtem*, atque *inſidias paſtoris*. Penitus vero improbabis mecum vulgatam lectionem ἐπιβολὴν τῶν δέρματος.

BODEN.

[15]) Σωθεὶς ἐκ κυνὸς, φασὶν, ἐ λύκου στόματος] Ereptus canis, non lupi faucibus, vt eſt in prouerbio. Ἐκ λύκου στόματος, e lupi rictu, vbi res quaepiam praeter ſpem omnem recipitur, quae iam plane periiſſe videbatur, veluti cum pecunia erepta a praedonibus, aut rapaci Tyranno, inopinato aliquo caſu

Digitized by Google

vulneribus impoſuere, prae imperitia amatoriorum auſorum rati, inſidias has Dorconis, tantum luſum iocumque fuiſſe paſtoritium, ne quidem illi ſuccenſentes, ſed conſolatione adhibita, aliquatenus manuductum dimiſerunt. Eo diſcriminis prouectus ille, et, vt aiunt, e canis, non autem lupi ſeruatus ore, ſuum curabat corpus.

caſu recuperatur. Solent autem ſic recepta eſſe gratiora. *Flaccus* in odis. *Vel hoedus ereptus lupo.* Nota eſt metaphora. Totum hoc videtur natum ab Aeſopica fabula, quae narrat gruem, cum ſtipulata mercedem, os, quod lupi gutturi inhaeſerat, immiſſo capite, deduxiſſet, praemium exigentem irriſam a lupo fuiſſe; cum is diceret, abunde magnum eſſe praemium perſolutum, quod ex ore lupi caput incolume retuliſſet. Vide *Suidam.*

MOLLVS.

Ἐκ λύκου στόματος (inquit *Suidas*) ἐπὶ τῶν ἀπολαύσεως παρά τινων τι λαμβανόντων, ἀπὸ τοῦ μύθου τοῦ λύκου καὶ τῆς γεράνου. Huius prouerbii meminit etiam *Apoſtolius Biſantius* in paroemiis.

COLVMB.

Quae Mollus notauit, ſuſſuratus eſt ex *Eraſmi* Adagiis. Ipſiſſima verba lege in Chiliad. II. Centur. VII. n. 63. Licet expiare rapinam duobus locis aliis, ad hoc illuſtrandum prouerbium ex *Aeliano* ac *Phile* deſumtis. Ille in *Hiſtoriis Animal.* L. II. Cap. 11. de trochilo, ſanguiſugas roſtro e faucibus crocodili extrahente narrat, a crocodilo non laedi: Τὸ μὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον, λογίζεται οἱ μισθόν. Hic vero de eadem aue extremo carmine LXXXII.

— Τὴν ἀφελὴν ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνει,
Μισθὸν καλὸν παθοῦσαι ἐκ τοῦ θηρίου.

BODEN.

1) Τὸ

ΚΕΦΑΛ ε.

Ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη κάματον πολὺν ἔχον μέχρι νυκτὸς τὰς αἶγας καὶ τὰς ὄϊς συλλέγοντες· ὑπὸ γὰρ τῶ δέρματος πτοηθεῖσαι,[1]) καὶ
p. 17. ὑπὸ τῶν κυνῶν ὑλακτησάντων ταραχθεῖσαι· αἱ μὲν εἰς πέτρας ἀνέδραμον, αἱ δὲ μέχρι τῆς θαλάττης αὐτῆς κατέδραμον. Καίτοιγε ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι, καὶ σύριγγι θέλγεσθαι, καὶ χειρὸς παταγῇ συλλέγεσθαι· ἀλλὰ τότε πάντων αὐτὰς ὁ φόβος λήθην ἐνέβαλε, καὶ μόλις, ὥσπερ

[1]) Ὑπὸ γὰρ τῶ δέρματος πτοηθεῖσαι] Lupi enim pelle conſternatae. Nequaquam hoc mirum: quippe inter illa bruta maxima omnium ἀντιπάθεια eſt. Hinc Graeci, cum ſignificatum volunt, inſanabile eſſe diſſidium, dicere ſolent: πρὸς τὸν λύκον ὄϊν ὁμιλεῖ. *Ante lupus ſibi iunget ouem.* Vid. *Ariſtoph.* in νεφέλ. Hinc *Virg.* libr. 9. Aeneid.

Ac veluti pleno lupus inſidiatur ouili.

Stat. 5. Theb.

Ille velut pecoris lupus expugnator opimi.

Ouid.

More lupi clauſas circumeatis oues.

Arnob. lib. 1. *Ouilibus inſidiatur lupus.*

MOLLVS.

Nubem locorum propius hunc *Longi* ſpectantium habes in *Bocharti* Hierozoico, qui Libro II. c. 47. multis exponit, quanta ſit inter oues et lupos antipathia, vbi vide, quem horrorem vel ſola pellis excoriati lupi ouibus incutiat, certe incutere credatur.

BODEN.

[2]) Ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι] Habent magistri pecoris voces quaſdam proprias, atque peculiares, quibus aſſuescunt pecudes: vt, σίττα ἃ σίττα apud *Theocritum* Idyll. 8. v. 68.

Σίττα

CAPVT X.

At Daphnis et Chloe in noctem vsque defatigabantur, capris ouibusque colligendis; quippe lupi exuuiis consternatae, canumque latratu perterritae, aliae in petras euaserant, aliae ad mare vsque cursu contenderant: et quantumuis essent edoctae voci obtemperare, fistulaque demulceri, et vel manuum strepitu cogi, eorum omnium terror ille obliuionem induxerat, aegreque tandem, veluti lepores suis vestigiis deprehendentes, cau-

Σίττα νίμισθε, νίμισθε.
Heus pascimini, pascimini. *Eustat.* σίττα, ἢ σίττι, inquit, ἐπιφώνημα ποιμενικὸν, ἐπιτηδευόμενον τῶν βουκόλων, ἃ καὶ φίττα λέγουσι. Ita pastores hac voce vtuntur, quum suos greges accelerare aliquo, vel alicunde celeriter abducere volunt.

MOLLVS.

Variis modis scribitur vox illa pastoralis Σίττα, vt apud *Theocritum* IV, 45, 46. V, 3, 10. VIII, 69. nec φίττα solum, vt est apud *Eustathium* ad *Homeri* Iliad. A ac *Meursium* de ludis graecorum, pag. 65 sed etiam φίττοι et φίττω apud *Hesychium* sub his vocc. et *Euripidem* in Cyclope v. 49. item *Luc.* T. II, 504. Variis opiniones dialectis hanc vocem puto fuisse corruptam, exigisse mihi visus, si coniecturae locus est, in vocabulo Σίττα, quod notat apud *Suidam*, *cibaria*, *alimenta*, inuenisse. Forte pastores, quibus cibum praebituri, hac voce vtebantur, eaque pecus ad stabula vel praesepia conuocabant, quam vero deinde, quotiens celerime gregem huic sono adsuefactum abducere volebant, reprehebant, ita, vt, quae se pastum iri speculabat, dicto esset audientior. Prae caeteris animalibus hunc obedientiae in

ouibus

ὥσπερ λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες,3) εἰς τοὺς ἐπαύλεις4) ἤγαγον. Ἐκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον,5) καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔχον. Αὖθις δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης, πάλιν ἔπαιζον παρεσπλήσια. Ἐκαιρον ἰδόντες, ἐλυπῶντο ἀπαλλαγέντες, ἤλγουν ἐθελοντί· ἠγνόουν ὅ, τι θέλουσι. Τοῦτο μόνον ἤδεσαν, ὅτι τὸν μὲν Φίλημα,6) τὴν δὲ λυπρὸν ἀπώλεσεν.

ΚΕΦΑΛ.

ous praedicat *Aelianus* Hist. Anim. L. VII, c. 27. Βουλόμενος δὲ ἄρα τῶν ζώων τὰ πρόβατα ἦν, καὶ ἀγαθὰ φύσει πρὸς ἀνθρώπους. Venustus ille, et ad rem. v. A. Quem locum, vna cum nostro Longi, notes ad Ep. I, 3. τὰ πρόβατα εἰς βασιν αὐτῶν βλέπουσι. SCHEFFER.

3) Λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες] Lepores vestigio persequuntur venatores. Hinc Graeci metaphorice ἰχνεύειν ζητεῖν, pro eo, quod est, omnibus inquirere vestigiis. Dicitur de eo, qui summa cura, summaque diligentia rem persequitur. Latini etiam dicunt: Cic. vestigia pro Cluentio: Quid? Albiana pecunia, vestigiis ne nobis odoranda est, an ad ipsum cubile nobis ducibus venire possumus? Et paulo post: Cluentii nummus nullus iudici datus, vllo vestigio reperitur. MOLLVS.

4) Εἰς ἐπαύλεις] Lege: εἰς τὰς ἐπαύλεις. IDEM.

V. εἰς τὰς ἐπαύλεις. P. COLVMB.

5) Ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον] Frequens Poetis phrasis haec, βαθὺς ὕπνος, altus, siue profundus somnus. *Theocr.* Id. II. v. 65.

Ὦ λάμπυρις κύων ἦτω βαθὺς ὕπνος, ἔχει τύ;
ἃ χὴ κοιμᾶσθαι βαθέως τὸν παῖδ' ἐνέμοντα.
O Lampre canis, siccine altus somnus tenet te?
Non opertet dormire profunde cum puero pascentem.

Diuus

Digitized by Google

lus ad ſuas reduxerunt. Sola tunc illa nocte profundo correpti ſomno, dormiuerunt, atque illam eandem defatigationem, ſuae ex amore conceptae aegritudinis, ſibi medicamento habuerunt. Redeunte die, iisdem iterum conflictati malis, mutuo conſpectu gaudebant, digreſſi moerebant, ſuaque dolebant ſponte. Ipſimet, quid vellent, ignorabant. Illud ſolum modo norant, quod alterum oſculum, alteram perdidiſſet lauacrum.

Dictus *Lucas* Act. 2. §. 9. καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, obrutus ſomno profundo, vel merſus ſomno graui, oppreſſus alto ſomno. *Virg.* 8. Aeneid. pecudumque genus ſopor altus habebat. *Luc.* ὡς βαθὺν ὑποψιθυρίσας, ſubaudito accuſat. ὕπνον.

MOLLVS.

6) Τὸν μὲν φίλημα ἀπώλεσεν] *Xenophontis* libr. 1. memorabilium Socratis: Ω Ἡράκλεις, ἔφη Σινοφῶν, ὡς δεινόν τινα λίγους δύναμιν τὸ φίλημά ἐστιν. καὶ τοῦτο, ἔφη ὁ Σωκράτης, θαυμάζεις; ἐκ ἴσθι, ἔφη, ὅτι τὰ φαλάγγια δι' ἡμιωβολιαῖον τὸ μέγεθος ὄντα, προσαψάμενα, μόνον τῷ στόματι, τῶν τ' ἀνθρώπων ἐπιτρέβει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τῷ φρενῶν ἔξεστιν; Καὶ μὰ δί' ἔφη ὁ Σωκράτης ἴσως τι καὶ φαλάγγια, κατὰ τὸ δῆγμα ἕν μοχθεῖ, ἔφη Σωκράτης, τοὺς δὲ καλοὺς ἐκ ἂν ἐθέλοι φιλοῦντας ἀνίαν τινὰ, ἢ, τι σὺ οὐχ ἑκὼν ἐρᾷς? Papae, inquit *Xenophon*, quam grauem mihi narras oſculorum eſſe. Tum Socrates: an vero id mirare? Neſcis quod Phalangia, quae magnitudine ne dimidium quidem obolum aequant, vbi ſolum attigerunt homines ore, doloribus eos exagitant, et a mente alienant? Verum eſt, ait *Xenophon*: immittunt enim aliquid phalangia mordendo. O ſtulte, Socrates inquit, pulchros vero oſculantes non inferere putas quippiam quod miſtum moſtum efficiat?

7) Ἀν-

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

Ἐξέκαε δὲ αὐτὲς καὶ ἡ ὥρα τῦ ἔτες. Ἦρος ἦν ἤδη τέλη, καὶ θέρες ἀρχή, καὶ πάντα ἐν ἀκμῇ· Δένδρα ἐν καρποῖς [1]) πεδία ἐν ληίοις· ἡδεῖα μὲν τεττίγων ἠχή· γλυκεῖα καὶ ἡ τῆς ὀπώρας ὀδμή· τερπνὴ δὲ ποιμνίων βληχή. Εἵκασεν ἂν τις καὶ
p. 18. τὲς ποταμὲς ᾄδειν, ἠρέμα ῥέοντας· καὶ τὲς ἀνέμες συρίττειν [2]) ταῖς πίτυσιν ἐμπνέοντας· καὶ τὰ μῆλα ἐρῶντα [3]) πίπτων χαμαί· καὶ τὸν ἥλιον φιλόκα-

[1]) Δένδρα ἐν καρποῖς] Verbatim, arbores erant in fructibus, hoc est cum fructibus, vel iis onustae, et tanquam vestitae. Dicunt Graeci ἐν πορφύρᾳ aliquem esse, pro purpura esse amictum. Vel potest dici, esse hypallagen: vt, καρποὶ ἦσαν ἐν δένδροις. Hoc vult auctor significatum et dictum: Arbores erant onustae suis fructibus. Nam ἐν praepositio hic potius tempus, quam locum, denotat. Ita enim Graeci: ἐν εἴνῃ ἦσαν, dum compotabant. Neque ab hoc genere loquendi Latini abhorrent. *Terent.* Vel bene in vino, quam immodestus fuisti. Dicunt enim in vino, in ioco, in alea. Quibus loquendi generibus tempus significatur post conuiuium. Nam sublatis epulis, pocula tamen apud veteres relinquebantur, quibus mutuo inter se certantes conuiuae, iocis hilarabant animum, aut alea ludebant, aut aliquid faciebant eiusmodi. IDEM.

[2]) Καὶ τὲς ἀνέμες συρίττειν] *Achill. Tat.* lib. 5. c. 16. Λιγυρᾶς δὲ συρίζα περὶ τὰς πάλας καὶ τὸ πνεῦμα. ἐμοὶ μὲν ὑμεναίων ἄγειν δοκεῖ τὰ τῶν ἀνέμων κιθαρίσματα. Ipsaque ventorum tam suauiter circa rudentes obstrepentium murmura hymenaeum canere mihi videntur. IDEM.

Orpheus hymn. in Apoll. Πᾶσι

CAPVT XI.

Iam Solis feruor hac anni tempestate illos adurebat: ver enim praeceps, atque initium aestatis erat, cunctaque vigebant. Arbores suo grauidae erant foetu, campi segetibus: suauis cicadarum cantus, grata pomorum fragrantia, iucundior gregum balatus. Putasses flumina sensim labentia, modulari cantum, atque ventos pinos inflantes, fistula canere: poma amore capta humi cadere: quin ipsum

Καὶ σχοῖνος καὶ πίτυς ἀλλήλοις ἐπιπνεύσασα ἐπόησε.

IVNGERM.

Et platano platanus alnoque assibilat alnus.

RODEN.

Theocritus hunc arborum susurrum initio Idyllii I. ψιθύρισμα vocat, quod tamen interpres per Syrigma exponit: ψιθύρισμα δὲ, ἢ τὸ μίλισμα, ἢ τὸ σύριγμα, ἢ τὸ ῥεῦμα. *Claudianus* de raptu Proserpinae L. I. v. 206.

Stridula coniferis modulantur carmina ramis.

Manil. III, 651.

— *Totumque canoro*
Voce nemus loquitur.

Proxime ad *Longum* accedit *Apuleius* L. II. Asini Aurei:

Arbores elementi motu inter se cachinorum obsibilabant.

vt et *Claudianus* nupt. Honor. et Mar:

*) Μῆλα ἰχῶντα] *Cicero* arborum baccas, si ad maturitatem perueniunt, vietas vocat et caducas, id est languidas, iisque mauult senectutem comparari, quam iuuentutem, amori deditam, in *Catone* Cap. II. Displicet senilis amor: displicent μῆλα ἰχῶντα. Et cuius amore capiuntur mala? Tellurisne, cuius gremio excipiuntur? quam grauis reddunt praeguantem? Longus haec mihi quidem petita videntur. Si locus est coniecturae, scriptum fuisse putem ἰχῶντι vel ἐκ ἰχῶντος. Simul autem

Veneri

λάκαλον ὄντας, πάντας ἀπεδύσεν. 4) Ὁ μὲν ἓν Δάφνις θαλπόμενος τούτοις ἔπασιν, 5) εἰς τὰς ποταμίους ἐνέβαινε· καὶ ποτὲ μὲν ἐλέετο, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ἰχθύων τὰς ἐνδινεύοντας ἐθήρα· πολλάκις δὲ καὶ ἔπινεν ὡς τὸ ἔνδοθεν καῦμα σβέσων. Ἡ δὲ χλέη μετὰ τὸ ἀμέλξαι τὰς ὄις καὶ τῶν αἰγῶν τὰς πολλὰς, ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον ἔσχε πηγνῦσα τὸ γάλα· δεινὰ γὰρ αἱ μυῖαι λυπῆσαι καὶ δακεῖν, εἰ διώκοιντο. 6) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν, ἀπολουσαμένη τὸ πρόσωπον, πίτυος ἐξεφαινῆτο κλάδοις, καὶ τῇ νεβρείδι ἐζώννυτο, 7) καὶ τὸν γαυλὸν ἀνεπλήσασα οἴνε

Veneri sacra erant, simul ab amantibus legebantur, & provocandum lasciviendumque augebant. Modo malis muneri ferebant, vt pastor Theocriteus Amaryllidi *Idyll.* III, 10. Ἄβλε τὰ μᾶλα φίλα. et amasia Virgiliana *Eclog.* III, 71.

Aurea mala, decem misi: cras altera mittam.

alter item II, 52.

Ipse ego cana legam tenera lanugine mala.

Et Horat. I, 1, 71. de Baccho dicit, vitreae dulcem incantibus:

Cruda tibi et pomis viduas venientur amatas.

Malo addiciendo amori le malis petebant. Theocritus Idyll. V, 88.

Βάλλε καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἃ Κλεαρίστα, Τὰς ὄιας παμπάλλοντα, καὶ μὴ τὸ πανύλιάσθαι.

Idem VI, 6.

Βάλλει τοι Πολύφαμος, τὸ ποιμένιον ἃ Γαλάτεια. Μάλοισι, δυσίμερτα τὰ αἰπόλον ἄνδρα καδεῦσα.

vbi Scholiastes: Μάλοισι βάλλει, μαλοβολεῖ, ὡς ἔφην ἐπάνω τὸν Βυκολικόν. Hoc expressit *Maro* Eclog. III, 64.

Malo me Galatea petit, lasciua puella.

Quo etiam spectat epigramma in *Anthologia* L. VII, 203. edit. Lubin.

τῇ

Solem venustatis amantem, omnes vestibus suis exuere. Daphnis autem his omnibus incalescens, undas ingrediebatur, atque inter quandum nonnunquam pisces, tremula exultantes cauda, venabatur: frequenter etiam bibebat, tanquam internum extincturus calorem. Cum iam oues, atque capras mulxisset, diu Chloe intenta lacti coagulando fuit, facessentibus illi negotium muscis, quae maxime vexare, mordereque solent, si quem persequantur. Illa deinde, abluta facie, pineis sese coronans ramis, pellem hinnuli induerat, pastorali quodam pa-

culo

τῇ μέλῃ βάτου τε· τὸ δὲ μὴν ἰσῶτα φιλῆς με, Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος. *Aristophanes* in Nubibus: Μέλαν βλαδεὶς ὑπὸ τερπνίδίς. Quod vberius declarat *Heliodorus* Aethiopic. L. III. p. 132. ed. Com. Δεῖ δὲ ὅτι δαμάδος γνώμης καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατοῦς κρίνεται δύναται, μέλος τι καὶ ἄσθενὲς ἔβαλλον, ἐρώντων ἀν' αὐτῆ τοῦ ἐλεύθερου. Quid? quod ideo in obscoenam partem saepe poma accipiuntur, vt in laudato *Virgilii* loco *casta tenera iuuenta mala*, et apud *Propertium* L. I. el. 3. v. 24.

Nunc furtiua canis pauor
dabam manibus,

vt nihil dicam de liberiore petulantia Priapeorum carminum. BODENus.

4) *Amictus*] Sic vsitatus *Lucianus* in Nigrino: Τοὺς δὲ ἐφῆτα τὸν κεφαλὴν, καὶ τὰς τερψιχόρους ἐκείνας ἐκάλυπτε κόσμου, ἀτάκτως πάνυ τὸ ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῶν χρωμάτων. IDEM Iolli.

5) Τῶτον ἄνωθεν] N. ἐφ' ἄνωθεν. COLVMB.

6) Εἰ διώκοντο] *Ita* nonnulli codices praeeuntes delendum. IVNGERM.

7) Τῇ νεβρῇ ἐζώνυτο] Ceruina pelle amictus erat. *Lucian.*

ἔνθα καὶ γάλακτος, 8) καινὸν μετὰ τῆς Δόρκιδος ποτὸν ἐπῆγε. Τῆς δὲ μεσημβρίας ἐπελθούσης, ἐγίνετο ἤδη ὀφθαλμὸς ἄλλοτε αὐτοῖς· ἡ μὲν γὰρ γυμνὸν ὀρῶσα Δάφνιν, 9) ἐπαιδᾶτο ἐνέπιπτε τὸ κάλλος,

Lucian. de Maenadibus in *Bacch.* Νεβρίδων ἐνημμένων, cerulea pelle amicti. Hinnuli pellis Satyrorum et Silenorum proprie geſtamen erat. *Pollux* libr. 4. c. περὶ ἔνδυμα. καὶ ἐσθῆτων· ἡ σατυρικὴ ἐσθὴς νεβρὶς, αἰγῆ, ἣν καὶ ἰξάνην ἐκάλουν, ἢ τραγῆν. Satyrica, inquit, veſtis eſt hinnuli pellis, vel caprina, quae veſtis dicta αἰγῆ, et ἰξάνη, et τραγῆ. Pro ἰξάνη, vt hoc obiter dicam, legit *Caſaubonus* ἰσάλη. Vulgata tamen lectio *Pollucis*, iuxta opinionem *Caeſ. Scaligeri* ſubſiſtit, qui ἰξάνην putat dictam, παρὰ τὸ ἰξάνειν, ſubſidere; quia ſine rugis toti adſidebat corpori, atque adhaereſcebat. Videtur hic ſumi pro διφθέρα, hoc eſt coriacea veſte, ſiue tunica e pellibus, vel ſago pelliceo, cuiuſmodi erant paſtoritii rhenones. *Ariſtoph.* in Nub. ὅστις ὁ ποτὲς εν διφθέραν ἐμπεπίσας, loquitur de caprario: Sicuti patet tunas penulam pelliceam induens. *Pollux* modo citato capite: πῆρα, βακτηρία, διφθέρα, ἐπὶ τῶν ἀγροίκων. MOLLVS.

Sic *Prop.* III, 11. vbi de agreſtis olim iuuentutis amoribus: *Hinnulei pellis totos operibat amantes* etc. quae pulchre luſus eroticos vere. ſyluicolarum exprimunt. IVNGERM.

8) Τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα σίνυ καὶ γάλακτος] Inter vaſa ruſtica γαυλὸν recenſet *Pollux* lib. I. c. περὶ βυκολικῶν. Γαυλὸς, inquit *Suidas*: τὸ κοπανὸν ἀγγεῖον, δ δίκτυν τὸ γάλα, paſtorale vas, quod excipit lac, mulctrale, ἢ σκαφὸν ἀγγεῖον ἐν ᾧ γάλακτα συντιθέασιν, ἢ ἐκπιεῖν μαγγάνου ἐκφέρουσι, vas vinarium, ex lignis confectum, quam Itali manganum appellant. Apud *Plautum* in Rudente: Gaulus eſt vas ſcu-lum in formam Cymbii, *Partus*

calo vino atque lacte impleto: habebat quippe cum Daphnide potum communem. Appetente iam meridie, amborum oculi fuerunt capti. Illa enim nudum conspicata Daphnidem, efflorescentem in eius pulchri-

Pareus in Lexico Plautino. Videtur hic sumi pro poculo pastorali: Quippe apud Athenaeum libr. II. inter pocula connumerari videmus, φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, κάρχησια, γαυλούς, ἀλοχέρυσα, πλοῖα, τοὺς καλοὺς μὲν οὖν καλοὺς γαυλοὺς πάντας οἱ πρεσβύτεροι.

Hoc est.

Phialas, triremes, tragelaphos, carchesia,
Gaulos ex auro solidos, nauigia, cados,
Quos etiam Gaulos apellant omnes ventricosi.

Dalechamp. in Athen. Gaulon quidam esse volunt militare, ac viatorium poculum, quod caueum in Pescennio *Spartianus* vocat. Cum milites quosdam in caueo argenteo, inquit, expeditionis tempore bibere vidisset, iussit omne argentum submoueri ab vsu expeditionali.

IDEM.

9) Τυφοῦ ἐρῶντα δαΐφρων] Sensit amoris ardentiores flammas Chloe, nudo, eoque tam formoso conspecto corpore Daphnidis: Quippe, teste *Achille Tatio*, πάσας ἐξέτεμον τιτρώσκουσα βέλος, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταφέρει, forma ad inferendum vulnus telo acutior est, atque per oculos in animum penetrat. Apud *Xenophont.* Socrates dicit: ὅτι δὲ οἱ ἔρωτες, σαφέστατον διὰ τῶνδε καλοῦσιν, ὅτι καὶ τοξεύουσι οἱ καλοὶ τοὺς ἐρῶντας, fortassis et Cupidines idcirco sagittarii dicuntur, quoniam speciosi a longinquo etiam vulnerant. Nequaquam Chloe suis affectibus coercendis, Liuiae par fuisse dici poterit, quae cum incidisset in iuuenes aliquot nudos, ac ideo morte damnandos, nihil a statuis illos honestis matronis differre dixit. Vide *Xiphilinum* in vita Tiber. Grande

λος, καὶ ἐτήκετο, μηδὲν αὐτῷ μέρος μέμψασθαι δυναμένη. Ὁ δὲ, ἰδὼν ἐν νεβρίδι καὶ στεφάνῳ πίτυος
p. 19. ἐρέγοντα τὸν γαυλὸν, μίαν ἅψετο τῶν ἐν τῷ ἄντρῳ νυμφῶν ὁρᾶν. Ὁ μὲν ἦν τὴν πίτυν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀφαιζων, αὐτὸς ἐστεφανῶτο, πρότερον φιλήσας τὸν στέφανον·[10]) ἡ δὲ, τὴν ἐσθῆτα αὐτῷ λαβομένη καὶ γυμνωθέντος ἐνεδύετο, πρότερον καὶ αὐτὴ φιλήσασα. Ἤδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον,[11]) καὶ τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν,

de nefas viro eſt, denudatum corpus ſuum aliis conſpiciendum praebere. *Herodot.* παρὰ τοῖσι λύδοισι καὶ δὴ καὶ παρὰ τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ἰδεῖν γυμνὸν, ἀσχύνην μεγάλην φέρει. Apud Lydios, quin etiam propemodum et apud caeteros barbaros, vel virum conſpectum fuiſſe nudum, magnam affert ignominiam. Non tamen aeque fuit probroſum hiſce, vtpote veri atque ſinceri glutino amoris nexis. IDEM.

[10]) Πρότερον φιλήσας τὸν στέφανον] More amantium, qui ſibi rebus ab amatis miſſis, oſcula figere amant. Clitophon oſculum dat poculo a Leucippe amica accepto. *Ach. Tat.* libr. 2. καὶ ἅμα καταφιλῶν τὸ ἔκπωμα, ſimulque poculum ſuauiabar. Iuno apud Lucian. ſuo exprobrat Ioui, quod calici, a Ganymede ipſi porrecto, oſculum imprimat, cuius haec verba: πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιες, καὶ ὅθεν προσήρμοσε τὰ χείλη, ἔνθα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, ebibis, qua parte ipſe bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas ſimul, et oſculeris. IDEM.

[11]) Ἤδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον] Malis ſe inuicem petierunt. Nugae ſunt amantium hae, quando ſe mutuo ad amorem laceſſunt, prouocantque. Vnde apud *Maronem* Eclog. 3.

Me malo Galatea petit laſciua puella,
Aurea

Digitized by Google

pulchritudinem incidit, atque contabuit, cum nullam eius partem vilipendere posset. Hic vero illam contuitus corona pinea, hinnulique indutam exuuiis, sibi porrigentem pastorale poculum, visusque sibi videre aliquam ex nymphis antrum incolentibus, coronam illam, pineam de capite illius raptam, suomet capiti, primum impresso osculo, imponebat. At illa vicissim, dato osculo, vestem illius, iam loti atque denudati, induebat. Hinc sese mutuo malis

Aurea mala decem misi, eras altera mittam. *Acontius* apud *Ouid.* ad pedes Cydippae malum deuoluit, carmine quodam inscriptum. *Aristoph.* in Nubilis: *Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου, a scorto malo percussus.* Hic interpres adscribit, malum amoris esse symbolum. Quod genus pomi semper in deliciis habitum, quod natum videtur vel ex natura ipsius, et pulchritudine, qua aliis praestat: vel ex tutela, quia sub praesidio Veneris esse perhibetur. Quod ad primum attinet, satellites apud Persas regii *μηλοφόροι*, quasi maligeri dicas, dicebantur, quod gestarent in hastis mala aurea: neque hi solummodo ad praesidia comparati, sed et ad delicias erant. Veneri malum esse sacrum apud omnes in confesso. *Scholiast. Aristoph.* *Τὸ μῆλον ἀφροδίτης ἱερόν ἐστιν*, malum est sacrum veneri. Mala, teste *Artemidoro* lib. 1. c. 85. in somnis rei venereae fruitionem portendunt, et in tutela sunt Veneris, cum inquit: *Τοῖς ἀνάκτοις τῇ ἀφροδίτῃ.* *Pausanias* libr. 2. Veneris adducit simulacrum Canachi opus, quae altera manu papauerum capita, altera malum tenebat, *τῶν χαρῶν δ' ἔχει τῇ μὲν μήκωνα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μῆλον*, *Philostratus* *in εἰκόσι*, Amorum iconem explicans, inter se malis ludentium, eo symbolo significari

σαν,[12]) διαχρίναντες τὰς κόμας, καὶ ἡ μὲν ἔπλεκεν αὐτῷ τὴν κόμην, ὅτι μέλαινα, μύρτοις· ὁ δὲ μήλῳ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ὅτι λευκὸν καὶ ἐνεχεύθες[13]) ἦν. Ἐδίδασκεν αὐτὴν καὶ συρίττειν, καὶ ἀρξα-

ficari amicitiam mutuam, et reciprocum ſtudium, ſcribit, his verbis: νέοι μὲν δὴ τῷ μήλῳ παίζοντες πόθου ἄρχονται, ὅθεν ὁ μὲν ἀφίησι φιλήσας τὸ μῆλον, ὁ δὲ ὑποδέχεται ταῖς χερσὶ, δῆλον ὡς ἀντιφιλήσων οἱ λάβῃ. *Lucian.* in dial. meretr. Ioeſſ. Pyth. et Lyſ. τίλος δὲ τῷ μήλῳ ἀποδοκᾷ, ὑπέχων τέτο ὡς τὸν κόλπον αὐτῇ προσπέπτωκας, poſtremo autem etiam dehorſo malo, apte idem in ſinum eius iaculabaris. Eundem hunc ritum etiam *Theocritus* tangit, Idyll. 5.

Βάλλω καὶ μαλοῖσι τὸν αἰπόλον· ἀ δὲ κλαπείσα.

Et Idyll. 6.

Βάλλει τοι πολύφαμε τὸ σεῖο μενον ἀ γαλάτεια,
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν ὄμδρα καλεῦσα.

Petit caprarium etiam malis Cloerilla.
Petit tibi Polypheme gregem Galatea,
Malis, difficilem amatorem caprarum hominem vocans.

IDEM.

Vide, quae ſupra n. 3. notani. BODEN.

[12]) Τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν, διαχρίναντες τὰς κόμας] *Apuleius* libr. 2. Aſin. diſtringere τὸ διαχρίνειν nominat. Tanta denique eſt capillamenti dignitas, vt quamuis auro, veſte, gemmis, omnique caetero mundo exornata mulier incedat, tamen niſi capillum diſtrinxerit, ornata non poſſit videri. *Plut.* in problemat. διὰ τί τῶν γαμετῶν ἀκμὴ δοκεῖ ἡ τὴν κόμην διαχρίνεσα; cur nuptarum comam diſcriminant haſtae cuſpide. Obeunt hic ornatricum munus Daphnis atque Chloe: quippe ancillarum erat crines diſponere, edoctarum certis magiſtris ad hoc miniſterium, velut artificium l. 65. §. 3. ff. de legat. 3. vocantur dicta lege ornatrices. Aliàs appellantur teſte *Cuiacio* libr. 11. obſerv. c. 26. cinc-

ſiones

malis petebant, atque discriminantes comam, inuicem capita adornabant sibi. Illa caesariem illius, vtpote colore nigricantem, myrteis baccis: hic illius faciem, candidam, et rubore quodam tinctam, cum malo

flones. De id genus foeminis *Galenus* de theriaca ad Pisonem ita scribit: αὐτὰ δὲ ἦσαν αἱ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς οἷς κόσμοι τῷ σώματος ὑπηρετῶν ἡρμοσμένα. ἡ μὲν ἀναπλέκουσα τὰς τρίχας ὑπηρετῶν. *Iulian.* in Caesar. ἐψοποιῷ καὶ κομμωτρίας βίον ἔχων, qui conuiuiorum instructoris, et exornandae comae artificis, vitam agis. Eiuscemodi ornatrices Graeci κομμωτρίας appellabant. *Hesych.* κομμώτρια κοσμοῦσα τὰς τρίχας. Dicuntur etiam ψιακάδες, ἀπὸ τῶν ψιακάδων, a guttis et asperginibus crebris. *Pollux* dicuntur, κομματαί, et κιρσοπλόκοι. Talis erat Cypassis Ouidiana, serua Corinnae, de qua ille:

Comendis in mille modos perfecta capillis,
Comere, sed solas digna, Cypassi, deas.

Talis liberta illa, cuius mentionem facit *Sueton.* in Claud. Haec matris meae liberta, et ornatrix fuit. At Daphnis et Chloe, qui mutuum ornabant capillos, affectataeque comae nescii, ornatricibus non egebant illis. MOLLVS.

Conf. Ill. *Trilleri* Obseruat. Critic. Cap. XV. BODEN.

13) ἐπιῤῥὶς] Rubenti quid affine est, et a flauo rubrum. Imo remissam rubedinem indigitat, quem esse colorem optimi sanguinis, sunt e medicis, qui scribant, vt *Actuarius* libro de vrinis, cap. 4. Hanc enim vim particula ἐπὶ habet in hac et similibus dictionibus: non enim otiosa est, neque intendit significationem, sed potius imminuit. *Dioscor.* libr. 7. de veneno araneorum: ὁ τόπος, ait, ἐπιῤῥὶς φαίνεται· quod statim ipse interpretatur, μετρίως ἐπίῤῥους. MOLLVS.

De hac voce *Casaub.* ὁ πάνυ

ἀρξαμένης ἐμπνεῖν,[14]) ἁρπάζων τὴν σύριγγα τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τὰς καλάμους ἐπέτρεχεν·[15]) καὶ ἐδόκει μὲν ἀμαρτάνουσαν διδάσκειν, εὐπρεπῶς δὲ διὰ τῆς σύριγγος τὴν Χλόην ἐφίλει.[16])

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Συρίττοντος δὲ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν, καὶ τῶν ποιμνίων σκιαζομένων, ἔλαθεν ἡ Χλόη καταννυσάξασα. Φωράσας[1]) τοῦτο ὁ Δάφνις, καὶ καταθέμενος τὴν σύριγγα, πᾶσαν αὐτὴν ἔβλεπεν ἀπλήστως,[2]) οἷα μηδὲν αἰδέμενος, καὶ ἅμα καὶ αὐτῇ ἠρέμα·[3]) ὑπεφθέγγετο. Οἷοι καθεύδουσιν ὀφθαλ-

πάνη I. Anim. ad *Athen.* 20. videndus. *Theocrit.* Θωλυσ. Ω μάλιστα ἔρωτες ἱερυθρομένοισιν ὅμοιοι.

IVNGERM.

[14]) Εμπνεῖν] Similis amatoria calliditas eſt illa Clitophontis apud *Achillem Tatium*, in ore vulnus accepiſſe a quadam ape ſimulantis, vt eius labris ſua Leucippe admoueret, indeque ſuauia ipſe furari poſſet.

COLVMB.

[15]) Τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τὰς καλάμους ἐπέτρεχεν] *Calpurnius* Eclog. III, 55.

Ille ego ſum Lycidas, quo te cantante ſolebas
Dicere felicem, cui dulcia ſaepe dediſti
Oſcula, nec medios dubitaſti rumpere cantus,
Atque inter calamos errantia labra petiſti.

Vide *Barthium* ad h. l. qui ſimiles *Ariſtenaeti* locos laudat Lib. I, epiſt. 27. et Lib. II, epiſt. 5.

BODEN.

[16]) Εφίλει] V. ἐξεφίλει. P.

COLVMB.

[1]) Φωράσας] Male emendatur: κεράσας. Eodem enim ſenſu *Heliodorus* L. II. φωράσας τὴν γυναῖκα.

BODEN.

[2]) Αἰ-

malo conferebat. Docebat illam etiam tibia canere, cui, auſpicanti inflare, eandem ereptam ipſemet ſuis percurrebat labiis: atque, dum videbatur errantem informare, admodum decore fiſtulae beneficio oſculabatur Chloen.

CAPVT XII.

At meridiem circiter, illo canente tibia, dum greges opaca teguntur vmbra, imprudens in ſomnum dilabitur Chloe; quo animaduerſo Daphnis, fiſtulaque depoſita, totam illam inexplebiliter contemplatur, vtpote nihil verecundans, taçitisque ſimul illam verbis affatur. Quales hi dormiunt oculi?

2) *Αὐτὴν ἴβλεπεν ἀπλήστως*] Libr. 1. Aeneid. *Virg.*

Praecipue infelix peſti deuota futurae,
Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo
Phoeniſſa.

Catull. in Nuptiis Pelei:

Nec prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam toto concepit pectore flammam,
Funditus, atque imis exarſit tota medullis.

Vere hic valet, quod Graeci dicunt,

Γυμνὸς ὅμμα τοῖς ἀκμάζουσι βέλος.

Mulieris facies et oculus eſt iuuenibus ſpiculum.

Creſcit aſſidue ſpectando cura puelli.

Sanctus *Antioch.* Homil. 17. Ipſe enim vel adſpectus mulieris, telum eſt veneno lethali litum. *Anacreon.*

Νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
Καὶ πῦρ καλή τις ἰδεῖν.

Vincit ferrum et ignem formoſa mulier.

MOLLVS.

3) *Ηζίμα*] Lege *κρίφα*.

IDEM.

N. et V. *κρίφα*. P.

GOLVME.

4) *Δέ*.

p. 29, ὀφθαλμοί· οἷον δὲ ἀποπνεῖ τὸ στόμα· ἐδὲ τὰ μῆλα τοιοῦτον, ἐδὲ αἱ λόχμαι. ἀλλὰ φιλεῖν μὲν δέδοικα· δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν,[4] καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι,[5] μαίνεσθαι ποιεῖ· ἐκνῶ μὴ

4) Δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν] *Achill. Tatius:* καὶ τὸ φίλημα μιχθὲν ἔπεται, καὶ βάλλει τὴν καρδίαν. Ac osculum cum eo coniunctum sequitur, atque cor ferit. *Moschus* in Idyll. quod ἔρως δραπέτης inscribitur.

Φεῦγε· κακὸν τὸ φίλημα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐστί.

Fuge: malum est osculum, ipsa labra sunt venenum.
MOLLVS.

5) Καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι μαίνεσθαι ποιεῖ] Mirum est, ita de melle loqui auctorem nostrum; cum veteres in omni dulciario opere soleant vti melle, vti nunc nos saccharo, quod illis erat incognitum. Mellis enim condimento saporis gratiam palato parabant: et quae tristioris erant et amarioris saporis, eo, quo minus hominem offenderentur, condiebant, et imbibebant, et multa etiam linde, panificia et potus concinnabant, vt recte *Virgilius* mel coelestia dona, *Plinius* diuinum nectar vocauerint. Graeci Cyrnios putarunt πολυχρονιωτάτους διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι, multum viuentes ob assiduum mellis vsum. *Hippocrates* ait: τὸ μέλι, ξὺν μὲν τοῖς ἑτέροις ἐσθιόμενον, καὶ τρέφει, καὶ εὐχροΐαν παρέχει, mel cum caeteris sumptum, et nutrit, et coloris bonitatem facit. Itaque quod hic in genere enuntiat, ad speciem restringendum fuerit. Est etenim et mel tale, quod hominem furere facit. Quod *Strabo* μέλι μανόμενον vocat. Putaui itaque aliquando pro νέον scriptum fuisse μανόμενον. De hoc melle ita scribit *Strabo* lib. 12. οἱ δὲ ἐπὶ τὰ κωμήτας, τρεῖς πομπὰς στείχας κατέκλωσαν, διεξιόντας τὴν ὀρεινὴν, κηράσαντας κρατῆρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τῷ μανομένῳ μέλιτος, ὃ φέρουσι οἱ ἀφείμενοι τῶν δένδρων, πιῶσι γὰρ καὶ παρακλίνουσιν ἐσθιόμενοι,

li? Quem os exhalat ſpiritum? certe non talem mala, non eum virgulta, ſed oſculum figere vereor: cor quippe mordet ſuauium, et inſtar recentis mellis furorem inducit. Nullus auſim, ne il-

lam

μενοι, ἐμπίπλης διεχειρίσαντο τὰς ἀνθρώπους. Septem pagani etiam tres Pompeii cohortes conciderunt, cum eae per montes iſtos iter facerent. Nam inſani mellis crateras eis propinarunt in itinere, quod arborum ſumma ferunt germina: eo poto iam mente abalienatos adorti facile interfecerant. Inſanioſum mel apud Macronas memorat *Xenophon*, quod qui copioſius ediſſent, et vomere, et excernere cogebantur, neque omnino ſtare poterant, et ad inſaniam adigebantur. Verba eius, quae exſtant, lib. 4. de expeditione Cyri: τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονές τε ἐγίγνοντο καὶ ἔμεον, καὶ κάτω διαχώρεσι αὐτοῖς, καὶ ὀρθοὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἱστασθαι, ἀλλ' οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδικότες, σφόδρα μεθύουσιν ἐφάνησαν οἱδὲ πολὺ μαινομένοις. Graeci quoque referente *Diodoro* lib. 12. e Babylone redeuntes, cum in agrum Colchorum deſcendiſſent, ibique ingentem aluearium per ea loca multitudinem conſpexiſſent, et fauos multo melle redundantes ad vſum eripuiſſent, guſtaſſentque, in quendam incredibilem caſum inciderunt. Nam deglutito mellis liquore repente in dementiam verſi, humique mox proſtrati, extinctis ſimiles videbantur: cumque multos dulcedo ad edendum traxiſſet, breui creuit proſtratorum eadem cauſa numerus. etc. Quin ergo pro νέον, quid obſtat, quo minus legatur πεπτικὸν, vel μανικὸν. IDEM.

Locus mirus et vbi mihi non, quod dicitur, aqua, ſed res ipſa haeret. Mel quidem bilem augere ex *Plin.* L. XXII, c. 24. nouimus et in Ponto apud gentem Sannorum mel naſci, quod

μὴ 6) καὶ φιλήσας αὐτὴν ἀφυπνίσω. Ω λάλων τεττίγων, ἐκ ἐάσασιν αὐτὴν καθεύδειν μέγα ἠχοῦντες· ἀλλὰ καὶ οἱ τράγοι τοῖς κέρασι παίουσι μαχόμενοι· ὦ λύκων ἀλωπέκων δειλοτέρων, οἳ τέτταρες ἐκ ἥρπασαν. Ἐν τέτοις ὄντος αὐτῷ λόγοις, τέττιξ φεύγων χελιδόνα θηράσαι θέλουσαν, 7) κατέπεσεν εἰς τὸν κόλπον Χλόης· καὶ ἡ χελιδὼν ἑπομένη ἐπ' ἐκείνῃ, 8) τὴν μὲν ἐκ ἠδυνήθη λαβεῖν, τοῖς δὲ πτέρυξιν ἐγγὺς διὰ τὴν δίωξιν γενομένη, τῶν πτερεῶν αὐτῆς ἥψατο. Ἡ δὲ ἐκ εἰθυΐας τὸ πραχθὲν,

quod ab insania quam gignit μανιόμενον vocant, ex eodem L. XXI. c. 13. Meminit et *Strabo* L. XII. μέλιτος μανομένου et *Diod. Siculus* et *Dioscorides*. Non tamen ideo μανόμενον pro νέον, fuerit statim reponendum. Nouum sane mel μανιοποιὸν neminem dixisse vel scripsisse puto. Cl. *Rhodomannus*, quem honoris caussa nomino, coniiciebat forte leg. ποντικὸν μέλι seu νέον ἐν Πόντῳ μέλι etc. Id enim ad insaniam certi temporis adigere: indicabatque de eo locum *Xenoph.* ἀναβασ. δ. fine. Audaciter etiam primò tentabam legere: κίττων μελίττης μαίνεσθαι etc. quoniam supra ait Daphnis: τὸ δὲ φίλημα κίττης μελίττης πικρότερον. Scias et τὸν θεῖον *Grotium* adprobare Cl. Rhodomanni, Ponticum interpretantis illud μέλι μανόμενον, sententiam. Meas igitur nugas sustineo.

IVNGERM.

Retinui τὸ νέον μέλι, quia Ponticum istud mel non, nisi nouum, fuit perniciosum, quod ex *Plinio* patet L. XXI, c. 13. Mulsum tamen ex eo inueteratum, innocuum esse constat. BODEN.

6) Οκνῶ μὴ] V. ὀκνῶ δὲ μὴ P. COLVMB.

7) Φεύγων χελιδόνα θηρῶσαν (lege θηράσαι) θέλουσαν.] Venantur infecta hirundines, iisque victitant. Hinc *Plut.*

lam basiando expergefaciam. O sonoras cicadas, altum sonando non dormire illam sinentes! sed vt capri, cornibus confligentes, strepitum edunt. O lupos vulpibus magis ignauos, illos non rapientes! Interea dum haec faciebat verba, cicada fugiens captare volentem hirundinem, in Chloes incidit sinum, illamque secuta, spe praedae excidit: sed propius persequendo accedens alis suis illius genas tetigit, quae ignara facti, altum clamans, e somno exiluit. At videns prope etiam-

F 4 nunc

Plut. Sympos. 8. qu. 7. etiam inter causas ex *Aristot.* citat, cur Pythagoras in aedibus hirundinem haberi vetabat, nimirum quod cicadas venetur, quia hae Musis sunt sacrae, et canorae. Ita *Plutarch.* σαρκοφάγος γὰρ ἐστι (nempe χελιδὼν) μάλιστα τὰς τέττιγας ἱερὰς καὶ μουσικὰς ὄντας ἀποκτίνυσι, καὶ σιτεῖται, καὶ πρόσχυσις αὐτῆς ἡ πτῆσίς ἐστι, τὰ μικρὰ, καὶ λεπτὰ τῶν ζώων ἀγρευόσης, ὡς φησι Ἀριστοτέλης. Carniuora est enim hirundo, et maxime cicadas Musis sacras et canoras interficit, iisque vescitur; propterque terram volitat, exigua vexans animalcula, vt ait *Aristoteles*. *Plinius*, libr. 10. cap. 24. Hirundinem solam auem ex iis, quae aduncos vngues non habent, carnibus vesci notat. Dicta est Grammaticis χελιδὼν a χείλη δηχθεῖν, quod labra agitet, vel quia χείλη οἰδάνει, labra ei tumeant: vel potius χείλεσιν ᾄδει, labiis canat. In hanc auem fabulantur poetae Pandionis Athenienſis Regis filiam Prognem, nuptam Thracum regi Thereo, mutatam esse.

MOLLVS.

8) Ἐκμείνῃ, adde ἐκείνῃ.

IDEM.

N. et V. ἐκ' ἐκείνῃ.

COLVMB.

Haec in editionibus deficien-

χθὲν, μέγας βοήσασα τῶν ὕπνων ἐξέθορεν. 9) Ἰδοῦσα δὲ καὶ τὴν χελιδόνα ἔτι πλησίον πετομένην, καὶ τὸν Δάφνιν ἐπὶ τῷ δένδρῳ γελῶντα, τῷ Φόβῳ μὲν ἐπαύσατο, τὰς δὲ ὀφθαλμὰς ἀπέματτεν 10) ἔτι καθεύδειν θέλοντας. Καὶ ὁ τέττιξ ἐκ τῶν κόλπων ἐπήχησεν 11) ὅμοιον ἱκέτῃ χάριν ὁμολογοῦντι τῆς σωτηρίας.

ficientia ob Florentinum et Vrſini codd. ſuppleui.

BODEN.

9) Τῶν ὕπνων ἐξέθορεν] *Luc.* in dial. Cyclop. et Neptun. ὡς βαθὺν ἐκοιμᾶθης, ὦ τέκνον, ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλόμενος. Vt alte dormiuiſti, fili, qui non exiliſeris interim, dum excoecaris. Alio loco addidit praepoſitionem, ἐκθορεῖν ἀπὸ τοῦ ὕπνου, e ſomno exilire.

MOLLVS.

10) Τὰς ὀφθαλμὰς ἀπέματτεν] Exprimit vere eorum geſtus, qui, ſomno excuſſi, oculos fricare amant.

IDEM.

11) Καὶ ὁ τέττιξ ἐπήχησεν] D. *Euſtathius* in Hexaem. οἱ δὲ τέττιγες ἐν ἐκομβρίᾳ γίνονται, ἡνυχάζουσι δὲ καίρου, ἐπειδὴ τῇ δρόσῳ πήγνυνται· πλάττουσι δὲ καὶ ᾠδὴν τὸ περὶ αὐτῶν φάσκουσι. Cicadae imbre generantur, et obmuteſcunt, quando rore concreſcunt; earum alam et cantum, et ſtrepitum edere aſſeuerant. Hinc Cicadae inter inſecta ἐγκέλαδα numerantur, quod ſonoram edant vocem, quod Graecis dicitur τιττίζειν, id eſt ſtridere. *Theocritus* a ſono, quem emittunt, vocat λαλαγεῦντας. Idyll. 7. v. 139.

Τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον,

Cicadae canentes ſuſtinebant laborem, id eſt laborabant. Latini Cicadas dicunt fritinnire, auctore illo, cuius de Philomela extat carmen:

Et cuculus cuculat, fritinnit rauca cicada.

Adrianus Turnebus in ſuis ad *Varronem* de lingua latina commentariis, ait: Hirundo fritinnit ſuauiter; alii cicadam fritinnire, hirundinem trinſare aſſerunt. Incre-

Digitized by Google

num volantem hirundinem, Daphnidemque [illegible]us risu pauorem excipientem oculis abſterſis, etiamnum ſomno grauatis, vltra timere deſiit. Atque cicada inſtar ſupplicis gratias agentis de ſalute parta, ipſo e ſinu inſonuit. Iterum altum clamauit Chloe, riſit Daphnis: atque illam occa-

Increpare cicadas *Calpurnius* dixit, hoc eſt cum ſtrepitu, et ſonora voce in aliquem inſurgere. Cauſam, quare Cicadae canant, exponit *Ariſtot.* libr. de iuuent. et ſenect. vita et morte, reſpirat. cap. 11. Videntur enim ex ratione illa ſcilicet membranarum elatione anhelare et refrigerari quodammodo, et lib. 4. de hiſtor. animal. c. 9. declarat modum huius ſoni: ait enim membranas illas ſpiritu interiori, non exteriori illiusque ſpiritus attritu ſonum edi. Τὰ μὲν ὦν ἔντομα, ἔστι φωνῆ, ἔστι διαλέγεται, ψοφῶ δὲ τῷ ἔσω πνεύματι, ἃ τῷ θώρακι. ᾠδὴν γὰρ ἀναπνοὴ αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ μὲν, βομβῶν, οἷον μέλιττα, καὶ τὸ στενὸν αὐτῶν· τὸ δὲ, ᾄδων λέγεται, οἷον οἱ τέττιγες. πάντα δὲ ταῦτα ψοφῶ τῷ ὑμένι ὑπὸ τὸ ζῶμα, ὅσον διήρητον, οἷον τὸ τῶν τεττίγων γίνος τῇ τριψεῖ τῷ πνεύματος. Ideoque ad hoc, vt canant, neceſſe eſt, vt ſint praecinctu diuiduae, et ſub ſepto tranſuerſo diſſectum eſſe illis, ſiue maiores ſint, ſiue minores: nam non diuiduis, et quibus non eſt ſciſſum, mutae ſunt omnino. Dorſo illas reſonare ſcripſit *Horus* libr. 2. cap. 55. ἔτος γὰρ διὰ τῦ τόματος ἀ λαλεῖ, ἀλλὰ διὰ τῆς ῥάχεως φθεγγόμενος καλὸν μέλος ἀείδει. *Aelianus* de hiſtor. animal. lib. 1. cap. 20. Τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἐνδικῶν ἐρίων ἐστομεῖ, καὶ τῇ γλώττῃ φθέγγεται δίκην ἀνθρώπου. οἱ δὲ τέττιγες κατὰ τὸν ἰξύν ἐισι λαλίστατοι. *Proclus Diadochus* arbitrabatur ex alarum ſolo attritu cantum cicadarum prouenire, cum inquit: ὁ τέττιξ ὑπὸ τῶν πτέρυξι τρίβων ἑαυτὸν, καὶ ἦχον ἐκπέμπων, cicadae ſub

p. 21. ζίαν. Πάλιν ἦν ἡ Χλόη μέγα ἀνεβόησεν· ὁ δὲ Δάφνις ἐγέλασε. Καὶ προφάσεως λαβόμενος, καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ στέρνα τὰς χεῖρας,[12]) καὶ ἐξάγει τὸν βέλτιστον τέττιγα, μηδὲ ἐν τῇ δεξιᾷ σιωπῶντα. Ἡ δὲ ἥδετο ἰδοῦσα,[13]) καὶ ἐφίλησε λαβοῦσα,[14]) καὶ αὖθις ἐνέβαλε τῷ κόλπῳ λαλοῦντα.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Ἔτερψεν αὐτὸς τότε[1]) φάττα βακολικὴ[2]) ἐκ τῆς ὕλης φθεγξαμένη. Τῆς Χλόης ζητούσης μαθεῖν

sub alis semet atterens, atque vocem siue strepitum emittens. IDEM.

[12]) Καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ στέρνα τὰς χεῖρας] In sinum illius demisit manus; vel illius pectori manus admouit. Sunt hae merae amantium ineptiae, atque nugae; videlicet inuadere basiolis amatas, illas improba tractare manu, implere lactentibus papillis manus, easque in sinum demittere, *Ouid.* 1. Amor.

Forma papillarum, quae fuit apta premi.

Lucian. in dial. meretric. καὶ περιέβαλλον, καὶ τὰς μαστοὺς ἔθλιβον, et implexabantur, et papillas premebant. Apud *Plaut.* in Pseud. papillarum horridularum oppressiunculae. *Terent.* in Heaut. Vidin' ego te modo manum in sinum huic meretrici inferre? IDEM.

[13]) Ἥδετο ἰδοῦσα] Haec figura antiquis dicebatur παρήχησις, quae definitur Hermogeni, figura continens ὀνόματα ὅμοια μὲν ἠχοῦντα, διάφορον δὲ δήλωσιν ἔχοντα. Recentioribus παρανομασία, siue adnominatio vocatur: quando dictio, literae, aut syllabae alicuius commutatione, significatione quoque commutatur. Tale χῆμα est: μιμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται, quod *Plinius*

Digitized by Google

occasionem nactus, manu suo pectori illius admota, optimam illam cicadam, nequedum in dextera intra silentium sese continentem, eduxit: qua conspecta admodum delectabatur, apprehensamque deosculata, iterum sinu suo excipit sonantem.

CAPVT XIII.

Oblectauit illos etiam palumbes pastoralis e sylua canendo. Quaerentem autem Chloen quidnam

nius XXXV, 9. retenta eadem figura, enunciauit hoc modo: inuisurum aliquem facilius, quam imitaturum. Haec sententia fuit Apollodori Pictoris Atheniensis. IDEM.

Nota παρήχησιν, vt et inferius: ἡ δὲ ἦδε τῶν ἀηδόνων ἰύζουσα, et ἐπὶ πολὺ λυπῶν ἐθέλουσα. De hac figura eiusque speciebus latissime *Eustathius* agit in primum Iliad. et *Hermog.* περὶ ἰδεῶν. tom. 4. περὶ παρηχήσεως. (Reliqua *Mollus* habet.) COLVMB.

14) Ἐφίλησε καὶ λαβοῦσα] V. ἐφίλησε λαβοῦσα. IDEM.

Forte pro καὶ λαβοῦσα legendum κατελαβοῦσα, vt in editione Paris. BODEN.

1) Τότε] In Iungermanni, vt et Columbanii editionibus legebatur πότε, quod mendum ope Florentini codicis et Vrsiniani eluendum. IDEM.

N. et V. τότε P. et mox pro βυκολικὸν N. et V. βυκολικὴ P. COLVMB.

2) Φάττα βυκολικὴ] Habebatur nostro in codice βυκολικόν. Itaque si quis hoc ipsum retinendum esse contendat, non magnopere refragor, vertesque carmen pastorale: quemadmodum ferale dicimus carmen. Inter ceteras aues, quae suo cantu

θεῖν 3) ὅ, τι λέγει, διδάσκει αὐτὴν ὁ Δάφνις μυθολογεῖν 4) τὰ θρυλλέμενα. „Ἦν παρθένος, 5) παρ„θένε, ὡς σὺ, ἔτως 6) καλὴ, καὶ ἔνεμε βῶς πολλὰς „ἔτως ἐν ἡλικίᾳ. 7) ἦν ἄρα καὶ ᾠδικὴ, καὶ ἐτέ„ποντο αἱ βόες αὐτῆς τῇ μουσικῇ, καὶ ἔνεμεν ἅτε „καλαύροπος πληγῇ, ἅτε κέντρου προσβολῇ· ἀλ„λὰ καθίσασα ὑπὸ πίτυν, καὶ συφανωσαμένη „πίτυϊ, ᾖδε πᾶνα καὶ τὴν πίτυν. Καὶ αἱ βόες τῇ „φωνῇ παρέμενον. Παῖς ἐ μακρὰν νέμων βῶς, καὶ „αὐτὸς καλὸς, ᾠδικὸς ὡς ἡ παρθένος, φιλουμενήσας 8) πρὸς

cantu paſtores oblectare ſolent, palumbes recenſeri ſolent. *Virg.* Ecl. 1. verſ. 58.

Nec tamen interea raucae, tua cura, palumbes.
Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab vlmo.

Dicta φάσσα a φάζω occido, quod obnoxia occiſioni. *Athenaeus* libr. 9. c. 11. ex Ariſtotele tradit, quod quinque ſint columbarum ſpecies, περιστερὰ, οἰνὰς, φὰψ, φάσσα, τρυγὼν, columba, vinago, palumbes minor, vulgo Biſet, palumbes maior, vulgo Ramier, ita *Dalechampius*. *Euſtat.* in Hexaem. de hac aue ita ſcribit: αἱ δὲ φάσσαι ἐκ ὕδατι πτηνὸν ἐκκάζονται, ἀλλὰ μεταστᾶσαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν θηρευτῶν εἰς ἕτερον τόπον ἐκτρέφουσι τοὺς νεοττούς. καὶ ἐπειδὰν αἴσθονται εἰς θήραν ἀφιγμένους τινὰς, τῶν νεοττῶν ἀνίπτανται, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων σπουδὴν εἰς ἑαυτὰς περισπῶσι, καιρὸν φυγῆς τοῖς νεοττοῖς παρέχουσαι, καὶ ἐκφυγόντων τῶν νεοττῶν, μάλα θηρευλίως σὺν τοῖς νεοττοῖς, ἀπάρασαι, ἀθηροβατοῦσιν. Palumbes non, vbi pariunt, pullationem faciunt, ſed multitudine venatorum, locis mutatis, alibi pullos nutriunt; vbi venatores fuerint odoratae, ante pullos excurrentes euolant, et in ſemet venatorum impetum, et ſtudium conuertunt, interim pullos, fuga paratâ, tutan-

Digitized by Google

nam auis caneret, docet hanc vulgo celebratam decantare fabulam. Virgo erat, mea virgo, vt tu, admodum formosa, tibique par aetate, quae multas pascebat vaccas. Erat profecto et illa admodum canendi perita, impenseque illius modulatione delectabantur boues, adeo vt non regeret illam pedi plaga, aut vllo stimuli ictu; sed sub pino sedens, pineaque cincta fronde, Pana atque Pinum cantu celebraret, eoque delinitae vaccae ab illa nunquam discederent. Iuuenis non longo illinc interuallo pascens boues,

tutantur, quibus in fugam datis, audacter volatus eorum matres prosequutae, sublimi aeri se committunt. Vtrum sese ita res habeat, nec ne, nos in medio relinquimus.

MOLLVS.

3) Χλόης ζητούσης μαθεῖν] Φιλόμυθον γάρ πως τὸ μὲν γυναικῶν γένος, ait *Tat.* L. V. vbi itidem Leucippe Philomelae et Terei depictas fabulas videns, quaerit ex Clitophonte τί βούλεται τῆς ἀηδόνος ὁ μῦθος;

IVNGERM.

4) Μυθολογεῖν] In Paris. pro coniectura μυθολογῶν, quod idem fere est.

BODEN.

5) Ἡν παρθένος] Ἀποχίωσις palumbis.

IVNGERM.

6) Παρθένε, ὡς σὺ] Verba: ὡς σὺ aberant a textu, reperiebantur vero in vtraque versione tam Iungermanni, quam Molli, nec minus in Vrsiniano codice, quare textui inferenda putaui.

BODEN.

V. παρθένε (ὡς σὺ) ἄτα. P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

7) Ἐν ἡλικίᾳ] Nisi malis legere ἐν ὕλῃ, in sylua.

MOLLVS.

N. et V. ὕλῃ. P.

COLVMB.

8) Φιλονεικήσας πρὸς τὸν] V. φιλονεικήσας τὸν. P.

COLVMB.

9) Τῇ

„πρὸς τὴν μελῳδίαν, μείξωνα ὡς ἀνὴρ, ἡδεῖαν ὡς παῖς
„φωνὴν, ἀντεπεδείξατο. Καὶ τῶν βοῶν ὀκτὼ τὰς
p. 22. „ἀρίστας ἐς τὴν ἰδίαν ἀγέλην θέλξας, ἀπεβουκόλη-
„σεν. ἄχθεται ἡ παρθένος τῇ βλάβῃ τῆς ἀγέ-
„λης, τῇ ἥττῃ 9) τῆς ᾠδῆς· καὶ εὔχεται τοῖς
„θεοῖς ὄρνις γενέσθαι, πρὶν οἴκαδε ἀφικέσθαι·
„Πείθονται οἱ θεοὶ, καὶ ποιοῦσι τήνδε τὴν ὄρ-
„νιν, 10) ὄρειον ὡς παρθένον, μουσικὴν ὡς ἐκείνην.
„Καὶ ἔτι νῦν ᾄδουσα μηνύει 11) τὴν συμφοράν, ὅτι
„βοῶν ζητεῖ πεπλανημένας.“

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Τοιάσδε τέρψεις αὐτοῖς τὸ θέρος παρεῖχε. Μετοπώρᾳ δὲ ἀκμάζοντος καὶ τῶν βότρυος, 1) Τύριοι λῃσαὶ καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν, 2) ὡς ἴσως

9) Τῇ ἥττῃ] In Paris. τῇ (τι) ἥττῃ, quod probo. BODEN.

10) Τὴν ὄρνιν] N. τὴν abest. COLVMB.

11) Ἀιδουσα μηνύει] Cantum palumbi etiam tribuit *Plinius*, eumque sequutus *Angelus Politianus*, cum canit:

Cum sua Torquati recinunt dictata palumbes.

Palumbi *Maro* raucam dedit vocem, vt videre est in versu supra citato. Sed qualis vox illa sit, alii aliter scribunt. Plausitare palumbes nonnulli dicunt. Auctor Philomelae:

Plausitat arborea clamans de fronde palumbes.

Aelius Spartianus minurrire illas asserit. Vnde minurritiones minorum auium cantus, teste *Festo* appellatae. *Martialis* gemere perhibet ad Bassum:

Gemit

Digitized by Google

ues, et ipse formosus, et musicus, qualis haec virgo, cumque illa de melodia contendens, maiorem quidem, vtpote mas, dulcem sonum, vtpote puer, contra edidit. Vnde octo vaccarum optimas, suum in armentum pellectas, abegit. Ferens hoc aegre virgo sui armenti damnum, cantuque succubuisse dolens, precatur Deos, vt in auem, antequam reuertatur domum, conuertatur. Morem Dii gerunt, inque auem illam mutant, montanam atque musicam, virgini isti similem, quae etiamnum canendo suae indicium iacturae, errabundas quaerens vaccas, facit.

CAPVT XIV.

Eiusmodi oblectamenta illis suppeditauit aestas. At adulto iam autumno, vuaque matureſcente, Tyrii praedones, Hemiolia carica, ne forte barbari vide-

Gemit hinc palumbes. MOLLVS.

1) Βότρυας] Videtur aliquid deesse, vnde Parisiensis addit: ἤδη περικάζοντας. BODEN.

2) Καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν] Περὶ τῆς ἡμιολίας multis agit Cl. *Salmasius* in obseruatt. ad ius atticum et Rom. vbi ita scribit: Dicitur ἡ ἡμιολία absolute de huiusmodi naue, quae comparatione alterius, magnitudinem eius aequat, et praeterea etiam dimidia illam parte exsuperat. Deinde paulo post: At medium genus fuit inter πεντηκόντορον, hoc est naum actuariam quinquaginta remorum, et εἰκόσορον, viginti remorum, ea nempe quam τριακόντορον vocabant. Ipsa est, quam quaerimus. Illi duplex nomen. A numero remorum dicta quippe τριακόντορος, et a proportione ad εἰκόσορον ἡμιολία appel-

Digitized by Google

ἕως μὴ δόκοῖεν βάρβαροι, προσέχον τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐκβάντες σὺν μαχαίραις καὶ ἡμιθωρακίοις

appellata. Quia tricenarius numerus ἡμιόλιος est vicenarii. Si quae onerariae remis agebantur, eae non plures quam vicenos habuerunt, et οἰκάδες ideo appellatae. Quo plures autem remos haberet nauis, eo necessario longior erat. Ideo et πεντηκόντορος longae nomen meruit. Media inter vtramque, id est, inter πεντηκόντορον et οἰκάδα fuit ea, quae dicebatur τριακόντορος, atque ἡμιολία. Non tam longa erat, quam πεντηκόντορος, longior οἰκάδος, leuiorque et agilior, quia pluribus remis incitabatur. *Thucyd.* libr. 4. τριακόντορον inter piratica nauigia recenset. Veteres quoque Grammatici ἡμιολίαν piraticae genus esse interpretantur. *Suidas*, ἡμιολίοις, πειρατικοῖς πλοίοις. Auctor incertus apud eundem, et forsean *Polybius*. λησταί τινες εἰς πολυχωρίαν καὶ πειρατικῶς ἡμιολίαις τῇ λακωνικῇ προσπεσόντες εἰς τὰ χωρία ἐσπάσαντο λείαν ἀπήγαγον. Latrones quidam magna manu, et piraticis nauigiis ad Laconicam appulsi, in agros irruptione facta, praedam abegerunt. Non igitur dubium est ex his, quae diximus, quin τριακόντορος et ἡμιολία idem sit nauigii genus, quo vt plurimum piratae vti consueuerant. Non enim longis nauibus, quales erant πεντηκόντοροι vtebantur, nec rursus onerariis, quales οἰκάδες, quia tardiores erant, vtpote paucioribus impulsae remis. Aptissima forma videtur fuisse praedas in mari agentibus τριακόντορος, siue tricenis remis acta, quia breuior esset et velocior οἰκάδος, quae vsitatissima species fuit onerariarum remis instructarum, ideo et τριακόντορος, ἡμιολία dicta est τῆς οἰκάδος. Plura vide apud praedictum D. *Salmasium* et *Bayfium*. At Clarissimus D. *Ioannes Schefferus* in erudito atque stupendo

Digitized by Google

viderentur, appulere agros, atque e mari exeuntes, insuper gladiis accincti, et dimidiatis armati thoracibus,

pendo scripto de militia nauali, libr. 2. c. 2. negat Hemiolas esse triacontoros, cum *Hesychius* clare dicat, ἡμιόλιον πλοῖον μικρόν, Hemiolam paruum nauigium; et *Appianus* μικροῖς σκάφεσι περιπλέοντες, paruis scaphis circumnauigantes, deinde addens ἐκαραδόκουν τὴν θάλασσαν μυοπάροισι, καὶ ἡμιολίοις, quaestum faciebant e mari, myoparonibus ac hemiolis. At Triacontoros μικροὺς σκάφας, aut μικρὰ πλοῖα, id est paruas scaphas et nauigia uocari, nusquam se obseruasse ait. Quod vt firmius persuadeat, profert verba *Arriani*, quae extant init. VI. Expedit: Παρεσκευάσθησαν αὐτῷ ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν ὑγρῶν τριακόντοροι καὶ ἡμιόλιοι, πολλὰ δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα. Parauerunt ei ad Hydaspis ripas multas triacontoros, et hemiolas, multas etiam hippagines. *Vulcanius* reddidit biremes, secutus *Hesychium*, qui inquit, ἡμιολία, ἡ δίκροτος ναῦς, hemiola est dicroton, vel biremis. Sed existimo plane *Hesychium* minimam nauiculam intelligere, quae binis remis a singulis, inquit Cl. *Schefferus*, ampherum more agitatur. Non quasi omnes fuerint eiusmodi, sed quia aliquae ex iis, quae sic agerentur, ordinibus certe binis intelligere non potuit: sed δυηρεμιολία potius fuit eo modo structa, sicut τριηρεμιολία, id est Hemiola cum duobus ordinibus: quae praeter caetera, in eo quoque differebat a biremibus, quod nec tam longa esset, nec tot remis ageretur, quemadmodum et τριηρεμιολία talis fuit, sed cum tribus ordinibus. Haec D. *Schefferus*, quem vide dicto capite. *Bayfius* dicit esse genus nauigii, quod a puppi ad malum vsque binis remis, a malo ad proram vnico agitatur, cuiusmodi sunt, quas hodie fustas vocamus. MOLLVS.

οις 3) κατέσυρον πάντα τὰ εἰς χεῖρας ἐλθόντα· οἶνον ἀνθοσμίαν, 4) πυρὸν ἄφθονον, μέλι ἐν κηρίοις, ἤλασάν τινας καὶ βῶς ἐκ τῆς Δόρκωνος ἀγέλης. Λαμβάνουσι καὶ Δάφνιν 5) περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. 6) ἡ γὰρ Χλόη βραδύτερον 7) ὡς κόρη

3) Ἡμιθωράκιος] Ἡμιθωράκιον, dimidiatus thorax. *Poll.* libr. I. περὶ ὅπλων ὀνομάτων. Ἰάσων δὲ ὁ Θετταλὸς, καὶ ἡμιθώρακια προσεξεῦρε, Iason ille Theſſalus etiam dimidiatas loricas inuenit. Erat ſimile quiddam hodierno pectorali, ſed minus longum, et aequabiliter quadrum, quod Romani pectorale vocabant, a re, et vſu, quod pectori tegendo eſſet inuentum. Ima ventris ſatis ſcutum muniebat. Hoc genus *Polyaenus* etiam ἡμιθωράκια appellat, h. e. ſemiloricas. *Pauſanias* veterum et homericas loricas deſcribens: duae, inquit, erant aereae partes, illa quidem pectori apta, haec vt dorſo tegmen eſſet. Vocabant et Gyala, ſiue caua, et curua, a forma. Illam antrorſum, hanc retrorſum induebant. Deinde fibula vtramque iungebant. In vtroque item latere loricas illas fibulae iungebant.

IDEM.

4) Οἶνον ἀνθοσμίαν] Ἀνθοσμίας οἶνος, vinum eſt florum odorem habens, odoriferum, odoratum, compoſ. ex ἄνθος, flos, et ὀσμὴ, odor. *Heſych.* Ἀνθοσμίας οἶνος· εὔοσμος, ἢ ἄνθος ἔχων. *Suidas*: ἀνθοσμίας· εὐώδης οἶνος, εὔοσμος. ἀπὸ τῆς τόπου Ἀνθοσμίας, ἢ ὡς ἀπὸ ἄνθης ἀμπέλου· ἢ ὁ ἡδὺς, καὶ περίοσμος, καὶ ἀνθηρός. Vinum odoriferum, vinum odoratum, vel ab Anthoſmio loco ſic dictum, vel a vitis genere ſic adpellatum, vel ſuaue, vel quod valde ſuauem odorem habet, et floridum. *Ariſtoph.* in Ran. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν, Dionyſe, bibis vinum non anthoſmiam, i. e. non generoſum, non ſuaue. Alii exponunt illud *Ariſtophanis*, Dionyſe, florem vini vete-

Digitized by Google

bus, cuncta, quae in manus incidebant, diripiebant: nempe vinum odoriferum, magnam frumenti copiam, etiam mel, quod suis continebatur fauis. Abegerunt et boues nonnullas de grege Dorconis. Capiunt etiam Daphnidem indignantem, aegreque ferentem moram.

veteris haud bibis, flores olens. Dicitur quis ἄνθεος ἐσθόμενος, *Xenoph.* apud Athen.

Ἐν κεράμοις ἄνθεος ἐσθόμενος,

In doliis flores olens.

Ad haec *Casaubonus.* Quod vulgo Graeci anthosmiam vinum appellabant, Xenophanes intellexit illo versu apud *Deipnosophistam:*

Μάλιχος ἐν κεράμοις ἄνθεος ἐσθόμενος.

Eustath. ad versum hunc, qui exstat Odyss. β.

Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
Ἕστασαν, ἄκρητον, θεῖον ποτὸν ἔντος ἔχοντες.

Ibi vero dolia vini veteris dulcis
Stabant, purum, diuinum potum habentia.

Ἢ καὶ ἀπὸ στόματος σάμινον ἀνοιγομένων, ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου ἐσμὴ διοπτεία. Deinde addens τὸν δὲ τοιοῦτον, ὑποσημαίνει ἀνθοσμίαν εἶναι. Cuius ab ore apertis doliis diuinus odor olet violas, rosas, et hyacinthum: cogitandum est tale esse anthosmiam.

IDEM.

5) Καὶ Δάφνιν] V. καὶ τὸν Δάφνιν et statim περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. V. ἀλύοντα περὶ τὴν θάλατταν.

COLVMB.

6) Ἀλύοντα] Indignantem, ita *Theodoretus* ἐν λόγῳ. 13. ἀλύοντα καὶ δυσχεραίνοντα, indignantem, aegreque ferentem moram. Alias exponitur nauseo. *Plutarch.* in Anton. καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ὕπνῳ καὶ περιπάτῳ ἀλύοντος, somnos diurnos ac ambulationes nauseantis. Alias vagor. Idem *Plut.* de Cleopatra: συνεπλανᾶτο καὶ συνηλάλει, comitabatur per plateas, ac cum eo vagabatur. Laetor, apud *Sophoclem* ἐᾶτε μ' ὧδ' ἀλύειν, permittite me sic laetari. Sum otiosus,

Digitized by Google

κόρη[8]) τὰ πρόβατα ἐξῆγε τῆ Δρύαντος, φόβῳ τῶν ἀγερώχων ποιμένων. Ἰδόντες δὲ μειράκιον
p. 23. μέγα καὶ καλὸν, κρεῖττον τῆς ἐξ ἀγρῶν ἁρπαγῆς, μηκέτι μηδὲν εἰς[9]) τὰς αἶγας, μηδὲ εἰς τὰς ἄλλας ἀγρὰς περιεργαζόμενοι,[10]) κατῆγον αὐτὸν εἰς τὴν ναῦν κλαίοντα καὶ ἠπορημένον, καὶ μέγα Χλόην καλοῦντα. Καὶ οἱ μὲν, τὸ πεῖσμα[11]) ἄρτι ἀπολύσαντες, καὶ τὰς κώπας[12]) ταῖς χερσὶν ἐμβαλόντες, ἀπέπλεον εἰς τὸ πέλαγος. Χλόη δὲ κατήλαυνε τὸ ποίμνιον, σύριγγα καινὴν τῷ

sus, ſecurus. *Plut.* in vita Anton. ἐν ταῖς περὶ κύνηβον καὶ ταφόσιριν ἀκτῶς ἀλόαν καὶ παίζειν μετ' αὐτῆς, vt oſcitaret luderetque. In qua ſignificatione ſi quis hic ſumpſerit, non valde reluctor: nempe otioſum et ſecurum incedentem. Item errabunda et anxia mente afficior, inquietus oberro, quod etiam non incongruens huic loco fuerit. Auctor Etymologici duo huius verbi ἀλύω etyma tradit, quorum vnum eſt hoc, quod ſit ab ἄλη, id eſt, vagor, quod, qui anxii ſunt, vagari ſoleant. Alterum eſt, quod ἀλύω ſit ex λύω, et α priuatiuo, ſitque ἀλύω, quaſi ſolutionem malorum non inuenio, id eſt, rationem nullam inuenio, qua me exſoluam et liberem malis. MOLLVS.

7) Βραδύτερον τῆ Δρύαντος] Tardius, quam Dryas, ſcil. ſolet. Vel tardius Dryantis oues eduxerat, et ſuas dele in verſione. IDEM.

8) Κόρη] N. γυνή. COLVMB.

9) Μηδὲν εἰς] V. Μηδὲν μηδὲ εἰς. P. IDEM.

10) Περιεργαζόμενοι] V. περιεργασάμενοι. P. IDEM.

11) Τὸ πεῖσμα] Πεῖσμα funis nauticus eſt. *Suid.* πείσματα τὰ ἀγκύρια χοινίκα. παρὰ τὸ πείθεσθαι. δι' αὐτῶν τὴν

moram. Chloe enim, vtpote puella, tardius Dryante, agrestium prae metu pastorum, eduxerát oues. Hi cum vidissent iuuenem hunc procerum ac formosum, ipsa rapina ex agris ablata praestantiorem, non vltra satagentes caprarum, aut aliarum in agris rerum, illum ad nauem plorantem, consilii inopem, altaque voce Chloen clamantem, deduxerunt. Hi ilico, soluto fune, remisque manibus iniectis, in altum prouehuntur. Interea Chloe gregem agebat, nouam fistulam allatura Daphnidi. At cum

 vide-

τὴν ναῦν. Πείσματα sunt anchorales funes, quibus nauium anchorae ligantur, ita dicti, quod per eos nauis nautis pareat. Nam eiusmodi funibus retinetur, atque eorundem beneficio, veluti gubernatori paret. *Hom.* Ἀπέκοψα πείσματα, *Praecidi retinacula. Ouid.*

Lux erat, et querno soluunt a stipite funem.

Vocauit etiam retinacula, cum inquit: *Soluunt retinacula. Iulian.* Imper. in Caesar. Σὺ δὲ αὐτῷ τῶν ἐντολῶν ἔχε πεῖσμα, καὶ ὅρμου ἀσφαλῆ, ζώνῃ τε σαυτῷ παρασκευάζων. Tu vero eius praeceptis obtemperato, illum tibi tutum retinaculum, stationemque, dum viuis, comparans. Hic πεῖσμα metaphorice non sine venere sumitur.

MOLLVS.

12) Τὰς κώπας] Ad remigationem pertinent transtra, remi, lora, pelles. Auctor *Pollux* libr. 1. c. 9. Remi perticae sunt longiores, in latitudinem quandam desinentes, quibus nauis vel impellitur, vel stabilitur. Poetae tonsas appellarunt, quod et *Isidorus* firmat. Remi a remouendis, et tonsae a tondendis et decutiendis fluctibus. Etiam palmulas dixere. Graeci κώπας ab auctoribus, vt opinatur Doctiss. *Schefferus.* Copas enim eas inuenisse ferunt. Alii tamen deriuant

τῷ Δάφνιδι δῶρον [13]) νομίζουσα. Ἰδοῦσα δὲ τὰς αἶγας τεταραγμένας, καὶ ἀκούσασα τοῦ Δάφνιδος ἀεὶ μεῖζον αὐτὴν [14]) βοῶντος, προβάτων μὲν ἀμελεῖ, καὶ τὴν σύριγγα ῥίπτει· δρόμῳ δὲ πρὸς τὸν Δόρκωνα παραγίνεται δεησομένη βοηθεῖν. Ὁ δὲ ἔκειτο πληγαῖς νεανικαῖς συγκεκομμένος ὑπὸ τῶν λῃστῶν, καὶ ὀλίγον ἐμπνέων [15]) αἵματος πολλοῦ χεομένου. [16]) Ἰδὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην καὶ ὀλίγον ἐκ τοῦ πρότερον ἔρωτος ἐμπύρευμα λαβών· [17]) Ἐγὼ μὲν,

nant a πίπτω, ferio, tundo. IDEM.

[13]) Σύριγγα κωμὴν τῷ Δάφνιδι δῶρον] More amantium, qui muneribus amorem procreare conseruareque conantur. Corydon etiam suo Alexidi dono offert fistulam, nec non capreolas, apud *Virg.* Eclog. 1.

Est mihi, disparibus septem compacta cicutis,
Fistula.

Sic Eclog. 3. ait Damoetas missurum munera suae Veneri, videlicet, palumbes, Menalcas mala. *Theocrit.* Eid. 5.

Κἠγὼ μὲν δώσω τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσας.

Et ego mox virgini dabo palumbem.

Ouid. libr. 10. Metamorph. agens de Pygmalione, et virginis, quam amabat ille, statua, ita canit:

Munera fert illi conchas, teretesque lapillos,
Et paruas volucres, et flores mille colorum. IDEM.

[14]) Αὐτὴν] N. αὐτῇ. COLVMB.

[15]) Ὀλίγον ἐμπνέων] Eodem, quo hic significatu, hoc verbum ἐμπνέω sumitur, in *Aceslid.* σμικρὸν ἐμπνέοντ' ἔτι. *Plat.* in apologia Socratis: ἕως ἂν ἐμπνέω, *dum spiritus hos regat artus.* dum anima spirabo mea. lib. 2. de Repub. ἔτι ἐμπνέοντα, καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι. MOLLVS.

[16]) Χεομένου] In quibusdam φερομένου. Sed meliores

videret capras perterritas, audiens Daphnidem semper magis magisque vociferantem, neglectis ouibus, fistulam proiicit, atque ad Dorconem cursu contendit, oratura, vt suppetias ferat. Ille vero grauibus plagis a praedonibus exceptus, aegreque spiritum, manante sanguine, ducens, prostratus iacebat; attamen visa Chloe, scintillaque exigua priori ex amore suscepta, mea Chloe, inquit, ego paulo post supremum explebo diem: nefarii enim me praedo-

res codd. hoc reiiciunt. BODEN.

N. et V. χωμένη. P. COLVMB.

Forsan: χιαμένη. MOLLVS.

17) Εμπύρευμα λαβών] Est autem ἐμπύρευμα proprie carbo cineribus obrutus, ad accendendum ignem, quum opus est, relictus. *Suidas* vocat σπέρμα πυρὸς, λείψανον πυρός. (Falso. *Suidas* interpretatur ἔναυσμα, σπέρμα πυρός. *Hesychius* autem λείψανον. Clarius exponit hanc vocem, probante *Küsterο*, Etymologus: Εμπύρευμα, κυρίως λείψανον πυρὸς ἐναπομεῖναι σποδιᾷ. καταχρηστικῶς καὶ ἐπὶ λειψάνων. BODEN. Hic metaphorice pro exiguis amoris priſtini reliquiis. Pari *Nonnus* metaphora, σπινθῆρα ἐρώτων, amoris scintillam dixit. Hinc flamma, ardor, ignis, incendium, pariter Graecis ac Latinis, amatoria sunt. *Virg.*

Heu furiis incensa feror.

His dictis incensum animum inflammauit amore.

Idem:

— Et caeco carpitur igni.

Ouid.

Interea tacitae serpunt in viscera flammae.

Ioannes Chrysost. γυναῖκα φλέγεσαν λογισμὸν, foeminam vrentem rationem. *Horat.* libr. 1. Car. 27.

— Venus

Non erubescendis adurit ignibus.

Ouid. in epist. Parid.

— Quis

Digitized by Google

μὲν, εἶπε, Κλόη τεθνήξομαι μετ' ὀλίγον· οἱ γάρ με ἀσεβεῖς λῃσαὶ περὶ τῶν βοῶν μαχόμενον, κατέκοψαν ὡς βᾶν. Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον,[18]) καὶμοὶ

— *Quis namque abſconderet ignem?*
Maximian.
Certe difficile eſt abſconderе pectoris ignes.
Panditur et clauſo ſaepius ore furor.

Sed ſane poetis familiare vſque adeo eſt, ignem pro amore et venerea libidine ponere, vt putidum ſit exemplis id confirmare.

IDEM.

Αγχι παρίστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Non ſane, neque tu ipſe diutius viues, ſed tibi iam
Prope adeſt mors, et fatum violentum.

Hector etiam pari affectus fato ab Achille, diuinat fore, vt Paris ac Phoebus perdant Achillem. Apud *Calabrum*. lib. 6. Machaon percuſſori ſuo Eurypilo fatum praedicit. Polymeſtor apud *Euripidem* in Hecub. praediuinat Caſſandrae, atque Agamemnoni, vtrique infelicem obitum. Cum Eudemus, apud *Curtium*, libr. 3. iuſſu Darii, ad capitale ſupplicium abſtraheretur, vaticinabundus, et ne tum quidem ſuae libertatis oblitus: Habeo, inquit, paratum mortis meae vltorem, expetet poenas mei conſilii ſpreti ipſe, contra quem tibi ſuaſi. Tu quidem licentia regni ſubito mutatus, documentum eris poſteris; homines, cum ſe

per-

18) Ἐγὼ τεθνήξομαι μετ' ὀλίγον, et paulo poſt, σοὶ δέ μοι vel σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον] Videtur hic Longus Dorconi in vicinia mortis conſtituto vim aliquam vaticinandi aſſignare, poetarum aliorumque exempla ſecutus, qui neſcio quo conſenſu, vaticinia in vitae exitu, moribundis identidem tribuere. Apud *Hom.* Iliad. 16. Patroclus ab Hercule lethaliter percuſſus, et iam moribundus, mortem illi denuntiat.

Οὔ θην δὲ αὐτὸς δηρὸν βίῃ ἀλλὰ τοι ἤδη,

nes pro bobus pugnantem, haud secus ac bouem percussserunt. Tibi, mihique Daphnidem seruato: meamque mortem vltum, illosque perditum ito.

permisere fortunae, etiam naturam dedisce re. *Isocrates*, orator celeberrimus, nonagesimum iam annum ingressus, cum accepisset Athenienses in Chaeronensi pugna a Philippo Macedonum rege deuictos, quiritando Euripideum versiculum recitauit, ad se ipsum referens:

Σιδῶνίδ' ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών.

Sidonis vrbem Cadmus olim deserens.

Quibus cum adiecisset, fore, vt Graecia in seruitutem redigeretur, e vita decessit. Cuius vaticinii veritatem, rerum euentus comprobauit. Fortassis hac de causa morientibus praedicendi facultas tribuitur, quod animus moribundo corpore iamiam expediendus, sensuum vinculis liberandus, propinquiorque loco suae originis, creditur acutius intelligere, illa quae post hanc vitam sequutura sunt. Hinc *Cic.* libr. 1. de Diuinat. affirmat, animam instante morte multo esse diuiniorem. Vide sis *Spondan.* ad vers. 852. Iliad. π. *Ioan. de la Cerda* ad vers. Virg. 739. Aeneid. 10. Ibidemque loci *Germanum Valentem.* IDEM.

Hic auctor videtur Dorconi animam efflanti vaticinationem adfingere, veterum sequutus opinionem, de qua *Eustathius* in Il. π. COLYMB.

Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον] Vulgatae habebant: Σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Sed editionem sequutus omnium primam, quicum Florentinus codex, nec non Vrsinianus, atque, vt videtur ex edit. Paris. vnus vel alter codd. regg. consentiunt, restitui τὸ σὺ, quod vidi etiam *Iungermanno* placuisse, cuius tamen in editione legitur: σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Potes vero alio etiam modo huic mederi loco, transponenda par-

καὶμοὶ τιμώρησον, καὶκείνας ἀπόλεσον. Ἐπαίδευ-
p. 24. σα τὰς βῦς ἦχῳ σύριγγος ἀκολυθεῖν,[19]) καὶ διώκειν τὸ μέλος αὐτῆς καὶν νέμωνταί μοι[20]) μακράν. Ἰθι δὴ[21]) λαβῦσα τὴν σύριγγα ταύτην, ἔμπνευσον αὐτῇ μέλος ἐκεῖνο, ὃ Δάφνιν ἐγώ ποτε ἐδιδαξάμην, σὲ δὲ Δάφνις. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τῇ σύριγγι μελήσει καὶ τῶν βοῶν ταῦς ἐκεῖ. χαρίζομαί δέ σοι καὶ τὴν[22]) σύριγγα αὐτὴν, ᾗ πολλὰς ἐρίζων καὶ

particula καὶ hunc in modum: Σοὶ δὲ καί μοι Δ. σ. BODEN.

Τὸ μοι forte delendum: nisi potius legendum: σὺ δέ μοι καί, quod placet. IVNGERM.

19) Επαίδευσα τὰς βοῦς ἦχῳ σύριγγος ἀκολυθεῖν] Boues docui fistulae sonum sequi. *Calpurn.* Eclog. 4.

Experior calamos, here, quos mihi doctus Iolas
Donauit, dixitque: truces haec fistula tauros
Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.
MOLLVS.

20) Νέμωνταί μοι] N. τοι. COLVMB.

21) Ἰθι δή] Estque ἴθι hoc loco aduerbium hortandi. *Xenoph.* ἴθι ἐνδιασκεψώμεθα, agedum igitur consideremus. *Plat.* libr. 1. de Repub. ἴθι δὴ μετὰ ταῦτα τὸ δὲ σκέψαι, age hoc deinde considera, et perpende. MOLLVS.

N. et V. ἴθι. COLVMB.

22) Χαρίζομαί δὲ καὶ τὴν] Leg. χαρίζομαί δὲ καί σοι τὴν σύριγγα. Dono tibi hanc tibiam. Verbum χαρίζομαι, teste *Hesychio*, significat, δράω τὰ κεχαρισμένα, facio, quae sunt grata et accepta. Sed hoc loco significat, dono, largior. Ita etiam apud *Moschum* in Idyll. quod ἔργα δραπέτης inscribitur.

Ην δὲ λέγῃ, λαβὲ ταῦτα, χαρίζομαί ὅσσα μοι ἔπλα
Μάτι θίγῃς, πλάνα δῶρα. τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Sed

Meas edocui vaccas tibiae ſonum ſequi, cantumque eius conſectari, quantumuis longe paſcentes. Agedum, tute, accepta hac fiſtula, eandem canito cantiunculam, quam egomet aliquando docui Daphnidem, te autem Daphnis. Reliqua curae erunt fiſtulae, et quae ſunt illic, vaccis: dono tibi et fiſtulam illam, qua contendens multos ſuperaui bubulcos ac caprarios. Tu vero pro hisce etiamnum ſuperſtitem oſculo

Si vero dixerit: cape haec, dono tibi haec arma, quaecunque mihi ſunt. Ne quoque attigeris: fallacia dona ſunt, et igne omnia tincta.

Herodian. libr. 3. τῶν ἀναγκαίων χαριζόμενος τὰς οὐσίας, dans, ſiue largiens facultates occiſorum. *Idem* lib. 1. τῶν δὲ πλουσίων τὰς οὐσίας χαρίσασθαι ἐβούλετο, bona diuitum largiri volebat. Videtur inter paſtores moris fuiſſe, vt fiſtulam ſuam, qua canere ſolent, alicui ex maxime familiaribus, atque amiciſſimis in morte dono darent. Corydon apud *Virg.* ſe a moriente Damoeta fiſtulam accepiſſe iactat.

Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis
Fiſtula, Damoetas dono mihi quam dedit olim.
Et dixit moriens, te nunc habet iſta ſecundum.

Corydon apud *Theocritum* Idyll. 4. dicit, ſibi dono eſſe relictam fiſtulam.

— ἐπεί ποτε πῖσαν ἀφίκετον,
Δῶρον ἐμὶν τιν ἔλειπεν.
Quoniam ad Piſam abiens
Ipſam mihi dono fiſtulam reliquit.

Propterea forſan, quia magno in pretio ſemper atque ſemper fiſtula magiſtris pecorum fuit, quaque prae caeteris maxime rudior illa aetas, vtpote Panis praeſidis ſui inuento, delectabatur. *Hom.* Il. 6.

Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύο δ' ἅμα ἕσπετο νομῆας,
Τερπόμενοι σύριγξι.
Illi vero cito procedebant, duoque ſimul ſequebantur paſtores, Oblectantes ſeſe fiſtula.

Ideo *Plato* libr. 13. de Republ.

Digitized by Google

καὶ βικόλες ἐνίκησα καὶ αἰπόλες· σὺ δὲ ἀντὶ τέτων, καὶ ζῶντα ἔτι φίλησον, καὶ ἀποθανόντα κλαῦσον. Κἂν ἴδῃς ἄλλον νέμοντα τὰς βᾶς, ἐμᾶ μνημόνευσον. Δόρκων μὲν τοσαῦτα εἰπών, καὶ φίλημα φιλήσας [23]) ὕστατον, ἀφῆκεν ἅμα καὶ τῷ φιλήματι καὶ τῇ φωνῇ τὴν ψυχήν. [24])

ΚΕΦΑΛ ιέ.

Ἡ δὲ Χλόη λαβοῦσα τὴν σύριγγα, καὶ ἐνθεῖσα τοῖς χείλεσιν, ἐσύριζε μέγιστον ὡς ἐδύνατο· καὶ αἱ βόες ἀκέρσει,[1]) καὶ τὸ μέλος γνωρίζσι, καὶ ὁρμῇ μιᾷ μυκησάμεναι, πηδῶσιν εἰς τὴν θάλατταν. Βιαίᾳ δὲ πηδήματος εἰς ἕνα τοῖχον τῆς νεὼς γενομένε, καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως τῶν βοῶν κοίλης τῆς θαλάττης διαπub. lyram et citharam adsignat vrbibus: κατ' ἀγρὲς τοῖς νομεῦσι σύριγγα, hoc est, pastoribus in agris fistulam. *Sophocl.* in Philoctet.

Οὐ μολπὰς σύριγγος ἔχων,
Ὡς ποιμὴν ἀγροβότας.
Non fistula canens,
Velut pastor agrestis.
MOLLVS.

Ex Vrsiniano codice inserui τὸ σοι, quod in editionibus desideratur.
EODEN.

V. Δί σοι καὶ. P.
COLVMB.

[23]) Φίλημα φιλήσας] Haec loquendi ratio Atticis oppido quam familiaris est. *Lucian.* ὁ ἀττικώτατος, de his, qui merced. conduct. εἶτα δειπνῶν δεῖπνα θορυβώδη, praeterea tumultuosa conuiuia agitans. Et ibidem paulo post: Τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώτομαι βίον; quam tandem aliam mihi demens vitam viuam? *Hom.* μάχην ἐμάχοντο. *Apoll.* lib. 4. δῆριν δηρίσαντο. *Herod.* καμάτες κάμνειν. Id imitati Latini, dicunt: pugnare pugnam,

oſculo dignare, mortuumque deplora. Et vbi videris alium paſcentem boues, mei memento. Hiſce dictis, Dorconem, nouiſſimoque fixo oſculo, vna cum voce ac oſculo, vita deſtituit.

CAPVT XV.

Accepta fiſtula, Chloe, labiisque eadem admota, quanta poſſet, voce maxima canebat. Extemplo boues audiunt, cantum agnoſcunt, mugituque edito, vno eodemque impetu in mare deſiliunt. At violentiori ad alterum nauis latus ſaltu facto, lapſuque eo cauo diducto mari, nauis euer-

pugnam, viuere vitam.
MOLLVS.

24) Ἀφῆκεν ἄμα τὴν ψυχήν] Quod *Matth.* c. 27. §. 50. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα dixit, emiſit animam. *Hom.* Il. χ. verſ. 467.

— ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Et animam exſpirauit.
IDEM.

1) Αἱ βόες ἀκούσαι] Fuit in edit. *Molli* αἱ ἀκούσαι, omiſſo vocabulo βόες, quod in plerisque reperi, atque ipſe Mollus in notis deſiderauit. BODEN.

Lege: καὶ αἱ βόες ἀκούσαι.
MOLLVS.

Ne quis fidem talibus abroget, inueniet apud *Aelianum* L. VIII. περὶ ζῴ. c. 19. parem et geminam prorſus hiſtoriam de porcis, qui pariter ſuos raptores cum naui dedere peſſum. Eam et *Plin.* VIII. c. 51. breuiter ſic refert: *Compertum agnita voce ſuarii furto abactos merſa nauigio inclinatione lateris vnius remeaſſe.*
IVNGERM.

2) Καὶ

διαχάσης, χρέφεται μὲν ἡ ναῦς, [2]) καὶ τῷ κλύδωνος συνιόντος, ἀπόλυται. Οἱ δὲ ἐκπίπτουσιν, οὐχ ὁμοίαν ἔχοντες ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ μὲν γὰρ λῃσαὶ τὰς μαχαίρας παρήρτηντο, [3]) καὶ τὰ ἡμιθωράκια λεπιδωτὰ [4]) ἐνεδέδυντο, καὶ κνημίδας [5]) εἰς μέσην κνήμην ὑπεδέδεντο. Ο δὲ Δάφνις, ἀνυπόδητος ὡς ἐν πεδίῳ νέμων, καὶ ἡμίγυμνος, ὡς ἔτι τῆς ὥρας ἔσης καύμα-

p. 25.

[2]) Καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως — ὁ ναῦς] Melius cum *Iungermano* reddas: Exque casu boum profundo mari dehiscente, nauis vertitur. BODEN.

[3]) Οἱ μὲν γὰρ λῃσαὶ τὰς μαχαίρας παρήρτηντο] Ita *Lucian.* in Hercul. καὶ τὸν γαυρὸν παρήρτηται, et pharetram suspensam ab humeris habet. MOLLVS.

[4]) Λεπιδωτὰ] Hae loricae ea propter squameae, siue hamatae sunt dictae, quia squamis et laminis constabant; dicebantur quoque φολιδωτὰ, a squamis piscium, vel serpentum. Atque eiusmodi loricae honestiorum virorum gestamen erant. Iungebantur catenis squamae istae, quas etiam plumas vocabant Romani, vnde et lorica plumata dicta, cuius meminit *Maro* libr. 11. Aeneid.

— *Quam pellis ahenis*
In plumas squammis auro conserta tegebat.

Plumarium hoc opus attingit *Sallustius*, cuius haec verba: Equis paria operimenta erant, quae lintea in modum plumae ferreis laminis adnexuerant. Hoc opus plumarium antiquis erat cognitum, laudatum, quodque in armatura ipsa imitabantur, a multiplici liciorum varietate πολύμιτον dictum. Sunt qui versum *Hom.* 384. Il. τ. de plumario hoc opere capiunt, intellectumque volunt. Quod tamen secus est; quippe eo loco poeta Achillem inducit recentia a Vulcano fabrefacta explorantem arma,

Digitized by Google

euertitur, fluctibusque coeuntibus, perditur. Elabuntur vectores, non tamen eandem spem salutis habentes. Quippe praedones gladiis accincti, atque dimidiatis squamosisque thoracibus induti, necnon ocreati ad media vsque crura erant. Daphnis autem, tanquam in solo pascens, discalceatus, insuper seminudus, vtpote illa anni tempestate

ma, an sibi bene, apteque conuenirent. Quae ita affabre corpori Achillis quadrasse ait, vt plumae pennaeque decent aues. *Plut.* in vita Luculli eiuscemodi thoracis mentionem facit, quem hic noster λεπιδωτὸν appellat, ille φολιδωτόν: θώρακα μὲν ἔχων ἀποσίλβοντα σιδήρῳ φολιδωτόν, habens thoracem ferreum squamis refulgentem. Hunc innuit *Silius* libr. 5.

Loricam induitur, tortos
huic nexilis hamos
Ferro squama rudi permi-
stoque asperat auro.

Item *Virg.* lib. 11. Aeneid.

Cingitur ipse ferens certa-
tim in praelia Turnus,
Iamque adeo Rutulum tho-
raca indutus ahenis
Horrebat squamis, su-
rasque incluserat auro.

IDEM.

Notes hanc vocem ad emendandum *Symmachum* in Hexaplorum reliquiis 1. *Sam.* XVII. Quam enim Goliathi loricam *Aquila* recte φολιδωτὸν vocat, *Symmachus* inscite ἀσπιδωτὸν dixisse creditur ab ipso *Montefalconio.* Sed recte emendauit ex hoc ipso loco λεπιδωτὸν *Io. Fr. Fischer* in prolus. de versionibus graecis V. T. litterarum hebr. magistris, sub finem.

BODEN.

5) Καὶ κνημίδας] Κνημὶς a κνήμη, tibia: est itaque tibiale, ocrea, tegumentum tibiae. Auctor numero multitudinis ex more veteri vtitur: quemadmodum *Maro* libr. 8. Aeneid. *Tum laeues ocreas.* Apud seculum prius vtrumque muniebant crus ocreis. At medio

καύματος.6) Ἐκείνης μὲν ἓν ἐπ' ὀλίγον νηξαμένης τὰ ὅπλα κατήνεγκεν εἰς βυθόν· ὁ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥᾳδίως ἀπεδύετο, περὶ δὲ τὴν νῆξιν ἔκαμνεν, οἷα πρότερον νηχόμενος ἐν ποταμοῖς μόνοις, ὕστερον δὲ παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθεὶς7) εἰς μέσας ὥρμησε τὰς βῆς· καὶ δύο βοῶν κεράτων 8) ταῖς δύο χερσὶ λαβόμενος, ἐκομίζετο μέσος ἀλύπως καὶ ἀπόνως, ὥσπερ ἐλαύνων ἅμαξαν. Νήχεται δὲ ἄρα βῆς, ὅσον οὐδὲ ἄνθρωπος· μόνον λείπεται τῶν ἐνύδρων ὀρνίθων, καὶ αὐτῶν ἰχθύων. εὐθὺ ἂν ἀπόλοιτο βῆς νηχόμενος, εἰ μὴ τῶν χηλῶν οἱ ὄνυχες περιπέσοιεν. διάβροχοι γενόμενοι. Μαρτυρῶσι τῷ λόγῳ μέχρι νῦν πολλοὶ τόποι τῆς θαλάσσης βοὸς πόροι 9) λεγόμενοι.

ΚΕΦΑΛ.

dio quodam aeuo immutatus mos ille fuit, ita, vt alii populi siniſtrum modo crus armarent, ii videlicet, qui iaculis pugnabant. Ex mente *Vegetii* funditores siniſtrum crus ferro tectum habuere, legionarii contra, dextrum, addita cauſa; quia in proelio cominus dextros pedes inanes milites habere debeant: at, cum miſſilibus certatur, siniſtros. Hique milites *Herodoto* dicuntur κνημιδοφόροι.

MOLLVS.

6) Καύματος] In edit. Pariſ. καυμαχώδης pro variet. lect. BODEN.

7) Παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθείς. Quod faciendum reſtabat, a neceſſitate edoctus. Pherauleas apud *Xenophont.* lib. 2. Hiſtor. ἡ γάρ ἐστι διδάσκαλος τούτων ἁπάντων κρείττων τῆς ἀνάγκης, ἣ ἡμᾶς καὶ λίαν ἀκριβῶς ταῦτα ἐδίδαξε. Nullus enim magiſter in his potior eſt neceſſitate, quae nos haec vt admodum accurate diſceremus, docuit. *Archytas* cum Eratoſthenis Mercurium

ſtate adhuc aeſtu flagrante erat. Reliquos igitur, paululum cum nataſſent, arma in profundum demerſere. Daphnis quidem ſuam facile exuebat veſtem, at natando defatigabatur, vtpote qui ante ſolis in fluminibus natare conſueuerat: verum deinceps, quod facto opus, ab ipſa edoctus neceſſitate, medias in boues ruit, et vtraque manu duarum cornibus boum apprehenſis, medius ſine vlla moleſtia atque negotio, inſtar currum agitantis, ferebatur. Longius ſane bos natat homine, cedens duntaxat auibus aquaticis, ipſisque piſcibus. Neque facile bos natando perierit, niſi vngulae aquis maceratae deciderint. Multi maris loci, ad hanc vſque aetatem bouis traiectus nuncupati, meis dictis teſtimonium perhibent.

CAPVT

rium legiſſet, hunc verſum protulit:

Χρεὼ πάντ' ἐδίδαξε· τί δ' ἐ χρεὼ κεν ἀνεύροι;

Neceſſitas omnia docuit. Quid enim illa non inueniret? MOLLVS.

De hoc vide *Plutarchum* libro: quod etiam mulier erudienda ſit, addito illo *Suidae*: Χρεὼ διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ, σοφόν.

BODEN.

8) Δύο βοῶν κεράτων] In vulgatis δύο βοῶν δύο κεράτων. Sed poſterius auctoribus codd. expunxi. IDEM.

Lege: δύο βοῶν κεράτων. MOLLVS.

V. βοῶν κεράτων. P. COLVMB.

9) Βοὸς πόρος λεγόμενος] Βοὸς πόρος, vnica dictione βόσπορος, quaſi dicas: Bouis traiectus, appellatur. Duo ſunt huius nominis freta, quorum alterum Boſporus Thracius, alterum Cimmerius nominatur. Ideo hi loci Boſpori ſunt dicti, vt ſcribit *Ammian. Marcell.* libr. 22. quod per eos quondam Inachi filia, mutata (vt poetae fabulan-

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

p. 26. Ἐκσώζεται μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Δάφνις, δύο κινδύνους παρ' ἐλπίδα πᾶσαν διαφυγών, λῃστηρίου καὶ ναυαγίου. Ἐξελθὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην ἐπὶ τῆς γῆς γελῶσαν ἅμα καὶ δακρύουσαν εὑρών, ἐμπίπτει τε αὐτῆς τοῖς κόλποις, καὶ ἐπυνθάνετο, τί βουλομένη συρίσειεν. Ἡ δὲ αὐτῷ διηγεῖται πάντα· τὸν δρόμον τὸν ἐπὶ τὸν Δόρκωνα· τὸ παίδευμα τῶν βοῶν· πῶς κελευσθεὶς συρίσαι· καὶ ὅτι τέθνηκε Δόρκων, μόνον αἰδεσθεῖσα τὸ φίλημα οὐκ εἶπεν. Ἔδοξε δὴ τιμῆσαι τὸν εὐεργέτην·[1]) καὶ ἐλθόντες μετὰ

tur) in bouem, ad mare Ionium permeauit. *Scholiast. Apoll.* lib. 2. num. 8. δύο εἰσὶ βόσποροι, κιμμέριος καὶ θρᾴκιος· ὁ πάλαι Μύσιος καλούμενος, etc. Vid. *Strab.* libr. 12. Hoc idem *Aeschylus* in Prometh. indicat.

Ἔσαι δὲ θνητοῖς οἷς ἀεὶ λόγος μίγας
Τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δὲ ἐπώνυμος κεκλήσεται·
Vide erit hominibus fama semper ingens de tua traiectione:
Nam Bosporus cognomine vocabitur.

Ioannes Tzetzes Hist. chil. 1. n. 832.

Δύο δ' εἰσὶν οἱ βόσποροι, καὶ μάθε τίνες ἔτοι.
Ὁ σκύθης ὁ κιμμέριος, δι' οὗ μαιῶτις λίμνη·
Τῇ ποντικῇ μίγνυται θαλάσσῃ τῷ εὐξείνῳ,
Ὁ παρ' ἡμῖν τε θρᾴκιος, ὁ καὶ ἑλλησποντίας.
Duo autem sunt Bospori, et disce, quinam hi:
Scythiae Cimmerius, per quem Maeotis palus
Pontico commiscetur pelago Euxini:
Qui et apud nos Thracius, et Hellespontias.

Vide sis *Dionysii* descriptionem orbis versu 140 et sequentibus.

MOLLVS.

Etymol. M. βόσποροι εἰσὶ δύο πόροι. Ὠνόμασται γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς τῆς θυγατρὸς Κάδμου. (Vbi, pro Κάδμου, Ἰνάχου fortasse legendum: nisi

CAPVT XVI.

Hunc in modum Daphnis, geminis periculis, ſcilicet latrocinii et naufragii, omnem praeter ſpem, defunctus, inque terram egreſſus, Chloen inuenit ridentem ſimul et flentem; in cuius ſinu reclinatus, quidnam ſibi voluiſſet cantus ille, quaerebat. Ad haec illa omnia illi ordine enarrat: nimirum curſum ſuum ad Dorconem inſtitutum; et quicquid edoctae eſſent boues; quomodo ipſa iuſſa tibia canere; et quo pacto Dorco vitam cum morte commutauerit; oſculum ſolum prae pudore

niſi aliter ab aliis fabula narrata ſit. Nam etiam in Phauorini dictionario eſt Συγατρὸς Κάδμου.) Idem fere ait *Stephanus* de vrbibus. Quam fabulam tetigit *Dionyſius* de ſitu orbis, cum cecinit:

Τῇ δ' ἐπὶ Θρηϊκίῃ χέρσῳ βοοπόρον, ὃν πάρος Ἰὼ
Ἥρης ὑποδρηστὶς ἐπήξατο πόρτις ἰοῦσα caet.

Et *Flaccus* in IV. Argon.

— — rurſusque capeſſunt
Aequora, qua rigidos erumpat boſporus amnes.
Illos, Nile, tuos nondum dea gentibus Io
Tranſierat fluctus, vnde haec data nomina Ponto.

Ad hanc etymologiam reſpexit *Plinius* H. N. VI, 1. cum inquit ad boſporos duos, vel bobus meabili tranſitu. Traditur et alia huius etymi cauſſa, quemadmodum videre licet in *Etymologico* et apud *Euſtath.* in praecitatum Dionyſii locum. COLVMB.

1) Ἔδοξε δὲ τιμῆσαι τὴν ἱερείαν] Honor ſepulturae ſemper, et vbique gentium in prerio fuit. *Virg.* Aeneid. 10.

— Inhumataque corpora terrae
Mandemus, qui ſolus honos Acheronte ſub imo eſt.

Hom. Iliad. π. mentionem

μετὰ τῶν προσηκόντων,[2]) Δόρκωνα θάπτεσι τὸν ἄθλιον.[3]) γῆν μὲν ἓν πολλὴν ἐπέθεσαν,[4]) φυτὸς δὲ

hem faciens defunctorum sepulturae, ita canit:

Ενθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἕταιτε
Τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰς γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ibi ipsum sepelient fratres, cineisque
Monumento et columna; Hic enim honor est mortuorum.

Liban. Declamat. 15. ἐκοσμήσατε τὲς ἐν τῇ μάχῃ καλῶς ἀποθανόντας, qui praeclare in bello occubuerunt, decoravistis. *Soph.* In Elect. de honore mortuorum loquens, dicit esse καλὸν, hoc est, honestum, pulchrum. Alibi sepultum ἔντιμον vocat honoratum, vtpote sepultum. Et in *Antigone* loquens de Creonte sepelente Eteoclem, ait: τὸν μὲν προτίσας, hunc quidem honorans: ac de eodem, sepelire Polynicen recusante, dixit: τὸν ἀτιμάσας, hunc autem dehonestans. Ibidem Antigone dicitur τάφον κοσμῆσα, cum sepulchrum adornasset.

MOLLVS.

In primis habita ratio meritorum in decernendo honore sepulturae, quod factum in Valerio Publicola, vti constat ex *Plutarcho* in vita: Ὁ δὲ δημὸς ὥσπες ἔδει οὐς ζῶντα τῶν ἀξίων πεποιημένος, ἀλλὰ πᾶσαν ὀφείλων χάριν, ἐψηφίσατο δημοσίᾳ ταφῆναι τὸ σῶμα, καὶ τεταρταμόριον ἕκαστος ἐπὶ τιμῇ συνεισήνεγκεν. Sic propter merita Menenius Agrippa, qui inter patres et plebem publicae gratiae sequester fuit, aere collato funeratus est. *Seneca* ad Alb. c. 10. Et idem grati populi specimen in Q. Fabio Maximo enituit. Val. Max. L. V. c. 2.

BODEN.

[2]) Καὶ ἀλθόντες μετὰ τῶν προσηκόντων.] Semper more receptum fuit, vt propinqui ad sepulturam exequiasque defuncti conueniant. *Aristotel.* Eth. 9. c. 2. καὶ εἰς τὰ πάθη δὲ μάλιστα οἴονται δεῖν τὲς συγγενεῖς ἅπαντᾶν, atque existimant, cognatos maxime funeribus et parentalibus

alto inuoluens silentio. Decreuit igitur honore aliquo tam bene de ipsis meritum afficere. Dehinc

 con-

bus interesse oportere. *Lucian.* περὶ πένθους. De luctu: καὶ πάρεισιν οἱ προσήκοντες, καὶ τὰς γοναῖς παραμυθοῦνται, τελευτηκότος, adsunt necessarii, qui parentes defuncti consolantur.

MOLLVS.

3) Θάπτουσι τὸν ἄθλιον] Atque eo modo Daphnis atque Chloe vna cum reliquis suprema officia celebrant, iustis Dorconis corpori solutis. *Lactant.* libr. 6. c. 12. Non patiemur figuram Dei iacere feris in praedam, sed reddamus id terrae, et quamuis in homine ignoto, necessarium munus implebimus. *Pausan.* libr. 1. Attic. πάντως ὅσιον ἀνθρώπῳ νεκρὸν γῇ κρύψαι, pium omnino est, mortuum mandare terrae. Imo adeo receptus, et veluti necessarius mos sepeliendi fuit, vt cadauera quamuis ignota in viis reperta mandarentur sepulturae. *Quinctil.* declamat. 5. Ignotis cadaueribus humum congerimus. *Aelianus* var. histor. libr. 5. cap. 14. Νόμος γὰρ ἦτος ἀττικὸς, ὃ ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπε πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Lex attica fuit, vt qui in cadauer insepultum hominis incideret, saltem ei terram iniiceret. Imo execrabilis habebatur, hoc qui neglexisset humanitatis officium. Quare Scholiastes *Sophoclis* ait: οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον, καὶ μὴ ἐπαμησάμενοι κόνιν, ἐναγεῖς ἦναι ἐδόκουν, qui mortuum cernerent insepultum, neque puluerem super iniicerent, videbantur esse execrabiles. Quamobrem qui de pietatis generibus scripserunt, primum locum in sepultura voluerunt. Multa de hoc P. *Faber* semestr. libr. 2. cap. 1. Adde caput 1. *Tobiae.*

IDEM.

4) Γῆν μὲν ἂν πολλὴν ἐπέθεσαν] Multum igitur terrae iniecere. Quippe quo maius sepulchrum, eo honestius. Il. ψ. iubet Achilles Patroclo suo sepulchrum latum

δὲ ἥμερας πολλὰ ἐφύτευσαν,[5]) καὶ ἐξήρτησαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχάς.[6]) ἄλλα καὶ γάλακτος κατέ-

latum altumque conſtrui. *S. Hieronymus* in vita Pauli de ſepulchris diuitum agens, operoſa ſaxis illorum ſepulchra eſſe ait. Haec iniectio terrae variis formis ſolet apud antiquos exprimi. *Theocriti* interpres, ἐπιχέειν γῆν dixit. *Aelian.* ἐπιβάλλειν γῆν. *Scholiaſtes Sophocl.* ἐπαμᾶσθαι κόνιν. *Hom.* abſolute. Ipſe *Sophocl.* κόνιν πολύνας. *Phocyl.* γαῖαν ἐπιμοίρασθαι ἀταφχύτοις νεκύεσσι, hoc eſt, ἀτάφοις, terram impertire inſepultis mortuis. *Nonnus* περιχεύειν κονίην. Latini, iniicere, congerere humum, nonnulli ſimpliciter iacere dixerunt. Noſtro videtur hic accipi, atque intelligi τὸ χῶμα, h. e. tumulus, ſeu terrae egeſtae canitas, in qua defunctus deponitur, quaeque recepto corpore, operitur aggeſta humo, quae effoſſa fuerat: ita tamen, vt altior fiat, inque molem quandam adſurgat. Hoc *Plato* intelligit libr. 11. de legib. χῶμα δὲ μὴ χαννύναι ὑψηλότερον ἢ πέντε ἀνδρῶν ἔργον ἐν πέντε ἡμέραις ἀποτελέσαντας. Quod *Cic.* de leg. libr. 2. vertit: extrui autem vetat ſepulchrum altius, quam quod quinque diebus homines quinque abſoluerint. *Homerus* alio loco σῆμα χεύαι, alio τύμβον χεύαι, h. e. χῶμα χώσαι, ſepulchrum ſtruere, humo foſſione egeſta, et iterum in tumulum aggeſta. Vnde latinis aggeſtus. *Quint.* Ignotis cadaueribus humum congerimus, et inſepultum quodlibet corpus, nulla feſtinatio tam rapida tranſcurrit, vt non quantulocunque veneretur aggeſtu.

IDEM.

[5]) Φυτὰ δὲ ἥμερα πολλὰ ἐφύτευσαν] Plantas quam plurimas ſatiuas plantarunt. Solent veteres ſepulchra ornare floribus, ſertisque, quod ruri etiam factum a noſtratibus memini. Huc *Maro* alludit.

— *Manibus date lilia plenis,*
Pur-

congregati vna cum propinquis, miſellum Dorconem ſepulturae mandant, plurimumque terrae ingerentes,

Purpureos ſpargam flores, animamque nepotis
His ſaltem accumulem donis.

Epigramm. lib. 3.

Βάλλ' ὑπὲρ τύμβου πολιὰν κρινὰ,
Conſpergite tymbum liliis candidis.

Antoninus apud *Herodian.* libr. 4. ornat ſepulchrum Achill. στεφάνοις τε, καὶ ἄνθεσι, coronis et floribus. Tangit ritum hunc *Pindarus* od. 4. Nem.

Οὔτε Ἀμφιτρύωνος ἀγαὸν παρὰ τύμβον,
Καδμεῖοί νιν ἐκ ἀείκοντες ἄνθεσι μίγνυον.
Quandoquidem Amphitryonis
Celebrem apud tumulum
Cadmei illum haud inuiti
Floribus ornabant.

Theſſali apud *Philoſtratum* in heroicis dabant ſepulchro Achillis στέφανος ἀμαραντίνος, coronas amaranthi, quod factum videtur ad indicandam mortalis vitae fragilitatem. IDEM.

Non ſolum fuit mos ſpargere flores in ſepulcra, vt *Mollus* rem ſatis decantatam probare ſtudet, ſed etiam plantare flores in terra tumulo aggeſta, de quo hic videtur eſſe ſermo, in vicinia etiam ſerere arbores, vt flores vernas Elyſii delicias ſignificarent, arbores vero ſanctitatis opinionem, vt in lucis, ſepulcris conciliarent creſcentesque obumbrarent locum. *Martialis* de *Alcimo* ſepulto:

Accipe, non Pharios mutantia marmora ſaxo,
Quae cineri vanus dat ruitura labor.
Sed fragiles buxos et opacas palmitis vmbras,
Quaeque virent lacrymis humida prata meis.

Lib. III. ep. 89. et *Propert.* II, 10, 33.

Sit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quae legat extincti funeris vmbra locum.

Iuuenalis item VII, 207.

Di

Digitized by Google

κατέσπασαν,7). καὶ βότρυας κατέθλιψαν,8) καὶ σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν. 9) Ἠκούσθη καὶ τῶν

Di maiorum umbris tenuem et sine pondere terram,
Spirantesque crocos et in urna perpetuum ver,

coll. *Persio* I, 39.

Nunc non e tumulo fortunataque fauilla
Nascentur violae.

Hinc *Lancelotus* locum recte expressit: *Et planterent autour de ſa foſſe pluſieurs arbres,*

BODEN.

8) Ἀπαρχὴν] Lege ἀπαρχὰς· ἐξέτυσαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχάς, primitias laborum illi suspenderunt, dicarunt. Ex more, quo sepulchris imponebantur, aut iuxta figebantur ea, quae defunctis in vita cara fuerant, aut quibus frequenter vti consueuere. *Hom.* Odyss. μ,

Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμὸν,

Fiximus in ſummo ſepulcro bene fabrefactum remum.
Virg.

At pius Aeneas ingenti mole ſepulcrum
Imponit, ſuaque arma viro, remumque tubamque.

Loquitur de sacris Miseno factis. Nisi quis contendat, hic pro ἐξέτυσαν, legendum, ἀπήρξαντο αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχὴν, libamentum illi frugum fecerunt. Quippe ἔργα in plurali saepe idem significat, quod *Virgilius* dixit, *hominumque boumque labores*, βοῶν καὶ ἀνδρῶν ἔργα. *Philo* metaphorice de vita Mosis lib. 3. Τυχικῶν κάλλιστ' ἀπαρχὴν περιφδισάτην ἀπήρξαντο, hic ἀπαρχὴ exponitur libamentum.

MOLLVS.

Ἀπαρχὰς praeter. *Columbanium* et *Vrſinum* etiam *Iungermanus* legendum esse suadet, sed optime exhaurit locum Gallus: *y pendirent chacun quelque choſe de leur métier.* Spectat enim *Longus* munera, quae fusius commemorat *Kirchmannus* de funeribus L. III. c. 5. BODEN.

7) Καὶ γάλα κατέσπασαν] Quin et lac libarunt. Lac etiam

rentes, multas ſatiuas plantare plantas, primitiasque laborum ipſi dicarunt. Quin et lacte buſtum perfude-

 runt,

etiam mortuis offerri moris erat. *Sophocl.* in Elect: Ἐπεὶ γὰρ ἦλθον, πατρὸς ἀρχαῖον τάφον δρῶ κελαινὴς ἐξ ἄκρας νοερύτας πηγὰς γάλακτος, poſtquam veni ad antiquum ſepulchrum patris, video alto ex iugo fuſos nuper fontes lactis. Apud *Euripidem*, vbi Helena inter alia ait ad Electram:

Μελίκρατ' ἄφες γάλακτος, οἰνωπὸν τ' ἄχνην,

Demitte ibi mel cum lacte miſtum et vini ſpumam:

καὶ τῶν ἐπὶ ἄκρᾳ χώματος, λίξον τέδε· Ἑλένη σ' ἀδελφὴ ταῖς δ' ὑπερτάταις χοαῖς, *et ſtans ſummo in tumulo, dices ita: Helena ſoror te donat his inferiis.* *Sen.* in Oedip. lactis liquorem fundit, et Bacchum manu. Imo qui attente Graecos poetas legerit, inueniet is, ſex praecipuas res contineri inferiarum nomine: videlicet, aquam, mel, lac, vinum, ſanguinem, comam. At noſter meminit tantum lactis, atque vini. Apud *Heliodorum* libr. 6. In defuncti ſacris, lac in foſſam infunditur, vt et apud *Philoſtratum* in heroicis γάλα ἐγχύσας dicitur. *Maro* in ſacris factis Polydoro III, 66.

Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte.

Haec ſuperſtitioſa credulaque fecit antiquitas, quod putaret, manes iis libationibus ali. *Lucian.* de luctu: τρέφονται δὲ ἄρα ταῖς ἡμῶν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. Aluntur autem noſtris libationibus inferiisque, quae ſepulchris inferuntur. MOLLVS.

β Βότρυας κατέθλιψαν] Vuas preſſerunt. Etiam ex more veterum, qui merum fundebant in defunctorum gratiam, quique ſaepe vino recens expreſſo, et plane muſteo faciebant. Quippe *Thucyd.* 3. in re mortuorum, ait offerri ἀπαρχάς, h. e. primitias. *Maro* de Aenea, genitori ſuo inferias fundente libanteque, ait:

Hic

Digitized by Google

τῶν βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα,[10]) καὶ δρόμοι τινὲς ὤφθησαν ἅμα τοῖς μυκήμασιν ἄτακτοι, καὶ ὡς ἐν ποιμέσιν εἰκάζετο καὶ αἰπόλοις ταῦτα, θρῆνος

Hic duo rite mero libans carchesia Baccho,
Fundit humi, duo lacte nouo, duo sanguine sacro,
Purpureosque iacit flores.

Hunc ritum falsе ridet *Lucianus*, sub persona filii defuncti ad parentes verba facientis, eosque obiurgantis: Τί δὲ ὁ ὑπὲρ τῆ τάφῳ λίθος ἐστεφανωμένος; ἢ τί ὑμῖν δύναται τὸν ἄκρατον ἐπιχεῖν; ἢ νομίζετε κατασάξειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μίχρι τῆ ᾅδη διίξεσθαι; Quidne saxum coronis ornatum sepulchro imponitur? aut quid valet, quod merum infunditis? Num putatis, illud ad nos destillaturum? Vide plura apud *Lucian.* de luctu.

In verbis κατίσπεισαν, κατέθλιψεν, κατέκλασαν est epistrophe, quae numerus est, quo similis sonus in clausulis iteratur. *Cic.* pro Pomp. vt eius voluntatibus non modo ciues assenserint, socii obtemperauerint, hostes obedierint: sed etiam venti tempestatesque obsecundarint. IDEM.

9) Σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν] Alludit ritum, quo defunctorum absumi alias rogo solent, quae singulis essent carissima. Firmat hoc ipsum *Hom.* Odyss. μ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρὸς τ' ἐκάη, καὶ τεύχεα πυρῇ.
Sed postquam mortuus combustus, et arma defuncti essent.

Aelian. var. Hist. libr. 7. c. 8. ὅτε ἡφαιστίων ἀπέθανεν, Αλέξανδρος ὅπλα αὐτῷ εἰς τὴν πύρων ἀνέβαλε, cum diem obiisset Hephaestion, Alexander arma in pyram coniecit. Eadem hacce consuetudine etiamnum teneri Barbaros in India occidentali nequedum domitos, ab oculatis testibus accepimus. IDEM.

10) Ηκούθη καὶ βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα etc.] Auditi sunt et miserabiles boum mugitus. Daphnin apud *Maronem* tam mites, quam immites

Digitized by Google

sunt, vuas presserunt, tibiasque multas fregerunt. Miserabiles sunt et auditi mugitus, visique vna cum mugitibus cursus quidam inconditi. Atque haec ipsa, vt opilio-

mites deflebant bestiae, Ecl. 5.

Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina, nulla neque amnem
Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Moschus in epitaphio Bionis Idyll. 3. n. 23.

Ομα δ' ἐσὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
Πλαζόμεναι γοάοντι, καὶ ἐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.

Montes vero sunt muti, et vaccae, quae apud tauros Vagantur, plorant, et non volunt pasci.

Similiter:

Πολλαὶ οἱ παρὰ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τι ταῦροι.
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι, καὶ πόρτιες ἀδύραντο.

Multi ei ad pedes boues, multi vero etiam tauri,
Multa etiam iuuencae, et vitulae luxerunt.

Eodem modo apud *Virg.* Eclog. 10. dicuntur ob Galli mortem pabulo abstinuisse pecudes, flentesque circumstetisse illum.

Stant et oues circum, nostri nec poenitet illas.

Sueton. in vita I. Caesaris: Proximis diebus equorum greges, quos in traiiciendo Rubicone flumine consecrarat, ac vagos et sine custode dimiserat, comperit pertinacissime pabulo abstinere, vbertimque flere.

IDEM.

Ad eundem morem eleganter cecinit *Nemesianus* Eclog. I, 65 seqq.

Felix o Meliboee vale: tibi frondis odore
Munera dat, lauros carpens, ruralis Apollo.
Dant Fauni, quod quisque valet, de vite racemos,
De campo culmos, omnique ex arbore fruges,
Dat grandaeua Pales spumantia cymbia lacte,
Mella ferunt Nymphae, pictas dat Flora coronas.
Manibus hic supremus honos: dant carmina Musae,
Car-

Digitized by Google

p. 27. θρῆνος [11]) ἦν τῶν βοῶν ἐπὶ βουκόλῳ τετελευτηκότι. Μετὰ τὴν [12]) τοῦ Δόρκωνος ταφον, λούει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη [13]) πρὸς τοὺς νύμφας ἀγαγοῦσα, εἰς τὸ ἄντρον εἰσαγαγοῦσα. καὶ αὐτὴ τότε πρῶτον, Δάφνιδος ἐρῶντος, ἐλούσατο τὸ σῶμα, λευκὸν, καὶ καθαρὸν ὑπὸ κάλλους, καὶ δὴ λατρῶν ἐς κάλλος δεόμενον· καὶ ἄνθη τε συλλέξαντες, ὅσα ἄνθη τῆς ὥρας ἐκείνης, ἐξεφάνωσαν τὰ ἀγάλματα, [14]) καὶ τὴν τοῦ Δόρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν, ἀνάθημα. [15])

ΚΕΦΑΛ.

Carmina dant Muſae: nos te modulamur auena.
Silueſtris nunc te platanus, Meliboee, ſuſurrat,
Te pinus retoat, te, quidquid carminis Echo,
Reſpondent ſiluae, te noſtra armenta loquuntur.
BODEN.

[11]) Ταῦτα θρῆνος] Omnino diſtingui putaui: ἀμφὶ λοις ταῦτα, θρῆνος.
IVNGERM.

[12]) Μετὰ τὸν] V. Μετὰ δὲ τὸν. P. COLVMB.

[13]) Λάει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη] Et hoc ex ritu, priſcaque veterum religione: quippe polluti habebantur, quicunque exequiis interfuerant, proinde purgandi abluendique aqua. *Virg.* libr. 6. Aeneid.

Item ter ſocios (intelligе, qui funeri aderant) *pura circuntulit vnda* (h. e. purgauit vnda)
Spargens rore leui et ramo felicis oliuae,
Luſtrauitque viros, dixitque nouiſſima verba.
Quem ritum *Naſo* tangit libr. 4. Metamorph. vbi Iuno, quae inferos adierat, luſtratur ab Iride, priusquam coelum repetat.
Laeta redit Iuno, quam coelum intrare parantem,
Roratis luſtrauit aquis Thaumantias Iris.
Scholiaſtes *Ariſtoph.* in Nub. ἔθος ἦν μετὰ τὴν ἐκκομιδὴν τῷ νεκρῷ λοῦσθαι τοὺς κατ' οἶκον, καθαρμοῦ χάριν, moris fuit poſt elationem cadaueris, fami-

opiliones caprariique coniectabant, lamentatio boum erant, defunctum suum bubulcum lugentium. Post Dorconis has exequias abluit Daphnidem Chloe ad Nymphas in antrum adductum. Quo tempore et illa, aspiciente Daphnide, suum lauit corpus, candidum et prae pulchritudine purum, neque lauacro opus ad venerem conciliandam habens. Hinc collectis, pro anni tempestate, floribus, Nympharum coronant signa, Dorconisque fistulam, de petra consecratam suspendunt.

CAPVT

familiares lauari, purgationis gratia. *Poll.* libr. 8. καὶ οἱ ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῷ πενθοῦντες ἀφικνούμενοι, ἐξιόντες ἐκαθαίροντο, ὕδατι περιῤῥαινόμενοι, qui ad aedes lugentis peruenerant, cum inde exibant, purgabantur, aqua circumsperſi. MOLLVS.

14) Ἐστεφάνωσαν ἀγάλματα] Veteres coronabant statuas Deorum, aut qui in Deorum numerum relati erant. *Lucian.* in Scyth. de Toxari Deorum numero ascripto ab Athenienſibus, verba faciens, ait: πάλιν ἀλλ' ἐστεφάνωταί γε ἀεί, verum semper coronatus est. IDEM.

15) Καὶ τὴν τῷ Δέρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα] Id est, ἀνέθεσαν. Sunt enim, vt illud hic obiter dicam, haec verba ἀναθεῖναι, et ἐξαρτᾶν, sacrorum. *Aristoph.* καὶ ταῦτα ἀναθέσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεὸν, et venio, vt haec Deo suspendam, consecrem; quo loco ἀναθέσων idem est, quod ἐξαρτήσων καὶ κρεμάσων. Eodemque modo apud Latinos, verbum suspendere sacrum est.

Virg. Aeneid. 12.

— *et notas suspendere vestes.* Lib. 9.

— *suspendite tholo.*

Idem 6. Aeneid.

— *Arma patri suspendet capta Quirino.* Catul.

— *Tacito suspendit vota labello.*

IDEM.

1) Φρι-

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Καὶ μετὰ τῦτο ἐλθόντες, ἐπεσκόπεν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Τὰ δὲ πάντα κατέκειτο, μήτε νεμόμενα, μήτε βληχώμενα· ἀλλ' οἶμαι τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην ἀφανεῖς ὄντας ποθοῦντα. Ἐπειδὴ γᾶν ἐφθέντες καὶ ἐβόησαν τὸ σύνηθες, καὶ ἐσύρισαν, τὰ μὲν ἀναςάντα ἐνέμετο· αἱ δὲ αἶγες ἐσκίρτων φριμασσόμεναι,[1]) καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθες[2]) αἰπόλε.[3]) Οὐ μὴν ὁ Δάφνις χαίρειν ἔπειθε τὴν ψυχήν· ἰδὼν τὴν Χλόην γυμνὴν, καὶ τὸ πρότερον λαυθάνον κάλλος, ἐκκεκαλυμμένον, ἤλγει τὴν καρδίαν, ὡς ἐθιομένην ὑ-
p. 28. πὸ φαρμάκων. καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάβρον ἐξέπνει,[4]) καθάπερ τινὸς διώκοντος αὐτὸν, ποτὲ

[1]) Φριμασσόμεναι] Verbum hoc φριμάσσομαι caprarum proprium esse voluit *Pollux.* δοκεῖ δὲ ἴδιον ἐπὶ αἰγῶν εἶναι, μᾶλλον ὁ φριαγμός. *Theocr.* Idyll. 5. (quem laudauit etiam *Iungerm.*)

— Φριμάσσετο πᾶσα τραγίσκων
Νῦν ἀγέλα.

Prae gaudio fremat vniuersus hircorum
Nunc Grex.

At *Herodot.* in Thalia etiam equis tribuit φριμάζεσθαι καὶ χρεμετίσαι, cum equos dicit infremuisse, ac hinniisse: vel vt aliis placuit, calidum flatum e naribus emisisse. Vide *Suidam.* IDEM.

Scholiastes Theocriti ad Idyll V, 141. negat, hoc verbum caprarum esse proprium. φριαγμὸς μὲν γάρ ἐστι κυρίως ἡ τῶν ἵππων· βληχὴ δὲ ἡ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Translate igitur accipiendum, quemadmodum ab illo ipso paullo ante ad laudatum Theocriti locum exponitur: φριμάσσετο, τυτίσετο μεθ' ἡδονῆς σκίρτα. Conuenit hoc verbum cum cognato

CAPVT XVII.

Postea redeuntes capras atque oues inspiciebant, quae omnes iacebant humi, neque pascentes, neque balantes, sed, vt puto, Daphnidem, atque Chloen ex oculis ablatos, desiderantes. Illis igitur conspectis, vt consuetam edidere vocem, tibiaque cecinerunt, ilico surgentes pecudes pascebant. Caprae frementes prae gaudio exultabant, veluti laetae consueti salute pastoris. Non tamen Daphnis vt gauderet animum inducere potuit. Postquam enim nudam vidit Chloen, atque pulchritudinem prius absconditam, nunc detectam, ingentem corde sentiebat dolorem, haud aliter, quam si a veneno depasceretur. Quin spiritum ipsum aliquando

to φυάττομαι, quod proprie quidem notat *fremere*, metaphorice autem, *ferocire, superbire, prae gaudio se efferre.* Non igitur satis accurate transtulit Teuto: *Die Ziegen sprungen* schmaubend *auf.* Pro quo reddendum erat, *muthig.* Hoc sequentia vberius docent: καθάπερ ἡδέως ἐσιτηρίᾳ συνήθως αἰπόλῳ. Nec melius verterat Gallo-francus: *en beslant.* Quae vero hic a *Mollo* disputantur, erepta sunt *Stephano* Thes. Gr. L. T. IV. p. 225. BODEN.

2) Συνήθως] N. συνήθεα. COLVMB.

3) Αἰπόλῳ] Αἰπόλος, caprarius, quasi αἰγοπόλος καὶ κατὰ συγκοπὴν, αἰπόλος, ὁ περὶ τὰς αἶγας πολῶν, καὶ σχεδόμενος, qui circa capras versatur, et occupatur. Hinc αἰπολίαι, *Theocr.* Idyll. 8. v. 85. αἰπολίοντα διδάξαι, capras pascentem docere. MOLLVS.

4) Καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα πρὸς μὲν λάβρον ἐξέπιπτε etc.] Multa amoris occulti indicia recensentur a *Luciano* in libel. de Dea Syria. Ἔρωτος δὲ ἄφα-

ποτὲ δὲ ἐπέλειπε[5]) καθάπερ ἐνδαπανηθὲν ἐν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς.[6]) Εδόκει τὸ λυτρὸν εἶναι τῆς θαλάσσης φοβερώτερον. Ενόμιζε τὴν ψυχὴν ἔτι παρὰ τοῖς λῃσταῖς μένειν, οἷα νέος ἄγροικος καὶ ἔτι ἀγνοῶν τὸ ἔρωτος λῃστήριον.

ΛΟΓΓΟΥ

ἀφανὲς πολλὰ σημεῖα, ὀφθαλμοῖτε ἀθυμίας, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὰ, καὶ δάκρυα, et paulo post: τὴν δὲ χροιὰν ἠλλάξατο, καὶ ἱδρῶτα ἤρξατο, καὶ τρόμος ἔχετο, καὶ ἡ καρδία ἀνεπάλλετο. Amoris autem occulti multa sunt signa, oculi languentes, vox, color et lachrymae. Deinde colorem mutare, sudorem emittere incipiebat, et tremore corripiebatur, eique cor subsultabat.

IDEM.

Male in vulgatis quibusdam legebatur καὶ αὐτὸν τὸ πνεῦμα. Emendaui ad Iungermani textum καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, quod Vrsini codex confirmat.

BODEN.

V. αὐτὸ. P. COLVMB.

5) Ex-

do rapidum, eum tanquam perſequente aliquo, ducebat; nonnunquam prioribus veluti incurſionibus conſumptus, deficiebat. Lauacrum hoc illi ipſo terribilius mari videbatur. Animum ſuum etiamnum apud latrones eſſe, vtpote iuuenis agreſtis, latrociniique cupidinis ignarus, autumabat.

LONGI

5) Ἐπίλεπτε, leg. ἐπίλεπτε. MOLLVS.

N. et V. ἐπίλεπτε. P. COLVMB.

6) Ἐν ταῖς περιέρεσιν ἐπιδρομαῖς] Praepoſitio ἐν apud bonos auctores ſaepe redundat, *Lucian.* Quom. conſcr. ſit Hiſtor. καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύσῃς, et elephantos ſagitta interfeceris. Idem in Aſin. τετρωμένος ἐν ταῖς πλαγαῖς ψεύδεται, ſeſe verberibus ſimulat enectum. *Euripid.* ἐν βέλει πληγαῖς, telo percuſſus. *Muſaeus* verſ. 159.

Θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παρηπλάγξας ἐνὶ μύθοις,
Animum amoribus errare facientes verbis.

Vide D. *Phochen.* §. 47. MOLLVS.

p. 29.

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α'.

Ἤδη δὲ τῆς ὀπώρας ἀκμαζούσης, καὶ ἐπεγόντος τῷ τρυγητῷ, πᾶς ἦν κατὰ τὰς ἀγρὰς ἐν ἔργῳ·[1] ὁ μὲν, ληνὰς ἐπεσκεύαζεν· ὁ δὲ, πίθους ἐξεκάθαιρεν· ὁ δὲ, ἀρδίχας ἐπελέκιζεν·[2] ἔμελέ τινι

[1]) Ἐν ἔργῳ εἶναι] Apud *Thucyd.* pro in ipso esse conflictu. Hinc metaphorice etiam de re venerea dicitur. *Lucian.* in dial. Apoll. ac. Mercur. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τῇ λίχνῃ, καὶ ἦν ἔργῳ ἤδη, vbi igitur lectum conscendissent, et in opere essent. *Vlpian.* l. 23. ff. ad leg. Iul. de adult. *Pomponius* scripsit, in ipsis rebus Veneris deprehensum occidi: et hoc est, quod Solon et Draco dicunt ἐν ἔργῳ. Verum enim vero, non ita hic capitur; sed pro opere, quod ruri fit, quo significatu apud *Hom.* dicitur Od. ξ.

— ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἦεν,
Opus autem rusticum non erat mihi gratum.

Hinc et ἔργα plurali numero vtrique scriptores vocant terram, in qua opus factum est, i. e. cultam: Quemadmodum et Latini culta neutro genere, arua appellant.

MOLLVS.

[2]) Ἀρδίχας ἐπελέκιζεν] Dolabat:

Digitized by Google

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER SECVNDVS

CAPVT I.

Adulto iam autumno, instanteque vindemiae tempore, quilibet in agris operi intentus erat: alius prela instaurabat: alius dolia expurgabat: alius cophinos texebat: alius faculam vuis

 prae-

labat: sed pro eo lege ἔπλεκεν, texebat, nectebat. Estque metonymia effecti: quippe intelligit τὰς λύγους, hoc est vimina, quibus cophini conficiuntur: Ita *Maro* Eclog. 10.

Serta mihi Phyllis legeret, h. e. flores, vnde serta. Ἀρέϊχος, inquit *Hesychius*, κόφινος ἢ ἀγγεῖον λύγινον, vas vimineum. Ita etiam *Etymolog.* et *Eustath.* ἀρέϊχοι sunt κόφινοι ἰσθῖνοι. Patet tamen ex *Aristophane* in Auib. prorsus non esse idem ἀρέϊχον, atque κόφινον, dicente:

Ἀλλ' ὡς τάχιστά σου μὲν ἰὼν τὰς ἀρέϊχους,
Καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίπλη πτερῶν.

Sed quam citissime tu quidem iens, cistas
Et cophinos omnes imple pennis.

Ad haec *Scholiastes*: vtrumque vas est ex genere eodem: habet tamen aliquid differentiae, cum ait: λέγουσι δὲ καὶ νῦν σαράκινόν τι ἀγ-

δος

τινι δρεπάνης μικρᾶς ἐς βότρυος τομήν· καὶ ἑτέρῳ
p. 30. λίθῳ, θλίψαι τὰ ἔνοινα[3]) τῶν βοτρύων δυναμένῳ· καὶ ἄλλῳ, λύγῳ ξηρᾶς πληγαῖς κατεξασμένης, ὡς ἂν ὑπὸ φωτὶ νύκτωρ τὸ γλεῦκος φέροιτο. Ἀμελήσαντες ἦν καὶ ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, χειρὸς ὠφέλειαν ἀλλήλοις μετεδίδοσαν· ὁ μὲν ἐβάπτιζεν ἐν ἀῤῥίχοις βότρυς, καὶ ἐπάτει ταῖς ληνοῖς ἐμβάλλων, καὶ εἰς τὸς πίθους ἔφερε τὸν οἶνον. ἡ δὲ τροφὴν παρεσκεύαζε τοῖς τρυγῶσι, καὶ ἐνέχει ποτὸν αὐτοῖς πρεσβύτερον οἴνου,

δος ἀῤῥίχους. Et nunc dicunt σωράκιον esse speciem Ἀῤῥίχους. Est vero σώραξ, teste *Hesychio*, ἀγγεῖον εἰς ὃ σῦκα ἐμβάλλεται, vas; in quod fici coniiciuntur. At hoc loco ἄῤῥιχοι significant κοφίνους τραφυλοφόρους, fiscellas, siue cistellas aptas gerendis vuis. IDEM.

V. ἔπλιξεν. P. Quod et in versione mea sum sequutus, vt semper, vbi lectio in Codice F. vel V. visa fuerit verior. Ἀῤῥίχος λέγεται ὁ κόφινος, ἐν ᾧ κομίζουσι τὸς βότρυς, ait *Etymolog.* in ἀναῤῥιχᾶσθαι.

IVNGERM.

Notari meretur alia coniectura in editione Nealmensi proposita, vbi proponitur legendum ἐπιλύγιζεν, *vinciebat, flectebat, contorquebat*, cuius simplex λυγίζω frequentius est, et ab interprete Theocriteo ad Idyll. I, 97. per καταδῆσαι redditur. Certe, quum ἄῤῥιχος apud *Hesychium* sit ἀγγεῖον λύγινον, principatum tenet lectio ἐπιλύγιζεν, vel, si malis, ἰλύγιζεν prae vulgata ἐπιλίκιζεν, atque respondet τῷ ἔπλιξεν in codice Romano, quod vero reiicit *Hemsterhusius* ad *Poll.* X, 130. BODEN.

3) Ἔνοινα] Lege εὔοινα, εὔοινος, bonum vinum ferens, vino abundans, vini ferax. *Poll.* ἄμπελος εὔοινος, vitis vini ferax.

MOLLVS.

Infra

Digitized by Google

praecidendis curabat: alius lapidem, qui vini plenas vuas conterat, alius viticem aridam ictibus contusam praeparabat, quo cum lumine de nocte mustum feratur. Hinc neglectis Daphnis atque Chloe quibus caprisque, mutuas sibi praestabant operas. Ille gestabat fiscellis vuas, iniectasque torculari calcabat, inque dolia ferebat vinum. Haec vero cibum vindemiantibus apparabat, illisque potum, vinum vetustius, infundebat, nec non humiliores carpebat vuas. Omnis

I 3 quippe

Infra hoc libro Ες ἀνολκὴν λίθε θλίβοντες τὰ πατηθέντα βοτρύδια etc. Vinaceorum enim vsus in conficienda lora, quam *Turnebus* dictam putat, quod loreo fune prelo adducto exprimatur.

IVNGERM.

Quum nec planum esse putem, corruptum esse hunc Longi locum, tum an sit ita emendandus, ambigo. Videtur enim ἴνσινα quidem ἅπαξ λεγόμενον, quod commodum tamen sensum pariat. Vuae in torculari iam pedibus calcatae subiiciebantur prelis, quae trabes erant, quantum possit succi, paullisper exprimentes. Quum desierat sub prelo fluere mustum, circumcidebantur extrema, atque iterum premebantur folliculi acinorum, addita tandem aqua, vnde οἶνος δευτερίας s. δευτερίτης. *Hesychio* est ὁ μετὰ τὸ ὕδωρ ἐπιχυθῆναι οἷς τὰ τέμφυλα οἶνος. De hoc vino secundario, quod operariis dabatur hyeme, videtur esse hoc loco dictum, vt sint τὰ ἴνσινα τῶν βοτρύων *vinacea*, siue vaginae vuarum iamiam calcatarum ac pressarum, in quibus tamen nonnihil succi superfit, quod, maceratis aqua vinaceis, iniecto lapide, exprimatur. Vid. *Varro* de R. R. I, 54. *Plin.* XIV, 10. *Dioscor.* V, 13. et *Anatolius Geop.* VI, 13.

BODEN.

4) Πο-

οἶνον, 4) καὶ τῶν ἀμπέλων τὰς 5) ταπεινοτέρας ἀπετρύγα· πᾶσα γὰρ κατὰ τὴν Λέσβον ἦν ἄμπελος ταπεινὴ, ἐ μετέωρος, ἐδὲ ἀναδενδράς· ἀλλὰ κάτω τὰ κλήματα ἀποτείνουσα, καὶ ὥσπερ πιττὸς νεμομένη· καὶ παῖς ἂν ἀφίκοιτο βότρυος, ἄρτι τὰς χεῖρας ἐκ σπαργάνων λελυμένος.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Οἷον ἦν εἰκὸς ἐν ἑορτῇ Διονύσου, καὶ οἶνος γενέσεως· αἱ μὲν γυναῖκες ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν εἰς ἐπικουρίαν 1) κεκλημέναι, τῷ Δάφνιδι τὰς ὀφθαλμὰς ἐπέβαλλον, 2) καὶ ἐπῄνουν ὡς ὅμοιον τῷ Διονύσῳ τὸ κάλλος· καί τις τῶν θερασυτερῶν 3) καὶ ἐφίλησε, καὶ τὸν Δάφνιν παρώξυνε, 4) τὴν δὲ Χλόην ἐλύπησεν. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληναῖς, 5) ποικίλαις φωναῖς

p. 31.

4) Ποτὸν πρεσβύτερον οἶνον] Vina noua olim non gustabant, nisi hieme exacta, idque mense ἀνθεστηριῶνι, id est, Maio, qui dies illis dicebatur ἀγαθῆ δαίμονος, etiam πιθοιγία, quasi doliorum apertio. Erat hoc festum bacchicum apud Graecos; quale est, quod in honorem S. Martini agitatur. Tunc vouebant, priusquam biberent libantes, vt vinum esset salutare, locoque medicamenti.

MOLLVS.

5) Ἀμπέλων τὰς] V. ἀμπέλων δὲ τὰς. P.

COLVMB.

1) Εἰς ἐπικουρίαν] Adde, οἶνου κεκλημέναι.

COLVMB. et MOLLVS.

2) Τῷ Δάφνιδι τὰς ὀφθαλμὰς ἐπέβαλλον] Huic affinis locus est ille *Heliod.* Aethiop. libr. 3. ἦδη δὲ ὅσαι θυμάδες γυναῖκες, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρυπτοίας κρύπτειν ἀδύνατοι, μᾶλλόν τι καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, ὑμέναιόν τινα ἐπ' αὐτῷ τινα, ὡς ἰδόκει, ἐφαλλόμενοι. κρίσις γὰρ αὕτη μόνα παρὰ

quippe in Lesbo vitis erat humilis, non sublimis, non arboribus maritata: at deorsum pampinos protendens, atque hederae instar serpens. Quin infans facile, modo solutis extra fascias manibus, vuas apprehenderit.

CAPVT II.

Mulieres igitur Bacchi festo, vindemiaeque tempore, vt moris erat, ad opem ferendam proximis ex agris accersitae in Daphnidem oculos coniiciebant, laudantque veluti forma Bacchum referentem. Et quaedam ex audacioribus osculum figendo Daphnidem irritauit, Chloeque aegre fecit. Qui autem in cupis vuas calcabant,

παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἄν φανῇ τί που ἀνθρώπως, ὃ καὶ θεαγένης ὑπερβάλλοι κάλλος. Denique vulgiuagae quaedam mulieres, et quae affectum animi continentia occultare non poterant, malis et floribus illum petebant, beneuolentiam quandam ab ipso, vt videbatur, captantes. Idem enim iudicium apud omnes valebat; non posse quicquam humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem superaret. MOLLVS.

3) Θρασιτιέων] Correxi. Erat in editis Θρασυτίεων. EODEN.

4) Παρώξυνε] Verti: irritauit, non ad iram, sed animum commouit, vt *Siluius: pocula irritant luxum;* inflammauit animum. MOLLVS.

5) Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληνοῖς] Scil. ὄντες. Innuit praecipue τὰς ληνοβάτας et τραπιτὰς, videlicet τὰς ἐν τῷ ληνῷ τὰς ταφυλὰς ἐμπατοῦσας, vuarum calcatores. Nota ληνὸν hoc loco esse generis foeminini,

Digitized by Google

νὰς ἔξιππον ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι[6]) μανικώτερον ἐπήδων,[7]) καὶ ἤυχοντο γενέσθαι ποίμνια, καὶ ὑπ' ἐκείνης νέμεσθαι. Ὡς δ' αὖ πάλιν ἡ μὲν ἤδετο, Δάφνις δὲ ἐλυπεῖτο· εὔχοντο δὲ δὴ ταχέως παύσασθαι τὸν τρυγητὸν, καὶ λαβέσθαι τῶν συνήθων χωρίων, καὶ ἀντὶ τῆς ἀμέσου βοῆς, ἀκούειν σύριγγος, ἢ τῶν ποιμνίων αὐτῶν βληχωμένων. Καὶ ἐπεὶ διαγενομένων ὀλίγων ἡμερῶν, αἱ μὲν ἄμπελοι τετρύγηντο, πίθοι δὲ τὸ γλεῦκος εἶχον· ἔδει δὲ ἐκ ἔτι ᾠδὴν πολυχειρίας, κατήλαυνον τὰς αἰγέλας εἰς τὸ πεδίον· καὶ μάλα χαίροντες, τὰς νύμφας προσεκύνουν, βότρυς αὐταῖς κομίζοντες ἐπὶ κλημάτων, ἀπαρχὰς τοῦ τρυγητοῦ.[8]) ᾠδὴν τὴν πρότε-

minini, cum alias ferme semper sit masculini. Dicitur παρὰ τὸ λεαίνω, τὸ λεπτύνω, comminui, frango. Calcatorium.

IDEM.

Glossa Boned. *Calcatotorium.* IVNGERM.

[6]) Ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι] Omnium equidem Bacchi comitum praecipui fuerunt secundum Bacchas Satyri et Sileni: quos non specie, sed aetate solum, differre Graecorum plerique censuere. Sileni Satyrorum propter aetatem grandiorem quasi Epistatae erant, Bacchi ipsius paedagogi, τροφεῖ atque baiuli, Satyri Bacchi collusores. Hos in venerem pronos credidit antiquitas: vnde et a voce σάθη, quae partem eam denotat, qua viri sumus. Vnde σαθρωθῆναι bene versati. Nam vt ab ἄλμη ἁλμυρὸς, sic a σάθη σαθυρὸς, libidinosus. Sunt qui putent, vocabulum hoc prὸprium initio fuisse Dorum: σάτυρος enim, aut σάτυρ in illorum dialecto ludere significabat: vnde et διασάτυρος pro διασκώζω, Lacedaemonii vsurparunt. *Hesych.* διασάτυρος

varias proferebant voces in Chloen, insanoque illam excipiebant cantu, haud secus atque Satyri Baccham aliquam, optantes de grege esse illius, eique pasci. Quare et illa vicissim delectabatur, Daphnis autem moerebat. Porro non aliud illis in votis erat, quam vt mox, vindemia finita, suos habeant consuetos campos, proque incondito illo clamore fistulam, aut ipsos balantes audiant greges. At postquam, pauculis interiectis diebus, vuae e vitibus essent decerptae, vasa continerent mustum, neque vltra haberent opus operarum multitudine, suos in pascuum abigebant greges: atque admodum laeti, Nymphas adorabant, offeren-

I 5 do

σάτυρε, διαπαίζειν, λέγουσε. Hanc coniecturam iuuat, quod Attici et Iones Satyros vocarunt φῆγας, siue φηρίας. Etiam poetarum principi φῆρες sunt Centauri, quibus fuit cum Satyris commune genus. Hinc scimus eos a poetis φιλεπαίγμονας vocari, et semper ludibundos induci.

MOLLVS.

7) Ἐπῴδων] Leg. ἐπῇδον cantabant. Nisi malis retinere ἐπῴδων et vertere saltabant, qui gestus Satyrorum est. IDEM.

Nescio, an rectius sic ἐπῴδων, *saltabant*. Saltantes Satyri plerumque inducuntur. Sed mox tamen ait ἀμέσως βοῶς. *Varro* ὄνος λέγας. Homines rusticos in vindemia incondita cantare, sarcinatrices in machinis.

IVNGERM.

8) Ἀπαρχὰς τῇ τρυγητῇ] *Vindemiae primitias*. Mos antiquorum erat, quando Cereri, Baccho, aut aliis Diis agri annua vota soluerent, pro laeto frugum fructuumque prouentu, vt primitias rerum collectarum in lancem congestas, cuique Deo

Digitized by Google

πρότερον χρόνον ἀμελῶς ποτε παρῆλθον, ἀλλ' ἀεί τε ἀρχόμενοι νομῆς, προσήδρευον, καὶ ἐκ νομῆς ἀνιόντες, προσεκύνουν· καὶ πάντως τι ἀπέφερον, ἢ ἄνθος, ἢ ὀπώραν, ἢ φυλλάδα χλωρὰν, ἢ γά-
p. 32. λακτος σπονδήν· καὶ τότε μὲν ὕστερον ἀμοιβὰς ἐκομίσαντο παρὰ τῶν θεῶν. Τότε δὲ κύνες, 9) φασὶν, ἐκ δεσμῶν λυθέντες ἐσκίρτων, ἐσύριττον, ἥδοντο τοῖς τράγοις, καὶ τοῖς προβάτοις συνεπάλλοντο.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Τερπομένοις δὲ αὐτοῖς, ἐφίσταται πρεσβύτης, σισύρας ἐνδεδυμένος, 1) καρβατίνας ὑποδεδεμένος.

Deo pro ratione eius cultus offerrent.

MOLLVS.

9) Τότε δὲ κύνες] Alludit ad canes catenarios, qui vinculis exempti suis, liberius vagari solent. Nostrates: Dp is ghelyck een hond die van de band koomt.

IDEM.

De canibus διεμπλοις vid. *Casaub.* in *Theophr.* ad c. περὶ ἀγρῶν, et *Dousae* 1. Praecid. *Tibull.* V. et *Phaedr.* fab. 46.

IVNGERM.

Cato de R. R. 124. *Canes interdiu clausos esse oportet, vt noctu acriores et vigilantiores sint.* Notes vero ellipsin particulae ὡς, τότε δὲ ὡς κύνες, vt in *Homero* Iliad. ω. 258. θεὸς ἴσχει μετ' ἀνδράσιν, *tamquam Deus erat inter homines.* Ita supplet *Eustathius* ad h. l. Δεῖ κάντεῦθα προσυπακούειν συνήθως τὸ ὡς, ἵνα λέγῃ, ὡς θεὸς ἦν. Sic et apud Latinos in *Horat.* Arte Poet. v. 133.

Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres. BODEN.

1) Σι-

Digitized by Google

do vna cum palmitibus vuas, vindemiae primitias: quas nunquam neglectim habuere; sed semper, antequam in pascua greges abigerent, huic cultui incumbebant, eque pascuis redeuntes, adorabant, semper nonnihil afferentes, siue florem, siue poma, siue ramum viridem, siue lac ad libandum. Quod insequenti tempore illis abunde a Deabus est pensatum. Tunc temporis autem, vt canes, quod aiunt, vinculis exempti, tripudiabant, fistula canebant, cantu mulcebant hircos, cumque ouibus colluctabantur.

CAPVT III.

Illis vero tanto delibutis gaudio, senex quidam, rhenone indutus, carbatinis calceatus, suspensam de

[1]) Σισύρας ἐνδεδυμένος] Rhenone indutus. Σισύρα, inquit *Suidas*, ἱμάτιον τραχὺ καὶ παχύ. περιβόλαιον ἀγροικικὸν, θηλικὸν, παλαιὸν. ἢ χιτὼν διφθέρινος, h. e. Sisyra est vestis aspera, et crassa, vestimentum rusticum, seruile, antiquum, vel sagum pelliceum. *Aristoph.* in Vespis eius mentionem facit: Καὶ μὴ θρίψω γ' αὐτὸν, παρίχων ὅστις πρεσβύτης ξυμφορὰ, χίνδυον λαίχαν, χλαῖναν μαλακὴν σισύραν.

Alere hunc penitus volo, sufficiens quaecunque seni commoda, lambet alicam, mollicula aderit laena. Ad haec interpres: Σισύρα παλαιᾶς παρὰ μὲν τισιν, ἡ βαίτη. ἔστι δὲ περιβόλαιον ἐκ δερμάτων συνηρμόσμένων προβάτων ἔχόντων τὰ ἔρια. οἱ δὲ ἀκριβέστεροί φασιν, χλαῖναν παλαιὰν ἄγαν ἀπολίδα. Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύρναν. Amictum ex pellibus lanigeris esse autumat *Scholiastes* et aliter βαίτην vocat, et sane credibile est, esse hic διφθέραν, et quem *Caesar* cum *Varrone* dicit Rhenonem ab ouibus pellitis. Antiqui

μένος,[2]) πήραν ἐξηρτημένος, καὶ τὴν πήραν παλλειάν. ἔτος πλησίον καθίσας αὐτῶν, ὧδε εἶπε· „Φιλητᾶς, ὦ παῖδες, ὁ πρεσβύτης ἐγώ· ὃς πολλὰ μὲν

tiqui (vt notarunt alii) Tityrum vocabant τὸν χειὸν, inde ego putem σισύρας nomen. Tamen *Hesychius* eam componit ex pellibus caprinis, et contra hunc Scholiastem differre facit, σισύραν a σισύρνα; nam Sisyrnam a Lybicis pastoribus vocari ait vestem ex pellibus villosis consutam; et Sisyram stragulum potius esse et μηλωτήν. Neque consentiunt Grammatici inter se: Nam alii σισύραν faciunt laenam simplicem, alii duplicem. Non est facile nobis has controuersias conciliare, qui tantum abest, vt veterum vestes satis dignoscamus, vt nostras ipsi quotidie mutemus, longe dissimiles Philoclionis istius, qui odio Laconum, baxeas, quae Laconicae dictae, nunquam in animum inducere potuit, vt indueret. Nos hodie non σισύρας, hoc est, tunicas promissas ex corio, sed sericas vestes vario habitu induere gaudemus, exoticarum elegantiarum simioli. MOLLVS.

Σισύραν, vel σισύρνον, et σίσυν, tam confundunt, quam distinguunt Grammatici. Quae videantur apud *Hesych. Etymolog. Suid.* ex quibus sane patet, Sisyram fuisse paenulam scorteam vel laenam ex pellibus ouillis consarcinatam. Qua rusticani vtebantur, et ὑδατοφύγοις, praesertim hyeme. Cubabant autem et in istis Sisyris. *Aristoph.* Init. Νεφελ. v. 10. ἐν πίσταις σισύραις ἐγκεκορδυλημένος, quem locum adfert *Etymol.* in σισύρᾳ. Sunt autem verba Strepsiadae de Phidippide secure stertente. Et bene *Frischlinus* vertit. — inuolutus quinque stragulis. Idem Comicus ὄρνισ. non longe ab initio: Εἴ τινα πόλιν φράσουσι ἡμῖν ἔνθεν ἄσπιδες σισύραι ἐγκατακλιθῆναι μαλθακάν. Quid in eadem Sisyra haut mollis princeps Iulianus dor-

de se habens peram, eamque admodum vetustam, superuenit: qui iuxta illos considens, hunc in modum fatur. Ego sum, pueri carissimi, senex ille Phi-

dormiebat, non e plumis, vt ait *Ammian.* I, 16. vel stragulis sericis, ambiguo fulgore nitentibus, sed ex tapete et sisyra exsurgens. Quod ipse etiam de se praedicat in *Misopog. Hesych.* σισύρα δὲ διφθέρα, οἷς ἀμπεχόνῃ καὶ στρωμνῇ ἐπιτηδείως ἔχουσα καθάπερ τὰ παιδία καὶ μαλωτά. *Onomast. Graecol.* Lodix σισύρα. Haec eo coaceruabam, si locus *Agathiae* insignis posset mendo liberari iste l. 3. Narrat scilicet Soterichi praefecti, ipsiusque filiorum caedem a Misimanis perpetratam noctu, ipsum cum suis somno indulgentem opprimentibus. Καὶ τοίνυν, ait, ὑπὸ θεοῦ ἐκ τῶν οὐτῶν ἀνεπάλλοντο, ἔτι δὲ τῷ ὕπνῳ καρηβαρεῦντες καὶ παρειμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς οὔτι μάλα παρῆν· οἱ μὲν γὰρ τῶν σισύρας τὸ πόδε περιελίττόμενοι, ἔργοντο τῆς πορείας, etc. Porsena illud σισύρας vertit veste oblonga praepediti. Quem reprehendunt viri doctiss. et interpretantur scrupis inuoluti. A quibus si mihi verecunde dissentire licet, et, quod sentio, proferre, dico, illos scrupos hoc loci nihil agere, nisi quod scrupulum moueant. Posset igitur legi, σύρας, quas pro lacernis vilibus exponunt *Schol. Aristoph.* vel συρίας, id est, παχείας χλαίνας, vt ait *Hesych.* Quid multis moror? σισύρας puto legend. apud *Agath.* Iis nempe pedes inuoluere voluerant, ne nocturno frigore humi latentes laederentur; iis igitur prae somno non poterant statim euoluere Soterichiani, et aufugere. Haec quum ita scripsissem, incidi forte fortuna in diu desideratos Comm. *Casauboni* in Apolog. *Apuleii*, vbi vidi illud ἄκρον ἄωτον τῶν φιλολογουμένων pariter σισύρας in Agathia reponere: quod vt mirum quantum fuerim gaui-

μὲν ταῖσδε 3) θεὸς νύμφαις ἦσα, πολλὰ δὲ τῷ Πανὶ ἐκείνῳ ἐσύριξα, βοῶν δὲ πολλῆς ἀγέλης ἠγησάμην μόνῃ μεθ' ἡμέραν. ἥκω δὲ ὑμῖν, ὅσα εἶδον, μηνύσων· ὅσα ἤκουσα, ἀπαγγελῶν. 4) Κῆπός ἐστί μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν· 5) ὃν, ἐξ οὗ νέμεσιν διὰ γῆρας ἐπαυσάμην, ἐξεπονησάμην· ὅσα ὧραι φέρουσι, πάντα ἔχων ἐν αὐτῷ καθ' ὥραν ἑκάστην. Ἠρος, θέρους, κρίνα, καὶ ὑακίνθου, 6) καὶ ἴα ἀμφότερα·

gauisus, ita id virorum illi clarissimo lubens meritoque rescribo, ne quid alienum nempe in armum tollam. Quid enim bona hora exaudiat, vt ille ait, istud a me semper alienum fuit, est, eritue.

IVNGERM.

2) Καρβατίνας ὑποδιδεμένους] Καρβατίνη, teste *Hesychio*, dictum fuit vile et rusticum calceamentum vna suppactum solea. *Xen.* de exped. Cyri libr. 4. fol. mihi 130. Οσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, οἱσιδύοντο εἰς τὰς πέδας οἱ ἱμάντες, καὶ τὰ ὑποδήματα, περιεπήγνυντο. καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάτινα πεποιημένα ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν. Quotquot autem calceati cubábant, iis lora in pedes imprimebantur, calceique pedibus adhaerescebant. Habebant enim, posteaquam veteres calcei defecissent, carbatinas factas de corio recens bobus detracto. Idem dicit *Suidas*, quem vide sis in voce καρβάτινα. Scribit *Aristoteles* libr. 2. de animalibus, camelos calcari carbatinis, ne scilicet in exercitu longiore itinere fatiscant. Nam, vt *Herodianus* testatur lib. 4. cap. 15. ὅτι κάμηλοι μάλιστα ἴσχυσι ἁπαλὰ τὰ πέλματα, habent mollissimas vngulas. MOLLVS.

Hesychius: Καρβάτινον ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον. Καρβατίνας ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν ait *Suidas*. Crepidas autem Carbatinas dixit *Catullus* epigr. 99. in Vectium,

Digitized by Google

Philetas, qui saepius in honorem harum Nympharum cecini, frequenterque in laudem Panis illius fistula mea sum modulatus. Sola vocis modulatione numerosum armentum boum duxi, venio vobis, quaecunque vidi, indicaturus, et quaecunque audiui, relaturus. Est hortus mihi, mearum manuum opus, quem ego sedulo, ex quo meam propter senectam pastorem agere desii, excolui, omnia in isto pro

tium, vt princeps restituit *Politianus* Miscell. c. 2. (vbi locum Longi laudat, et alia de carbatinis docet) quod tamen improbare conatus est *Muretus* ad illud Catulli, improbatus ab Ill. *Ios. Scaligero*, qui *Politiani* lectionem adferit, quam etiam adprobasse patet *Scalig.* patrem. in IV. Poet. 5. et VI. Poet. 7. IVNGERM.

3) Τῶις δὶ] Τῶις δι. Edidi, vt erat pro varia lectione in Parisino. BODEN.

4) Ἀπαγγιλὼν] Lege: ἀπαγγιλῶν. IVNGERM.

5) Κῆπος ἐςὶ μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν] Subaud. ἔργον. *Curt.* libr. 6. Hanc vestem, qua indutus sum, sororum non donum solum, sed etiam opus vides. Hi homines, qui sua ipsorum manu ac labore terram colunt, vnica dictione αὐτουργοὶ Graecis appellantur. *Xen.* lib. 5. Memorab. καὶ τὰς μὲν αὐτουργὰς διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζουσα, ἰσχὺν αὐτοῖς προστίθησιν. Eadem illos, qui manibus suis laborant, exercendo magis robustos efficit. Elegantem horti descriptionem vide apud *Lucian.* in dial. qui inscribitur Ἔρωτες. MOLLVS.

6) Ὑάκινθος] Quia praecessit ἴχνη, suspicor legendum ὑακίνθης, sed inemendatum reliqui, quia apud bonos autores eiuscemodi variata loquendi forma non raro occurrit. IDEM.

N. ὑάκινθον, fortasse, quia praecesserat ἴχνη. Nihil tamen

p. 33. ρα· 7) θέρος, μήκωνες, καὶ ἀχράδες, καὶ μῆλα πάντα· νῦν, ἄμπελοι, καὶ συκαῖ, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μύρτα χλωρά. Εἰς τοῦτον τὸν κῆπον ὀρνίθων ἀγέλαι συνέρχονται τὸ ἑωθινόν· τῶν μὲν ἐς τροφὴν, τῶν δὲ ἐς ᾠδήν·8) συνηρέφης γὰρ καὶ κατάσκιος,9) καὶ πηγαῖς τρισὶ καταῤῥύτος· ἂν περιέλῃ τις τὴν αἱμασιὰν, ἄλσος ὁρᾷν οἰήσεται. Εἰσελθόντι δὲ μοι τήμερον ἀμφὶ μέσην ἡμέραν, ὑπὸ ταῖς ῥοιαῖς καὶ ταῖς μυῤῥίναις, βλέπεται παῖς, μύρτα καὶ ῥοιὰς ἔχων, λευκὸς, ὥσπερ γάλα·10) καὶ ξανθὸς ὡς πῦρ· σιλπνὸς ὡς ἄρτι λελουμένος· γυμνὸς ἦν·11) μόνος ἦν· ἔπαιζεν ὡς ἴδιον κῆπον τρυγῶν. Ἐγὼ μὲν ἓν ὥρμησα ἐπ' αὐτὸν ὡς συλλήψόμενος, δείσας μὴ ὑπ' ἀγεροχίας τὰς μυῤῥίνας καὶ τὰς ῥοιὰς κατακλάσῃ. Ὁ δέ με κούφως καὶ ῥᾳδίως ὑπέφευ-

men mato: sequitur enim et μήκωνες. Forma autem quaedam loquendi variata reperitur etiam apud *Aristot.* in Poet. Καὶ, ἐὰν μὴ σύχνα τροποποιῶνται, ἐχὶ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν ἀπὸ διὰ τὴν ἀπειροκαλίαν, ἢ τὴν χρείαν. Quem in locum lege *Victorium.* COLVMB.

7) Ἰα ἀμφότερα] Proprie vero ἴα appellantur purpureae nigricantesque violae. Hinc in Epigramm. ἴον πανανγές. *Theoph.* καθάπερ τὰ ἴα καὶ τὰ γε λευκὰ, vt violae tam nigrae quam candidae. Veruntamen et ἴον μέλαν dicit, Hist. plant. lib. 1. et ἴον λευκὸν lib. 6.

MOLLVS.

Λευκόϊον scilicet et μελάνιον. Speciem luteam, namque, quam Arabico nomine *Keyri* vocant, Graecos ἴον nomine continuisse non arbitror. Nec sane ista verno tempore florere solent.

IVNGERM.

8) Τὸν δὲ ὡς ᾠδήν] Hae aues *Luciano* appellantur

pro quauis anni tempestate habens, verno tempore rosas, hyacinthos, et vtrasque violas. Aestiuo mihi sunt papauera, piraſtra, atque omne genus mala: nunc vites, fici, mali punicae, et bacae viridis myrti. Hunc in hortum tempore conueniunt matutino auium greges: aliae ad pastum, aliae ad canendum. Etenim vmbrosus est et opacus tribusque irriguus fontibus. Si quis septum sustulerit, lucum putabit videre se. Illum ingresso hodie circa meridiem, visus mihi puer est, sub punicis myrtisque, manu tenens myrti baccas malaque punica, lac ipsum suo candore, flaua coma ignem referens, nitidus, tanquam modo lotus. Hic nudus, solusque erat, ludibundus hortum, haud secus quam suum, vindemiabat. Hac de causa irrui in illum, veluti

ἔρνεα μουσικά. libr. 2. ver. hist. MOLLVS.

9) Συνυφὶς γὰρ καὶ κατάστικτος] *Lucian.* in Amoribus· ἃ ταῖς κόμαις ἰώδαλίσιν ἄχρι πέδῃ βρύοντα, τὸν πέριξ ἀέρα συναμφίφυσι, quorum arborum frondibus virentibus, in longum vsque promanantibus ambientem aerem contegebant. IDEM.

10) Λευκὸς ἄστρῳ γάλα] Lactis candorem refert. At *Mosch.* Idyll. 1. Cupido negatur Veneri albus, cum inquit:

Χρῶτα μὲν οὐ λευκὸς, πυρὶ δὲ ἴκελος.

Corpore non albus, verum igni similis. IDEM.

11) Γυμνὸς ἦν] Sola, primaque vt puto, Sappho, amorem veste tectum finxit, quam deinceps nonnulli ex historicis atque poetis sunt secuti. Videsis elegantissimam Cupidinis descriptionem apud *Moschum* Idyll. 1. quod inscribitur Amor fugitiuus. IDEM.

ὑπέφευγε. Ποτὲ μὲν ταῖς ῥαθωνιαῖς ὑποτρέχων, ποτὲ δὲ ταῖς μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος,[12]) ὥσπερ πέρδικος νεοττός.[13]) Καί τοι πολλάκις μὲν πρᾶγμα[14]) ἔχον ἐρίφοις γαλαθηνὸς διώκων· πολλάκις δὲ ἔκαμεν μεταθέων μόσχοις ἀρτιγεννήτους· ἀλλὰ τοῦτο ποικίλον τι χρῆμα ἦν καὶ ἀθήρατον.

p 34. Καμοὶ δ' ἦν, ὡς γέρων, καὶ ἐπερεισάμενος τῇ βακτηρίᾳ, καὶ ἅμα φυλάττων, μὴ φύγῃ, ἐπυνθανόμην, τίνος ἐστὶ τῶν γειτόνων· καὶ τί βουλόμενος ἀλλότριον κῆπον τρυγᾷ; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο μὲν ἡδέως, ὡς δὲ πλησίον ἐγέλα πάνυ ἁπαλὸν,[15]) καὶ

[12]) *Μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος*] Sub papaueribus latens; nisi quis *μύκωσιν* legendum esse existimet: est enim *μύκων*, teste *Hesychio*, idem quod θυμών, siue σωρός, aceruus palearum, aut aliarum rerum.

IDEM.

V. *Μύκωσιν.* COLVMB.

[13]) *Ὥσπερ πέρδικος νεοττός*] Quemadmodum perdicis pullus. Videtur alludere Auctor ad etymon huius auis, quae nomen habet a πηδᾶν, quod saltet e loco in locum. Huius pulli admodum sunt pernices agilesque. Imo simul ac nati et exclusi sunt, mox educente in agros parente, gradiuntur, atque plumis obuestiti, sibimet cibum capiunt. *Mantuanus:*

Sedula per stipulas tenera cum prole coturnix
Pascitur, et magno natorum examine perdix.

Nisi putemus *Longum* respexisse ad dolum et calliditatem auis, cuius insimulatur. Graecis in prouerbio est: πέρδικος. πούς, siue πέρδικος σκέλος, perdicis pes, perdicis tibia. Quod adagium ad dolos et vafritiem spectat, cum videlicet subdolo quempiam ingenio hac progressum speras: ille tamen e vestigio alia se proripit,

luti comprehensurus, veritus, ne prae insolentia malos punicas vitesque frangeret. At ille celeriter, et sine vllo negotio, me effugit, nunc subeundo rosaria, nunc sese papaueribus instar perdicis pulli, abscondendo. Quamquam saepe occupatus fui lactentes persequendo haedos, saepe me defatigaui cursu insequendo recens natos vitulos: sed hoc varium quid erat, capique nequibat. Defatigatus igitur, vtpote aetate grauis baculoque suffultus, vnaque obseruans, ne elaberetur, cuiusnam esset vicini puer, et quidnam sibi vellet, decerpendo alienum hortum,

K 2 quae-

ripit, atque ita vacillatione spectantium spem eludit, vt iter eius, aut rerum progressus, euentumque nunquam possis certa coniectura comprehendere. De perdice ita D. *Eustath.* in Hexaem. Δολερὸν ὁ πέρδιξ, καὶ ζηλότυπον, καὶ κακοῦργον, συμπεπάττου τοῖς θηρευτικῆς πρὸς τὴν ἄγραν etc. Perdix dolo, obtrectationi et malitiae, seruit, cum ipsis venantibus auxilio sit. Spina et frutice, referente *Plinio*, sic muniunt receptaculum, vt contra feras abunde vallentur. Ouis stragulum molli puluere contumulant, nec, in quo loco peperere, incubant, neue, cui frequentior conuersatio sit suspecta, alio transferunt. Vnde et *Aristophani* fictum verbum in Auibus ἐκπερδικίζειν, id est, astute elabi, periculumque vitare. Ad id verb. *Schol.* οἱ δὲ πέρδικες πανοῦργοι ὄντες ὕπτιοι γινόμενοι καὶ ἐπιβάλλουσι τὰς ἑαυτοῖς κάρφη, paulo ante, ὅτως ἐπικαλύπτουσι καὶ ἐκκλίνουσι scil. τὸν κίνδυνον. Porro de auis huius astutia consule *Plinium* libr. 10. c. 33.

MOLLVS.

14) Πράγμα] N. et V. πράγματα. P.

COLVMB.

15) Εγίλα πάνυ ἁπαλὸν] Eodem significatu hoc ipsum aduer-

καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις,[16]) καὶ ἐκ οἷδ' ὅπως ἤθελγε μηκέτι θυμῶσθαι. Εδεόμην ἓν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν,[17]) μηδὲν φοβέμενον ἔτι, καὶ ὤμυνον κατὰ τῶν μύρτων ἀφήσειν, ἐπιδὺς μήλων καὶ ξοιῶν, παρέξειν τε ἀεὶ τρυγᾶν τὰ φυτὰ καὶ δρέπειν τὰ ἄνθη, τυχὼν παρὰ αὐτῆς φιλήματος ἑνός. Ενταῦθα πάνυ καπυρὸν γελάσας,[18]) ἀφῆκε

aduerbialiter ab *Homero* etiam vſurpatur, Odyſſ. ξ. cum *Vlyſſes* dicit:

— οἶνος γὰρ ἀνώγει
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαί τε, —

Vinum enim iubet, et leniter, ſine molliter ridere, et ſaltare impellit.

MOLLIVS.

16) Καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις] *Petebat me myrti baccis.* Μύρτος foem. Idem ac μυρσίνη, hoc eſt, arbor, myrtus dicta. *Alcaeus*, ἐν μύρτῳ κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω. At τὸ μύρτον, fructus myrti, i. e. bacca myrti, idque plerumque plurali num. *Plat.* 2. Polit. loquens de bellariis ſuorum ciuium: καὶ μύρτα, καὶ φήγες ἀποδύσει πρὸς τὸ πῦρ. Ad ignem ſub cinere fagi glandes, et myrti baccas torrebunt. Apte et decore dicitur Cupido illum myrti baccis petere: quippe myrtus ſacra Veneri eſt, vt aeſculus Iouí. Hinc *Gellius* libr. 5. c. 6. myrtum appellat frondem Veneris. *Lucianus* horti faciens Veneris mentionem, ait: περιττότερα μὲν ἡ πυκνότης τῶν ἀτιθάλων μυρσίνων παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς. Abunde vero denſa fructu myrtus, apud dominam ſuam (Venerem) pullulauerat.

IDEM.

17) Εδεόμην ἓν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν] *Rogabam igitur, vt ad manus veniret.* Εἰς χεῖρας ἐλθεῖν. Genus dicendi eſt, quod proprie rem militarem ſpectat, vt videre eſt apud *Thucyd. Xenoph.* caeterosque Hiſtoricos. Quod Latini dicunt, manus conferre, congredi, confligere, et ad manus venire. Verum

quaerebam? Ne gry quidem ille respondit: at prope adstans molliter risit, petens me myrti baccis, meque demulcens, nescio quomodo, quominus ira efferuescerem. Rogabam itaque illum, vt, omisso metu, propius accederet, coramque ageret, iurans per myrtos me illum dimissurum, addito per mala atque granata, me praebiturum semper vindemian-

 das

rum phrasis illa hoc loco illam significationem non recipit: sed potius εἰς ὁμιλίαν, καὶ διξίωσιν φιλικὴν ἐλθεῖν. Nam in congressu symbolum beneuolentiae est, manus porrigere. Sicuti etiam εἰς χεῖρας ἰόντα apud *Thucyd.* vsurpari Scholiastes adnotauit. Vt et apud *Polyb.* μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἐπιπλέων ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας τῷ Σωσιβίῳ διὰ τὰς ἵππους. Hic ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας, *Cum in sermonem, seu colloquium, veniſſet.* IDEM.

18) Καπυρὸν γελάσας] *In magnum effusus risum.* Est enim καπυρὸς, vehemens, magnus. Sic *Theocrito* dicitur καπυρὰ νόσος, Idyll. 2. v. 85. poet. amor vehemens, qui morbi ardentis instar corpus paulatim absumit. Alias torridus, vt sit a καίω et πῦρ. *Eustath.* dicit esse compositum ἐκ τοῦ καίειν καὶ πνεῖν. Apud *Theocr.* Idyll. 6. v. 16. Τὰ καπυρὰ χαῖτα. Latinus interpres vertit: *Rufae comae.* Graecus: Αἱ κεκαυμέναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν θερμότητα, a sole ob calorem aduſtae. Καπυρὸς exponitur ab *Hesychio* καπύων ἐκπνέων, quo ferme modo hoc loco a nostro sumitur; et in Epigrammate:

Καὶ καπυρὸν γελάσας παμμιάβιε,

vt proprie sit magno cum cachinno veluti efflans risum. *Lucian.* in deor. dial. Pa. et Mer. μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. *Muſicus enim ſum, et fiſtula prorſus ſtridulum cano.* IDEM.

Amat, vt dixi, noster cum *Theo-*

Digitized by Google

ησι φωνὴν, οἵαν ἔτε χελιδὼν, ἔτε ἀηδὼν,[19] ἔτε κύκνος, ὅμοιος ἐμοὶ γέρων γενόμενος.[20] Ἐμοὶ μὲν, ὦ φιλητᾶ, φιλῆσαί σε πόνος ἐδείς. Βέλομαι γὰρ φιλεῖσθαι μᾶλλον, ἢ σὺ γενέσθαι

Theocrito loqui. Hic enim Idyll. VII, 37. Καὶ γὰρ ἐγὼ μοισᾶν καπυρὸν σόμα, vbi scholion in Mſ. vet. λαμπρὸν. ἠδὺ, μεταφορικῶς. Τὰ γὰρ ἔξοπτα τῶν ἐδεσμάτων ἡδύνει τὴν γεῦσιν. Καπυρὸς enim, vt *Euſtathius* ad Iliad. δ'. et Il. π'. ἀπὸ τῦ καίειν et πυρῶν dicitur, qualia alia plurima pari modo ἐκπαυτοτέμων λέξεων συγκείμενα recenſet idem Enarrator ad init. Iliad. δ'. Adferunt et ex *Epigrammate:* Καὶ καπυρὸν γελάσας παρεμείβετο, Certe hoc verbum non ſemper *igneum* vel *aridum* quid ſignificare patet ex loco noſtri Longi et ſcholio illo mſ Theocr. quibus addo locum *Luciani*, vbi omnino ſuaue et iucundum denotat. (*Vid. not. ſuper.* B.)

IVNGERM.

Duplicis naturae, eiuſdem tamen ſoni, vocabulum eſt. Alterum componitur, vt legiſti, ex καίειν et πυρῶν, cuius vim vides in *Theocr.* II, 85 et VI, 16. Alterum, quod ad nos pertinet ac VII. *Theocr.* v. 37. deſcendit ab antiquo verbo κάπω, pro quo repoſuit vſus κάπτω, *os aperio ad aerem captandum*, vulgatius κάπτω, *edo auidiuscule*. Dicitur inde reſpiratio vehementior κάπος et κάπυς, quod interpretatur *Heſychius* πνεῦμα, κῆπος. Ex illo κάπυς fit καπυρὸς, *Heſych.* καπύσσων, ἐκπιέων. Optime redditur hoc loco πάνυ καπυρὸν γελᾷν, *in cachinnos effundi, ridere immoderatius, non ſine magna reſpiratione, toto corde.*

BODEN.

[19] Ἀηδὼν] Luſcinia, dicta Graecis ab ἀείδω, cano, quia auicula haec canora eſt. Alii deriuant ab ἀεὶ et ᾄδω, quod propemodum ſine intermiſſione canat, vbi inceperit. Latinis luſcinia, quod lugens canat, vel potius quod ante

das vites, floresque decerpendos, vnico duntaxat potitum osculo. Hic in cachinnos effusus, emittit vocem, qualem neque hirundo, neque luscinia, neque par mihi aetate cygnus. Non est, inquit, Phileta, mi-

hi ante lucem canat. Huius cantum praeter *Plinium*, *Homerum*, *Auctor Philomelae* insigniter extulit, ita canens:

Dulcis amica veni, noctis solatia praestans,
Inter aues etenim nulla tibi similis:
Tu philomela potes vocum discrimina mille,
Mille potes varios ipsa referre sonos.
Nam quamuis aliae volucres modulamina tenteut,
Nulla potest modulis aequiualere tuis.
Insuper est auium spatiis garrire diurnis;
Tu cantare simul nocte dieque potes.

Quamobrem dicitur ab *Eustathio* in comment. in Hexaem. vbi de luscinia agit: καὶ ἔστιν ἄγρυπνον τῇ μελῳδίᾳ χολάσασα. *et insomnis modulatum edit sonum.*

MOLLVS.

grammaticis dicitur ἀπὸ τῆς κυκνῶν πλέον τῶν ἄλλων τὴν ἰλὺν ἐπὶ ἀναψηλαφήσει τροφῆς, quod plus caeteris immisceat limi in cibis indagandis. Veteres non poetae duntaxat, sed etiam oratores, fabulati sunt, cygnos, aetate confectos canere cantum suauissimum. Vnde *Auson.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator, cygnus, funeris ipse sui.

Et *Ouid.*

Sic vbi fata vocant, vdis abiectus in herbis,
Ad vada Maeandri concinit albus olor.

Pausanias etiam in Atticis scribit, esse κύκνῳ τῷ ὄρνιθι μουσικῆς δόξαν. *Cic.* in fin. 6. Tusc. Vt cygni praeuidentes, quid in morte boni sit, cum cantu, et voluptate moriuntur, sic omnibus, et bonis, et doctis est faciendum. Hinc cygnea dicitur

20) Οὔτε κύκνος ὅμοιος ἐμοὶ γῆρας γενόμενος] Neque par mihi aetate cygnus. Κύκνος

Digitized by Google

θαι νέος· ὅρα δὲ, εἰ σοι καθ' ἡλικίαν τὸ δῶρον. εὖδεν γάρ σε ὠφελήσει τὸ γῆρας, πρὸς τὸ μὴ διώκειν ἐμὲ μετὰ τὸ ἓν φίλημα. Δύσθηρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι[21]) καὶ ἀετῷ,[22]) καὶ εἴ τις ἄλλος
p. 35. τούτων ὠκύτερος ὄρνις. Οὗτοι παῖς ἐγὼ, καὶ εἰ δοκῶ παῖς,[23]) ἀλλὰ τῷ Κρόνῳ πρεσβύτερος, καὶ αὐτοῦ

citur cantio, quicquid vel in eloquentia, vel doctrina alicuius senis sedatum, suaue et elaboratum esse videatur. *Lucianus* in praefat. sua, quae inscribitur περὶ τῆς ἥλικος, ἢ τῶν κύκνων, totum esse figmentum, quod de cygnorum narratur cantione, ait: cui etiam quotidiana adstipulatur experientia. Scribit et eiusmodi cantum fabulosum esse *Iul. Scaliger* in Cardanum inuectus, cum inquit: De Cygni vero cantu suauissimo, quem cum mendaciorum parente Graecia iactare ausus es, ad Luciani tribunal, apud quem aliquid noui dicas, statuo te. Apud *Athen.* libr. 9. p. m 393. *Alexander Myndius* dicit: ἀκμαῖς κύκνους τελευτῶντι παραπολαύσεσθαι, ἐκ ἀκοῆς ἐδόντων, se moribundos plures prosecutum cantum nullum audiuisse. IDEM.

[21]) Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι] *Sum difficilis captu etiam accipitri.* Ἱέραξ, ἀπὸ τοῦ ἱέσθαι ἐξαίφνης, a celeritate volatus; vel ἀπὸ τοῦ ἱέσθαι, ἐγγὺς φέρεσθαι ἐν τῷ ἁρπάζειν. Sunt, qui malunt dictam ab ἱερός, sanctus, quia Marti sacer, vtpote pugnax. *Aristophani* vocatur παντόφθαλμος, quia eximia oculorum acie praeditus. *Hesiodo* a pernicitate ὠκυπέτης, *Homero*, ὠκύπτερος dicitur. Latinis ab accipiendo, eius rapacitatem indigitantibus. IDEM.

Posset et hic esse sensus: Capi non possum, et tam pernicior, vel pernicitate vinco accipitrem, aquilam et alias aues. Quomodo tamen esset legendum: Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι, καὶ ἀετῷ

hi in difficili, figere tibi osculum: malo etenim osculari, quam tu iuuenescere. At vide, num hoc munus tuae conueniat aetati. Nihil enim tua tibi proderit aetas, quominus me affecteris, vel vnicum post osculum. Non accipiter, non aquila, venando capere, et si quis ales hisce pernicior, me potis est. Puer non

 sum,

ἀϊτῷ καὶ εἴ τις ἄλλος ὄρνις, τούτων ὠκύτερος. Verum, quod fui interpretatus, melius placet. IVNGERM.

82) Καὶ ἀϊτῷ] Ἀϊτὸς, aquila, ab α intens. et ἴτος, quod viuax, vnde prouerb. *Aquilae senecta;* auis pernix rapaxque, quae praecipue lepores et cygnos, item anseres, venando infestare dicitur, quod notat *Maro* libr. Aeneid. 9.

Qualis vbi aut leporem, aut candenti corpore cygnum
Sustulit alta petens pedibus Iouis armiger vncis.
MOLLVS.

83) Οὗτοι πᾶις ἐγὼ, ἀλλὰ τῷ κρόνῳ πρεσβύτερος] Puer non sum, sed Saturno antiquior. *Lucian.* in Dial. *Cupid.* et *Iouis.* σὺ παιδίον, ὦ ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τῷ ἰαπετῷ; Tune puer es, Cupido, qui es Iapeto longe antiquior? *Plut.* in Erotico. Διὸ Παρμενίδης μὲν ἀποφαίνει τὸν ἔρωτα τῶν ἀφροδίτης ἔργων πρεσβύτατον, ἐν τῇ κοσμογονίᾳ γράφων:

Πρώτιστον μὲν ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

Ἡσίοδος δὲ φυσικώτερον ἴσως δοκεῖ ποιεῖν ἔρωτα πάντων πρεσβύτατον, ἵνα πάντα δι' ἐκεῖνον μετάσχῃ γενέσεως. Itaque *Parmenides* Amorem ostendit Veneris operum esse antiquissimum, in libr. de ortu mundi, sic scribens:

Ante omnes alios superos generauit Amorem.

Hesiodus autem naturae congruentius mihi constituere videtur Amorem omnium antiquissimum, vt per eum omnia nascantur. *Lucian.* in amoribus: Μόνον ἡμῖν, σὺ δαίμον ἑρμῆ, καίρως παράσχῃ, φιλίας συγγνώμων, ἱεροφάντα μυστηρίων ἔρως, ἢ καλὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγράφων παίζε-

τοῦ τοῦ παντὸς χρόνου.[24]) καί σε οἶδα νέμοντα πρωθήβην[25]) ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔλει τὸ πλατὺ βυκόλιον·[26]) καὶ παρήμην σοι συρίττοντι πρὸς ταῖς φηγοῖς ἐκείναις ἡνίκα ἥρας Ἀμαρυλλίδος, ἀλλά με ἐχ ἑώρας, καίτοι πλησίον μάλα τῇ κόρῃ παρεστῶτα· σοὶ μὲν ἓν ἐκείνην ἔδωκα, καὶ ἤδη σοι παῖδες ἀγαθοὶ βυκόλοι καὶ γεωργοί. Νῦν δὲ Δάφνιν ποιμαίνω καὶ Χλόην, καὶ ἡνίκα ἂν αὐτὰς εἰς ἓν συνάγω τὸ ἑωθινὸν, εἰς τὸν σὸν ἔρχομαι κῆπον, καὶ τέρπομαι τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς φυτοῖς, κἂν ταῖς πηγαῖς ταύταις λέομαι. διὰ τοῦτο καλὰ καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ

παίζεσι χεῖρες, ἀλλ' οὐ ἡ πρωτόσπορος ἐγένησεν ἀρχὴ, τέλειον εὐθὺ τεχθέντα. Tu modo nobis, aetherie Deus, in tempore aſſiſte, amicitiae fautor, et arcanorum ſacerdos Cupido, nequaquam prauus infans, qualem pictorum manus iocando fingunt, ſed quem primario ſemine principium creauit, perfectum protinus editum. Sentit tamen aliter *Agatho*, qui apud *Platonem* in ſympoſio, cum Phaedro, de ipſo Amore ſubtiliter diſputat, ita differens: Ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν, τοῦτο ἐχ ὁμολογῶ ὡς ἔρως κρόνου καὶ ἰαπετοῦ ἀρχαιότερός ἐστι, ἀλλά φημι νεώτατον αὐτὸν εἶναι θεῶν, καὶ ἀεὶ νέον. De multis aliis cum Phaedro conſentiens, de hoc ipſi non aſſentior, videlicet Amorem Saturno atque Iapeto eſſe antiquiorem; ſed dico illum omnium deorum natu minimum, atque ſemper eſſe iuuenem.

IDEM.

Alludit fortaſſe ad *Empedoclis*, *Parmenidis* et aliorum opinionem, amorem et amicitiam antiquiſſimos eſſe, quod ex eis omnia generationem nacti ſint, vt refert *Simplicius* in *Ariſt.* Phyſ. et *Plut.* in Erotico.

COLVMB.

24) Καὶ αὐτῷ παντὸς τοῦ χρόνου] Negabat hoc olim Peri-

fum, quamuis videar; ſed ipſo Saturno, omni et quouis tempore, antiquior. Noui te adoleſcentulum late paluſtribus in locis diffuſum paſcentem armentum. Aderam tibi fiſtula canenti prope fagos illas, quando Amaryllidem amabas: at me non videbas, quantumuis puellae adſtantem prope admodum. Illam itaque tibi dedi: atque etiamnum tibi ſunt pueri, boni bubulci agricolaeque. Nunc curam gero Daphnidis atque Chloes, et tempore matutino, in vnum illis coactis, hortum intro, meque floribus plantisque oblecto, fontibusque in hisce lauor. Ob hoc flo-

res

Periander, qui rogatus, quid antiquiſſimum? reſpondebat, χρόνος, tempus.

MOLLVS.

25) Πρωθήβην] Malo πρωθήβην. Eſt vero πρωθήβης, teſte *Heſychio*, ἀρτίως ἀκμάζων, qui primos pubertatis annos attigit, nunc primum pubeſcens. Hom. Il. Υ. 518.

Παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας,

Pueros pubeſcentes, et temporibus canos ſenes.

Auctor Scholiorum breuius: Παῖδας πρωθήβας, πρώτως ἡβῶντας, νέους τοὺς ὄντας, ἀπὸ τῆς ἀκμῆς, ὁ ἐστὶ ἡλικίας.

IDEM.

In omnes editiones irrepſerat πρωθήβην. Legebatur in ipſo *Heſychio*, quem *Schreuelius* dederat, vt et in Lexicis nonnullis, πρωθήβης. Sed ad mentem *Camerarii*, *Salmaſii* ipſiusque *Molli* emendaui πρωθήβην. Sunt et apud *Homerum* Od. Θ 263. Κῆροι πρωθήβῃσι, et ά, 431. Fuerat quidem in *Pollucis* Onomaſt. L. II. Sect. 9. itidem πρωθήβης in pr. edit. ſed et hic mutatum reperis cura *Seberi* in πρωθήβης. BODEN.

26) Τὸ πλατὺ βουκόλιον] Armentum late diffuſum. Greges dicuntur Graecis πλατεῖς, hoc eſt, ampli, late diffuſi, ſiue late palantes. Il. β. οἰκόλια πλατέα οἰῶν,

τὰ φυτὰ, τοῖς ἐμοῖς λατρεῖς ἀρδόμενα. ὅρα δὲ μή τί σοι τῶν φυτῶν κατακέκλασαι, μή τις ὀπώρα τετρύγηται, μή τις ἄνθος ῥίζα πεπάτηται, μή τις πηγὴ τετάρακται. Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ θεασάμενος τοῦτο τὸ παιδίον. 27) Ταῦτα εἰπὼν, ἀνήλατο καθάπερ ἀηδόνος νεοττὸς ἐπὶ τὰς μυρρίνας, καὶ κλάδον ἁμείβων ἐκ κλάδου,
p. 36. διὰ τῶν φύλλων ἀνεῖρπεν εἰς ἄκρον. Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας 28) ἐκ τῶν ὤμων καὶ τοξάρια μετα-

ξὺ

γῶν, *greges late diffusi caprarum.* Potuisset etiam πλατὺ βουκόλιον verti, *magnum armentum:* ὅτι ἐν διατήμασι μεγάλῳ, καὶ πλατεῖ τομῷ νέμεται, quod in spatioso, et lato agro pascatur. Estque βουκόλιον, τὸ τῶν βοῶν πλῆθος, vt ἱπποφόρβιον, τὸ τῶν ἵππων· τοίμνιον, τῶν προβάτων· συβόσιον, τῶν χοίρων.

MOLLVS.

27) Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ τοῦτο τὸ παιδίον] Addatur θεασάμενος, et laetare, qui solus mortalium in senectute hunc vidisti puerulum. Nisi quis ita malit vertere: Et solus mortalium laetare hocce puerulo. Quippe verbum χαίρω cum accusatiuo iunctum inuenitur. *Aristot.* in *Rhetor.* χαίρω τὴν ἡδονὴν, afficior quadam voluptate. Apud *Demosth.* Ταυτὰ χαίρειν, pro ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς. At prius malo.

IDEM.

V. Γήρᾳ θεασάμενος τοῦτο. P. COLVMB.

Quum Vrsini codex, ipso adprobante, *Iungermano, Mollo, Doruillioque* ad *Charit.* Libr. II. cap. 9. suffragantibus, in finum textus receperit, nullus dubitaui et ipse textui inserere. At perte hoc verbum deficit, vel ἰδὼν, vt Charitonis interpres vna coniicit, pluribus eiusdem generis defectibus notatis. Potes etiam hunc locum cum primis editionibus interpungere alio modo, sensumque non alienum elicere. Καὶ χαῖρε] μό-

νος

res illi, plantaeque sunt venustae, vtpote meis lauacris irrigatae. Vide num quae planta tibi sit fracta, num quod pomum decerptum, num quae floris radix conculcata, denique num fons quis turbatus siet. Ac toto laetare pectore, qui solus mortalium in senectute hunc puerulum vidisti. His dictis, instar pulli luscinae Myrtis insiliit, et ramum ramo mutando, sursum per frondem in cacumen nitebatur. Vidi illius alas humeris enatas, arculosque

ως ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ. Τῦτο τὸ παιδίον ταῦτα εἰπὼν κ. τ. λ. *Tu vero gaude in senectute mortalium solus. Quibus dictis puerulus iste tamquam pullus luscinae myrtis insiliuit.* Idem vidit Interpres Teutonicus: *Als der Knabe dieses gesagt hatte, hüpfte er als eine junge Nachtigall auf die Myrten.* Notes tamen σύνθεσιν hoc loco accipi debere, vt genus magis ad sensum, quam ad verba respiciat, vt *Io.* XV, 26. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ τῆς ἀληθείας, ΕΚΕΙΝΟΣ μαρτυρήσει. et *Gal.* IV, 19. ΤΕΚΝΙΑ μϖ ΟΥΣ πάλιν ὠδίνω. it. *Gen.* III, 15. vbi σπέρμα praecesserat, sequitur αὐτὸς, simili generis ἀνταρώσει. BODEN.

28) Εἶδον αὐτῷ καὶ πτέρυγας] *Vidi etiam illius alas.* Vbique alatum Cupidinem faciunt poetae, vt et *Socrates* apud *Platonem* in Phaedro, vbi de amore hunc citat versum:

Τὸν δ' ἥτοι θνητοὶ μὲν ἔρωτα καλοῦσι πτερωτόν.

Mortales Amorem vocant alatum.

Rationem eius addit *Heliodorus* libr. 4. *Aethiop.* οὐκ οἶδα ὅτι καὶ ἔρωτα πτεροῦσιν οἱ γεάφοντες, τὸ ἀκίνητον τῶν ὑπ' αὐτῷ κατεπειγόμενον αἰνιττόμενοι. An nescis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores: agilitatem illorum, qui eo detinentur, quasi aenigmate quodam significantes?

MOLLVS.

29) Καὶ

ξὺ πτερύγων [29]) καὶ τῶν ὤμων, καὶ ἐκέτι εἶδον ἔτε ταῦτα, ἔτε αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ [30]γ μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔφυσα, μηδὲ γηράσας ματαιοτέρας τὰς φρένας ἐκτησάμην, ἔρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπειθε, καὶ ἔρωτι ὑμῶν μέλει."

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Πάνυ ἐτέρφθησαν ὥσπερ μῦθον, ἢ λόγον, ἀκέοντες, καὶ ἐπυνθάνοντο· τί ἐστί ποτε ὁ ἔρως, πότερα, παῖς, ἢ ὄρνις, καὶ τί δύναται; Πάλιν ἦν [1]) ὁ Φιλητᾶς ἔφη· „Θεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ ἔρως· νέος, καὶ καλὸς; [2]) καὶ πετόμενος· διὰ τῦτο καὶ νεότητι χαίρει, [3]) κάλλος διώκει, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. [4]) Δύναται δὲ τοσῦτον, ὅσον ἐδὲ ὁ ζεύς.

[29]) Καὶ τοξάρια μεταξὺ πτερύγων] *Et arcalos sub alis.* Sine dubio allusit *Longus* ad illud *Chaeremonis Tragici* apud *Athen.* qui duos Cupidini dat arcus, quando ait:

Δίδυμα γὰς τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι,
Χαρίτων τὸ μὲν ἐπ' εὐκόσμοις τύχαις,
Τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.
Duos arcus illum tendere,
Alterum gratiarum, prosperaque fortuna,
Alterum doloris, quo vita permiscetur hominum.

Euripid. in *Aulid.*

Δίδυμα ἔρως χρυσοκόμας
Τόξ' ἐντείνεται, χαρίτων,
Τὸ μὲν ἐπ' εὐκόσμοις πότμοις,
Τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.
Cupido auricomus geminos
Arcus intendit, Gratiarum
Unum quidem ad facilem vitam,
Alterum vero vitae ad confusionem.

IDEM.

[30]) Μὴ] Male in Commeliniana legebatur μὲ, quod

que inter alas humerosque medios: at deinde non vidi illa, neque illum amplius. Ac nisi frustra hosce produxi canos, atque senescens magis atque magis deliro, vos pueri, cupidini dicati, cupidinique curae estis.

CAPVT IV.

Omnino delectati sunt, tanquam fabulam, non veram enarrationem, audiendo, quaerentes, quidnam rei esset Cupido? vtrum puer, an auis, et qua polleat virtute? Iterum ad haec Philetas: Deus est, o pueri, hicce Cupido, iuuenis, alatus atque formosus: ob hoc gaudet iuuenta, pulchritudinem sectatur, atque animos cupiditate accendit: tantum potest,

quod pro sphalmate habendum. BODEN.

1) Οὗτ] N. Νῦν. COLVMB.

2) Καλὸς] Οὗτο ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ φαῖδρε, ἔρως πρῶτον αὐτὸς ὢν κάλλιστος, καὶ ἥριστος. Ita mihi videtur, o Phaedre, ipse Amor primum pulcerrimus, primusque esse. MOLLVS.

3) Καὶ νέότητι χαίρει] *Quare iuuenta gaudet. Plato* sub persona Agathonis de Amore loquens, inquit: μετὰ δὲ νέων αἰεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν· ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος οὗ ἔοικεν, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ αἰεὶ πελάζει. Semper se iuuenibus miscet. Scite quidem veteri prouerbio fertur: simile semper simili haerere. IDEM.

4) Καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ] *Animis alas addit.* Sed metaphorice ἀναπτερόω, excito quempiam ad aliquid agendum, aut ad rei alicuius desiderium, instigo, animum addo, in spem erigo; et in eo significatu hic commode accipi potest. *Aristoph.* in auibus: Λέγων ἀνεπτέρωκεν, lege ἀνεπτέρωκεν, ὥσ'

ξὺ πτερύγων [29]) καὶ τῶν ὤμων, καὶ ἐκέτι εἶδον ἔτε ταῦτα, ἔτε αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ [30]γ μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔφυσα, μηδὲ γηράσας ματαιοτέρας τὰς φρένας ἐκτησάμην, ἔρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπειθε, καὶ ἔρωτι ὑμῶν μέλει."

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Πάνυ ἐτέρφθησαν ὥσπερ μῦθον, ἢ λόγον, ἀκέοντες, καὶ ἐπυνθάνοντο· τί ἐστί ποτε ὁ ἔρως, πότερα, παῖς, ἢ ὄρνις, καὶ τί δύναται; Πάλιν ἦν [1]) ὁ Φιλητᾶς ἔφη· „Θεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ ἔρως· νέος, καὶ καλὸς; [2]) καὶ πετόμενος· διὰ τῦτο καὶ νεότητι χαίρει, [3]) κάλλος διώκει, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. [4]) Δύναται δὲ τοσῦτον, ὅσον ἐδὲ ὁ ζεύς.

[29]) Καὶ τοξάρια μεταξὺ πτερύγων] *Et arcubus sub alis.* Sine dubio allusit *Longus* ad illud *Chaeremonis Tragici* apud *Athen.* qui duos Cupidini dat arcus, quando ait:

Δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐκτείνασθαι,
Χαρίτων τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ,
Τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.
Duos arcus illum tendere,
Alterum gratiarum, prosperaque fortuna,
Alterum doloris, quo vita permiscetur hominum.

Euripid. in *Aulid.*

Δίδυμα ἴεως χρυσοκόμας
Τόξ' ἐντείνεται, χαρίτων,
Τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι πότμῳ,
Τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.
Cupido auricomus geminos
Arcus intendit, Gratiarum
Unum quidem ad facilem vitam,
Alterum vero vitae ad confusionem.

IDEM.

[30]) Μὴ] Male in Commeliniana legebatur μὶ, quod

que inter alas humerosque medios: at deinde non vidi illa, neque illum amplius. Ac nisi frustra hosce produxi canos, atque senescens magis atque magis deliro, vos pueri, cupidini dicati, cupidinique curae estis.

CAPVT IV.

Omnino delectati sunt, tanquam fabulam, non veram enarrationem, audiendo, quaerentes, quidnam rei esset Cupido? vtrum puer, an auis, et qua polleat virtute? Iterum ad haec Philetas: Deus est, o pueri, hicce Cupido, iuuenis, alatus atque formosus: ob hoc gaudet iuuenta, pulchritudinem sectatur, atque animos cupiditate accendit: tantum potest,

quod pro sphalmate habendum. BODEN.

1) Οὗτ] N. Νῦν. COLVMB.

2) Καλὸς] Οὗτο ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ φαῖδρε, ἔρως πρῶτον αὐτὸς ὢν κάλλιστος, καὶ ἄριστος. Ita mihi videtur, o Phaedre, ipse Amor primum pulcerrimus, primusque esse. MOLLVS.

3) Καὶ νεότητι χαίρει] *Quare iuuenta gaudet. Plato* sub persona Agathonis de Amore loquens, inquit: μετὰ δὲ νέου αἰεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστι· ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος οὗ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ αἰεὶ πελάζει. Semper se iuuenibus miscet. Scite quidem veteri prouerbio fertur: simile semper simili haerere. IDEM.

4) Καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ] *Animis alas addit.* Sed metaphorice ἀναπτερόω, excito quempiam ad aliquid agendum, aut ad rei alicuius desiderium, instigo, animum addo, in spem erigo; et in eo significatu hic commode accipi potest. *Aristoph.* in auibus: Λέγων ἀνεπτέρωκεν, lege ἀνεπτέρωκεν, ὡσ-

ζεύς.5) κρατεῖ μὲν στοιχείων· κρατεῖ δὲ ἄστρων· κρατεῖ δὲ τῶν ὁμοίων θεῶν· ἀδὲ ὑμεῖς τοσοῦτον τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Τὰ ἄνθη πάντα ἔρωτος ἔργα· τὰ φυτὰ ταῦτα τέτε ποιήματα.6) διὰ τέτον καὶ ποταμοὶ ῥέουσι, καὶ ἄνεμοι πνέουσιν. Εγνων δὲ ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐραθέντα καὶ ὡς οἴστρῳ πληγεὶς ἐμυκᾶτο· καὶ τράγον φιλήσαντα αἶγα,
p. 37. καὶ ἠκολέθει πανταχῆ. Αὐτὸς μὲν γὰρ ἤμην νέος, καὶ ἠράσθην Αμαρυλλίδος· καὶ ἔτε τροφῆς ἐμεμνήμην, ἔτε ποτὸν προσεφερόμην, ἔτε ὕπνον ἠρέμην.7) Ηλγεν τὴν ψυχήν· τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην·

ἄνθ' ἱππλατῶν. *Alas loquendo affixit, vt iam gestiat equitare* Eraſm. *Meum incendit adoleſcentulum ad cupiditatem equorum.*

IDEM.

5) Δύναται δὲ τοσοῦτον ὅσον ἀδὲ ὁ ζεὺς] *Tantum pollet, quantum ne ipſe quidem Iupiter. Lucian.* in dial. Iun. et Iou. Ο δὲ ἔρως βίαιόν τί ἐστιν, καὶ ἐκ ἀνθρώπων μόνων ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Eſt autem amor violentum quiddam, neque ſolis hominibus, ſed etiam nobis ipſis interdum imperat. Ad eundem ferme modum *Achilles Tat.* vt noſter, loquitur libr. I. C. II. Ἀρχει βείφος ἐρωτὸς καὶ γῆς, καὶ θαλάττης, Infans ille caelo, terrae et mari imperet. *Menand.*

Δίσποιν', ἔρωτος ἀδὲν ἰσχύει πλέον,
Οὐδ' αὐτὸς ὁ κρατῶν ἐν ἔρωτι θεῶν
Ζεὺς, ἀλλ' ἐκεῖνο πάντα ἀναγκαζόμενος ποιῶ.

Hera, nihil eſt amore valentius:
Ne ipſe quidem, qui in caelo Diis imperat,
Iupiter, ſed eo vrgente nihil non facit.

Atque alio loco:

— ἔρως δὲ τῶν θείων
ἰσχὺν ἴσχων πλείστην,
— *Amor inter Deos*
Potentiſſimus eſt.

IDEM.

Adde

Digitized by Google

poteſt, quantum ne quidem ipſe Iupiter. Dominatur elementis, imperat aſtris, inque Deos ſibi pares imperium obtinet. Neque vos tantum imperii in capras ouesque habetis. Omnes flores ope cupidinis proueniunt. Hae plantae illius opera natae, huius beneficio et flumina labuntur, et venti ſpirant. Memini taurum amore correptum atque veluti oeſtro percitum mugiiſſe, hircum caprae amore captum illam vbique fuiſſe inſecutum. Egomet ipſe iuuenis fui, et amaui Amaryllidem. Ne quidem de cibo cogitabam, non capiebam ſomnum: animo dolebam:

Adde illud *Heliodori* L. IV. Μέγιστος θεῶν ὁ ἔρως, καὶ ἤδη καὶ θεῶν αὐτῶν κρατῶν λιγόμενος. Hinc *Agapetus* in ſcheda regia ἐρωτας vocat παιδαμάτορας cap. 68. Cf. *Stobaeum* ſerm. 61 et 62. *Luciani* illum *Tatii*que locum ante *Mollum* excitauerat *Columbanius*.

BODEN.

6) Ποιήματα] Verti *fabricas*, qua voce *Plinius* L. XXXIV, c. 14. de ferro vtitur. Notum non refugere hanc formam optimos auctores. Sic (vt ne exſcribam, quae *Gifan.* Ind. Lucret. in Diſpoſitura et Preſſura) Curuatura apud *Lactant.* de opif. c. 10. Flatura *Arnob.* L. I. Genitura, *Arnob.* ib. Flexura *Sen.* epiſt. 71. Preſſura *Lact.* L. IV. c. 26. et L. VIII, c. 17. caet.

IVNGERM.

7) Οὔτε ὕπνον ἠρόμην] *Neque ſomnum capiebam. Charinus* in prologo mercat. reliquas inter aerumnas tribuit et amanti inſomniam. Sed amori etiam haec, quae diximus, accedunt: Inſomnia, aerumnae, error, terror, etc. *Terent.* in Eunuch. Nam aut iam reuertere, aut mox noctu horſum te adiget inſomnia. Clitophon apud *Achill. Tatium* libr. I. c. 6. et 9. idem teſtatur: οὐ δὲ οὐ τὸ δυμὰ-

L ναι

λόμην· 8) τὸ σῶμα ἐψυχόμην ἐβόων ὡς παιόμενος· ἐσιώπων ὡς νενεκρώμενος· εἰς ποταμὸς ἐνέβαινον ὡς καιόμενος· 9) ἐκάλεσν τὸν Πᾶνα βοηθὸν, 10) ὡς καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα· 11) ἐπήνουν τὴν ἠχώ,

στιον παρῆλθον, ἔνθα μαίνεσθαι ἔθος ἦν, ἔτε ὕπνε τυχεῖν ἠδυνάμην. Vt vero intra cubiculum me recepi, in quo cubare conſueueram, ſomnum nulla ratione capere quiui. Addita hac ratione: Τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς τραύματα, μὴ κινεμένε τὲ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυνᾷ. Vulnera quippe animi, quieſcente corpore, maiore dolore cruciantur. Quemadmodum hic Philetas, ita et apud *Plautum* adoleſcens Alceſimarchus in *Ciſtell.* II, 1. enarrat animi cruciabilitates, ita de iis conquerens: Credo ego amorem primum apud homines carnificinam commentum. Hanc ego de me coniecturam domi facio, ne foris quaeram, qui omnes homines ſupero, atque antideo cruciabilitatibus animi: iactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota miſer, exanimor, feror, differor, diſtrahor, diripior, ita nullam mentem animi habeo: vbi ſum, ibi non ſum: vbi non ſum, ibi eſt animus. Ita mihi omnia ingenia ſunt. Quod lubet, non lubet id iam continuo. Ita me amor lapſum animi ludificat, fugat, appetit, raptat, retinet, iactat, largitur. Quod dat, non dat, deludit. Modo quod ſuaſit, diſſuaſit: quod diſſuaſit, id oſtentat etc.

MVLLVS.

8) Τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην] Contremiſcebam corde. *Plut.* in Cic. καὶ μόλις ἐπαύετο παλλόμενος, vix deſinebat contremiſcere. Alias apud probatos auctores ἡ καρδία dicitur πάλλειν neutraliter, pro palpitare prae formidine. Quod *Plautus* vocat, ludicram artem facere in *Aulular.* continuo meum cor coepit artem facere ludicram.

IDEM.

Supra

Digitized by Google

bam: corde contremiscebam: corpus suo destituebatur colore: vociferabar tanquam vapulans: tacebam veluti emortuus: flumina ingrediebar haut secus, quam ardore inflammatus. Implorabam Panis

L 2 auxi-

Supra Daphnis eodem adfectu motus dixerat: ἐκπεπλῆχθαί μοι τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται μου ἡ καρδία, πέπαυται ἡ ψυχή. *Musaeus* ψ. 97. Ἔτρεμε μὲν καρδίη. BODEN.

9) Καιόμενος] In quibusdam legitur καίμενος. Neque hoc male. Habetur καίμενος apud *Xenophontem* et *Lucianum*.

IDEM.

10) Ἐκάλουν τὸν Πᾶνα βοηθὸν] *Implorabam Panis auxilium*. Recte. Pan etenim pastorum Numen est. Fingitur, esse semicaper sive capripes, et hirci modo libidinosus. Hinc veteres Πᾶνας dixere, τοὺς σφοδρῶς προὶ τὰς συνουσίας, nimium in Venerem propensos.

MOLLVS.

11) Ὡς καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα] *Vt qui et ipse olim Pinum deperierat*. *Egnatius* hanc fabulam suis in racemationibus ex Graeco nobis latinam dedit. c. 16. Pityn puellam Pan, et Boreas adamabant, dari sibi semicaper Deus, dari sibi Thrax instabat Boreas. Puella Pana Boreae praetulit. Boreas impatiens, nactus solam spatioso in campo, solo allidit. Moribundam eam tellus intra gremium exceptam in arborem mutat cognominem, ex cuius postea ramis praecinctus semper spectatur Arcas Deus. *Propert.*

Arcadio pinus amata Deo.

IDEM.

πίτυος ἐρασθέντα.] Pan amauit pinum: amauit pariter et Boreas, qui se postferri Pani videns, in saxa proiectam puellam interfecit, cuius miserta terra in arborem cognominem mutauit. Eius rami Pani in coronas solemnes fuere postea. Qui inde puto, πιτύεντος: Vt *Suid.* in πίτυς, *Propert.* 1. Eleg. 18. —

Vbi

ἠχὼ,[12]) τὸ Ἀμαρυλλίδος ὄνομα μετ' ἐμὲ καλῆσαν· κατέκλων τὰς σύριγγας, ὅτι μοι τὰς μὲν βοῦς ἔθελγον, Ἀμαρυλλίδα δὲ οὐκ ἦγον. Ἐρωτος γὰρ οὐδὲν φάρμακον, οὐ πινόμενον, οὐκ ἐσθιόμενον, οὐκ ἐν ᾠδαῖς λαλούμενον.[13]) ὅτι μὴ φίλημα[14]) καὶ περιβολὴ,[15]) καὶ συγκατάκλιθῆναι γυμνοῖς σώμασι."

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Φιλητᾶς μέντοι ταῦτα παιδεύσας αὐτὸς, ἀπαλλάττεται, τυρὸς τινας παρ' αὐτῶν καὶ ἔρι-

φον

Vbi tacet *Beroald.* nil etiam *N. Comes* in Mytholog. Non tacuit vero politiſſ. *Douſa* ad illud *Propert.* c. 5. Vbi fabulam illam e *Conſtant. Geoponic.* L. XI, c. 11. et *Non. Dionyſ.* adfert. *Nonnus* meminit ſtatim l. 2. *Dionyſ.* et deinde ſic 42.

— — ἅμα καὶ αὐτὴν
Μιλησιάδων φυγόδεμνον ὀρειάδα σύνδρομον αὔρης·
Πανὸς ἀλυσκάζουσαν ἀνυμφεύτους ὑμεναίους.

Reſpexiſſe et noſtrum ad hanc fabulam ſupra l. 1. puto, vbi de palumba: ἤδη πᾶνα καὶ τὴν πίτυν. *Lucian.* etiam, cuius verba infra hoc lib. in fine, vbi noſter eiusdem rei meminit, reddo. IVNGERM.

Vide *Luciani* dialog. *Pan* et *Mercur.* et *Brouckhuſius* ad *Propert.* L. I, el. 18. BODEN.

[12]) Ἐπῄνει τὴν ἠχώ] Poetae Echo nympham fuiſſe fabulantur: quae cum a Narciſſo, cuius deperibat amore, ſperneretur, longo moerore contabuit, atque eius corpore in ſaxum conuerſo, nihil praeter vocem retinuit. *Alexand Aphrod.* problem. libr. 1. quaeſt. 154. MOLLVS.

[13]) Οὐκ

auxilium: nam et ipse olim Pinum deperierat. Laudibus extollebam Nympham Echo, vna mecum Amaryllidis nomen vocantem. Meas infringebam tibias, quod mihi boues demulcerent, non autem adducerent Amaryllidem. Nulla amoris medicina est, siue hauriatur, siue deglutiatur, ne quidem carminum illecebrae quicquam valent, nisi osculum, amplexus, nudorumque concubitus corporum accedat.

CAPVT V.

Haecce Philetas illis eruditis, discedit, acceptis nonnullis caseis, hoedoque iam cornuto. Illi

13) Οὐκ ἐν φδαῖς λελεγμένον] Ad verbum: *neque quod per carmina dicitur.* Hoc dicit. Ne carmina quidem sanare possunt. *Plut.* ἐν τῷ ἐρωτικῷ. Amatorium furorem, vbi serio corripuit inflammauitque hominem, nulla iam Musa, non carminis illecebris placant. Neque inconcinne verti potuerit: Nec medicina, quae dicitur, siue fit incantamentis, quidquam efficit. Credidit enim vana superstitio carminibus amorem posse conciliari, posse etiam abigi. Dido apud *Maronem* lib. 4. Aeneid.

Haec se carminibus promittit soluere mentes,
Quas velit, aut aliis duras immittere curas.

Lucian. in dial. meretr. ἥκέ μοι, τὸ πλέον ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς ἀγόμενος, venit mihi in cantatione prorsum attractus, et in primo dial. meretr. ἐκόπη ἐξέμηνε τὸν ἄνδρωπον, πιὼν τῶν φαρμάκων ἐγχίσασα, καὶ νῦν τρυγῶσιν αὐτόν. Illa in insaniam vertit hominem, ei temperato pharmaco, quod biberet, et nunc ipsum vindemiant. *Plinius* auctor est, magicas artes in tantum euectas, vt cunctis herbis fidem abrogare possint.

Digitized by Google

ἐρίφου ἤδη κεραίαν λαβών. Οἱ δὲ μόνοι καταλειφθέντες, καὶ τότε πρῶτον ἀκέσαντες τὸ ἔρωτος ὄνομα, τάς τε ψυχὰς συνεσάλησαν ὑπὸ λύττης,[1]) καὶ ἐπανελθόντες νύκτωρ εἰς τὰς ἐπαύλεις, παρ-
p. 38. ἔβαλλον οἷς ἤκουσαν τοὺς αὐτῶν. Ἀλγοῦσιν οἱ ἐρῶντες· κἀγὼ ἐμοῖς. Ἀμελοῦσιν ἴσως· κἀγὼ ἐμοῖς ἠμελήκαμεν. Καθεύδουσι δ' ὀλίγα·[2]) τοῦτο μὲν κἀγὼ νῦν πάσχομεν ἐμοῖς.

Καίεσθαι

sint. Deque ligationibus et solutionibus rerum, multa disputantur apud *Cornelium Agrippam*, libr. de *occulta Philosophia*.

IDEM.

[14]) Ὅτι μοὶ φίλημα] Ita fere omnes. *Iungermanus* tamen habet: ὅτι μοι φίλημα. BODEN.

[15]) Περιβολὴν] Capite V. vocat περιπλοκήν.

IDEM.

[1]) Τάς τε ψυχὰς συνεσάλησαν ὑπὸ λύττης] Nisi malis legere pro ὑπὸ λύττης, ὑπὸ λύπης, hoc est, prae moerore animis fuere dejecti. Attamen lectio illa sustineri potest. Quamuis enim λύσσα, sive λύττα, proprie de canibus rabidis dicatur; dici tamen etiam solet de impetu quodam furibundo, sive ἐπιτεταμένη μανία. *Hom.* Il. I, 239.

— κρατερὴ δὲ ἑ λύσσα δέδυκεν.

Ingens autem ipsum rabies invasit.

Il. Φ. de Achille Troianos vsque ad moenia prosequente. v. 542.

— λύσσα δὲ οἱ κῆρ
Αἶψ ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι,

— *Rabiesque eius cor*
Semper habebat, cupiebat enim gloriam referre.

Hinc amantes κακῶς φρονοῦντες Graecis saepissime dicuntur, et latinis malesani. Hinc *Maecius* in Epigrammate contra Cupidinem;

Σωφροσύνης ὀβριστὰ, φρενοκλόπε, λῃστὰ λογισμῶν,

Prudentiae corruptor, mentis surreptor, fur rationis.

Quatuor furoris constituit species *Plato*, sed illum maximum esse dixit, quo amantes

relicti soli, tum primum audito amoris nomine, animis insano prae amore angebantur, reuersisque de nocte ad casas, sua, cum iis, quae audiuerant, conferebant. Dolent amantes: etiam nos dolemus. Rerum suarum minus satagunt: et nos neglectui habemus. Somnum capere nequeunt: idem et nobis vsu venit. Vri videntur: et nobis inhaeret

tes occupantur. *Gramm.* λύσσαν dictam volunt παρὰ τὴν λύσιν τῶν λογισμῶν, quod rationem soluat.

MOLLVS.

Non modo hanc etymologiam, quam auctor Etymol. M. tradit, anteponendam esse censeo Dammianae, a λύκος, *lupus*, deducenti, quod proprie in lupum rabiosum cadat, sed etiam hanc ipsam lectionem ὑπὸ λύττης retineo, illamque coniecturam ὑπὸ λύπης penitus reiicio. Nam qui sunt aliis ἐρωμανέστερος, iidem sunt vocabulo minus duro, vt mihi quidem videtur, λυσσομανῶς; de quibus *Nemesianus* Ecl. II.

Formosam Donacen puer Idas et puer Alcon
Ardebant rudibusque annis incensus vterque
In Donaces Venerem furiata mente ruebant.

Est etiam Λύσσα persona, quae Herculem ad insaniam impellit apud *Euripidem* in *Herc. fur.* Act. III. v. 823 seqq. Quid? quod ipsa Venus a *Sophocle* λύσσα μανὶς vocata legitur apud *Stobaeum* serm. 61. Et *Nonnus* L. III. ἔμφρονα λύσσαν dixit. De his plura vide in *Parei* Comment. in *Musaeum* ad v. 11. et 85.

BODEN.

[2]) Καθιδεῖν ἃ δύναιτο] *Virg.* 4. Aeneid. de Didone amore flagrante ardens, infit.

— *Nec placidam membris dat cura quietem.*

Clitophon apud *Achill. Tat.* libr. 1. c. 9. ἃ φέρω, πλανία, τὴν ἀνίαν· ὅλος γάρ μοι περιέπτηται ὁ ἔρως, καὶ αὐτόν με διώκει

Καίεσθαι δοκῶσι, κ᾽ παρ᾽ ἡμῖν τὸ πῦρ.3) ἐπιθυμοῦσιν ἀλλήλοις ὁρᾶν· διὰ τοῦτο θᾶττον εὐχόμεθα γενέσθαι τὴν ἡμέραν. χεδὸν τοῦτό ἐστιν ὁ ἔρως· καὶ ἐρῶμεν ἀλλήλους ἀκ εἰδότες. εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος,4) τί ἂν ταῦτα ἀλγοῦμεν; τί δὲ ἀλλήλους ζητοῦμεν; ἀληθῆ πάντα εἶπεν ὁ Φιλητᾶς. Τὸ ἐκ τοῦ κήπου παιδίον ὤφθη καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὄναρ ἐκεῖνο, καὶ νέμειν ἡμᾶς τὰς ἀγέλας ἐκέλευσε. Πῶς ἄν τις αὐτὸ λάβοι; μικρόν ἐστι καὶ φεύξεται. Καὶ πῶς ἄν τις αὐτὸ φύγοι; πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται.5) ἐπὶ τὰς νύμφας δεῖ βοηθεῖν

καὶ τὸν ὕπνον τῶν ὀμμάτων, Dolori, o Clinia, par esse nequeo: amor enim in me furorem omnem effudit, nullum omnino somno locum vt relinquat. Queritur de eo et illa apud *Nasonem*:

Nec somni faciles, et nox erat annua nobis,
Et gemitus, nullo laesa dolore, dabam.
Nec cur hoc facerem poteram mihi reddere causam,
Nec noram, quid amans esset, at illud erat.

Graeci amoris curam ea de causa ἄϋπνον i. e. insomnem, item πανάγρυπνον appellarunt, i. e. plane insomnem.

MOLLVS.

Vide, quae sunt notata ad huius libri cap. VI. n. 7.

BODEN.

3) Καίεσθαι δοκῶσι, καὶ παρ᾽ ἡμῖν τὸ πῦρ] *Vri videntur, atque nobis inhaeret flamma.* Ita et Dido, concepto Aeneae amore, ardere dicitur,

Ardet amans Dido; traxitque per ossa furorem.

Ac ibidem:

— *Et caeco carpitur igni.*

Apollonius sagittam amoris dicit esse πυρὶ ἴκελον, igni similem. De qua peste *Philo*: πάντα δίκην ἀσβέστου πυρὸς, ὧν ἂν περιάψηται, καταφλέγουσα. Similis omnino igni perpetuo, quicquid attigerit

flamma. Mutuum desiderant aspectum: ob id ipsum citius oriri diem optamus. Forsan hoc ipsum amor est, atque ignorantes mutuo tenemur amore. Quod si illud amor est, ego sum amasius. Quorsum igitur haec nos male habent? Quid alter alterum quaerimus? Cuncta se ita habent, vt dixit Philetas. Puer ille hortensis visus fuit etiam in somnis parentibus nostris, iussitque nos greges pascere. Sed quo pacto quis illum capere poterit? pusillus est et fugiet. Et qua quis ratione illum effugerit? alas habet et nos assequetur. An confugiendum ad Nympharum

git more ignis adurit. Dido apud *Virg.*

— *Agnosco veteris vestigia flammae.*

Dicitur in Epigrammate quodam πῦρ ἔγκρυφον, et ἐνδόμυχον, quasi ignis in interioribus abditus recessibus. MOLLVS.

4) Ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί ἂν] Posset aliquis coniectare, deesse hic tale quid Σὺ δὲ ἡ ἐρωμένη, vel totum locum sic supplendum: εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, καὶ σὺ ἡ ἐρωμένη, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί κ. τ. λ. IVNGERM.

5) Πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται] Idem apud *Achillem Tat.* libr. 2. c. 5. Κάτωθεν δὲ, ὥσπερ ἐκ τῆς καρδίας, ὁ ἔρως ἀντιφθέγγετο. Ναὶ τολμηρὲ, κατ' ἐμοῦ στρατεύῃ καὶ ἀντιπαρατάττῃ; ἵπταμαι, καὶ τοξεύω, καὶ φλέγω. Πῶς δυνήσῃ με φυγεῖν; ἂν φυλάξῃ μου τὸ τόξον, ἀλλ' ἔχεις φυλάξασθαι τὸ πῦρ· ἂν δὲ καὶ καταβέσῃς, ita lege cum Salmasio: σωφροσύνη τὴν φλόγα, αὐτῷ σε καταλήψομαι τῷ πτερῷ. Amor scilicet, qui erat infra in imo pectore, quasi ex corde respondebat. An igitur tantum tibi sumis, vt contra me arma feras, mihique resistere audeas? mihi ad volandum pennae, ad vulnerandum sagittae, ad exurendum faces datae sunt. Quonam te modo euasurum

βοηθὸς καταφυγεῖν· ἀλλ' ἐδὲ Φιλητᾶν ὁ Ηὰν ὠφέλησεν Αμαρυλλίδος ἐρῶνται. Οσα εἶπεν ἄρρω φάρμακα, ταῦτα ζητητέα· φίλημα, καὶ περιπλοκὴν, καὶ κεῖσθαι γυμνὸς χαμαί. κρύος μὲν, ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον μετὰ Φιλητᾶν.[6])

ΚΕΦΑΛ. ς'.

Τῆτο αὐτοῖς γίνεται[1]) νυκτερινὸν παιδευτήριον.
p. 39. καὶ ἀγαγόντες τῆς ἐπιούσης ἡμέρας τὰς ἀγέλας εἰς νομὴν, ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλυς ἰδόντες, ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλον[2]) τὰς χεῖρας ἐπαλλάξαντες. Τὸ δὲ τρίτον ὤκνεν φάρμακον, ἀποδυθέντες κατακλιθῆναι, θρασύτερον γὰρ ἢ μόνον παρθένων ἀλλὰ καὶ νέων αἰπόλων. Πάλιν

rum ſperas? Vt ſagittarum ictus declines, faces tu quidem certe nunquam euitabis. Quod ſi earum flammis temperantiae ſcutum opponas, volatu profecto te comprehendam.

IVNGERM. et MOLLVS.

[6]) Ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον κατὰ φιλητᾶν] Hic μαρτυρήσομεν, vertimus *probabimus*. Deliberat Daphnis, vtrum confugiendum ipſis ſiet ad Nymphas, an ad oſcula et amplexus etc, Poſterius ſuggeſſerat illi conſilium Philetas, idque ſequendum ſibi eſſe concludit, dicitque δεύτερον μαρτυρήσομεν, alterum nimirum conſilium Philetae comprobabimus. Illam enim ſignificationem verbum μαρτυρέω nonnunquam recipit. *Xen.* εὑρήσει αὐτὰ μαρτυροῦντα, comperiet ipſum ſuo illud teſtimonio comprobare. *Plut.* in *apophthegm. Epaminond.* καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐμαρτύρησεν, ὡς εἰδότας ἄριστα τοὺς πολίτας. Et verba eius res comprobauit, ita praeclare ciues ſuos nouerat. Locus hic me aliquan-

diu

opem? At nihil quicquam Pan profuit Philetae, Amaryllidem amanti. Sunt igitur quaerenda nobis illa, quae dixit remedia, nempe oſculum, amplexus, nudusque humi concubitus. Frigus quidem eſt, ſed alterum ſecuti Philetae conſilium probabimus.

CAPVT VI.

Hic ludus illis nocturnus erat: atque in paſcua eductis gregibus, vt in conſpectum venerunt, mutua oſcula dederunt, alternatimque ante, quod nunquam fecerant, in amplexus ruerunt. Tertium illud remedium, nempe exutis concumbere veſtibus, prae verecundia non adhibebant. Hoc quippe maioris erat audaciae, quam vt in virgines, vel etiam

diu torſit, vt tandem ſuſpicarer pro μαρτυρήσομεν eſſe legendum, καρτερήσομεν, tolerabimus, non improbante clariſſimo Viro, *Ioachimo Frencelio*, anatomes Profeſſ. ordinario, collega honorando, obque multiiugam eruditionem longe celeberrimo, mihique dilectiſſimo, quicum huncce locum communicaſſe memini. Quam emendationem olim etiam placuiſſe Clariſſ. Heinſio, Iungermanus refert.

IDEM.

Καρτερήσομεν Cl. Heinſius emendat, quo nil verius. Alterum enim nihil ſane eſt. IVNGERM.

[1]) Γίνηται] V. γίγνηται. COLVMB.

[2]) Εφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδ. ὁ μ. π. ἰ. κ. π.] Emend. ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδόντες, ὁ μήπω πρότερον ἐποίησαν καὶ περιέβαλον etc. Patet ex iis, quae mox ſequuntur: καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ εὐθὺ ὄφελος. Περιεβάλομεν, καὶ εὐθὺ πλέον σχοινίον.

IVNGERM.

Vitioſe in nonnullis editum erat: ἐφίλησε μὲν ἀλλή-

Πάλιν οὖν ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοιαν 3) τῶν γεγενημένων, κατάμεμψις 4) τῶν παραλελειμμένων καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος· περιεβάλομεν 5), καὶ οὐδὲν πλέον ἡδονῆς· τὸ ἓν κατακλιθῆναι, μόνον φάρμακον ἔρωτος· πειρατέον καὶ τούτου· πάντως ἐν αὐτῷ τι κρεῖττον ἔχει φιλήματος. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λογισμοῖς οἷον εἰκὸς καὶ ὀνείρατα εἶδον ἐρωτικά· 6) τὰ φιλήματα, τὰς περιβολὰς, καὶ ὅσα δὲ μεθ' ἡμέραν οὐκ ἔπραξαν, ταῦτα ὄναρ ἔπραξαν· 7) γυμνοὶ μετ' ἀλλήλων ἔκειντο.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ἐνθεώτεροι δὲ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἀνέστησαν, καὶ ῥοίζῳ τὰς ἀγέλας κατήλαυνον, ἐπεγόμενοι κατὰ τὰ φιλήματα 1) καὶ ἰδόντες ἀλλήλους, ἅμα μεσοδιάματι κατέδραμον. Τὰ μὲν 2) ἓν φιλήματα ἐγένετο, καὶ ἡ περιβολὴ τῶν χειρῶν ἡκολέ-

p. 40.

λους,' ἰδόντες δ μήπω πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλλον. BODEN.

3) Ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοιαν] Ita repofui e codice Vrſiniano, probantibus *Columbanio*, *Iungermano* ac *Mollo*, pro eo, quod in vulgatis erat: ἀγρυπνία ἔχουσα καὶ ἔννοιαν τῶν γεγενημένων. IDEM.

4) Κατάμεμψις] Sic in Commel. et Iungerm. edit. IDEM.

Mihi viſum fuit leg. Καὶ κατάμεμψις, quod et Cl. Rhodomanno viſum. IVNGERM.

5) Περιεβάλομεν] *Iungermanus* coniiciebat ſcribendum eſſe περιεβάλλομεν, quod non improbo, ſi paullo ante retinueris περιέβαλλον τὰς χεῖρας. BODEN.

6) Οἷον-

etiam iuuenes caprarios caderet. Iterum anteactorum recordatio insomniam comitem trahens, neglectorum ipsos insimulat. Oscula mutua dedimus; sed nihil profuit. In mutuos ruimus amplexus; sed inde nihil vtilitatis ad nos redundauit. Concubitus igitur solum amoris erit remedium. Illud itaque tentandum: omnino in eo quidpiam erit oscula efficacius. Cum haecce animo agitant, vt par est, somnia amatoria oculis obuersabantur, videlicet oscula, amplexus: et, quaecunque de die non fecerant, illa in somnis peragebant, scilicet nudi concumbentes.

CAPVT VII.

Ac sequenti die maiori iam Cupidinis afflati numine surrexerunt, magnoque cum impetu suos egerunt greges, ad oscula festinantes, seseque inuicem conspicati, risu cum blando sibi mutuo occurrerunt. Interceſſerunt igitur oscula nonnulla, amplexi-

6) Οσιήρατα ἐώρων ἐρωτικά] Clitopho apud *Tat.* L. I. c. 6. Πάντα δὲ ἦν μοι λευκίππη τὰ ἐνύπνια, διελεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, πλείονα εἶχον ἀγαθὰ τῆς ἡμέρας. Καὶ γὰρ κατεφίλησα, καὶ ἦν τὸ φίλημα ἀληθινόν. IVNGERM.

Vide, quae ad locum excitatum a me notata sunt. BODEN.

7) Ταῦτα ὅσας ἔπραξαν] Haec verba deerant in editione Molliana. IDEM.

1) Κατὰ τὰ φιλήματα] N. et V. πρὸς. P. COLVMB.

Lege πρὸς τὰ φιλήματα. MOLLVS.

2) Μὲν] Abest ab edit. *Iungerm.* commode vero nequit abesse. BODEN.

3) Καθί-

ἠκολούθησε· τὸ δὲ τρίτον φάρμακον ἐβραύδυνε, μήτε τῶ Δάφνιδος τολμῶντος εἰπεῖν, μήτε τῆς χλόης βυλομένης καταίρχεσθαι, ἔς τε τύχη καὶ τῶτο ἔπραξαν. Καθέζοντο ἐπὶ στελέχες δρυὸς 3), πλησίον ἀλλήλων· καὶ γευσάμενοι τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως, 4) ἀπλήστως ἐνεφορῶντο 5) τῆς ἡδονῆς. Ησαν δὲ καὶ χειρῶν περιβολαὶ, θλίψιν τοῖς σώμασι παρέχεσαι, 6) κατὰ 7) τὴν τῶν χειρῶν περιβολὴν 8) βιαιότερον δὴ τῶ Δάφνιδος ἐπισπασαμένε, κλίνεταί πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ Χλόη. 9) καὶκεῖνος δὲ συγκαταικλίνεται τῷ φιλήματι ἀκολυθῶν. καὶ γνωρίζαντες τῶν ὀνείρων τὴν εἰκόνα, κατέκειντο πολὺν χρόνον ὥσπερ συνδεδεμένοι. Εἰδότες 10) δὲ τῶν ἐντεῦθεν ἀδὲν, καὶ νομίσαντες τῶτο εἶναι πέρας ἀπολαύσεως ἐρωτικῆς, μάτην τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας δαπανήσαντες, διελύθησαν, καὶ τὰς ἀγέλας ἀπή-

3) Καθέζοντο-στελίχες] Supple ἐπὶ στελίχες.

MOLLVS.

V. καθίζοντας ἐπὶ στελίχες. P. COLVMB.

Sic L. I. καθίσαντες ἐπὶ στελίχει δρυός.

IVNGERM.

4) Τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως] H. e. διὰ φιλήματος γινομένης. Vel dicetur praepositio ἐν hoc loco παρέλκειν. *Paul.* I. ad *Corinth.* c. 16. §. 16. ἀσπάσασθε ἐν φιλήματι, salutate alii alios.

MOLLVS.

Ἐν φιλήμασι, coniectura *Iungermani* superflua.

BODEN.

5) Ἀπλήστως ἐνεφορῶντο] Verbatim, insatiabiliter implebantur. Proprie de iis sumitur, qui cibo ac potu implentur. *Xiphilin.* in vita Vitellii: ἀπλήστως τε ἐμφορέμενος, cum insatiabiliter impleretur. At hic metaphorice

Digitized by Google

amplexibus insecutis: caeterum tertium illud cessabat remedium, Daphnide ne quidem auso dicere, neque Chloe auspicium facere volente, donec casu quodam hoc ipsum fecissent. In quercus sedebant trunco, alter prope alterum: atque gustata, quae est in osculo, dulcedine, expleri voluptate nequibant, inter mutuos amplexus arctius ora prementes. Interea dum Daphnis violentius inter amplexus illam attraheret, in latus vtcunque sese reclinat Chloe, cumque illa osculum sequendo vna procumbit. Hic reuocati in memoriam oblatae sibi in somnis imaginis, longo tempore haud secus ac constricti, iacuere. Cumque inde nihil horum se percipere vltra vidissent, ratique hanc esse fructus summam sui amoris, incassum potissima diei parte consumpta, digressi sunt, gregesque

phorice ad animum refertur: quemadmodum et apud *Maronem* lib. I. Aeneid.

Praecipue infelix pesti deuota futurae
Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo.

Cedren: ἐμπιπλάς θυμόν. MOLLVS.

6) Θλίψιν τοῖς σώμασι παρέχουσαι] Pari forma loquendi vsus est *Theocrit.* χείλεα θλίβειν; *pro premere labra osculando.* IDEM.

7) Κατὰ] N. καὶ. COLVMB.

8) Περιβολήν] N. et V. προσβολήν. IDEM.

9) Κλίνεται πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ χλόη] Vlysses apud *Euripid.* dicit Cyclopi. κλίθητι νῦν μοι πλευρὰν θεὶς ἐπὶ χθονός, *accumbas, vel potius inclines te ad iacendum, huc ponens latera in terra.* MOLLVS.

10) Εἰδότες] Reposui ex Vrsini libro. Legebatur in omni-

ἀπήλαυνεν, τὴν νύκτα μισοῦντες. Ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν, [11]) εἰ μὴ θόρυβος τοιόσδε
p. 41. πᾶσαν τὴν ἀγροικίαν ἐκείνην κατέλαβε.

ΚΕΦΑΛ. ή.

Νέοι Μηθυμναῖοι πλέσιοι [1]) διαθέθαι τὸν τρυγητὸν ἐν ξενικῇ τέρψει θελήσαντες, ναῦν μικρὰν καθελκύσαντες, καὶ οἰκέτας προσκώπας καθίσαντες, [2]) τὰς Μιτυληναίων ἀγρὰς περιέπλευν, ὅσοι [3]) θαλάσσης πλησίον. Εὐλίμενός τε γὰρ ἡ παραλία, καὶ οἰκήσεσιν ἠσκημένη πελυτελῶς καὶ λαμπρὰ συνεχῆ, παρᾴδεσσοί [4]) τε καὶ ἄλση

omnibus editionibus ἰδιῶται. BODEN.

V. αἰδῶτις. P. recte patet ex sequentibus. IVNGERM.

[11]) Ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν] Forsan inceptum patrassent; est autem veteribus patratio rei venereae consummatio. *Herodianus* de Heliogabalo: ἵνα δὴ καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν πράττειν δοκοίη, vt aliquid saltem virile facere videretur. Eodem sensu vsus est noster verbo πράττειν, quo aliquando *facere* vtuntur Latini. *Plaut.* Mauult ancillae facere, quam liberae. Idem. Si tibi cordi est *facere*, i. e. amplecti amicam. *Sen.* epist. 123. Vna felicitas est bonae vitae, facere, esse, bibere, frui patrimonio. MOLLVS.

[1]) Πλέσιοι] N. πλήσιοι. COLVMB.

[2]) Καὶ οἰκέτας προσκώπας] Πρόσκωπος, q. d. qui est ad remum, seu iuxta remum, *Bud.* nauta, qui remis adhaeret. *Bayf.* notat apud *Thucyd.* libr. 1. p. 4. προσκῶπας esse αὐτιζίτας et μαχίμους, videlicet remiges, qui etiam, quum opus erat, decertabant et propugnabant. Nisi quis putet hic esse

gesque abegerunt noctem exosi. Fortasse autem non infecta re digressi fuissent, ni eiuscemodi quidam tumultus totum illum agrum occupasset.

CAPVT VIII.

Iuuenes quidam opulenti, natione Methymnaei, vindemiam hilare peregrino in solo agitare volentes, nauicula deducta, famulisque suis remigibus constitutis, Mitylenaeorum oras mari vicinas legebant. Est enim ora illa maritima portubus opportuna, atque magnifice domiciliis instructa, nec non lauacris frequentibus adornata. Erant et horti,

esse legendum πρωπάτης; Est autem πρύμνος, qui in versu suo primus sedet ad proram; et ἴσχιος, qui postremus est ad puppim. *Bayfius* et qui cum eo faciunt, θρανίτας et θαλαμίτας, id genus remiges appellat. IDEM.

3) Ουτι] *Iungerm.* ὅσα. BODEN.

4) Παράδεισοι] Παράδεισος, *hortus, viridarium, paradisus.* Vox haec deflexa est, quidam vt volunt, a Chaldaeo *Pardes*, quod hortum significat domesticum. Alii ad Graecos vocem hanc transiisse censent ex Hebraeo nomine, quod significat syluam, nemus. Barbaram vero, siue peregrinam esse hanc vocem, non meminit *Suidas*, quum eius originem Graeciae tribuit, adducens geminum etymon. Παράδεισος δὲ ἄρτυμα, παρὰ τὸ διύσω, τὸ βρέχω, ἐμματικὸν ὄνομα, διῦσος. παράδεισος τροπῇ τῦ ὑ ψιλῦ εἰς ι. οἱ δέ φασι παρὰ τὸ τὴν δῶσιν ποιεῖσθαι, ὅ ἐστι, βοτανῶν συλλογήν. Παράδεισος vero dictus est a futuro διύσω, rigabo, quod a διύω, rigo. Vnde formatum verbale nomen διῦσος, quasi dicas locus, qui rigatur, et com-

 positum

ἄλση·5) τὰ μὲν φύσεως ἔργα, τὰ δὲ ἀνθρώπων τέχνη· πάντα ἐνοικήσαι6) καλά. Καταπλέοντες δὲ καὶ ἐνορμιζόμενοι,7) κακὸν μὲν ἐποίουν οὐδέν· τέρψεις δὲ ποικίλας ἐτέρποντο·8) ποτὲ μὲν ἀγκίστροις καλάμων ἀπηρτημένοις ἐκ λίνου λεπτοῦ, πετραίους ἰχθῦς

positum παράδεισος, versoque *v.* in *ι.* παράδισος. Alii dicunt παράδισος dictum esse, quod faciat δῶσαν, id est, herbarum collectionem. Duplicis paradisi meminit facer codex, terrestris, et coelestis. Terrestris est ille, in quem primi parentes, initio sancti, translati, ibique, donec laberentur, permanentes, qui a *Mose* describitur *Genes.* II. Coelestis paradisi facit mentionem Seruator *Luc.* 23. §. 43. *Paul.* 2 Cor. c. 14. §. 4. *Ioan. Apocal.* 11. §. 7. Hic pro horto atque viridario simpliciter sumitur, qui bene conseptus, ac diligenter consitus est omnis generis plantis. De tali loquitur *Xenophon.* in *Oeconomico*: ἐπιμελοῦτας, ὅπως κῆποί τε ἔσονται, οἱ παράδεισοι καλούμενοι, πάντων καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν μεστοί, ἐπόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει, studiose dat operam Rex, vt horti sint, quos paradisos vocant, omnibus referti, quaecunque pulchra et bona enasci e terra possunt. *Zosimus* libr. 3. Καὶ ἅμα θηρῶν τινα συμπαγέτα νέμειν, οὓς ἕρκεσι μὲν παραδείσου βασιλικοῦ τὴν ἀρχὴν ἀποδεμένους. Et vna sepem quandam (cernentes) ad eam porrectam, ab initio muniendi paradisi causa regii structam. Fuerunt itaque paradisi clausi, atque plerumque in iis alebantur ferae, quarum venatu sese principes delectarent: vnde redditur aliquando ferarum septum, viuarium. *Gell.* libr. 2. cap. 20. Viuaria, quae nunc vulgus dicit, sunt quos παραδείσους Graeci appellant. *Xenoph.* in *Hell.* 4. παραδείσους μεστοὺς δένδρων καὶ θηρίων, paradisos arboribus ac feris plenos.

MOLLVS.

Confer notata nostra ad *Achill.*

Digitized by Google

ti, atque luci, partim opera naturae, partim industria humana elaborati: cuncta habitatu egregia. Itaque in portum ac stationem appellentes, nihil perpetrabant mali, sed variis semet oblectabant modis. Nonnunquam hamis tenui suspensis filo cala-

mis,

Achill. Tat. Lib. I. cap. 15.

Portuque subimus Chaonio.

BODEN.

MOLLVS.

5) Αλση] Nisi malis ἄλωή, siue ἀλωὴ, *locus vitibus consitus, vinea. Hom.* Il. ι.

Οὔτε ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων.

Neque septa retinent vinearum late virentum.

Hic *Scholiast.* ἀλωάων, χαρίων, ἀμπελοφύτων ἢ δένδρων, cui libet, ita legat.

MOLLVS.

Αλση. N. ἀλωή.

COLVMB.

6) Ενοικῆσαι] V. ἐνοικῆσαι.

IDEM.

7) Καταπλέοντες καὶ ἐνορμιζόμενοι] Καταπλέω, est nauigando descendo, e mari videlicet in terram. Huic opponitur ἀναπλέω, in altum nauigo. Estque ἐνορμίζομαι, et ἐνορμίζω, nauem in stationem appello: alias ἐπέλω εἰς λιμένα, item ἐκπλέω. Quod *Virg.* Aeneid. 3. dixit:

8) Τέρψεις δὲ ἐτέρποντο] Hoc loquendi genus aliquando elegantiam sapit, quando verbale suum verbo additur. Lubet hoc loco verba *Suidae* adscribere, relata a *Conr. Ritterhusio* in comm. libr. 4. *Halieut. Opp.* Ἀττικὸν χῦμά ἐστι, τὸν ἀκόλουθον τὸ πρᾶγμα ἐπαγαγεῖν τὸ ἀπὸ τῆς πράγματος ὄνομα, οἷς τὸ ὕβρει ὑβρίζειν, λῆρον ληρεῖν, χαρὰν χαίρειν, μανίαν μαίνεσθαι, φυγὴν φεύγειν, δυλείαν δυλεύειν. Plura exempla dicto loco a *Ritterhusio* recensita, qui volet, petat. Quod ipsum etiam Latini sunt imitati. *Plaut.* seruire seruitutem. *Gell.* gaudium gaudere. *Macrob.* saltare saltationem. *Apul.* coenas coenare. *Virg.* furere furorem. *Lucil.* pugnare pugnam. Cui voluptae est, plura videre exempla,

ἰχθῦς 9) ἁλιεύοντες ἐκ πέτρας ἁλιτενεῖς· ποτὲ δὲ κυσὶ καὶ δικτύοις λαγωὰς φεύγοντας, τὸν ἐν ταῖς ἀμπέλοις θόρυβον, λαμβάνοντες. Ἤδη δὲ καὶ ὀρνίθων ἄγρας ἐμέλησεν αὐτοῖς, καὶ ἔλαβον βρόχοις χῆνας ἀγρίας καὶ νήττας 10) καὶ ὠττίδας· 11) ὥστε καὶ ἡ τέρψις αὐτοῖς καὶ τροπὴ ζῆς ὠφέλειαν παρεῖχεν. εἰ δέ τινος προσέδει, παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐλάμβανον, περιτ-

empla, conſulat *Hellenoleſxiam* Clariſſ. D. *Danielis Vechneri* cap. 1. de rectione verborum generali.

IDEM.

9) Πετραῖοι ἰχθῦς] Πετραῖοι ἰχθύες, dicuntur piſces ſaxatiles, propterea, quod in petris ſtabulentur. Hoc nomine enim latine a *Columella Plinioque* appellantur. *Athen.* libr. 7. Τὰ πετρώδη τῶν ἰχθυδίων ἀπίδια, piſciculos ſaxatiles ne comede. *Galen.* libr. 1. ad *Glauconem*, οἱ πετραῖοι τῶν ἰχθύων, ex piſcibus iis, qui ſaxatiles nominantur. *Plauto* ſaxatilis piſcatus dicitur, qui in ſcopulis exercebatur. Vid. *Meurſ.* ad *Lycophr.*

IDEM.

10) Χῆνας ἀγρίας καὶ νήττας] *Anſeres atque anates.* Χὴν, dicitur παρὰ τὸ χαίνειν ἢ χανδὸν ἐσθίειν, teſte *Euſtath.* et *Varrino*, hoc eſt, ab oris hiatu et voracitate. Vel quia frequenter hiſcit et ſtridit. *Etymologus* deducit ab ἰαχὴ, quod obſtreperum et clamoſum ſit animal. Hodie vulgo in Graecia χίνα appellatur. Nos Belgae *een gans.* Ruſtici *Goes* dicunt. Vnde Hollandos caeterosque Philippo Hiſpaniarum Regi rebellantes Goeſios, id eſt, anſeres appellatos fuiſſe, *Vlyſſes Aldrouandus* autumat. Νῆσσα, ſiue Νῆττα dicitur ἀπὸ τῦ νεῖν, ſicut et Anas *Varroni* a nando. Recentioribus Graecis dicitur χῆνα, aliis παπίτζα. Quae poſtea dicuntur vtilitatem aliquam illorum menſae attuliſſe. Anſeres atque Anates veterum menſis

Digitized by Google

mis, saxatiles humili e rupe pisces capiebant: aliquando canibus et cassibus, fugientes tumultum in vineis obortum, lepores captabant. Nunc cordi illis erat auium captura, laqueis anseres feros, anates et otides capientibus, ita vt oblectatio etiam illa aliquod emolumentum illorum mensis attulerit. Si qua re opus haberent, ab iis, qui in agris degebant,

 acci-

sis non fuisse abdicatas, ex ipsorum scriptis habemus. Nobis quoque saepissime in cibum cedunt.

IDEM.

11) Ωτιδας] Frequentius simplic. τ. ὠτὶς scribitur. Germanis *een Trappgans*. Dicitur ab ὡς ὠτὸς, auris. Quae ita a *Bellonio* depingitur: Otis multo crassior est, et validior grue, et corpulentiae cygni comparari potest. Caput, si id solum inspicias, diceres esse vulturis, tam est crassum atque inconcinnum. Rostrum habet robustum valde, gallinacei haud dissimile. Caput et collum coloris sunt cinerei, ad ventriculum vsque procedentis. Alae inferius, candicant, qua sola nota a tetrace differt, si magnitudinem excipias. Tibiae quoque longae sunt, collum quoque longum fuisse oportuit. Totum dorsum castaneis ac subnigris maculis respersum est: caetera candida, exceptis pennis alarum longioribus, quarum extremitates nigrae sunt. Meatus auditorii in hac aue, vnde illam nomen habere suum existimo, quam in vlla alia terrestrium auium euidentiores, adeoque patuli sunt, vt extremitatem digiti imponas. Si introspicias, duo apparent anfractus, vnus rostrum versus, alter recta ad cerebrum vergens. Latent sub plumis, quas nisi auferas, meatus non videbis. Pennarum Otidis radices rubrae sunt. Femora albicant. Tibiae crassae pollicem, medium pedem longae

p 42. περιτυπέρας τῆς ἀξίας ὀβολὸς καταβάλλοντες. Εδει δὲ μόνον ἄρτε, καὶ οἶνε, καὶ τέγης. ἐ γὰρ ἀσφαλὲς ἐδόκει, μετοπωρινῆς ὥρας ἐνεστώσης, [12]) ἐνθαλαττεύειν. ὥστε καὶ τὴν ναῦν ἀνέβλκον ἐπὶ τὴν γῆν, νύκτα χειμέριον δεδοικότες. Τῶν δή τις ἀγροίκων, ἐς ἀνολκὴν λίθε θλίβοντος τὰ πεπηδότα βοτρύδια χρήζων [13]) χοίνε, τῆς πρότερον φαγείσης, κρυφὰ ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐλθὼν, ἀφρεφήτῳ τῇ νηὶ προσελθὼν, τὸ πεῖσμα ἐκλύσας, οἴκαδε κομίσας, ἐς ὅ, τι ἔχρηζεν, ἐχρήσατο.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Ἐνθεν ἦν οἱ Μηθυμναῖοι νεανίσκοι ζήτησιν ἐποιοῦντο τῦ πείσματος, καὶ ὡμολόγει γὰρ ἔδεσθαι τὴν

longae, squamosae seu conicosae. Crura pennis nuda. Pedes admodum crassi, sub quibus callus conspicitur magnus, instar musculi: vngues brunei: digiti pedis vtriusque contra reliquarum auium morem, terni tantum: cauda infectus, qua podicem spectat; alba, superius castanei coloris, nigris maculis respersa. Pectus crassum est ac rotundum: lingua ferrata, vtrinque acuta, et in extremo dura. Eadem Bellonius Otidem auem ait esse delicatam, et in conuiuiis caeteris auibus praeferri.

IDEM.

Gaza apud *Aristot.* auem tardam bene transtulit. Eam tamen, si non barbaram adpellationem certe recentioris Latinitatis existimari ait *H. Steph.* c. 8 *de Latin. susp.* sed iniuria puto. Glossae enim illae latino gr, quae si non inuetustae, barbariei certe notam facile effugiunt: ἀκὶς, τὸ ὄρνεον, *Auis tarda*, et

accipientes, vltra iussum pretium numos soluebant. Pane duntaxat, vino, atque tecto indigebant: non enim tutum videbatur, senescente iam autumno, mare frequentare: quamobrem tempestuosam timentes noctem, nauim in terram subduxerunt. Quidam vero ex agricolis ad tollendum saxum, premendis calcatis vuis idoneum, opus habebat fune, suo, quem ante habuerat, rupto, atque clam ad mare veniens, accedensque nauim ad incustoditam, funem solutum, domumque allatum, in vsum conuertit suum.

CAPVT IX.

Mane igitur Methymnaei illi iuuenes, quaesitum furto ablatum rudentem ibant, sed enim nemine

et Excerpta post eaſdem: *Auis tarda* ὄτος. vbi forte leg. ὠτίς. Nam otum volunt asionem esse e noctuino genere. Sed tamen et *Athenaeus* l. 9. confundit ὄτις et ὠτίδα, vt monuit *Dalechamp.* Quid? quod apud *Plin.* habes eam vocem L. 10, c. 22. Proximae, ait, eis sunt, quas Hispania aues tardas adpellat, Graecia otidas, damnatas in cibis. Tetracem *Nemesiani* esse *Iunius* in Nomencl. et *R. Steph.* in *Suppl. ling. lat.* volunt. Alias tetrax et otis non ead. auis, quod ex eod. *Athen.* l. 9. patet, vbi *Laurentius* suos conuiuas docet, qualis auis tetrax fuerit.

IVNGERM.

12) Ετώτης] Lege ἐτεώτης. MOLLVS.

N. et V. ἐτεώτης. P. COLVMB. et IVNGERM.

13) χείζων] Refero ad hominem agrestem. Minus recte excusum est in Commeliniana et Iungerm. χείζοντα. De reliquis conferas

τὴν κλοπὴν,[1]) ὀλίγα μεμψάμενοι[2]) τοὺς ξενοδόχους,[3]) παρέπλεον· καὶ σταδίους τριάκοντα παρελάσαντες, προσορμίζονται τοῖς ἀγροῖς, ἐν οἷς ᾤκουν ἡ Χλόη καὶ ὁ Δάφνις. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς καλὸν εἶναι τὸ πεδίον ἐς θήραν λαγωῶν. χοῖνον μὲν ἕν ἐκ ἔχον ὥστε ἐκδήσασθαι πεῖσμα· λύγον δὲ χλωρὰν μακρὰν στρέψαντες ὡς χοῖνον, ταύτῃ τὴν ναῦν ἐκ τῆς πρύμνης[4]) ἄκρας εἰς τὴν γῆν ἔδησαν. Ἐπειτα
p. 43. τὰς κύνας ἀφέντες δικηλατεῖν ἐν ταῖς εὐκαίροις φαινομέναις τῶν ὁδῶν ἐλινυσάτουν.[5]) Οἱ μὲν δὴ κύνες ἅμα ὑλάκῃ διαθέοντες, ἐφόβησαν τὰς αἶγας· αἱ δὲ τὰ ὀρεινὰ καταλιπεῖσαι, μᾶλλόν τι πρὸς τὴν θάλασσαν ὥρμησαν. Ἐχουσαι δὲ ὁδὸν ἐν ψάμμῳ τρῴξιμον, ἐλθοῦσαι πρὸς τὴν ναῦν αἱ θρασύτεραι αὐτῶν

feras notam Cap. I. huius libri. BODEN.

[1]) Καὶ ὁμολόγει ἔδοις τὴν κλοπήν] Hic copulatiua καὶ pro aduersatiua ἀλλὰ posita inuenitur. Ita et apud *Demosthenem* de *Chersone*: ἄπιστον δὲ τούτων, καί μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἔπειτα τῇ βελτίστῃ λέγω, ἔστω παῤῥησία. Istorum autem causa haec est, sed per Deos, liceat mihi, vbi de re vtilissima dicendum est, fidenter loqui. Aliquoties in N. T. *Matth.* 1. §. 25. c. 7. §. 25. c. 12. §. 39. *Luc.* 21. §. 18. *Ioann.* c. 16. 32. *Act.* c. 10. §. 28. Sunt, qui putent, hebraeorum exemplo in eo significatu vsurpari. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophrastus* non semel eodem sensu καὶ pro aduersatiua ἀλλὰ vsus fuit. MOLLVS.

[2]) Μεμψάμενοι] In Commel. μεμψόμενοι, quod reiicias. BODEN.

[3]) Ξενοδόχους] Vsitatius ξενοδόκους. *Plut.* in Alexand. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀποστραφεὶς πρὸς ξενοδόκον τὸν παιδιωτὴν, Alexander autem conuersus ad hospitem. Attamen apud

mine confitente furtum, leuiter hoſpitibus obiurgatis, oram legebant: atque ſtadia triginta emenſi, eos appellunt agros, quos Chloe atque Daphnis incolebant: hoc quippe ſolum aptum illis leporum venatui videbatur. Itaque deſiderato iunco, quo funem texerent, vimine longo et virenti, haud ſecus ac fune contorto, nauim ſumma de puppi ad terram religarunt. Deinde canibus ad feras indagandas dimiſſis, in viis maxime opportunis ſibi viſis, caſſes tendebant. Verum canes latrando loca illa percurrentes, metum incuſſerant capellis, quae, montanis relictis locis, ad mare vehementi contendere curſu. Cumque in arena, quod ederent, non haberent, audaciores quaedam harum ad nauim

apud Homerum Odyſſ. θ. extat ξεινοδόκος,

—ἰὼ ἅμως τερπώμεθα πάντες, Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,

Vt ſimul oblectemur omnes, Hoſpitio ſuſcipientes, hoſpesque.

MOLLVS.

4) Ἐκ τῆς πρύμνης] Πρύμνα, quam et ἀρὰν poetae appellant, aliquando adiect. eſt, et idem quod extremus: vt ναῦς πρυμνὴ, extrema pars nauis. Aliquando ſubſtant. Eſtque idem ac πρυμνὴ νεώς, vt hoc loco. Summitas ipſius ἄφλαστον vocatur, vt *Pollux* docet, compoſ. ab α et φλᾶσθαι, quod non facile contundatur a πρυμνὴ, πρυμνήσια funes, quibus naues a puppi religantur ad portum.

IDEM.

5) Ἐλινοστάτουν] Hoc eſt, ἵσαν τὰ λίνα, collocabant, ſiue ponebant retia. Verbum hoc λινοστατέω, rarum quidem, attamen apud *Platonem* eius paſſiuum reperitur. Quemadmodum apud *Euſtath.* notat. Ἐθηρεύοντο λινοστατέμενοι, ὑπ' ἴχνεσι δηλαδή. Capiebatur illaqueatus, ab

αὐτῶν, τὴν λύγον[6]) τὴν χλωρὰν, ᾗ δέδετο ἡ ναῦς, ἀπέφαγον. Ἦν δέ τι καὶ κλυδώνιον ἐν τῇ θαλάσσῃ, κινηθέντος ἀπὸ τῶν ὀρῶν πνεύματος. ταχὺ δὴ[7]) μάλα λυθεῖσαν αὐτὴν, ὑπήνεγκεν ἡ παλίρροια τῷ κύματος, καὶ ἐς τὸ πέλαγος μετέωρον ἔφερεν. Αἰσθήσεως δὴ τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης,[8]) οἱ μὲν, ἐπὶ θάλασσαν ἔθεον, οἱ δὲ τὰς κύπας συνέλεγον· ἐβόων[9]) δὲ πάντες, ὡς πάντας τὰς ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἀκούσαντας συνελθεῖν. ἀλλ' ἦν ἐθὲν ὄφελος·[10]) τῷ γὰρ πνεύματος ἀκμάζοντος, ἀχέτῳ τάχει κατὰ ῥᾶν ἡ ναῦς ἐφέρετο.[11]) Οἱ δ' ἓν ἐκ ὀλίγων κτημάτων Μηθυμναῖοι ζεφόμενοι, ἐζήτεν τὸν νέμοντα τὰς αἶγας· καὶ εὑρόντες τὸν

ab amore scilicet. Hinc λινοστασία, retium collocatio comp. ex λίνον, linum, rete, et ἵστημι, pono. Linum pro rete meton. mat. *Ouid. Lina madent comites.* Item: *Nodosaque tollite lina.* IDEM.

6) Τὴν λύγον] Articulus abest in Molliana. BODEN.

7) Δὴ] Forte legend. δέ. IDEM.

8) Αἰσθήσεως τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης] Quod cum sensissent Methymnaei. Hac phrasi vtitur et *Dion. Halicarn.* libr. 5. *Antiq. Rom.* Ταχεῖα τοῖς τυρρηνοῖς αἴσθησις ἐγένετο, mox senserunt Etrusci. Et libr. 9. ταχείας γενομένης τοῖς ῥωμαίοις αἰσθήσεως, mature dolum senserunt Romani. MOLLVS.

9) Ἐβόων, Ἐθέων. Ita exscripseram, at in nostro archetypo secunda littera eius dictionis θ adeo ambigue vel descripta, vel postea emendata a librario fuit, vt facile non quiuerit dignosci, num ἐθέων legendum, an potius ἐβόων, quod fortasse magis quadrat. IVNGERM.

10) Ἀλλ'

progressae, virens vimen, quo religata erat nauis, morsu auellerunt. Nonnullus maris erat aestus, vento a montibus flante, vnde fluctuum reciprocatio quam celeriter nauim solutam auehebat, inque altum auferebat. Quod cum sensissent Methymnaei, alii ad mare accurrere, alii canes congregare. Clamabant omnes, adeo vt e proximis agris, hoc audito, cuncti conuenirent. Sed nihil inde emolumenti capiunt. Vento quippe increbrescente, irreuocabili celeritate quadam, aestu ferebatur secundo. Methymnaei igitur non exiguis orbati bonis, ipsum quaerebant caprarium, at Daphnidem inuentum caedebant, vestibusque exuebant.

10) Ἀλλ' ἦν ἄδειν ὄφελος] Haec loquendi ratio oppido familiaris Graecis est, cum significatum volunt, id quod adhibetur, frustra adhiberi, nihilque prodesse. *Plat.* μηδὲν ὄφελος εἶναι, nihil iuuare dixit. *Lucian.* τῶν ὄφελός ἐστιν ἄδειν, quorum nullus est vsus: quae nihil iuuant. *Polyb.* οἱ δὲ καρχηδόνιοι πρὸ ὀφθαλμῶν ἐλάμβανον τὴν αὑτῶν ἄγνοιαν, ὅτ' ἦν ἄδειν ὄφελος. Tum demum Carthaginiensibus error suus ob oculos obuersari, cum nihil eos sera poenitentia iuuaret. Pari modo ac venere dicunt: ἄδεις φθόνος, pro ἄδεις φθονεῖν δύνατας, vel ἄδειν χρὴ φθονεῖν. *Lucian.* in *dial. Iun.* et *Ioui.* οἱ δὲ παιδιᾷ καὶ τρυφῇ πρέπουσιν, ἄδεις φθόνος, si vero lusibus et deliciis inter haec indulget, non est quod inuideas.

MOLLVS.

11) Κατὰ ῥῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο] Κατὰ ῥέον, inquit *Eustath.* est ἐν ὕδατι κάτω ῥέοντι καὶ ἐ κατῶ, κατὰ ἰσότητα ἐκφανείσης. Ita et *Budaeus* κατὰ ῥῦν φέρεσθαι, vertit secundo nauigare flumine. Vnde metaphorice τὰ πρόγματα dicuntur κατὰ ῥῦν φέρεσθαι

τὸν Δάφνιν ἔπαιον, ἀπέδυον. εἷς δέ τις [12]) καὶ
p. 44. κυνόδεσμον ἀφαίμενος περιῆγε τὰς χεῖρας, [13]) ὡς δῆ-
σων. Ὁ δὲ ἐβόα τε παιόμενος, καὶ ἱκέτευε τὴν
ἀγροικιὰν, [14]) καὶ πρώτους τε τὸν Λάμωνα καὶ τὸν
Δρύαντα, βοηθοὺς ἐπεκαλεῖτο. Οἱ δὲ ἀντείχοντο
σκιμβροὶ [15]) γέροντες, καὶ χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰσχυ-
ρὰς

ριῶσαι, prosperè, et ex voto cedere. IDEM.

[12]) Εἷς δέ τις] Ita *Marc.* cap. 14 §. 47. εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, vnus autem quidam astantium. In hoc genere dicendi, inquit *Beza*, vel τὶς redundat, vel cum addatur secundus casus, traiectioni locus est: ac si scriptum esset: τὶς δὲ εἷς τῶν παρεστηκότων, quidam vero, qui erat vnus ex circumstantibus. *Plut.* in *vita Pyrrhi*, εἷς δέ τις ἀνὴρ ἐπιστὰς. Cicero vti solet, cum incerta est persona: *Vnus aliquis.* IDEM.

[13]) Περιῆγε τὰς χεῖρας] Subaud. ὀπίσω, post tergum manus retorsit. περιάγειν, *Hesych.* κάμπτειν, περιφέρειν. Videtur id semper quasi solemne fuisse, vt captiuis post terguta manus illigarentur. *Plut.* in *Philopaem.* ἐπεὶ δὲ κεφαλὴν ἐπάρας διέβλεψεν, ἀθρόοι περιστάντες ἀπέσφιγον αὐτῷ τὰς χεῖρας ὀπίσω. Tandem cum caput attolleret (Philopaemenes) atque oculos aperiret, conferti superfusi manibus post tergum illigatis, abduxerunt eum. *Xiphilin.* de Vitellio narrat libr. 9. καὶ τὸ χεῖρε εἰς τὰ ὀπίσω δήσαντες, τῷ τε αὐχένι χοινίκι περιθέντες, κατήγαγον ἐκ παλατίου τὸν καίσαρα. Vinctis a tergo manibus, ac laqueo in collo religato, Caesarem e palatio deducunt. *Hom.* Il. φ. δῆσε δ' ὀπίσω χεῖρας, *ligauit post tergum manus.* *Aristoph.* in Lysistrat. ὀπίσω τὼ χεῖρε δός, *liga a tergo manus.* *Maro* Aeneid. 2. de Sinone capto.

Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum,
Pasto-

bant. Vnus aliquis, sumpto canis vinculo, manus illius in tergum, vt vincturus, retorsit. At ille vapulans clamare, supplexque agricolarum opem implorare, et ante omnes Lamonem ac Dryantem in auxilium vocare. Hi vero duri senes, opereque rustico validas habentes manus, summisque viribus

Pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae.

Horat. libr. 3. od. 5.

— Vidi ego ciuium Retorta tergo brachia libero.

Hinc *Varro* libr. 4. *ling. latin.* Victoriam vult esse dictam ab eo, quod superati vinciantur.

IDEM.

14) Καὶ ἱκέτευον τὰς ἀγρολας] Supplex implorabat agricolarum opem. *Plut.* in Solone. ἱκέτευσαν τὰς γυναῖκας, supplices implorarunt mulierum opem.

IDEM.

15) Σκιῤῥοὶ] Lege σκληροὶ: quippe σκιῤῥὸς vocabulum est medicum, quod significat tumorem praeter naturam durum dolorisque expertem, qui tres praecipue corporis partes infestat, hepar, lienem, vterum, quod minime huic loco quadrat. At σκληροὶ dicuntur hic agricolae, hoc est, duri. Procul dubio respexit Auctor ad illud *Lucretii:*

Et genus humanum multo fuit illud in aruis Durius, vt decuit, tellus quod dura creasset.

Doctissimus *Iungermanus* contendit, esse legendum σκιῤῥογίζοντες, vt τυμβογίζοντες, ὠμογίζοντες.

IDEM.

Ingenii capitalis ille *Heinsius* meus scrib. vult σκληροὶ γίζοντες. Et apud *Aristotelem*, ait, et alios, vox σκληρὸς et ἄγριος semper fere περὶ τῶν ἀνθρώπων coniungitur. Nollem a miraculo isto hominis vlla in re differentire, sed tamen, vt ipsius coniecturam non improbo, πολλῶν γε δεῖ· ita, (quod e-

menda-

φὰς ἔχοντες, καὶ ἠξίουν δικαιολογήσασθαι[16]) περὶ τῶν γεγενημένων. Ταῦτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιούντων, δικασὴν καθίζουσι Φιλητᾶν τὸν βουκόλον. πρεσβύτατός τε γὰρ ἦν τῶν παρόντων, καὶ κλέος εἶχεν ἐν τοῖς κωμήταις δικαιοσύνης περιττῆς.

ΚΕΦΑΛ. ί.

Πρῶτοι δὲ κατηγόρουν οἱ Μηθυμναῖοι σαφῆ καὶ σύντομα, βακόλον ἔχοντες δικασήν. „Ηλθομεν εἰς τάτας τὰς ἀγρὰς θηράσαι θέλοντες, τὴν

mendationis eius bona pace dixisse velim) illud a me exsculptum: σκιῤῥογέροντες (vt τυμβογέροντες, ὠμογέροντες caet.) Nescio, quomodo magis blanditur atque placet, scilicet μαιόμεθα τοῖς ἐυρήμασιν. Habeo praeter ea magnum adprobatorem τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκριβέστατον *Rhodomanum*.

IVNGERM.

Nihil muto. Quamquam σκίῤῥος vocabulum est medicum, apud *Hippocratem* et *Galenum* pluribus locis obuium, transit tamen, vt multa eiusdem generis, ad alias etiam notiones, quae similitudinem aliquam habent. Quum definierit *Galenus* in *Hippocratem de ratione victus* σκίῤῥου ὄγκον ἀνώδυνον et *Meth. Med.* L. XIV, c. 6. ὄγκοι σκληροὶ, ἀνώδυνοι, ἃ μὲν ἀναίσθητόν γε πάντως, apparet σκίῤῥον non numquam nihil esse, nisi *induratum, callosum*, rectequede hominibus agrestibus dici, quorum cutis multo labore densior facta obduruerit. Sequitur enim: χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰσχυρὰς ἔχοντες. Accedit, quod *Hesychius* voc. σκιῤῥῶται describit: σκίῤῥος ἐστὶν ὁ λατύπη, i. e. caementum, siue minora frusta lapidum, quibus soliditas structurarum in muris durior efficitur, vt vix particulam decutias;

vt

nibus renitendo, retinentes, vt in iudicio de facto cognoſceretur, volebant: cui ſententiae aliis aſtipulantibus, iudex conſtituitur Philetas ille bubulcus: ipſus enim erat praeſentium natu maximus, nec non inter paganos, iuſtitiam illum religioſe colere fama erat.

CAPVT X.

Primi autem Methymnaei hunc bubulcum ſortiti iudicem, perſpicuam, conciſamque inſtituunt accuſationem, hunc in modum. Venandi gratia hoſce

vt nihil dicam, eumdem *Heſychium* σκιρρώσασθαι expoſuiſſe per ἀποσκληρῶσθαι. Sunt igitur σκίρροι iidem, qui σκληροί.

BODEN.

16) Δικαιολογήσασθαι] Laxius hoc verbum accipias, quomodo a *Luciano* vſurpatum *Budaeus* in Commentariis Gr. L. p. 58. teſtatur, vbi ἐδικαιολογεῖτο πρὸς με redditur: *amice expoſtulabat, quod ei iniuriam intuliſſem.* Neque aliter ſumenda vox τῇ δικαστῇ, quae reſpondet hoc quidem loco vocabulo διαιτητῇ ſiue ἐπιτροπῇ, et quidem non ex eorum genere, qui κληρωτοί, *ſortito electi e magiſtratibus*, dicebantur, ſed qui αἱρετοὶ ſiue οἱ κατ' αἵρεσιν conſenſu litigantium delecti, non vero a magiſtratu dati, de rebus ex aequo bona fide cognoſcebant, cum Romanorum compromiſſariis comparandi. Diſtinguit quidem *Harpocration* voc. διαιτηταί arbitros a iudicibus: Εἰσὶ δὲ οἱ διαιτηταὶ ἕτεροι τῶν δικαστῶν. Non tamen vbique δικαστὴς adeo anguſtis fori cancellis circumſcribitur, vt arbitrum vel compromiſſarium excludat, qualem hic loci Philetas bubulcus agit, in quo legendo aetatem etiam reſpexere partes litigantes. Arbitros enim ſexagenarium annum

τὴν μὲν οὖν ναῦν λύγῳ χλωρᾷ δήσαντες ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κατελίπομεν· αὐτοὶ δὲ διὰ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιούμεθα θηρίων. [1]) Εν τούτῳ πρὸς τὴν θάλασσαν αἱ αἶγες τοῦτο κατελθοῦσαι, τήν τε λύγον κατεθίουσι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολύουσιν. Εἶδες αὐτὴν ἐν τῇ θαλάσσῃ φερομένην, πόσων οἷες μεστὴν ἀγαθῶν; [2]) οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν [3]); οἷος δὲ κόσμος

annum apud Graecos exceſſiſſe oportebat, et inſigni probitate prae caeteris eminere. Vide *Poſſardum* de *magiſtratibus Athenienſ.* c. 8. IDEM.

[1]) Διὰ δὲ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιούμεθα θηρίων] *Ope canum indagabamus feras.* Innuit canes veſtigatores, qui Graecis dicuntur κύνες ἰχνευτικοί, etiam ἐνηλάται. Latinis odori, vel odoriſequi. Noſtratibus *Spoorhonden*, *Bracken*, *Bloethonden*, *Stowers*. Qui, vt ait *Cicero*, ad indagandum nati. Proprie tamen magiſtratus atque iudices dicuntur ζήτησιν ποιῶν, dum in rem aliquam inquirunt, quod vulgus informationem facere dicit. *Plutarch.* Θεμιστοκλῆς μὲν οἱ βουλευταὶ, πολλὴν ἐποιήσαντο τῷ πράγματος ζήτησιν. MOLLVS.

[2]) Πόσων οἷες μεστὴν ἀγαθῶν] *Quam multis putas bonis plenam?* Ad eandem formam *Lucian.* in *Gallo.* πολὺ μὲν πυθαγόρᾳ, χρυσίου εἶδον, πολὺ, πῶς οἷει καλόν? multam vim auri, Pythagora, vidi, multam, quam putas pulchri? IDEM.

[3]) Οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν] Non diſplicet diſcrepans lectio editionis Nealmenſis, vbi pro εὐθὺς ſubſtituitur ἱστὸς, ſiue vela, ſiue veſtimenta, intellexeris. Veſtes enim, quas ipſe *Varro* de L. L. IV, 29. a velis deriuat, de velificatione nonnumquam adhibentur. *Iuuen.* XII, 67, 68. de

hoſce ingreſſi ſumus agros. Itaque noſtram nauim, vimine virenti in littore religatam, reliquimus; ipſimet canum ope feras indagaturi. Interea temporis huius caprae ad mare deſcendentes, et vimen depaſcuntur, nauimque ſoluunt. Tutemet in altum prouectam vidiſti, quantis putas bonis plenam? qualia ſtatim perierunt? qualis mundus caninus? quantum argenti? Agros quispiam horum,

de veſtimentis velorum vice paſſis:

Ventus adeſt: miſerabilis arte cucurrit
Veſtibus extentis.

Adde *Tacitum* Hiſt. V, 23. *Captae lintres ſagulis verſicoloribus, haud indecore pro velis iuuabantur.* Quo loco ſi quis mālit cum Florentino codice legi *pro telis*, alium ſibi habeat *Taciti* locum *Annal.* II, 24. *Claudae naues raro remigio, aut intentis veſtibus, et quaedam a validioribus tractae, reuertere.* Malim tamen ipſas nautarum veſtes, quibus ſe contra tempeſtatis iniuriam defendebant, cilicia, vel alia integumenta, ſubintelligas. Quamquam enim remiges in monumentis antiquis frequentius nudi in opere verſantur, vt eo promtius ſua videantur obire munia: reliqui tamen nautae ſe contra ventorum impetum veſtimentis muniuerunt, in primis gubernator ſingulari ornatu fuit inſignis, in formam pallii, de quo ornatu nauclerico *Plautus* agit *Mil. Glor.* IV, 4, 41. Cf. *Scheffer* de *milit nau.* L. II. c. 5. et 7. Opinor igitur, Methymnaeos, depoſitis veſtibus exterioribus, quas in nauiculis reliquerint, ſe venatui dediſſe, vt eo promtiores agilioresque feras perſequerentur, illamque ipſam integumentorum iacturam hoc loco deploraſſe. Sequitur enim c. XI. ἀλλὰ τοῦτο ἐπέπεσε καὶ ἄρχυσι.

BODEN.

Digitized by Google

p. 45. κόσμος κυνῶν·4) ὅσον δὲ ἀργύριον·5) τὰς ἀγρὰς ἅπαντις τούτων ἐκείνας ἔχων ὠνήσατο. Αὐθ' ὧν ἀξιῶμεν ἄγειν τοῦτον, πονηρὸν ὄντα καὶ πόλον, ὃς ἐπὶ τῆς θαλάττης νέμει τὰς αἶγας ὡς ναύτης. Τοιαῦτα οἱ Μηθυμναῖοι κατηγόρησαν.

ΚΕΦΑΛ. ια'.

Ὁ δὲ Δάφνις διέκειτο μὲν κακῶς ὑπὸ τῶν πληγῶν, Χλόην δὲ ὁρῶν[1]) παρεῖσαν, πάντων κατεφρόνει. Καὶ ᾧδε εἶπεν· Ἐγὼ νέμω τὰς αἶγας καλῶς. Οὐδέ ποτε ᾐτιάσατο κωμήτης οὐδὲ εἷς,[2]) ὡς ἢ κῆπον αὐξ ἐμὴ κατεβοσκήσατο, ἢ ἄμπελον βλαστάνουσαν κατέκλασεν. Οὗτοι δὲ εἰσι κυνηγέται πονηροὶ καὶ κύνας ἔχουσι κακῶς πεπαιδευμένους· οἵτινες τρέχοντες[3]) πολλὰ, καὶ ὑλακτοῦντες σκληρὰ, κατεδίωξαν αὐτὰς ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν,[4]) ὥσπερ λύκοι. Ἁλοὺ ἀπέφαγον

4) Οἵας δὲ κόσμος κυνῶν] *Xen.* de *venat.* κυνῶν δὲ κόσμος δέρμα, τελαμονίαι, ἱμάντες. *Canum ornatus, collaria, cinctus, lora.*

MOLLVS.

5) Ἀργύριον] N. Ἀργυρεον.

COLVMB.

1) Χλόην δὲ ὁρῶν] *Xenoph.* de *Venat.* ὅταν μὲν γάρ τις ὁρᾶται ὑπὸ τοῦ ἱρωμένου ἅπας ἑαυτῷ ἐγὶ βελτίων.

IVNGERM.

2) Οὐδὲ εἷς] *Ne vnus quidem*, idem quod οὐδείς. *Plutarch.* in *Mario*: ὡς οὐδὲ εἷς. *Lucian.* de *mercede conduct.* ὡς τοῦτος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς. Non est, qui bonum facit, ne vnus quidem: οὐδὲ εἷς. Vsus huius dictionis praecipuus est, cum quid factum esse, vel fieri posse diffitemur: quasi dixeris minime omnium, vel nullo modo. Apud Atticos frequenti

rum, illis instructus bonis, facile praestinauerit. Pro quibus ducere illum volumus, vtpote improbum caprarium, qui instar nautae iuxta mare suas pascit capras. Hunc in modum suam Methymnaei adornauerant accusationem.

CAPVT XI.

Verum Daphnis male habens, tot verberibus multatus, conspecta ibidem praesente Chloe, omnia haec susque deque habebat: atque ita fatus est. Ego equidem recte meas pasco capras. Ne vnus quidem incola huius pagi me culpauerit, mea quod capra vel hortum depauerit, vitemue germinantem defregerit. Mali sunt hi venatores, maleque institutos canes habent, qui illas multum currendo, ac duriter latrando, ad mare vsque de montibus ac campis instar luporum prosecuti sunt.

quenti est in vsu, tam in fine, quam initio periodi ἀδὲ ὡς, et μήτε ὡς, pro ἀδὲς, et μηδὲς. Quin inter vtramque vocem inseritur aliquando ἄν, quod ad sequens verbum referatur. *Demosth.* contra *Leptin.* Ὑμῶν τοίνυν ἀδ' ἂν ὡς ἀδὲν ἐμ ἰδίᾳ τοὶ δοίη, ταῦτα ἀφίλοιτο πάλιν. Nemo quidem vestrum, vel, ne vnus quidem vestrum, quicquam vlli vnquam abstulerit, quod ei semel dederit.

MOLLVS.

3) Τρέχοντες] Ita recte *Mollus* edidit ex Vrsiniano codice, nam *Columb.* et *Iunger.* scribunt: V. τρέχοντες. P. Editiones vero ante *Mollum* habuere τρέχοντες, quod plane nihil est.

BODEN.

4) Ἐπὶ τὴν θάλασσαν] Non ita recte abest articulus

ἐφαγον τὴν λύγον· ἐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν,5) ἢ κόμαρον,6) ἢ θύμον.7) ἀλλὰ ἀπώλετο ἡ ναῦς ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θαλάττης· ταῦτα χειμῶνες, οὐκ αἰγῶν, ἔστιν ἔργα. ἀλλὰ ἐθὴς8) ἐνέκειτο καὶ ἄργυρος· καὶ τίς πιστεύσει νῦν
p. 46. ἔχων,9) ὅτι τοσαῦτα φέρουσα ναῦς, πεῖσμα εἶχε λύγον;

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Τούτοις ἐπεδάκρυσεν ὁ Δάφνις καὶ εἰς οἶκτον ὑπηγάγετο τὰς ἀγροίκας πολύν· ὥστε ὁ Φιλητᾶς ὁ δικαστὴς ὤμνυε Πᾶνα καὶ νύμφας, μηδὲν ἀδικεῖν

lus ab editione Molliana. Paullo ante ſuſpectum mihi videtur illud αὐτὰς, quod nimis remotum eſt. Melius reponas αἶγας hunc in modum ſanato loco: Κατεδίωξαν αἶγας ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων· ἐπὶ τὴν θάλατταν. IDEM.

5) Πόαν] N. et V. λόγον. P. COLVMB.

6) Ἢ κόμαρον] Κόμαρος *Plin.* comarus et comaron. Ita *Plinius* vnedonem vocat libr. 15. cap. 24. Arbor eſt, quae et arbutus, et fructus eiuſdem, qui primo exortu viret, deinde flaueſcit, maturus vero rubet, aſpero tactu, nullo intus oſciculo, fagorum modo, quorum etiam effigiem refert. Sapor eius inſipidus, et auſterus, linguam et palatum ſtimulans, vnde et vnedonis nomen factum, quod, vno comeſto, alter, vel tertius, non expetatur. *Mathiol.* Fructus hic cibus caprarum eſt. Hinc frequens eius apud poetas mentio. Apud *Virg. Georg.* 3. v. 300.

Poſt hinc digreſſus, iubeo frondentia capris,
Arbuta ſufficere, et fluuios praebere recentes.

Item in *Ecl.* 3.

Dulce

Digitized by Google

At tamen vimen sunt depastae: non habebant enim in fabulo herbam, aut arbutum, aut thymum. At nauis a vento atque mari periit; hoc tempestati, non autem capris imputandum venit. Sed vestimenta et argentum naui continebantur. At quis credat, si sapit, nauim tanta vehentem bona, pro rudente, vimen habuisse?

CAPVT XII.

His dictis illachrymans Daphnis, omnino ad misericordiam agricolas commouit: quamobrem Philetas iudicem agens, per Pana atque Nymphas,

Dulce satis humor, depulsis arbutus hoedis.
Horat. libr. 1. od. 17.
Impune tutum per nemus arbutos,
Quaerant latentes et thyma deuiae
Olentis vxores mariti.
Columell. libr. 7. cap. 6. enumerans caprarum cibos, ita inquit: Ea sunt arbutus, atque alaternus, cythisusque agrestis. *Pallad.* XII, 13. Hoedis arbuti, et lentisci cacumina sunt saepe praebenda, nec non hedera. MOLLVS. et IVNGERM.

frutex surculosus et dodrantalis, foliis canis, exilibus, multis, immortalibus ex purpura candicantibus, suauissimi odoris, capitellis specie complicatarum formicarum, radice lignosa. Thymo mire delectantur apes, vsque adeo, vt *Plin.* lib. 12. cap. 18. dicat, apiarios prouentum mellis sperare, longe florescente thymo. MOLLVS.

7) Η θύμον] Θύμος et θύμον, thymus et thymum,

8) ἰθὺς] Male in Iuntica ἰθύς. BODEN.

9) Νῦν ἔχων] Mente praeditus, mentis compos, prudens, cordatus. Vsitata loquen-

Digitized by Google

ἀδικεῖν Δάφνιν, ἀλλὰ μηδὲ τὰς αἶγας· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸν ἄνεμον, ὧν ἄλλως εἶναι δικαστάς. Οὐκ ἔπειθε ταῦτα Φιλῆτας Μηθυμναίοις λέγων· ἀλλ' ὑπ' ὀργῆς ὁρμήσαντες, ἦγον τὸν Δάφνιν πάλιν, καὶ συνδεῖν ἤθελον. Ἐνταῦθα οἱ κωμῆται ταραχθέντες, ἐπιπηδῶσιν αὐτοῖς ὡσεὶ ψᾶρες,[1]) ἢ κολοιοί· καὶ ταχὺ μὲν ἀφαιρεῦνται τὸν Δάφνιν ἤδη καὶ αὐτὸν μαχόμενον· ταχὺ δὲ ξύλοις παίοντες, ἐκείνους εἰς φυγὴν ἔτρεψαν. Ἀπέσησαν δὲ ὁ πρότερον, ἔς τε τῶν ὀρῶν αὐτὰς ἐξήλασαν ἐς ἄλλας ἀγρούς. Διωκόντων δὲ τὰς Μηθυμναίας ἐκείνων, ἡ Χλόη κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἄγει πρὸς τὰς νύμφας τὸν Δάφνιν, καὶ ἀπονίπτει τε τὸ πρόσωπον[2]) ἡμαγμένον ἐκ τῶν ῥινῶν βαγεισῶν ὑπὸ πληγῆς τινος, καὶ τῆς πήρας προκομίσασα ζυμήτα

quendi ratio disertioribus. *Demosth.* pro corona: ἔστι δ' ὅτις τινίων προπηλακίζει, νῦν ἔχων ἐγκώμια, non arbitror, si quis paupertatem probris infectetur, mentis esse compotem. *Plut.* de cohibenda iracund. ὃς φασι τῶν μὴ ἐχόντων, οἱ τῶν ἐχόντων.

MOLLVS.

[1]) Ὡσεὶ ψᾶρες·] *Hausbeus ac sturni.* In nominat. dicitur ψὰς, et ψάρος. *Eustath.* παρὰ τὸ ψαίρειν, διακινῆσαι γὰρ τὰ παροπίπτοντα οἱ ψάρες ἐν τῷ διακαράσσειν καὶ ζητεῖν τροφήν τινα κάτοθεν. Ab eo quod terram pedibus movent et radunt, et obuia quaeque verrunt, dum alimentum sibi quaerunt, Frisii *Staarg.* Belgae *Spreeuwe*, Alii a ψαίρω, accelero. Sine dubio videtur auctor respexisse ad Homericum illud, quod habetur *Iliad.* ε.

Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν πίφος ἴσχεται, ἠὲ κολοιῶν,
Οὗλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα

Κίρκον

phas, nullam iniuriam Daphnidem, aut pauperiem feciſſe capras, iurat: verum mare atque ventos eſſe in culpa, quorum alios eſſe iudices. Haecce Philetas dicendo non perſuadebat Methymnaeis: ſed prae ira irruentes, iterum ductum Daphnidem conſtrictumque volebant. Ibi vicani conſternati in illos haud ſecus ac ſturni graculique impetum fecerunt, ereptoque ſubito Daphnide, etiamnum et ipſo pugnante, illos tundendo baculis, mox in fugam conuerterunt. Neque ante deſtiterunt, quam illos per montes alios in agros expuliſſent. Interea dum illi Methymnaeos perſequuntur, placide admodum Chloe, ad Nymphas deducto Daphnide, faciem eius aſperſam ſanguine, naresque ictu contuſas, abluit, atque e pera fermentati particulam panis

N 4 pro-

Κίρκον, ὅτε σμικρῆσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσι.
Horum autem ſicut ſturnorum agmen venit, vel graculorum,
Acute vociferantes, quando vident accedentem
Accipitrem, qui paruis caedem affert auibus,

Gregatim hae aues plerumque volant. Eſt enim, inquit *Plinius*, ſturnorum generi proprium, cateruatim volare (quod apud nos autumni hora fieri conſueuit) et quodam pilae orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. Ita, vt optime huic loco quadret haec ſimilitudo.

IDEM.

2) Ἀπονίπτω τε τὸ πρόσωπον] Vide quae notata ſunt ſupra. Vulnerati ac caeſi abluebantur. *Act.* 16. §. 33. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eos eodem noctis veſtigio cepit, et a plagis abluit. IDEM.

3) Zu

p. 47. τε μέρος,[3]) καὶ τυρῦ τμῆμά τι, δίδωσι φαγεῖν. Τότε μάλιστα ἀνακτησαμένη αὐτὸν, φίλημα ἐφίλησε μελιτῶδες ἁπαλοῖς τοῖς χείλεσι. Τότε μὲν δὴ παρὰ τοσοῦτον Δάφνις ἦλθε κακῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Τὸ δὲ πρᾶγμα ἐ ταύτη πέπαυτο, ἀλλ' ἐλθόντες οἱ Μηθυμναῖοι μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν, ὁδοιπόροι μὲν ἀντὶ ναυτῶν, τραυματίαι δὲ ἀντὶ τρυφώντων,[1]) ἐκκλησίαν τε συνήγαγον τῶν πολιτῶν, καὶ ἱκετηρίας θέντες,[2]) ἱκέτευον τιμωρίας ἀξιωθῆναι τῶν μὲν ἀληθῶν λέγοντες ἀδὲ ἕν, μὴ καὶ προσκαταγέλαστοι γένοιντο, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παθόντες ὑπὸ ποιμένων· κατηγορῦντες δὲ Μιτυληναίων ὡς τὴν ναῦν ἀφελομένων, καὶ τὰ χρήματα ἁρπασάν-

[3]) Ζυμίτε μέρος] Subaud. ἄρτε, ἄρτος ζυμίτης, vel ζυμίτης panis fermentatus. Et apud *Etymolog.* ἄρτοι ζυμῆται, sunt etiam οἱ μεγάλοι panes grandes. *Athenaeus* libr. 3. cap. 27. καὶ ζωμαῖοι δὲ πᾶνα τὸν ἄρτον καλῦσι. Νασὸς ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μίγας. Artos Romani panem vocant, Naſton panem fermentatum, et eum magnum.

IDEM.

Qui *Athen.* III. et *Pollu-ci* ζυμίτης, cui iidem opponunt ἄζυμον.

IVNGERM.

[1]) Τρυφώντων ἐκκλησίαν] Auctius Florent. et V. Τρυφώντων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ὄντων τέτες εἰς βοήθειαν ἦκεν ἱκέτευον, ἐκκλ. P.

COLVMB. et IVNGERM.

[2]) Ἱκετηρίας θέντες] *Peracta ſupplicatione. Plut.* τιθέναι τῷ θεῷ ἱκετηρίαν, peragere Deo ſupplicationem, ἱκετηρία interdum generaliter ſumitur pro ſupplicatione,

prolatam, caseique frustulum, dat illi comedendum. Cum iam maxime illum recreasset, osculum tenellis mellitum fixit labiis. Tum autem eo malorum venerat Daphnis.

CAPVT XIII.

Sed finis eo modo huius negotio nequedum impositus erat: nam Methymnaei magna cum difficultate domum suam, pro nautis viatores pedestres, atque pro deliciis, vulneribus onusti, redeuntes, in concionem suos coegerunt ciues, peracta supplicatione, orabant supplices, vt digna sibi illata iniuria vindicta habeatur, ne quidem verbum vllum verum praedicantes: ne sint insuper ludibrio hisce et id genus aliis a pastoribus iniuriis affecti;

ne, seu, vt veteres loquebantur, pro suppliciis. Vnde *Herodian.* libr. 7. ἱκετηρίας θαλλὰς, supplicationis ramos, hoc est, qui supplicationi adhiberi solent. *Isocrat.* de pace: ἱκετηρίας πολλὰς, καὶ δήσεις ποιήμενοι, multas supplicationes precesque facientes; in quo significatu hic sumitur: nisi arbitremur θέντες pro τάσσοντες hic fuisse scriptum, siue προτάσσοντες. Est enim ἱκετηρία alias ramus oleae lana obuolutus, quem supplices gestabant, et praetendebant. *Aristoph.* in *Plut.* ἱκετηρίαν ἔχοντα, vid. ad haec Scholiast. *Herod.* ἱκετηρίαν λαβών. *Liu.* Oratores ad Romanos cum infulis et velamentis miserunt. Quod Historici Graeci dicunt. ἱκετηρίαν ἔπεμψαν, legatos supplices miserunt. *Xiphil.* in Vitell. *Zosimus* libr. 3. ἐπὶ δὲ ἱκετηρίαι αὐτὰς ἁλισκόμενος προτεινομένους, cum miserabilem in modum supplices factos.

Digitized by Google

πασάντων πολέμῳ νόμῳ. 3) Οἱ δὲ πιστεύοντες διὰ τὰ τραύματα, καὶ νεανίσκοις τῶν πρώτων οἰκιῶν παρ' αὐτοῖς τιμωρῆσαι δίκαιον νομίζοντες, Μιτυληναίοις μὲν πόλεμον ἀκήρυκτον 4) ἐψηφίσαντο· τὸν δὲ στρατηγὸν ἐκέλευσαν δέκα ναῦς καθελκύσαντα κακουργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν. 5) Πλησίον γὰρ χειμῶνος ὄντος, ἐκ ἀσφαλὲς ἦν 6) μείζονα σόλον 7) πιστεύειν τῇ θαλάσσῃ. Ο δὲ εὐθὺς τῆς

ctos. *Idem* libr. 1. ἱκετηρίας ἀπὸ τῶν τοίχων προτεινομένας, cum de muro porrigebant supplices.

MOLLVS.

3) Πολέμῳ νόμῳ] *Iure belli.* Vel more hostium: Νόμος enim pro vtroque sumitur. *Herodian.* libr. 2. dicit πολεμίῳ νόμῳ· κυκλώσασθαι αὐτὸς πολεμίῳ νόμῳ. *Circuirent vniuersos more hostium.* IDEM.

4) Πόλεμον ἀκήρυκτον] *Bellum per praeconem, seu caduceatorem non indictum.* *Herodot.* ἀκήρυκτον πόλεμον Αθηναίοισι Αἰγινῆται ἐπέφερον. Aeginetae bellum Athenienſibus non indictum, non denuntiatum, intulerunt. Hic videtur ſumi pro bello acerrimo, et quod ſummis odiis geritur, ita, vt caduceator minime interueniat. Sic apud *Cteſiphont.* ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ἡμῖν ὁ πρὸς Θηβαίους πόλεμος.

IDEM.

5) Κακουργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν] Vaſtare, populari, maritimam illorum oram. Verbum hoc, praeter receptam ſignificationem, notat hic vaſtare: et dicitur peculiariter de praedonibus atque hoſtibus. *Thucyd.* libr. 2. Τοῖς μὲν λῃσὰς ἐκπλέοντας ἐξ ὀλίγων, καὶ τῆς ἄλλης λοιπίδος, κακουργεῖν τὴν Εὔβοιαν, vt damno afficerent, vaſtarentque Euboeam. Sic libr. 3. Τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν, loca propinqua ciuitati praedationibus, et incurſionibus infeſtare. *Xiphilin.* libr. 8. in Commod.

καὶ

accusantes autem Mitylenaeos ac si iure belli nauim ademissent, et reliqua bona rapuissent. Hi vero fide habita ob vulnera illa, nec non aequum censentes ire vltum iuuenibus, illustri apud illos loco natis, illatam iniuriam, acerrimum Mitylenaeis inferre bellum decreuerunt, belli praefectum iubentes, nauibus deductis decem, maritimam praedationibus atque incursionibus infestare oram. Non enim tutum

καὶ πολλὰ κακουργέντων (τῶν βρετάνων) cum Britanni multa vastassent. IDEM.

6) Οὐκ ἀσφαλὴς ἦν] Hv deest in editt. Iuntica, Commel. Iungerman. BODEN.

N. Οὐκ ἦν ἀσφαλής. COLVMB.

7) Στόλον] Ante paulo dixit δέκα ναῦς. Recte itaque haec nauium multitudo classis appellari poterit. Quippe, si pauciores fuissent, nomen classis mereri non potuisset. Sex sane non constituunt. (Mira narrat. BODEN.) *Florus* libr. I. cap. II. Extant et parta de Antio spolia, quae Maenius in suggestu fori, capta hostium classe, suffixit. Si tamen illa classis, nam sex fuere rostratae. Est autem Classis, seu exercitus naualis, vt optime definit clariss. *Ioannes Schefferus*, libr. 2. *de militia nauali*, iusta ordinataque nauium expeditarum, id est, armis, viris, nautis, ac remigibus probe instructarum, multitudo, quae fines hostium, non furtim latrocinantium more, sed palam et aperte audet inuadere. Graecis στόλος dicitur, ἀπὸ τῦ στέλλειν, hoc est, mittere. Hinc saepe ipsaemet copiae, quae στόλοντάι, hoc nomine veniunt. Aliquando στέλλειν idem est, quod πλεῖν nauigare, auctore *Scholiast. Eurip. in Hecuba.* A Latinis classis dici ab equitibus coepit, cum primum stipendia in eam contribuerent. Proprie enim, inquit

p. 48. τῆς ἐπιδόσης ἀναγόμενος αὐτερέταις στρατιώταις,[8]) ἐπέπλει τοῖς παραθαλαττίοις τῶν Μιτυληναίων ἀγροῖς. Καὶ πολλὰ μὲν ἥρπαζε ποίμνια, πολὺν δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄρτι πεπαυμένῳ τῷ τρυγητῷ· καὶ ἀνθρώπους δὲ ἐκ ὀλίγους, ὅσοι τότων ἐργάται. Ἐπέπλευσε καὶ τοῖς τῆς Χλόης ἀγροῖς καὶ τῷ Δάφνιδος· καὶ ἀπόβασιν ὀξεῖαν θέμενος, λείαν ἤλαυνε[9]) τὰ ἐν ποσίν.[10])

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Ὁ μὲν Δάφνις ἐκ ἔνεμε τὰς αἶγας, ἀλλὰ ἐς τὴν ὕλην ἀνελθὼν, φυλλάδα χλωρὰν ἔκοπτεν, ὡς ἔχοι τὴν[1]) τῷ χειμῶνος παρέχειν τοῖς ἐρίφοις τροφήν· ὥστε[2]) ἄνωθεν θεασάμενος τὴν καταδρομὴν, ἐνέκρυψεν ἑαυτὸν σελέχει καὶ ξύλῳ ξηρᾷ

quit *Seruius*, classes equitum dicimus. Alii ἀπὸ τῶν κάλων, a lignis, dictam volunt. *) Vnde et vnam aliquando nauim classem veteres appellauere. *Horat.* libr. 3. Od. 11.

Me vel extremos Numidarum in agros Classe releget.

Scholiast. Apoll. ad. vers. 704. σόλον τὸ τῆς μιᾶς νηὸς πλῆθος εἶπε, multitudinem vnius nauis classem dixit.

MOLLVS.

*) Quis absurdam hanc esse *classis* etymologiam neget, in triuio edoctus, dici ἀ καλεῖν s. kalando, multitudinem ad comitia, vel expeditionem bellicam conuocatam? Pro κλῆσις vocata est κλᾶσις, ac duplicato sibilo classis.

BODEN.

8) Αὐτερέταις στρατιώταις] Lege αὐτερίταις, quippe perperam apud *Pollucem* lib. 1. περὶ πλοίων legitur ἀντερέτης, pro αὐτερίτης. Apud *Thucyd.* recte αὐτερίτης, vt

et

tum erat, imminente hyeme, maiorem mari committere classem. Hic confestim die sequenti militum classicorum ope in altum prouectus, Mitylenaeorum agros mari proximos inuadens, multos greges, multum frumenti ac vini, paulo ante finita vindemia, hominesque non paucos, quicunque suam illis operam nauarunt, rapiebat. Inuadebat et sua classe Chloes atque Daphnidos agros: egressusque, quanta celeritate posset, quaeuis obuia agebat, ferebatque.

CAPVT XIV.

Verum Daphnis non pascebat capras, sed in syluam digressus, frondem amputabat virentem, quo hiberno haberet tempore, quod subministraret pabulum hoedis: quare e sublimi incursione hac conspecta, semet trunco et sub lignis aridae scissimae

et apud *Suidam*: αὐτιρέται, οἱ ἐλαύνοντες, καὶ μαχόμενοι. Οἱ αὐτοὶ καὶ ἐρέται, καὶ ὁπλῖται, qui remigant, et pugnant, data occasione. Qui sunt iidem et remiges, et milites. *Eustath.* οἱ αὐτιρέται δὲ ἄλλο τι δηλοῦσιν. ὅτι δηλαδὴ οἱ αὐτοί, ἐρέται εἰσὶ, καὶ ὁπλῖται. MOLLVS.

9) Λείαν ἤλαυνε] In V. est hoc scholion: εἰ μὲν ἔλαβε, τὸ λεη διφθογγον. εἰ δὲ μὴ, ἰῶτα. COLVMB.

10) Τὰ ἐν ποσὶν] *Quae sunt inter pedes*, proprie, vel *ante pedes*. *Hom.* dixit πρόπαροιθε ποδῶν. *Pindar.* παρὰ ποδός. Hoc loco τὰ ἐν ποσὶν, quae ante pedes erant, hoc est, obuia quaeque: quaecunque occurrebant. *Thucyd.* τὴν ἐν ποσὶν ἀεὶ αἰρῶν κώμην, obuium semper quemque vicum capere. MOLLVS.

1) Τὴν] Deest in plerisque editis. BODEN.

2) Τροφὴν· ὅτε] V. τροφὴν· καὶ

ξηρᾶς ὀξύνης. 3) Ἡ δὲ Χλόη παρῆν ταῖς ἀγέλαις· καὶ διωκομένη καταφεύγει 4) πρὸς τὰς νύμφας ἱκέτις, καὶ ἐδέετο φείσασθαι καὶ ὧν ἔνεμε, καὶ αὐτῆς διὰ τὰς θεάς· 5) ἀλλ' ἦν ἀδὲν ὄφελος. οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι πολλὰ τῶν ἀγαλμάτων κατακερτομήσαντες, 6) καὶ τὰς ἀγέλας ἤλασαν, κἀκείνην ἤγαγον ὥσπερ αἶγα ἢ πρόβατον παίοντες λύγοις.

p. 49. Ἔχοντες δὲ ἤδη τὰς ναῦς παντοδαπῆς ἁρπαγῆς μεστὰς, ἀκέτ' ἐγίνωσκον περαιτέρω 7) πλεῖν, ἀλλὰ τὸν οἰκαδε πλοῦν ἐποιοῦντο, καὶ τὸν χειμῶνα καὶ τοὺς πολεμίους δεδιότες. Οἱ μὲν γὰρ ἀπέπλεον εἰρεσίᾳ ταλαιπωροῦντες· 8) ἄνεμος γὰρ οὐκ ἦν.

ΚΕΦΑΛ.

καὶ ὅτι P. al. V. non habet καὶ. COLVMB.

3) Ὀξύνη, vel ὀξύα et ὀξύη] Ion. arbor apud Theophraſtum abieti non multum abſimilis, cui folium eſt ἐξακανθίζον ἐξ ἄκρου καὶ οἷς ὀξὺ συνηγμένον, vnde et denominata eſt. Gaza vertit Sciſſima. Alii fagum eſſe dicunt. MOLLVS. ♥ Στελέχει ξύλῳ ξηρᾶς ὀξύης. An rectius ξύλου? Caeterum ὀξύας eruditi fagum *Theophraſti* exponunt, a quibus et *Caſaub.* 4. ad *Athen.* 25. non diſſentit. *Gloſſ.* fagus, ὄξεινον leg. puto: faginus, ὀξύινος. Quidam et carpinum volunt. Sed de his viderint βοτανολόγοι· ἐγὼ δὲ ἐφ' οἷς μὴ φρονῶ, συγγνώμην φιλῶ, vt ait *Sophocl.* Niſi hoc adnotandum videtur ex oxya haſtas fabricatas, et inde eſſe, quod *Hom.* ἔγχεα ὀξυόεντα vocet, vt Il. Υ. Odyſſ. τ. Docet *Porphyr.* ὁμηρ. ζητημ. ιά. ἀλλ' ἐπεὶ μελίη τὸ δόρυ ἀπὸ τοῦ δένδρου τῆς μελίας δῆλον, ὡς καὶ τὸ μελίινον ἔγχος ἐκ μελίας τοῦ δένδρου, οὐ μὴν ὡς οἱ πολλοὶ τὸ μακρὸν καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα, ἐξ ὀξύης τοῦ δένδρου ὡς καὶ Ἀρχίλοχος ὀξύη ποτᾶτο ἀλλ' οὐ τὰ ὀξέα, ὡς οἱ γραμματικοὶ ἀποδιδάσκουσι. Quibus poſſunt addi

Digitized by Google

mae occultauit. Chloe aderat gregibus: et cum illam perſequerentur, ſupplex ad Nymphas confugiens, orabat, vt et illis, quos paſceret, gregibus, atque ſibi propter Deas parcerent. Sed ne hilum quidem profecit precando. Quippe haud paucis conuiciis atque probris ex Dearum ſimulacris laceſſitis, Methymnaei greges abegerunt, et illam ipſam non aliter, quam capram, aut ouem, virgis feriendo prae ſe egerunt. Illi naues ſuas iam praeda omnigena onuſtas habentes, non vlterius nauigare decernebant; ſed domum, hyemem hoſtemque timentes, dirigebant. Itaque ſoluebant inde, ſumma ope remis incumbentes, vento vtpote non illis operam dante.

CAPVT

addi iam ab aliis allata loca *Heſychii:* ὀξυόεντι, ὀξεῖ, ἢ ὀξυΐνῳ. ὀξεία δὲ εἶδος δένδρου, et *Euſtathii* Homerici interpr. κατὰ τὴν ὀξύαν τὸ φυτὸν, ἀφ' ἧς καὶ βέλη κατά τινας ὀξυόεντα.

IVNGERM.

Καὶ deeſt in *Iungermaniana.* BODEN.

4) Καταφιύγει] In editis: φιύγει. IDEM.

V. καταφιύγει. P. COLVMB. et MOLLVS.

5) Διὰ τὰς θεὰς] Articulus abeſt a Molliana. BODEN.

6) Καταπιερομήσαντες] *Maledictis inceſſentes*, vel *deridentes.* Odyſſ. N.

—τὸ δέ κιρτομέεσκεν ὄϊω.
Te autem illudentem puto:

Proprie verbis cor ſcindo. Vnde κέρτομος λόγος, ὁ κέας τίμενον, inquit *Euſtath.* Θυμοδάκης.

MOLLVS.

Καθάπερ τομήσαντες. IVNGERM.

7) Περιπτέρῳ] Codex meus habebat παρατέρῳ. MOLLVS.

8) Εἰρεσίᾳ ταλαιπωρῶντες] *Remigatione perfungentes.* *Thucyd.* lib. I. ὁ δὲ βιαιομέ-

νοις

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

Ὁ δὲ Δάφνις, ἡσυχίας γενομένης, ἐλθὼν εἰς τὸ πεδίον ἔνθα ἔνεμον, καὶ μή τε τὰς αἶγας ἰδὼν, μή τε τὰ πρόβατα καταλαβὼν, μήτε Χλόην εὑρὼν, ἀλλὰ ἐρημίαν πολλὴν, καὶ τὴν σύριγγα ἐῤῥιμμένην, ᾗ συνήθως ἐτέρπετο ἡ Χλόη, μέγα βοῶν καὶ ἐλεεινὸν κωκύων,[1] ποτὲ μὲν πρὸς τὴν φηγὸν ἔτρεχεν ἔνθα ἐκαθέζετο· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ὡς ὀψόμενος αὐτήν· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰς νύμφας, ἐφ' ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν.[2] Ἐνταῦθα καὶ ἐῤῥίψεν ἑαυτὸν χαμαὶ, καὶ ταῖς νύμφαις ὡς προδέσαις κατεμέμφετο.[3] Ἀφ' ὑμῶν ἡρπάσθη Χλόη, καὶ τοῦτο ἰδεῖν ὑμεῖς ὑπεμείνατε; ἢ τὰς

ναις ταλαιπορεῖν, cum laboribus illis perfungi nollent. Aliquando ταλαιπορεῖν, est vexari. *Greg.* ὑπαιθρίοις κρυμοῖς, καὶ ὄμβροις ταλαιπορεῖν, subdialibus frigoribus, imbribusque vexari.

IDEM.

[1]) Κωκύων] *Plorans.* Codex habebat κοκκύων. *Hom.* Il. τ. v. 284.

Ἀμφ' αὐτῷ χαμάδις, λιγὺ ἐκώκυε.

Circa ipsum (Patroclum) fusa stridule lamentabatur Briseis.

Il. χ. 407.

Κώκυσεν δὲ μάλα μέγα κατὰ μέμφετο.

IDEM.

Leg. κωκύων, vel κοκκύζων. Prius placet.

IVNGERM.

Praeter Iungermanum etiam Commelinus ediderat κοκκύων, quod merito emendandum fuit. Apud *Homerum* tamen non nisi de feminis adhibetur κωκύειν, de Briseide, Hecuba, Thetide, Penelope, Troianisque mulieribus. In *Achille Tatio* vero L. I. c. 13. etiam de Clinia ponitur: Διολύγιον ἐκώκυσε.

BODEN.

[2]) Ἐφ' ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν] Verti: *ad quas illa se vertens,*

CAPVT XV.

Daphnis, iam tranquillitate obortâ, ingressus campum, vbi pascere solebant, sed neque conspectis capris, neque deprehensis ouibus, neque inuenta Chloe, sed vbique magna solitudine, et proiecta fistula, qua se pro more oblectabat Chloe, magno clamore, miserabilique ploratu edito, nunc cursu contendebat ad fagum, vbi sederat: nunc vero ad mare, tanquam visurus illam: aliquando ad Nymphas, ad quas illa se vertens confugerat. Ibi sese prostrauit humi, proditionis Nymphas insimulans. In conspectu vestro rapta est Chloe, idque videre oculis vestris sustinuistis? Illa quae vobis texere coronas;

vertens, confugerat, vt subaudiatur ἑαυτὸν. Vsus enim *Hom.* actiua significatione est Il. λ. 582.

Αὐτίκα τόξον ἕλκετ' ἐπ' ἠϊόνι πόλῳ.

Statim tendebat et vertebat arcum aduersus Eurypylum.

At si pass. sign. capias, expones τὸ ἑλκόμενον, quum traheretur. Quod nequaquam improbo. Aduertendum est hoc verbum de iis dici, qui ad templa et ad aras confugiunt. *Pausan.* libr. 5. Ἄλλοι ἕλκειν κάτεισιν ἐς ἱκέτευμα τῆς Δήμητρος, et libr. 10. αὐτὸν (κάτεισιν) ὁ Ἄλυς ἐφέλκει. *Virg.* Aeneid. 2.

Ecce trahebatur passis Priameia virgo Crinibus a templo.

In verbo quippe inest contumelia, trahi enim noxiorum est.

MOLLVS.

3) Κατεμέμφετο] In antiquissimis editionibus legitur ἐμέμφετο.

BOSCH.

V. κατεμέμφετο. P.

GOLVME.

τὰς στεφάνας ὑμῖν πλέκουσα· ἡ σπένδουσα τῷ πρώτῳ γάλακτος.4) Ης καὶ ἡ σύριγξ5) ἥδε ἀνάθημα. Αἶγα μὲν ἐδῆ μίαν μοι λύκος ἥρπασε, πολέμιοι δὲ τὴν ἀγέλην καὶ τὴν συννέμουσαν. Καὶ τὰς μὲν αἶγας ἀποδέρουσι, καὶ τὰ πρόβατα καταθύουσι· Χλόη δὲ πόλιν οἰκήσει.6) Ποίοις ποσὶν ἆπειμι παρὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ἄνευ τῶν αἰγῶν, ἄνευ Χλόης, λειπεργάτης ἐσόμενος; ἔχω γὰρ νέμειν ἔτι ἐδέν. Ενταῦθα περιμένω7) κείμενος ἢ θάνατον ἢ πολέμιον8) δεύτερον. Αρα καὶ σὺ Χλόη τοιαῦτα πάσχεις; ἆρα μέμνησαι τῷ πεδίου τῷδε, καὶ τῶν νυμφῶν τῶν δε,9) κἀμέ; ἢ παραμυθῆνταί σε τὰ πρόβατα καὶ αἱ αἶγες αἰχμάλωτοι μετὰ σᾶ γενόμεναι;

p. 50.

ΚΕΦΑΛ. ις'.

Ταῦτα1) λέγοντα αὐτὸν, ἐκ τῶν δακρύων καὶ τῆς λύπης, ὕπνος βαθὺς καταλαμβάνει· καὶ αὐτῷ αἱ τρεῖς ἐφίσανται νύμφαι, μεγάλαι γυναῖ-

4) Η σπένδουσα τῷ πρώτῳ γάλακτος] Crebro lactis mentio in vsu sacrorum. *Theocrit.* εἰδ. 5.

Στάσω δὲ κρητῆρα μίαν λευκοῖο γάλακτος
Τᾶις Νύμφαις.

Statuam craterem magnum albi lactis
Nymphis.

Plut. in Rom. ἐπισπένδουσι γάλα τοῖς ἱεροῖς. Firmat hoc *Maro*, cuiusuis antiquitatis tenaciſſimus, *Eclog.* 5.

Pocula bina nouo ſpumantia lacte quotannis etc.

Quale lac Graeci Νεόβλητον, et Νεαλὲς γάλα vocant. In ſacrificio Mithridatis facto Ioui militari, etiam lac adhibitum fuiſſe refert *Appianus.* MOLLVS.

Perti-

ronas; illa, quae vobis primitias lactis libare assolet, cuius etiam haecce fistula vobis dicata pendet. Nullam quidem lupus mihi capram eripuit; sed hostes gregem, et illam, quae vna pascebat mecum. Quin capras excoriabunt, et oues immolabunt; Chloe deinceps in ciuitate habitabit. At quibus pedibus patrem et matrem, operis desertor, sine capris, siue Chloe, adibo? Amplius quod pascam non habeo. Hic iacens, aut mortem, aut alterum hostem exspecto. An tu talia pateris Chloe? Meministine amplius huius campi, Nympharum harum, atque mei? Num tibi etiam solatium capellae, ouesque vna tecum in captiuitatem abductae, praebent?

CAPVT XVI.

Haec ipsum dicentem post lacrimas et moerorem, somnus profundus occupat, atque tres illae Nymphae, mulieres procerae et formosae, semi-

O 2

Pertinent Nymphae cum reliquis diis rusticis ad Numina ἄοινα, quibus pro vino lac libatum. Vid. *Stuck.* de *sacrif.* p. 72. BODEN.

5) Ἡ σύριγξ] Articulus deest in *Iungerm.* IDEM.

6) Πάλιν εἰκάσει] Πάλιν λοιπὸν εἰκάσω. IVNGERM.

7) Περιμένω] Coniectura Iungermani περιμενῶ, omnino probanda. BODEN.

8) Πάλαμαι] Leg. πολέμιοι. MOLLVS.

9) Τῶν δὲ] Coniectura edit. Neapolitanae τῶνδε. BODEN.

10) Ταῦτα] V. τοιαῦτα. P. IDEM.

11) Με-

γυναῖκες καὶ καλαί·2) ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι·3) τὰς κόμας λελυμέναι· καὶ τοῖς ἀγάλμασιν ὅμοιαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐώκεσαν ἐλεῖσαι τὸν Δάφνιν· ἔπειτα ἡ πρεσβυτάτη λέγει ἐπιῤῥωννύουσα. Μηδὲν ἡμᾶς μέμφου Δάφνι· Χλόης γὰρ ἡμῖν μᾶλλον
p. 51. ἢ σοι μέλει. Ἡμεῖς καὶ παιδίον ὂσαν αὐτὴν ἠλεήσαμεν, καὶ ἐν τῷ δὲ4) τῷ ἄντρῳ κειμένην αὐτὴν ἀνεθρέψαμεν. Ἐκείνη παιδίοις κοινὸν ἐδὲν ἔχει5) καὶ τοῖς προβατίοις τῦ Λάμωνος.6) Καὶ νῦν δὲ ὑμῖν περφρόντισαι τὸ κατ' ἐκείνην· ὡς μήτε εἰς τὴν Μήθυμναν κομισθεῖσα δηλεύοι, μήτε μέρος γένοιτο λείας πολεμικῆς. Καὶ τὸν Πᾶνα ἐκεῖνον τὸν ὑπὸ τῇ πίτυϊ ἱδρυμένον, ὃν ὑμεῖς ἐδέποτε ἐδὲ ἄνθεσιν ἐτιμήσατε, τῦτον7) ἐδεήθημεν ἐπίκουρον γενέσθαι Χλόης· συνήθης γὰρ στρατοπέδοις8) μᾶλλον ἡμῶν, καὶ πολλὰς ἤδη πολέμους ἐπολέμησε τὴν ἀγροικίαν κατα-

2) Μεγάλαι γυναῖκες] *Homerus* ait, Vlyſſem apparuiſſe μείζονα, maiorem. Dabant quippe veteres ſuis diis corpus maius corporibus mortalium.

MOLLVS et IVNGERM.

Sic *Achilles Tat.* L. I. Ἐφίσατο δέ μοι γυνὴ φοβερὰ καὶ μεγάλη. Et *Phaedrus* L. IV. *Caſtorem* et *Pollucem* vocat iuuenes, humanam ſupra formam.

RODEN.

3) Ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι] Talis habitus tribuitur etiam Europae comitibus, ab *Achille Tat.* lib. I. c. 1. Κόμαι κατὰ τῶν ὤμων λελυμέναι· τὸ στέλος ἅπαν γεγυμνωμένον· τὸ μὲν ἄνω, τῇ χιτῶνος, τὸ δὲ κάτω, τῇ περιδίλῃ. Crines per humeros diffuſi, crus totum illis nudum, ſuperne quidem tunica, infima vero parte calceo.

MOLLVS ex COLVMB.

4) Τῷ δὲ] In plerisque erat ᾧδε, quod ad reliquarum

feminudae discalceataeque, crinibus solutis, signis illis similes, illi superueniunt. Visaeque fuerunt primum misereri Daphnidis, deinde natu maxima, animum dictis addens, inquit: Noli nos insimulare Daphni: nobis quippe magis curae, quam tibi est, Chloe. Nos eius etiamnum infantis misertae fuimus, et hocce in antro iacentem nutriendam curauimus. Nihil illa commune habet cum agris ouiculisque Lamonis. Atque res illius etiamnum nobis sunt curae: ne videlicet, abducta Methymnam, seruiat, aut pars bellicae praedae fiat. Nos illum hunc Pana, qui pinu sub hac sedem habet, quem vos nunquam adhuc vllis decorastis floribus, hunc, inquam, orauimus, vt Chloae suppetias veniat. Magis enim, quam nos, assueuit castris: atque relicta hacce villa, plurima bella gessit: atque abit

rum exemplum emendaui. BODEN.

5) Ἐχω[Deest in Iungermania. IDEM.

6) Ἐκεῖνα — Λάμωνος] ἴσως· ἐκείνη κοινὸν ἔδει παιδίοις κ. τ. λ. IVNGERM.

7) Τοῦτον.] Τοσοῦτον. IDEM.

8) Συνήθης γὰρ στρατοπέδοις μᾶλλον ἡμῖν] *Magis enim, quam nos, assueuit castris.* Pan ipsemet apud *Lucianum* bellatorem se praedicat in *bis accusat.* Τὰ δὲ ἄλλα αὐτάλης, καὶ χορευτὴς, καὶ πολεμικὸς, ἢν δέῃ. Caeterum etiam pastor, saltator, et si sit opus, bellator. Suam etiam in bello iactat fortitudinem apud *Luc.* in *dial. Merc. et Panis.* πρώην δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, ὅτε ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὅσα καὶ ἀρίστου ἠρίστη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει στάλαιον. Nuper quoque Athenienſibus opem ferens, ita strenue in Marathone me gessi, vt fortitudinis

καταλιπών. καὶ ἄπεισι τοῖς Μηθυμναίοις ἐπ ἀγαθὸς πολέμιος. Κάμνε δὲ μηδέν· ἀλλὰ ἀναπαὰς ὄφθητι Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ· οἱ καὶ αὐτοὶ κεῖνται χαμαί, νομίζοντες καί σε μέρος γεγονέναι τῆς ἁρπαγῆς. Χλόη γάρ σοι τῆς ἐπιέσης ἀφίξεται μετὰ τῶν αἰγῶν, μετὰ τῶν προβάτων· καὶ νεμήσετε 9) κοινῇ, καὶ συρίσετε κοινῇ.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Τὰ δὲ ἄλλα μελήσει περὶ ὑμῶν ἔρωτι. Τοιαῦτα ἰδὼν καὶ ἀκούσας Δάφνις, ἀναπηδήσας τῶν ὕπνων καὶ ὑφ' ἡδονῆς 1) καὶ λύπης μεγὸς δακρύ-
p. 52. ων, 2) τὰ αἰγάλματα τῶν νυμφῶν προσεκύνει, καὶ ἐπηγγέλλετο σωθείσης Χλόης, θύσειν τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην. δρεμὼν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν πίτυν ἔνθα τὸ 3) τῦ Παγὸς ἄγαλμα ἵδρυτο, τραγοσκελὲς, κερασφόρον, 4) τῇ μὲν σύριγγα, 5) τῇ δὲ τράγον πη-

δῶντες

dinis praemium tulerim, antrum illud ſcilicet, quod eſt ſub arce. Fuit etiam Pan Bacchi ſocius in expeditione Indica.

MOLLVS.

Vnde in Syringa, ſiue ea *Simmiae* eſt, ſiue *Theocriti* de Pane: Οὔ ἄδε πάρος φρένα τέρμα σάκους.

IVNGERM.

9) Νομιύσιτι] Codex habebat, Νιμήσιθι.

MOLLVS.

N. νομήσιτι. V. νιμήσιτι. P. COLVMB.

Νομήσιθι. IVNGERM.

1) Καὶ ὑφ' ἡδονῆς] In codice erat: καὶ κοινῇ ἡδωνῆς.

MOLLVS.

N. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης δακρ. V. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης μετὸς δακρ. P.

COLVMB.

2) Δακρύων] Κρύων in *Iungermaniana*.

BODEN.

3) Ες-

non vtilis Methymnaeis hostis futurus. Noli laborare hac de re: sed, vbi surrexeris, prodi in conspectum Lamonis et Myrtalae, qui et ipsi humi iacent, rati, te partem esse factum huius rapinae. Postero die tibi vna cum capris ouibusque Chloe redibit: atque vna pascetis, et vna fistula canetis. Caetera de vobis curae erunt cupidini.

CAPVT XVII.

Hisce visis ac auditis, Daphnis, e somno exiliens, prae laetitia ac moerore obortis lacrymis, Nymphārum signa adorat, vouens, sospite Chloe, optimam ex capris sese oblaturum: directoque contendens cursu ad pinum, vbi Panis simulacrum positum erat, pedibus hircinis, cornigerum, altera manu fistulam, altera hircum salientem tenens, eumque adorans, proque Chloe

3) Ἔνθα τὸ] *Iungerm.* et *Commel.* ἔνθεν τὸ.

IDEM.

4) Τραγοσκελὴς, κερασφόρος] Eiusmodi descriptio Panis extat apud *Lucian.* ἐν τῇ ἐκκλ. τῶν θεῶν· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγου τράγῳ διαφέρων ἐστίν. Quorum hic quidem cornutus, dimidiati corporis, inferiore parte capram referens, barbaque promissa, parum ab hirco differt Et in dial. *Pan.* et *Mero.* εἶτ' κερασφόρος, καὶ τραγοσκελὴς, μὴ λυπεῖτο σε. Quod si cornutus es, sunt verba matris ad Pana, ac pedibus hircinis, ne id aegre tibi fit.

MOLLVS.

5) Τῇ μὲν σύριγγα] *Altera manu tenens fistulam.* Recte: Pan enim Musicus inter

Digitized by Google

δῶντος κατέχον,[6]) κἀκεῖνον προσεκύνει, καὶ ἠύχετο ὑπὲρ τῆς Χλόης, καὶ τραγον θύσειν ἐπηγγέλλετο. Καὶ μόλις ποτὲ περὶ ἡλίῳ καταφορὰς παυσάμενος δακρύων καὶ εὐχῶν, ἀράμενος τὰς φυλακίδας, ἃς ἔκρυψεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν· καὶ τὰς[7]) ἀμφὶ τὸν Δάμωνα πένθος ἀπαλλάξας καὶ εὐφροσύνης[8]) ἐμπλήσας, τροφῆς τε ἐγεύσατο, καὶ ἐς ὕπνον ὥρμησεν, οὐδὲ τῶτον ἀδακρυν· ἀλλ' εὐχόμενος μὲν

inter paſtores perhibetur, *Lucian.* in citato ſupra dial. *Panis* et *Merc.* καὶ μὴν ἐ καταισχύνω σε, ὦ πάτερ, μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ κατυρές. Atqui, pater, non futurus ſum tibi dedecori: Muſicus enim ſum, et fiſtula prorſus ſtridulum cano. Hinc συρίστης, id eſt, fiſtulator, nuncupatus, vt *Phurnutus* habet.

IDEM.

[6]) Τῇ δὲ τράγου παιδὸς κατέχον.] Malo κατέχων. Nullus dubito, quin noſter alludat ad ritum Athenienſium, qui Pani hircum coleatum ſacrificare ſolent, *Lucian.* in *bis accuſat.* Vbi Pan ipſe loquens inducitur: ἔωσι δὲ οἱ, ἢ τράγος, τῷ ἴτυος ἐμπίστης, ἐπιλιξάμενοι τράγου ἄπεχον, θύσει μοι. Sed tamen bis terue quotannis aſcendentes, ſegregato ab hoc hirco aliquo coleato, mihi ſacrificant.

IDEM.

Placet cum Vrſ. et ipſius C. κατέχον, Pan nempe altera manu fiſtulam, altera hircum, tenebat. Daphnidi namque, vnde hircus eſſet; cui in illa direptione adeo nil reliquum, et cui bono fiſtulam in vna manu ſupplicans tenuiſſet? Fiſtulam enim Pani tribuunt. *Lucian.* dialog. *Iou.* et *Ganymed.* τὸ γὰρ ὁ Πὰν ἰσόπους; ἔτι πᾶς σύριγγα οὐκ ἔχων, αὐλὸς λέγεται, αὐλὸς λάβρις δὲ τὸ σκέλη, etc. Idem *Baccho*; τερέσιοι ἄνθρωποι (Pana) τράγου τὸ μέρος ἰσοπέτα, καὶ μίτραν τὸ σκέλη, κέρατα ἔχοντα,

preces fundens, promittebat se hircum sacrificaturum. Deinde aegre circa solis occasum flendi ac precandi finem faciens, sublatis, quas inciderat, frondibus, ad villam rediit; insuper Lamone moerore liberato, impletoque gaudio, cibum sumsit, et ad somnum festinauit, non sine lacrymis transactum: sed iterum precatus, vt

τα, βαθυπώγωνα, ὀργίλον, καὶ θυμικὸν, θατέρᾳ μὲν σύριγγα φέροντα, τῇ δεξιᾷ δὲ ῥάβδον καμπύλην, ἀπηρμένον καὶ περιτετιμωμένα, etc. Idem δὶς κατηγορουμένων· ὅτις ἔτος ὁ πρεσβύτης ἐστιν, ὁ κερασφόρος, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λάσιος ἐκ τοῦ σκελοῦ. v. et *Schol. Theocr.* Idyll. 1.

IVNGERM.

N. et V. κατίχων, al. V, κατίχον. P.

COLVMB.

7) Καὶ τῷ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα] Lege τὰς ἀμφὶ caet. Οἱ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα, pro Lamone ipso. Et sic mox infra leg. τὰς ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα. Sic et alias *Longus* loqui amat.

IVNGERM.

V. τὰς. P. COLVMB.

Ita *Hom.* Il. γ. Οἱ δὲ ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον, Pro *Priamus et Panthous.* *Lucian.* Οἱ μὲν τοι ἀμφὶ Ἀριστιππόν τε, καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο. Aristippus et Epicurus primas apud ipsos tenebant. Tenendum tamen in nonnullis, vt recte monet *Stephanus*, locis ambiguum esse, vtro modo intelligendus sit hic sermo. Hinc nonnulli verba *Thucydidis*, οἱ ἀμφὶ τὸν Ὀρφέα, Orpheus et eius sectatores. Alii tamen simpliciter Orpheus verterunt.

MOLLVS.

Τῷ in omnes editiones irrepserat. RODEN.

8) Εὐφροσύνης] Lege καὶ εὐφροσύνης. MOLLVS.

9) Τὰς

μὲν αὐθις τὰς νύμφας ὄναρ ἰδεῖν 9), εὐχόμενος δὲ τὴν ἡμέραν γενέσθαι ταχέως, ἐν ᾗ Χλόην ἐπηγγείλαντο αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Νυκτῶν πασῶν ἐκείνη ἔδοξε μακροτάτη γεγονέναι. Επράχθη δὲ ἐπ' αὐτῆς τάδε. Ο στρατηγὸς ὁ τῶν Μηθυμναίων ὅσον δέκα σταδίους ἀπελάσας, ἠθέλησε τῇ καταδρομῇ τοὺς στρατιώτας κεκμηκότας
p. 53. ἀναλαβεῖν, ἄκρας ἔν ἐπεμβαινούσης τῷ πελάγει λαβόμενος, ἐπεκτεινομένης μηνοειδῶς, ἧς ἐντὸς θάλασσα γαληνότερον τῶν λιμένων ὅρμον εἰργάζετο, ἐνταῦθα τὰς ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν [1]) μετεώρους [2]) διορμίσας, ὡς μηδεμίαν ἐκ τῆς γῆς τῶν ἀγροίκων τινὰ

9) Τὰς Νύμφας ὄναρ ἰδεῖν] *In somnis videre Nymphas.* Videtur subaudiri praepositio κατὰ. *Matth.* 2. de magis: Χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, in somno diuinitus admoniti, ne reuerterentur ad Herodem. Attamen a probatis autoribus crebro id dicendi genus enunciatur sine praepositione, vt videre est hoc loco, et apud *Plutarch.* in *Pericl.* ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα, dea per quietem se offerens: Et *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπισὰν τα οἱ τὸν Αλέξανδρον. Item de mercede conduct. εἰδ' ὄναρ λευκῷ ἄρτῳ ἐμφορηθείς. Qui ne per somnum quidem vnquam fuerit albo pane saturatus.

IDEM.

1) Ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν] *Nauibus anchoris stabilitis.* Ad eundem modum *Thucyd.* ὁρμίζοντες ἐπ' ἀγκυρῶν, anchoris stabilientes.

IDEM.

2) Μετεώρους] Μετέωροι ναῦς, sunt, inquit *Budaeus*, naues, quae in alto nauigant. Sic *Thucyd.* lib. I. καθορῶσι τὰς τῶν κακούργων ναῦς μετεώ-

Digitized by Google

Nymphas in somnis videat, ocyusque oriatur dies, qua illi Chloes promiserant reditum.

CAPVT XVIII.

Haec ipsa nox omnium esse longissima illi visa fuit, qua quidem haecce fuere gesta. Praefectus Méthymnaeorum in altum decem circiter stadia progressus, suos illa incursione defatigatos milites voluit recreatos, quare nactus promontorium in mare excurrens, lunataque exporrectum forma, cuius sinus ipsis portubus tranquilliorem efficiebat stationem, ibidem nauibus anchoris stabilitis, ne vlli ex terra quispiam agrestium negotium facesseret,

μετεώρους καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεύσας. Hinc *Suidas*: μετεώρους ναῦς, παρὰ Θουκυδίδῃ, ἀντὶ τῶν πλαγίᾳ, καὶ μὴ ἐπ' ἀγκυρῶν ἑσταμένας, ἀλλ' ἀπεχούσας τῆς γῆς. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀπεχόντων τῆς γῆς, καὶ ἐν ὄρει ὄντων. ἢ περὶ τῶν ἀφεῖναι τὴν γῆν, καὶ περὶ τὸν ἀέρα λοιπὸν ὄντας. Hoc est: Μετεώρους ναῦς apud *Thucydidem* legimus libr. 1. pro nauibus, in pelago versantibus, et fluctuantibus, et quae non stant in anchoris, id est, quae nullis anchoris firmantur: sed a terra sunt remotae. Per translationem, ductam ab illis, qui remoti sunt a terra, et qui sunt in montibus, vel quod terram reliquerint, et in aere postea versentur. Sed illa explicatio nequaquam huic loco conuenit. Quippe naues, quae hic dicuntur μετέωροι, stabant ad ancheras, et quidem in statione. Itaque tenendum est, falli in eo *Suidam*, cum non tantum naues μετέωροι dicantur, quae altum tenent, verum etiam ad anchoras collocatae naues. *Thucyd.* L. 4.

Καὶ

τινὲς λυπῆσαι, ἀνῆκεν 3) τὰς Μηθυμναίας εἰς τέρψιν εἰρηνικήν. Οἱ δὲ ἔχοντες πάντων ἀφθονίαν ἐκ τῆς ἀρπαγῆς, ἔπινον, ἔπαιζον 4), ἐπινίκιον ἑορτὴν ἐμιμοῦντο. 5) Ἀρτι δὲ παυομένης ἡμέρας, καὶ τῆς τέρψεως ἐς νύκτα ληγούσης, αἰφνίδιον μὲν πᾶσαν ἡ γῆ ἐδόκει λάμπεσθαι πυρί· κτύπος δὲ ἠκούετο ῥόθιος κωπῶν ὡς ἐπιπλέοντος μεγάλα στόλα· ἐβόα τις ὁπλίζεσθαι τὸν στρατηγὸν, ἄλλος ἄλλον 6) ἐκάλει, καὶ τετρῶσθαί τις ἐδόκει· καὶ ἡμιθνήτι ἔκειτο νεκρῷ μιμούμενον. εἰκασεν ἂν τις ὁρᾶν νυκτομαχίαν 7) ἐκ παρόντων πολεμίων.

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Τῆς δὲ νύκτὸς αὐτοῖς τοιαύτης γενομένης, ἐπῆλθεν ἡμέρα πολὺ τῆς νυκτὸς φοβερωτέρα. 1) Οἱ τραγοὶ μὲν οἱ τῆς Δάφνιδος καὶ αἱ αἶγες κιττὸν

Καὶ τῶν νεῶν ἃς ἐκέκτηντο ὅρμοι, αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ἐρῶντο κατὰ μέρος, αἱ δὲ μετέωροι ὥρμουν. Hic *Scholiast.* in μετέωροι annotat ἔγγυς ἐπ' ἀγκυρῶν. Hoc est: Quaedam nauium, quae ſtationem non habebant, per vices commeatum in terra ſumebant, quaedam ad anchoras ſtabant. IDEM.

3) Ἀνῆκεν] In Molliana legebatur ἀνῆκαν. Forte reponendum eſt ἀνῆγεν. BODEN.

4) Ἔπινον, ἔπαιζον] Epizeuxis, quando nempe ſonus idem continuo iteratur in eadem ſententia. MOLLVS.

5) Ἐπινίκιον ἑορτὴν ἐμιμοῦντο] Id vocauit *Lucianus* in *Nauig.* εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια, victoriae conuiuium celebrare. Et *Demoſth.* ἐπινίκια ἑστιᾶν, epulum dare ob partam victoriam. IDEM.

Ἑορτά-

faceſſeret, oblectationem Methymnaeis omnis periculi ſecuram indulſit. Illi autem, omnium rerum copia hac ex rapina affluentes, bibebant, ludebant, et victoriae monumentum feſtum quaſi agitabant diem. In veſperam iam inclinante die, atque ſub noctem voluptate finiente, viſa fuit repente vniuerſa terra collucere flammis, atque ingens audiri remorum ſtrepitus, tanquam hoſtiliter magna adnauigante claſſe. Clamabat quidam, vt ſe belli dux armis accingeret: alius alium vocabat, videbaturque non nullus vulneratus: imo erat, quod faciem cadaueris prae ſe ferebat. Putaſſes videre nocturnum praelium, hoſte nullo praeſente.

CAPVT XIX.

Huiuscemodi illis tranſacta nocte, illuxit dies longe nocte terribilior. Hirci enim, qui erant Daphnidis, atque caprae hederam ſuis cum corymbis

Εσχάζειν τὰ ἱππεῖα dicit *Lucianus.* IVNGERM.

6) Αλλον] Deeſt in exemplari Iungermani cura BODEN.

Πανικὸν δεῖμα, vt ait *Agath.* L. III. IVNGERM.

7) Vide νυκτομαχίαν apud *Maronem* libr. 2. Aeneid.

Vadimus immiſti Danais haud numine noſtro
Multaque per coecam congreſſi praelia noctem
Conſerimus.

Et poſtea:

Hic, primum ex alto delubri culmine telis
Noſtrorum obruimur: oriturque miſerrima caedes
Armorum facie, et Graiarum errore iubarum. MOLLVS.

Vide et *Agath.* L. III. p. 89. IVNGERM.

1) Φοβιζοντίας] Vitium Iungermanianae φοβιζοντίας. BODEN.

2) III.

p. 54. τὸν ἐν τοῖς κέρασι κορυμβοφόρον εἶχον· οἱ δὲ κριοὶ καὶ οἱ οἶες τῆς Χλόης λύκων ὠρυγμὸν ὠρύοντο. Ὠφθη δὲ καὶ αὐτὴ πίτυος ἐξεφανωμένη.[2] ἐγίνετο καὶ περὶ τὴν θάλασσαν αὐτὴν πολλὰ παράδοξα. αἵ τε γὰρ ἄγκυραι κατὰ βυθοῦ πεφωμένων ἀναφέρεσθαι ἔμενον. αἵ τε κῶπαι καθιέντων εἰς εἰρεσίαν ἐθραύοντο. καὶ δελφῖνες πηδῶντες ταῖς ἐρέταις παίοντες τὰς ναῦς ἐξ ἁλὸς ἔλυον τὰ γομφώματα· ἠκούετό τις καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθίας πέτρας[3] τῆς ὑπὸ τὴν ἄκραν σύριγγος ἦχος· ἀλλαὶ δὲ ἕτερπεν, ὡς σύριγξ.[4] ἐφόβει δὲ τοὺς ἀκούοντας, ὡς σάλπιγξ. Ἐταράττοντο ἔν, καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον, καὶ πολεμίους ἐκάλουν τοὺς ὁ βλεπομένους· ὥστε πάλιν εὔχοντο νύκτα ἐπελθεῖν ὡς τευξόμενοι σπονδῶν ἐν αὐτῇ. Συνετὰ μὲν ἦν πᾶσιν ἦν τὰ γινόμενα τοῖς φρονοῦσιν ὀρθῶς, ὅτι ἐκ Πανὸς ἦν τὰ φαντάσματα[5] καὶ

[2]) Πίτυος ἐξεφανωμένη] Scil. φάνη. *Plat.* in *Sym.* ἐξεφανωμένου αὐτοῦ φάνη. MOLLVS.

[3]) Ὀρθίας πέτρας] Sic ὄρθιον ὄρος apud *Agath.* L. IV. 119. BODEN.

[4]) Σύριγγος ἦχος ἀλλὰ ἡδὺ ἕτερπεν ὡς σύριγξ] Sine dubio noſter poetarum alludit fabulam, qui narrant, Pana concham illam tortilem, ac turbinatam, quae Graecis κόχλος nominatur, primum reperiſſe, eaque perſonantem quondam Titanas, contra quos bellabat, in fugam egiſſe. MOLLVS.

[5]) Ὅτι ἐκ τοῦ ἦν φαντάσματα] Innuit paroemiam, πανικὸς φόβος. panicus terror, ſiue caſus. Veteres repentinos terrores ſine cauſa obortos, animique inanes conſternationes Pani tribuebant. Non raro ſolet vſu venire in exercitibus, vt, nulla idonea comparente cauſa, viri pariter, atque

bis in cornibus habebant. Arietes et oues Chloes luporum vlulatum vlulabant. Ipsamet visa est pinea redimita fronde. Multa et mari in ipso fiebant mirabilia: anchorae enim, quantumuis tollere conantibus, in profundo manebant: remi eorum, qui se ad remigationem demittebant, frangebantur: delphines salientes, ferientesque e mari suis naues caudis, compages soluebant. Audiebatur et petrae super cacumine arduae, sonus quidam fistulae, non autem oblectabat, vt fistula: verum audientibus terrorem, tubae instar, incutiebat. Quare perculsi, ad arma concurrebant, atque, quos non videbant, hostes vocabant: qua de causa noctem redire optant, veluti eius beneficio inducias nacturi. Omnibus quidem, quibus mens non erat laeua, conflabat, a Pane esse haecce terriculamenta auditionesque,

atque equi, perturbati fuerint: cuius rei meminit *Herodot.* libr. 7. cum narrat πανικὸν φόβον exercitum Xerxis inuasisse. *Pausan.* in *Phociacis*: ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει πανικός· Τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας δαιμόνιας δείματα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. Caeterum noctu irruit in eos pauor panicus, siquidem terrores, nulla de causa exortos, aiunt ab hoc immitti. Hac de re copiosius differit *Angelus Politianus* in *miscellan.* annotatione 28. Hoc adagium subinde refertur a Cicerone. *Pindarus Nem.* Od. 9. scribit, non oportere fortibus viris vitio verti, si fugiant in eiuscemodi tumultu, addita ratione:

Ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις
Φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν.
In terroribus enim diuinitus immissis,
Fugiunt etiam Deorum filii.

Cuius adagii originem narrat *Polyaen.* libr. 1. strate-

Digitized by Google

καὶ ἀκούσματα μηνιοντός [6]) τι τοῖς ναύταις· ἐκ ἔχων δὲ τὴν αἰτίαν συμβαλεῖν, (ἐδέδεν γὰρ ἱερὸν σεσύλητο Πανὸς) ἔς τε ἐμφὶ μέσην ἡμέραν ἐς ὕπνον ἐκ ἀθεεὶ τῷ στρατηγῷ καταπεσόντος, αὐτὸς
p. 55. ὁ Πὰν ὤφθη τοιάδε λέγων.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

Ὦ πάντων ἀνοσιώτατοι καὶ ἀσεβέστατοι. Τί ταῦτα μαινομένους φρεσὶν ἐτολμήσατε; πολέμῳ μὲν τὴν ἀγροικίαν ἐνεπλήσατε τὴν ἐμοὶ φίλην· ἀγέλας δὲ βοῶν καὶ αἰγῶν ποίμνας ἀπηλάσατε [1]) τὰς ἐμοὶ μελομένας· ἀπεσπάσατε δὲ βωμῶν

tegem. Ipſaque auctoris verba, quia rarus eſt, adſcribere in lectoris gratiam, non grauabor. Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ Πάν. ἵστος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ἀνέμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιόν, καὶ λαιόν. Τοῦτον τοι ὦρα κέρασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργῆσαι· ἀλλὰ δὲ καὶ πρῶτος ἵστος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. ἦν γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ· ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίον χάρμα πολεμίων ἐπίκουρα στρατοπεδεύειν, ἴδοσαν ὁ Διόνυσος· ἐ μὲν ἔγνω Πᾶνα· ἀλλὰ ἐπήμασε νύκτωρ δεινοτεχνῇ στρατιᾷ ἀλαλάξαι μίγαν, οἱ μὲν ἠλάλαξαν. ἀνεπήδησαν δὲ αἰ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολὺ μέζονος δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνέσεισεν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφυγον· τῷ δὲ Πανὶς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν ἠχὼ τῷ Πανὶ φίλην ἀέδομεν, καὶ τὰς κοίλας, καὶ νωτιαίους τῶν στρατηγημάτων φόβους Πανὶ lege, πάνικα, κλείζομεν. Id eſt, Bacchi dux fuit Pan, is primum inuexit aciem, phalangem nominauit, cornu inſtituit dextrum et ſiniſtrum. Hac de cauſa ſe tentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic terrorem hoſtibus per ſolertiam et artem immiſit. Cum Baccho in conuexo ſaltu

que, hisce succensente nauticis: coniicere vero causam nequibant, (quippe nullum Panis templum direptum fuerat) donec circa meridiem belli praefecto, non sine numine diuum, in somnum effuso, ipsemet Pan talia dicere visus fuit.

CAPVT XX.

Vos omnium, qui viuunt, sceleſtiſſimi atque impiiſſimi. Quid tanto furore perciti, ausi eſtis agrum hunc mihi catum infeſtare bello? boum armenta, ac caprarum greges, qui mihi ſunt curae, abigere? Aris virginem auelliſtis, de qua vulg fabu-

ſaltu nunciaſſent ſpeculatores, infinitas hoſtium copias in vlteriore parte caſtra metari, metus Bacchum inceſſit, non item vero Pana: ſed noctu bacchico exercitui ſignum dedit, vt maximum et inconditum clamorem tolleret. His vero clamantibus, petrae locum exceptum referebant, et cauitas ſaltus longe maiorum copiarum fremitum hoſtibus reddebat. Quare metu perterriti, ſe in fugam coniiciebant. Hoc Panis igitur ſtrategema in pretio habentes, Echo Pani gratiam et amicam eſſe fingimus: atque inanes nocturnosque terrores panicos appellamus. Et quidem de panicis varii varia referunt. Attamen haec Polyaeni, et auctoritate Theonis in Aratum, confirmantur. MOLLVS.

6) *Μυλοντος*] Lege *μυλωντος*. IDEM.

In Edit. Nealmenſi: *μυλωντος*, et pro ſequente *τε* coniicitur *επι*. BODEN.

7) *Πολμιδας*] In antiquioribus editionibus deſideratur. Retinui vero textum Mollianum. Alii aliter emendant. IDEM.

βωμῶν[2]) παρθένον, ἐξ ἧς ἔρως μῦθον ποιῆσαι θέλει, ἤτε[3]) τὰς νύμφας ἠδέσθητε βλέπουσαι, ἤτε τὸν Πᾶνα ἐμέ. Οὔτε ἂν Μήθυμναν ὄψεσθε μετὰ τοιούτων λαφύρων πλέοντες, ἤτε τήνδε φεύξεσθε τὴν σύριγγα τὴν ὑμᾶς ταράξασαν· ἀλλὰ βορὰν ἰχθύων θήσω[4]) καταδύσας, εἰ[4]) μὴ τὴν ταχίστην[5]) καὶ Χλόην ταῖς νύμφαις ἀποδώσεις, καὶ τὰς ἀγέλας Χλόης[6]) καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰ πρόβατα. Ανίσω

V. Καὶ ποιμενίων ἁπτὴν. P. COLVMB.

Rectissime. Sic mox statim addit πρόβατα· καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Et item: αἶγες καὶ τὰ πρόβατα. IVNGERM.

Ενταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσι, οἷσ' ἀτιμίης Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδίες.

Istic nunc iace cum piscibus, qui vulneris Sanguinem lambent securi.

Quin Pan hic interminatur aquis illos suffocaturum se, vt restituant ablata. Hoc mortis genus maxime miserabile antiquis visum fuit. Quippe anima, quae igneae est naturae, contrario elemento perire credebatur: proinde opinabantur mortem in aquis exitiabilem esse animae. *Syneſ.* ait epist. 4 propterea ab Homero minorem Aiacem apud inferos nunquam introduci, ὡς τῆς ψυχῆς οὐκ ἔσης ἐν ᾅδου, vt cuius anima non sit in inferno, quod aquis

[2]) Ἀπισπάσατε δὲ βωμῶν] *Traxistis ab aris.* Hoc verbo vsus est *Demosthenes* 1. Olyn. et aduertit *Vlpianus* sumi ab his, qui ad aras confugiunt, et inde abstrahuntur. MOLLVS.

[3]) Οὔτε] In Iungerm. non male καὶ ἔτι. BODEN.

[4]) Ἀλλὰ ὑμᾶς βορὰν ἰχθύων θήσω] Cum Achilles Lycaonem Priami filium obtruncasset, atque in profluentem coniecisset, hanc execrationem addidit *Iliad.* φ.

fabulam componere Cupido: qui nequidem haec aſpicientes Nymphas, vel me Pana reueriti eſtis. Qua propter neque cum eiusmodi nauigantes ſpoliis vnquam Methymnam videbitis, neque hanc ipſam, quae vos terruit, fiſtulam effugietis: ſed vos vndis obrutos dabo piſcibus eſcam, niſi quam ocyſſime his Nymphis Chloen, inſuper hos greges Chloes, et capras, et oues reddideris. Surgi-

aquis omnino perierit. Hinc *Heraclitus* dixit: ψυχῇσι θάνατος ὕδωρ γίνεσθαι. Animis aqua mors eſt. *Ariſtot.* 3. *Ethicor.* de viris fortibus loquens, qui moriuntur in mari, ait: καὶ τὸν θάνατον τὸν τοιοῦτον δυσχεράινουσι, ferunt moleſte tale genus mortis. *Syneſius* refert, milites quoſdam ſtatuiſſe ſibi necem ſua manu conſciſcere, ne naufragio perirent: quia mors aquarum exitiabilis habebatur animae.

MOLLVS.

5) Τὴν ταχίστην] Eleganter Graecis τὴν ταχίστην, pro aduerbio τάχιστα vſurpatur: Latine, quam citiſſime, quanta poteſt fieri maxima celeritate. *Demoſth.* ἀπιέναι τοὺς πρίσβεις τὴν ταχίστην, prima quoque tempore legati proficiſcerentur. *Herodian.* libr. 3. ἀγγεῖλαι τῷ πλαυτιάνῳ ἥκειν τὴν ταχίστην, nunciaſſe Plautiano, vt acceleret, et adſit quam primum; cuiuſmodi locutio paſſim occurrit apud *Herodot.* quae videtur plena eſſe, quando dicitur, κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν.

IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. L. I, c. 32. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες. Omittitur ὁδὸς vel βάδισις. Plene dicitur κατὰ τὴν ταχίστην ὁδὸν vel βάδισιν. Vid. *Lamb. Bos* in *Ellipſ.* v. βάδισις.

BODEN.

6) Χλόην] Malim χλόῃ. Chloe ſcilicet reddenda Nymphis: greges vero Chloae. IVNGERM.

7) Βοῦ-

Ἀνίσω δὴ καὶ ἐκβίβαζε τὴν κόρην μεθ' ὧν ἔπον. Ἡγήσομαι δὲ ἐγὼ καί σοι τῆ πλῆ, κἀκείνη τῆς ὁδῆ.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Πάνυ ἦν τεθορυβημένος ὁ Βρύαξις [1]) (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ στρατηγὸς) ἀναπηδᾷ, καὶ τῶν νεῶν καλέσας τὰς ἡγεμόνας, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀναζητεῖσθαι Χλόην· οἱ
p. 56. δὲ ταχέως καὶ ἀνεῦρον, καὶ εἰς ὀφθαλμὸς ἐκόμισαν. ἐκαθέζετο γὰρ τῆς πίτυος ἐξεφανωμένη. Σύμβολον δὴ καὶ τοῦτο τῆς ἐν τοῖς ὀνείροις ὄψεως ποιούμενος, ἐπ' αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος [2]) εἰς τὴν γῆν αὐτὴν κομίζει. Κἀκείνη δὲ ἄρτι ἀποβεβήκει, καὶ σύριγγος ἦχος ἀκούεται πάλιν ἐκ τῆς πέτρας, ἐκέτι πολεμικὸς καὶ φοβερὸς, ἀλλὰ ποιμενικὸς, καὶ οἷος εἰς νομὴν ἡγεῖται ποιμνίων. Καὶ τότε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχον [3]), ἐκ ἐξολι-

[1]) Βρύαξις] Nomen ducis Methymnaeorum, forsan a βρυάζω, floreo, veneror, etiam bacchor. Estque nomen insignis statuarii, qui cum Leochare et Timotheo Mausoleum in Caria (Arrige aures! B.) ex marmore excidit. MOLLVS.

[2]) Ἐπ' αὐτῆς ναυαρχίδος] Ναυαρχίδα, siue στρατηγίδα Graeci vocarunt, quam Latini praetoriam vocabant, eaque maioris apud Romanos erat formae. *Lucan.* libr. 3. v. 535.

Celsior ast cunctis Bruti praetoria puppis
Verberibus senis agitur, molemque profundo
Inuehit.

Praetoriae nauis inde nomen est, quia Praetor, hoc est, summus classis praefectus, ea vtebatur. Sic apud *Tacitum* Hist. V. Germanos

to, et naui puellam, vna cum quibus dixi, educito. Tibi me curſus tui ducem, illi me viae praebebo.

CAPVT XXI.

Hiſce omnino conſternatus Bryaxis (illud enim nomen Duci erat) e ſtrato ſe proripuit, nauiumque conuocatis praefectis, inter captiuos quam citiſſime requiri Chloen iuſſit, qui ilico illam inuenerunt, inque conſpectum eius adduxerunt: quippe ſedebat pinea cincta fronde. Ille vero hoc ipſum pro indicio et argumento habens eius, quod in ſomnis viderat, ad terram illam praetoria vehit naui. Vix illa e mari in terram deſcenderat, cum iterum e petra ſonus tibiae audiretur, non amplius ille hoſticus et terribilis, ſed paſtoralis, et qualis in paſcua adducit greges. Oues etiam per ſcalam naualem excurrere inoffen-

nos videas praetoriam abripere idcirco, quia illic ducem eſſe credebant. Atque Ναυαρχὶς dicitur, quod ea ὁ ἄρχων, hoc eſt, dux ſummus veheretur. Vel στρατηγὶς, quod ea haberet τὸν στρατηγὸν, hoc eſt, imperatorem, vel belli ducem naualis: neque maxima tantum, ſed optima firmiſſimaque, ad hoc munus eligebatur. Sane apud Graecos hoc notabile eſt, vt notat clariſſ. *Scheffer*us, quod Imperator ſibi ipſi nauim eligeret, quam praeſtantiſſimam in omni claſſe putaret, ſicut ex Demoſthenis non vno loco obſeruare licet.

IDEM.

Inſerui ex auctoritate codicis Vrſiniani articulum τῆς. Legebatur olim: ἐκ αὐτῆς ναυαρχίδος.

BODEN.

V. αὐ-

Digitized by Google

ἐξαλισθαίνοντα τοῖς κέρασι τῶν χηλῶν· καὶ αἱ αἶγες πολὺ θρασύτερον, οἷα καὶ κρημνοβατεῖν εἰθισμέναι. Καὶ ταῦτα μὲν περίσσατα[4] κύκλῳ τὴν Χλόην ὥσπερ χορὸς σκιρτῶντα, καὶ βληχώμενα καὶ ὅμοια χαίρουσιν. Αἱ δὲ τῶν ἄλλων αἰπόλων αἶγες, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τὰ βουκόλια κατὰ χώραν ἔμενεν ἐν κοίλῃ νηΐ, καθάπερ αὐτὰ τῇ μέλῃς μὴ ἐκκαλοῦντος.[5] Θαύματι πάντων ἐνεχομένων καὶ τὸν Πᾶνα ἀνευφημούντων,[6] ὤφθη τούτων ἐν τοῖς στοιχείοις ἀμφοτέροις θαυμασιώτερα. Τῶν μὲν Μηθυμναίων πρὶν ἀναστῆσαι τὰς ἀγκύρας, ἔπλεον αἱ νῆες· καὶ τῆς ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν[7] πηδῶν ἐξ ἁλός,[8] τῶν δὲ αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων

P. 57.

V. αὐτῆς τῆς ναυαρχ. P. COLVMB

3) Ἐξίτρεχαι] In quibusdam editt. leg. ἐξίτρεχεν. BODEN.

4) Περίσσατα] Vitiose in *Commel.* περίστασαι, forte natum ex περίσσασαν. IDEM.

Lege omnino περίσσαινε. IVNGERM.

5) Ἐκκαλοῦντος] V. καλοῦντος. P. COLVMB.

6) Τὸν Πᾶνα ἀνευφημούντων] *Cum alacri vociferatione prosequerentur*, siue *Panaexciperent*. *Herodian.* Τοιαῦτά τινα ἀκόντα τὸν Ἀλέξανδρον πᾶς ὁ στρατὸς ἀνευφήμησε. Talia quaedam locutum Alexandrum, alacri vociferatione milites exceperunt. MOLLVS.

7) Καὶ τῆς Ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν] *Et ducem sese praebuit praetoriae nauis Delphin.* Suspicor *Longum* innuere velle historiam, quam grauissimus auctor *Plut.* libro de *solertia animalium* narrat. Dictynnae Dianae, et Delphinii Apollinis arae, templaque per Graeciam multa passim sunt. Et locum, quem ipse

sis pedum vngulis: at caprae longe maiori cum confidentia, vtpote loca praecipitia, praeruptaque frequentare assuetae. Deinde illae Chloen tanquam chorus, suo lasciuientes saltu, edentesque balatum, veluti suum testantes gaudium, vndique circumstant. Verum aliorum pastorum caprae oues-que, nec non armenta, tanquam illa non euocante cantu, in ventre nauis suo mansere loco. Obstupescentibus omnibus, laudibusque Pana extollentibus, visa sunt vtrisque in elementis, superioribus illis mirabiliora. Methymnaeorum naues, antequam ancoras sustuliissent, nauigabant, et Delphin mari exiliendo praetoriam ducebat nauim. Fistu-

ipse sibi Deus peculiarem elegit, eum Cretensium posteri, Delphino duce, tenuerunt. Non enim Deus, vt fabularum scriptores tradunt, sed delphino missо, qui cursum hominum dirigeret, eos Cirrham deduxit. Ferunt etiam Sinopen missos a Ptolomaeo Sotere ad Serapidam auehendum et Bacchum, violento vento electos supra Maleam nauigasse, inuitos, ita, vt Peloponnesum ad dextram haberent. Heic iis vagantibus et oberrantibus Delphinum ante proram appa-

ruisse, qui quasi inuitans in commodas subinde stationes deduxerit, tantisper, dum nauigium ad Cirrham constitueret.

IDEM.

8) παιδῶν ἐξ ἁλὸς] Recte. Apparent frequenter delphini, alluduntque, atque per mare lasciuiunt. *Belonius* ait: se non assentiri, qui delphinos salientes tempestatem praesagire scripserint, quod pluries, et diuersis in locis per mare obseruaret, eos non minus sequi ventum, quam contra ire, nec minus turbato mari,

βάτων ἠχεῖτο σύριγγος ἦχος ἥδιστος, καὶ τὸν συρίττοντα ἔβλεπεν ἀδεής. ὥστε τὰ ποίμνια καὶ αἱ αἶγες προῆσαν ἅμα καὶ ἐνέμοντο τερπόμεναι τῷ μέλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Δευτέρας περ νομῆς καιρὸς ἦν, καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ σκοπῆς τινος μετεώρου θεασάμενος τὰς αἶγας καὶ τὴν Χλόην, μέγα βοήσας· ὦ νύμφαι καὶ Πάν· κατέδραμεν εἰς τὸ πεδίον· καὶ περιπλακεὶς τῇ Χλόῃ καὶ λειποθυμήσας κατέπεσε. Μόλις δὲ ἔμβιος ὑπὸ τῆς Χλόης φιλήσης καὶ ταῖς περιβολαῖς θαλπήσης γενόμενος, ἐπὶ τὴν συνήθη φηγὸν ἔρχεται· καὶ ὑπὸ τῷ σελέχει καθίσας ἐπινθάνετο, πῶς ἀπέδρα τοσάτας πολεμίας. Ἡ δὲ αὐτῷ κατέλεξε πάντα· τὸν τῶν αἰγῶν κιττόν· τὸν τῶν προβάτων ὠρυγμόν· τὴν ἐπαινθήσασαν τῇ κεφαλῇ πίτυν· τὸ ἐν τῇ γῇ πῦρ· τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ κτύπον· τὰ συρίσματα[1]) ἀμφότερα· τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικόν· τὴν νύκτα τὴν φοβερὰν· ὅπως αὐτῇ τὴν ὁδὸν ἀγνοήσῃ καθηγήσατο τῆς ὁδοῦ μουσική. Γνωρίσας ἓν ὁ Δάφνις τὰ τῶν νυμφῶν ὀργέρα-

p. 58.

mari, quam tranquillo placidoque apparere: subinde enim per aequoris summa se ostendere respirationis causa, qua vt semper, ita et ante, et post tempestates indigent. IDEM.

[1]) Συρίσματα] Vel συρίγματα. Haec vocabula aetas posterior vsurpauit pro συριγμοὺς, vel συρισμοὺς, sibilus, sonitus: et hic pro fistulae cantu, aut sono, qui fistula editur; est a verbo

lae ſonus ſuauiſſimus capras ouesque agebat, nemine fiſtula canentem videnté: quare ouiculae, capellaeque depaſcendo herbas, progrediebantur, demulſae modulamine cantus.

CAPVT XXII.

Secunda iam vice Daphnis aliquo pabulatum gregem eduxerat, cum ab edita quadam ſpecula proſpectis gregibus, atque Chloe, magnum clamans: o Nymphae atque Pan! decurrit in campum, complexusque Chloen, exanimatus collabitur. Ille autem aegre, Chloe baſiante, ſuoque eum amplexu fouente, tandem reuiuiſcens conſuetam ad fagum peruenit, ſedensque ſuper trunco, percontabatur, quomodo tam multos effugiſſet hoſtes. Illa cuncta illi ordine enarrauit: videlicet, caprarum hederam, ouium vlulatum, efflorescentem in capite pinum, flammam in terra, ſtrepitum illum in mari, geminos tibiarum cantus, bellicum atque pacificum, noctem illam horribilem, quomodo ſibi itineris ignarae viam monſtraſſet cantus ille. Agnitis igitur Daphnis in ſomniis ſibi viſis Nym-

bo συρίζω, vel συρίσσω, quod inter alia ſignificat, fiſtulo, fiſtula cano. *Ariſtot.* de ceruis: κατακηλῶνται ὑπὸ τῆς ἁδοτῆς συρίττοντων, καὶ ᾄδόντων. Quod *Plin.* mulcentur fiſtula paſtorali, et cantu. IDEM.

Veteres editiones: συρίγματα. BODEN.

V. Συρίσματα. P. COLVMB.

Perinde eſt. Illud tamen eſt apud *Etymolog.* et noſter

ὀνείρατα, καὶ τὰ τῆ Πανὸς ἔργα, διηγεῖται καὶ αὐτὸς, ὅσα εἶδεν· ὅσα ἤκουσεν· ὅτι μέλλων ἀποθνήσκειν διὰ τὰς νύμφας ἔζησε. Καὶ τὴν μὲν ἀποπέμπει κομίζουσαν τὰς [2]) ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα, καὶ ὅσα πρέπουσα [3]) θυσίᾳ· αὐτὸς δὲ ἐν τούτῳ τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην συλλαβὼν, καὶ κιττῷ στεφανώσας, [4]) ὥσπερ ὤφθησαν τοῖς πολεμίοις,

ster infra h. l. τοσοῦτον ἦχε τὸ σύγγραμμα.

IVNGERM.

[2]) Τὰς] In editionibus antiquioribus legis τὴν ἀμφὶ τὸν Δρ. quod ex ignoratione Characteris profectum esse, coniicit doct. *Iungermanus.*

BODEN.

Supra monui legendum: Τὰς ἀμφὶ τὸν Δρ.

IVNGERM.

[3]) Πρέπουσα] Πρέπον.

IDEM.

[4]) Κιττῷ στεφανώσας] *Hederâ cum coronasset.* Mos solennis veterum in sacrorum cultu ad magnificentiam ostentandam victimas coronare. *Act.* 14. §. 13. ταύρους καὶ στέμματα, ἢ διὰ θυσῖν, id est, tauros coronatos, siue vittatos. *Min.* in *Octau.* Victimae ad supplicium saginantur, hostiae ad poenam coronantur. *Plutarch.* in *parall.* de Medullina Arantii filia; Μιθύσασα τὸν πατέρα, καὶ στεφανώσασα, ἤγαγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν etc. καὶ δακρύσασα ἀνεῖλε. Cum patrem inebriasset, atque coronasset, ad aram adduxit, atque illachrymans interfecit. *Idem* de *defect. oraculorum;* εἰδέναι προθύμους καὶ κατασίφοντας ἱερεῖα, καὶ καταστέλλοντας ἐναντία τῷ λόγῳ τούτῳ πράττομεν. Neque vero ante sacrificando, neque infulis vittisque victimas coronando, contra rationem istam facimus. *Diod. Sicul.* ὥσπερ τὸν ταῦρον ἐστεμμένον σφαγιάσασθαι. *Euripid.* in *Aulid.* ad Iphigeniam coronandam ad sacrum, ὥστε μέχον.

MOLLVS.

Coro-

Digitized by Google

phis, actisque Panis, ipsemet etiam exponit, sibi visa, auditaque: nempe semet in mortis vicinia constitutum, Nympharum beneficio vitam ducere: et cum dicto ablegat hanc, adductum Dryantem ac Lamonem, nec non allatum, quaecunque sacris faciendis opus forent. Ipse interea optimam e caprabus correptam, hederaque coronatam

Coronari victimas quis nescit? Potius, o Molle, docendum, cur capra fuerit redimita *hedera*, quae, quoniam semper viret, vt Bacchus, aeternus ille iuuenis, secundum *Festum*, huic deo sacra, a Bacchis Maenadibusque gestabatur. Optime vero, inquam, hostia ista, Nymphis sacrificanda propter Chloen, de recuperata libertate triumphantem, hederacea, non alia, corona ornatur. Fuit enim non modo laetitiae, sed et victoriae, imo ipsius amoris symbolum. Κισσοστεφὴς suo genio indulget *Anacreon* Carm. 26. Laetos felicia ista signa, hederas, decere censet *Ouidius* omnem a se hilaritatem abdicaturus, *Trist.* I, 7, 3. Alexandri victor exercitus ex India reuersus hedera coronatus fuit secundum *Plin.* H. N. XVI. c. 34. Romani etiam bene re gesta e bello Macedonico reduces facti, habuere tentoria, sertis hederaceis ornata, σκηνὰς — κισσοστεμμένας κιττῷ καὶ δάφνης στεφάνοις, narrante *Plutarcho* in vita *Aemilii Pauli*. Quid? quod victricis hederae praemia Iulio Floro promittit *Horatius* epist. III. L. I. Neque amantes dedecet hedera lasciua, quae, quod, arboribus implicita, aegre diuellitur, Priapo fuit accepta, ob eamque causam *Luciano* in *Amoribus* dicta φίλεως, probante *Carolo Paschalio* de *Coronis* L. I. c. 18. quem in reliquis etiam conferas, vt scilicet hederam puellae, tot exantlatis labo-

οις, καὶ γάλακτι τῶν κεράτων κατασπείσας,5) ἔθυσέ τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρεμάσας ἀπέδειρε, καὶ τὸ δέρμα ἀνέθηκεν.6) Ἤδη δὲ παρόντων τῶν ἀμφὶ τὴν Χλόην, πῦρ ἀνακαύσας, καὶ τὰ μὲν ἕψησας τῶν κρεῶν, τὰ δὲ ὀπτήσας, ἀπήρξατό τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρατῆρα ἀπέσπεισε μεζὸν γλεύκους. Καὶ ἐκ φυλάδος σιβάδας ὑποζορέσας,7) ἐντεῦθεν ἐν τροφῇ ἦν καὶ ποτῷ καὶ παιδιᾷ· καὶ ἅμα τὰς ἀγέλας ἐπεσκόπει, μὴ λύκος ἐμπεσὼν ἔργα ποιήσει πολεμίων. ἦσάν τινας καὶ ᾠδὰς εἰς τὰς νύμφας, παλαιῶν ποιμένων ποιήματα. Νυκτὸς

laboribus in laetos amplexus amasii redeunti, bene conuenire intelligas. Grata imo ipsis etiam nymphis videtur, quae, tamquam rustica numina, hederae sunt amantiores, eiusque beneficio Bacchum puerum Iunonis insidiis eripuere. Audias *Ouidium* Fast. III, 769.

Cur hedera cincta est? hederа est gratissima Baccho.
Hoc quoque cur ita sit, dicere nulla mora est.
Nysiades Nymphae, puerum quaerente nouerca,
Hanc frondem cunis apposuere nouis.

BODEN.

5) Καὶ γάλακτι τῶν κεράτων κατασπείσας] Videtur forsan pastor hic iuuenis, etiamnum imperitus ritus sacrorum, pro vino molaque salsa, lacte aspersisse cornua. Imo is ritus antiquus. *Plut. Romul.* ἐπισπένδουσι γάλακτι τοῖς ἱεροῖς, lac infundunt victimis consecratis. Est vero Graecis σπένδω τῇ σπονδῇ perfundo; vt, quum hostiae mactandae vinum infunditur. Atque quando mola salsa hostia aspergebatur initio sacrificii, latinis immolari, mactari hostia dicebatur.

MOLLVS.

6) Δέρμα ἀνέθηκεν] Ceruorum,

Digitized by Google

tam, quales hostibus ante visae fuerant, lacte cornua perfuso, Nymphis sacrificauit, suspensam excoriauit, pellemque dicauit. Praesente Chloe, atque iam eius comitatu, foco accenso, carnibusque qua elixis, qua assis, libamenta Nymphis fecit, sumptoque cratere pleno musto, libauit. Mox toris e fronde sibi substratis, cibo, potui, lusibus iocisque vacabat, vna gerens curam, ne quis lupus in greges irruens perpetret hostilia. Canebant et hymnos quosdam, veterum pastorum in Nympharum honorem poemata. Nocte appetente, ibidem in

uorum, et id genus ferarum cornua de arboribus sacris suspensa numinibus dedicabat. *Apul.* init. *Florid.* *Propert.* l. 2. *Ouid.* alii. Longus mox etiam de hircinis vna cum pelle Pani consecratis. Vt autem cornua, sic etiam pelles ferarum animantium quarumlibet, ad arbores diis suspendebant venatores. *Apul.* ibid. Et in Epigr. Graec. apud *Silentiar.* leonis pellis in pinu dedicatur Pani; apud *Zonam* in iisdem Epigr. lupi pellis in platano eidem Pani. Sic et noster Nymphis hic pellem caprillam, mox Pani hircinam suspendit. Priora, quae attuli, nobis omnia imputat *Petrus Coluius* Not. ad *Apul.* locum dict. Sed et ὁ μισάνθρωπος, Timon, apud *Lucian.* thesauro inuento: ὦ δίκελλα, ait, καὶ φιλτάτη δικέφαλε, ὑμᾶς μὲν τῷ παντὶ τούτῳ ἀναθῆναι καλόν.

IVNGERM.

7) Ἀποστρώσας] Lege: ὑποστρώσας. MOLLVS.

Nihil est ἀποστρώσας, quod editi circumferunt. Neque ab omni parte perfecta est *Molli* emendatio ὑποστρώσας, sed legendum ὑποστορέσας, ab ὑποστορέω, *substerno*, vt edidi, secundum codd.

κτὸς δὲ ἐπελθόντες, αὐτοὶ κοιμηθέντες 8) ἐν τῷ
p. 59. ἀγρῷ, τῆς ἐπιούσης τὸ Πανὸς ἐμνημόνευον· καὶ τὸν τράγον 9) τὸν ἀγελάρχην στεφανώσαντες πίτυος, προσήγαγον τῇ πίτυϊ· καὶ ἐπισπείσαντες οἴνῳ,10) καὶ εὐφημήσαντες τὸν θεὸν, ἔθυσαν,11) ἐκρέμασαν, ἐπέδειραν· καὶ τὰ μὲν πρέα ὀπτήσαντες καὶ ἑψήσαντες πλησίον ἔθηκαν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τοῖς φύλλοις. Τὸ δὲ δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐνέπηξαν12) τῇ πίτυϊ πρὸς τῷ ἀγάλματι, ποιμενικὸν ἀνάθημα, ποιμενικῷ θεῷ.13) ἀπήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν· ἀπέσπεισαν καὶ κρατῆρος14) μέζονος· ἦσεν ἡ Χλόη· Δάφνις ἐσύρισεν.

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

Ἐπὶ τούτοις κατακλίθεντες, ἤθιον· καὶ αὐτοῖς ἐφίσταται ὁ Φιλητᾶς βουκόλος κατὰ τύχην, στεφανίσκους τινὰς τῷ Πανὶ κομίζων, καὶ βότρυς ἔτι ἐν φύλλοις καὶ κλήμασι. καὶ τῶν παίδων ὁ νεώτατος

codd. Vrſini ac Florent. BODEN.

N. et V. ὑποστρέψας. P. COLVMB.

8) Αὐτοὶ κοιμηθέντες] In antiquioribus editionibus αὐτῆ κοιμηθέντες. BODEN.

V. κοιμηθέντες. P. COLVMB. et IVNGERM.

9) Τὸν τράγον] Τῶν τράγων. IVNGERM.

10) Ἐπισπείσαντες οἴνῳ] Eadem vſus eſt ſyntaxi *Herodian* libr. 5. καὶ οἴνῳ σπένδωσι. *Plutarch.* tamen accuſatiuo. ἐπισπείσαντες αἷμα, et ἐπισπείσαντες οἶνον, vino libato, ſeu e patera victimae ſuperinfuſo. MVLLVS.

11) Εὐθυσαν, ἐκρέμασαν etc. Epizeuxis. IDEM.

12) Δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐμ-

in agro pernoctantes, die sequenti Panis meminerunt, hircumque, illum gregis ducem, corona redimitum pinea, ad pinum illam adduxerunt, quem, vino libato, laudibusque celebrato Deo, immolarunt, suspenderunt, excoriarunt: carnes vero, tam assas, quam elixas, frondibus impositas in prato apposuerunt. Pellem vna cum cornibus pino iuxta Panis statuam affixerunt, donum pastorale, pastoritio dicatum Deo, offerentes carnium primitias, largiusque libantes vinum. Voce cantauit Chloe, fistula cecinit Daphnis.

CAPVT XXIII.

Illis interea discumbentibus, atque vescentibus, forte fortuna bubulcus Philetas superuenit, non nullas Pani afferens corollas, atque vuas vna cum fronde palmitibusque, quem natorum natu minimus

ἀπήρξαν] Ferarum cornua, et pelles ad arbores Diis suspendebant venatores. *Apul.* initio *Florid.* aut ara floribus redimita, aut spelunca frondibus inumbrata, aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus coronata. IDEM.

13) Ποιμενικῷ θεῷ] Hinc ἄγγειος θεὸς, hoc est, agrestis deus nuncupatur. Hinc ἐπίσκοπος, speculator, videlicet pecudum et armentorum. Hinc in *Bucolicis* Rusticus dicitur deus. IDEM.

14) Ἀπήρξατο καὶ τῶν χειῶν. ἀπέσπασαν κρατῆρος] *Plut.* in *Sympos. septem sapient.* τί δὴ θύσομεν, ἢ σπάσομεν, τίνος δὲ ἀπαρξόμεθα; quid sacrificabimus, quid libabimus, quas offeremus primitias?

Digitized by Google

τατος εἵπετο τίτυρος,[1]) πυρρὸν παιδίον, καὶ γλαυκόν· λευκὸν δὲ[2]) παιδίον, καὶ ἀγέρωχον· καὶ ἤλλετο κῦφα βαδίζων ὥσπερ ἔριφος. Ἀναπηδήσαντες ἓν συνεστέφανον τὸν Πᾶνα, καὶ τὰ κλήματα τῆς κόμης τῆς πίτυος ἐξήρτων· καὶ κατακλίναντες πλησίον αὐτῶν,[3]) πότον ἐποιοῦντο.[4]) Καὶ οἷον δὴ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι,[5]) πρὸς ἀλλήλους πολλὰ

p. 60.

mitias? Prisci Romani, teste *Plinio*, non gustabant vina, aut novas fruges, priusquam sacerdotes primitias libassent. IDEM.

[1]) Τίτυρος] Filii pastoris nomen. Estque a verbo τιτύσκομαι, id est, observo. *Virg.* hoc videtur expressisse, quando ait Ecl 5.

Pascentes seruabit Tityrus hoedos.

Et alibi:

Tityre, dum redeo, brevis est via, pasce capellas.

Alii dicunt τίτυρον appellatum fuisse, nomine musici instrumenti ita dicti, qua de re *Athenaeus* libr. 4. ὁ δὲ καλάμινος αὐτὸς τιτύρος παλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν. Tibiam e calamis factam Tityrinum vocant Dores Italici. Nonnulli dictum volunt a saltationibus, quae propriae huius generis hominum. *Aelian.* libr. 3. *var. histor.* cap. 40. ὅτι οἱ συγχορεύοντες διθύρῳ σάτυροι ἦσαν, οἱ ὑπὸ ἐνίων τίτυροι ὀνομαζόμενοι, ἔχον δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν περιτιτραμάτων, οἷς χαίρουσι σάτυροι. Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant. Habuerunt hoc nomen a teretismatis, hoc est, lasciuis et procacibus saltationibus, quibus gaudent Satyri. Quidam dicunt, hircum Afrorum lingua vocari Tityrum; ac perinde eandem eponymiam mansisse hircorum custodi. *Seruius* notat, hircum maiorem Laconibus dictum fuisse Tityrum. IDEM.

[2]) Δὲ] Aberat ab editionibus. BODEN.

V. Λεο-

Digitized by Google

mus sequebatur Tityrus, puer crine ruber, caesiis oculis, candidus colore, saltans leuiter, incedensque vt hoedus. Illi saltantes coronabant vna Pana, palmitesque de fronde pini suspendebant, atque prope illum sese reclinantes, compotabant. Et, vt moris est senibus, leuiter saltem rore Bacchi aspersis, inter se prolixe disserebant: videlicet, quomodo circa iuuentutis

V. Λευκὸν δὲ παιδίον. P. COLVME.

3) Καταπλέοντες πλησίον αὐτῶν] Verba sunt ambigua. Nimirum cum Daphnis atque Chloe sese prope illos, videlicet compotores, reclinassent. Vel, cum Philetam apud illos discumbere fecissent. MOLLVS.

4) Πότου ἐποιοῦντο] *Compotationem instituebant.* Legitur apud *Athen.* libr. 4. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότου ποιῆται, cum Rex compotationem instituerit, siue adornaret. Ad haec *Casaubon.* Aliud est πότος, compotatio, cuius finis voluptas: aliud vsus vini ordinarius, videlicet ἡ καθημερινὴ χρῆσις, cuius finis vtilitas, et valetudinis bonae conseruatio; etsi ne hic quidem voluptate caret. Falluntur tamen, neque auctoris mentem capiunt, qui haec confundunt. IDEM.

Ante *Mollum* legebatur συμπότην. BODEN.

N. συμπότου. COLVME.

5) Καὶ εἶον δὲ γέροντες ὑπαβεβρεγμένοι] Ac vt senes leuiter rore vuae aspersi. *Pindar. Nem.* Od 9.

Θαρσαλέα δὲ παρὰ
Κρατῆρα φωνὰ γίνεται.
Audax autem apud craterem est vox.

Recte et decore senibus ἀβολιαχίαν hic tribuit: quippe, vt *Aristotel.* 2. Rhet. inquit: ἀναμιμνησκόμενοι ἥδονται, ante actorum reminisci cum delectantur, libenter sua narrant facinora. Solent nonnulli etiam res iam diu a se gestas glorioſe referre. *Plutarch.* de lau-

λαὶ ἔλεγον. ὡς ἔνεμον ἡνίκα [6]) ἦσαν νέοι· ὡς πολλὰς λῃσῶν καταδρομὰς διέφυγον· ἐσεμνύνετο τις, ὡς λύκον ἀποκτείνας· ἄλλος ὡς μόνος τὸν πανὸς δεύτερα συρίσας· τοῦτο τῷ Φιλητᾷ [7]) τὸ σεμνολόγημα

de fui: ὦ μάλιστα περιπίπτουσιν οἱ γέροντες, ὅταν εἰς τὸ μεθυτεῖν ἴτιμες καὶ κακίζειν ἤδη φαῦλα καὶ πράξεις ἡμαρτημένας πραχθῶσι, μιλαλύοντες αὐτὲς ὡς περὶ ταῦτα θαυμασίως δή τινας γενομένους. Hoc in vitium cum primis incidunt ſenes, vbi ad caſtigandum alios, et culpandum malos mores ac male facta conuerſi, eo progrediuntur, vt ſe ipſos laudibus euehant, qui mirabilem in tali re virtutem oſtenderint ſuam. Idcirco ab *Hom.* Neſtor introducitur ſuarum virtutum ipſe buccinator. *Iliad. γ.* Vbi poeta dicit, ſenes eſſe τεττίγεσσιν ἐοικότας, cicadis ſimiles, quod, teſte *Plut.* eſt ζῶον λαλίστατον, animal loquaciſſimum. Vnde *Horat.* dicitur: *Laudator temporis acti.* Ὑποβεβρεγμένος, proprie, qui leuiter vino imbutus eſt. Aliquantum adpotus; ferme idem, quod βεβρεγμένος, quod *Heſych.* exponit ὑπομεθύων, quaſi dicas ſubebrius.

Ἐγὼ βεβρεγμένος ἦκω καὶ κεκωθωνισμένος,
Πέπακας ἔτος, πέπακα ἐγὼ μὰ,
Δία τὸν μενδαῖον.

Adpotus venio, ac temulentus,
Potauit hic: bibi ego per Iouem
Mendaeum.

Lucian. in *Gallo:* Ἀχεῖ μοι βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἦεις ὑποβεβρεγμένος. Donec profunda tandem veſpera ſubuuidus reuertiſti. Latini vuidum appellant. *Horat.* Od. V, 4.

Longas o vtinam dux bone ferias
Praeſtes Heſperiae: dicimus integro
Sicci mane die, dicimus vuidi,
Cum ſol oceano ſubeſt.

Eſt vero βρέχειν madefacere, irrigare: etiam bibere. *Athen.* libr. I. fol. 25. ἄρτιον

Digitized by Google

uentutis ſuae annos pecus pauiſſent: quam multas praedonum inuaſiones effugiſſent. Quidam ſe lupum interfeciſſe gloriabatur: alius ſe canendo tibia Pani duntaxat eſſe ſecundum: hoc ipſum iacta-

ρητὰ δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τῶ πίνειν. Veteres bibere βρέχειν dixerunt. Αντιφάνης· δεῖ γὰρ φαγόντας δαψίλως βρέχειν. *Antiphanes: qui abunde comederunt, bibere oportet largius.*

MOLLVS.

Ὁ θαυμάσιος *Caſaub.* I. ad Athen. 22. ſic elegans verbum ὑποβρέχειν (ibi apud Alexin) pro ὑποπίνειν, pitiſſare, et vt Neroniis verbum vſurpem *ſubbibere:* nam βρέχειν pro *bibere* ponebant, vt ante dictum. His *Longi* locum addit. Neroniana ſunt apud *Sueton. Neron.* c. 20. *Heliodor.* L. I. p. 31. ed. Com. Μελήσει δέ μοι, καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν καταλῖναι, vbi bene interpres: *vt cum aliquantum adbiberit. Idem* L. 3. p. 143. ὡς λίαν ἀπροσδιόνυσος· καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος. Cuius loci elegantiam non vidit Interpr. vidit Commelinus. *Lucian.* διαφερ· βαθείας ἤδη ἡπείρας ἤπεις ὑποβεβρεγμένος. *Idem deor. dial.* ἀπολλ· Ἐπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι.

IVNGERM.

Senes, vt plurimum, res iam diu ab ſe geſtas, glorioſe recenſere ſolent, laudatores (ait Venuſinus poeta) temporis acti ſe pueris. Idcirco et ab *Homero* Neſtor introducitur de ſuis virtutibus ſaepiſſime praedicans, et (vt ille ait apud *Terent.*) ſua narrans facinora. Qui alibi quoque de ſenibus loquens inquit: Τετάρτιγισσιν ἰσκότις. Λαλίστατον γὰρ (inquit *Plutarchus*) τὸ ζῶον καὶ ἄπειρον ἐν τέτῳ. Ratio autem huius ſenum ἀδολεσχίας eſt apud *Ariſtot.* II. *Rhet.* Ανεμιμνήσκόμενοι γὰρ ἥδονται. COLVMB.

6) Hiſce] V. P.

IDEM.

In editis antiquioribus fuit ὅταν. BODEN.

7) Φιλητᾶ] Nomen hoc paſto-

γημα ἦν. Ὁ δ' ὃν 8) Δάφνις καὶ ἡ Χλόη πάσας δεήσεις προσέφερον μεταδοῦναι καὶ αὐτοῖς τῆς τέχνης, συρίσαι τε ἐν ἑορτῇ θεοῦ σύριγγι χαίροντος ἐπαγγέλλεται Φιλητᾶς, καίτοι τὸ γῆρας ὡς ἄπνουν μεμψάμενος, καὶ 9) ἔλαβε σύριγγα τὴν τοῦ Δάφνιδος. Ἡ δὲ ἦν μικρὰ 10) πρὸς μεγάλην τέχνην, οἷα ἐν στόματι 11) παιδὸς ἐμπνεομένη. πέμπει δ' ὃν Τίτυρον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ σύριγγα, τῆς ἐπαύλεως ἀπεχθέσης σταδίους δέκα. 12) Ὁ μὲν ῥίψας τὸ ἐγκόμβωμα, 13) γυμνὸς ὥρμησε τρέχειν, ὥσπερ νεβρός.

ΚΕΦΑΛ.

pastoris: forsan a φιλέω, amo. Est autem φιλητὴς, amator: at φιλήτης, *fur*, *latro*. Est etiam poetae nomen elegiographi in insula Co, qui Philippi et Alexandri Macedonum aetate floruit; Praeceptor Ptolemaei Philadelphi. Fuisse fertur corpore adeo tenui, vt necesse ei fuerit plumbum adhibere, ne ventorum flatu raperetur. MOLLVS.

8) Οὖν] In plerisque habetur δὲ, sed δ' praeferendum. BODEN.

V. ἔν. P. COLVMB.

9) Καὶ] Desideratur in edit. Iungermaniana. BODEN.

10) Ἡ δὲ ἦν μικρὰ] Hoc est, μικροτέρα. Attici enim saepe vtuntur positiuo pro comparat. *Menand.* καλὸν τὸ μὴ ζῆν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως, melius est, non viuere, quam misere viuere. Alias veteres solebant tibias caeteris minores, sonoque minus claro, siue τῶν τελείων ἐλάττονας, vocare ἡμιόπους αὐλοὺς, teste *Athen.* libr. 4. ideoque ab *Anacr.* τέρενας ἡμιόπους, quasi teneras ac molliculas fistulas dicas vocari: maiores autem μακρὰς αὐλοὺς, quas sacris, minores τοῖς συγχίοις, adhibitas fuisse legimus. MOLLVS.

11) Ἐν στόματι] Ἐν saepissime redundat. *Matth.* 26. §. 52.

Digitized by Google

bat Philetas. Daphnis itaque atque Chloe omnes adhibebant preces, vt et ipsi participes huius reddantur artis, quo et ipsimet canant festo sacro Deo, fistula gaudenti. Philetas, tametsi senecta incusata veluti flatu destituta, promittit, et sumpsit fistulam, quae erat Daphnidis. Erat haec pusilla, et minor, quam pro artis tantae modo, vtpote quae pueri ore inflari solet: mittit igitur, suam allatum fistulam, Tityrum, distante illinc casa decem stadia, qui sua abiecta penula nudus, instar hinnuli, ferebatur cursu.

§. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολῶνται, gladio peribunt. vid. supra.

IDEM.

Hic tamen ἐν minime redundat, quia lingua fistulae, ori inserta, labiis comprimebatur. Vid. *Bartholinus de tibiis vet.* L. I. c. 5.

BODEN.

12) Ἀπεχούσης σταδίους δέκα] *Decem distabat stadia.* Στάδιος, vel στάδιον, ἀπὸ τῆς στάσεως, i. e. statione. Est autem stadium (*quod vix credo* BOD.) Graecorum milliare. *Suidas* scribit tamen, septem stadia et semis facere milium, siue miliare. Τὸ στάδιον, inquit, ἔχει πόδας χ'. τὸ μίλιον πόδας βφ'. Pes vero δακτύλους ις'. stadium habet pedes 600. milliare continet pedes 4500. Pes digitos 16.

MOLLVS.

13) Ἐγκόμβωμα] A verbo ἐγκομβόομαι, illigo, inuoluo, genus quoddam vestimenti. *Lubinus* in *Antiquario:* Encombomata, genera vestium puellarum. *Non.* Encombomata, vestes sunt puellares, quemadmodum et Parnacides. (lege *Arnacides.* BOD.) *Varro* de *liber. educandis:* Vt puellae habeant potius in vestitu Chlamydas, Encombomata, ac parnacidas, quam togas. *Varin.* ἐγκόμβωμα ὁ δισμὸς τῶν χειρίδων, ὃ λέγεται παρ' Ἀθηναίοις ὄχθοιβος, ὑπὸ τῶν ἄλλων κοσύμβη. Apud *Pollu-*

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

Ὁ δὲ Λάμων ἐπηγγείλατο τὸν περὶ τῆς σύριγγος ἀφηγήσασθαι[1]) μῦθον, ὃν αὐτῷ σικελὸς ἦσεν ἐπὶ μισθῷ τράγῳ[2]) καὶ σύριγγι. Αὕτη[3]) ἡ σύριγξ τὸ ὄργανον οὐκ ἦν ὄργανον, ἀλλὰ παρθέ-
p. 61. νος καλὴ, καὶ τὴν φωνὴν μεσικὴ, αἶγας ἔνεμεν, νύμφαις συνέπαιζεν· ἦδεν οἷον νῦν. Πὰν, ταύτης νεμέσησε, παιζέσης,[4]) ᾀδέσης, προσελθὼν, ἔπειθεν ἐς ὅ, τι ἔχρηζε·[5]) καὶ ἐπηγγέλλετο τὰς αἶγας πάσας θήσειν δίδυμοτόκους. ἡ δὲ ἐγέλα τὸν ἔρωτα αὐτῷ, οὐδὲ ἐρασὴν ἔφη δέξασθαι μήτε τράγον, μήτε αἰθρωπον ὁλόκληρον. Ὁρμᾷ διώκειν ὁ Πὰν ἐς βίαν· ἡ Σύριγξ ἔφευγε καὶ τὸν Πᾶνα καὶ τὴν

Pollucem libr. 4. περὶ ὑποδημάτων, καὶ ἐσθήτων est vestimenti genus, quod seruorum erat: τῇ δὲ τῶν δούλων ἐξομίδι καὶ ἱματίδιόν τι πρόσκειται λευκὸν, quod ἐγκόμβωμα, (lege ἐγκόμβωμα) λέγεται, id est: Seruo exomidi adiacet candidum quoddam palliolum, quod Encomboma dicitur. *Hesych.* dicit, κόσυμβον, siue κοσύμβη, fuisse ἐγκόμβωμα καὶ περίζωμα κιγύπτιον.

IDEM.

Videantur grammatici graeci, item *Nonius*; ante omnia vero elegantissima epistola *Photii* ad *Georgium* Metropolitam Nicomed. a Cl. Hoeschelio cum aliis aliquot editam, quam inserercm, si temporis ratio pateretur.

IVNGERM.

Proprie fuit ἐγκόμβωμα, vestis, qua quis se inuoluit, *vestis extima*, *superaria*, quae vestimentis interulis superiniicitur, ingenuis ac seruulis communis. *Hesychius* κομβώσασθαι interpretatur στολίσασθαι ac simplex κόμβωμα reddit στόλισμα, σκεύασμα. Ex eo vides, quo modo se Tityrus in cursum dede-

Digitized by Google

CAPVT XXIV.

Lamon pollicebatur, se recitaturum fabulam de Syringe, quam ipsi Siculus cecinerat, mercede, hirco atque fistula, proposita. Ipsa illa Syrinx, quod instrumentum iam, instrumentum ante non erat, sed formosa virgo, voceque modulandi perita, capras pascebat, cum Nymphis colludebat: canebat haud aliter quam nunc. Pan ad illam pascentem, ludentem, canentem, accedens, persuadere moliebatur, ad quod haberet opus, promittens se facturum, vt omnes caprae geminos partu ederent foetus. Illa ludibrio illius habebat amores, negans, se vnquam admisisse amatorem caprum, vel etiam homi-

dederit *nudus*, nimirum deposita quidem paenula, tunica vero amictus, vt *Saul* olim coram Samuele γυμνὸς procidisse fertur, 1 *Reg.* XIX, 24. atque *Esaiae* praeceptum erat, c. XX, 2. vt abiecto sacco proficisceretur nudus, πορευόμενος γυμνός. BODEN.

1) Ἀφηγήσασθαι] i. q. Διηγήσασθαι. Haec enim verba suam vim saepe permutant. Ἀφήγησις παλαιὰ, *veterum gestorum narratio.* Sic in *Philostr.* Vit. Apollon. Thyanens. L. I, c, 9. Βίων ἀφηγεῖσθαι. Et *Aristaenet.* L. I. epist. XVI. Οὐ δύναμαι γὰρ ἐδὲ γυναιξὶν τἀμὸν ἀφηγήσασθαι πάθος. IDEM.

2) Τρόπῳ] Tale praemium proponitur in *Theocriti* Idyll. I. IDEM.

3) Αὐτὴ] Vitiose *Mollus* dederat αὐτή. IDEM.

4) Νεμέσης, παιζούσης] Epizeuxis. MOLLVS.

5) Ες ὅ, τι ἔχρηζε] *Herodian.* in *vit. Caracal.* Τί γὰρ ἔχρησεν αὐτῶν πρὸς γάμους; Nam quid illis opus ad nuptias? IDEM.

6) Η

τὴν βίαν·6) φεύγουσα, κάμνουσα, ἐς δόναπας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται·7) πᾶν, τοὺς δόναπας ὀργῇ ταμών,8) τὴν κόρην ἐχ εὑρών, τὸ πάθος μαθών, τὸ ὄργανον νοεῖ, καὶ τοὺς καλάμους κηρῷ συνδήσας 9) ἀνίσους, καθ' ὅτι καὶ ὁ ἔρως ἄνισος αὐτοῖς· καὶ ἡ τότε παρθένος καλὴ νῦν ἐστι σύριγξ μουσική.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Ἀρτι πέπαυτο1) τῷ μυθολογήματος ὁ Λάμων, καὶ ἐπῆνει φιλητᾶς αὐτὸν, ὡς ἐπόντα μῦθον ᾠδῆς γλυκύτερον, καὶ ὁ Τίτυρος ἐφίσατας τὴν σύριγγα τῷ πατρὶ κομίζων, μέγα ὄργανον, καὶ

6) Η σύριγξ ἔφευγε — — βίαν] Haec noſtro quidem archetypo aberant: ex eius autem margine inſeruimus. In V. quaedam deleta ſunt. COLVMB.

7) Ες δόναπας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται] Pro ἐν δόναξι, ἐν ἕλει. Ita Graeci ἐς τὸ φανερὸν, pro ἐν τῷ φανερῷ. *Dion. Halicarn.* libr. *Antiquit. Rom.* Ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ καταλοφθέντες ὑπὸ τῷ τυράννῳ εἰς τὸ στρατόπεδον. Has litteras cum accepiſſent, qui a tyranno in caſtris relicti fuerant. *Zoſim.* libr. 5. Ἐπειδὴ Στιλίχων εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦν, inde cum eſſet Rauennae Stelicho. Eſt autem δόναξ, vt obiter hoc addam, calamus craſſiore ligno, et tenui foramine, quem totum fungoſa replet medulla, habens longiſſima internodia, et dum calefactus eſt, facile flectitur, aptiſſimus fagittis, et fiſtulis. MOLLVS.

8) Τομὼν] In aliis: τμών. BODEN.

Iiſdem

nem integrum. In animum inducit Pan, quo vim illi inferat, perſequi: Syrinx fugiebat, et Pana, et vim; atque tandem fugiendo delaſſata arundinibus abſconditur, inque palude e conſpectu aufertur. Prae ira calamis praeciſis, Pan, puella non inuenta, ſuo vero intellecto malo, inſtrumentum animo ſuo concipit, diſpares cera coniungendo calamos, ad teſtandum illis diſparem fuiſſe amorem: et quae tunc temporis formoſa fuit virgo, nunc eſt fiſtula canora.

CAPVT XXV.

Commodum finierat fabuloſam illam narrationem, cum Philetas illum, tanquam cantu ſuauiori enarrata fabula, laudabat. Adeſt et Tityrus fiſtulam parenti apportans, ingens inſtrumentum, magnis-

Q 5

Iiſdem tantum non verbis *Tatius* L. VIII. c. 6.

IDEM.

9) Κηρῷ συνδήσας] *Virgil.* in *Bucol.* *Pan primus calamos cera coniungere plures Inſtituit.* Et paullo poſt: *Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis Fiſtula.* vbi adeundus *Pimpontius.*

COLVMB.

Συνδήσας ἀνίσους. *Nemeſ.* 3. *Eclog.* ipſo Pane loquente:

— *Nulli fas eſt inflare cicutas,*

Quas ego Maenaliis cera coniungo ſub antris.

Hinc *Aeſchylus* fiſtulam κηρίπλαστον vocat. *Pollux*, κηρῷ συνδεδέσθαι. *Theocr. eid.* 1. v. 129.

Ἐκ κηρῷ σύριγγα καλάν.

Ex cera fiſtulam pulchram.

Huius ſupra facta mentio.

MOLLVS.

1) Πίπαυτο] Pro ἐπίπαυτο. *Longo* noſtro familiare illud augmentum negligere. Sic ſtatim: πεποίηλτο, ἐπαίζετο, ſupra h. l. (et infra L. 3. etiam) τετρύγητο, τετά-

καὶ αὐλῶν μεγάλων, καὶ ἴνας [2]) κεκήρωτο, τὸ χαλ-
p. 62. κῷ πεποίκιλτο. Εἴκασεν ἄντις ἕναγ ταύτην ἐκεί-
νην, ἣν ὁ Πὰν πρῶτον ἐπήξατο. [3]) Διεγερθεὶς δὲ
ὁ Φιλητᾶς, καὶ καθίσας ἐν καθέδρᾳ ὄρθιον, [4])
πρῶτον μὲν ἀπεπειράθη τῶν καλάμων εἰ εὔπνοοι· [5])
ἔπειτα μαθὼν, ὡς ἀκώλυτον διατρέχει τὸ πνεῦ-
μα, ἐνέπνει τὸ ἐντεῦθεν πολὺ καὶ νεανικόν. αὐλῶν
τις αὖ ᾠήθη, συναυλέντων ἀκέαν, τοσοῦτον ἦχει
τὸ σύριγμα. Κατ' ὀλίγον δὲ τῆς βίας ἀφαιρῶν,
εἰς

σισύλητο, δέδιτο, Lib. I. τέτρατο, πέπαστο L. 4. τέτμητο, ἀποκικόσμητο. Notauit talia erudite, vt omnia, Clariſſ. ille *Caſaub.* 2. ad *Athen.* 15. Et ſane optimis quibusque ſcriptoribus illud vſurpatum, augmentum non vſurpare. Sic *Heliodor.* L. 1. ἀναμίμικτο in mſ. Pal. recte. Sic enim et Lib. 8. ἐσπισύητο in vulg. quod cur mutaret Commelinus, cauſſa non erat, vt et Lib. 5. κατανάλωτο vulg. *Lucian. Tim.* καταδιδίκασο. Sic *Marci* pen. παραδεδώκεσαν, 1. *Io.* 2. μεμισήκασαν. *Marc.* vlt. ἐκβεβλήκει. *Act.* 14. περιπεπατήκει, quum ſtatim περιεπάτει. *Lucian. κατατ.* ἢ τυρ. κεκοινωνήκει. Idem ἀπὸ κρίσιν· ἀποβεβλήκει. *Agath.* Lib. 5. ἀποδέδεκτο l. vlt. προστέτακτο. Alias plura apud *Heliodor.* ſimplicia: L. 1. κεκόρεσο, κεχώρεσο L. 2. ὁμώμοτο L. 4. τέτατο L. 10. πεπόμεσο L. 8. γεγόνεσαν. *Actor.* 14. πεπεισύκεσαν. *Io.* 11. δεδώκεσαν. *Lucian.* ὀνείρου μεμηχάνητο et quid opus hic morari? Talium apud *Heſych.* etiam copia. Nec dubito, plura talia ſupereſſent in auctorum libris, niſi δεκασύλλοφοι librarii mutaſſent.

IVNGERM.

[2]) Ἴνας] N. ὅτι.

COLVMB.

[3]) Ἣν ὁ Πὰν πρῶτον ἐπήξατο] *Bion* in *Bucolicis.* ἔνθεν πλαγίαυλον ὁ Πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθήνα, fiſtulam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. De loco,

Digitized by Google

magnisque consertam tibiis, et qua cera vincieba-
tur, aere variegata erat. Tandem illam fistulam
esse putasses, quam Pan primum compegerat. Phi-
letas igitur erectus, eademque in sedili arrecta col-
locata, prius explorauit calamos, num essent per-
flatiles; deinde intellecto, spiritum sine impedi-
mento permeare, vehementer et strenue deinceps
inflabat: adeo vt quis putasset se tibiarum audire
concentum, tantum edebat sonum. At paulatim il-
lam

loco, vbi fistulam Pan primum inuenerit, ita narrat *Pausan. Arcad.* Consurgunt montes, qui Nemii dicuntur. Est in illis Nomii Panos fanum: vicum proximum Melpeam, acsi modulatricem dicas, nominant, quod fistulae modos illic Pani primum excogitatos dictitant. Vide hanc fistulam ab *Achille Tatio* libr. 8. satis artificiose depictam. MOLLVS.

4) Ὀρθίου] An ὄρθιος. Non male, sed ob librorum consensum retineas ὀρθίου, minus tamen cum *Molla* ad fistulam referas, *arrectam* collocatam in sedili, quam ad Philetam, qui sedit erectus, pastoribus aliis sub fago recubantibus. Ellipsis inest pronominis reciproci ἑαυτὸν, quod ab aliis suppletur. *Thucydides* L. I, c. 126. Καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν, vbi *Scholiastes* adiicit: ἑαυτοὺς δηλονότι. Plenius effertur ab *Aeliano* V. H. IV, 22. ἵνα μὴ καθίζωσιν ἑαυτοὺς εἰκῆ. item a *Luciano Icaromen.* II, 25. καθίσας ἑαυτόν. Pertinet ad verba, quae in modo agendi vim reciprocam ope pronominis adsumunt, eiusque siue expressi, siue supplendi, vt h. l. Vide notata ad *Achill. Tat.* L. I. c. 2. BODEN.

5) Εὔπνοοι] *Commelinus* et *Iungermanus* non ita recte dedere ὕπνοιοι contra omnem analogiam. Eodem enim modo scribitur

ἄπνοος

εἰς τὸ τερπνότερον μετέβαλλε τὸ μέλος, καὶ πᾶσαν τέχνην ἐπιδεικνύμενος εὐνομίας μουσικῆς, ἐσύριττεν, ὅσον βοῶν ἀγέλῃ πρέπον· οἷον αἰπολίῳ πρόσφορον· οἷον ποίμναις φίλον. Τερπνὸν ἦν τὸ ποιμενικόν·[6]) μέγα τὸ βοῶν· ὀξὺ τὸ αἰγῶν· ὅλως πάσας σύριγγας μίαν σύριγξ ἐμιμήσατο. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σιωπῇ κατέκειντο τερπόμενοι.

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

Δρύας δὲ ἀναστὰς καὶ κελεύσας συρίζειν διονυσιακὸν μέλος,[1]) ἐπιλήνιον αὐτοῖς ὄρχησιν[2]) ὠρχήσατο. καὶ ἐῴκει ποτὲ μὲν τρυγῶντι· ποτὲ δὲ φέροντι ἀῤῥίχας· εἶτα πατοῦντι τοὺς βότρυς· εἶτα

ἄπνους, δύσπνους, ἡμίπνους, ἡδύπνους, εὐθύπνους, καλλίπνους, ἀντίπνους, σύμπνους κ. τ. λ. IDEM.

[6]) Τὸ ποιμενικὸν] Codex habebat τὸ ποίμνιον. MOLLVS.

V. Ποιμενικὸν P. num ποιμνίῳ; COLVMB.

Omnino legendum ποιμνίων. IVNGERM.

Omnes ante Mollum vitiose legunt ποίμνιον. Recte vero *Iungermanus* coniicit ob sequentia τὸ βοῶν, τὸ αἰγῶν. BODEN.

[1]) Διονυσιακὸν μέλος] Haec cantilena vocatur Graecis ἐπιλήνιον ἄτμα, vel μέλος, vel ἄυλημα· haec cantio cani solet, inter premendas vuas Baccho. *Poll.* libr. 4. c. 7. καί τι καὶ ἐπιλήνιον ἄυλημα, ἐπὶ βοτρύων θλιβομένων. Hanc cantilenam festo Bacchi πρὸς αὐλὸν cantabant Satyri. MOLLVS.

Vid. *Rittershusii* Comment. ad *Oppiani Cyneg.* L. I. v. 127. item interpretes ad *Anacr.* Od. LII. BODEN.

[2]) Ἐπιλήνιον ὄρχησιν] Haec saltatio etiam in honorem Bacchi

lam vehementiam imminuendo iucundiorem in concentum cantum illum commutauit, et totius artis legitimum in musica specimen edens, canebat, quatenus armento quadraret boum, quatenus caprarum gregi conueniret, quale gregibus esset gratum. Gratus erat cantus pastoritius, magnus boum, caprarum acutus: in summa, vna fistula omnes aemulabatur tibias. Caeteri igitur iacebant semet oblectantes audiendo.

CAPVT XXVI.

At Dryas surgens, canereque iubens cantilenam Dionysiacam, saltauit illis tripudium epilenium, nunc referens vindemiantem, modo cophinos ferentem, deinde vuas calcantem, tum vasa implentem,

Bacchi fiebat, dicta Graecis ἔρχημα φαλικὸν, siue φαλλικόν. Dicebatur etiam Ὕμνος. *Poll.* lib. 4. cap. 14.

MOLLVS.

Qualis ea fuerit, quiuis ex seqq. intelligit. Sic ἐπιλήνιον μέλος apud *Athen.* L. 5. de Bacchica pompa, quod Satyri πρὸς αὐλὸν cantant: cui scilicet locus, quum vuae premerentur. Non queo contineri, quin huic saltationi forte illustrandae adponam non dissimilem picturam, quae apud floridissimum illum *Eumathium*, siue is *Eustathius* est, visitur, Lib. 4. ἔρωτος ὑσμινίη, praefertim quum hactenus tantum in mss. legantur. Depingit autem Septembrem mensem: Ἀνὴρ τις ἐγέγραπτο ὅλον ἀπεζωσμένος περὶ τὴν ὀσφὺν τὸ χιτώνιον ὅλῃ τῇ πόδι γυμνὸς καὶ ὅλην εἶνου πηγὴν ἀπασσάμῶν πρὸ ποδῶν, τὴν τρίχα πᾶσαν εὐφυῶς συνῆκτας πρὸς τὸ μετάφρενον, ἄμπελον ἢ λακὲ τῶν χωρῶν ἐμιμεῖτο, καὶ βότρυν ἄχρι τοῖς δακτύλοις ὡς κλάδοις ἀπαωρούμενον, ἢ δεξιὰ τὸν βότρυν ἐτρύγα, καὶ τῷ τόμαντι πατὰ ληνὸν παριστήκετο, καὶ

p. 63. ἔστα πληρῶντι τὰς πίθας· ἔστα πίνοντι τῷ γλεύκας. Ταῦτα πάντα ἔτως εὐχημόνως ὠρχήσατο[3]) Δρύας καὶ ἐναργῶς, ὥςε ἐδόκειν βλέπειν καὶ τὰς ἀμπέλας, καὶ τὴν ληνὸν, καὶ τὰς πίθας, καὶ ἀληθῶς Δρύαντα πίνοντα. Τρίτος δὴ γέρων ἔτος εὐδοκιμήσας ἐπ' ὀρχήσει, Φιλεῖ[4]) Χλόην καὶ Δάφνιν· οἱ δὲ μάλα ταχέως ἀναστάντες, ὠρχήσαντο τὸν μῦθον τῷ Λάμωνος· ὁ Δάφνις Πᾶνα ἐμιμεῖτο, τὴν Σύριγγα Χλόη· ὁ μὲν ἱκέτευε πείθων· ἡ δὲ ἀμελοῦσα ἐμαιδία· ὁ μὲν ἐδίωκε, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε[5]) τὰς χηλὰς μιμούμενος· ἡ δὲ ἐνέφαινε τὴν κάμνουσαν ἐν τῇ φυγῇ· ἔπειτα Χλόη μὲν εἰς τὴν ὅλην ὡς εἰς ἕλος κρύπτεται. Δάφνις δὲ λαβὼν

καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ὡς ποσὶν ἐναπείθλιβε. καὶ ἦν ὁ γεγραμμένος ἀνὴρ ἄμπελος, καὶ τρυγητὴς, καὶ ληνὸς, καὶ οἶνε πηγή.

IVNGERM.

3) Ταῦτα πάντα ἔτως εὐχημόνως ὠρχήσατο] Quae ita concinne omnia saltauit Dryas, vt coram cernere cuncta putarent. Apud *Athen.* ab arte saltandi Teleſtes his laudatur verbis: Καὶ τελεσὴς ὁ ὀρχησοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα ἄκρως τῆς χειρὶ λεγόμενα δεικνύσαις. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν, ὅτι τελεσὴς ὁ Αἰσχύλε ὀρχησὴς ἔτως ἦν τεχνίτης, ὥςε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τὰς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. Et Teleſtes quidam ſaltandi magiſter multas quoque geſticulandi ſpecies reperit: manibus tam argutis, vt quae pronunciaret, omnia manifeſtiſſime declararent. *Ariſtoteles* ſcribit, Teleſten Aeſchyli ſaltatorem illam ſic artem calluiſſe, vt cum ſaltaret, duces ſeptem Thebas obſidentes, res ab illis geſtas, ſaltationis geſtibus euidenter oculis ſubiecerit. *Lucian.* περὶ ὀρχήσεως, ſcribit, Saltatorem tempore Neronis,

Digitized by Google

tem, denique bibentem muſtum. Quae omnia ita decenter atque perſpicue ſaltauit Dryas, vt ſibi videre viderentur et vites, et prelum, et dolia, et reapſe bibentem Dryantem. Ordine tertius hic ſenex magnam ſaltando aſſecutus laudem, Chloen atque Daphnidem oſculatur, qui, nulla interpoſita mora, ſurgentes, fabulam Lamonis ſaltant. Daphnis agebat Pana, Chloe Syringem: ille ſuadendo ſupplicabat: haecce contemnendo ſubridebat. Ille biſulcas imitatus vngulas ſummis pedum vnguibus currebat: haecce referebat illam fuga fatigatam. Deinde Chloe ſylua quadam non aliter, quam palude, abſconditur. Mox Daphnis, magna illa

nis, ſpectante Demetrio, ſaltaſſe Veneris ac Maris adulterium ita accurate, ita concinne, vt Demetrius exclamauerit, magnaque voce pronunciauerit: ἀκέω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς τοῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. Audio, quae facis, mi homo, nec video tantum, ſed manibus ipſis loqui mihi videris. Hac de cauſa veteres eiuſcemodi hominem Pantomimum, ab eo quod agitur, appellauere. Leg. *Lucian. Encom. ſaltat.*

MOLLVS.

4) Τρίτος — φιλῶ] An hic locus vsque quaque plenus et integer?

IVNGERM.

5) Ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε] Prouerbialis dictio, ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων βαδίζειν. Idem Graeci aliquando aduerbio compoſito venuſte efferunt, ἀκροποδιτί, h. e. ſuſpenſo gradu, et ſuſpenſis pedibus. Qui clanculum, aut cautim conantur aliquid, ſummis pedibus ingredi ſolent. Eſt enim traductum a geſtibus eorum, qui ſic ingrediuntur, ne quis ſtrepitum pedum ſentiat:

Digitized by Google

λαβὼν τὴν Φιλητᾶ σύριγγα τὴν μεγάλην, ἐσύρισε γοερὸν ὡς ἐρῶν· ἐρωτικὸς ὡς πείθων· ἀναπληπτικὸν ὡς ἐπιζητῶν. ὥστε Φιλητᾶς θαυμάσας, φιλεῖ τε ἀναπηδήσας, καὶ τὴν σύριγγα χαρίζεται φιλήσας· καὶ εὔχεται καὶ Δάφνιν καταλιπεῖν αὐτὴν ὁμοίῳ διαδόχῳ. Ὁ δὲ τὴν ἰδίαν ἀναθεὶς τῷ Πανὶ
p. 64 τὴν σμικρὰν, καὶ φιλήσας ὡς ἐκ φυγῆς ἀληθινῆς εὑρεθεῖσαν τὴν Χλόην, ἀπήλαυνε τὴν ἀγέλην συρίζων.

ΚΕΦΑΛ. κ'ζ.

Νυκτὸς ἤδη γεγενημένης, ἀπήλαυνε καὶ ἡ Χλόη τὴν ποίμνην τῷ μέλει τῆς σύριγγος συνάγεσα· καὶ αἵ τε αἶγες πλησίον τῶν προβάτων ἦσαν, ὅ τε [1]) Δάφνις ἐβάδιζεν ἐγγὺς τῆς Χλόης· ὥστε ἐνέπλησαν ἕως νυκτὸς ἀλλήλας, [2]) καὶ συνέθεντο θᾶττον τὰς ἀγέλας τῆς ἐπιέσης κατελάσαι· καὶ ἔτως ἐποίησαν. Ἅρτι γοῦν ἀρχομένης ἡμέρας, ἦλθον εἰς τὴν νομήν· καὶ τὰς νύμφας προτέρας, εἶτα τὸν παῖδα προσαγορεύσαντες τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῇ δρυῒ καθεδέντες, ἐσύριττον· εἶτα ἀλλήλας ἐφίλων, περιεβάλλον, κατεκλίνοντο· καὶ ἐδὲν δρώσαντες πλέον, ἀνίσαντο. Ἐμέλησεν αὐτοῖς καὶ τροφῆς· καὶ ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλα. [3]) Καὶ τούτοις ἅπασι

tiat: aut qui vias diffi, gis ὅτι. BODEN.
cultim et leuiter figunt ve- [2]) Ἐνέπλησαν ἀλλήλας] Hic
stigia. MOLLVS. videtur subaudiendum ἑαυ-
[1]) Ὁ τε] Disiunge, quae τοῖς, aut quiddam simile. *Se*
in editionibus coniuncta le- *mutuo expleuere gaudio.*

In

illa Philetae accepta fistula, flebilem, vt amans, edebat cantum, amatorium, veluti ad amorem illiciens: reuocatorium, instar requirentis. Quamobrem Philetas illum admiratus exultansque osculatur, osculoque fixo dono dat fistulam, precatus, vt Daphnis eandem simili relinquat successori. Ille vero, pusilla sua ipsius consecrata Pani, datoque osculo Chloae, tanquam veram post fugam, postliminio receptae, gregem fistula canendo abigebat.

CAPVT XXVII.

Oborta iam nocte, etiam Chloe suum agebat gregem, fistulae modulatione congregando; et iam caprae appropinquauerant ouibus, cum Daphnis prope Chloen incedebat: quare semet in noctem vsque multis verbis vltro citroque habitis, expleuere, et constituerunt sequenti die maturius educere greges: atque ita fecerunt. Illucescente enim die, in pascua venerunt: sed prius Nymphis, et deinde Pane, salutatis. Hinc sub pinu sedentes, fistula modulabantur carmen; sibique mutuo oscula figentes, amplexantesque decumbebant: at nihil vltra moliti surrexerunt. Fuit etiam curae alimentum illis, dilutum lacte bibentibus vinum: quibus omni-

In eodem significatu, quo verbum expleo apud Comicum vsurpatur in *Heautont:* Hem, tot mei solius soliciti sunt causa, vt me vnum expleant. MOLLVS.

3) Ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλακτι] Biberunt vinum lacte dilutum, quod vinum vocatur οἰνόγαλα, cuius mentionem

ἅπασι θερμότεροι 4) γενόμενοι καὶ θρασύτεροι, 5) πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικήν· 6) καὶ κατ' ὀλίγον εἰς ὅρκων πίστιν προῆλθον. Ὁ μὲν δὴ Δάφνις τὸν Πᾶνα ὤμοσεν 7) ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πίτυν, μὴ ζήσεσθαι μόνος ἄνευ Χλόης μηδεμιᾶς χρόνον ἡμέρας· p. 65. ἡ δὲ Χλόη Δάφνιδι 8) τὰς νύμφας, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἄντρον, τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον. 9) Τοσοῦτον δὲ ἄρα τῇ Χλόῃ τὸ ἀφελὲς ἦν ὡς κόρῃ, ὥσε ἐξιοῦσα τοῦ ἄντρου, καὶ δεύτερον ἠξίου λαβεῖν ὅρκον

nem fecit et *Hippocrates*, cedrim creticam scribens foeminarum incommodis auxiliari ἐν οἰνογάλαξι, id quod tamen nonnulli tepidum aut egelidum interpretantur in modum lactis. Id enim γαλακτῶδες videtur significare. *Gorr.*

IDEM.

Ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι περίφιλέστατε

Διόνυσε, καὶ σοφώτατ', ὡς ἡδύς τις εἶ,

Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονοῦντ' ποιῇς μόνος.

Τὸν τὰς ὀφρῦς ἄειρόντα συμπείθεις γελᾶν,

Τόνδ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν.

O prudentibus omnibus amicissime Bacche, ac sapientissime, quam suavis es:

Cum humilem solus magnifice de se sentientem facis,

Supercilia tollenti, vt videat, simul persuades:

Imbecillumque audere quicquam, et timidum alacrem esse.

Vide *Athen.* libr. 10. c. 12.

4] Θερμότεροι] N. θερμόμενοι. COLVMB.

5) Καὶ τούτοις ἅπασι θερμότεροι γινόμενοι καὶ θρασύτεροι] *Calidiores audaciosque redditi iis omnibus.* Inflammantur animi vino. Vnde *Callimach.*

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος.

Vinum igni aequalem vim habet.

Diphilus οἶνος

— ὁ μόνος θνητοῖς ἄγων τὸν τόλμαν. *Quod solum mortalibus audaciam praebet. Adimit curas,* inquit *Horat.*

Digitized by Google

omnibus calidiores audacioresque redditi, amantium more inter se contendebant, et sensim ad fidem iuramento stabiliendam procedebant. Ad pinum progressus Daphnis, Pana intrauit, sibi destituto Chloe nequidem vnius diei tempore vitam vitalem fore: Chloe vero antrum ingressa per Nymphas Daphnidi iurat, eadem se morte vitaque defuncturam. Tanta profecto tenebat simplicitas Chloen, vtpote puellulam, vt antrum egressa, alterum iusiurandum

Horat. Et spes iubet esse ratas, καὶ λύει, vt *Pindarus* canit, τὸ τῶν ὑποφήτων χρεωλύτον καὶ μεριμνῶν.

MOLLVS.

6) Πρὸς ἀλλήλους ἔρριζον ἔρωτα ἐμποιεῖν] Atticismus. Sentiunt stimulos Veneris, epoto vino. καλῶς ὁ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη, *Vinum lac esse Veneris.*

IDEM.

7) Τὸν πᾶνα ἔμαρτυρε] *Iurauit Pana*, vt scilicet testis et conscius esset. Formula iurisiurandi apud *Athenienses* erat haec: ἴστωρ Ζεὺς τάδε. Horum mihi dii testes et conscii sunto.

IDEM.

8) Δάφνιδι] An vox *Daphnidi* hic eximenda et potius mox ponenda, post αὐτόν; τὸν αὐτὸν Δάφνιδι ἕξειν.

IVNGERM.

9) Τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον] Geminum fatis properantibus amantium votum commori, etiam sepeliri. Hinc comoediarum multarum materia συνταφοθνήσκοντες. Apud *Athen.* et *Schol. Aristoph.* nec non *Horat.* 17. libr. 2. Hinc lusus Antonii et Cleopatrae. *P. Arbiter:* Si nihil aliud, certo diutius, inquit, iuncta nos mors feret. Vide de hac re plura in animaduersion. doctiss. iuxta ac celebertimi *Bourdelotii*, ad libr. 2. *Heliod.* vbi Theagenes, ratus Charicliam suam esse interemptam, ita infit: ὦ Χαρίκλεια, πῶς ἔχεις τὸν ἐμὸν μόνον; ἀπολέλυμαί σε μικρὸν ὕστερον

ὅρκον παρ' αὐτῆς· ὦ Δάφνι, λέγουσα, θεὸς ὁ Πὰν ἐρωτικός ἐστι καὶ ἄπιστος· ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος.[10]) παύεται δὲ ἐδέποτε δρυάσιν ἐνοχλῶν, καὶ ἐπιμηλίσι[11]) νύμφαις πράγματα παρέχων· ὁ μὲν ἓν ἀμεληθεὶς ἐν τοῖς ὅρκοις ἀμελήσει σε κολάσαι, κἂν ἐπὶ πλείονας ἔλθῃς γυναῖκας τῶν ἐν τῇ σύριγγι καλάμων. σὺ δέ μοι τὸ αἰπόλιον τοῦτο ὅμοσον καὶ τὴν αἶγα ἐκείνην, ἣ σε ἀνέθρεψε, μὴ καταλιπεῖν Χλόην, ἐς τ' ἂν πιστή σοι μένῃ. ἄδικον δὲ εἰς σε καὶ τὰς νύμφας γενομένην, καὶ φεῦγε, καὶ μίσει, καὶ ἀπόκτεινον, ὥσπερ λύκον. Ἡδετο ὁ Δάφνις ἀπιστούμενος· καὶ τὰς εἰς μέσον τὸ αἰπόλιον, καὶ τῇ μὲν τῶν χειρῶν αἰγὸς, τῇ δὲ τράγου λαβό-

ὕστερον. ἰδὲ γάρ σοι χοὰς ἐπάξω τὰς ἐμαυτῆ σφαγὰς, καὶ σπάσομαι τὸ σὸν φίλον αἷμα τἀμόν. O Chariclia, fidum habes amatorem, haud ita multo post me recuperabis. Iam tibi inferias peragam mea ipsius caede, et libabo tibi sanguine amico meo.

MOLLVS.

Ἔξει] V. σίριγγι. P.

COLVMB.

[10]) Ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος] *Amauit puellam Pityn Pan, quae in arborem pinum mutata fertur.* Vnde pinum quoque arborem Pani attribuit *Constantinus* in Libr. XI. *Geoponicon*, vbi et fabulam exequitur Pitys puellae. Amauit et Syringam nympham, quam cum sequeretur, illa, implorato terrae auxilio, in calamum conuersa narratur supra; quem Pan ad solatium amoris incidit, et sibi fistulam fecit; et paulo post παύεται ἐδέποτε ἐνοχλῶν. Vbique lasciuus et libidinosus hic ipse deus inducitur. Hinc et ipsum Nymphas insequi dicunt. Sed et formosos pueros

dum ab illo exigere etiam vellet: Daphni, inquiens, Pan in amores propensus, et perfidus Deus est: amauit quippe Pinum, amauit et Syringem, nunquam desinens molestus Dryadibus esse, et Epimelidibus facessere negotium Nymphis. Ipsemet itaque cum periuria impune tulerit, te plectere pensi nihil habebit, licet plures ad mulieres, quam sint in fistula hac calami, accesseris. Tu autem mihi per caprarum hunc gregem, perque capram illam, quae te educauit, iurato, te nullo vnquam tempore deserturum Chloen, vsque dum tibi fidem seruauerit. In te autem, aut Nymphas, impiam, fugito, odio infectator, quin occidito, tanquam lupum. Laetabatur, sibi derogatá fide, Daphnis; stansque medio in caprarum grege, altera

ros, vt est apud *Theocritum*. Vide *Lucian.* dial. *Panis* et *Mercur.* vbi ipse dicit: ἐρωτικὸς γάρ εἰμι.

MOLLVS.

Θεὸς ἐστι φιλοκάρδιος, ait *Tat.* L. VIII. c. 13. *Aelianus* epist. Callipidis ad Cnemonem de Pane: Καὶ γάρ τοι κἀκεῖνος ἐρωτικὸς τὸν μάλα καὶ οἷος ἐπανίσασθαι παρθένους. V. et *Scholiast. Theocr.* fin. *Bucoliast. Lucian.* dial. *Panis* et *Merc.* Ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ ὃν ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ — Ἐγὼ δὲ τῇτε Ἠχοῖ καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι καὶ ἀπάσας τὰς τοῦ Διονύσου Μαίνασι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν.

IVNGERM.

11) Ἐπιμηλίσι] An? ἐπὶ μηλίσι. IDEM.

Vix alio loco Nympharum ἐπιμηλίδων facta mentio, quae, si locus integer esset, ad genus Hamadryadum pertinerent, *mespilis*, quibus ἐπιμηλίδες a *Dioscoride* Libr. I. cap. 171. adnumerantur, praesidentes. Diuisim igitur *Iunger-*

p. 66. λαβόμενος, ὤμνυε Χλόην φιλῆσαι φιλῆσαν·[12]) κἂν ἕτερον προκρίνῃ Δάφνιδος, ἀντ' ἐκείνης αὐτὸν ἀποκτενεῖν.[13]) Ἡ δὲ ἔχαιρε καὶ ἐπίξευεν ὡς κόρη καὶ νέμεσα, καὶ νομίζεσα τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα ποιμένων καὶ αἰπόλων ἰδίας θεάς.

ΛΟΓΟΣ

germanus edi debere putauit. At nec μηλιάδες Nymphae inueniuntur, siue a *malis*, arboribus, siue a μήλοις, *ouibus*, vt pro pastoritiis nymphis habeantur, velis eas deducere. Habemus quidem μηλιάδας nymphas, apud *Sophoclem* in *Philoctete*; sed has *Scholiastes* edit. *H. Steph.* p. 410. ab vrbe Thessaliae, nimium ab his terris remota, denominatas esse censet. Scribit ille: Ἀντὶ τῆ τραχινίων· περὶ τὴν τραχῖνα γὰρ αἱ Μηλιάδες. Dorica dialecto Μαλιάδες vocantur apud *Eustathium* p. 855 et 1963. item in *Pollucis Onomast.* Lib. IX. segm. 127. Igitur malim ad *Melias* nymphas referri, de quibus infra L. III, agetur. Hae vero sunt fraxinorum praesides, nam secundum *Suidam* est Μελία εἶδος δένδρου. Habentur eaedem pro parentibus humani generis in *Hesiodi Theog.* v. 187. Quae quum teste *Gyraldo Hist. Deor.* Synt. 5. p. 169. ἐπιμελιάδες etiam sint nominatae, vocabulum non diffeco, sed paucis mutatis lego ἐπιμελιάσι. Ne diuidam cum

Digitized by Google

prehensa capra, altera manu hirco, iurabat se Chloen amantem amaturum, quod si alium Daphnidi praetulerit, pro illa ipsum esse se occisurum. Gaudebat, fidemque habebat, vtpote puella, ouiumque magistra, rata, capras et oues deos opilionum caprariorumque peculiares esse.

cum *Iungermano*, monet etiam φράσις· παρέχειν πράγματα, quae tertio casui solet iungi, sine praepositione ἐπί. BODEN.

12) Φιλῆσαι φιλᾶσαν. *Hesiod.* ἐν ἔργ. v. 351.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.

Amantem te ama, et iuuantem te iuua.

Mosch. Idyll. 6.

Στέργετε τὺς φιλέοντας, ἴα, κἢν φιλέωντι, φιλῆσθε.

Diligite amantes, vt, si ametis, redamemini. MOLLVS.

Quod eleganter imitatus fuit *Torquatus Tassus* his versibus:

Cogliam d'amor la rosa, amiamo hor, quando
Esser si puote riamaro amando.

Quid tale *Achilles* etiam lusit Iliad. ἐν λιταῖς

— Οὐδὲ τίσι χρὴ
Τὸν φιλέοντα, ἵνα μή μοι ἀπεχθήσῃ φιλέοντι.

Et *Hesiod.* ἐν ἔργοις. v. 351. COLVMB.

13) Ἀποκτεινῶν] Legi pro ἀποκτείνων. MOLLVS.

1) Mi-

p. 67. ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. ϛ΄.

Μιτυληναῖοι [1]) δὲ ὡς ἤθοντο τὸν ἐπίπλουν [2]) τῶν δέκα νεῶν, καί τινες ἐμήνυσαν αὐτοῖς τὴν ἁρπαγήν, ἐλθόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν· οὐκ ἀνασχετὸν νομίσαντες τοῦτο ἐν Μηθυμναίων [3]) παθεῖν,

[1]) *Μιτυληναῖοι*] Ita dicti a *μιτυλήνη*, quae ciuitas est in Lesbo, de qua *Stephan. Constantinop.* Μιτυλήνη, πόλις ἐν λέσβῳ μεγίστη. Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ ἀπὸ Μιτυλήνης τῆς Μάκαρος θυγατρὸς, ὃ Πέλασγος, οὕτω δὲ, ὅτι Μυτίλος ἦν ὁ οἰκιστής· οἱ δὲ ἀπὸ Μύτωνος τοῦ ποσειδῶνος, καὶ Μυτιλήνης· ὅθεν Μυτωνίδα καλοῦ τὴν Λέσβιον Κωμίμαχος, ἐν τῷ τετάρτῳ. Παρθένιος δὲ Μυτωνίδας τὰς λεσβιάδας φησι. λέγοντες καὶ Μύτωνες, καὶ Μυτωναῖοι, καὶ Μυτιλαναῖοι. Haec *Stephanus*. *Strabo* libr. 13. habet, vt noster Μιτυληναῖοι. Vide supra huius vrbis descriptionem Lib. I. C. 1.

MOLLVS.

Libri omnes, siue scripti sint, siue typis excusi, constanter exhibent Μιτυληναῖοι. Hoc tamen minus recte. Nam si post etymologiam vera scribendi ratio numorum auctoritate est stabilienda, e *Tristani*, *Goltzii*, *Spanhemii*, aliorumque

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER TERTIVS

CAPVT I.

Vt intellexerunt Mitylenaei, decem numero nauium illam illuc appuliſſe claſſem, eiusque populationis nonnulli aduenientes rure indicium fecere, indignum rati hanc a Methymnaeis illatam iniuriam

que monumentis, in quibus conſpicitur inſcriptio: ΠΡΩΤΗ ΛΕΣΒΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗ, item ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ, patet, tranſpoſitis vocalibus hoc nomen gentile exhiberi debuiſſe. BODEN.

2) Ἐπίπλων] Repoſui pro κατάπλων cogentibus libris. IDEM.

N. et V. ἐπίπλων. P. al. V. κατάπλων. COLVMB

3) Μηθυμναίων] Ita dicti ſunt incolae τῆς Μηθύμνης. Methymna eſt etiam ciuitas Lesbi, cui natales debet Arion citharoedus nobilis, quem *Herodot.* a praedonibus in mare proiectum, et a Delphine incolumem deuectum in portum Taenarum, refert. Apud hanc vrbem naſci generoſum vinum, fama eſt. *Ouid.* 1. *Arte Am.*

Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos. *Stephanus* de hac vrbe: Μήθυμνα πόλις ἐν λέσβῳ τῇ νήσῳ, ἀπὸ Μηθύμνης τῆς

θεῖν, 4) ἔγνωσαν καὶ αὐτοὶ τὴν ταχίστην ἐπ' αὐτὰς ὅπλα κινεῖν. καὶ καταλέξαντες 5) ἀσπίδα τριχι-
p. 68. λίαν, 6) καὶ ἵππον πεντακοσίαν, 7) ἐξέπεμψαν κατὰ γῆν τὸν στρατηγὸν Ἱππασον, 8) ὀκνοῦντες ἐν ὥρᾳ χειμῶνος τὴν θάλασσαν. Ὁ δὲ ἐξορμηθεὶς, ἀγροὺς μὲν ἐκ ἐλεηλάτει τῶν Μηθυμναίων, ἐδὲ ἀγέλας καὶ κτήματα ἥρπαζε γεωργῶν καὶ ποιμένων, λῃσᾶ

σῆς Μάκαρος θυγατρὸς, καὶ γυναικὸς Λεπύδρου, ὃ πολίτης, μηθυμναῖος.

MOLLVS.

In excitato *Stephani* loco Λεπυδρου lege pro Λεπυδου, vt *Gale* correxit ad *Parthen.* c. 21.

BODEN.

4) Ταῦτα ἐκ Μηθυμναίων παθὼν] Vſitatius verbum πάσχω conſtruitur cum praepoſitione ὑπὸ, vel περὶ. *Demoſth.* πάσχω κακῶς ὑπὸ σου. *Thucyd.* κακῶς πεποιθὼς ὑπ' αὐτῶν, ab iis male affectus. *Lucian.* in *Caucaſ.* δίκαια πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν. Dixit tamen noſtro ſimiliter *Euripid.* at in meliorem partem. ὃς ἐξ ἐμοῦ μὲν ἔπαθες, pro ὑπὸ, vel πρὸς ἐμοῦ.

MOLLVS.

5) Καταλέγω inter alias ſignificationes ſaepe apud Hiſtoricos pro conſcribo ſumitur, quemadmodum hoc loco, nec non apud *Xiphilinum* in *Galba.* Τοῖς δορυφόροις αὐτοῦ χείματα ἐκ ἔδωκε, καὶ ἔφησε ὅτι καταλέγων στρατιώτας, ἀλλ' ἐκ ἀγοράζων, ἔωθα. Praetorianis poſtulantibus pecuniam, non dedit: Conſcribere, inquit, ſoleo milites, non emere.

IDEM.

6) Ἀσπίδα τριχιλίαν] Ἀσπὶς Graecis non tantum eſt clypeus; verum etiam clypeatorum agmen, ſiue milites clypeati. Quippe ἀσπίδες τριχιλίαι, ſunt τριχίλιοι ἀσπιδοφόροι, quos *Homerus* ἀσπιδιώτας nominat. Apud *Herodotum*: ἀσπὶς ἑκταξισχιλία. Apud *Lucian.* in *naufrag.* ſeu *voto*: Ἀσπίδος τοσαύτης ἄρχειν. Tanto clypeatorum agmini imperare.

IDEM.

Adde

Digitized by Google

iuriam perpeti, quanta fieri potest, celeritate maxima, aduersus illos arma mouere decreuerunt. Et conscriptis tribus Clypeatorum millibus, equitibus quingentis, miserunt per continentem suum imperatorem Hippasum, mare tempore hiberno timentes. Hic, expeditione suscepta, non agros Methymnaeorum depopulabatur, non greges aut bona diripiebat agricola-

Adde *Isocratem* in *Archidamo*: Ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος παρατεταγμένοι, *vnica cohorte instructa*, nec non *Thucyd.* IV, 9. Ἐτάξαντο ἐπὶ ἀσπίδας πέντε καὶ ὄκτω, *statuebant quinos vicenosque viros in singulos manipulos.* Iidem dicuntur ab *Homero* ἀσπιστὴς loco non vno.

BODEN.

7) Ἱππων πενταχοσίων] *Equites quingentos.* Ἵππος foem. gen. accipitur frequenter pro ipso equitatu, seu equitibus. *Herodot.* ἡ Κροίσου ἵππος, Croesi equitatus. ἵππον χιλίην ἀπέστειλαν, mille equites miserunt. Item ὀκταχιλίη ἵππος, octingenti equites. Dicuntur *Xiphilino* libr. 21. ὅτε ἱππῆς οἱ στρατιῶται. *Lucian.* in *nauig.* seu *vot.* ἡ δὲ ἵππος ἅπασα, τῶν βαρβάρων, vniuersus autem barbarorum equitatus. Huius loquendi modum explicat nobis magnus *Scaliger*, Poet. 36. quando ita loquitur: Proprium Historicorum Graecorum vti μετονυμίᾳ ἵππον, equum, pro equitatu. Et in eo mutare genus τὴν ἵππον: quoniam equae patientiores laborum: quibus idcirco ad praelia barbari vterentur, et de quibus cibum capiunt ac potum Scythae.

MOLLVS et IVNGERM.

Sic loquitur et *Heliodorus* Lib. II. Σὺν ἵππῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ.

BODEN.

8) Ἱππαγοὺς] Nomen Imperatoris, siue ducis exercitus Mitylenaeorum, dictus ἀπὸ τῆς ἱππασίας, hoc est, ab equitatu. Fuit eodem nomi-

λησῦ νομίζων ταῦτα ἔργα μᾶλλον, ἢ στρατηγῦ· ταχὺ δὲ 9) ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ὡς ἐπιπεσόμενος ἀφρυρήτοις ταῖς πύλαις. Καὶ αὐτῷ σαδίως ὅσον ἑκατὸν ἀπέχοντι, κῆρυξ ἀπαντᾷ, 10) σπονδὰς νομίζων· οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι μαθόντες παρὰ τῶν ἑαλωκότων, ὡς ἐδέη ἴσασι Μιτυληναίοις τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ γεωργοὶ καὶ ποιμένες ὑβρίζοντες τὺς νεανίσκυς ἔδρασαν ταῦτα· μετεγίνωσκον μὲν ὀξύτερα

nominè appellatus philosophus quidam Metapontinus, auditor Pythagorae, qui mundi mutationi certum tempus praefinitum esse aiebat. Vide *Laert.*

MOLLVS.

9) Ταχὺ δὲ] Lege σπονδὰς δὲ. Et ita verti.

IDEM.

Puto verbum deesse, vt nimirum legatur: αὐτὴν ἔσπευδεν, vel ἐκίνει, vel tale quid simile. IVNGERM.

10) Κῆρυξ ἀπαντᾷ, σπονδὰς νομίζων] Homeri aetate κήρυκες caduceatorum fungebantur munere. *Il.* ω. 377. Ibi Idaeus Praeco a Troianis ad Graecos petitum belli inducias mittitur.

— αὖτ' ἰθέλουσι
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, ἠδὲ μάχεσθαι

Κήρυκες, alii κάρυκες.

Cessare a bello lamentabili, donec cadavera Combusserimus.

Ea ratione κήρυκες, teste *Eustath.* dicuntur inuiolabiles, dicente: ἄσυλοι ἦσαν τὸ παρὰ τοῖς Ἕλλησι κήρυκες, οἷα θεῖόν τι γένος νομιζόμενοι. Quapropter legimus Lacedaemonios et Athenienses poenas violatorum caduceatorum dedisse, apud *Pausan.* libr. 3. cum inquit: Ταλθυβίῳ δὲ τούτῳ μήνιμα ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν κηρύκων οἱ παρὰ βασιλέως Δαρείου γῆν τε καὶ ὕδωρ αἰτήσοντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπέμφθησαν, Λακεδαιμονίοις μὲν ἐπισήμαινεν ἐς τὸ δημόσιον, ἐν Ἀθήναις δὲ ἰδίᾳ. Et Talthybius quidem iram ob violatos Darii caduceatores, qui terram et aquam petitum

vene-

Digitized by Google

colarum et pastorum, ratus, latronis id potius, quam ducis esse exercitus: ad vrbem festinat, veluti portas minus custoditas inuasurus. Verum illi, cum centum circiter stadia abesset ab vrbe, inducias offerens occurrit praeco: Etenim Methymnaei, edocti a captiuis, nihil quicquam horum, quae perpetrata erant, constare Mitylenaeis, sed agricolas pastoresque, iniurias iuuenibus inferendo, illa commisisse,

venerant, in Lacedaemonios publico, in Athenienses priuato, malo exercuit. Huiusmodi κήρυκες latinis Caduceatores appellabantur: item oratores cum caduceo. *Liu.* libr. 4. dec. 5. Oratores cum caduceo mittit. Hos Graeci etiam εἰρηνοδίκας, Latini Fetiales, Varroni ita a fide et faciendo dictos, appellarunt. De Fetialium ἱππαγρεσίᾳ insignis est *Liuii* locus, quem ad cognoscendas antiquitatis formulas huc transcribere libuit. Ius ab antiqua gente, Aequicolis, quod nunc Fetiales habent, descripsit, quo res repetuntur. Legatus vbi ad fines eorum venit, vnde res repetuntur, capite velato, (filum lanae velamen est) *Audi, Iupiter*, inquit, *audite fines* (cuiuscumque gentis sunt, nominat) *audiat fas. Ego sum publicus nuntius populi Romani: iuste pieque legatus venio, verbisque meis fides sit.* Peragit deinde postulata: inde Iouem testem facit: *Si ego iniuste impieque illos homines, illasque res dedier nuntio populi Romani mihi exposco, tum patriae compotem me numquam sinas esse.* Haec, quum fines superascendit; haec, quicumque ei primus vir obuius fuerit; haec portam ingrediens; haec forum ingressus, paucis verbis carminis concipiendique iurisiurandi mutatis, peragit. Si non deduntur, quos exposcit, diebus tribus et triginta

(tot

τερα τολμήσαντες εἰς γείτονα πόλιν, ἢ σωφρονέσερα· σπονδὴν δὲ εἶχον, ἀποδόντες πᾶσαν τὴν ἁρπαγὴν, ἀδεῶς ἐπιμίγνυσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Τὸν μὲν ἔν πήρυκας τοῖς Μιτυληναίοις ὁ Ιππασος ἀποστέλλει, καί τος γε αὐτοκράτως στρατηγὸς [11]) κεχειροτονημένος· αὐτὸς δὲ τῆς Μηθύμνης ὅσον ἀπὸ δέκα σταδίων στρατόπεδον βαλλόμενος, [12]) τὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐντολὰς ἀνέμενε. Καὶ δύο διαγενομέναιν ἡμερῶν, ἐλθὼν ὁ ἄγγελος, τήν τε ἁρπαγὴν ἐκέλευσε κομίσασθαι, καὶ ἀδικήσαντα μηδὲν ἀναχωρεῖν [13]) οἴκαδε. πολέμε γὰρ καὶ εἰρήνης ἐν αἱρέσει γενόμενοι, τὴν εἰρήνην εὕρισκον κερδαλεωτέραν. [14]) Ο μὲν δὴ Μηθυ-

p. 69.

μναίων

(tot enim solennes sunt) peractis, bellum ita indicit: *Audi Iupiter, et tu Iuno, Quirine, diique omnes coelestes, vosque terrestres, vosque inferni, audite: ego vos testor, populum illum* (quicumque est nominat) *iniustum esse, neque ius persoluere. Sed de istis rebus in patria maiores natu consulemus, quo pacto ius nostrum adipiscamur.* Haec et alia ibi *Livius*. Vide et *Gell.* libr. [illegible] cap. 4. et inprimis *Dionys. Hal. Antiq. Rom.* libr. 2.

MOLLVS.

Haec omnia curatius et fusius tractat *Io. Dan. Ritter* in diss. pecul. *de fecialibus pop. Rom.*

EDEN.

[11]) Αὐτοκράτως στρατηγὸς κεχαροτονημένος] Electus est Dux belli cum imperatoria potestate, vt illius auspiciis bellum gereretur. H. e. vt *Xiphilinus* libr. 5. in *Claud.* loquitur: τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔλαβε, summum principatum in castris est adeptus. Αὐτοκράτως στρατηγὸς passim apud bonos auctores occurrit. *Dion.* libr. 51. καὶ ἔπειμε αὐτῷ, ὅπως αὐτοκρά-

mississe, animi sententiam mutabant, vtpote acriora, quam prudentiora, haec vicinam in ciuitatem ausi. Foedus vero inibant, vt, vniuersa restituta rapina, tuto tam mari, quam terra, commercia exercerentur. Praeconem itaque ad Mitylenaeos, quamuis imperator libera cum potestate creatus, ablegat. At ipse decem circiter stadia vrbe a Methymna castra metatus, mandata sua ab vrbe expectabat. Biduo interiecto, nuncius aduenies, iussit illum omnem recipere praedam, et sine vllo maleficio domum reuerti. Nam cum illorum esset arbitrii, pacem eligere, aut bellum, pacem, vtpote commodiorem, obtinebant. Finem igitur hunc atque initium Methymnaeo-

τοκράτως στρατηγὸς ἐγεγόνει. Et opima spolia Ioui Feretrio consecranda posuit; si quidem suis auspiciis rem gesserat. *Plut.* in *vita Dionis*: ὅτε πρῶτον αὐτοκράτως ἐπὶ πόλεμον ἠρέθη στρατηγὸς, cum primum imperator esset cum libera potestate ad bellum designatus.

MOLLVS.

12) Στρατόπεδον βαλλόμενος] *Castra metatus*: eodem modo, quo dicitur βάλλεσθαι χάρακα, vallum iacere, vallare sepimento. Nonnumquam vtuntur Graeci verbo ἱδρύω. *Thucyd.* lib. 4. ὁ μὲν ἱδρύσας τὸν στρατὸν, quod eodem libro dicit καθίσας τὸν στρατόν. *Herodian.* lib. 7. ἐπὶ τῷ βυζαντίῳ ἱδρῦσαι στρατόπεδον. Quod *Isocrat.* vnica dictione στρατοπεδεύσας dixit: *Cic.* collocare castra.

IDEM.

13) Μὴ ἀδικήσαντα] Lege μηδὲν ἀδικήσαντα.

IDEM.

V. ἀδικήσαντα μηδὲν ἀπαχωρῆσαι. P.

COLVMB.

14) Τὴν εἰρήνην εὔρισκον κερδαλεωτέραν] Pacem, vtpote commodiorem, siue vtiliorem, obtinebant, vel acquire-

μναίων καὶ Μιτυληναίων πόλεμος ἀδόκητον λαβὼν ἀρχὴν καὶ τέλος, ἔτω διελύθη.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Γίνεται δὲ χειμὼν Δάφνιδι καὶ Χλόῃ τῆ πολέμιε πικρότερος. ἐξαίφνης γὰρ πεσοῦσα χιὼν πολλὴ, πάσας μὲν ἀπέκλεισε τὰς ὁδὰς· πάντας δὲ κατέκλεισε τὰς γεωργάς. Λάβροι μὲν οἱ χείμαῤῥοι κατέῤῥεον· ἐπεπήγει δὲ κρύσταλλος· τὰ δένδρα ἐώκει κατακλωμένοις· ἡ γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν,[1] ὅτι μὴ[2] περὶ πηγάς πε καὶ ῥεύματα. ἔτ' ἂν ἀγέλην τις εἰς νομὴν ἤγεν,[3] ἔτε αὐτὸς προῆει τῶν θυρῶν·

quirebant; verbatim inueniebant. Ita et nonnumquam apud Latinos verbum *inuenio* vſurpatur. *Terent.* in *Eunuch.* Vtinam tam aliquid facile *inuenire*, hoc eſt, acquirere, poſſis, Phaedria, quam hoc peribit. *Cic.* 3. *Philipp.* Qui propter haeſitantiam linguae, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia *inuenit*, hoc eſt, adeptus eſt. Recte bello pacem praeferebant. Quippe nulla ſalus bello. Et vt *Herodot.* I, 87. ait: οὐδεὶς ἔστις γὰρ ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται. Nemo adeo amens eſt, vt anteferat bellum paci. Nam, vt *Sil.* — *Pax optima rerum, Quas homini nouiſſe datum eſt, pax vna triumphis Innumeris potior.* In ea ſecuritas et felicitas: vt paſſim eorum infelices ſucceſſus monent, quos ibi lapſus oppreſſit, vbi ortum augurabantur. Omne quidem bellum ſumitur facile (veriſſime hoc a Salluſtio dictum) caeterum acerrime deſinit, neque in eiuſdem poteſtate initium eſt, et finis. Incipere etiam cuiuis ignauo licet, deponitur, cum victores velint, ait *Liu.* αἰρέν μὲν

mnaeorum, Mitylenaeorumque praeter opinionem bellum fortitum, eo modo diſſolutum fuit.

CAPVT II.

Verum hyems, Daphnidi atque Chloae longe acerbior ipſo bello, oritur: quippe nix denſa repente delapſa omnes intercluſit vias, agricolasque omnes incluſerat caſis. Rapidi ſiquidem defluebant torrentes: vnda erat congelata: videbantur diſtortae arbores: terra vniuerſa cooperta; quia neque iuxta fontes vſpiam fluenta apparebant. Nemo itaque gregem pabulatum educebat, vel ipſe prodibat foras:

μὲν μετὰ δικαίας καὶ πρέποντος, πάλιστόν ἐστι πρᾶγμα, καὶ λυσιτελέσατον. Pax iuſte ac decore inita, pulcherrimum quid et vtiliſſimum eſt.
MOLLVS.

[1]) Ἡ γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν] *Oppian.* libr. 1. *Hal.* 792. ſeqq.

Ὡς δ' ὅτε δ' ἰερόπιδον σκιόεσσ νιφάδεσσιν ἀλωὴν
Κρυπτῇσι ξιφέοιο θοὸν μένος, οὐδέ τι γαίης
Φαινέης ἰδέειν ὑποφαίνεται, ἀλλ' ὅσα πᾶσα
Ἀργεστὴ [*]) χέσσεσσιν ἐκασσυτέρης κεκάλυπται.

Vt autem quando ſpatioſum
Occidui zephyri velox robur, nihil terrae
Nigrae conſpectui apparet, verum tota
Candida niuibus denſis cooperta eſt.
IDEM.

*) Lege ἀργινῆς ex editione *Schneideri* V. C.
BODEN.

Virgil. III. Georg. v. 352—355.
IVNGERM.

[2]) Οτι μὴ] Forſan, ὅτι. *Nequa.* MOLLVS.

[3]) Ἦεν] Fuit in editis ἦγε, ſed vt dictum in codice.
BODEN.

V. ἦγε. P. COAVMB.

θυρῶν· ἀλλὰ πῦρ καύσαντες μέγα περὶ ἀῤῥάς ἀλεκτρυόνων,4) οἱ μὲν λίνον ἔτρεφον, οἱ δὲ αἰγῶν τρέχας ἔπλεκον,5) οἱ δὲ πάγας ὀρνίθων ἐσοφίζοντο.

p. 64. Τότε βοῶν ἐπὶ φάτναις φροντὶς ἦν ἄχυρον ἐθιόντων,

4) Περὶ ἀῤῥάς ἀλεκτρυόνων] Gallicinium innuit. Gallos ter noctu occinere aiunt, et probat id *Theocritus*, Idyll. 24.

Ὀρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἕκατον ὕμνον ἄειδον.

Postrema aurorae galli iam voce canebant.

Hoc gallicinium postremum hic videtur noster intelligere. Dictus est ἀλεκτρυών, παρὰ τὸ λέγομαι, et α priuante, quod gallus iacentes e lecto excitet, faciens homines ἀλέκτρεδε. *) Hinc prisci vocarunt illum κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας, praeconem noctis, et prophetam luminis. Itaque hoc loco pro tempore matutino vsurpari verisimile est. MOLLVS.

*) Displiceat haec etymologia. Rectius antiquitas Graeca deducit ἀλέκτωρ ab α intensiuo et τὸ λέχος, i. e. concubitus, quia lectum frequentemque coitum exercet. RODEN.

V. quid elegantiarum ille flos, *Heinsius* meus, ad Idyll. 7. Theocr. Scilicet gallorum cantus, pro tempore matutino. *Aristaenet.* I. epist. 34. Τοιαῦτα μὲν ἂν ἄλλος ἐκάνει, σχιδὸν ὡς ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. Cui Ἀφροδίτης ῥόμματι non possum intermittere, quin tentem locum, vbi viri in hisce literis principes valde haerent, restituere, epist. VII. libr. I. μὴ κατάνει φίλτατε τῆς σῆς ὀφαδρότητος. Lego: ἀνοκνῆς ὀφειδρότητος. Duplex enim illa insolentia meretricis, vt statim patet ex seqq. τότε μὲν etc. Sed et priora adhuc in mendo cubant: αὐτὸς ἔφη ἀκούσας ἐξήγησαί μοι τὸν σαθρὸν τὸν γνώμων (vel vt illud daemonium hominis, *Casaub.* τὸν ἀνάθυμον τὸ γνώμων. Non enim, quantum eruditissimi viri pace iudicauerim, ad eundem discumbunt: sed

foras: sed luculentis gallorum ad cantum accensis focis, alii torquebant filum, alii caprinos texebant pilos, alii ingenioſe tendiculas conficiebant auium. Tunc boues curabant in praeſepibus palea, capras

S 2 oues-

ſed ſunt Nicoſtrati ad Timocratem συμφοιτητὴν in iſto amoris ludo, vt patet ex epiſt. fine: et igitur emendandum putauerim: αὐτὸς ἐμὲ ἱκάνης, ἐξήγ. etc. Iudicet elegantiſſimus elegantiſſ. auctoris editor. Λίνον vero ἔσριφον, puta ad funes nauticos, vel fundas baleares, παραφράζει Gambara; vel retia, aut ſagenas piſcatorias, quod, ſcilicet piſcibus capiendis haec ita elaborata fuiſſe ruſticulis, mihi ſimilius vero.

IVNGERM.

ϛ) Οἱ δ' αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον] *Alii caprarum contexebant pilos.* Vtilitatis hircinorum pilorum plurima mentio apud Auctores. *Varro* libr. 2. de *re ruſt.* c. 11. (quem et infra habes in nota *Iungerm.* BODÆN.) *Auctor Geop.* libr. 18. Ἡ δὲ θρὶξ ἀναγκαῖα πρός τι χλίνης, καὶ σάκκος, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, καὶ ἱς ναυτικὰς ὑπηρεσίας, ἔτε κοπτόμενα ἐμβίως, ἔτε σηπόμενα φυσικῶς. Pilus ipſe neceſſarius ad funes, ſaccos, et his ſimilia, et ad nautica miniſteria: nam hi neque facile inciduntur, neque putreſcunt naturaliter. *Philo* de *animalibus, quae idonea ad ſacrificium*: Αἰγῶν δὲ αἱ τρίχες καὶ δορὰ συνυφωμένα τε, καὶ συνεξαπτόμενα φορηταὶ γεγόνασιν ὁδοιπόροις οἰκίαι, καὶ φάλαινα τοῖς ἐν στρατείαις, ὅτε ἔξω πόλεως ἐν ὑπαίθρῳ διατρίβειν ἀναγκάζουσιν αἱ χρεῖαι τὰ πολλά. Ex caprorum pilis ac tergoribus contextis conſutisque, fiunt penulae viatoriae, velaminaque militibus, et aliis, quos neceſſitas aliqua cogit extra vrbem ſub dio degere.

MOLLVS.

Αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον] Cui bono? Docet *Columel.* L. 7. de R. R. c. 6. caprum optimae notae deſcribens, *nigro, denſoque et nitido,*

τῶν, αἰγῶν καὶ προβάτων ἐν τοῖς σηκοῖς φυλάδας, ὑῶν ἐν τοῖς συφεοῖς ἄκυλον καὶ βαλάνους. Ἀνεγ-

nitido, ait, *atque longissimo pilo. Nam et ipse tundetur* (Sic edit. olim Colonienſ. quum leg. ſit *tondetur*) *Vſum in caſtrorum ac miſeris velamina nautis.* Haec ille. Et quidem ex *Virgilio*, qui ſic 3. Georg.

Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cinyphii tondent hirci, ſetasque comanteis
Vſum in caſtrorum et miſeris velamina nautis.

Vbi *Seruius P. Danielis:* In vſum autem caſtrorum ideo dixit, et quia de ciliciis poliuntur loricae, et teguntur tabulata turrium, ne iactis facibus ignis poſſit adhaerere. Et bene laudat capellas, dicens ciliciorum vſum et in mari et in terra prodeſſe mortalibus: hoc eſt, in duobus elementis conceſſis hominibus. *Varro* de *re ruſt.* L. 3. c. vlt. Vt fructum ouis e lana ad veſtimentum, ſic capra pilos miniſtrat ad vſum nauticum et ad bellica tormenta, et fabrilia vaſa. Nec non quaedam nationes harum pellibus ſunt veſtitae, vt in Getulia et in Sardinia. Cuius vſum apud antiquos quoque Graecos fuiſſe apparet, quod in tragoediis ſenes ab hac pelle vocantur διφθέρια· et in comoediis, qui in ruſtico opere morantur; vt apud *Caecil.* in *Hypobolimaeo* habet adoleſcens, apud *Terent.* in Heautont. ſenex. Tondentur, quod magnis villis ſunt in magna parte Phrygiae: vnde cilicia, etc. eius generis ferri ſolent. Hic *Victorius* et hunc locum e *Nephel. Ariſtoph.* quod paſtores hoc amictu vſi, adfert. Strepſiades ad filium:

Οταν μὲν οὖν τὰς αἶγας ἐν
τῇ φιλλίδι
Ωσπερ ὁ πατήρ σου, διφθέ-
ραν ἐμπίσῃς.

Huc ſcilicet referenda et Siſyra, de qua ſupra L. 2. et caprilla pellis, quam Daphnis

ouesque in caulis fronde, porcos in haris ilicis fructibusque quercus vescentes. Cum itaque rerum do-

 mesti-

phnis infra L. 4. donat Eudromo, qua se tegat, dum hieme curfuram exerceat. Et in ἀγιογεάφοις populus Israeliticus inter alia ad opus tabernaculi offert τείχας αἰγείας, *Exod.* 25. et 35. Vnde διέξεις τείχινην πρὸς σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς, *Exod.* 26. Locum porro *Varr.* adducunt viri eruditi, in his, quae nuper edidere Critica, atque inde intelligendum dicunt hoc *Iuuenalis: Discit ab hirsuta iaculum torquere capella; vbi*, aiunt, *valde ineptit vetus Scholiastes, qui Capellam senem magistrum campidoctorem comminiscitur.* Verum nec isti hic certe (quod tamen pace eruditionis ipsorum dixerim) supra Scholiasten sapere videntur. Venator namque et bestiarius describitur in illis Satyrici, qui feras iaculari condiscis in capella. Docuit id clare *Lipsius* 5. de *Mil. Rom.* 14. *quae si quis non capit,* vt ipsius verbis vtar, *tepidi iecoris est.*

IVNGERM.

6) Ακυλον καὶ βαλάνους] Ακυλος vocatur *Columellae* glans iligna. *Theophrast. histor. plant.* libr. 6. cap. 6. Καλοῦσι δὲ τὸν μὲν τῆς πρίνου καρπὸν, ἄκυλον, τὸν δὲ τῆς δρυὸς, βάλανον. Confirmat id *Athen.* ὁ πρῖνος ἀκύλους φέρει. *Homerus* quoque inter ἄκυλον et βάλανον discrimen facit, atque inter esdam porcorum recenset, *Odyss.* ξ. vers. 242. Hic *Scholiastes:* ἄκυλον τὸν τῆς πρίνου καρπόν, βάλανον, δρυὸς καρπόν. Interpretes ita vertunt:

Glandem inglandemque apposuit, fructumque corni arboris,
Edere, perinde ac sues humi cubantes semper edunt.

Aristot. Histor. animal. libr. 8. cap. 6. dicit, τοῦτο τὸ ζῶον πιαίνεσθαι ἀκύλοις, saginari glandibus hoc animal.

MOLLVS.

Columel. L. 9. c. 1. Maximeque laudantur (*saltus*) qui sunt feraciſſimi quer-

Ἀναγκαίας ἦν οἰκειρίας ἐπεχέσης ἅπαντας, οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον,7) πόνων τε ἀπηλλαγμένοι πρὸς ὀλίγον, καὶ τροφὰς ἐωθινὰς ἐθίοντες, καὶ καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον·8) ὥστε αὐτοῖς τὸν χειμῶνα δοκεῖν καὶ θέρος καὶ μετοπώρᾳ καὶ ἦρος αὐτῷ γλυκύτερον. Χλόη δὲ καὶ Δάφνις ἐν μνήμῃ γενόμενοι τῶν καταλειφθέντων τερπνῶν, ὡς ἐφίλουν· ὡς περιέβαλλον· ὡς ἅμα τὴν τροφὴν προσεφέροντο· νύκτας τε ἀγρύπνους διῆγον καὶ λυπηρὰς

querneae glandis et iligneae nec minus cerreae. Aper nutritus iligna glande solidam carnem habet, et dulcem, ait vetus Comm. ad illud Horat: 2. sat. 4. *Vmber et iligna nutritus glande, rotundas Curuat aper lanceis carnem vitantis inertem.* v. et *Colum.* L. 7. c. 9. Vides autem nostrum Longum impinguandis porcis mansueris ponere ilicis frugem, de quo audi sis illum Naturae magistrum L. 16. c. 6. Glans fagea suem hilarem facit, carnem coquibilem ac lenem et vtilem stomacho: iligna suem angustam, nitidam, strigosam; ponderosam: querna diffusam: gracilissima et ipsa glandium atque dulcissima. Proximam huic cerream tradit *Nigidius*, nec ex alia solidiorem carnem, sed duram. Iligna tentari sues, nisi paullatim detur. Hanc nouissimam cadere. Fungosam carnem fieri esculo, robore, subere. Ex eodem c. non inuitus et haec *Plinii* adscribo: Ilicis glans vtriusque breuior et gracilior, quam *Homerus* acylon appellat, eoque nomine a glande distinguit. Locus *Hom.* est Ὀδυσ. κ. v. 242. vbi Circe illas ex hominibus sues tali fruge pascit:

— τοῖσι δὲ κίρνη
Πάχνης ἠΰκομος βάλανός τε φηγὸς τε
καρπόν τε πρυμνὸς κραναείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

IVNGERM.

Digitized by Google

mestícarum cura omnes domi detineret, reliquique agricolae pastoresque hilares transígerent dies, et tempore laborum immunes exiguo, suum sumerent ientaculum, dormirent longum somnum: adeo vt illis hiems illa, aestate, autumno, et vere ipso iucundior videretur. At Chloe Daphnisque in memoriam intermissarum voluptatum reuocati, videlicet osculorum amplexuumque, cibi mensaeque communis, noctes insomnes tristesque, otiique hanc tempesta-

Αὐλὸς est frustulum s. buccella, vnde ἄυλος, ο aeolice mutato in υ, vt sit grata porcis buccella. Genere tamen foemineo adhibetur ab *Interprete Theocriteo* ad *Idyll.* IV, 94. Αἱ—ἄυλοι λεπτόσαρκοι, φησὶ, καὶ σκληραὶ, ἢ ξηραί. Reperitur et τὸ ἄυλον genere neutr. in *Theophr. Hist. Pl.* L. III. c. 16. BODEN.

7) Οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον] *Caeteri agricolae atque pastores agebant hilares.* Respicit procul dubio auctor nostet ad conuiuia, quae hyberno tempore, ruricolae mutitabant, vt cum antiquis loquar, hoc est, alternantia celebrabant, mutuaque agitabant. Quod nequaquam poetarum princeps *Maro* ignorasse videtur, quando ita *Georg.* I. canit:

— Hyems ignaua colono:
Frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur,
Mutuaque inter se laeti conuiuia curant.
Inuitat genialis hyems, curasque resoluit.
MOLLVS.

8) Καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον] Adduntur interdum etiam accusatiui neutris cognatae significationis, tametsi origine discrepent: vt, ὕπνον καθεύδειν. *Antipho*: τὸν αὑτὸν δὴ τοῦτον ὁμολόγων τύπτειν τὰς πληγάς, confitens se hominem affecisse plagis. *Lucian.* οἱ μὲν οἶνον, οἱ δὲ γάλα, ἄλλοι δὲ καὶ μέλι ἐξέπινον; alii vino (sinuit) alii lacte, nonnulli etiam melle manabant. Latini

πηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν 9) ἀνέμενον ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. 10) Ἐλύπει δὲ αὐτὰς ἡ πήρα 11) ἣν ἐλθοῦσα εἰς χεῖρας, ἐξ ἧς ἤθιον· ἡ γαυλὸς ὀφθεὶς, ἐξ οὗ συνέπιον· ἡ σύριγξ ἀμελῶς ἐρριμμένη, δῶρον ἐρωτικὸν γεγενημένη. Εὔχοντο 12) δὴ ταῖς νύμφαις καὶ τῷ πανὶ, καὶ τέτων αὐτὰς ἐκλύσασθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς
p. 71. ἀγέλαις ἦλιον. 13) ἅμα τε εὐχόμενοι τέχνην ἐζήτουν, δι' ἧς ἀληθὴς θεάσονται. Ἡ μὲν δὴ Χλόη δεινῶς

tini quoque dicunt dormire somnum. *Apul.* 9. *Metamorph.* Post multum equidem temporis somnum humanum quieui, ὕπνου καθεύδων. Ibidem: prima stipendia Veneri militabam. *Plaut. Cas.* Lucebis nouae nuptae face. *Martial.* praeluxere faces. *Cic.* de *amic.* praelucere bonam spem. *Apul.* Domus tota lauris obsita, taedis lucida, constrepebat Hymenaeum. *Lucianus* non sine venere περὶ τῦ ὄνυπνίου· μακρὸν ὕπνον, vocat χαμιεικόν· ἀπ' ἄλλης ὑπνώσεως, χαμιεικὸς ὕπνος, ὅτι μήκιστος οὗτος ὁ ὕπνος. Aliunde ublocutus est, hymenaeum, dicens, est hoc somnium, quoniam noctes sunt longissimae.

IDEM.

9) Δῶρον καὶ λυπηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν] Forsan hic legendum: καιρὰς τὴν εἰρήνης ὥραν, καὶ ἀνέμενον. Tristes transigebant noctes hoc otii tempore, atque expectabant e morte rerum renascentiam. Donec videlicet humus, niue discussa, aperiri iterum coeperit, atque cuncta coelo solique reddantur, quae iam nunc defossa latebant. Dixerat enim ante, niues altas pressisse terram, gelu atque rigore fontes aquarum esse constrictos. *Plato* quietem atque otium etiam εἰρήνην dixit, libr. 1. *de Republ.* εἰρήνη τῶν τοιῶνδε, quies abhuiusmodi rebus. Vt noster etiam hoc loco. Post ὥραν scribatur comma. 10.

Quid

tem transfigebant, e morte rerum, expectantes rem scientiam. Aut pera, si quae in manus incidisset, ex qua vescebantur, aut gaulus conspectus, ex quo vna bibebant: aut fistula negligenter abiecta, amoris mutui tessera, moerore illos afficiebant. Nymphas Panaque precabantur, vt ipsos hisce expedirent malis, sibi gregibusque solem tandem exhiberent, et vna precando, quaerebant sibi viam, qua se mutuo contemplarentur. Chloe admodum animi dubia, consi-

S 5 liique

Quid hic sibi agat τὸ ἀμφὶς ego nullus scio. Certe de verno tempore sententia est. An igitur? τὴν ἀμφινὴν (Sic etiam coniicitur in edit. Paris. BODEN) vel τῆς ἀμφινῆς ὥρας. Cl. *Rhodomanus*: καὶ τὴν κατ' ἀμφινὴν ὥραν ἀν. etc. Παλιγγενεσία in Gloss. exponitur, Regeneratio, Recreatio, Renatio. Recreare scilicet apud *Ciceronem* et *Lucret.* est iterum creare, vt adnotauit Iureconsultiss. *Gifanius Ind. Lucr.*

IVNGERM.

Lege: καὶ τῷ ἦρος ὥραν ἀμέμονον, ἐν θαμάτῳ παλιγγενεσίαν. Est ἦπαρ, χαμαῖνος, θέρος, ὥρα obuium. Vid. *Dorville* ad *Charit.* L. I. c. 8.

BODEN.

10) Παλιγγενεσίαν] N. παλιγγενεσίας.

COLVMB.

11) Αὐτὰς ἡ πήρα] In Molliana legebatur ἡ πήρα, quod ex reliquis emendaui.

BODEN.

12) Εὔχοντο] Modo ηὔχοντο, modo εὔχοντο est editum: vt et θάλασσα et θάλαττα. Tales ἐναμφοτερισμὰς scripturae etiam *H. Steph.* in *Xen.* aliis adnotauit: et plura talia in mss. *Eumathii* s. *Eustathii.*

IVNGERM.

13) Δεῖξαι ποτὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀγέλαις ἅλιον] *Quemadmodum occidere iis Sol dicitur, aut iam occidisse*, qui infelices aut extra spem sunt. Sic apud *Theocrit.* Idyll. I. v. 109. Daphnis:

His

πηρεὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν 9) ἀνέμενον ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. 10) Ἐλύπει δὲ αὐτὰς ἡ πήρα 11) τις ἐλθοῦσα εἰς χεῖρας, ἐξ ἧς ἤθμιον· ἢ γαυλὸς ὀφθεὶς, ἐξ ἧς συνέπιον· ἢ σύριγξ ἀμελῶς ἐρριμμένη, δῶρον ἐρωτικὸν γεγενημένη. Εὔχοντο 12) δὴ ταῖς νύμφαις καὶ τῷ πανὶ, καὶ τούτων αὐτὰς ἐκλύσασθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς
p. 71. ἀγέλαις ἦλιον. 13) ἅμα τε εὐχόμενοι τέχνην ἐζήτουν, δι' ἧς ἀλλήλας θελήσουσιν. Ἡ μὲν δὴ Χλόη δεινῶς

tini quoque dicunt dormire somnum. *Apul.* 9. *Metamorph.* Post multum equidem temporis somnum humanum quieui, ὕπνου ἀνθρώπου. Ibidem: prima stipendia Veneri militabam. *Plaut. Cas.* Lucebis nouae nuptae face. *Martial.* praeluxere faces. *Cic.* de *amic.* praelucere bonam spem. *Apul.* Domus tota lauris obsita, taedis lucida, constrepebat Hymenaeum. *Lucianus* non sine venere περὶ τῦ ἀνυπνίου μακρὸν ὕπνον, vocat χαμευνίαν· ἀπ' ἄλλου ἀνάπαυσιν, χαμευνὰς εὐαρεῖς, ὅτι μάκιστα αἱ νύκτες. Alius quinde ublocutus est, hyemale, dicens, est hoc somnium, quoniam noctes sunt longissimae.

9) Δῶρον καὶ λυπηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν] Forsan hic legendum: κατὰ τὴν εἰρήνης ὥραν, καὶ ἀνέμενον. Tristes transigebant noctes hoc otii tempore, atque expectabant e morte rerum renascentiam. Donec videlicet humus, nive discussa, aperiri iterum coeperit, atque cuncta coelo solique reddantur, quae iam nunc defossa latebant. Dixerat enim ante, niues altas pressisse terram, gelu atque rigore fontes aquarum esse constrictos. *Plato* quietem atque otium etiam εἰρήνην dixit, libr. 1. *de Republ.* εἰρήνη τῶν τοιούτων, quies ab huiusmodi rebus. Vt noster etiam hoc loco. Post ὥραν scribatur comma. 10.

IDEM.

Quid

tem transfigebant, e morte rerum, expectantes rerum scientiam. Aut pera, si quae in manus incidisset, ex qua vescebantur, aut gaulus conspectus, ex quo vno bibebant: aut fistula negligenter abiecta, amoris mutui tessera, moerore illos afficiebant. Nymphas Panaque precabantur, vt ipsos hisce expedirent malis, sibi gregibusque solem tandem exhiberent, et vna precando, quaerebant sibi viam, qua se mutuo contemplarentur. Chloe admodum animi dubia, consi-

Quid hic sibi agat τὸ ἀμήνης ego nullus scio. Certe de verno tempore sententia est. An igitur? τὴν ἀμειψὴν (Sic etiam coniicitur in edit. Paris. BODEN) vel τῆς ἀμειψῆς ὥρας. Cl. *Rhodomanus*: καὶ τὴν καὶ' ἀμειψὴν ὥραν ἀν. etc. Παλιγγενεσία in Gloss. exponitur, Regeneratio, Recreatio, Renatio. Recreare scilicet apud *Ciceronem* et *Lucret.* est iterum creare, vt adnotauit Iureconsultiss. *Gisanius Ind. Luer.*

IVNGERM.

Lege: καὶ τῇ ὥρᾳ ὥραν ἀμείψουσιν, ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. Est ἔαρος, χαμαῖνος, θέρους, ὥρα obuium. Vid. *Daruille* ad *Charit.* L. I. c. 8.

BODEN.

10) Παλιγγενεσίαν] N. παλιγγενεσίας.

COLVMB.

11) Αὐτὰς ἡ πήρα] In Molliana legebatur ἡ πήρα, quod ex reliquis emendaui.

BODEN.

12) Εὔχοντο] Modo ἤυχοντο, modo ἰύχοντο est editum: vt et θάλασσα et θάλαττα. Tales ἐναμφοτερογράφους scripturae etiam *H. Steph.* in *Xen.* aliis adnotauit: et plura talia in mss. *Eumathii* s. *Eustathii.*

IVNGERM.

13) Δύῃ ποτὲ αὐτοῖς καὶ τῆς ἀγέλας ἥλιος] *Quemadmodum occidere iis Sol dicitur, aut iam occidisse,* qui infelices aut extra spem sunt. Sic apud *Theocrit.* Idyll. I. v. 109. Daphnis:

δεινῶς ἄπορος ἦν καὶ ἀμήχανος, ἀεὶ γὰρ αὐτῇ συνῆν ἡ δοκοῦσα μήτηρ, ἔριά τε ξαίνειν διδάσκουσα, καὶ ἀτρακτοῦν στρέφειν, καὶ γάμῳ μνημονεύουσα. ὁ δὲ Δάφνις οἷα σχολὴν ἄγων, καὶ συνετώτερος κόρης, τοιόνδε σόφισμα εὗρεν ἐς θέαν τῆς Χλόης.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Πρὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Δρύαντος ὑπ' αὐτῇ τῇ αὐλῇ, μυρρίναι μεγάλαι δύο, καὶ κιττὸς ἐπεφύκει.[1] αἱ μυρρίναι πλησίον ἀλλήλων· ὁ κιττὸς δὲ ἀμφοτέρων μέσος· ὥστε ἐφ' ἑκατέραν διαθεὶς τὰς ἀκρέμονας ὡς ἄμπελος, ἄντρου σχῆμα διὰ τῶν φύλλων ἐπαλλαττόντων ἐποίει· καὶ ὁ κόρυμβος[2] πολὺς καὶ μέγας ὅσος βότρυς κλημάτων ἐξεκρέματο. ἦν οὖν πολὺ πλῆθος περὶ αὐτὸν τῶν χειμερινῶν ὀρνίθων, ἀπορίᾳ τῆς ἔξω τροφῆς· πολὺς μὲν κόψιχος,[3] πολλὴ

Ἤδη γὰρ φρόσδεν παῖδ' ἄλιος ἄμμι διδύκει.

Sic contra ἀναδεικνύειν ἥλιον, monstrare solem, significat. Vide clariff. *Heins.* in *Exercit. Sacr.* Luc. cap. I, v. 78. MOLLVS.

In aliis erat δάξωσθαι. Recte vero dederat *Mollus*, vt edidi. BODEN.

V. Δᾶξαι ποτὶ. P. COLVMB.

Erant enim clausi in illo frigore, nec tum licebat in sole apricari, vt vere et aestate. V. tamen, quid Cl. *Heinsius* ad Id. I. *Theocr.* v. 102. IVNGERM.

[1]) Ο κιττὸς ἐπεφύκει] *Achill. Tat.* libr. I. κιττὸς καὶ σμίλαξ παρεπεφύκει, hedera et smilax adnatae erant. MOLLVS.

[2]) Ο κόρυμβος] In editione Iuntica et Commel. legeba-

linque plane erat inops: quippe illi ea, quae mater habebatur, semper aderat, lanam carminare docens, et torquere fusum, mentionem iniiciendo iam aut olim coniugii ineundi. Daphnis vero, vtpote otium agens, et solertior puella, eiuscemodi artem videndae Chloae inuenit.

CAPVT III.

Ante aream Dryantis in ipsa caula duae erant procerae myrti, hederaque consita. Myrti hae stabant contiguae: in medio vtriusque hedera erat, quae ad vtramque suos diffundens ramos, haud secus ac vitis, formam antri foliis alternantibus reddebat. Plurimus, magnitudineque racemo par, corymbus e palmitibus pendebat. Hinc hanc iuxta ingens auium hybernarum, praeesculae alibi inopia, multitudo. Frequentes erant merulae, frequentes

gebatur ὁ κόρυβος, quod emendatum lege a viris Clarissimis. BODEN.

Κόρυβος fort. κόρυμβος. COLVMB.

Omnino leg. κόρυμβος. IVNGERM.

3) Κόψυχος] *Suid.* κόψυχος εἶδος ὄρνιθος, *Copsychus, genus auis.* Alii scribunt κόψιχος. Vt *Hesych.* qui dicit esse auem, quae a nonnullis vocatur κίσσυφος; vocatur *Aristoteli* κόττυφος lib. 9. *de histor. animal.* c. 49. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῶν ὀρνίθων μεταβάλλουσι κατὰ τὰς ὥρας, καὶ τὸ χρῶμα, καὶ τὴν φωνήν· οἷον ὁ κόττυφος ἀντὶ μέλανος ξανθὸς, καὶ τὴν φωνὴν ἴσχει. ἐν μὲν γὰρ τῷ θέρει ᾄδει, τῷ δὲ χειμῶνι παταγεῖ, καὶ φθέγγεται θορυβώδης. Ex quo sua habuit *Plinius.* Merula ex nigra ruffescit, canit aestate, hyeme balbutit, circa solsti-

πολλὴ δὲ κίχλη,4) καὶ φάττα,5) καὶ ψᾶρες, καὶ ὅσον ἄλλο κιττοφάγον πτερόν. Τούτων τῶν ὀρνίθων ἐπὶ πραφάσει θήρας ἐξώρμησεν ὁ Δάφνις, ἐμπλήσας μὲν τὴν πήραν ὀψημάτων μεμε-
p. 72. λιτωμένων, κομίζων δὲ ἐς πίστιν ἰξὸν καὶ βρόχους. τὸ μὲν ἓν μεταξὺ σταδίων ἦν ἢ πλέον δέκα. Οὕπω δὲ ἡ χιὼν λελυμένη, πολὺν κάματον αὐτῷ παρέχειν. ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα,6) καὶ πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ σκυθικὴ χιών.7) Δρόμῳ ἓν πρὸς τὴν αὐλὴν ἔρχεται, καὶ ἀποσεισάμενος τῶν σκελῶν τὴν χιόνα, τούς τε βρόχους8) ἔστησε,

solstitium muta: adeo, vt videatur dici a κωδεις vstio, et ὑφὴ, textura, quia est velut vstis, seu nigris pennis. Vnde μελάγχρως, μελανόστικτος, epitheta. Hodie, teste *Aldrouando*, κόττιφος, et magis barbare κότζιφος appellatur. Latinis merula, quod mera, teste *Varrone*, hoc est, sola volet, quam etymologiam ridet *Fabius*. *Isidorus* dicit, antiquitus Modulam fuisse dictam, eo quod moduletur. Alii a nigro colore Nigrettam dixere, sed minus latine: Nostrates *een Lyster*: Alii Belgae *een Meerle* appellant. Estque ex iis auibus, quae baccis pascuntur.

MOLLVS.

4) Πολλὴ δὲ κίχλη] Frequens turdus, id est, multi turdi; quemadmodum dicitur πολὺς λαὸς, multus populus, siue numerosus. Genera turdorum tria esse prodidit *Aristoteles* libr. 9. *Hist. animal.* cap. 20. Vnum magnitudine picae, alterum magnitudine merulae, quod genus hic accipi videtur, quia id bacciuorum est, inprimis lentisci et myrti bacas appetens. Hinc turdi modernis Graecis *Schinoulli*, et *myrtopoulli*, teste *Bellonio*, appellantur. Tertium

quentes turdi, palumbes, atque ſturni, et quaecunque aliae hederam depaſcunt aues. Praetextu harum venationis auium, viam iniuerat Daphnis, impleta obſoniis melle conditis pera, conferens ad fidem faciendam, viſcum nec non laqueos. Loci intercapedo non excedebat ſtadia decem. At vero nix, nequedum reſoluta, plurimum illi negotii faceſſebat. Verum amori cuncta, ignis, aqua, imo nix ipſa ſcythica ſunt peruia. Curriculo igitur hancce ad caulam veniens, et excuſſa cruribus niue, laqueos ſuos tetendit, et virgis longioribus viſco illitis. Sedebatque

tium reliquis minus, minusque maculis eſt diſtinctum. IDEM.

5) Φάττης] Att. comm. φάσσης. Φάσσα, auis eſt columbini generis, latine palumbes, noſtratibus een Ringduive; forſan a φάζω, occido, quod obnoxia occidioni: veſcuntur leguminibus et glandibus, atque fortaſſis prae penuria eorum etiam baccis. IDEM.

6) Ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα] Non. Dionyſ. L. 31.

Ὅττι γυναικείων τις ἐπ' ἐλπίδι πάντα τελέσσει.

Quod quiſpiam in mulieres inſaniens ob ſpem omnia perficiet.

Leander apud Muſaeum:

Παρθένε, σὸν δ' ἵεμαι καὶ ἄνηγον εἶδμα περήσω,
Εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσιτο ὕδωρ.
Οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μετανύμενος εἰνήν,
Οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης.
Ἀλλ' αἰεὶ κατὰ νύκτα φοιτώμενος, ὑγρὸς ἀκοίτης,
Νήξομαι Ἑλλήσποντον ἀγαρρέον.

Mea Virgo, tuum propter amorem, etiam aſperam tranſibo vndam;
Etiamſi igni ferueat, et innauigabilis fuerit aqua:
Non timeo graues fluctus, tuum dum adeo cubile,
Non fremitum reſonantem graniſoni maris,
Sed ſemper per noctem vnda vegetus madidus maritus

Nando

ἔσησε, καὶ τὸν ἰξὸν βάβδοις μακραῖς ἐπήλεψε· καὶ ἐκαθέζετο τὸ ἐντεῦθεν ὄρνιθας καὶ τὴν Χλόην μεριμνῶν. αἱ δ' ὄρνιθες μὲν καὶ ἦκον πολλοὶ καὶ ἐλήφθησαν ἰκαναί. ὥστε πράγματα μυρία ἔχε συλλέγων αὐτὰς καὶ ἀποτινύς, καὶ ἀποδύων τὰ πτερά.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν ἠδεῖς,[1] ἢ κ ἀνὴρ, ἢ γυναίκιον, ἢ κατοικίδιος ὄρνις, ἀλλὰ πάντες τῷ πυρὶ παραμένοντες ἔνδον κατέκλειντο· ὥστε πένυ ἠπορεῖτο ὁ Δάφνις ὡς ἐκ αἰσίοις ὄρνισιν ἐλθών.[2] καὶ ἐτόλμα πρόφασιν σκηψάμενος ὥσασθαι διὰ θυρῶν, καὶ ἐζήτες πρὸς αὐτὸν ὅ, τι λεχθῆναι πιθανώτερον. Πῦρ ἐναυσόμενος[3] ἦλθον· μὴ γὰρ ἔκ ἦσαν

Nando trajiciam Helleſpontum valde fluentem.

IDEM.

Οὐδὲν γὰρ ἄβατον τῷ θεῷ, ait Melite apud *Tat.* L. V. c. 16. de Amore.

IVNGERM.

7) Σκυθικὴ χιών] *Prop.* L. III. El. 14. v. 11 ſeqq.

Nec tamen eſt quisquam, ſacros qui laedat amantes,
Scironis medias his licet ire vias.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeo, vt noceat, barbarus eſſe volet.

BOLEN.

8) Τίς τι βρέχυες] Vitioſe Molliana: βρέχος.

IDEM.

1) Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν ἠδεῖς] Αὐλὴ, locus apertus, et vacuus ante magnas aedes, ab ἄω, ſpiro, quia ventis perflatur: et quoniam apud *Hom.* Δ, 433. oues et alia animalia ſtabulantur ἐν αὐλῇ, ideo redditur etiam caula, ouile: at hoc loco pro villa capitur, quemadmodum etiam apud *Dionyſ. Halicarn.* libr. *antiquit.* 6. καὶ αὐλὰς διαρπαζομένας ὁρῶντες, et villas diripi ſpectantes.

que deinde auium, obnixeque Chloes curam agens. Accedebant aues complures, captaeque sunt illi non paucae: adeo vt totus distringeretur illas colligendo, iugulando, deplumando.

CAPVT IV.

Nemo interea extra prodibat villam, neque vir, neque mulier, imo nequidem gallina villaris: sed omnes circa focum haerentes intus concluſi detinebantur: quamobrem animi pendens Daphnis, veluti inauſpicatis progreſſus auibus eſſet, per fores, praetexta aliqua cauſa, animo ſuſtinebat irruere: mente agitabat, quidnam dictu maxime foret commodum. Accenſurus ignem veni? Minime vero

tes. Idem libr. 8. τελευτῶντες γὰρ καὶ πῶς εἰς τὰς αὐλὰς φέροντες ἐνέβαλον ἐολλῶσκοι. Tandem ignem villis iniecere Volſci.

MOLLVS.

2) Ὡς ἐκ οἰωνοῦ ὁρμῶν] Tanquam inauſpicatis auibus. Ad eundem modum *Sophocles*. ἄρτιος οἰωνός. Videtur in id genus dictionibus ſubaudiri particip. χρεσάμενος. Plene et plane *Plutarch.* in *vita Fabii*: χρεσάμενος ἔρνιν ἐκ οἰωνοῦ, quum non fauſtas aues habuiſſet. *Xen. paed.* 3. Τότε δὲ οἰωνοῖς χρεσάμενος ἀγαθοῖς. Vel poteſt ſubinde intelligi praepoſitio ἐπὶ. Ita *Heliodor.* libr. 1. καὶ γαμεῖν ἐπ' οἰωνοῖς ἐκέλευον, et matrimonium inire bonis auibus iubebant. IDEM.

Editiones antiquiores habent οἰωνὸν prò οἰωνοῦ. BODEN.

3) Πῶς ἐναυσόμενος] Miſellus Daphnis, et nimis alba mente. Quaſi non vel ruſticus cogitare debuiſſet, nedum amator; et amor vero ad commihiſcenda talia et talia ingenioſus atque felix,

ἦσαν ἀπὸ ταυδίου γείτονες. Ἄρτους αἰτησόμενος
p. 73. ἦκον· αὐλὴ γὰρ πᾶσι μετὴ τροφῆς. Οἶνε δέομαι·
καὶ μὴν χθὲς καὶ πρώην 4) ἐτρύγησας. Λύκος με
ἐδίωκε· καὶ ποῦ που ἴχνη τοῦ λύκου; Θηράσουσα
ἀφικόμην τοὺς ῥεμθους· τί οὖν θηράσας οὐκ ἄπει;
Χλόης θεάσασθαι βούλομαι· πατρὶ δὲ τίς
καὶ μητρὶ παρθένου ὁμολογεῖς; πείθων 5) δὴ πάν-
ταχοῦ σιωπή· 6) ἀλλ' οὐδὲν τούτων αἰπάντων ἀνύ-
ποπτον. Ἀμελγον ἄρας σιγᾷν. Χλόην δὲ ἥρως ὁ-
ψομαι, ἐπεὶ μὴ εἴμαρτο, 7) ὡς ἔοικε, γαμοῦνός
με ταύτην ἰδεῖν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Τοιαῦτα δή τινα διενεχθεὶς, καὶ τὰ θηραθέν-
τα συλλαβὼν, ὥρμητο ἀπιέναι. καὶ ὥσπερ
αὐτὸν

felix, — εἶσι δ' ἀτάσσα, Αὐτὸς ὁ παιδαμώνας βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν, ait *Musaeus*. Cogitasset, inquam, si adeo multas volucres cepisti, vt ipsis vix sis ferendo, idque ante amici casam, cui tantum non ius fuisset te prohibere; sane erit omnino insubidum et vituperabile, ni Drianti et Chloe quid de tua praeda dones, antequam abeas. Verum noster auctor videtur bene simplicem Daphnin introducere voluisse.

IVNGERM.

4) Χθὲς καὶ πρώην] Heri et nudius tertius: estque prouerbialis hyperbole, significatque tempus admodum nuper actum. *Plutarch.* in comment. *de contentione ignis et aquae:* ἡ δὲ χρῆσις πυρὸς χθὲς, φασὶ, καὶ πρώην, ὑπὸ προμηθίας, βίος πυρὸς ἦν ἄνευ ὕδατος ἦν. Adqui ignis vsus heri, ac modo, quod aiunt, sub Prometheo, ignis vita non citra aquam erat. Subinde haec phrasis apud *Lucianum* occurrit, atque nominatim

vero: ſtadium emenſo mihi vicini erant. Panes petiturus acceſſi? ſed pera plena cibi. Vino opus habeo: atqui heri et nudius tertius vindemiaſti. Me perſequebatur lupus: at vbinam lupi veſtigia? Huc me contuli aues venatum: quid igitur venatu confecto, non abis? Videre eſt animus Chloen: Quisnam patri aut matri virginis hoc fatebitur? vbique ſe liberi intra ſilentium continent. Sed nihil horum omnium ſuſpicione caret. Tacere itaque praeſtiterit: videbo quidem Chloen, vere ineunte, quandoquidem, vt veriſimile eſt, non ſinunt fata, illam me hac cernere hieme.

CAPVT V.

His atque id genus aliis mente agitatis, ſuisque, quas operat, auibus comprehenſis, abitum moliebatur:

natim *de merced. conduct.* Item apud *Platon.* libr. 3. de leg. Τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, εἰς ἵππος οἰκεῖν, χθὲς καὶ πρώην γιγνόμενα. Quin et alia, quae aliis plurima heri, vt ita loquar, ac nudius tertius acciderant.

MOLLVS.

5) Παῖδων] N. πτωίων.

COLVMB.

6) Παῖδων δὲ πανταχοῦ σιωπή] Senſus, ni falſor. Puerorum nullus videtur vel auditur hiſce frigoribus et hiere tam foede; ſed omnes domi manent: et ego praeter decorum ita vagor nulla neceſſaria de cauſſa; nedum quod id dicere poſſem, me Chloen videre velle, quod nimis calidum eſſet. Niſi forte haec ſant reponenda poſt illa demum: ἅμαυτον ἅμα σιγῶν. παίδων caet.

IVNGERM.

7) Μὴ ἔμαρτο] Fato non erat decretum, non deſtinatum fato, non erat fatale. Poetis magis hoc dicendi genus vſitatum, quam eſt proſae ſcriptoribus. At-

Digitized by Google

αὐτὸν οἰκτείρας τοῦ ἔρωτος, τάδε γίνεται. Τραπεζαν εἶχον οἱ ἀμφὶ τὸν Δρύαντα· κρέα διηρεῖτο· ἄρτοι παρετίθεντο· κρατὴρ ἐκερνᾶτο. εἰς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν ἀμέλειαν φυλάξας, κρέας ἁρπάσας ἔφυγε διὰ τῶν θυρῶν. Ἀλγήσας ὁ Δρύας (καὶ γὰρ ἦν ἐκείνου μοῖρα) ξύλον ἁρπασάμενος ἐδίωκε κατ' ἴχνος,[1]) ὥσπερ κύων. διώκων δὲ καὶ κατὰ τὸν κιττὸν γενόμενος, ὁρᾷ τὸν Δάφνιν ἀνατεθειμένον ἐπὶ τὸς ὤμους τὴν ἄγραν, καὶ ἀποσοβεῖν[2]) ἐγνωκότα. Κρέως μὲν καὶ κυνὸς αὐτίκα ἀπελάθετο·[3]) μέγα δὲ βοήσας· Χαῖρε, ὦ παῖ, περιεπλέκετο καὶ κατεφίλει, καὶ περιῆγεν ἔσω λαβόμενος. Μικροῦ μὲν οὖν ἰδόντες ἀλλήλους εἰς τὴν γῆν κατερρύησαν. μεῖναι δὲ καρτερήσαντες ὀρθοὶ προσηγόρευσάν τε καὶ κατεφίλησαν. καὶ τοῦτο οἱονεὶ ἔθισμα[4]) αὐτοῖς τοῦ μὴ πεσεῖν ἐγένετο. Τυχὼν δὲ ὁ Δάφνις παρ' ἐλπίδας, καὶ Φιλήματος καὶ Χλόης, τοῦ τε πυρὸς ἐκαθέδη πλησίον, καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς φάττας ἀπεφορτίσατο, καὶ τὸς κοψίχους·[5]) καὶ διηγεῖτο πῶς ἀχάλλων πρὸς τὴν οἰκουρίαν,[6]) ὥρμησε πρὸς τὴν ἄγραν. καὶ ὅπως

p. 74.

tamen *Xiphilin.* ita etiam habet in *Tib.* ὅτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ εἱμαρμένον ἦν, quia id ei certum et fatale erat. MOLLVS.

[1]) Ἐδίωκε κατ' ἴχνος] *Soph.* κατ' ἴχνος ἀΐσσω, feror per vestigia, id est, vestigia sequor. IDEM.

[2]) Καὶ ἀποσοβεῖν] Ἀποσοβέω, quod rarum, significat hic citato gradu abeo, fumiturque neutraliter. *Suid.* καὶ ἀποσοβῶμεν, ἀποτρέχωμεν, Μίνανδρος: Currentes aufugiamus. IDEM.

[3]) Ἀπελάθετο] Praefero con-

liebatur: At, veluti cupidine illius miſerto, haec contingunt. Dryas cum ſuis menſae accumbebat: carnis fiebat diſtributio: panes apponebantur: miſcebatur crater. Interea canis vnus ex pecuariis, obſeruata dominorum negligentia, raptoque carnis fruſtulo, proripuit ſe foras ex aedibus. Aegre hoc ferens Dryas (quippe ipſius portio erat) arrepto baculo illum perſequebatur per veſtigia, veluti canis: et cum perſequendo iam ad hederam illam veniſſet, videt Daphnidem, qui, impoſita humeris captura, citato abire gradu decreuerat. Illico illum carnis canisque oblitus, magnaque clamans voce: Salue fili, amplexabatur, et oſculabatur, manuque prehenſa introduxit. Parum igitur aberat, quin ſe inuicem amantes contuiti in terram collapſi fuiſſent: attamen erecto ſtare corpore annixi, mutuoque gratulationis officio functi, inuicem oſculo ſe exceperunt. Idque fulcri inſtar ipſis, quo minus in terram collaberentur, fuit. Daphnis praeter ſpem, et oſculo et potitus Chloe, propeque focum collocatus, in menſam humeris palumbes, merulasque depoſuit, referens, quo

T 2 pacto

coniecturam edit. Nealmenſis ἐπιλάθετο.
BODEN.

4) Οἷονεὶ ἵρυσμα] Ἕρυσμα deſtina, qua voce vſus *Arnob.* L. II. Corippus etc. Gloſſ. etiam exponunt *ſuppoſitorium.*
IVNGERM.

5) Κολίκες] V. κολίφας. P. COLVMB.
Forte ſcriptum erat κολίκας, non autem κολίφας.
BODEN.

6) ἀχθόμενος πρὸς τὴν αἰκιαν ἵν] Aliquando conſtruitur cum praepoſitione ἐπὶ: *Plut.* ἀχθαλλόντες ἐπὶ τῷ πολίμῳ; aegre

ὅπως τὰ μὲν βρόχοις αὐτῶν, τὰ δὲ ἰξῷ λάβοι, τῶν μύρτων καὶ τῇ κιττῇ γλισχόμενα. Οἱ δὲ ἐπῄνων τὸ ἐνεργόν.7) καὶ ἐκέλευον ἐᾶσαι, ὧν ὁ κύων κατέλιπεν.8) Ἐκέλευον δὲ τῇ Χλόῃ πιεῖν ἐγχέας.

aegre ferentes bellum. *Xenoph.* solo est vsus datiuo, de re equestr. ἵνα ὁπότων μὲν τοῦτον λάβῃ, ἀχάλων τῇ τραχύτητι, διὰ τοῦτο ἀφείη, vt, vbi fraenum huiusmodi acceperit, ob asperitatem aegre ferens, dimittat. At *Chrysostomus*, vt noster: ἀχάλινον πρὸς τὴν σύνεσιν.

MOLLVS.

Ὀϊκειρίαν curaturam dixi cum *Terent. Eunuch.* A. II. Sc. 9. vbi *Donatus:* Cura mentis est; curatio medicinae; curatura diligentiae.

IVNGERM.

7) Ἐπῄνων τὸ ἐκάεργον] Leg. ἐπῄνων τὸ ἔργον, laudabant factum. Vel ἐπῄνων τὸν ἐκάεργον, laudabant illum tanquam alterum Apollinem: est enim ἑκάεργος, qui longe, sine procul operatur: compos. πρὸς τὸ ἑκαθὸν ἐργάζεσθαι, vt sit mens: laudabant illum, quod non domi tanquam sutor claudus, desideret, sed tanquam alter Apollo foris aucupio inuigilaret. Vocatur ab *Homero* Apollo ἑκάεργος. Il. α. Οφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσαι, *vt nobis longe iaculantem*, id est, *Apollinem*, *places*. Hinc factum, vt ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio et venatione non inuita Delia venarentur.

MOLLVS.

Loci huius elegantiam non adsequebar. Haerentem igitur me extricauit feliciter ille meus *Heinsius*, de quo, nunquam ita magnifice quidquam dicam, id virtus quin superet sua. Eius verba plena reconditae eruditionis tibi inuidere nolim. Veteres, ait, etiam qui καταλογάδην scribebant, omnem venustatem scriptis suis quaerebant ex imitatione Homerica: quae duplex erat, et vel in sententiis consistebat, vel verbis: quae saepenumero non minus

pacto pertaesus continuo desidere domi, venatum proruperit: et quomodo nonnullas harum laqueis, alias visco, myrtos atque hederam appetentes, ceperit. Illi factum laudabant, et ad edendum inuitabant, quae

 reli-

nus alio lepidissime detorquebantur, quam sententiae. Huius rei praecipuus artifex est Lucianus: non minus interdum et Cicero. Ἐκάεργον vetus Graecorum Theologia, cuius praecipuus sacerdos fuit *Homerus*, dicebat respectu duorum muniorum Apollinem: qua in terra, quod quidlibet eminus efficeret sagittis et arcu: qua in coelo, quod radiis. Hinc factum, vt lepide ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio autem et venatione voti compotes fierent. Nihil vrbanius est antiquis, quam dilatare voces Homericas et quasi παρονομάζειν. Illi igitur laudant τὸν ἑκάεργον· ita lepide Daphnin vocat, qui tam felix in aucupio fuerat. Nam etsi vocem respicias, non minus ἕκαδεν ἰεγάζετο, qui visco et laqueo vtitur, quam qui arcu et sagitta. Nihil venustius, quamuis et τὸ ἑκάεργον retineri possit. Haec ille, qui verissimam etiam ait elegantiam satis in vertendo exprimi non posse: percipiant intelligi posse ab iis, qui moris Graecorum non ignari sunt. Vides autem, eum malle legere: τὸν ἑκάεργον· in cuius sententiam et ego omnino discedo. IVNGERM.

Longius haec petita sunt. Codices Florentinus et Romanus felicius rem expediunt, in quibus, Vrsino probante, pro τὸ ἑκάεργον, vt in editis est, legitur ἑκάεργον, quod adoptaui.

BODEN.

N. et V. ἑκάεργον. P.

COLVMB.

8) Ἐδίετ' ἂν ὁ κύων κατέλιπε] *Vt ea ederet, quae canis reliquisset.* Casus huius anomaliae Graecis propria est, eaque implicita ellipsi: quum videlicet, omisso antecedente, rela-

ἐγχέαι. καὶ ἡ χαίρουσα τοῖς τε ἄλλοις ὤρεξε, καὶ Δάφνιδι μετὰ τὰς ἄλλας· ἐσκήπτετο γὰρ ὀργίζεσθαι· διότι ἐλθὼν, ἔμελλεν ἀποτρέχειν σὺν
p. 75. ἰδών. Ὅμως μέν τοι πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν· 9) εἶθ' ἕτως ἔδωκεν. Ὁ δὲ καί τοι διψῶν βραδέως ἔπινε, παρέχων ἑαυτῷ διὰ τῆς βραδύτητος μακροτέραν ἡδονήν. Ἡ μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν· 10) καθήμενοι δὲ περὶ

relatiuum eo casu ponitur, quo poni debebat antecedens. *Isocrat.* ὑποσχέσεις μείζους ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν, promissiones maiores iis, quae praestituri erant. Hic concise ὧν dicitur pro τούτων ἅ. Et quamuis plerumque τὸ ἐσθίω regat accusat. vt apud *Hom.* Od. ξ.

— ἐσθίετε βρώμην.

Galen. ἐσθίειν τὸ φάγεσθαι, videtur *Longus* tamen magis adstipulari iis Grammaticis, qui contendunt, potius dicendum esse ἐσθίειν τῷ ἄρτῳ, quam τὸν ἄρτον.

MOLLVS.

Sequitur paullo post καὶ ἡ χαίρουσα, vt legitur in cod. Romano. Fuit in vulgatis καὶ ἥδει χαίρουσα.

BODEN.

V. ἡ χαιρ. P. COLVMB.

9) Πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν] Malè ἐρωτικῶς. Apud *Lucian.* Dial. D. V. c. 2. Iuno zelotypa exprobrat suo Ioui, quod, bibente Ganymede, calicem arriperet, dicens: ὅσον ὑπέλαβον ἐν αὐτῇ, φησὶν, ὄθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσέμυσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, quantum in ipsa restat, ebibis, qua parte ipse bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas simul et osculeris. Inculcat hoc idem Venereis nepotulis *Nasa* A. A. I. 571. MOLLVS.

Nec omisit Magister amoris hoc παιγνιλμάτιον. I. de art. amand.

Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula: quaque bibit parte puella, bibas.

Adscri-

Digitized by Google

reliqua canis fecerat. Iubebant Chloen infundere potum, quem hilari vultu aliis porrexit, Daphnidique post alios: irasci quippe simulabat, quod istuc veniens, nequidem inuisis illis, curriculo domum reuerti voluisset. Libauit tamen ante ore suo poculum, quam illi offerret: deinde eo modo dedit. Ille, quantumuis sitiens, tarde bibebat, qua mora concilians sibimet longiorem voluptatem. Mensaque subito

Adscribam elegantiss. *Agathiae* in *Anthолog.*

Εἰμὶ μὲν οὐ φιλόοινος· ὅταν δ' ἐθέλῃς με μεθύσαι,
Πρῶτα σὺ γινομένη πρόσφιες, καὶ δέχομαι·
Εἰ γὰρ ἐπιψαύσεις τοῖς χείλεσιν, οὐκέτι πίνειν
Εὔμαρές, ἀλλὰ φυγεῖν τὸν γλυκὺν οἰνοχόον.
Παρθένιόν γὰρ ἐμοί γε κύλιξ παρά σε τὸ φίλημα,
Καί μοι ἀπαγγέλλει τὴν χάριν, ἣν ἔλαβεν.

Quod eruditiss. *Scaliger* ὁ πάνυ vertit.

Non sum vinosus; vin' me deponere vino?
Hac, si tu libes pocula, lege bibam.
Admoris tua labra, nequidquam sobrius esse:
Nec fas temeto posse carere mihi.

Nam transmissa tuis ad me fert suauia labris
Ille calix, narrans dona superba sua.

Quanta venustate illud dictum putas? παρθένιον, etc. sic non minore *Tatius* eruditiss. scriptor. L. 2. ἀποσόλιμαῖον φίλημα hoc tale vocat, quem v. Creber etiam in hac amatoria περιεργοφήσει amoeniss. *Eumathius*, siue *Eustathius* est, de *Hysmine* et *Hysminia*.

IVNGERM.

De his plura notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 9. n. 3.

BODEN.

10) Ἡ μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν] *Mensa cito carnibus atque panibus vacua fuit.* Apud Romanos mensam tollere vacuam nefas erat. *Plut.*

Digitized by Google

περὶ τῆς Μυρταλης [11]) καὶ τὸ Λάμωνος ἐπυνθάνοντο, καὶ εὐδαιμόνιζον αὐτὸν τοιούτῳ γηροτρόφῳ εὐτυχήσαντας. καὶ τοῖς ἐπαίνοις μὲν ἥδετο Χλόης ἀκροωμένης· ὅτε δὲ κατεῖχον αὐτὸν ὡς θύσοντες Διονύσῳ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, μικρῷ δεῖν ὑφ' ἡδονῆς ἐκείνῳ ἀντὶ τοῦ Διονύσου προσεκύνησεν. [12]) Αὐτίκα οὖν ἐκ τῆς πήρας προσεκόμιζε [13]) μελιτώματα πολλὰ, καὶ τοὺς θηραθέντας δὲ τῶν ὀρνίθων καὶ τούτους ἐς τράπεζαν νυκτερινὴν ὑπερέπιζον. Δεύτερος κρατὴρ ἴσατο, [14]) καὶ δεύτερον πῦρ

Plut. in *problem. Rom.* διὰ τί τὴν τράπεζαν ἐκ θύρα ἀπαιρεῖσθαι νενόμικεν, ἀλλὰ πάντων τοῖς ἐσθίουσι; Cur mensa cum tolleretur, semper omnino aliquid super ea volebant relinqui? Rationes ibidem vide. Nota τὴν τράπεζαν creberrime Graecis absolute dicitur, quemadmodum et πλήρη τράπεζαν, subaudito βρωμάτων, quod hoc loco non fit.

MOLLVS.

[11]) *Μυρτάλη*] Nomen vxoris Lamonis, a μύρτος, myrtus. IDEM.

[12]) *Ἐκείνῳ προσεκύνησεν*] Προσκυνέω, osculor, veneror, adoro. Apud Persas veneraturi Regem, in terram procidebant, atque ita quasi regem adorabant. Hinc Spartiatae, apud *Herodot.* sibi lege interdictum esse dicunt, ἔσθεσθαι περὶ κυνῶν. Hic ritus postmodum et ad alias gentes transiit. *Xiphilin.* vbi de Decebalo agens, ait: καὶ ἐς τὴν γῆν πεσὼν, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, ad pedes prostratus eum veneratur. *Lucian.* Persicum illum ritum in *Nocturno*, siue *vot.* ad viuum nobis delineauit: καὶ ὑποκύψας ὡς τὸ πιθανὸν, προσκυνεῖ σε, περιαγωγὰς ἐς τοὐπίσω τοῦ χεῖρε, τιμῶν τὸν τιάραν ὀρθὴν ἔσαι. Et persico more procumbens, adoro te, circumactis post tergum manibus, rectam istam tiaram,

to panibus carnibusque vacua reddita, de Myrtala et Lamone sedentes percontabantur, beatosque praedicabant talem senectutis altorem nactos: quibus laudibus impense, audiente Chloe, delectabatur. Quando autem illum detinebant, vtpote sequenti die Baccho facturi sacra, parum aberat, quin, prae gaudio, illos pro Dionysio adorasset. Extemplo igitur e pera melle conditas depromebat placentas non paucas, atque, quas venando ceperat aues, in coenam mensamque nocturnam apparauerunt. Secun-

 dus

ram, et diadema venerando.

IDEM.

[13]) Προτιμίζε] Ita libri omnes editionesque vulgatae. Sed melius arridet coniectura in edit. Parisiensi iuncis inclusa: προεμίζε. BODEN.

[14]) Δεύτερος κρατὴρ ἵστατο] *Secundus statuebatur crater.* Κρατὴρ alias videtur fumi pro vini haustu. *Poll.* l. 6. c. 16. πρῶτος κρατὴρ Διὸς σωτῆρος, ἄγαθοῦ δὲ δαίμονος, ὁ μετὰ τὰς τροφὰς πιόμενος, καὶ Ἑρμοῦ, ἡ τελευταία πόσις. ὅθεν καὶ ἄκρατος· ᾧ πιόμενοι ἐπεύχονται. Primus crater Iouis seruatoris, et vinum merum, quod bibitur, sublatis mensis, boni Daemonis dicitur: vltima potio Mercurius appellatur. Quare *Homerus* dicit: *Vltimo libabant.* At quia hoc loco additur ἵστατο, statuebatur, videtur intelligi poculi genus grandioris. *Virg.* lib. 1. Aeneid. *Crateras magnos statuunt.* Ibi *Maro* ad formam alludit craterum, qui magni. Nam cum alia pocula minora essent, semper crater capacissimus fuit. Rex Colchorum apud *Val. Flaccum* libr. 5. *Argonaut.*

— *Aeolidem magno cratere lacessit.*

Iterum:

Fertque grauem Phrygius circum cratera minister.

id est, praegrandem. *Theocr.* εἰδ. ϛ'.

Στάσο

πῦρ ἀνεκάετο·15) καὶ τοῦχυ μάλα νυκτὸς γενομένης, δευτέρας τραπέζης ἐνεφορεῦντο.16) μεθ' ἣν τὰ μὲν μυθολογήσαντες, τὰ δὲ ἄσαντες,

Στάσω δὲ κρατῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος.

Statuam autem craterem magnum albi lactis. Mirum auditu, mirum relatu, quod *Arrianus* lib. 8. narrat de conuiuio quodam Alexandri, cui nouem hominum millia interfuisse fama est, omnesque ex eodem cratere bibisse. Ipsa etiam compotatio in secunda mensa, cuius hic auctor meminit, solet esse hilarior atque maior: proinde necessaria erant etiam maiora pocula, vbi praecipue poculis, vino, inuitationibus indulgendum. Hinc de secunda mensa dicebatur, maioribus poscere, et graeco more bibere, id est, maioribus poculis.

MOLLVS.

15) Δεύτερον πῦρ ἐκάετο] *Alter accendebatur*, siue *ardebat ignis.* Non necesse est, vt pro κάετο scribatur ἀνεκάετο, vt quidam putarunt, quippe ita *Xenophon* habet libr. 6. *Hellen.* p. 601. ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτῷ ἐξήνεγκεν. Lucerna ardebat, vel accendebatur, et gladium eius extulit. Nam κάομαι, et ardeo, vt apud *Lucian.* de sacrif. ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καομένης, ex matre adhuc ardente: et *accendor* denotat; vt apud *Xen.* eód. libr. πῦρ νύκτωρ οὐκ ἔκαε, ignem non accendebat noctu.

IDEM.

Editiones ante Mollum omnes: ἐκάετο. Sed hic primus recepit probatam codicis Romani lectionem: ἀνεκάετο. BODEN.

V. ἀνεκάετο. P.

COLVMB.

16) Δευτέρας τραπέζης ἐνεφορεῦντο] Hoc est, σιτίων, καὶ παρατεθεισῶν, ferculis explebantur. *Athen.* libr. 14. παρενέχθησαν ἡμῖν καὶ αἱ δευτέραι καλούμεναι τράπεζαι. Allatae sunt nobis secundae, vt vocant, mensae; quae vocantur eidem *Athenaeo* alio

dus crater ſtatuebatur, alterque accendebatur focus. Iamque nocte quam celerrime oborta, ſecundis explebantur ferculis, a quibus partim enarrando fabulas,

alio loco ἐπιδείπνους, quando apponebantur fructus, et τραγήματα. *Plat. Politic.* 2. Καὶ τραγήματά τε παραθήσομεν. Et apponemus illis, nimirum ciuibus, quae in ſecunda menſa apponi ſolent: atque ibidem patet, τραγημάτων nomine, ac eorum, quae ſecundis menſis apponi ſolent, non ſolum comprehendi ficus, ſed et iam cicer ac fabam: item myrti baccas, et faginas glandes, nimirum ſub cinere coctas, vt hodie apud nos coqui ſolent caſtaneae. Quin τράπεζας pro ferculis ſumi, teſtis eſt *Pollux*, libr. 6. c. 12. τράπεζας δ' ἐκάλουν καὶ τὰ σιτία ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα, vocabant menſas, etiam fercula menſis appoſita. *Athen.* libr. 2. πάντων τράπεζας καλέντων τὰς παραθέσεις ταύτας. *Virg.* libr. 3. *Aeneid.*

Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas, i.e. edulia. Tres fuiſſe menſas apud veteres legimus. *Pollux* cap. citato: ἦσαν δὲ τινες πρῶται τράπεζαι, καὶ δεύτεραι, καὶ τρίται. *Lipſius* ſcribit libr. 3. antiquarum lectionum, coenam antiquos in tres partes tribuiſſe, ſiue placet dicere, miſſus; primum miſſum antecoenam, ſiue guſtum, dixiſſe: ſecundum, in quo praecipui et laudatiſſimi cibi, proprie coenam: tertium, in quo bellaria, menſam pomorum, ſiue menſas ſecundas. Vid. *Macrob. Satur.* 3. c. 18. 19. et 20. MOLLVS.

In Commeliniana et Iungermaniana legitur δευτέρας τραπέζας τὰ ἐφορῶντο, quibus Mollianam lectionem longe praeferendam cenſui. BODEN.

An? τὰ τῆς δευτ. τρ. ἐφ. an potius? δευτέρας τραπέζας ἐνεφορῶντο; implebantur iis, quae in ſecunda menſa adpoſita fuerant. Quamuis hic δευτέρα τράπεζα non tam videtur menſas ſecundas ſignifi-

τες,[17]) εἰς ὕπνον ἐχώρουν, Χλόη μετὰ τῆς μητρὸς, Δρύας ἅμα Δάφνιδι. Χλόη μὲν ἓν οὐ-
p. 76. δὲν χρηστὸν ἦν, ὅτι μὴ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ὀφθησόμενος ὁ Δάφνις. Δάφνις δὲ κενὴν[18]) τέρψιν ἐτέρπετο· τερπνὸν γὰρ ἐνόμιζε καὶ πατρὶ συγκοιμηθῆναι Χλόης· ὥστε καὶ περιέβαλλεν αὐτὸν καὶ καταφίλει πολλάκις, ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὀνειροπολούμενος.[19])

ΚΕΦΑΛ.

gnificare, quam ipſam coenam. IVNGERM.

[17]) Τὰ δὲ ἄσοντες] Partim canendo. Veterem alludit ritum, qui in conuiuiis, ſublatis ferculis, tripudiare, cantare, atque muſicam exercere ſolent. *Suet.* in *Neron.* Poſt coenam canenti, videlicet Terpno citharoedo, in multam noctem aſſidens. *Apul.* lib. 5. Poſt opimas dapes quidam introceſſit, et cantauit inuiſus. Vid. *Scal.* in *Poet.* et *Chriſtianum* in *Veſp.* *Ariſtoph.* Apud *Maronem*, ſublatis primis menſis, atque a Didone libata in menſam vino, meroque iam inclineſcente conuiuio, Iopas muſicus introducitur, cithara ſua aurata perſonans. Cantum Deorum conuiuio *Homerus*, *Pindarus* Alcinoi epulis adhibet. Od. 1. *Olymp.*

Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
Μουσικῆς ἐν ἀύτῳ
Οἷα παίζομεν φίλαν
Ἀνδρες ἀμφὶ δαῖτα
Τερπνίζειν.
Clarus eſt vero etiam,
Muſicae in flore
Cuiuſmodi ludimus amicam
Nos viri frequenter circa
Menſam.

Homerus cantum et citharam Odyſſ. 21. affirmat eſſe ἀναθήματα δαιτὸς, hoc eſt, additamenta conuiuii. MOLLVS.

[18]) Κενὴν] Probabilis coniectura editoris Nealm. καινὴν. BODIN.

[19]) Ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὀνειροπολούμενος] Apud *Achill.*

Digitized by Google

las, partim canendo, cubitum ſecedebant, Chloe cum matre, Dryas vna cum Daphnide. Atqui nihil inde vtilitatis ad Chloen redibat, niſi quod craſtino die in conſpectum prodiret Daphnis: inane gaudebat gaudium Daphnis. Nam pro oblectamento habebat, cum Chloes parente vna cubare: quare illum amplexabatur, ſaepeque oſculabatur, haecce omnia ſe Chloae facere ſomnians.

CAPVT

Achill. Tat. libr. I. amator ita fatur: πάντα δὲ ἦν μοι, λευκίππη, τὰ ἐνύπνια, διαλεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἠσπαζόμην, καὶ γὰρ κατεφίλησα. Sed omnia mihi de Leucippe ſomnia erant, cum illa luquebar, ludebam, coenabam, tangebam, atque oſculabar. Sentiunt frequenter amantes in ſomnis varios affectus. Apud *Ouid.* Sappho Phaoni:

Tu mihi cura, Phaon, te ſomnia noſtra reducunt.

Deinde:

Illic te inuenio, quanquam regionibus abſis.

Laodomia Protes:

Aucupor in lecto mendaces caelibe ſomnos.

Albinouanus in Liuiam.

Et modo per ſomnos agitaris imagine falſa,
Teque tuo Druſum credis habere ſinu.
Et ſubito tentasque manu, ſperasque receptum,
Quaeris et in vacui parte priore thori.

Terent. Dies noctesque ames, me deſideres, me ſomnies, me exſpectes, de me cogites. *Ariſtoph.* ὀνειροπολᾷ γὰρ, καὶ καθεύδων ἐπιτιμᾷ. Ita addictus eſt equis, vt etiam in ſomnis, et dormiens de iis cogitet. Vnde prouerbialiter dicuntur amantes ſibi fingere ſomnia: Ita enim plerumque vſu venit, vt quae impenſius amamus, ea ſomniemus. Hinc Theocriticum illud.

Πᾶσα κύων ἄρτος μαντεύεται, ἰχθὺς δ' ἀγών.

Somnia

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ς'.

Ὡς ἐγένετο ἡμέρα, κρύος μὲν ἦν ἐξαίσιον, καὶ αὔρα βόρειος ὑπέκαε πάντα.[1] Οἱ δὲ ἀναστάντες θύσει τῷ Διονύσῳ[2] κριὸν ἐνιαύσιον,[3] καὶ πῦρ ἀνακαύσαντες μέγα, παρεσκευάζοντο τροφήν. Τῆς ἓν Νάπης ἀρτοποιούσης, καὶ τὸ Δρύαντος

Somnia cuncta canum panes, ego somnio piscem. Quamobrem, qui suis votis blandiuntur, ii Graecis dicuntur ἑαυτοῖς ὀνειροπολεῖν, id est, sibi ipsis sua interpretari somnia, quique omnia rapiunt, nocte dieque in alimentum spei suae.

MOLLVS.

Pro ποιῶν legis in Parisina inclusum ποιῶν, quod omnino ferendum.

BODEN.

[1]) Αὔρα βόρειος ὑπέκαε πάντα] *Boreas adurebat omnia.* Quomodo frigus adurat, mox docebo ex *Aristotele*, prius adductis locis Auctorum, qui frigori vstionem tribuunt. *Auct. Geopon.* libr. 5. ὑπὸ πάχνης ἀποκαιομένας ἀμπέλους· a pruinis adustas vites. *Xenoph.* de venat. ἡ χιὼν κάει τῶν κυνῶν τὰς ῥῖνας. Nix vrit canum nares. *Phil.* libr. περὶ φυλαυθ. ὡς μήτε θέρος περιψύχοι, μήτε κρύος περιφλέγοι. Vt ne aestus refrigeret, nec frigus adurat. *Basil.* de *quadragint. martyr.* narrans, quod supplicii genus esset, pati in lacu frigoribus gelato, ait simile esse, ac si ab igne fieret exustio in summas partes, ὥσπερ ἀπὸ πυρὸς καιομένων τῶν ἄκρων. Et postea Sancti ipsi, vbi se mutuo hortantur ad subeundum acre illud genus frigoris, aiunt, καυθήτω ὁ πούς, vratur pes. Eadem phrasi sum et vsi Latini. *Lucan.* libr. 4.

Vrebant montana niues, camposque iacentes
Non duraturae conspecto sole pruinae.

Virg. Georg. 1. *Aut Boreae penetrabile frigus adurat. Tacit.* libr. 13. Annal.

CAPVT VI.

Vt illuxit dies, ingens frigus erat, adurebatque cuncta boreas. Illi autem surgentes Baccho arietem mactant anniculum, nec non, luculento accenso igne, cibum apparant. Dum autem Napa panem conficit, et Dryas arietem coquit, otium Daphnis

nal. Ambusti multorum artus vi frigoris, et quidam inter excubias exanimati sunt. *Philosophus* libr. 4. *Meteor.* c. 5. frigus calefacere, atque exurere ait, non quidem ex se, sed κατὰ συμβεβηκός, ex accidenti. Quod explicans ait: καίειν λέγεται, καὶ διεμαίνειν τὸ ψυχρὸν, οὐχ ὡς τὸ θερμὸν, ἀλλὰ τῷ συνάγειν, ἢ ἀντιπερισπᾶσαι τὸ θερμόν. Dicitur frigidum vrere et calefacere, non quidem more caloris, sed quod calidum conducatur vnum in locum, et aduerso teneatur conatu. Quam Aristotelis sententiam multis impugnat *Magius*, quod frigus, similitudine tantum adurere dicatur, quod calorem plantis innatum extinguat, omnemque euocet humorem, ac prorsus inarescendi causam praebeat.

Graecis et, quod pene omiseram, αὖθρος frigus matutinum est, παρὰ τὸ αὔω, vro: vnde et *Suidas* αὖθρον καῦμα exponit, vt Latini pruinam ab vro deducunt.

IDEM.

V. *Magium* I. Miscell. 17. Sic *Arnob.* I. III. Cur quotidie gemmulas et pubescentes herbas adurit atque interficit nocentissimum frigus. Ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλεται βορέαο πεσόντος, ait *Hesiod.* ἔργ. β.

IVNGERM.

2) Τῷ Διονύσῳ] Διόνυσος dicitur Bacchus, quasi υἱὸς τοῦ διός, filius Iouis. Aliam rationem reddit *Nonnus* libr. 9. *Dionysiacorum*, cum inquit:

Κικλήσκον διόνυσον, ἐπεὶ ποδὶ φόρτον ἀείρων
Ἠὲ χαλαίων κρονίδης βιβρωθέ-
τι μηρῷ,

Νῦσος

αντος τὸν κριὸν ἕψοντος, χολῆς ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη λαβόμενοι, προῆλθον τῆς αὐλῆς 4) ἵνα ὁ κιττός. καὶ πάλιν βρόχους στήσαντες 5) καὶ ἰξὸν ἀπαλείψαντες 6) ἐθήρων πλῆθος ἐκ ὀλίγου ὀρνίθων. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ φιλημάτων ἀπόλαυσις 7) συνεχὴς, καὶ λόγων ὁμιλία τερπνή.

Διὰ σὲ ἦλθον Χλόη.

Οἶδα, Δάφνι.

Διὰ σὲ ἀπολλύω τὰς ἀθλίας κοψίχους· 8) τίς ἔν σοι γίνομαι; 9) μέμνησό μου.

Μνημο-

Μῦσος ὅτι γλώσσῃ συρακουσσίῃ χωλὸς ἀκούει.

Appellans Dionysum, postquam onus pede tollens
Fuit claudicans Saturnius, grauato femore,
Eo quod μῦσος lingua Syracusana claudus dicatur.

Vel potius Διόνυσος dicitur ἀπὸ τοῦ διὸς; a Ioue et Nymphis Nysaeis, a quibus educatus fertur.

MOLLVS.

3) Κριὸν ἐνιαύσιον] *Anniculum arietem.* Vlysses dicitur etiam sacrificasse suem anniculum, *Odyss.* π.

— Δέκτον ἐπισταδὸν ὠπλίζοντο, Σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον.

Hi autem sciţe coenam in stabulo parabant,

Suem sacrificantes anniculum.

IDEM.

4) Αὐλῆς] Ed. Commel. et Iungerm. αὔλας.

BODEN.

5) Βρόχους] Verti pedicas. Gloss. *Pedical*, παγὶς, σχεδοπίδη, παγὶς ἐπὶ ζώου, *Pedicla* (leg. *Pedical*) Βρόχος, *Laqueus*, *Laqueum*, *Pedica*. Βροχίζω, *Laqueo*, *Pedico*. *Virg.* Georg. I. Tunc gruibus pedicas et retia ponere ceruis. *Horat.* II. Epod. Pauidumque leporem et aduenam laqueo gruem Iucunda captat praemia. Vbi (omnino laqueo) *pedica*. IVNGERM.

6) Ἀπαλείψαντες] Lege: ἐπαλείψαντες. Nam ἐπαλείφω

phnis atque Chloe nacti, extra villam prodierunt, vbi erat hedera: ac iterum laqueis tensis, viscoque virgis illito, non exiguam multitudinem capiebant auium. Continuo interim fruebantur osculis, iucundosque sermones sociabant:

Propter te veni, Chloe.

Scio, Daphni.

Tua causa miserellas interimo merulas. In quo igitur sum pretio apud te? memento mei.

Tui,

φειν est *illinere*, *inungere*, vt recte ex voto *Longi* translatum est. Eodem verbo paullo supra in simili sententia vsus erat: Τὸν ἰξὸν ἐμβάλοις μαχρᾶις ἐπήλειψε, virgas longiores visco illeuit.

BODEN.

7) Ἀπόλαυσις] Iuntica habet ἀπόλωσις. IDEM.

V. ἀπόλαυσις. P.

COLVMB

8) Κοψίχας] Ed. Iuntica, Commel. et Iungerm. κοψόχους. *Eustathius* per ι.

BODEN.

9) Τίς ἂν σοι γένομαι] Habebat codex meus. leg. γένομαι. Quis ergo tibi sum? id est, quo me loco habes? quae mihi pars amoris apud te est? Vel hoc modo: sumne igitur tibi aliquis? hoc est: Non sum igitur apud te aliquo numero, siue in pretio aliquo? Nam τὶς eo sensu apud probatos auctores saepe vsurpatur. *Demosth.* in Lept. Μισοῦσιν τινὲς ὄντας φάσκοντες. Messenii dicentes se aliquos esse. *Act.* 5. §. 36. ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα, et exortus est Theudas, dicens se esse aliquid. Vocant enim Graeci Τινὰ, Aliquem, eum, qui caeteris praestet, qui magnus, aut alicuius est pretii, sicut contra οὐδένα, hominem nihili, futilem et abiectum. Pindarica sententia est *Pyth.* η. Τί δέ τις; τί δ' οὔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. Quid est, esse ali-

Μνημονεύω, νὴ τὰς νύμφας, ἃς ἅμα σοί ποτε εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον,[10]) εἰς ὃ ἤξομεν εὐθὺς ἂν ἡ χιὼν τακῇ.

Ἀλλὰ πολλή ἐστι, Χλόη, καὶ δέδοικα μὴ ἐγὼ πρὸ ταύτης τακῶ.

p. 77. Θάῤῥει Δάφνι· θερμός ἐστιν ὁ ἥλιος.

Εἰ γὰρ ἔτος γένοιτο, Χλόη, θερμὸς, ὡς τὸ καῖον πῦρ[11]) τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.

Παίζεις ἀπατῶν με.

Οὐ, μὰ τὰς αἶγας, ἃς σύ με ἐκέλευες ὀμνύειν.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ταῦτα ἀντιφωνήσασα πρὸς τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη καθάπερ ἠχὼ, καλέντων αὐτὰς τῶν περὶ τὴν Νάπην,[1]) εἰσέδραμον, πολὺ περιττοτέραν τῆς χθιζῆς

aliquem? Quid vero, esse nullum? Homo vmbrae est somnium. In eodem significatu etiam a *Theocrito* sumitur Idyll. 11.

Δηλονότ' ἐν τᾷ γᾷ καὶγών τις φάσμαι ἔμις.

Scilicet ego in terris quoque esse aliquid videor. *Lucian.* ὁπόσοι τίνες μηδὲν ὄντες, qui ante nullius erant pretii. Idem in *Sympos.* vel *Lapith.* καὶ κατεγίνωσκεν αὐτῶν, οἶμαι, ὡς γε ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἀπὸ τῶν χιμάτων. Eosque, opinor, damnabant, quos suspexerant, ex habitu iudicantes esse alicuius pretii. Ita *Isocrat.* in *Panathenaic.* Τίνας οὖν ἔχω πεπαιδευμένους; Quos igitur in eruditorum numero habeo?

MOLLVS.

[10]) Εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον] Pro ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄντρῳ, vide supra L. II. c. 24. not. 7.

IDEM.

[11]) Ὡς τὸ καῖον πῦρ τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.] *Achill. Tat.*

Digitized by Google

Tui, ita me ament Nymphae, memini, per quas aliquando antro in illo iuraui, ad quod, simul ac nix resoluta fuerit, veniemus.

At cumulata iacet, Chloe, et vereor, ne ipse metuante illam liquescam.

Esto bono animo, Daphni, sol feruet.

Vtinam ita, mea Chloe, ferueat, quemadmodum flamma illa, meum quae adurit cor.

Ludis me seducendo.

Non equidem per capras, per quas tu me iurare iubebas.

CAPVT VII.

Haecce contra Daphnidem, veluti Echo, cum sonuisset Chloe, illos vocante Napa, cursim intrarunt domum, longe maiorem hesterna praedam

V 2

Tat. libr. 4. θυμὸς δὲ καὶ ἔρως δύο λαμπάδες. Ira atque amor duae animi faces sunt. *Luc.* de hoc igni ita ait: ὅλῳ με ἐμπρησμῷ ἐκδέδωκας· καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὲ φανέμενον πῦρ, κάτω εἰς τὰ σπλάγχνα τὰ μὲ ξίφεσιν φρένες, plenae me conflagrationi addixisti, et immisso per meos oculos igni tuo occulto ima torres praecordia. Elegantissime *Hadr. Iun.* Emblem. 40. vim amoris ardentis expressit.

Hinc taedam vt suus ignis
edat teretem, vide
Illinc vt rapido male liquitur a rogo.
Visae tabet amans miser
igne puellulae:
Absens tabifico haud minus vlcere carpitur.

Epictetus: Quid est amor? otiosi pectoris molestia: in puero pudor: in virgine rubor: in iuuene ardor: in sene risus. IDEM.

[1]) Νάπη.] Pastoris Dryantis

χθιζῆς θήραν νομίζοντες· καὶ ἀπαρξάμενοι τῷ Διονύσῳ κρατῆρος, 2) ἥδιον κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι. 3) καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἰακχάσαντες 4) καὶ εὐάσαντες, προέπεμπον 5) τὸν Δάφνιν, πλήσαντες αὐτῷ τὴν πήραν κρεῶν καὶ ἄρτων. Ἐδωκαν δὲ καὶ τὰς φάττας καὶ τὰς κίχλας Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ νομίζειν, ὡς αὐτοὶ θηράσοντες ἄλλας, ἕς τ' ἂν ὁ χειμὼν μένῃ, καὶ ὁ κιττὸς μὴ λείπῃ. Ρ δὲ ἀπῆει, φιλήσας αὐτὲς πρότερος Χλόης, ἵνα τὸ

ἐκείνης

tis vxor, mater habita Chloes. Graece Νάπη vallem nemorosam significat.

IDEM.

2) Ἀπαρξάμενοι Διονύσῳ κρατῆρος] Non absimili locutione vsus fuit *Plut.* in *Thes.* ἀπάρχεται τῷ θεῷ τῆς κόμης, de coma primitias dat Deo. Apud *Maronem* in regali istoc conuiuio, regina Dido, inuocatis Ioue, Baccho atque Iunone, *in mensa laticum libabat honorem*, *h. e.* Vinum e patera in mensam effundebat in honorem praedictorum Numinum. IDEM.

3) Κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι] Hedera Baccho sacra, inque eius tutelâ esse credebatur, quia, vt ille semper est iuuenis, ita et haec semper viret. Ideo Bacchantes hedera coronabantur. Legimus inter pocula aliis etiam floris corollis redimitos veteres fuisse. Videatur *Plutarch. quaest.* 1. libr. 3. *Symposiacōn.* Hinc Euander apud *Maron.* libr. 7. Aeneid.

Cingite fronde comas, et pocula porgite dextris.

Liquet hoc in *Plauto*, *Pseud.* Cum corona ebrium Pseudolum tuum vidi. Et in *Menaech.* Capiam coronam in caput, atque me ebrium simulabo. *Vell.* Cum corona exit foras, peracto conuiuio. Videntur in conuiuiis compotationibusque adhibitae fuisse coronae, quo florum fragrantia ebrietatis

dam afferentes. Tum vero, Baccho primitiis de vino libatis, epulabantur, capita redimiti hedera; atque suo tempore decantato Baccho, orgiisque celebratis, Daphnidem deducebant, pera carnibus panibusque impleta. Dederunt et illi palumbes ac turdos, Lamoni atque Myrtalae transferendos, tanquam ipsi alios capturi, vsquedum hiems manserit, neque hedera defecerit. Abibat Daphnis, illos ante Chloen prius osculatus, quo suauium il-

 lius

tatis feruor sedaretur.

IDEM.

4) Ιαχησάντες] Habebat codex: legi *ιαχάσαντες*. Est *ιαχάζω*, clamo et vociferor bacchantium more. Apud *Herodot.* *ιαχάζουσι φωνὴν*, vocem tollunt, bacchantur. Orgia Bacchi magnis clamoribus celebrant. *Athen.* libr. 5. c. 14. *καὶ τὴν φωνὴν, ἣν ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ἰαχάζουσιν.* Et vox, quam audis, est hominum Bacchum decantantium, vel orgia voce sua celebrantium. Vsus est *Orpheus* initio libr. *περὶ λίθων*, pro vocem ac clamorem tollo.

Ὁσσά τε κικλήγουσι μετὰ φρεσὶν ἱεροφοῖται,
Ἀνθρώποις ἄφρασον ἰαχάζοντες ἀοιδὴν
Οἰωνοί.

Et quaecunque resonauerunt cum mentibus in aere euntes
Hominibus inconsideratum clamantes cantum,
Aues.

IDEM.

Iuntica, Commelin. et Iungerm. habent omnes *ιαχησάντες*. Codex Florentinus *ιαχάσαντες*, vt recte *Mollus* edidit.

BODEN.

5) Προσέπιμπον] Habebat codex. Lege *πρόπιμπον*, aut *προύπεμπον*.

MOLLVS.

V. *πρόπιμπον* P.

COLVMB. et IVNGERM.

Dedit Parisiensis *προύπιμπον*, quod ridicule emendatur in parenthesi *πρόπιμπον*,

ἐκείνης φίλημα καθαιρὸν μένῃ· καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἦλθεν ὁδὸς [6]) ἐπ' ἄλλαις τέχναις· ὥστε μὴ παντάπασιν αὐτοῖς γενέσθαι τὸν χειμῶνα ἀνέφαστον.

ΚΕΦΑΛ. ή.

p. 78. Ἤδη δὲ ἦρος ἀρχομένου, καὶ τῆς μὲν χιόνος λυομένης, τῆς δὲ γῆς γυμνουμένης, καὶ τῆς πόας ἀνθούσης, [1]) οἵτε ἄλλοι νομεῖς ἦγον τὰς ἀγέλας εἰς νομήν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Χλόη καὶ Δάφνις, οἷα μείζονι ζηλεύοντες ποιμένι. [2]) Εὐθὺς ἦν δρόμος ἦν ἐπὶ τὰς νύμφας καὶ τὸ ἄντρον· ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν Πᾶνα, καὶ τὴν πίτυν· εἶτα ἐπὶ τὴν δρῦν, ὑφ' ἣν καθίζοντες καὶ τὰς ἀγέλας ἔνεμον, καὶ ἀλλήλους κατεφίλουν. ἀνεζήτησάν τε καὶ ἄνθη τεφανῶσαι θέλοντες τὰς θεάς· τὰ δὲ ἄρτι ὁ ζέφυρος τρέφων καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἐξῆγεν· ὅμως δὲ εὑρέθη καὶ ἴα, καὶ νάρκισσος, καὶ ἀνάγαλλις, [3]) καὶ ὅσα ἦρος πρωτοφορήματα. [4]) Ἡ μὲν Χλόη καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ αἰγῶν, καὶ ἀπὸ οἰῶν τινῶν γάλα νέον [5]) καὶ τοῦτο

nou, quasi haec adeo inter se differrent. Siue scripseris προϊπτεμενον, siue προϊπτεμενον, minus peccasti, quam si retinueris vulgatam veterum editionum lectionem προσίπτεμενον. In animo certe hoc nostrum προϊπτεμενον habuisse videtur etiam *Dorville* ad *Charitonem*, p. 144. emendans: προϊμεμενον, quod sine dubio vel est scribentis vitium, vel typographi.

BODEN.

[6]) ΗΛΘΕΝ ΟΔΟΣ] *Philo* de *vita Mosis*: τριῶν ἡμερῶν ἔξω τῆς χώρας προελθὼν ὁδόν. Quum progressus esset extra regionem trium dierum viam: dicunt etiam προελθεῖν ὁδόν. Ita et Latini, viam ire. *Ouid. Itque reditque viam*

Digitized by Google

lius sibi purum maneat. Sed alias multas, aliis vsus artibus, iuit ille vias, adeo vt non omnino hiems illa sine venere illis abierit.

CAPVT VIII.

Vere iam ineunte, et discussa niue, apertaque terra, ac herba pullulante, alii pastores pabulatum suos educebant greges, et ante alios Chloe nec non Daphnis, vtpote maiori seruientes pastori. Ilico igitur cursus ad Nymphas et antrum dirigitur, illinc ad Pana et pinum, deinde ad quercum, sub qua sedentes etiam greges pascebant, et sese inuicem osculabantur. Conquisierant iam flores, coronis adornare Deos volentes, quos flores iam terra recens Zephyrus nutriendo, sol suo calore fouendo, eduxerat: tamen inuentae sunt illis violae, narcissus et anagallis, et quicunque sunt alii primitiui veris foetus. Chloe etiam et Daphnis caprarum ouiumque lacte quarundam recenti, idque co-

 ronan-

viam toties. Caes. Tridui viam a suis finibus processit. MOLLVS.

1) Ἀνθούσης] Lege ἐπανθούσης. IDEM. V. ὑπανθούσης. P. COLVMB.

2) Μείζονι δαλεύοντες ποιμένι] Innuit Cupidinem. MOLLVS et IVNGERM.

3) Ἀναγαλλὶς] Describitur a *Dioscoride* L. II. c. 209; et *Plinio* Lib. XXV, c. 13. BODEN.

4) Πρωτόφορήματα] Fructus terrae, qui primum prodeunt, ita vocat, pro πρωτογενήματα, quae primum sunt enata, et edita. *Exod.* 23. πρωτογενήματα θερισμοῦ, messis primitiuae fruges. MOLLVS.

5) Γά-

σεφανῶντες τὰ ἀγάλματα κατέσπευσαν.[6] Ἀπήρξαντο καὶ σύριγγος, καθάπερ τὰς ἀηδόνας ἐς τὴν μουσικὴν ἐρεθίζοντες. αἱ δὲ ὑπεφθέγγοντο, ἐν ταῖς λόχμαις καὶ τὸν Ιτυν κατ' ὀλίγον ἠκρίβων,[7] ὥσπερ ἀναμιμνησκόμεναι τῆς ᾠδῆς ἐκ μακρᾶς σιωπῆς.[8] Εβληχήσατό πω καὶ ποίμνιον· ἐσκίρτησάν πω καὶ ἄρνες· καὶ ταῖς μητράσιν ὑποκλάσαντες[9] αὐτὰς, τὴν θηλὴν ἔσπασαν·[10] τὰς δὲ μήπω

5) Γάλα νέον] Videtur mihi post illa: γάλα νέον deesse verbum, quod indicare certo quidem non possum, verisimile tamen sit deesse ἤλαβον. IVNGERM.

6) Καὶ τοῦτο στεφανῶντες τὰ ἀγάλματα] Coronantes simulacra. Ex more veterum, qui coronare statuas Deorum, aut in numerum Deorum relatorum, solent. MOLLVS.

7) Τὸν Ιτυν ἠκρίβων] *Aristophanes* Ιτυν vocat πολύδακρυν. Fuit Itys Terei Thracum regis filius, conuersus in Phasianum, cum epulandus patri Tereo a matre Progne appositus fuisset. De Philomela, Tereo, Progne, Ity, vide *Ouid. Metamorph.* libr. 6. *Martial.* libr. 14. *Epigrammat.* in *Apophoretis*;

Flet Philomela nefas inceſti
Tereos, et quae
Muta puella fuit, garrula
fertur auis.
IDEM.

Nota fabula ex *Ouid.* de Philomela, Tereo, Progne, Ity. Videtur autem Philomela inter alias mille voces ἰτύζειν, vt ita loquar, quo noster respexit, vt et *Sophocl. Electra* ed. H. Steph. p. 87.

ὦ ἴτυν αἰεὶ ἴτυν γ' ὀλοφύρεται
ὄρνις ἀτυζομένη διὸς ἄγγελος,

Sic *Babr.* fabella περὶ χελιδ. καὶ ἀηδ. vlt.

Ἀγρῷ χελιδὼν μακρὰν ἐξεπο-
τήθη,
Εὗρε δ' ἱμάτοις ἐγκαθημένην
ὕλακα
Ἀηδόν' ὀξύφωνον. ἣ δ' ἀπι-
δέσθαι
Τὸν

ronando ſimulacra, Diis fecere. Quin et fiſtulae primitias ſoluerunt, tanquam luſcinias ad cantum concitantes, quae ex fruticetis et virgultis reſonabant, Itynque paulatim accurate exprimebant, veluti a longo ſilentio cantum memoria repetentes. Alibi etiam grex balabat: alibi et ſaltu laſciuiebant agni, et ſe ſub matribus abſcondentes, mammam premebant; arietes nequedum enixas

V 5 perſe-

Τὸν ἴτυν, ἄωρον ἐκτικόντα τῆς ὥρας.

Horatius autem Prognae vel hirundini eundem θρῆνον tribuit IV, Od. 12.

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens
Infelix auis.

IVNGERM.

8) Ἐκ μακρᾶς σιωπῆ] *Poſt longum ſilentium.* Nota, praepoſitionem ἐκ aliquando recipere ſignificationem praepoſitionis μετὰ, poſt; quemadmodum apud Latinos a, vel ab. ἐκ τῆς ὑπατείας, poſt conſulatum. *Eutrop.* libr. 7. δωδεκάτῳ μὲν ἐκ τῆς ὑπατείας ἔτει, duodecimo anno poſt conſulatum. *Idem* libr. eodem. καὶ τὰς ἐκστρατείας ἐκ μεγίστων ἐκοίνωσατο συμφορῶν, et poſt maximas calamitates expeditiones habuit.

MOLLVS.

9) Ὑποκλάσαντες αὐτὰς] Lege ὑποκαλύψαντες αὐτάς.

IDEM.

Nemini diſpliceat lectio codd. ὑποκλάσαντες, quod iſtud compoſitum rariuscule inueniatur. Certe non aliam ob cauſſam de emendando hoc vocabulo meditatus eſt *Mollus*. At ſatis perſpicue analogia vim vocis explicat ex verbis ἀνακλάω, ἀντικλάω, ἐγκλάω, περικλάω, quam recte expreſſit *Iungermanus* in ſua interpretatione latina: *Matribus obliquos ſe ſubſternentes.* Itaque male etiam in antiquioribus editionibus legis αὐτὰς pro ἑαυτάς.

BODEN.

10) Τὴν

p. 79. πω τετοκυίας οἱ κριοὶ [11]) καταδιώκοντες, καὶ καμάτῳ ϛήσαντες, ἔβαιζον ἄλλος ἄλλην. Ἐγίνοντο καὶ τράγων διώγματα, καὶ ἐς τὰς αἶγας ἐρωτικώτερα πηδήματα, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν αἰγῶν· καὶ ἔπαιζας εἶχεν ἰδίας, καὶ ἐφύλαττε, μή τις αὐτὰς μοιχεύσῃ λαθών.

ΚΕΦΑΛ. Ϛ'.

Καὶ γέροντας ὁρῶντας ἐξώρμησεν εἰς ἀφροδίτην τὰ τοιαῦτα θεάματα· οἱ δὲ νέοι [1]) καὶ σφριγῶντες καὶ πολὺν ἤδη χρόνον ἔρωτα ζητοῦντες, ἐξεκάοντο πρὸς τὰ ἀκούσματα, καὶ ἐτήκοντο [2]) πρὸς τὰ θεάματα, καὶ ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ περιττότερόν τι φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ μάλιστα δὲ ὁ Δάφνις. Οἷα γὰρ ἐνηβήσας τῇ κατὰ τὸν χειμῶνα

[10]) Τὴν θηλὴν ἔπιεσαν] Verbatim, *traxerunt mammam;* verti: *premebant mammam:* quoniam videmus agnos vbera premendo iac elicere, quod veteres fellare dixerunt.

MOLLVS.

Fellitare mammas, vt loqui amat *Arnob.* L. II. *Fellitat*, *fugit*, vt est in *Gloss. Isid.* et *vet. Onomast.* apud *Turneb.* Sed haec satis nota sunt.

IVNGERM.

[11]) Οἱ κριοὶ] Sic V. et P. (Legebatur in Iuntica κέρατα BODEN.) Et mox pro καμάτῳ N. et V. κάτω. P. al. V. καμάτω.

COLVMB.

[1]) Οἱ δὲ νέοι καὶ σφριγῶντες] *Herodian.* libr. 3. νεανίας σφριγῶντας, καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ὁρμὰς ἀπλήστως ὁρμωμένους. Quae *Politianus* ita vertit: Illos adolescentes adhuc in ipso aetatis feruore, atque in summa licentia,

perſequentes, atque delaſſatas ſiſtentes, alius aliam inibant. Hirci etiam ſectabantur capras, inque illas laſciuiores faciebant ſaltus, deque capellis pugnabant, et ſinguli proprias habebant, cauentes, ne quis clam illas adulteraret.

CAPVT IX.

Eiuscemodi ſpectamenta ſpectantes ſenes, in venerem concitantur: iuuenes vero ipſo in feruore aetatis conſtituti, iamque dudum ea quaerentes, hisce auditis inflammabantur, viſis carpebantur; quin iam amplius quid oſculo amplexuque volebant, maxime autem Daphnis, vtpote iam pubertatis annos nactus, dumque tota hieme rebus

tia, voluptatum omnium irritamentis incitatos. *Bud.* Iuuenes aetate florentiſſima et feruida, ac corpore valentes. *Suidas:* σφριγῶν, ηὐξων, αὔξων, σφύζων, βράζων, ὑσσωματῶν, ἀκμάζων, ἀνθῶν. Hoc eſt, iuuenili vigore praeditus, augens, creſcens, ſubſultans, feruens, bulliens, bonam corporis conſtitutionem habens, vigens, florens. *Ariſtoph.* ὡς δὶ ὑγιαίνεις· ὡς δὶ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου· Quam vero bonum colorem habes! Quam etiam floret, luxuriat, vigetque corpus tuum! Vnde Galli vocis graecae originem ſeruantes, dicunt: *Ils ſont fringant* σφριγῶντες· Belgae *Sy ſijn fris.*

MOLLVS.

V. Οἱ δὶ καὶ νέοι.

COLVMB.

2) Ετήκοντο] *Liqueſcebant* ad verbum. Τήκω, inquit *Suidas*, eſt κατὰ μικρὸν ἀναλίσκω, paulatim conſumo. Propterea verti: *carpeban-*

Digitized by Google

να οἰκειρίᾳ καὶ ἀχολίᾳ, πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα,3) καὶ πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκυλάκιζε·4) καὶ ἦν ἐς πᾶν ἔργον περιεργότερος καὶ θρασύτερος. ἥτει δὴ τὴν Χλόην χαρίσασθαι οἱ πᾶν ὅσον βλέπεται, καὶ γυμνὴν γυμνῷ5) συγκατακλιθῆναι6) μακρότερον

pebantur, vt *Virg.* de Didone: *Et caeco carpitur igni. Propert.* Libr. 3. El. 5.

Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro.

IDEM.

Potest retineri verbum *liquefiebant*, quod, vt graecum τήκομαι, de voluptatibus etiam per metaphoram adhibetur. *Cic. Tuscul. Qu.* V, 6. Beati, quos nullae futiles laetitiae exsultantes languidis *liquefaciunt* voluptatibus. *Idem* dicit *liquescere* mollitia. *Tusc.* II, 22.

BODEN.

3) Πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα] Ad oscula vehementer stimulabatur. Τὸ ὀργᾶν proprie de animantibus dicitur, quae libidine turgent, atque impatienter appetunt: ab ὀργή, impetus. *Hesych.* ἐπιθυμητικῶς ἔχω. *Aristot.* ὀργᾷ ὀχύσθαι, per libidinem turget, ac prurit ad coitum.

MOLLVS.

4) Ἐσκυλάκιζε] In textum fuscepi pro ἐσκυτάλιζε, quod in omnibus reperiebatur. Auctor *Iungermanus*, quem infra vide.

BODEN.

Lege πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκύζα λίαν. Est vero σκυζᾶν proprie catulire, dicturque de catella catellum appetente. *Suid.* σκυζᾷ, ἐπὶ συνουσίαν ὁρμᾷ, id est, in congressum ruere, Venerem appetere. Qua in significatione hoc loco vsurpatur. Dicitur de quibuslibet animantibus, quae in Venerem prona feruntur. ἡ κάμηλος κύει μῆνας δέκα. τῷ δὲ ἑνδεκάτῳ τίκτει, καὶ πάλιν διαλιποῦσα ἐνιαυτὸν σκυζᾷ. Camelus decem menses foetum in vtero gestat, vndecimo vero parit, et anno intermisso, rursus prurit, et coitum appetit. *Aristot.* libr.

Digitized by Google

rebus domesticis intentus vehementer ad oscula stimulabatur, valdeque in venerem pruriebat, iam in toto negotio curiosior et audacior erat. Petebat sane a Chloe, vt in omnibus, quae vellet, sibi morem gereret, nudaque cum nudo longius, quam ante

libr. 6. c. 18. Quin equae dicuntur etiam σκυζᾶν. Ita et verbum catulio de aliis etiam dicitur. *Plaut.* Quin meam vxorem vidit catulientem. MOLLVS.

Torsit me hoc σκυταλίζω· οὐ δῶ negare. Tandem coniectare placuit: ἰσκυλάκιζε, quod plane respondet latino *Catulire.* De quo, quum ad eum scripsissem, qui mihi (lubens meritoque fateor) μαντεῖον in locis plurimis obscuris fuit, *Heinsium* dico; is idem sibi iam visum esse, et sic se in suo codice emendasse rescripsit; vnde mihi demum bene emendasse visus sum. Addidit idem: σκυλακεύειν, *dicuntur Venatores, cum canes admittunt spe foetus:* σκυλακίζειν *autem vox est, qualis est* κατοψιεῖν *et similes, quae desumpta ab animalibus* τὸ κατοψιεῖς *designant. Hinc* σκύλαξ *apud antiquos libidinosus quidam coitus, aut potius foedae libidinis, dicebatur. Hesych.* σκύλαξ χῆμα Αφροδισιακὸν, ὡς τὸ τῶν φοινικιζόντων. Haec ille. Talia sunt σκυζᾶν, κυνίζειν, nec a canibus tantum, sed ab aliis animalibus quoque: Χοῖρος, ἱππόβιος, σύβας, σόβαξ, συβάλλας, συννίω, κάπραινα etc. quae apud Graecos grammaticos, si tanti est, possunt quaeri.

IVNGERM.

5) Καὶ γυμνὸν γυμνῷ] Nudam cum nudo. Quo maiori in Venerem vterque ardore soluatur sexus nudi in amplexus Veneris nepotuli ruere gestiunt. *Ouid.*

Quam bonus est ludus, cum virgine ludere nuda.

Palaestra apud *Lucian.* ἐν ὕπνῳ· ἡ δὲ ἀποδυσαμένη τὴν ἐσθῆτα, καὶ γᾶσα ὅλη γυμνὴ, ἵνα δὴν ἔρξατο ἐπιστάττειν· ὦ μακάριον, ἔφη. Illa, exuta veste, et stans nuda, hinc manda-

κρότερον ἢ πρόσθεν εἰώθεσαν· τοῦτο γὰρ δὴ λείπειν τοῖς Φιλητᾶ παιδεύμασιν, ἵνα δὴ γένηται τὸ μόνον
p. 80. ἔρωτα παῦον Φάρμακον. Τῆς δὲ πυνθανομένης, τί πλέον ἐστὶ φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ αὐτῆς κατακλίσεως; καὶ τί ἔγνω δρᾶσαν γυμνὸς γυμνῇ ἐγκατακλινείς; τοῦτο, εἶπεν, ὃ οἱ κριοὶ ποιοῦσι τὰς ὄϊς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας.7) Ὁρᾷς, ὡς μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον, οὔτε ἐκεῖναι ἔτι φεύγουσιν αὐτοὺς, 8) οὔτε ἐκεῖνοι κάμνουσι διώκοντες· ἀλλ' ὥσπερ κοινῆς λοιπὸν ἀπολαύοντες ἡδονῆς συννέμονται; Γλυκύτι, 9) ὡς ἔοικέν ἐστι τὸ ἔργον. καὶ νικᾷ τὸ ἔρωτος πικρόν.10) Εἶτ' οὐχ ὁρᾷς, ὦ Δάφνι, τὰς αἶγας

mandata dare coepit: Exuete, adoleſcens. *Apul.* de Photide ſua ita loquitur: Illa laciniis cunctis renudata, crinibusque diſſolutis ad hilarem laſciuiam, in ſpeciem Veneris, quae marinos fluctus ſubit; quare quidam dixit: In amore vix vlla etiam nuda, ſat nuda eſt. MOLLVS.

6) *Συγκατακλιθῆναι*] In eodem accumbere lecto, vna cubare. *Ariſtoph.* vbi ruſticus ſecunda de vxore ſua verba faciens, ità ait: *Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν συγκατεκλινόμην ἐγὼ ὄζων τρυγός.* Vbi hanc duxiſſem, vno accumbebam lecto, ego quidem faecem olens.

IDEM.

7) *Ὁ οἱ κριοὶ ποιοῦσι τὰς ὄϊς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας*] Eſtque hoc loco verbum *ποιεῖν* obſcoenae ſignificationis, quemadmodum Latinis interdum facio. *Plaut.* Si tibi cordi eſt facere, licet. *Idem*: mauult ancillae facere, quam liberae. Rariſſime tamen legitur, hoc verbum *ποιεῖν*, abſolute ſumptum, rem veneream deſignare: ſed *κακοποιεῖσθαι*, et *μίξιν ποιεῖσθαι*, coniunctim legimus. *Herodot.* L. IV. 104. *ἐπίσασιν δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν*

ante consueuerant, concumberet: illud inquiens adhuc desiderari iuxta ea, quae praeceperat Philetas, tanquam vnicum sedandi amoris remedium. Huic scisscitanti, quid amplius esset osculo, amplexu, et decubitu ipso? atque quidnam vna cubans nudus facere nudae decreuisset? Illud, inquit, quod arietes ouibus, quod hirci capris faciunt. Viden', quod opere hoc peracto, neque illae amplius illos fugiant, neque illi persequendo delassentur, sed deinceps veluti communi fruentes voluptate vna pascantur? Dulce quid, vt verisimile est, hoc opus habet, atque vincit amoris amaritudinem.

μίξιν ποιοῦνται, ἵνα κοινωνοί τι ἀλλήλων ὦσι. In commune cum mulieribus coeunt, vt inter se germani ac domestici sint omnes. Absolute tamen vsurpauit *Demosthenes*, quando pro corona ait: ἔμπροσθεν ἅπαντες ἴσασι καλυμένην ἐκ τῶ πάντα ποιεῖν, καὶ πάσχειν δηλονότι. Quam Empusam omnes norunt fuisse dictam, videlicet quod omnia faceret ac pateretur. Hinc *Prodicus* πρᾶξιν et ἐργασίαν honestam habere significationem; sed ποίησιν interdum etiam turpem. *Lucian.* in *dial. mer.* Καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν ὅπως οἱ ἄνδρες. *Idem* in *Pseudologist.* Τὰ δὲ τοιαῦτα ποιεῖν, καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι πρόσκειται. Sed talia facere et pati, aliis partibus est iniunctum. IDEM.

8) Ἔτι φεύγουσιν αὐτὰς] V. φεύγουσιν ἔτι αὐτάς. COLVM.

9) Γλυκύ τι] Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς ἀφροδίτης. Qualis nam vita foret, aut quid iucundi sine aurea Venere? *Plut.* de amore: ἀλλ' ἡδονή τις τὰς ἐρῶντας ἐπάγεται οἷς συνουσίαν, sed voluptas quaedam amantes allicit ad congressum. *Pind. Od. 6. Olymp.* γλυκείας ἀφροδίτας

γας καὶ τὰς κριὰς καὶ τὰς τράγας, καὶ τὰς ὄϊς, ὡς ὀρθοὶ μὲν ἐκεῖναι ὄρωσαν, ὀρθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάσχουσιν;[11]) οἱ μὲν πηδήσαντες, αἱ δὲ καταναωτισάμεναι; σὺ δέ με ἀξιοῖς συγκατακλιθῆναι καὶ ταῦτα γυμνήν; καί τοι γε ἐκείνας πόσον ἐνδεδυμένης ἐμοῦ λασιώτερας; Πείθεται Δάφνις, καὶ συγκατακλινεὶς αὐτῇ πολὺν χρόνον ἔκειτο, καὶ εὐδὲν ὧν ἕνεκα ὤργα ποιεῖν[12]) ἐπισάμενος, ἀνίσησιν αὐτὴν, καὶ κατόπιν περιεφύετο μιμούμενος τὰς τράγας. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἀπορηθεὶς, καθίσας ἔκλαυσεν,[13]) εἰ καὶ κριῶν ἀμαθέστερος εἰς τὰ ἔρωτος ἔργα.

ΚΕΦΑΛ. ί.

p. 81. Ἦν δέ τις αὐτῷ γείτων, γεωργὸς γῆς ἰδίας, Χρῶμις τὸ ὄνομα, παρηβῶν ἤδη τὸ σῶμα. Τέ-

τῳ

διτας, *dulcis veneris*. Dido libr. 4. *Aeneid.*

—*Fuit aut tibi quicquam*
Dulce meum.

Verecunde sane id, quod alioquin in legitimo coniugio sancte honesteque fit, verbis notat, qua dulcedine maxime amor conglutinatur: quippe συνάφειαν ἀῤῥήτους τε καὶ θηλείας, ἣν γάμου προσαγορεύομεν, φυσικῶς νόμῳ δεῖ, qua animi vtriusque ita inuicem innectuntur, ὥστε δύο εἰς σάρκα μίαν ἄγειν. Vnde illa σοφὴ πρὸς τὰς τιχθίντας ἐν τῷ ἀναπέφθαι, ἣν ὁρῶμεν ἐ μόνον ἐν ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀλόγοις ζώοις.

MOLLVS.

[11]) πιεροὶ] Respicit *Longus* ad notum veterum oxymoron, quod de Amore saepius ponitur. Vocatur γλυκύπικρον eius κέντρον a *Nonno Dionys.* L. XLII. a *Musaeo* v. 166. et a *Meleagro* L. VII. *Anthol.* a quo idem ipse γλυκυδάκρυς eadem mente, nec non a Lesbia poetria apud *Hephaestionem*

nem. Deinde illa: Daphni, nonne vides capras, arietes, hircos, oues, pedibus insistendo, illos facere, et has pati? illos saliendo, has dorso illos ferendo? Tune vis me recumbere vna, idque nudam? verum illae me vestibus induta aliquantum hirsutiores sunt. Paret Daphnis, atque cum illa concumbens diu iacuit, nesciuitque quicquam agere, quorum gratia tanto libidinis impetu concitabatur, erigit illam, et a tergo, hircos aemulans, illi adhaesit. At multo magis animi pendens plorauit sedens, quod arietibus rudior rerum amatoriarum esset.

CAPVT X.

Erat illi vicinus, sui ipsius agelli cultor, nomine Chromis, corporis vigore ferme exutus, qui vxorem

stionem γλυκύπικρος adpellatur. Vid. H. *Steph. fragm. Lyr.* p. 66.

BODEN.

11) Ὀρθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάσχουσι] Quemadmodum verbum ποιεῖν obscoene aliquando dicitur: ita et πάσχειν. *Aeschin.* in *Ctesiph.* ἔκπυστοι πολλοὶ χρόνοι ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ ὄντες, τί δὲ πράττων, ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔδωμεν ἐνόχλημον ἐμοὶ λέγων. *Lucian.* in *dialog. meretr.* τοιαῦτας γὰρ ἐν λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας, ὑπὸ ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζούσας, ὥσπερ ἄνδρας. Tales enim mulieres in Lesbo esse perhibent, quae a viris quidem illud pati nolint, cum mulieribus autem ipsae, perinde ac viri, congrediantur. MOLLVS.

12) Ὀργᾶν ποιεῖν] Ὀργᾶν Surrire. *Apul. Apolog.* I. *Fest. Gloss. Arnob.* Lib. I. Tale et Subare. V. *Colum.* ad *Apul.* IVNGERM.

13) Ἐκλαυσεν] V. ἔκλαιεν. P. COLVMB.

τῳ γυναίκιον ἦν ἐπακτὸν ἐξ ἄσεος, νέον καὶ ὡραῖον, καὶ ἀγροικίας ἀβρότερον· Τέτῳ Λυκαίνιον [1]) ὄνομα ἦν. Αὕτη ὁρῶσα τὸν Δάφνιν καθ' ἑκάστην ἡμέραν παρελαύνοντα τὰς αἶγας ἔωθεν εἰς νομὴν, νύκτωρ ἐκ νομῆς, ἐπεθύμησεν, ἐρασὴν κτήσασθαι δώροις δελεάσασα, καὶ δή ποτε λοχήσασα μόνον, καὶ σύριγγα δῶρον ἔδωκε, καὶ μέλι ἐν κηρίῳ, καὶ πήραν ἐλαφρὰ· εἰπεῖν δέ τι ὤκνει, τὸν Χλόης ἔρωτα καταμαντευομένη. πάνυ γὰρ ἑώρα προσκείμενον αὐτὸν τῇ κόρῃ. Πρότερον μὲν ἦν ἐκ νευμάτων [2]) καὶ γέλωτος συνεβάλετο τᾶτο· τότε δὲ ἐξ ἑωθινᾶ σκηψαμένη πρὸς Χρῶμιν ὡς παρὰ τίκτουσαν ἄπεισι γείτονα, κατόπιν αὐτοῖς κατηκολούθησε, καὶ εἴς τινα λόχμην ἐγκύψασα [3]) ἑαυτὴν, ὡς μὴ βλέποιτο, πάντα ἤκουσεν, ὅσα εἶπον· πάντα εἶδεν, ὅσα ἔπραξαν· ἐκ ἔλαθεν αὐτὴν ἐδὲ κλαύσας ὁ Δάφνις. συναλγήσασα δὴ τοῖς ἀθλίοις, καὶ καιρὸν ἥκειν νομίσασα διττὸν, τὸν μὲν εἰς ἐκείναν σωτηρίαν, τὸν δὲ εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν, ἐπιτεχνᾶταί τι τοιόνδε. Τῆς ἐπιούσης ὡς παρὰ τὴν γυναῖκα λαβὴν τὴν τίκτουσαν [4]) ἀπιᾶσα, φανερῶς ἐπὶ

p 82.

[1]) Λυκαίνιον] Lycaenium, vxor senis cuiusdam rustici, dicta a λύκαινα, lupa; alludens ita ad latinum nomen lupa, quod meretricem etiam notat. *Cic.* pro *Mil.* ille, qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat.

MOLVS.

[2]) Ἐκ νευμάτων] Videlicet ὄψεως, sicuti ab *Herodiano* est additum: Τοιᾶτος γὰρ ἦν ὁ Μαξιμίνα φόβος, ὡς μηδὲν αὐτὸν λανθάνειν, παραφυλάττεσθαι δὲ πάντων ἃ μόνον τὰ διὰ φωνῆς καὶ γλώττης προφερόμενα, ἀλλὰ τὰ δι' ὄψεως νεύματα. Quippe tantus erat

vxorem ex oppido duxerat, iuuenculam, nec non formosam, atque foeminis rusticis venustiorem. Huic nomen erat Lycaenio. Haec quotidie Daphnidem conspicata, mane ad pascua capras suas, noctu e pascuo abigentem, donis illum ineſcando sibi conciliare amatorem concupiuit. Aliquando soli insidiata, fistulam dono dedit, atque mel suo etiamnum fauo contentum, peramque ceruino e corio confectam: verebatur autem quicquam effari, vtpote amoris, quo is deperibat Chloen, non ignara, quem et omnino huic puellae addictum videbat. Prius quidem eius coniecturam fecerat ex nutibus, et illorum risu. Tunc autem simulans se mane apud Chromin ad vicinam ire puerperam, a tergo illos est insecuta, cumque se sub virgultis abscondidisset, ne cerneretur, omnia audiuit dicta, cuncta vsurpauit oculis facta. Non latuit illam, quam familiariter fleuerit Daphnis. Quare vicem miserorum horum dolens, rataque geminam sibi oblatam occasionem, cum seruandi illos, tum suam explendi libidinem, tale quid comminiscitur. Postero die

erat Maximini metus, vt nihil illum plane lateret, omniumque non solum verba, sed nutum quoque, speciemque oris obseruaret IDEM.

3) Λάχμην ἰγκύψασα] Lege ἰγκρύψασα, ita etiam verti. IDEM.

Retinui ἰγκύψασα, vocabulum Thucydideum, quod τῷ ἐπικύπτειν respondet. Verte: *Quumque se in fruteto obstipo capite demisisset.* BODEN.

4) Παρὰ τὴν γυναῖκα λαβὼν τὴν τίκτουσαν] D. *Iungermanus* legit hic cum clariss. *Hein-*

Digitized by Google

ἐπὶ τὴν ὄρχιν, ἐν ᾗ ἐκαθέζετο Δάφνις καὶ Χλόη, παραγίνεται, καὶ ἀκριβῶς μιμησαμένη τὴν τεταραγμένην· „Σῶσόν με, εἶπε, Δάφνι τὴν ἀθλίαν. ἐκ γάρ μοι τῶν χηνῶν 5) τῶν εἴκοσιν ἕνα τὸν κάλλιστον ἀετὸς ἥρπασε· καὶ, οἷα μέγα φορτίον ἁράμενος, ἐκ ἐδυνήθη μετέωρος ἐπὶ τὴν συνήθη τὴν ὑψηλὴν κομίσαι ἐκείνην πέτραν· ἀλλὰ εἰς τήνδε τὴν ὕλην τὴν ταπεινὴν ἔχων κατέπεσε. Σὺ τοίνυν πρὸς τῶν νυμφῶν καὶ τῦ Πανὸς ἐκείνου, εἴσελθὼν εἰς τὴν ὕλην, σῶσόν μου τὸν χῆνα· μόνη γὰρ δέδοικα εἰσελθεῖν· μὴ δὲ περιίδῃς ἀτελῆ μου τὸν ἀριθμὸν γενόμενον. Τάχα δὲ καὶ αὐτὸν τὸν ἀετὸν ἀποκτενεῖς, καὶ ἐκ ἔτι πολλὰς ὑμῶν ἅρπας καὶ ἐρίφους ἁρπάσει· τὴν δὲ ἀγέλην τέως φρουρήσει Χλόη. πάντως 6) αὐτὴν ἴσασιν αἱ αἶγες ἀεί σοι συννέμουσαν.“

ΚΕΦΑΛ. ιαʹ.

p. 83. Οὐδὲν τῶν μελλόντων ὑποπτεύσας ὁ Δάφνις, εὐθὺς ἀνίσταται,1) καὶ ἁράμενος τὴν καλαύροπα,

Heinſio pro λαβὴν, πάλιν, vel αὖθις. Ego nihil mutandum cenſeo.

MOLLVS.

Iui in conſilium, varie ſic cenſuit animus. Vel τὸ λαβὴν eſſe nomen proprium Labes mulieris; ſed hoc vix eſt, vt placeat mihi, rem preſſius conſideranti. Vel hanc vocem ponendam poſt ἐπιούσης et ſignificare, praetextu, ſpecie, et ſic tamen potius in λαβῇ mutandam: ſed hoc etiam male conſultum mihi videtur. Vel, λαβὴν corrigendum, et lege πάλιν, vel αὖθις, iterum, rurſus, quae optime hic locum haberent; ſed

tanquam ad mulierem hanc, quae ipsi occasionem pepererat, abiens, ad quercum aperte, sub qua Chloe atque Daphnis sedebant, accedit, accurateque animi consternationem prae se ferens: Serua me, inquit, Daphni, miseram; etenim ex anseribus mihi, qui numero viginti erant, vnum, eumque optimum, eripuit aquila: atque, onus hoc sublatum, vtpote grandius, in petram illam arduam sibique consuetam, deportare sublimis minus valuit: verum illum vnguibus tenens in humilem hanc delapsa est syluam. Te itaque per Nymphas Panaque rogo, hanc ingressus syluam, anserem meum serua: sola enim intrare non ausim: neque siueris hunc mihi reddi numerum mutilum. Fortassis et aquilam hanc ipsam interimes, neque amplius tam multos vobis agnos hoedosque rapiet. Ad custodiam gregis interea relinquetur Chloe, omnino illam norunt caprae, vtpote tecum semper pascentem.

CAPVT XI.

Nihil futurorum suspicatus, Daphnis, surgit e vestigio, sublatoque suo pedo Lycaenium pone

 sequi-

sed hoc nimis abit a scriptura: audax igitur, placet tamen, praesertim τὸ πάλιν. Vel omnino τὸ λαβὴν esse παρεμβεβλημένον· et quo iure intrusum, eodem extrusum esto: et hoc μοῦ ἥνδανε θυμῷ. Verum, quum Cl. Heinsio πάλιν leg. placere intellexerim: secundum id, si mei res sit iudicii, litem dare sum paratus.

IVNGERM.

5) Τῶν χυνῶν] In vett. editionibus deest artic. In Molliana legebatur τῶν χυνῶν.

BODEN.

6) Πάντως] ἴσ· πάντες. Nihil

ρεπαι, κατόπιν ἠκολούθει τῇ Λυκαινίῳ· ἡ δὲ ἡγεῖτο ὡς μακροτάτω τῆς Χλόης. καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ πυκνότατον ἐγένοντο, πηγῆς πλησίον καθίσαι κελεύσασα αὐτόν· „Ἔρᾳς, εἶπε, Δάφνι, Χλόης, καὶ τοῦτο ἔμαθον ἐγὼ νύκτωρ παρὰ τῶν νυμφῶν· δι' ἐνείρατος ἐμοὶ τὰ χθιζά σε αἱ νύμφαι δηγήσαντό δείκρυα. καὶ ἐκέλευσάν σε σῶσαι διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα.[2]) Τὰ δὲ ἐστιν ὑ φιλήματα καὶ περιβολή, καὶ οἷα δρῶσι κριοὶ καὶ τράγοι· ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα, καὶ τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα.[3]) πρόσεστι γὰρ αὐτοῖς χρόνος μακροτέρας ἡδονῆς. Εἰδή σοι φίλον ἀπηλάχθαι κακῶν, καὶ ἐν πείρᾳ γενέσθαι ζητουμένων τερπνῶν, ἴθι παράδιδός μοι τερπνὸν σαυτὸν μαθητήν· ἐγὼ δὲ χαριζομένη ταῖς νύμφαις ἐκείναις διδάξω.“ Οὐκ ἐκαρτέρησεν ὁ Δάφνις ὑφ' ἡδονῆς, ἀλλ' ἅτε ἄγροικος καὶ ἀπόλος ἐρῶν, καὶ νέος, πρὸ τῶν ποδῶν καταπεσών, τὴν Λυκαίνιον ἱκέτευεν, ὅτι τάχιστα διδάξαι τὴν
p. 84. τέχνην, δι' ἧς, ὃ βούλεται, δράσει Χλόην. καὶ ὥσπερ τι μέγα καὶ θεόπεμπτον[4]) ἀληθῶς μέλ-

λων

Nihil tamen temere mutatum velim: quod de omnibus meis coniectationibus proteſtor.

IVNGERM.

[1]) Ἀνίσατας] N. et V. ἐγείρατας, al. V. ἀνίσατας.

COLVMB.

[2]) Διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα] *Palaeſtra* apud *Lucian.* Ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ἃν ἐθέλω, ῥήσω, ἐρῶ. Ego, doctoris et praeſidis more, certaminum nomina, quae volo, tibi praeſcribam. MOLLVS.

[3]) Τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα] Quid ſi? ἐκείνων.

IVNGERM.

Paul-

Digitized by Google

sequitur, quem illa, quam posset, longissime a Chloe deducebat. Cumque iam, qua sylua erat densissima, venissent, iusso illo iuxta sedere fontem: Amas, inquit, Daphni, Chloen, idque hac nocte per Nymphas resciui, quae mihi in somnis hesternas tuas lacrymas exposuere, atque iusserunt, vt te, docendo amoris officia, seruem. Haec ipsa non sunt suauia et amplexus, et cuiusmodi faciunt arietes, hircique, sed saltus hi longe iis dulciores erunt: habent enim longioris temporis voluptatem. Quod si tibi collibitum fuerit hisce liberari malis, et periculum facere in his, quae quaeris, oblectamentis, age, temet mihi iucundum trade discipulum: ego te in gratiam harum Nympharum informabo. Prae voluptate amplius sibi non temperauit Daphnis; sed, vtpote rusticus caprariusque amore irretitus, insuper iuuenis, ad genua prouolutus, supplex orauit Lycaenium, vt quam primum hanc ipsum doceret artem, cuius beneficio, quod vellet, faceret Chloae. Atque veluti quid magni momenti, diuinitusque

f Paullo ante legimus cum *Commelino* et *Mollo* ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα. Melius tamen ponitur colon post τράγοι· sequens vero ἀλλὰ retracto accentu mutatur in ἄλλα. *Alii hi sunt saltus, longe illorum* (saltibus) *dulciores.* BODEN.

4) Θιάσιμαστον] *Artemidor.* 1. Oneirocr. 7. Τὰ δὲ περὶ μηδενὸς φροντίζουσιν ἰφιστάμενα (ὀνείρατα) καὶ προαγορεύοντά τι τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν, θιάσιμαστα λέγω· ὡς Ἀριστοτέλης διαπορῶν, πότερον ἔχωθεν ἡμῖν τῶ ὀνειράσσειν ἡ αἰτία ὑπὸ θεοῦ γινομένη, ἢ ἔνδον αἴτιόν τι, ὃ ἡμῖν διατίθησι τὴν ψυχὴν, καὶ ποιᾶ φύσει

λων διδάσκεσθαι, καὶ ἔριφον αὐτῇ δώσειν ἐπηγγείλατο, καὶ τυρὸς ἁπαλὸς 5) πρωτοῤῥύτου γάλακτος, 6) καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Εὐρεῖσα δὴ ἡ Λυκαίνιον αὐτοληκὴν ἀφθονίαν, 7) οἵαν δ' 8) προσεδόκησεν, ἤρχετο παιδεύειν τὸν Δάφνιν τρέπον τινὰ τοιόνδε. Ἐκέλευσεν αὐτὸν καθίσαι πλησίον αὐτῆς, ὡς ἔχει, 9) καὶ φιλήματα φιλεῖν οἷα εἰώθει καὶ ὅσα, φιλῶν-

φύσει συμβεβηκὸς αὐτῇ· ἀλλὰ διείπεμπτα, ὡς ἤδη καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ πάντα τὰ ἀπρεπέστατα καλοῦσιν. *Tat.* L. 4. Ἐκπλαγεὶς οὖν καὶ διείπεμπτον εἶναι νομίσας τὸν ἄνθρωπον. *Apul.* L. 9. init. Sed vnus ex his, de coelo missus mihi sospitator. *Liuius* Lib. 22. Fabiana se acies repente velut coelo demissa ad auxilium ostendit. Noster tamen vsurpat potius de quadam eximia re, et quam quis sperare non ausus fuisset, quod eod. redit. *Heliodor.* L. 5. Amethystum Aethiopicam vocat διείπεμπτον λίθον.

IVNGERM.

5) Τυρὸς ἁπαλὸς] Hos caseos Graeci alias vocant ναλίας, ναρὰς, aut νεοπαγίας. *Aristophan.* in *Ran.* nominat χλωρὸν· τὸν τυρὸν τὸν ἁδὺ χλωρὸν σὺν αὐτοῖσι ταλάροις κατίδοις. caseum non recentem cum ipsis canistris deuorauit. Huic caseo opponitur ὁ ξυρὸς et ὁ παλαιὸς, nam vetustate casei dicuntur arescere.

MOLLVS.

6) Πρωτοῤῥύτου γάλακτος] Ad verbum, *lactis quod primum defluxit*, siue *defluit*. Sic Graecis dicitur πρωτόῤῥυτος ἐστίν, resina, quae prima profluit. Videtur intelligere lac integrum, quale primum vberibus exprimitur, quod pinguius lacte suo cremore atque flore destituto esse solet, cuiusmodi lac *Nicander Alexiph.* v. 141. γάλα πῖον hoc est, lac pingue, vocauit. Nostrates *Soete melck.* IDEM.

N. et V. πρωτορύτου. al. V. πρωτοῤῥύτου. COLVMB.

7) Ἀφθο-

Digitized by Google

vere missum addiscendum foret, se daturum promisit hoedum, caseosque mustos, integro puroque lacte confectos, insuper ipsam capram. Lycaenium apud caprarium, comperta maiori rerum copia, quam ipsamet expectauerat, hunc in modum Daphnidem erudire coepit. Iussit, vt se habebat, illum iuxta se sedere: nec non oscula figere, qua-

7) ΑΦΘΟΝΙΑΝ] Retuli hoc ad munera plura, quae offerebat. Si ad animum referas, vt aliquando etiam refertur, ita vertes: *Vbi aduertit tantam illius aequitatem.* MOLLVS.

8) ΟΙΑΝ] In plerisque editionibus erat ΟΙΑ Δ'. Recepi vero, quam Mollus ex parte iam probauerat, lectionem ΟΙΑΝ Δ'.

BODEN.

V. ΟΙΑΝ. P. COLVMB.

9) Ὡς ἴχει] *Vt erat, quo tunc erat habitu.* Haec dictio admodum familiaris est Graecis, et pro diuersa materia, diuerse redditur. Apud *Xiphilin.* in M. *Anton.* Libr. 17. διενίξατο αὐθὶς, ὥσπερ εἶχε, statim, vt erat, tranauit. Idem libr. 8. in *Commod.* ἐφίλει ὥσπερ εἶχε διὰ τῆς κράνους, osculabatur per galeam, quam gerebat. *Zosim.* libr. 3. ὡς εἶχον, εἰς τὰ πλοῖα ἐμβάντες, ἐπλεωσάν. Tunc omnes eo, quo erant habitu, naues ingressi, transmiserunt. *Idem* Libr. 9. μετὰ τῆς ἴσης αὐτῷ δυνάμεως, ὡς εἶχον, ὁρμήσας. Cum iis, quas tum secum habebat copias, profectus. *Herodot.* libr. 1. vbi loquitur de Arione. ὡς εἶχε σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. *Gell.* in *Noct. Att.* libr. 16. c. 19. vertit, cum omni ornatu, sicut stabat. *Valla:* vt erat ornatus. *Lucian.* in *Timon.* καὶ σὺ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. Tu vero fode, ita vt facis, Veruntamen haec versio non placet omnibus. Apud Thucyd. ὥσπερ εἶχε, Scholiastes vertit, αὐτῷ τῷ σχήματι, eodem habitu.

MOLLVS.

Ὡς

φιλῆντα ἅμα καὶ περιβάλλειν καὶ κατακλίνεσθαι χαμαί. ὡς δὲ ἐκαθέσθη,[10]) καὶ ἐφίλησε, καὶ κατεκλίθη, μαθοῦσα, ἐνεργεῖν δυνάμενον καὶ σφριγῶντα, ἀπὸ μὲν τῆς ἐπὶ πλευρὰν κατακλίσεως ἀνίησιν, αὐτὴν δὲ ὑποφορέσασα ἐντέχνως, ἐς τὴν τέως ζητουμένην ὁδὸν ἦγε· τὸ δὲ ἐντεῦθεν ὁδὸν περιηγάγετο ξένον.[11]) αὐτὴ γὰρ ἡ Φύσις λοιπὸν ἐπαίδευε τὸ πρακτέον.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Τελεθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, ὁ μὲν Δάφνις ἔτι ποιμενικὴν ἔχων γνώμην, ὥρμησε τρέχειν

Ως ἴχνι significat non solum in quibusdam a *Mollo* adlatis, sed potissimum in hoc nostro loco, *quantum posset*. Respicit ad πλησίον. Iussit lupa, vt prope ipsam, quantum posset, consideret. Sic *Achilles Tatius* I. V. c. 9. Ως ἴχνος, εἰθὺς ἐπιβὰς νεώς, de tempore posuit, *quam primum possem, celeriter nauem conscendi.* Ibidem c. 23. de Therſandro, Meliten, quanta posset, vi repellente: Ο δὲ τὴν μὲν, ὡς ἴχνι, ὤθει μάλα ἐξέμενος. BODEN.

[10]) Ἐκαθέσθη] Forsan ἐκάθητο, quoniam apud *Lucian.* in *Soloecista* καθέσθαι dicitur esse ἔκφυλον, hoc est, barbarum.

MULLVS.

[11]) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν ὁδὸν περιηγάγετο ξένον] *Deinde non circumduxit vltra peregrinum.* Nisi quis putet scribendum pro περιηγάγετο, ἐπαιδαγώγητο, atque tum vertendum fuerit: *Deinde non instituit hunc peregrinum.* Non est inarguta haecce coniectura, cum mox sequatur, τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, mihi prolubium vertendi fuit, ξένον, peregrinum. Tyro enim Daphnis,

Digitized by Google

lia et quot consueuerat, vna et inter basiandum ruere in amplexus, sesequè humi reclinare. Vt autem sedit, oscula dedit, sesequè reclinauit: illa iam edocta hunc parem fore rei, et libidine turgere, a laterali discubitu iacentem erexit, semet vero perite substernens, ad viam longe ante quaesitam deduxit. Deinde non circumduxit vltra peregrinum istum, ipsa natura, quod porro agendum restabat, docente.

CAPVT XII.

Ita hacce ad finem informatione venerea perducta, Daphnis, nondum pastorali exutus indole, suam ad

Daphnis, imo peregrinus, in castris Veneris merito haberi poterat. Si neutraliter τὸ ξένον accipiatur, exponeres, id quod postidea factum est, non erat nouum, aut insolens.

IDEM.

Vel omnino nulla opus est emendatione, maxime, si cum *Iungermano* exposueris: *Quae deinde acciderunt, horum nihil porro valde nouum, vel insolens, fuit. perpetratum. Ipsa namque natura, quod supererat, agere monstrabat.* Vel, reiecta Molliana, ἐπιδιδαγώγιτο, tametsi *non inarguta* coniicienti sibi visa fuerit, e codice Romano reponas περιεργάζετο. Hoc verbum eleganter poni solet de iis, qui res suas curiosius tractant, operam vero inanem et superuacaneam insumunt. Si cupis exempla, euolue *Reiskianum Indicem Graecitatis Demosthenicae* p. 592 sequ. Haec vocis idea bene cadit in Lycaenium, quae, summo libidinis ardore incensa, nolebat amplius vanam superfluamque operam adhibere in puero viterius erudiendo, sed ad rem ipsam properabat. BODEN.

V. πε-

τρέχειν ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὅσα ἐπεπαίδευτο, θρᾷν αὐτίκα· καθάπερ δεδοικὼς μὴ βραδύνας ἐπιλάθοιτο· ἡ δὲ Λυκαίνιον καταχεῦσα αὐτὸν, ἔλεξεν ὧδε. „Ετι καὶ ταῦτα δεῖ σε μαθεῖν, ὦ Δάφνι. Ἐγὼ γυνὴ τυγχάνουσα πέπονθα νῦν ἐδέν· πάλαι γάρ με ταῦτα ἀνὴρ ἄλλος ἐπαίδευσε, μισθὸν τὴν παρθενίαν λαβών· Χλόη δὲ συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην,[1]) οἰμώξει καὶ κλαύσεται,[2]) καὶ αἵματι κείσεται πολλῷ καθάπερ πεφονευμένη· ἀλλὰ σὺ τὸ αἷμα μὴ φοβηθῇς, ἀλλ' ἡνίκα ἂν πείσῃς αὐτήν[3]) σοι παραχεῖν, ἄγαγε αὐτὴν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, ἵνα, κἂν βοήσῃ, μηδεὶς ἀκούσῃ· κἂν δακρύσῃ, μηδεὶς ἴδῃ· κἂν αἱμαχθῇ, λήσεται τῇ πηγῇ. καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα.[4])

p. 85.

ΚΕΦΑΛ. V.

περιεργάζετο P. COLVMB.

[1]) Συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην] Loquitur, tanquam palaestra, et luctatio quaedam, fiet venereus concubitus. Hinc Domitianus clinopalen, veluti palaestram lecti et exercitamentum, dixit. *Suet.* c. 22. Ea propter veteres nocturna bella, militiamque amatoriam, nugas illas cupidinis vocarunt. MOLLVS.

[2]) Οἰμώξει καὶ κλαύσεται] Prima coitio, vt ait ille, acerbissima est. *Theocr.* Idyll. 8. v. 90.

Ὡς δὲ κατισμύχθη καὶ ἀνιτράπετο φρένα λύπᾳ
Ὥτειρος, ὡς καὶ νύμφα γαμεθεῖσ' ἀκάχητο.
Ita vero doluit, et animo deiectus est moerore
Alter, vt sponsa primo concubitu dolet.

Scholiast. Λυπεῖνται γὰρ αἱ τοιαῦται, διὰ τὸ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τιτρώσκεσθαι. Crobyle non videtur id tanti feciſſe apud *Lucian.* quando

ad Chloen festinat, et, quaecunque didicisset, statim operi applicare parat, tanquam veritus, ne, moras nectendo, illud ipsum obliuioni traderet. Caeterum Lycaenium, ipso retento, hunc in modum fata est: Praeterea et haec tibi, mi Daphni, discenda erunt. Mihi quidem, quae sum vxor, tale quid nihil iam euenit: olim enim vir alius haecce me docuit, pro mercede virginitate potitus. Vbi Chloe tecum hac in palaestra colluctata fuerit, plorabit, eiulabitque: imo iacebit, haud secus, quam vulnerata, multo manans sanguine: verum non est, quod cruorem timeas: vbi autem tua suadela illam tibi morigeram reddideris, ad eundum hunc ipsum locum ducito, vt, si forte clamauerit, nemo audiat: si eiulauerit, nemo videat: si cruore contaminata fuerit, hoc se fonte abluat. Memineris etiam, me ante Chloen te virum fecisse.

CAPVT

do Corinnam natam suam ita affatur: *ὦ κόρινα, ὡς μὲν ἀ πάνυ δεινὸν ἦν, ὃ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένου, μεμάθηκας ἤδη.* Non ita graue esse, Corinna, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri, iam didicisti.

IDEM.

V. *πάλιν, καὶ οἰμώξει.* P. COLVMB.

3) *Αὐτὴν*] Falso Commelin. *αὐτήν.* BODEN.

4) *Ἀνδρα πεποίηκα*] Quemadmodum *γυνὴ* apud *Theocritum* XXVII, 64. ipsumque *Longum* L. III. c. 16. ac mulier apud *Vlpianum* pluribus locis pro femina, non amplius virgine, accipitur: ita venit *ἀνὴρ* pro marito aut Venerem experto, et hoc loco et infra Cap. XVII. et XXIII. huius libri. Sic Latini etiam *Mart.* L. II. Epigr. 79. *Illa virum faciet.* Et L. VIII, 46. *Felix, quae faciet prima puella virum. Claudianus* item *Fescen.* Ode I,

40.

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Ἡ μὲν ἓν Λυκαίνιον τοσαῦτα ὑποθεμένη, κατ' ἄλλο μέρος τῆς ὕλης ἀπῆλθεν, ὡς ἔτι ζητοῦσα τὸν χῆνα· ὁ δὲ Δάφνις εἰς λογισμὸν ἄγων τὰ εἰρημένα, τῆς μὲν προτέρας ὁρμῆς ἀπήλλακτο· διοχλεῖν δὲ τῇ Χλόῃ περιττότερον ὤκνει φιλήματος καὶ περιβολῆς, μήτε βοῆσαι θέλων αὐτὴν ὡς πρὸς πολέμιον, μήτε δακρύσαι ὡς ἀλγοῦσαν, μή-
p. 86. τε αἱμαχθῆναι καθάπερ πεφονευμένην. ἀρτιμαθὴς γὰρ ὢν ἐδεδοίκει τὸ αἷμα· καὶ ἐνόμιζεν, ὅτι ἄρα ἐκ μόνου τραύματος αἷμα γίνεται. Γνοὺς δὲ τὰ συνήθη τέρπεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐξέβη τῆς ὕλης· καὶ ἐλθὼν ἵνα ἐκάθητο στεφανίσκον ἴων πλέκουσα, τόν τε χῆνα τῶν τοῦ ἀετοῦ ὀνύχων ἐψεύσατο ἐξαρπάσαι, καὶ περιθεὶς ἐφίλησεν, οἷον ἐν τῇ τέρψει Λυκαίνιον. τοῦτο γὰρ ἐξῆν ὡς ἀκινδύνου. Ἡ δὲ τὸν στέφανον ἐφήρμοσεν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὴν κόμην ἐφίλησεν,[1]) ὡς τῶν ἴων κρείττονα. Καὶ πήρας προσκομίσασα[2]) παλαιὰ-

ϑης

40. *Beata, quae te mox faciet virum.* IDEM.

[1]) Τὴν κόμην ἐφίλησεν] Moris fuisse videtur antiquis et comam osculari et caput. Philippus prae gaudio osculum fixit capiti Alexandri. *Plut.* in *Alexandr.* Καὶ καταβάντος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φιλήσας. At postquam desiliit ex equo, caput eius osculatus est. *Plut.* de coniuratis in *Bruto*, dicit illos fuisse Caesaris osculatos caput: καὶ στόμα, καὶ κεφαλὴν κατεφίλουν. *Pectus* et *caput* deosculari

Digitized by Google

CAPVT XIII.

Hisce igitur Lycaenium praeceptis traditis ad alteram ſyluae partem ſeceſſit, veluti quaeſitum etiamnum ſuum anſerem. Daphnidi dicta illa mente agitanti, prior impetus ille deferbuerat, verebaturque vllam Chloae creare moleſtiam vltra oſculum amplexumque, cauens, ne vel illa veluti ad hoſtis conſpectum clamaret, vel tanquam dolore affecta fleret, aut non aliter, quam vulnerata cruore foedaretur. Etenim non ita pridem expertus cruorem timebat, atque rebatur vulneribus ſanguinem effluere duntaxat. Non autem ignarus, ſeſe conſueto modo cum illa oblectare, ſylua exceſſit: atque progreſſus ad locum vbi ſedebat, nectenti violis corollas, anſerem ſe vnguibus eripuiſſe aquilae mentitus fuit, ſimulque brachiis circundatis, pari voluptate, qua ante Lycaenium, baſiauit illam; illud quippe, veluti extra periculi aleam poſitum, licebat. Illa vero capiti eius ſertum adaptauit, comaeque vtpote violis praeſtantiori oſcula dedit: Dehinc allatis peris, portionem maſſae caricarum,

deoſculabantur. *Apuleius* de Photide ait: Veſperi quoque cum ſomno concederes, et in cubiculum te duxit comiter, et blande lectulo collocauit, et ſatis amanter cooperuit: et oſculato tuo capite, quam inuita diſcederet, vultu prodidit. Quin et oculos oſculari ſolent. In *Argonaut.* apud *Orphea*, Peleus diſcedens filii Achillis deoſculatur κεφαλήν τε, ὄμματα καλά. MOLLVS.

2) Περιστομίσασα] Editor Pariſ.

θης μοῖραν.[3]) καὶ ἄρτους τινὰς ἔδωκε φαγεῖν· καὶ ἐθιόντος ἀπὸ τοῦ στόματος ἥρπαζε,[4]) ᾗ ἔτως ἤθιεν, ὥσπερ νεοττὸς ὄρνιθος.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Ἐθιόντων αὐτῶν καὶ περιττότερον φιλόντων ὧν ἤσθιον, ναῦς ἁλιέων ὤφθη παραπλέουσα. ἄνεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει·[1]) καὶ ἤρεττον ἐῤῥωμένως. ἠπείγοντο γὰρ
p. 87. νεανίαις ἰχθῦς εἰς τὴν πόλιν διασώσασθαι τῶν τινων πλησίων.[3]) Οἷον ἐν εἰώθασι ναῦται δρᾶν εἰς καμάτων ἀμέλειαν, τοῦτο κἀκεῖνοι δρῶντες, τὰς κώπας ἀνέφερον.[4]) ἐς μὲν αὐτοῖς κελευστὴς[5]) ναυτι-

Paris. coniicit περισκομίσασθαι, repugnante codice Romano, qui habet περσκ. In *Iuntica* et *Commelin.* locus erat luxatus, vbi male leg. πρὸς παλάθης.

BODEN.

Defectum bene e suo C. supplet *Vrs.* περισκομίσασθαι παλ. IVNGERM.

3) Παλάθης μοῖραν] Est autem παλάθη, massa ficorum, et pinguium caricarum, quas in morem laterum figurantes, vt illaesae permaneant, calcant, atque compingunt. Apud *Lucian.* reperitur παλάθη ἰχάδων, παλάθη καρυκῶν. Grammatici dictam volunt a παλάσσω, contundo. Vel a παλαιὸς, vetus, vt fit carica ad vetustatem compacta.

MOLLVS.

4) Ἥρπαζε] Sic de Glaucia in illum *Epiced. Statius:*

Incertas quis ab ore dapes libataque vina
Auferet? et dulci turbabit cuncta rapina?

IVNGERM.

1) Ἄνεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει] Vetus dictum est: Ventis destitutus, remos adhibe. *Heliodor.*

Digitized by Google

rum, nonnullosque panes comedendos praebuit: atque vescentis ab ore illa rapiens, instar auiculae pulli edebat.

CAPVT XIV.

Illis eo modo epulantibus, pluraque oscula dantibus, quam cibum sumentibus, nauis quaedam piscatoria, quae oram legebat, visa fuit: non enim ventus illis operam dabat, sed malacia tranquillitasque maris erat, remigare itaque visum, remisque valide incumbentes festinabant recens captos pisces ad oppidum in gratiam quorundam opulentorum viuos transferre. Quod igitur solenne est nautis, ad leuandam

Heliodor. 5. *Aethiop.* Ἐπειδὴ τὴν θάλασσαν ἰσόρροπον ἡ γαλήνη, τὰς κώπας ἡ χρεία παρεκάλει. Postquam mare factum est tranquillum, necessitas remos aduocabat. *Maximus Tyr. dissert.* 5. Non velles imitari agiles vectores, qui interdum, etiamsi nautae non sunt, solent προσάψασθαι κώπης ἐν γαλήνῃ, hoc est, remos in manus sumere, si magna sit tranquillitas.

MOLLVS.

Correxi Mollianum ἰσόρροπον, ex editt. prioribus, sequitur enim eadem dialecto ἤρεττον. BODEN.

2) Νεαλεῖς ἰχθῦς] Id est, νεοσὶ ἁλόντας, ἁλωκότας, νεοσὶ ἁλμυρίνους, *recentes*, vel *captos recens*. Vel *nuper sale conspersos*. Estque hic διασώσασθαι, viuos, vel incorruptos transferre.

MOLLVS.

3) Τῶν τινων πλουσίων] Putaui hic subaudiendum esse χάριν, ἕνεκα, cuiusmodi voculae saepius subintelliguntur. Nisi quis malit subaudiri ὄντας, qui erant quorundam opulentorum ex ciuibus. IDEM.

4) Τὰς κώπας ἀνέρριψαν] Y Attol-

ναυτικὰς ἤδειν ᾠδάς· οἱ δὲ λοιποὶ, καθάπερ χορὸς, ὁμοφώνως κατὰ καιρὸν τῆς ἐκείνου φωνῆς ἐβόων. Ἡνίκα μὲν ἦν ἀναπεπταμένη τῇ θαλάττῃ

Attollebant remos. Nautae remos attollere dicuntur, cum nauim remis propellunt. Contra, quando nauis inhibent cursum, dicuntur καθιέναι, demittere in aquas remos. *Thucyd.* Libr. II. οἱ μὲν τοὺς τῶν νεῶν καθιᾶσαι τὰς κώπας ἐπέσχον τῷ πλῷ, nauis demissis remis cursum inhibuere. *Liu.* Libr. 36. c. 44. Demittere in aquam remos ab vtroque latere remiges stabiliendae causa nauis iussit. *Dion* Libr. 50. ita de Caesare narrat: ὁ καῖσαρ ἔσχετο (ὁ καῖσαρ) καὶ τὰς κώπας ἐς τὸ ὕδωρ τοῖς ναύταις καθῆναι κελεύσας, ἀνίσχε χρόνον τινά. Caesar haesitans remigibus, vt remos demitterent, iussit, ac paulum cunctatus est.

IDEM.

Haec et plura alia *Schefferus* attulit L. II. c. 5. de *Milit. Nauali.*

BODEN.

5) Κελευστὴς] *Iussor, hortator*, a κελεύω, iubeo, hortor: sed vsus obtinuit, vt restringatur ad eum, qui remiges hortatur, tanquam nauigationis moderator, a *Nonio* portisculus appellatur. Vere sunt portisculus in naui, qui praeco in spectaculis, et aliis rebus, malleum, siue perticam, quae ipsa portisculus dicebatur, manu tenens, remiges hortabatur, vrgebat, et cuncta pro potestate moderabatur. Vocatur Latinis etiam *Hortator*. *Plautus* in *Mercatore*. Act. 4. Sc. 2.

— Coquos quasi in mari
Solet hortator remiges
hortarier:
Ita hortabatur.

Vocatur *Senecae* pausarius, quia remiges pergere, et pausare iubet. *Epist.* 56. Audire vel pausarium possim voce acerbissima remigi modos dantem. Egregie celeustae auctoritatem extollit *Polyb.* Libr. I. Μίσων ἐν αὐτοῖς τάττουσι τὸν κελευστὴν ἅμα κώπης ἀνάπτειν,

ἐφ

dam laboris moleſtiam, hoc idem illi egerunt, dum remos attollebant. Vnus quippe Celeuſtes illis occinebat cantus nauticos: at reliqui, quemadmodum

ἐφ' αὑτὺς ἄγοντας τὰς χώρας, καὶ πάλιν προχωρούσας ἐξωθέντας ταύτας συνάδιζον ἄρχεσθαί τε καὶ λήγειν τῶν κινήσεων πρὸς τὰ τῦ κελευσῦ παραγγέλματα. Hortatore in medio locato, omnes ſimul reclinare ſeſe manus adducendo, et rurſus incumbere eaſdem propellendo, principio et fine motus ad hortatoris iuſſionem facto aſſuefaciebant. Deſcribitur etiam ab *Arriano* eius officium Libr. 6. *Exped. Alexandr.* ἦν δ' ὅ, τε κτύπος τῆς ὠρυσίας ἀδὴν ἄλλῳ ἐοικὼς, ἄ τε ἀπὸ πολλῶν νεῶν ἐν ταυτῷ ἐρεσσομένων, καὶ βοὴ ἀπό τε τῶν κελευσῶν ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῇ ὠρυσίᾳ καὶ τῶν ἐρετῶν ὁπότε ἀθρόοι ἐμπίπτοντες τῷ ῥοθίῳ ἐκαλαλάξειαν. Miranda res erat, remorum ſtrepitum exaudire, tot nauibus, vno temporis momento, remigantibus, et hortatoribus ſuo celeuſmate remigationis initium intermiſſionemque praeſcribentibus, tot remigum vno impulſu flumen remis verberantium clamoribus ſublatis. *Stat. Theb.* IV, 815.

— *Sic Ambracii per littora ponti*
Nauticus in remis iuuenum monſtrante magiſtro
Fit ſonus.

MOLLVS.

Vid. *Scheffer* de *Mil. Nau.* L. IV. c. 7.

BODEN.

Portisculus. Gloſſ. Onomaſt. Feſt. vbi *Scalig.* v. et *Carrion.* 1. *Emend.* 10. κελευσμάτων ἄσματα iſta *Tat.* L. IV. prope fin. vocat ᾠδὴ ναυτῶν.

IVNGERM.

6) Ναυτικὰς ᾠδὴν ᾠδάς] Ναυτικὴ ᾠδὴ eſt, quod Graeci vnica dictione κέλευσμα appellant, et Latini graecam dictionem retinentes, celeuſma. Hoc celeuſma remigibus cani conſueuit, iuſſis, modo remis incumbere, modo fortius remigare, modo a remigando qui-

τῇ ταῦτα ἔπραττον, ἠφανίζετο ἡ βοὴ χεομένης τῆς φωνῆς εἰς πολὺν ἀέρα. ἐπεὶ δὲ ἄκρᾳ τινὶ ὑποδραμόντες εἰς κόλπον μηνοειδῆ καὶ κοῖλον εἰσήλασαν, μείζων μὲν ἠκούετο βοή, σαφῆ δὲ ἐξέπιπτεν εἰς τὴν γῆν τὰ τῶν κελευσμάτων ἄσματα. κοῖλος γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑποκείμενος, 7) καὶ τὸν ἦχον εἰς αὐτὸν ὡς ἔργανον δεχόμενος, πάντων τῶν λεγομένων μιμητὴν φωνὴν ἀπεδίδου· 8) ἰδίᾳ μὲν τῶν

quiescere. Idque fiebat interdum per symphoniacos pueros, et per aliam vocem, id est, ore prolatam, interdum per citharam, vt in Argonaut. Aliquando pro voce lapidum concussione vsos fuisse legimus. *Xenoph.* libr. 5. λίθων ψόφῳ τῶν κελευστῶν, ἀντὶ φωνῆς, lapidum concussione, pro voce. Ἀντὶ φωνῆς inquit, quia nempe alias hoc proprium ac solenne fuit: voculae, quibus κελευσταὶ Graeci, dum hortantur, vti solent, fuerunt: ὦ ἅα νῦν, ὦ ἅα πᾶς, o eia nunc, o eia omnis. Quamuis *Scholiastes Aristoph.* scripserit istis solere remiges cohiberi: ὅτε γὰρ ἐώθασιν οἱ ἐπισταῦντες ἔχειν τὸν ῥυθμὸν τῶν ἐλαυνόντων. Quod non ita se habet: quippe illis vocibus remigum turba incitabatur, quod liquidum ex ipso *Aristophane:* clamatur enim a Choro vsta Pace: ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς. Hic non dubito, quin verba interpretis cubent in mendo. *Maro* optimus moris ritusque antiqui interpres graecas illas voculas expressit per Nunc, o.

Nunc, o lecta manus, validis incumbite remis.

Erat et alia quaedam vox, qua remigare iubebantur, videlicet ξυπακαί. *Scholiastes* ad versum, qui est in *Ranis* Act. 4. scen. 2. Οὐκ ἐπίσασιν ἅλα ἢ μάζαν καλέσαι καὶ ξυπακαί αὐτῶν, inquit: τὸ ξυπακαὶ ἐπίφθεγμα ναυτικὸν παραστικὸν ἢ παρακελευσματικόν. Rhippapae clamor nauticus est, quo iubentur

chorus, vocibus inter se consonantibus, ad illius opportune resonabant vocem. Haec cum aperto facerent mari, vox euanescebat aeris per ingens spatium diffusa. At ex quo cursu promontorium subiissent, inuectique sinum concauum, lunarique forma spatiosum, longe maior audiebatur clamor, manifesteque in terram celeusmata cantionesque emanabant: caua quippe conuallis campo subiecta, vocemque

bentur nauigare. Vox, qua desistere iubebantur, erat ὠὸπ, vt patet e versu, qui est in eadem comoedia, Act. 1. sc. 4.

Πα. ὠὸπ. Κι. κἀλαδρόμου κἀλάμινος.

Scholiastes iterum hoc loco: κέλευσμα τῶν ἐρισσόντων τὸ ὠὸπ καταπαῦον τὴν κώπηλασίαν. Oop est clamor nauticus, quo remiges iubentur, ab opere quiescere.

MOLLVS.

7) Κοιλὸς γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑπερκείμενος] Conuallis campo imminens, id est, vicina. IDEM.

Mollus ex Vrsiniano codice receperat ὑπερκείμενος, mutata priorum editionum proba lectione, ὑποκείμενος, quam restitui. In iisdem vero male pro tertio casu fuit τὸ πεδίον.

BODEN.

8) Φωνὴν ἀπεδίδου] *Reddebat vocem. Stat.* libr. 4. sub fin.

— *Longusque virum super ora cucurrit*
Clamor aquae: sic Ambracii per littora ponti,
Nauticus in remis iuuenum monstrante magistro
Fit sonus, inque vicem contra percussa reclamat
Terra, salutatus cum Leucada pandit Apollo.

Virg. in re haud absimili libr. 5. *Aeneid.*

Tum plausu fremituque virum, studiisque fauentum
Consonat omne nemus, vocemque incluſa volutant
Littora, pulsati colles clamore resultant.

Georg.

Digitized by Google

τῶν κωπῶν τὸν ἦχον, ἰδίᾳ δὲ τὴν φωνὴν τῶν ναυτῶν. καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνόν.9) Φθανούσης τῆς ἀπὸ θαλάσσης φωνῆς, ἡ ἐκ τῆς γῆς φωνὴ τροπὸν ἐπαύετο βραδίον, ὅσον ἤρξατο. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις εἰδὼς τὸ πραττόμενον, μόνῃ τῇ θαλάσσῃ προσεῖχε· καὶ ἐτέρπετο10) τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον θᾶττον πτερῷ,11) καὶ ἐπειρᾶτό τινα διασώσασθαι τῶν ἀσμάτων, ὡς γένοιτο τῆς σύριγγος μέλη. Η δὲ Χλόη τότε πρῶτον πειρωμένη τῆς καλουμένης ἠχοῦς, ποτὲ μὲν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπέβλεπε τῶν ναυτῶν κελευόντων,12) ποτὲ δὲ εἰς τὴν ὕλην ὑπέστρεφε ζητοῦσα τὰς

p. 88.

Georg. 4.
— *Aut vbi concaua pulſu*
Saxa ſonant, vocisque offenſa reſultat imago.

Poeta ibi reſultantem ſonitum ex locorum cauitatibus, vocat egregie vocis imaginem, quam noſter τὴν λεγομένην μίμησιν hic appellat. Echo etenim reuera nihil eſt aliud, quam repraeſentatio et vocis imitatio, quam imitationem recte etiam imaginem dixeris: eſt enim imago dicta ſubtractis litteris, quaſi imitago: vt tegmen a tegimen, et crimen a diſcernimen. MOLLVS.

9) Καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνὸν] Erat gratum auditu. *Herodian.* Libr. I. In *Commod.* διάφορά τε καὶ ἀκούσματα τερπνὰ διηγούμενοι. Commemorantes, quae illic viſu audituque iucunda forent. IDEM.

10) V. ἐτέρπετο P. COLVMB.

Videtur leg. ἐτέρπετο. Haec namque ad ſolum Daphnin pertinent, non vel ad Chloen, vel ad nautas. IVNGERM.

Editiones ante Mollium habent ἐτέρποντο. BODEN.

11) Τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον

non aliter in ſe, quam organum, excipiens, omnium, quae proferebantur, aemulam reddebat vocem: ſeparatim remorum ſtrepitum: ſeparatim etiam nauticae pubis clamorem: et erat iucundum auditu. Vox haec a terra reddita eo deſinebat tardius, quo lentius initium a voce, e mari praeueniente, ſumpſiſſet. Daphnis igitur, non ignarus, quid ageretur, animum ad mare ſolum aduertit, delectatus nauigio terram ocius volucre praeterlabente: tentabatque conſeruare ex his cantiunculis quasdam, quas ſua deinde caneret fiſtula. Chloe vero tum primum Echo, quam vocant, experta, aliquando reſpiciebat mare, dum nau-

πτέρυξ θᾶττον πτερῷ] Ita *Hom. Odyſſ.* υ.

Τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν, ἢ νόημα.

Horum naues veloces, veluti penna atque cogitatio.

Et *Odyſſ.* N. comparat cum pernicitate auium.

Ἡ δὲ μαλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. ᾗ δέ κεν ἶρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
Ὡς ἥ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν.

Et valde tute currebat firmiter, neque accipiter Circus ſecutus fuiſſet citiſſimus volucrum.

Sic illa celeriter currens maris vndas ſecabat. MOLLVS EX COLVMB.

12) Τῶν κωπέων κελευόντων] *Hortantibus nautis*, videlicet ad impellendos remos. Recte atque proprie hic vſurpatur vox haec: quippe habet et peculiarem hortandi ſignificationem, a qua κέλευσμα, quod cani remigibus ſolet, de quo ſupra. In hoc ſignificatu etiam apud *Athen.* libr. 12. fol. 535. Χρυσόγονος μὲν ἥνλει τὸ τριμελικόν· Καλλιπίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε. Chryſogonus claſſicos numeros eſt modulatus: Callipedes vero

τὲς ἀντιφωνῶντας. Καὶ ἐπεὶ παραπλευσάντων[13]) ἦν καὶ[14]) τῷ αὐλῶνι σιγὴ, ἐπυνθάνετο τῦ Δάφνιδος, ἐ καὶ ὀπίσω τῆς ἄκρας ἐςὶ θάλασσα, καὶ ναῦς ἄλλη παραπλεῖ, καὶ ἄλλοι ναῦται τὰ αὐτὰ ᾄδον, καὶ ἅμα πάντες σιωπῶτι; Γελάσας ἔν ὁ Δάφνις ἡδὺ, καὶ φιλήσας ἥδιον φίλημα, καὶ τὸν τῶν ἴων σέφανον ἐκείνῃ περιθεὶς, ἤρξατο αὐτῇ μυθολογεῖν τὸν μῦθον τῆς ἠχῦς, αἰτήσας, εἰ διδάξειε, μισθὸν παρ' αὐτῆς ἄλλα φιλήματα δέκα.

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

Νυμφῶν, ὦ κόρη, πολὺ γένος, Μελικαὶ,[1]) Δρυάδες,[2]) καὶ Ἔλειοι[3]) πᾶσαι καλαὶ, πᾶσαι μεσι-

ro, tragoediarum actor, clamore nautico illos eſt adhortatus. MOLLVS.

Quid hoc loco ſibi velit μελίδες, accerſendus eſt *Euſt.* in *Iliad.* π. de toto autem ritu multa *Bud.* in *Pand.* Adiiciam tantum *Sexti Philoſophi* locum ἐκ τῦ πρὸς μυσικὺς, vbi celeuſmatis paulum diuerſam rationem reddit. Καθάπερ οἱ ἀχθοφορῦντες, ἢ ἐξέσοντες, ἢ ἄλλο τι τῶν ἐπιπόνων δρῶντες ἔργων κελεύσμασιν εἰς τὸ ἀνθέλκειν τὸν νῦν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἔργον βασάνου. οὕτως καὶ αὐλοῖς καὶ σάλπιγξιν ἐν πολέμοις χρώμενοι. Quem locum exhibuit nobis ex MS. codice *Richard. Thomſon* Anglus. COLVMB.

[13]) Παρακελευσάντων habebat, codex; Sed παραπλευσάντων, praeſtat. MOLLVS.

N. et V. παραπλευσάντων. IVNGERM. et COLVMB.

[14]) Καὶ] *Commel.* et *Iungerm.* κἂν. BODEN.

[1]) Μελικαὶ] Lege Μελιάδες. Sunt enim Meliades Nymphae, dictae a μελία, quae arbor Latinis fraxinus dici-

Digitized by Google

tae fuum celeusma canebant, nonnunquam ad fyluam ſe conuertebat, de iis, qui reſonabant, diligenter inquirens. Poſteaquam autem, cum praeternauigantium, etiam in conualli, altum eſſet ſilentium, Daphnidem percontabatur, num a tergo eius promontorii etiam eſſet mare, ſiue alia praeterueheretur nauis, aliiue nautae eadem canerent, cunctique ſimul tacerent? Suauiter igitur Daphnis ridens, et ſuauiori impreſſo oſculo, impoſitaque illi violacea corolla, occepit narrare fabulam de Echo, ſtipulatus ab illa pro docendo, alia decem baſia, operae mercedem.

CAPVT XV.

Nympharum, mea puella, multiplex genus eſt. Sunt Melicae, Dryades, et Heliae, omnes formoſae,

dicitur, vel quod cum fraxinis ſint natae, vel quod eas ament, circaque eas verſentur. MOLLVS.

2) Δρυάδες, et ἁμαδρυάδες] Sunt Nymphae, dictae a δρῦς, quercus, quod cum quercubus naſci, et cum iiſdem vna interire crederentur. IDEM.

3) Ελειοι] Sunt Nymphae paluſtres, dicuntur et ἑλεονόμοι, quia in paludibus degunt et paſcuntur. *Apollonio* dicuntur Νύμφαι τῶν ταυτικῶν. IDEM.

Μελιαὶ, Δρυάδες, καὶ Ελειοι] Dryades quae ſint, notum eſt. De Meliis (hasce namque et Melicas eaſdem puto; niſi hic forte leg. Μέλιαι) *Heſiod. Theogon.* ex coelo et terra prognatas narrat: Νύμφας θ', ἃς μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν. vbi *Tzetzes*: ἐκ τέτων ἦν τὸ πρῶτον γένος τῶν ἀνθρώπων. μελίας δὲ, διὰ τὸ ἅμα τοῖς δένδρεσιν γίνεσθαι τὴν γένεσιν τῶν ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τὴν ἄλλην γένεσιν τῶν ζώων. Μελίας δὲ, ἐκ τῦ μῆλα εἶναι τὰ

Digitized by Google

μυσικαί· καὶ μιᾶς τούτων θυγάτηρ Ἠχὼ γίνεται· θνητὴ μὲν, ὡς ἐκ πατρὸς θνητοῦ· καλὴ
p. 89. δὲ, ὡς ἐκ μητρὸς καλῆς· τρέφεται μὲν 4) ὑπὸ νυμφῶν. παιδεύεται δὲ ὑπὸ μυσῶν συρίζειν, αὐλεῖν τὰ πρὸς λύραν, τὰ πρὸς κιθάραν, πᾶσαν ᾠδήν· ὥστε καὶ παρθενίας 5) εἰς ἄνθος ἀκμάσασα ταῖς νύμφαις συνεχόρευε· ταῖς μέσαις συνῆδεν· ἀρξένεως δὲ ἔφευγε πάντας, καὶ ἀνθρώπους καὶ θεούς, φιλοῦσα τὴν παρθενίαν. Ὁ Πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ, 6) τῆς μυσικῆς φθονῶν· τὸ κάλλος μὴ τυχών· καὶ μανίαν ἐμβάλλει τοῖς ποιμέσι, καὶ τοῖς αἰπόλοις. οἱ δὲ ὥσπερ κύνες ἢ λύκοι διασπῶσιν αὐτὴν, καὶ ῥίπτουσιν εἰς πᾶσαν γῆν ἔτι ᾄδουσαν 7) τὰ μέλη.

τὰ πρόβατα· λέγει δὲ καὶ ἀριστιάδας, καὶ ἀμαδρυάδας. Meliar. nomina recenſet *Tzetz.* ad Εργ. I ad illa: ἐκ μελιᾶν, etc. *Euſtath.* περιηγ. ὡς Ιλ. υ. καὶ Νυμφῶν ὄνομα αἱ μέλιαι, ὡς καὶ παρ' ἡσιόδῳ. αὐτὸ δὲ καθ' ὁμωνυμίαν τῶν δένδρων, οἷς μυθικῶς ἔχαιρον ἐκεῖναι. Meliam inter oceanitidas vel oceani filias recenſent *Heſych. Etymolog. Hygin.* inter Nereidas *Apollodor.* L. I. niſi pro Μελίη ibi leg. potius ex *Heſiod. Theog.* Μελίτη. *Callimach.* etiam Meliarum meminit hymn. in Iouem: Δικταῖαι Μελίαι. *Idem* in Delum:

Ἡ δ' ὑποδυομένη θῆσα χορεῦ ἀπιπαύσατο νύμφη
Αὐτόχθων Μελίη, καὶ ὑπέχλοον ἔσχε περειὴν,
Ἠλιος εἰδομένη σεμνὴ θρόος, ὡς ἴδε χαίτην
Σειρίου, ἐκπαγλος. —

Dixi aliqua de Meliis: pariter velim de Eliis vel Eleis quid poſſem. Verum de iis ingenue fateor ignorantiam meam: nec poſtremus fuero, qui gratias acturus ſit ei, qui de iis nos docuerit. Non tamen diſſimulabo, quid Cl. *Rhodomano* viſum. Scilicet legend. eſſe: ἕλειαι, paluſtres. ficque

aucto-

mosae, cunctae canendi peritae: atque vnius harum Echo filia est, mortalis quidem, vt patre prognata mortali, formosa, vtpote scita nata matre. Educatur a Nymphis, docetur a Musis fistula canere quamlibet cantilenam, qua ad lyram, qua ad citharam. Quamobrem iam virgo in flore aetatis constituta vna cum Nymphis choros ducebat, cumque Musis canebat: virginitatis amans, mares vitabat omnes, tam homines, quam Deos. Pan succenset illi, inuidens hanc canendi peritiam. Et repulsam illius formae passus, furorem opilionibus caprariisque immittit. Hi vero haud aliter, quam canes aut lupi, illam discerpunt, atque terram in

auctorem nostrum vocare Naiadas alioqui generatim dictas; et speciatim λιμνάδας. De quo doctiores me viderint. Sane apud nostrum infr. Lib. 4. ὄρνιθες ἕλειοι sunt aues palustres. Sed verbum non amplius addo. IVNGERM.

4) Μὲν] Deest in *Iuntica*, *Commelin.* et *Iungerm.* BODEN.

V. τρίφατα μὲν ὑπό. P. COLVMB.

5) N. et V. παρθενίας P. IDEM.

Tres primae editiones habent: παρθενίαν ὡς ἄνθος. BODEN.

6) Ὁ πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ] *Succenset Pan puellae.* Apud *Lucianum* tamen iactat Pan, se rem habere cum Echone et Pity, quando inquit: ἐγὼ δὲ τῆτε ἐχοῖ, καὶ τῇ πίτυι σύνειμι, καὶ ἀπάσας τὰς Διονύσε Μαινάσι, καὶ σπεδάζομαι πρὸς αὐτῶν. At ego cum Echone et Pity, omnibusque Bacchi Maenadibus rem habeo, magnoque studio ab ipsis obseruor. MOLLVS.

7) V. ἄδωσαν P. COLVMB.

Si legas pro ἄδωσαν ἄδοντα, (et sic in omnibus praeter

μέλη. καὶ τὰ μέλη γῆ, χαριζομένη νύμφαις, ἔκρυψε πάντα· καὶ ἐτήρησε τὴν μουσικὴν, καὶ γνώμῃ μουσῶν [8]) ἀφίησι φωνήν· καὶ μιμεῖται πάντα [9]), καθάπερ τότε ἡ κόρη, θεὸς, ἀνθρώπους, ὄργανα, θηρία· μιμεῖται καὶ αὐτὸν συρίττοντα τὸν Πᾶνα. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀναπηδᾷ καὶ διώκει κατὰ τῶν ὀρῶν, οὐκ ἐρῶν τυχεῖν, ἀλλ' ἢ τὸ μαθεῖν, τίς ἐστιν ὁ λανθάνων μαθητής.

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

p. 90. Ταῦτα μυθολογήσαντα τὸν Δάφνιν, ὃ δέκα μόνον φιλήματα, ἀλλὰ πάνυ πολλὰ [1]) κατεφίλησεν ἡ Χλόη. μικρῷ γὰρ καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν ἠχὼ

ter Mollum B.) longe alia erit ſententia: et vertes, iactant etiamnum canentia membra. MOLLVS.

8) V. Μουσῶν. P. COLVMB. et IVNGERM.

Hoc primus dedit Mollus, quum in editis eſſet Μέσης. BODEN.

9) Καὶ μιμεῖται πάντα καθάπερ] Puellam hanc imitari omnia ſua voce; et ante etiam in Nympham tranſmutatam narrat noſter, cum alluſione fortaſſis ad primum ortum Muſicae, quam natam inter paſtores volunt: Nam hi, natura duce, et auium concentu edocti, eam primi inuenerunt, quod etiam adnotauit *Iul. Scaliger*. Refert *Ioannes de la Cerda*, ſe nouiſſe iuuenem Hiſpanum in regia Philippi regis Hiſpaniarum prodigio ſimilem, qui, cum nullas ſciret litteras, neque prima ipſa Muſices elementa, tamen ſuauiſſime modulabatur, et ore ipſo exprimebat voces omnes omnium inſtrumentorum, auenae, tibiae, buccinae, claſſici,

Digitized by Google

in omnem, etiamnum modulantem carmina, dispergunt: sed terra, in gratiam Musarum, cuncta membra occuluit, musicamque seruauit, atque Musarum consilio vocem emittit. Imitatur omnia, sicuti cum puella erat, videlicet deos, homines, musica instrumenta, etiam feras, quin ipsum Pana fistula canentem, qui audita modulatione exultat, atque in montibus, non vt illius amore potiatur, persequitur, sed vt intelligat, quisnam lateat discipulus.

CAPVT XVI.

Hac enarrata fabula, Daphnidi non modo decem basia, sed quam plurima, dedit Chloe: eadem ferme sonuit Echo, suo vt testimonio confirmans, illum

fici, cornuum, organorum; ad haec sclopetorum sibila, aeris tinnitus, bombos omnes; dicens in vita pastorali vsum se tantum magisterio rupium et arborum, cum in eas ventus ingruebat, atque edebat varia murmura, strepitus, sonores, raucedinem, mugitum: tum etiam attendisse ruentium fluminum cataractis et fragoribus, et inde excepisse, quicquid sciret, non aliunde, adeo, vt, si quis tantum audiret, neque videret, putaret, se mera instrumenta audire, non humanam vocem.

MOLLVS.

1) Πολλὰ] Lege πολλάκις.

IDEM.

Non fuit, quod *Mollus* hoc faceret. Atticam enim emendat elegantiam, quia πολλὰ non sine venere ἀντὶ τοῦ κατὰ πολύ, vel κατὰ πολλὰ positum est, vt notet *frequenter*, *saepe*. Tali modo *Homerus Iliad.* B. 798. Ἡ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας ἀσπήλυθον ἀνδρῶν. it. *Iliad.* P. 430. Πολλὰ μὲν ἄρ μάστιγι θοὴ ἐπεμαίετο δοίων πολλὰ δὲ μηλι-

ἠχὼ [2]), καθάπερ μαρτυρῆσα, ὅτι μηδὲν ἐψεύσατο. Θερματέρᾳ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γιγνομένῃ τῷ ἡλίῳ, οἷα τῷ μὲν ἦρος παυομένῳ, τῷ δὲ θέρους ἀρχομένῳ, πάλιν αὐτοῖς ἐγίνοντο καιναὶ τέρψεις καὶ θέρεσι. ὁ μὲν γὰρ ἐνήχετο ἐν τοῖς ποταμοῖς, ἡ δὲ ἐν ταῖς πηγαῖς ἐλέετο· ὁ μὲν ἐσύριζεν ἀμιλλώμενος πρὸς τὰς πίτυς· ἡ δὲ ἤδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζουσα· ἐθήρων ἀκρίδας λάλους· ἐλάμβανον τέττιγας ἠχέντας· ἄνθη συνέλεγον· δένδρα ἔσειον· ὀπώρας ἤθριον. ἤδη ποτὲ καὶ γυμνοὶ συγκατεκλίθησαν, καὶ ἓν δέρμα αἰγὸς ἐπεσύραντο. καὶ ἐγένετο ἂν συνή [3]) Χλόη ῥᾳδίως, εἰ μὴ Δάφνιν ἐτάραξε τὸ αἷμα. Ἀμέλει καὶ δεδοικὼς μὴ νικηθῇ τὸν λογισμόν ποτε, πολλὰ γυμνᾶσθαι τὴν Χλόην ἐκ ἐπέτρεπεν· ὥστε ἐθαύμαζε μὲν ἡ Χλόη, τὴν δὲ αἰτίαν ᾔδεῖτο πυθέσθαι.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Ἐν τῷ θέρει τῷδε, καὶ μνηστῆρων πλῆθος ἦν περὶ τὴν Χλόην, καὶ πολλοὶ πολλαχόθεν ἐφοίτων
p. 91. παρὰ Δρύαντα πρὸς γάμον [1]) αἰτοῦντες αὐτήν· καὶ οἱ μέν τι δῶρον ἔφερον, οἱ δὲ ἐπηγγέλλοντο μεγάλα. ἡ μὲν

μυλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ. BODEN.

[2]) Εἶπεν ἠχώ] Vnum tantum *Ausonii* epigramma de Echus imagine, quod illius naturam exprimit, hoc loco afferam, quod est:

Vane, quid affectas faciem mihi ponere, pictor,
Ignotamque oculis sollicitare Deam?
Aeris et linguae sum filia, mater inanis
Indicii, vocem quae sine mente gero.
Extremos pereunte modos a fine reducens,
Ludi-

Digitized by Google

illum nihil mentitum fuisse. Iam indies sole magis magisque feruescente, vtpote senescente vere, at aestate ineunte, iterum illis oboriuntur nouae, aestiuaeque voluptates. Quippe natabat ille in fluuiis, abluebat se illa fontibus: canebat fistula ille cum pinis certans, modulabatur illa cum luscinis contendens: venabantur locustas garrulas: cicadas capiebant canoras: flores legebant: fructus arboribus decutiebant: poma comedebant. Iam tandem nudi concubuere, atque vna caprae pelle instrati iacuere. Imo mulier facile fuisset facta Chloe: si non sanguis ille deterruisset Daphnidem. Certe veritus, ne ratio aliquando sua dimoueretur sede, crebro nudari Chloen non permittebat: mirabatur id igitur Chloe, sed causam eius scisciari verecundabatur.

CAPVT XVII.

Eadem hac aestate complures Chloen ambiebant proci, et vndique frequentes veniebant ad Dryantem, ipsam sibi vxorem petentes: quorum alii

Ludificata sequor verba aliena meis.
Auribus in vestris habito penetrabilis Echo:
At si vis similem pingere, pinge sonum.
MOLLVS.

3) Ἐγίνετο ἀὶ γοητὶ] Vid. not. ad huius libri cap. XII, n. 4. BODEN.

1) Πρὸς γάμον αὐτῦντες] *Petentes in vxorem. Plut.* εἰς γάμον διδόναι, collocare in matrimonium. *Basil.* πρὸς γάμον ἄγεσθαι, ducere vxorem. Aliquando absolute

αὐτῶν

ἡ μὲν ἔν Νάπῃ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιρομένη,[2]) συνεβούλευσεν ἐκδιδόναι τὴν Χλόην, μηδὲ κατέχειν οἴκοι, πρὸς πλέον τηλικαύτην κόρην, ἢ τάχα μικρὸν ὕστερον νέμουσα τὴν παρθενίαν ἀπολέσει, καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα τῶν ποιμένων ἐπὶ μήλοις ἢ ξόδοις·[3]) ἀλλ' ἐκείνην τε ποιῆσαι δέσποιναν οἰκίας· καὶ

αὐτῶν κόρην. *Lucian.* in Τοξ. ἔθος δέ ἐστιν ἐν Βοσπόρῳ ἐπὶ τῷ δείπνῳ μνηστῆρας αὐτῶν τὰς κόρας. Est autem mos in Bosporo, vti proci in conuiuio petant puellas.

MOLLVS.

[2]) Ταῖς ἐλπίσι ἐπαιρομένη] *Spe elata, impulsa. Thucyd.* libr. 3. ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι κινδυνεύσουσι, spe tamen impulsi se periculis exponunt. Et libr. 1. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα. Neque spe illa erigamur. *Herodian.* L. 2. Ταύταις ἐπαιρόμενοι ταῖς ἐλπίσι, hac spe sublati.

IDEM.

[3]) Καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα ἐπὶ μήλοις ἢ ξόδοις] Verti: *alicui pastorum, acceptis rosis malisque, nuptura.* Veluti pro arrhis sponsalitiis, eiusmodi quisquiliis acceptis. Ad verbum, virum aliquem, hoc est coniugem sibi faciet, propter rosas, aut mala. Nisi malis in eo significatu hic sumere τὸ ποιεῖσθαι ἄνδρα, vt supra. Vbi Lycaenium dicit Daphnidi: καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ χλόης πεποίηκα. Ita vt, secundum meam versionem, ea sit sententia: Chloë fortasse perditura suam erit virginitatem, suamque alicui pastorum astrictura fidem, ea conditione, vt rosas malaque habeat. Quippe conditiones pactorum, similiumque rerum, per praepositionem ἐπὶ cum dandi causa exprimuntur. *Dion. Halicarn.* libr. *antiquitat.* 10. Ἐπὶ τούτοις ἔφη χαριεῖσθαι τὰς ἀναπαύλας τῶν πολέμων. Respondit, se requiem a bellis ea conditione ipsis daturum. *Herodian.* libr. 1. πάντρδε τὰς ἐπὶ

Digitized by Google

alii donum aliquod offerebant, alii magna promittebant. Napa igitur hac ſpe impulſa auctor elocandi Chloen fuit, rata non eſſe conſultum, tam grandem puellam diutius detinere domi, quae forſan paulo poſt inter paſcendum virginitatem ſuam perditura ſiet, alicui paſtorum, acceptis roſis malisque, nuptura: ſed

ἐπὶ λόγοις δοκιμωτάτους, ἐπὶ συντάξεσιν ἐκ εὐκαταφρονήτους καλῶν. Viros eruditione clariſſimos, non contemnendis ſtipendiis vndique accerſens. Σύνταξις hic ſtipendia, Gage, penſion, denotat. Videtur ad amantium mores hic alluſiſſe *Longus*, quorum qui vulgari amabant more, nec nimium inſaniebant, dicebantur ἐρᾶν μήλοις, καὶ ῥόδοις, aut μήλοις καὶ στεφάνοις. Nam nihil vetat, quo minus per metonymiam materiae hic ſerta intelligantur. *Theocr.* Idyll. XI.

Ἦρα τι δ' ἄττι ῥόδοις, ἢ μάλοις, ἢδὲ κιχλίνοις.

Amauit vero non roſis, aut pomis, aut cicinnis.

Qui impenſe donabant, dicebantur ἐρᾶν ἢ δωρεῖσθαι ἃ τὰ μῆλα καὶ στεφάνους. Quia haec munera vulgo ad amicas mittebantur. Firmat haec *Lucianus* lepidiſſimus in *Toxari*. Quando ait: τὰ μὲν γὰρ δῶρα ἃ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους ἀντεδίδοτο αὐτῇ. Non mala dedit ſemiroſa, et corollas ſemiaridas, cuiuſmodi munera Diniae miſſitauerat iuueni meretrix illa Chariclea, ἀλλὰ συνοικίαν ὅλην, καὶ ἀγροὺς, καὶ θεράπαιναν, καὶ ἐσθῆτας εὐανθεῖς, καὶ χρυσὸν ὁπόσον ἐθελήσοις. Siquidem mulieri reddita ſunt dona, non pro pomorum aut ſertorum pretio: ſed ſolidae domus, agri, famulae, veſtes floridae, auri quantum optaret. Crediderunt veteres vim quandam arcanam ineſſe roſis amorem conciliandi, de malis ſiue pomis dictum memini. Quia Venus ſibi amorem illis conciliauit: quare Philoſtratus ſatis praeclare

καὶ αὐτὰς πολλὰ λαβόντας, ἰδίῳ φυλάττειν αὐτὰ καὶ γνησίῳ παιδίῳ. (ἐγεγόνει δὲ αὐτοῖς ἄρρεν παιδίον ὃ πρὸ πολλοῦ τινος) ὁ δὲ Δρύας ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις· μείζονα γὰρ ἢ κατὰ ποιμαίνουσαν κόρην δῶρα 4) ὠνομάζετο παρ' ἑκάστῳ· ποτὲ δὲ ὡς κρειττόν ἐστιν ἡ παρθένος μνησήρων γεωργῶν, καὶ εἴ ποτε τὰς ἀληθινὰς γονέας εὕροι, μεγάλως αὐτὰς εὐδαίμονας θήσει, ἀνεβάλλετο τὴν ἀπόκρισιν, καὶ ἔλκε χρόνον ἐκ χρό-

alibi vocat τὰ ῥόδα ἐρωτικὰ, καὶ πανοῦργα, rosas amatorias et versutas: et quae tacita quadam fraude amorem sui alliciant. Iterum προφαγμένα, quasi armatae sint veneno. Alibi illas cum Cupidine comparat: nam sicut is Deus sagittas habet, faces, alas: ita ῥόδα τὴν ἄκανθαν ἀντὶ βελῶν ἔχει, τὸ πυῤῥὸν ἀντὶ δᾴδων, τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. Rosae spinam sagittarum loco habent, rutilum colorem pro facibus, foliis alatae sunt. Hinc iterum coronatos rosis, ait coronatos esse πυρὶ, quia hic flos incendit ad amorem animos, vti ignis ipse incendit corpora. Quamobrem alibi, οἶδεν τὸ πῦρ ἔχειν τὴν ἀκμὴν, habent vigorem igneum. Easdem delicias *Philostratus* habet libro 2. De eodem hocce flore *Achilles Tatius* L. II. c. 1. Si regem floribus constituere Iupiter voluisset, non alium certe, quam rosam, huiusmodi honore dignatus esset. Haec terrae ornamentum est, plantarum splendor, oculus florum, prati rubor, flos omnium pulcherrimus. Haec amorem spirat, Venerem conciliat, odoratis foliis luxuriat, tremulis frondibus, ac Zephyri afflatu ridentibus delectat. *Clemens Alex.* 2. *Paed.* cap. 8. ῥόδον vult dictum ἀπὸ τῆς ῥοῆς ὀδμῆς, a fluxu odoris, vel quasi ὄδον pro

sed facere potius illam matrem familias, et multa illa accepta dona, proprio genuinoque seruare filiolo (nata enim non ita pridem fuerat iis mascula proles) Dryas interdum quidem dictis demulcebatur, maiora enim quam pro pastoritia puella nominabantur munera: interdum vero illam praestantiorem esse censet, quam quae rusticis illis sit elocanda procis; et quae veris suis inuentis aliquando parentibus ipsos admodum beatos sit redditura; itaque suum differebat responsum, nectendoque mo-

pro ὄζει, ab ὄζω oleo, τὸ μύσσομαι ὄν. IDEM.

Verti: Virum redditura obscurum quendam pastorem sub pomis, aut rosetis. Hoc sane dicere verba videntur. Et ἀψεύσεγήματα eiusmodi talesue βιαίμους plerumque in siluis patratos fuisse notum est; nec eget probatione. Tamen verti οὐ περιβαλόμαι. Nec me penetraui in interiorem dictionis sensum; quem me iam nunc docuit ille ὄζος Athenis *Heinsius*, qui in talibus immane quantum me rectius et acutius vidit, τὸν ἅπαντα νικᾶσῃ κατὰ τὸν νόον. ἄριστος γάρ ἐστι τῶν τοιούτων κριτὴς, καὶ ὁ διδάσκαλος ἐστι πᾶς ἀνήρ. Docuit, inquam, in notarum illis scitamentis ad *Theocr.* Idyl. 11. vbi de phrasi ἐρᾷν μήλοις ἢ ἐλάαις, quae videsis, et meae loco versionem illius hanc repone: *Fortasse paulo post; inter pascendum virginitate sua priuabitur, virumque aliquem e pastoribus faciet, propter rosas aut mala.* IVNGERM.

4) Ποτὶ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις, μύζεται δ' ὦρα etc.] Recte *Menander*. Ὅστις ὑπέχει χρυσὸν τὴν χεῖρα, κἂν μὴ φῇ, πειθὼ βελτίστη. Quicunque manum auro supponit, ille, quamuis inficietur, mala consilia molitur. *Exod.* 23, 8. δῶρα οὐ μὴ λάβῃς. Τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ἐφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια

χρόνου,5) καὶ ἐν τῷ τέως ἀπεκέρδαινεν ἐκ ὀλίγα δῶρα.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Ἡ μὲν δὴ μαθοῦσα, λυπηρῶς πάνυ διῆγε, καὶ τὸν Δάφνιν ἐλάνθανεν ἐπιπολὺ, λυπεῖν οὐ
p. 92. θέλουσα. ὡς δὲ ἐλιπάρει καὶ ἐνέκειτο πυνθανόμενος, καὶ ἐλυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων,1) ἢ ἔμελλε μαθὼν, πάντα αὐτῷ διηγεῖται· τὰς μνησευομένους, ὡς πολλοὶ καὶ πλέσιοι· τὰς λόγους, ὃς ἡ Νάπη σπεύδουσα πρὸς τὸν γάμον ἔλεγεν· ὡς ἐκ ἀπείπατο Δρύας, ἀλλ' ὡς εἰς τὸν τρυγητὸν ἀναβέβληται. Ἐκφρων2) ἐπὶ τέτοις ὁ Δάφνις γίνεται, καὶ ἐδάκρυσε καθήμενος, ἀποθανεῖσθαι μηκέτι μενέσης3) Χλόης λέγων. καὶ ἐκ

δίκαια. Dona non accipito: quippe dona coecant etiam perſpicaces, bonorumque virorum orationem peruertunt. MOLLVS.

5) Εἶλκε χρόνον ἐκ χρόνε] Niſi pro εἶλκε malis ἦγεν, ad verbum: tempus e tempore trahebat. Quod *Demoſthenes* dixit, χρόνον ἐπιποίει τοῖς πράγμασι. *Herodian.* διατρίβειν χρόνε ἐπόιησε. *Baſil.* ἀναβάλλεσθαι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, diem de die ducere. Latini moras nectere, differre, moram adhibere, moram interponere, prorogare, protrahere.

IDEM.

N. et V. ἦγεν.

COLVMB.

1) Ἐλυπᾶτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων] Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias accidiſſe: vt pulchre *Plin. Secund.* in epiſt. quadam loquitur.

MOLLVS.

Pul-

Digitized by Google

ras tempus de tempore ducebat, interea temporis non pauca inde lucratus munera.

CAPVT XVIII.

Illa vero, hoc intellecto, magno in moerore degebat, idque Daphnidem celabat longo tempore, huic aegre facere nolens. Cum autem tandem obſeruaret, ſciſcitandoque inſtaret, atque maiori moerore, re non intellecta, quam percepta, afficeretur, cuncta illi patefacit: Videlicet, quam ſint multi et locupletes, qui nuptias ipſius ambiant, quae verba Napa ad nuptias feſtinans dixerit: quomodo Dryas non abnuiſſet, ſed in vindemiam diſtuliſſet. Ad inſaniam his dictis adigitur Daphnis, ſedensque lachrymarum torrentibus inundatur, dicens, ſe, remota Chloe, ilico rebus humanis

Z 3

Pulchre *Plinius* 8. epiſt. 17. Ne quid ſimile iſtic, (loquitur de Tiberis inundatione, et Anienis, quantum damni dederit) pro menſura periculi, vereor: teque rogo, ſi nihil tale eſt, quam maturiſſime ſolicitudini meae conſulas; ſed etſi tale, id quoque nuncies. Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias acciſſe: timeas quantum poſſit accidere.

IVNGERM.

2) Ἐκφρων] Qui eſt extra mentem, idem quod ἄφρων, ſed minus vſitatum. *Suid.* ἔκφρων, ἐξεστηκὼς, παραπαίων, ἔξω φρενῶν γενόμενος. Ex ſano mentis ſtatu egreſſus, delirans, extra mentem exiſtens. *Plut.* vſus eſt in *Caton.* Ἡ μὲν πόλις τοιοῦτον ἄγγελμα μικρῷ δεῖν ἔκφρων γενομένη. Ciues ad eum nuncium pene amentes facti.

MOLLVS.

3) Me-

Digitized by Google

ἐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τριῶτον ποιμένα. Εἶτα ἀνενεγκὼν ἀνεθάρρει, καὶ πείσειν ἐνένοει τὸν πατέρα, καὶ ἕνα τῶν μνωμένων 4) αὐτὸν ἠρίθμει, καὶ πολὺ κρατήσειν ἤλπιζε τῶν ἄλλων. Ἐν αὐτὸν ἐτάραττεν· ἐκ ἦν Λάμων πλέσιος. τᾶτο αὐτᾷ τὴν ἐλπίδα μόνον λεπτὴν εἰργάζετο. Ομως δὲ ἐδόκει μνᾶσθαι, καὶ τῇ Χλόῃ συνεδόκει. τῷ Λάμωνι μὲν ᾠδὴν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τῇ Μυρτάλῃ δὲ θαῤῥήσας καὶ τὸν ἔρωτα ἐμήνυσε, καὶ περὶ τᾶ γάμᾳ λόγες προσήνεγκεν. 5)

p. 93. Η δὲ τῷ Λάμωνι νύκτωρ ἐκοινωνήσατο. σκληρῶς δὲ ἐκείνου τὴν ἔντευξιν ἐνεγκόντος, καὶ λοιδορήσαντος, εἰ παιδὶ θυγάτριον ποιμένων προζενεῖ, 6) μεγάλην ἐν τοῖς γνωρίσμασιν ἐπαγγελλομένῳ τύχην, ὃς αὐτὲς εὑρὼν τὲς οἰκείες, καὶ ἐλευθέρες θήσει, καὶ δεσπότας ἀγρῶν μειζόνων. Η Μυρτάλη

3) Μινύσης] Lepidam coniecturam Pariſ. notes: μνάσης. BODEN.

4) Ενα τῶν μνωμένων] Se vnum eſſe ex iis, qui ambirent puellam. Eſt enim μνᾶσθαι, teſte *Budaeo*, ambire puellam, coniugium, connubium petere, procum eſſe. *Lucian.* in *Toxar.* loquens de Arſacoma Scytha: διότι μνησινόμενος ἦκεν, quare ad ambiendas nuptias venit, et paulo poſt: καὶ μνησινόσθαι τὴν παῖδα, et ſponſam ambire. *Hom.* Odyſſ. ά.

Τόσσαι (μνησῆρες) μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχεσι δέ οἶκον.
Tot matrem (proci) meam ambiunt, deſtruunt autem domum.

Dixit etiam *Lucian.* μνᾶσθαι γάμον, pro eodem. MOLLVS.

5) Λόγες προσήνεγκεν] *Sermonem intulit, iniecit.* Elegans dicendi modus, veteribus nequaquam incognitus. Nam, quod Latium dixit, inferre, iniicere ſermonem:

Digitized by Google

manis ereptum iri: neque ipsum solum, verum etiam, post talem pastorem, ipsas oues. Deinde cum ad se rediisset, animum recipiebat, et in animum inducens hoc persuadere parenti, inter reliquos procos suum quoque profitebatur nomen, sperabatque fore, vt caeteros longe superaret. Sed vnum illius animum maxime terrebat: videlicet, Lamon non erat dives: hoc solum spem eius imminuebat. Nihilominus ambire decreuit, censuitque ita faciendum Chloe: Lamoni nihil quidem reuelare ausus, verum Myrtalae obfirmato iam animo sui indicium amoris fecit, deque nuptiis sermonem iniecit. Haec noctu Lamoni rem omnem communicauit, duriter colloquium hoc accipienti, acriterque illam obiurganti, quod pastorum filiolam suo filio conciliatrix copulatam vellet, ingentem fortunam suis monumen-

nem: Graecia προσφέρειν λόγον, *Herodot.* in *Thalia*, προσφέρει Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, *Budaeus* in *comment. graec. ling.* exponit etiam προσφέρειν λόγον, verba facere, appellare aliquem, sollicitare, alloqui. *Plut.* in *Aristid.* παυσανίας Ἀριστείδῃ προσφέρει λόγον, Pausanias verba fecit apud Aristidem, vel, vt alii vertunt, sermonem intulit. IDEM.

6) Εἰ παιδὶ προξενῶ] Εἰ hic significat idem, quod ὅτι, *quod*, *quia*. *Plut.* in *vita Cat.* οἱ δὲ φιλόστρατον ἐν σικελίᾳ μέσον ὤχει περιπατῶν ἐπὶ τιμῇ φιλοσοφίας, ἐγκαλοῦσι. Quod vero Philostratum in Sicilia Philosophiae honoris causa acceperit in deambulando medium, id exagitant.

Προξενῶ, nuptias conciliat. Habet nonnunquam hanc significationem hoc verbum, et dicitur προξενεῖν ὁ μεταχειρίσμενος καὶ μνώμενος τοὺς γάμους· atque hoc qui fungi-

λη διὰ ἔρωτα φοβεμένη, μὴ τελέως ἀπελπίσας ὁ Δάφνις τὸν γάμον, τολμήσει τι θανατῶδες, εἶλας αὐτῷ τῆς ἀντιρρήσεως αἰτίας ἀπήγγειλε. Πέντες ἐσμὲν, ὦ παῖ, καὶ δεόμεθα νύμφης φερέσης τὶ μᾶλλον· οἱ δὲ πλέσιοι καὶ πλησίων νυμφίων δεόμενοι. Ιθη δὴ 7) πεῖσον Χλόην, ἡ δὲ τὸν πατέρα, μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν, 8) πάντως δέ πε καὶκείνη 9) φιλεῖ σε, καὶ βέλεται συγκαθεύδειν πένητι καλῷ μᾶλλον, ἢ πιθήκῳ πλουσίῳ. 10)

ΚΕΦΑΛ.

fungitur munere προξενητὴς, et mulier προξενήτρια, vel ἡ προμνήστρια, conciliator, et conciliatrix matrimonii appellatur. *Xiphil.* in *Auguſt.* καὶ τότε οἱ τῇ Αντωνίᾳ γραπτεῦται τὴν θυγατέρα τῆς Φουλβίας τῆς γυναικὸς αὐτῇ, ἣν ἐκ τοῦ κλωδίου ἔσχε, τῷ Καίσαρι, καίτοι ἑτέραν ἐγγεγυημένῃ, προεξέδοσαν. Interim milites Antonii, Fuluiae vxoris eius filiam, quam ipſa ex Clodio habuerat, Caeſari, etſi ante ſponſalia cum alia fecerat, deſponderunt, hoc eſt, eius filiae matrimonii contrahendi amici interpretes et conglutinatores fuere.

IDEM.

7) Ιθι δὴ, πεῖσον] Ito nunc, et perſuade. Frequenter imperatiuus hicce apud probatos auctores vſurpatur, quando ſignificatum volunt, alium hortari alium ſerio. *Dionyſ. Halicarn. libr. antiq. Rom.* 8. Ἴθι δὴ, Μινύκιε, ἀπόκριναι, i nunc, Minuci, reſponde. Et paulo poſt: Ἴθι δὴ σκέπτου, i nunc, conſidera. Alias aduerbialiter ponitur pro εἶα, ἄγε, idque ſequente alio imperatiuo, ſiue mediate, ſiue immediate. *Hom.* Il. β.

Βάσκ' Ἴθι δεῦρο ἴδηαι.

Vade, age perniciosum
ſomnium.

IDEM.

8) Μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν] Verti, te nihil magni petere, ſed ducere velle.

Digitized by Google

tis pollicenti, qui, ſuis inuentis propinquis, ipſos in libertatem aſſertos, dominos maiorum agrorum facturus ſiet. Myrtale verita, ne Daphnis, deſperatis omnino nuptiis, prae amore ſuos anticiparet manes, alias cauſas repulſae illi refert: Pauperes ſumus, mi fili, quin potius opus habemus, quae conferat aliquid, ſponſa: et diuites etiam opulentos ſibi petunt ſponſos; i nunc, perſuade Chloae, illa autem patri ſuo perſuadeat, te nihil magni petere, ſed ducere velle. Illa te afflictim amat, et mauult cum paupere formoſo, quam diuite cum ſimio, concumbere.

CAPVT

le. Vel ita poteſt verti: né quid magni petat, (pater) ſed vos matrimonio iungat. Copulatiua καὶ pro adúerſatiua ἀλλὰ aliquando ſumitur, ſicut apud *Matth.* cap. 11. §. 19. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς, ſed iuſtificata eſt ſapientia a filiis ſuis. Atque pluribus locis in foederis noui tabulis reperitur: quamobrem nonnulli putarunt id hebraeorum more dici. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophraſt.* non ſemel ita loquitur. Ita et *Demoſth.* de *Cherſon.* αἴτιον δὲ τοῦτο, καὶ μοι πρὸς θεῶν. Iſtorum autem cauſa haec eſt, ſed per Deos.

IDEM.

9) V. πάντως δέ τι καλεῖν P. COLVMB.

Δέ τι deeſt in editis omnibus. BODEN.

10) Πιθήκῳ] Quos ob ſtultas imitationes, vel ob corporis deformitatem, contemnebant, Graeci vocarunt πιθήκους, vt *Ariſtophanes* in *Ranis* Act. II. Sc. 6. Ὁ πίθηκος οὗτος γ' ὁ νῦν ἐνοχλῶν, Κλεωγένης ὁ μικρὸς, ὁ ποντικώτατος βαλανεύς. Idem conuicium ſaepe apud Latinos, inprimis apud *Ciceronem* in epiſtolis ad diuerſos, legitur. Inprimis tamen epitheton πλάσιος monet, vt *Longus* hic videatur reſpexiſſe παροιμίαν, quam *Suidas* habet: Πίθηκος ἐν προφύσει,

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Μυρτάλη μὲν ἔποτε ἐλπίσασα Δρύαντα τούτοις συντεθήσεσθαι, μνηστῆρας ἔχοντα πλουσιωτέρους, εὐπρεπῶς ᾤετο παρητῆσθαι [1]) τὸν γάμον. Δάφνις δὲ οὐκ εἶχε μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα, [2])
p. 94. λειπόμενος [3]) δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων, [4]) τὸ σύνηθες ἐραστοῖς πενομένοις ἔπραττεν· ἐδάκρυε, καὶ τὰς νύμφας αὖθις ἐκάλει βοηθούς. αἱ δὲ αὐτῷ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφάνησαν χήμασιν, ἐν οἷς καὶ πρότερον· ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβυτάτη πάλιν. Γάμου μὲν μέλει [5]) τῆς Χλόης [6]) ἄλλῳ θεῷ, δῶρα

φόρα, quod ita explicat *Grammaticus*: Παροιμία· ὅτι οἱ φαῦλοι, κἂν πολλοῖς περιβληθῶσιν ὅμως δι' ἂν διαφαίνονται πονηροὶ ὄντες. Cui simile est illud, quod ex *Luciani* oratione contra eruditum *Erasmus Adag.* Chil. I. Cent. 7. n. 11. attulit: Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα.

IDEM.

[1]) Παρητῆσθαι] Passiua vocce hic vsurpatur, cum semper ferme alias hoc verbum actiuam significationem recipiat, nisi quod legamus apud *Suidam* παρῃτημένοις δὲ διὰ τῶν φίλων, τοῦτον ἀπέλυσε τῆς αἰτίας. Hunc autem amicorum deprecationibus exoratus, illius criminis absoluit: et apud *Lucam* c. 14. §. 18. ἔχε με παρῃτημένον, habe excusatum me.

MOLLVS.

[2]) Τὰ λεγόμενα] Potius τὰ λελεγμένα.

IDEM ex COLVMB.

[3]) Λειπόμενος δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων] Cum longe esset inferior iis, qui ambiebant; nisi quis malit pro πολὺ hic legere πλούτῳ, cum diuitiis cederet, vel inferior esset reliquis illam petentibus. λείπομαί σε γνώμῃ, dixit *Euripides*, superor a te consilio. *Plat.* μηδὲν λείπομαί σε, nulla re tibi secundus. *Dion. Halicar.*

Digitized by Google

CAPVT XIX.

Myrtala, nunquam sperans, fore, vt Dryas hisce consensum adhiberet, longe diuitiores habens procos, specioso hoc praetextu putabat nuptias esse recusatas. Dicta haec Daphnis minus valebat carpere. At cum esset longe inferior reliquis, qui ambiebant, quod egenis amatoribus moris est, facit: plorabat, inque auxilium iterum vocabat Nymphas, quae noctu eodem habitu, quo ante hac fuerant indutae, huic dormienti superueniunt: atque rursum natu maxima verba faciebat. Alii deo coniu-

licar. libr. 2. *antiq.* ὅτι πλέθει λειπόμενοι τῶν πολεμίων, nec numero cedentes hostibus. MOLLVS.

4) *Αἰτιμίνων*] Recte: qui enim coniugium affectant, aut puellas ambiunt, dicuntur αἰτῶσθαι vel αἰτεῖν. *Lucian.* in *Texar.* Τὰς μητέρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτῶν τὰς κόρας. Et paulo post: κατὰ τόνδε τὸν νόμον σπουσάντων, καὶ αἰτησάντων. IDEM.

5) *Μίλαι*] V. P. In Iuntica et Commel. fuit *μίλλαι*. Primus restituit *Iungerm.* quem vide. BODEN.

Omnino legendum *μίλαι*, quod et *Vrs.* in suo inuenit et comprobauit. Tales exerrationes aliquam multas notaui, vbi τὸ *μίλλαν* pro *μίλαιν*, et vicissim vitiose editum est. Sic apud *Heliodor.* L. 5. τότε δὲ μετεμίλλοντο οἱ Φοίνικες. scrib. *μετεμίλοντο*. Id. L. 10. ἡμῶν δὲ τῶν ἱερέων μελλόντων, ait Hydasp. scrib. *μελόντων*. Id. L. 5. ὁ δὲ μηδὲν μελλήσας scrib. *μελλήσας* de Pelor. Libr. 6. πρὸς ταῦτα δὴ πρὸς βραχὺ διαμελλήσας ὁ Κνήμων. scrib. *διαμελλήσας* L. 9. ἀδὲ αὐτὸς ἔτι μελλήσων, de Oroondate. scrib. *μελλήσων*, cum Xyland. et miror alterum, licet in *vulg.* et *Pal.* esset, *Commelino* placuisse magis. Saepissime

δῶρα δέ σοι δώσομεν ἡμεῖς, ἃ θέλξει Δρύαντα. Ἡ ναῦς ἡ τῶν Μυθυμναίων νεανίσκων, ἧς τὸν λύγον αἱ σαί ποτε αἶγες κατέφαγον, ἡμέρᾳ μὲν ἐκείνῃ μακρὰν τῆς γῆς 7) ὑπηνέχθη πνεύματι· νυκτὸς δὲ, πελαγίου ταράξαντος ἀνέμου ἐπὶ θάλασσαν, εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς ἄκρας πέτρας ἐξεβράσθη· 8) Αὐτὴ μὲν οὖν διεφθάρη, καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ· βαλάντιον 9) δὲ τριχιλίων δραχμῶν 10) ὑπὸ τοῦ κύματος ἀπεπτύσθη, καὶ κεῖται Φυκίοις κεκα-

pissime peccatum fic apud *Agath.* vt L. 5. init. ἀλλ' ἐκεῖνοι ὠδίν τι μελήσαντες. ſcrib. μελλήσαντες. Ib. de Germano: ὡς μικρῷ δεῖν μελῆσαι ſcrib. μελλῆσαι. *Ib. Iuſtiniani* epiſt. ad *Sandilichum:* τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελῆσαι, ſcrib. μελλῆσαι. Id. *Agath.* L. I. δύναμίν τε αὐτῷ παραδοὺς ἀξιόχρεων, καὶ ὅση ῥᾳδίως ἤμελεν, εἰ καί τι πωτηρίσοιεν οἱ τῇδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθίξειν, ſcrib. ἤμελλεν. Id. L. 3. ὁ δὲ Ναχοραγὰν, ὠδίν τι μελήσας, ſcrib. μελλήσας. L. 4. de primatib. Perſicis: ἐκ ἔτι ἐμέλησαν, ſcrib. ἐμέλλησαν. *Lucian. Nigrino:* ἢν δὲ διαμέλῃς μηνσικακήσω γε, etc. ſcrib. διαμέλλῃς, vbi etiam paulo ante leg. ὠδὶν αὐτῷ μέλον (non μελων) τῶν ἐν διάτρῳ πραττομένων, μέλον pro μέλλοντος. Leuiſſima haec quis dicit, et tanti non fuiſſe, quae notarentur; quippe errata tantum typographica, et talia quae legenti ſtatim ſe produnt. Sint ſane: quamuis a doctiſſimis editoribus illorum auctorum, qui et iſta σφάλματα adnotarunt, praetermiſſa ſunt; nec tamen fraudi ideo mihi fore ſpero, ſi vel leuiſſima, errata tamen, tollere coner. IVNGERM.

6) Χλόης] Γάμος τῆς ἀλόης μέλει ἄλλῳ θεῷ, coniugii amaror alii Numini curae eſt. Hoc eſt coniugium, cui plurimae ſunt admixtae moleſtiae ac aerumnae. Eſt aloe frutex quidam, odore graui, ſapore amariſſimo, cuius

coniugium Chloae curae est, sed nos munera, quae Dryantem demulcebunt, tibi conferemus. Nauis illa, quae est Methymnaeorum iuuenum, cuius vimineum funem tuae aliquando caprae morsu auellerunt, eodem illo die longe a terra in altum prouecta fuit; sed nocte, vento ex alto spirante, mareque turbante, ad terram in arduas cautes est eiecta. Ipsamet igitur periit, multaque, quae in illa erant:

cuius meminit *Dioscorid.* vt et *Plaut.* cum dicit vitam hominis plus aloes, quam mellis habere. *Iuuenal.* de vxore: plus aloes, quam mellis habet. Nisi malis legere pro ἀλόης, χλόης. Alii Deo Chloe curae est, quod malo.

MOLLVS.

Nullus ante Mollum habuit ἀλόης, omnes χλόης. Itaque de suis dedisse videtur. Inrepsit idem error in Nealmensem, vbi tamen χλόης pro varia lect. adiicitur. BODEN.

7) Τῆς γῆς] Aberat γῆς a Molliana. IDEM.

8) Ἐξεβράσθη] *Vipian.* l. 3. §. 6. ff. de incend. Ruin. naufr. Qui eiecta naue quid rapuit, hoc edicto tenetur. Eiecta, hoc est, quod Graeci aiunt ἐξεβράσθη. MOLLVS et IVNGERM.

9) Βαλάντιον] Eadem forma dixit *Herodian.* libr. 5. in *Macrino:* Βαλάντιά τε χρημάτων (μέγα δίλεμμα πρὸς δουίας) αὐτοῖς ἐδόκησαν, facculos quoque numorum plenos, magnam nimirum escam proditionis, illis ostentarunt. Videtur in his loquendi formulis, subaudiri μισθὸν, aut huic simile quid. Βαλάντιον dicitur, ἀπὸ τῦ βάλλειν ἐντὸς, quod in eo aliquid condatur vel reponatur. MOLLVS.

10) Δραχμῶν] Δραχμὴ a δράττομαι dicta, manu corripio, quae tantum πεμπάτων continet, quantum aliquis manu in pugnum contracta capere possit, vt *Theocriti Scholiastes*, et alii gram-

Digitized by Google

κεκαλυμμένον πλησίον δελφῖνος νεκροῦ,[11]) δι' ὃν ὀδὸς ὁδὸς προσῆλθεν ὁδοιπόρος, τὸ δυσῶδες τῆς σηπεδόνος παρατρέχων. Ἀλλὰ σὺ πρόσελθε, καὶ προσελθὼν ἀνελοῦ, καὶ ἀνελόμενος δός. ἱκανόν σοι δόξαι νῦν μὴ πένητι· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔσῃ καὶ πλούσιος.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

p. 95. Αἱ μὲν ταῦτα εἰπεῖσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον·[1]) γενομένης δὲ ἡμέρας ἀναπηδήσας ὁ Δάφνις περιχαρὴς ἦλαυνε ῥοίζῳ πολλῷ τὰς αἶγας εἰς τὴν νομήν· καὶ τὴν Χλόην φιλήσας, καὶ τὰς νύμφας προσκυνήσας, κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν, ὡς περιῤῥάναθαι θέλων· κἀ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς[2]) ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τριχιλίας. ἔμελλε δὲ ἄρα ἐ πολὺν κάματον ἔξειν. ὁ γὰρ δελφὶς ἐκ ἀγαθὸν ὀδωδὼς αὐτῷ προσέπιπτεν ἐῤῥιμμένος καὶ μυδῶν, ἔ τῇ σηπεδόνι καθάπερ ἡγεμόνι χρώμενος ὁδῷ, προσῆλθέ τε εὐθὺς, καὶ τὰ φυκία ἀφε-

grammatici tradunt. Drachma attica sex obolorum est. Estque idem, quod Latinis denarius, siue denarium, quod Iudaeis dimidius Siclus. IDEM.

Forte scribere voluit *Petrus* pro *dimidius Siclus*; quarta pars Sicli. BODEN.

num mortuum in littore ponit. V. *Oppian.* ἁλιευτ. β. in fine. IVNGERM.

[1]) Αἱ μὲν ταῦτα εἰπεῖσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον] Hanc interpunctionem praeferendam esse censui communi, quam *Commelinus* et *Mollus* male recepere: Αἱ μὲν ταῦτα εἰπεῖσαι τῇ νυκτὶ, συναπῆλ-

[11]) Νεκρῷ] Recte Delphi-

Digitized by Google

erant: at marsupium ter mille drachmis plenum a fluctu excussum, iacet alga coopertum prope Delphinum mortuum, nullus ob quem viator accessit: putredinis huius foetorem praeteriens. Caeterum tu accede, et vbi accesseris, tolle, et sublatum trade. Sufficit, te non haberi nunc pro paupere: quodam postea tempore, eris etiam dives.

CAPVT XX.

Hisce dictis, illae simul cum nocte abierunt: orto autem die, prosiliens e lecto Daphnis plenus gaudii, magno cum impetu pastum agebat greges: atque, osculatus Chloen, adoratis Nymphis, ad mare descendit, se quasi abluturus: deinde per arenam prope littoris crepidinem incedebat, quaerens tria illa millia, quae profecto sine multo negotio habiturus erat. Quippe Delphin male olens, proiectus ibi et putrescens naribus eius incurrit, cuius putredine instar viae ducis

ἀπῆλθον. Quis non videt verbum compositum spectare ad τῇ νυκτί.

BODEN.

[2]) Πλησίον τῆς κυματώδους γῆς] *Prope fluctuosum littus.* *Aristoteles* in *problemat.* κυματωδίστερα γαῖα, terrae, siue littora fluctuosiora: sed forte hic legendum est κυματογῆς, vel κυματώγης. Est autem κυματωγὴ, littus, ad quod vndae feruntur atque franguntur, pro quo poetice συναύλους dicitur αἰγίαλος, atque ξυγμίν. Apud *Herodot.* in *Calliope.* κηρυκήιον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματώγης κάμενον, visum est caduceum in littore positum. *Lucian.* [καὶ] φοβερώτατον ποιεῖ τὸν κυματώγην.

ἀφελὼν, εὑρίσκει τὸ βαλάντιον ἀργυρίῳ μεστόν. τοῦτο ἀνελόμενος, καὶ εἰς τὴν πήραν ἐνθέμενος, οὐ πρόσθεν ἀπῆλθε, πρὶν τὰς νύμφας εὐφημῆσαι καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν. καίπερ γὰρ ἀπόλλος ὢν, ἤδη καὶ τὴν θάλασσαν ἐνόμιζε τῆς γῆς γλυκυτέραν, ὡς εἰς τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Χλόης συλλαμβάνουσαν.

ΚΕΦΑΛ. κά.

Εἰλημμένος δὲ τῶν τρισχιλίων, οὐκέτ' ἔμελεν· ἀλλ' ὡς πάντων ἀνθρώπων πλουσιώτατος, οὐ
p. 96. μόνον τῶν ἐκεῖ γεωργῶν, αὐτίκα ἐλθὼν παρὰ τὴν Χλόην, διηγεῖται τὸ ὄναρ· δείκνυσι τὸ βαλάντιον· κελεύει τὰς ἀγέλας φυλάττειν, ἕως τ' ἂν ἐπανέλθῃ· καὶ συντείνας, σοβεῖ[2]) παρὰ τὸν Δρύαντα. καὶ εὑρὼν πυρός τινας ἀλωνοτριβοῦντας[3]) μετὰ τῆς Νάπης, πάνυ θρασὺν ἐμβάλλει λόγον

γην. Alibi apud *Herodot.* ſcribitur κυματωγὴ, ὀξυτόνως· alibi vero κυματώγη, παροξυτόνως. Sed fortaſſe cum idem ſit vocabulum, et eadem ſignificatio, conſtanter etiam idem accentus videretur ſeruandus. Vel ſi codex eſt ſanus, haec accentus varietas eſt obſeruanda. MOLLVS.

N. et V. κυματωγῆς, al. V. κυματώδης γῆς. COLVMB.

[1]) V. Εἰλημμένος δὲ τῶν P. IDEM.

In antiquiſſimis δὲ abeſt. BODEN.

[2]) Σοβεῖ] Verbum σοβέω ſignificanter hic vſurpatur ab Auctore: quippe ſignificat *vado*, *curro*: obuios quosque ſummouendo. *Demoſthenes* in *Mid.* καὶ τρεῖς ἀκολούθους ἢ τέτταρας αὐτὸς ἔχων, διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβᾷ. Atque pediſſequos tres aut quatuor

ducis vsus, statim adiit, et, sublata alga, crumenam argenti plenam inuenit. Hac sublata, inque peram recondita, non ante discessit, quam Nymphas ipsumque collaudasset mare. Tametsi enim caprarius esset, iam tamen mare iucundius terra iudicabat, vtpote in nuptiis Chloes conciliandis sibi opem ferens.

CAPVT XXI.

Hic autem, acceptis tribus illis millibus, non amplius morabatur: at, veluti non modo illic agricolarum, sed omnium mortalium, ditissimus, statim ad Chloen venit, eique somnium enarrat: ostendit loculos: iubet illam rationem habere gregis, donec reuersus fuerit: citatoque gradu ad Dryantem fertur animose, quem cum inuenisset vna cum Napa granis in area excutiendis occupatum, magna cum

quatuor habens per forum proficiscitur, obuios quosque summouens: vbi interpres ait, τὸ σοβεῖν esse συνεχῶς κινήσεως τεκμήριον. *Hesych.* σοβῶν, τρέχων. *Suid.* σοβεῖν esse μετὰ σεμνότητος πρεσίναι, cum grauitate progredi, grauiter ac insolenter, et superbe incedere, quae omnia optime huic loco quadrant.

MVLLVS.

3) Ἀλωτριβῶντα] Est autem ἀλωτριβῶ iuxta *Suidam* ἐπὶ τῆς ἄλωνος διατρίβω, *in area versor, dego*, idem quod ἀλωνίζω. At hic significat *trituro, excutio in area grana*, compositum, ex ἄλων, area, et verbo τρίβω, tero, contero, tundo. Nam boues dicuntur Graecis τρίβειν, quando triturant: vt videre est apud *Hom.* Il. υ. vers. 195.

Digitized by Google

λόγον περὶ γάμου. Ἐμοὶ δὸς Χλόην γυναῖκα.4) ἐγὼ καὶ συρίζειν οἶδα καλῶς, καὶ κλᾶν ἀμπελον,5) καὶ φυτὰ κατορύσσειν· οἶδα καὶ γῆν ἀρῶν,6) καὶ λικμῆσαι πρὸς ἄνεμον·7) ἀγέλην δὲ ὅπως νέμω μάρτυς Χλόη· πεντήκοντα αἶγας παραλαβὼν, διπλασίονας πεποίηκα· ἔθρεψα καὶ τράγους μεγάλους 8) καὶ καλούς· πρότερον δὲ ἀλοτρίοις

Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους,
Τριβέμεναι περὶ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
Vt autem, quando quis subiunxit boues mares latifrondes,
Ad terendum hordeum album rotundo in area.

Quo sensu vsus est etiam verbo terere *Virg. Georg.* I.

Et medio tostas aestu terit area fruges.
IDEM.

4) Ἐμοὶ δὸς χλόην γυναῖκα] Ita Arsacomas apud *Lucian.* δός μοι, ὦ βασιλεῦ, τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν, γυναῖκα ἔχειν, collòca mihi, rex, filiam tuam Mazaeam.
IDEM.

5) Κλᾶν] Vel ex coniectura, vel, vt videtur, ex glossa, editor Nealmensis substituit in parenthesi κλαδᾶν, quod proprie de vitibus poni *Phrynichus* adfirmat: Κλαδᾶν ἀμπέλους φασὶ, ἀλλὰ μὴ κλαδεύειν. Sed constans omnium scriptura iubet magis, vt veterem tueamur, quam cogitemus de noua. Adhibetur autem et verbum κλᾶν, quod in textu retinuimus, de vitibus putandis, et ipsa putatio modo ἀμπελουργία, modo κλάσις ἀμπέλου vocatur, quod e *Theophrasto* apparet de *caussis plant.* L. III. c. 19. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τιλέων ἥδη πρῶτον μὲν καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις. Vnde κλάσις apud *Hesychium* notat ἀμπελουργόν, et κλασίριον ab *Aristophanis Interprete* exponitur τὸ δρέπανον ᾧ κλαδεύουσι καὶ ξύλα καὶ κλήματα ἐν τοῖς ἀμπέλοις. Temerarium igitur esset, illud κλᾶν ἄμπε-

cum fiducia de matrimonio infert sermonem talem: Da mihi vxorem Chloen. Ego noui canere egregie tibia, putare vitem, et stirpem infodere in terram. Noui etiam arare terram, frumentique reliquiae ad ventulum vanno excutere. Quomodo gregem pascam, testis est Chloe: quinquaginta acceptas capras duplicaui: educaui etiam ingentes atque formosos

ἄμπελον commutare in κλαδᾶν. BODEN.

6) Γῆν ἀρῶν] Hanc lectionem, quam codex Romanus dedit, praeferendam duxi vulgatae principum editionum, vbi γῆς ἀρᾶν legebatur. Non enim, nisi cum quarto casu, constructum hoc verbum legere me memini. IDEM.

V. γῆν P. COLVMB. et IVNGERM.

7) Λικμῶσαι πρὸς ἄνεμον] *Hom.* Iliad. ι. 499.

Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέῃ ἰερὰς κατ' ἀλωὰς,
Λυγρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνῃ ἰσαγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί.

Virgil. Georg. III.

Cum grauiter tunsis gemit area frugibus et cum Surgentem ad Zephyrum paleae iactantur inanes.

Euannare hoc dicit *Varro* de R. R. Lib. I. c. 52. His tritis (spicis) oportet e terra subiactari vallis, aut ventilabris, cum ventus spirat lenis. Ita fit, vt, quod leuissimum est in eo, atque appellatur acus, euannetur extra aream. IVNGERM.

8) Εὐθρίψαι καὶ τράγους μεγάλους] *Magnos enutrisi hircos*, videlicet, capellis admittendos; commendat suam industriam in re rustica Daphnis, non ignarus fortes, iuxta *Venusinum*, creari fortibus et bonis; ita et magnos magnis atque bonis. Quamobrem pastor ille apud *Maronem* monet prudenter primis ab annis maximam adhibendam esse curam

τρίοις 9) τὰς αἰγας ὑπεβάλλομεν.[10]) ἀλλὰ καὶ νέος εἰμὶ, καὶ γείτων ὑμῖν ἄμεμπτος· καί με ἔθρεψε αἰξ, ὡς Χλόην οἶς· τοσοῦτον δὲ τῶν ἄλλων κρατῶν, ἀδὲ δώροις ἡττηθήσομαι· ἐκεῖνοι δώσουσιν αἶγας καὶ πρόβατα, καὶ ζεῦγος ψωραλέων βοῶν,[11]) καὶ σῖτον μηδὲ ἀλεκτορίδας θρέψαι δυνάμενον· παρ' ἐμοῦ δὲ ὑμῖν τριχίλιαι,[12]) μόνον ἴσω τοῦτο μηδεὶς, μὴ Λάμων αὐτὸς οὑμὸς πατήρ. Αμα τε ἐδίδου, καὶ περιβαλὼν, κατεφίλει. p. 91.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Οἱ δὲ παρ' ἐλπίδα ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον,[1]) αὐτίκα τε δώσειν ὑπηγγέλλοντο τὴν Χλόην, καὶ

curam illis pullis, qui adseruandi sint ad admissuram equarum, quandoquidem ex parentibus optimis, existat soboles optima:

Tu modo quos in spem statuis submittere gentis.

MOLLVS.

9) Πρότερον ἀλλοτρίοις] Quasi dicat, olim alienis prae inopia bonorum hircorum, vti nos necessitas cogebat in admissura, at iam nostros ipsorum admittimus, vtpote robustos atque egregios. Est enim, vt *Columella* ait, vernaculum pecus peregrino longe vtilius. IDEM.

10) Τὰς αἶγας ὑπεβάλλομεν] *Capras submittebamus.* Recte proprieque: quippe capellae hircis submittuntur. *Theocr.* Idyll. 9.

Μόχθος βουσὶ ὑφέντες.

Vitulos bobus submittentes.

Quod *Homerus* ὑποχὼ θήλεια ἵππου. *Scholiast.* ὑποχὼ, ὑποβολὴ. Fuere tamen, qui versum hunc non caperent de admissura, sed furto. IDEM.

11) Ζεῦγος ψωραλέων βοῶν] *Par*

Digitized by Google

hircos, cum antea alienis noſtras ſubmitteremus capras. Iuuenis ſum etiam, vicinusque veſter, vitae inculpatae: quin me capra educauit, ſicuti Chloen ouis. Qui tamen alios ſuperans, nequaquam conferendis donis ſuccumbam. Dabunt illi capras oueſque, item par ſcabioſorum boum, nec non frumentum, ne gallinis quidem cibandis idoneum. A me offeruntur vobis tria haecce drachmarum millia, ſed cautio eſt, ne quis id reſciſcat, ne quidem ipſe Lamon meus parens. Et cum dicto dabat, amplexusque oſculabatur.

CAPVT XXII.

Hi tanta argenti conſpecta vi, omnem praeter ſpem, e veſtigio Chloen huic vxorem ſponde-

 bant,

Par ſcabre boum i. e. ſcabioſum. Scaber ψωρέλεος etc. V. *Gloſſ.* IVNGERM.

[12]) Παῤ ἐμοῦ δὶ αἱ τριχίλιαι] Ita habebat codex, pro eo legi παῤ ἐμοῦ ὧδ' ὑμῖν τριχίλιαι. MOLLVS.

V. ὧδε ὑμῖν τρισχ. P. COLVMB. et IVNGERM.

Editis omnibus ante Mollum aberat ὑμῖν. BODEN.

[1]) Ἰδέντες τοσοῦτον ἀργύριον, αὐτίκα τι δώσειν] Hic videre licet, quam numis omnia ſint facilia. Τὰ γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα κρατηθῆναι, τῷ χρυσῷ ῥᾳδίως καταπολεμῆσαι, inquit *Diod. Sicul.* Quae enim armis erant inuicta, facile auro expugnaueris. Timon ille μισάνθρωπος apud *Lucianum:* Νῦν, inquit, πείθομαί γε Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ ἂν καὶ παρθένος ἀνεπιτηδείοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο ἄτε καλὸν ἐραστὴν διὰ τῶν τίγυος καταῤῥέοντα. Nunc demum credo, vel Iouem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quae tandem

καὶ πέσειν ὑπηχνεῖτο Λάμωνα. Ἡ μὲν οὖν[2]) Νάπη μετὰ τῦ Δάφνιδος αὐτῦ μένουσα, περιήλαυνε τὰς[3]) βοῦς, καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάζετο τὸν τάχυν.[4]) ὁ δὲ Δρύας θησαυρίσας τὸ βαλάντιον ἔνθα

dem virgo non exporrecto sinu vsque adeo formosum amatorem excipiat per tegulas illapsum. Et non sua magis aetate, quam nostra, oraculi veridici vice fuit:

Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχε, καὶ πάντα κρατήσεις.

Argenteis pugna telis, et omnia vinces.

Plaut. Auro loquente, nihil pollet quaeuis oratio. Non sine Venere, vt omnia, *P. Arbiter:*

Quisquis habet numos, secura nauiget aura,
Fortunamque suo temperet arbitrio:
Iurem ducat Danaen, ipsumque licebit
Acrisium iubeat credere, quod Danaen
Carmina componat, declamet, concrepet omneis,
Et peragat causas, fitque Catone prior.
Inuictus consultus paret, non paret, habeto,
Atque esto quidquid Serius, aut Labeo.
Multa loquor: quidvis numis praesentibus opta,
Et veniet. Clausum possidet arca Iouem.

Vid. *Horat.* Lib. 2. Satyr.

Fit numis praesul, et abbas.

Quis enim posset resistere tot armatis? dixisse aliquis fertur, cum ad patrocinium causae non satis bonae antea denegatum, aliquot centenis aureis vngaricis regum effigie insignitis, se adduci passus fuisset. Vere itaque *Pindar. Pyth.* Od. 3.

Ἀλλὰ κέρδει καὶ σοφία δίδοται. Ἐτεμπε καὶ κακὸν ἀγάνορι μιᾷ χρυσὸς ἐν χειρὶ φανείς.

Verum lucro etiam sapientia irretitur.
Peruertit enim et illum ingenti mercede aurum in manibus apparens.

Quippe, vt Chremylus apud *Aristo-*

Digitized by Google

bant, idemque se Lamoni persuasuros pollicebantur. Napa igitur cum Daphnide ibidem manens, boues circumagebat, atque tribulis trituram conficiebat. Dryas, recondito marsupio, vbi monumen-

ta

Artstophanem in *Pluto*, vere dixit.

Απαντα τῷ πλυτεῖν γὰς ἔοθ' ὑπήκοα.

Pecuniae obediunt omnia. Hominibus veluti sanguis et anima est argentum, vt Graecorum quidam versiculus habet: eo qui destituitur, nec ipsum sibi parauit, is inter viuos mortuus obambulat.

MOLLVS.

2) Οὖν] V. Δὴ. P.

COLVMB.

3) Τὰς] V. τὰς P. et mox pro κατειργάσατο V. κατειργάζετο. P.

IDEM et IVNGERM.

4) Καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάσατο τὸν σάχυν] Pro τριβίοις, hic lege τριβόλοις. Est enim τρίβολος rusticum instrumentum, latine tribula et tribulum, dictum a terendo. Proprie vehiculum e tabula, lapidibus aut ferro asperata, quo frumenta a bobus iunctis ducto terebantur. *Plin.* libr. 18, 30. Messis tribulis in area exteritur. Huius facit et mentionem *Virg.* 1. *Georg.* vers. 164. Pro tribulis nostrates, et ferme vbique, hodie vtuntur flagellis. Videtur Dauid hoc instrumento vsus ad plectendos homines, cum Ammonitas iussit ferreis secari serris, cultrisque subiici, tribulisque ferreis proteri: ἔθηκαν, αὐτὰς ἐν πρίσι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομῶσι τοῖς σιδηροῖς.

MOLLVS.

Haesi hic, ὡς μῦς, φασὶ, γενόμενος πίσσης, nec sensum adsequi tam mihi in procliui fuit, quam imber est; quando pluit; sed mox me extricaui, et feliciter, ni fallor, quod tamen alios dicere malim. De tribula vel tribulo hic sermo. Quid enim alias boum circumactio hic faceret? Supra paullo dixit ἁλωνοτριβῶν. Tribula seu tribulum (v. et

ἔνθα ἀπέκειτο τὰ γνωρίσματα, ταχὺς παρὰ τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην ἐφέρετο, μέλλων παρ' αὐτῶν,

et *Nonium*, et *Isidor.* vlt. *Orig.* 14. *Varron.* de *ling. Lat.* L. 4. et L. 1. de *re rust.* c. 22. *Caton.* de *re rust.* c. 135. vt quidem *Turnebus* Notis ad *Varronem* agnoscit: *treblas scilicet Albae esse optimas:* sic enim tribulas a *Catone* vocari) vel ex *Virgil.* 1. Georg. et ipsius interpr. notum vehiculum, quo maturae fruges in area olim terebantur. *Columell.* L. 2. de *re rust.* c. 21. vbi tamen non tam probat boues: At si, ait, competit, vt in area teratur frumentum, nihil dubium est, quin equis melius, quam bubus, ea res conficiatur. At, si pauca iuga sunt, adiicere tribulam et traham possis, quae res vtraque culmos facillime comminuit. Et *Varro* de *re rust.* L. 1. c. 52. qui explicat: E spicis in aream excuti grana, quod fit apud alios iumentis iunctis ac tribulo, id fit e tabula lapidibus, aut ferro, exasperata, quae, impositio auriga, aut pondere grandi, trahitur iumentis iunctis, vt discutiat e spica grana. *Callimach. hymn. in Cer.* v. 20.

Κάλλιον, ὡς καλάμην τε καὶ ἱερὰ δράγματα πρῶτα
Ἀσαχέων ἀπίοψε, καὶ ἐν βόας ἧκε πατῆσαι,
Ἀνίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὸν ἐδιδάσκετο τέχνην.

Clarum ergo de tribula hic agi, et emendandum esse apud nostrum: τριβόλοις, quod vocabulum tamen apud vett. Graecos non temere ita reperias. Sane me adhuc vacillantem tantum non penitus confirmauit, sic rescribendum esse *Gloss. Graecol* quod: τρίβολος, Tribula, Triher. τρίβολος, ἄκανθα, sed quale monstrum *Triher?* Tacent ad eum locum Critici: nec ego meam curam facio. Videndum tamen an legi possit: *Traha*, vel *Trahea;* quoniam *Virgil. Columell.* adeo *tribula trahasque* soleant

ta repoſita habebat, citato gradu ad Lamonem Myrtalemque ferebatur, ab iis tanquam pararius, quod

leant coniungere. Lubet porro adiungere illa *Bellonii* an *Gillii* 1. *Obſeruat.* 64. de Epirotis ruſticis: Collecta meſſe, frumentum triturant; haud flagellis, vt apud nos, ſed bobus, quemadmodum per vniuerſam Graeciam, idque facientes, aſſeres Chalcedonio lapide munitos poſt ſe trahunt, vt ſtramina et paleas confringant. De bobus vero triturantibus videri poteſt et elegans locus *Aeliani* περὶ ζῴ. Lib. IV. c. 25. et ad haec ſtud *Heſiodi* ἔργ. β. δημήτερος ἱερὸν ἄκτὴν, *Moſchopulus* et *Proclus*.

IVNGERM.

Haec *Iungermani* coniectura omnino ſanando huic loco, qui mirum in modum eruditos torſit, ſufficeret, illa ſi tribula, quam deſcribit ac pluribus illuſtrat *Schoettgen* in *Antiquitatt. Triturae* §. X—XII. vbi et Tab. II. in icone vides, apud Graecos τρίβολος diceretur. Tale vehiculum, quo frumenta teruntur in area, vocatur θλιπτήριον, ſed τρίβολος ſaepius eſt ſpinae genus, vel pars freni lupati in ore coercendi equi, vel murex ferreus, a triquetra figura in militia ita dictus. Pro vehiculo ad triturandas fruges non niſi in lexicis ponitur, atque, vt nonnullis placet, noto illo loco 2 Sam. XII, 31. quem ſupra et *Mollius* attulit. Haec vero mihi nondum ſufficientia videntur, vt in textum illud τριβόλοις eleuem, vbi et legendum eſſet τριβόλῳ. Non enim probabile, pauperes illos plures vno in tenui area habuiſſe. Ne tamen et ipſe locum plane intactum relinquam, meam qualemcunque coniecturam adiiciam, miſſis aliorum hariolationibus. Legendum forte: καὶ τοῖς ΚΡΙΘΙΟΙΣ κατεργάζετο τὸν ἄχυν. Triturae modus deſcriptus erat verbis: περιέλαυνε τοὺς βοῦς, vnde videtur primus triturandi

αὐτῶν, τὸ πανότατον,5) μανθάνειν νυμφίον. Εὑρὼν δὲ καὶ κείνους κριθία μετρῶντας 6) ἃ πρὸ πολλοῦ λελικμημένα, ἀθύμως τε7) ἔχοντας ὅτι μικρᾶ δεῖν ὀλιγώτερα ἦν τῶν καταβληθέντων σπερμάτων, ἐπ' ἐκείνοις μὲν παρεμυθήσατο, καινὴν ὁμολογήσας αἰτίαν παντάχοῦ γεγονέναι· τὸν δὲ Δάφνιν ἠτεῖτο Χλόη, καὶ ἔλεγεν ὅτι πολλὰ ἄλλων διδόντων, ἐδὲν παρ' αὐτῶν λήψεται, μᾶλλον δέ τοι οἴκοθεν αὐτοῖς ἐπιδώσει· συντέτραπται γὰρ ἀλήλοις, καὶ τῷ νέ-
p 98. μεν συνῆπται Φιλίᾳ 8) ῥᾳδίως λυθῆναι μὴ δυναμένῃ· ἤδη δὲ καὶ ἡλικίαν ἔχειν ὡς καθεύδειν καὶ μετ' ἀλλήλων.

ΚΕΦΑΛ.

randi modus, quem *Schöttgen* § 9. explicat, esse intelligendus, nimirum is, qui *iumentis inactis* factus est. Nunc, qualia grana e spicis sint extrita, forte indicatur voce τοῖς κριθίοις, scilicet hordeacea, quia mox Dryas, ad Lamonem Myrtalenque delatus, dicitur εὑρὼν δὲ κἀκείνους ΚΡΙΘΙΑ μετρῶντας. Respicit τὸ κἀκείνους, ad praecedentia, docetque, Napen ante cum Dryante etiam, vt nunc Myrtalen ac Lamonem, κριθία excussisse. Quid ergo nunc planius? quid, obsecro, huic loco accommodatius? Restat vero nihilo minus dignus vindice nodus, quare pro sola coniectura vendito.

BODEN.

5) Τὸ πανότατον] Apud elegantissimum *Lucianum* saepe τὸ πανότατον per parenthesin enunciatur, sumiturque pro re valde insuetata: quodque *Budaeus* interpretatur: quod maxime mireris. Alii tamen: quod est absurdissimum. *Luc.* in *Nigrin.* Ἔνιοι μὲν γὰρ (τὸ πανότατον) ἔδη τοσῶν χολάζουσιν. Quibusdam enim (quod absurdissimum est, vel quod maxime mireris)

non

Digitized by Google

maxime mireris, ſponſum petiturus. Quos cum offendiſſet grana metientes, non ita pridem vanno repurgata, animosque deſpondentes, quod ferme pauciora eſſent, quam quae terrae mandaſſent, femina, propterea conſolatus eſt illos, vbique locorum communem hanc eſſe querimoniam, profeſſus. Et petebat Chloae Daphnidem, dicens, ſe ab aliis nihil quicquam, licet multa offerentibus, eſſe acceptum: quin potius illis de bonis ſuis quidpiam largiturum; paſcendoque conglutinatam illorum amicitiam, vt facile diuelli nequeat; iam illos ea eſſe aetate, vt tori conſortes eſſe queant.

CAPVT

non eſt aegrotandi otium. Paulo poſt, καὶ ὑπομιμήσκειν (τὸ κωμότατον). Atque ita commonefacere (quod maxime mireris). Item in *Timone*, καὶ τὸ κωμότατον, αὐτὰς ζηλοτυποῦντων. Quod eſt abſurdiſſimum, ſe ipſos zelotypia proſequuntur. Alii legunt pro τὸ κωμότατον, τὸν κωμότατον, h. e. nouiſſimum ſponſum. Sed non muto. MOLLVS.

6) Κριθία μιτρῶντες] Lege κριτίδια μιτρῶντες. *Athenaeus* κριτίδια καὶ πυρὸς ὀλίγους διαμιτρῶν. IDEM.

Libri et analogia firmant κρίθια. Quibus autem neglectis legendum fuiſſet κριθίδια. Sic *Athenaeus* L. V. *Deipnoſ.* BODEN.

7) Τε] Non male *Iungermanus*: δὲ praetulit. IDEM.

8) Συντίτρωτται γὰρ ἀλλήλοις κἂν τῷ νέμειν] Lege συντετράφθαι etc. item συνῆφθαι φιλίᾳ. Simul enim educatos eos, et inter paſcendum ita amicitia coniunctos eſſe. MOLLVS. ex IVNGERM.

Φιλίᾳ dandi caſu, quemadmodum erat et in noſtro, quam vocem nos coniectura ducti emendauimus. Al. V. ha-

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

Ο μὲν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω ἔλεγεν, οἷα τοῦ πεῖσαι ἆθλον ἔχων τὰς τριχιλίας. Ο δὲ Λάμων ἔτι μήτε πενίαν προβάλλεσθαι δυνάμενος· αὐτοὶ γὰρ ἐχ ὑπερηφάνων· μήτε ἡλικίαν Δάφνιδος· ἤδη γὰρ μειράκιον ἦν. Τὸ μὲν ἀληθὲς, ἀδ' ὅλως [1]) ἐξηγόρευσεν, ὅτι κρεῖττων ἐστὶ τοιούτῳ γάμῳ· χρόνον δὲ σιωπήσας ὀλίγον, ἔτως ἀπεκρίνατο· "Δίκαια ποιεῖτε τὸς γείτονας προτιμῶντες [2]) τῶν ξένων, καὶ πενίας ἀγαθῆς πλῆτον μὴ νομίζοντες κρείττονα. ὁ Πὰν ὑμᾶς ἀντὶ τῶνδε, καὶ αἱ Νύμφαι φιλήσειαν· ἐγω δὲ σπεύδω μὲν καὶ αὐτὸς τὸν γάμον, [3]) καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην ἡμιγέρων τε ὢν ἤδη, καὶ χειρὸς εἰς τὰ ἔργα δεόμενος περιττοτέρας, ὡς μὴ [4]) καὶ τὸν ὑμέτερον οἶκον φίλον προσλαβεῖν· ἀγαθόν τι μέγα· περιαπόδασος δὲ καὶ

V. habet φιλία, vt excusus. COLVMB.

[1]) Ολως] Ex codice Romano. Displicet lectio Commelinianae et Iungerm. ὡς. BODEN.

V. Ουδ' ὅλως, P. COLVMB.

[2]) Τὸς γείτονας προτιμῶντες] Quanti omni aeuo vicinos fecerit antiquitas, vel suo exemplo declarat Themistocles, qui, distracturus fundum, iussit et illum proclamari a praecone, etiam vicinum illum habere bonum. Ideo vult etiam *Hesiodus* vicinum ante omnes ad coenam vocandum, cum inquit:

Τὸν δὲ μάλισα καλᾶν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει.

Hunc autem in primis voca, qui prope te habitat.

Et paulo post:

Εμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλῦ.

Nactus

CAPVT XXIII.

Haec et id genus plura dicebat, vtpote persuadendi tria illa drachmarum millia sibi praemium habens. Lamon amplius neque paupertatem praetendere volens; non enim illi sua superbe efferebant: neque aetatem Daphnidis; iam enim adolescens erat. Reuera, non enunciauit omnino palam, illum nuptiis talibus praestantiorem esse, cumque pauliſper tacuisset, ita respondit: Aequum facitis, qui extraneis vicinos praefertis, neque paupertate honesta praestantiores diuitias existimatis. Pan et pro iis Nymphae vos suo dignentur amore. Egomet ipse propero nuptias: quippe mentis non satis forem compos, si iam semisenex, maiorisque auxilii ad opera obeunda indigus, vestram domum mihi minus conciliem; magnum quiddam hoc bonum, magnoque, quae

Nactus est bonum, quicunque nactus est vicinum bonum. Idem.

Τὴν δὲ μάλιστα γαμῶν, ἥτις οἴδεν ἐγγύθι ναίει.

Eam vero potissimum ducito, quae te prope habitat. De vicinorum amore et veneratione, est etiam apud *Herodot.* Locus huc faciens, vbi de Persarum moribus agens, ita ait: In pretio habent vicinissimos: deinde proximos: et sic ordine procedendo honorant alios. Caeterum qui longissime distant habitando, eos minime in aliquo habent honore. MOLLVS.

3) Σπεύδω τὸν γάμον] *Propero nuptias.* Hoc est, *vrgeo.* Eodem modo *Homer.* Od. τ.

Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.

Hi autem nuptias festinant, ego autem dolos cogito. *Tacitus*, imitatus Graecos, *deditio-*

Digitized by Google

καὶ Χλόη·5) καλὴ καὶ ὡραία κόρη καὶ πάντα ἀγαθή· δοῦλος δὲ ὢν, ἀδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος·6)
p. 99. ἀλλὰ δεῖ τὸν δεσπότην μανθάνοντα ταῦτα συγχωρεῖν. Φέρε ἂν ἀναβαλώμεθα7) τὸν γάμον εἰς τὸ μετόπωρον. ἀφίξεσθαι τότε λέγουσιν αὐτὸν οἱ παραγινόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἐξ ἄξεως· τότε ἔσονται ἀνὴρ καὶ γυνή· νῦν δὲ φιλέτωσαν ἀλλήλους ἀδελφοί.8) ἴθι μόνον, ὦ Δρύα, τοσοῦτον· σπεύδεις περὶ μειράκιον9) κρεῖττον ἡμῶν." Ὁ μὲν ταῦτα εἰπών, ἐφίλησέ τε αὐτὸν, καὶ ὤρεξε ποτὸν10) ἤδη μεσημβρίας ἀκμαζούσης, καὶ προὔπεμψε μέχρι τινὸς φιλοφρονούμενος πάντα.

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

Ὁ δὲ Δρύας ὁ παρέργως ἀκούσας τὸν ὕστερον λόγον τῷ Λάμωνος, ἐφρόντιζε βαδίζων καθ' αὐτὸν,

deditionem properat, dixit. IDEM.

4) Ὡς μὴ] *ἴσ.* ὡς μή. IVNGERM.

5) Περισπώμενος δὲ καὶ Χλόη] Verti, *magnoque quae affectetur ſtudio digna.* Vel quae a multis ambitur, vt apud *Lucian.* in *dial. meretr.* περισπώμενοι εἰσιν αἱ ἑταῖραι, magno ſtudio ambiuntur meretrices. MOLLVS.

6) Δοῦλος δὲ ὢν, ἀδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος] *Seruus cum ſim, nihil habeo, quod meum eſt.* Loquitur ille ſecundum ius Romanum, quo ſeruus, cum ſit ipſemet in poteſtate domini, nihil ſuum habet, §. 3. *Inſt. per quas perſ. nobis acquir.* Omne enim, quod per ſeruos acquiritur, id dominis acquiri, certi iuris eſt §. 1. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris. IDEM.

7) Ανα-

quae affectetur, ſtudio digna Chloe: honeſta atque formoſa puella, omnibus dotibus ornata; verum ſeruus cum ſim, nihilque quod meum eſt, habeam: ſed oporteat herum, cauſſa cognita, haec permittere. Age, nuptias igitur in autumnum differamus. Tunc temporis venturum eſſe, qui ex vrbe ad nos venerunt, dicunt: erunt tunc vxor et maritus: nunc fraterno ſeſe inuicem proſequantur amore. Tantum, o Drya, ſolum velim ſcias; ſtudium et operam nauas iuueni nobis longe potiori. His dictis, oſculum illi dedit, potumque praebuit, ſole iam vltra altitudinem mediae lucis producto, deduxitque aliquandiu omni humanitatis officio illum proſecutus.

CAPVT XXIV.

Dryas non oſcitanter poſtromo hoc ſermone Lamonis audito, inter vias ſecum cogitare coepit,

7) Ἀναβαλλόμιδα] Codex habebat ἀναβαλλόμιδα. IDEM.

8) Ἀδελφοὶ] Subaudias ὡς. *Ariſtophanes* in *Pluto*. v. 295. — τράγοι δ' ἀκρατιῶδες, *tamquam hirci laſciuite*, ad quem locum notat interpres: λάκκοι τὸ ὡς, ὡς τράγοι. Neque aliter *Ioſephus* Antiqu. L. XII. c. 7. ἠφανίζετο δὲ, ὥστε βίβλοις ἐγχωρεῖν ἱερὰ καὶ νόμος· καὶ παρ' οἷς ἐγχωρεῖται, καὶ ἔστι κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Qui paginas diuinas ſecum habebant, non mali erant, ſed tamquam mali peribant malo. Vid. *Lamb. Bos. Ellipſ.* p. 56. BODEN.

9) Σπεύδως περὶ μεράκιον] Nota verbum σπεύδω cum praepoſitione περὶ poni pro σπουδάζω. *Heſych.* σπεύδων, σπουδάζων, ἐπιχῶν. *Dion. Halicarn.* libr. *antiq.* ἀφίνω τε ἀπὸ

αὐτὸν, ὅστις ὁ Δάφνις; Ετράφη μὲν ὑπὸ αἰγὸς ὡς κηδομένων θεῶν· ἔστι δὲ καλὸς καὶ ἀδὲν ἐοικὼς σιμῷ γέροντι [1]) καὶ μαδώσῃ γυναικί. [2]) εὑπόρησε δὲ καὶ τριχιλίων, ὅσον [3]) ἀδὲ ἀχεράδων εἰκὸς ἔχειν αἰπόλον. ἆρα καὶ τοῦτον ἐξέθηκέ τις ὡς Χλόην; ἆρα καὶ τοῦτον εὗρε Λάμων, ὡς ἐκείνην ἐγώ; ἆρα καὶ γνωρίσματα ὅμοια παρέκειτο τοῖς εὑρεθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ; ἐὰν ταῦτα ᾖτος, ὦ δέσποτα Παὶν, καὶ νύμ-
p. 100. φαι φίλαι, τάχα ἕτος [4]) τὰς ἰδίας εὑρὼν, εὑρήσει τι καὶ τῶν Χλόης ἀποῤῥήτων.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Τοιαῦτα μὲν πρὸς αὐτὸν ἐφρόντιζε, καὶ ὠνειρο-πόλει μέχρι τῆς ἅλω. Ελθὼν δὲ ἐκεῖ, καὶ τὸν Δάφνιν μετέωρον πρὸς τὴν ἀκοὴν καταλαβὼν, ἀνερῥωσέ τε γαμβρὸν προσαγορεύσας, καὶ τῷ μετοπώρῳ τὰς γάμους θήσειν ἐπαγγέλλεται· δεξιάν τε ἔδωκεν, [1]) ὡς ἀδενὸς ἐσομένης, ὅτι μὴ Δάφνιδος, Χλόης.

διὰ τὴν χώραν σπιθὰν εἶναι, pro σπιδάζων ὤν.

MOLLVS.

10) Ποτὸν] Alii πότον. Tempus adiectum, quo compotationes instituebantur, suadere videtur, potius πότον, quam ποτὸν legendum esse. Ποτὸν est potus, restinguendae siti datus, sed πότος conuiuium. At verbum ἐρίγω fauet edito ποτὸν.

BODEN.

1) Σιμῷ γέροντι] Lamonem intelligit, vt recte notat interpres Teutonicus.

IDEM.

2) Μαδώσῃ γυναικί] Μαδάω, sum μαδὸς, siue μαδαρὸς, sum laeuis et depilis. In qua significatione vsus est *Aristoph.* in *Pluto.* v. 266. Πριαμεύειν, ξυκᾶντα, συφὸν, ἄθλιον, ξυνὸν, μαδῶντα, πωδὸν. *Senem, squalidum, gibbo-*

Digitized by Google

pit, quisnam hic Daphnis? Educatus a capra est, non sine cura Numinum. Scitus est, longe dissimilis simo seni, aut mulieri depili. Ter mille drachmae illi suppetunt, quot piraſtra non est verisimile habere caprarium. Num quis hunc exposuit aeque ac Chloen? An non Lamon hunc, vt ego inueni illam? Nonne monumenta adiuncta erant similia iis, quae a me sunt inuenta? Quod si haec ita sese habeant, Domine Pan, caraeque Nymphae, hicce suis inuentis propinquis, forsan et de Chloes aliquid reperiet secretis.

CAPVT XXV.

Talia animo voluebat suo, somniabatque vsque dum veniret ad aream. Quo progressus, Daphnidem arrectum et ad audiendum attentum nactus, refocillauit, generum suum appellando, autumnoque se confecturum nuptias, dataque dextra, Chloen nullius, praeterquam Daphnidis futuram, pro-

gibbosum, *aerumnosum*, *rugosum*, *caluum*, *edentulum*. Hic Scholiast. μαδῶντα ἀντὶ τοῦ κόμην μὴ ἔχοντα. Vel pro putrida hic sumitur anicula. MOLLVS.

3) Ὅσον νῦν ἀχράδων] In editis fuit ὅσων. Ego vero coniecturam Iungermani valde probabilem substitui. BODEN.

Lege ὅσον. IVNGERM. et MOLLVS.

4) Οὗτος] Ante Mollum dederant omnes ὅτως. Sed e codice Romano melius editur pronomen. BODEN.

V. ὅτος. P. COLVMB.

1) Δεξιάν τε ἔδωκεν] *Et dedit illi dextram.* Dextra symbolum amoris erat. Propterea Pythagoras ad.

Digitized by Google

Χλόης. Θᾶττον ἓν νοήματος [2]) μηδὲν πιὼν μηδὲ φαγὼν, παρὰ τὴν Χλόην κατέδραμε. καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἀμέλγουσαν καὶ τυροποιοῦσαν, τόν τε γάμον εὐηγγελίζετο, καὶ ὡς γυναῖκα λοιπὸν μὴ λανθάνων κατεφίλει, καὶ ἐκοινώνει τῷ πόνῳ· ἤμελγε μὲν εἰς γαυλὸς τὸ γάλα· ἐνεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τὸς τυρούς·[3]) προσέβαλλε ταῖς μητράσιν ἄρνας καὶ τοὺς ἐρίφους.

ΚΕΦΑΛ. κς'.

Καλῶς δὲ ἐχόντων τούτων, ἀπελύσαντο, ἐνέφαγον, ἔπιον, περιήεσαν ζητοῦντες ὁπώραν ἀκμάζουσαν· ἦν δὲ ἀφθονία πολλὴ διὰ τὸ τῆς ὥρας πάμφορον· πολλαὶ μὲν ἀχράδες,[1]) πολλαὶ δὲ ὄχναι, πολλαὶ

monens non quoslibet in amicitiam esse admittendos, dicebat: μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν, dextram non cuiuis esse iniiciendam, siue porrigendam. *Euripid. Iphigen.* in *Aul.* ἀδελφὸν δὸς δεξιᾶς σῆς θίγειν, *frater da contingere dextram tuam.* Cum primis autem, quia dextra fidei sacra, in fide porrigebatur, pactaque dextra data et olim, et etiamnum firmari solent. Interpres *Aristoph.* in *nub.* ad verba: τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιὰν, *dextram manum porrige*, sic ait: ἔθος ἦν ἐπὶ πίστει, καὶ συνθήκαις βεβαίαις τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλοις, moris erat in fide pactisque firmis dexteras mutuo dare, *Cic. Philipp.* 2. Dextrae, quae fidei testes esse solent. *Tacit. Ann.* 2. pro fide renouari, dixit, renouari dextras.

MOLLVS.

[2]) Θᾶττον νοήματος] *Cogitatione citius, celerius opinione, dicto citius*, vt dici solet. Eadem dicendi forma vtitur *Hom. Odyss.* ν. v. 36.

τῶν

promittit. Cogitato itaque citius, impotus et impransus ad Chloen decurrit: quam cum offendisset mulgentem, caseumque compingentem, laetum hoc de matrimonio apportat nuncium, atque desinceps illam non clam, sed vt vxorem deosculabatur, inque communionem laboris veniebat: mulgebat lac in mulctrale: inserebat fiscellis caseos: matribus agnos hoedosque admouebat.

CAPVT XXVI.

Rebus hisce bene se habentibus, aqua se abluere, edere, bibere. Circumibant quaesitum matura poma: erat quidem magna copia, quia omnium ferax haec anni tempestas erat: multa pira erant syl-

uestria,

Τῶν νῆες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα.

Horum uaues veloces, velut penna, atque cogitatio. qua nihil citius. *Eustath.* ad haec: ὁ Θάλης (leg. Θαλῆς BOD.) ἐπὶ ταχύτητος ἔνδειξις. Hinc Thales apud *Laertium:* τάχιστον ὁ νοῦς, nil citius cogitatione. IDEM.

Columbanius, qui eadem notauerat, in *Homeri* loco legerat: ὥστε νόημα. BODEN.

caseis, aliaque solent τίρεσθαι, id est, siccari. Vel fiscella, aut calathus, in quo caseis suspensi solent exsiccari. *Eustath.* ταρσοὶ δὲ καλαθίσκοι, ἐν οἷς τυροκομοῦσι, πλεκθέντες ἔτι, παρὰ τὸ τέρσαι, τὸ ξηρᾶναι, ἐν οἷς τερσαίνονται οἱ τυροί. Vbi addit, Homerum hosce ταρσοὺς vocare πλεκτοὺς καλάμους, *nexos e vimine quales.* ταρσοὶ, inquit *Suidas*, ἀττικῶς, τὰ ἐκ χοίνης πλέγματα. MOLLVS.

3) Ἐπικύρτου δὲ ταρσοῖς τοὺς τυροὺς] Ταρσοὶ, et att. ταρσοὶ, crates, super qua

1) Πολλαὶ μὲν ἀχράδες] *Theocrit.* Θαλυσ. (VII. 144) Πάντ'

πολλὰ δὲ μῆλα, τὰ μὲν ἤδη πεπτωκότα κάτω· τὰ
p. 101. δὲ ἔτι ἐπὶ τῶν φυτῶν· τὰ ἐπὶ γῆς, εὐωδέστερα· τὰ
ἐπὶ τῶν κλάδων, εὐανθέστερα· τὰ μὲν, οἷον οἶνος ἀπῶ-
ζε· τὰ δὲ οἷον χρυσὸς ἀπέλαμπε· μία μηλέα τετρύ-
γητο, καὶ ὅτε καρπὸν εἶχεν, ὅτε φύλλον, γυμνοὶ πάν-
τες ἦσαν οἱ κλάδοι. καὶ ἓν μῆλον ἐπέθετο ἐν
αὐτοῖς ἄκροις ἀκρότατον· μέγα καὶ καλὸν,[2]) καὶ
τῶν πολλῶν τὴν εὐωδίαν ἐνίκα μόνον. ἔδεισεν ὁ
τρυγῶν ἀνελθεῖν· ἠμέλησε καθελεῖν· τάχα δὲ
καὶ ἐφύλαττε τὸ καλὸν μῆλον ἐρωτικῷ ποιμένι.
τοῦτο τὸ μῆλον ὡς εἶδεν ὁ Δάφνις, ὥρμα τρυγᾶν
ἀνελθών, καὶ Χλόης κωλυούσης[3]) ἠμέλησεν. ἡ
μὲν ἀμεληθεῖσα, ὁρμηθεῖσα πρὸς τὰς ἀγέλας
ἀπῆλθε· Δάφνις δὲ ἀναδραμὼν, ἐξίκετο τρυγῆ-
σαι, καὶ κομίσαι[4]) δῶρον Χλόῃ, καὶ λόγον τοιόν-
δε εἶπεν ὠργισμένῃ.

ΚΕΦΑΛ. κζ'.

Ὦ παρθένε, τοῦτο τὸ μῆλον ἔφυσαν ὧραι κα-
λαὶ, καὶ φυτὸν καλὸν ἔθρεψε, πεπαίνοντ-
τος ἡλίῳ, καὶ ἐτήρησεν ἡ τύχη. καὶ σὺκ ἔμελ-
λον αὐτὸ καταλιπεῖν ὀφθαλμοὺς ἔχων, ἵνα πέσῃ[1])
χαμαὶ,

Πάντ' ὤσδειν θέριος μάλα πίονος, ὤσδε δ' ὀπώρης.
Ὀχναι μὲν πὰρ ποσσὶ, παρὰ πλευρῇσι δὲ μᾶλα
Δαψιλέως ὤμμιν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐπέχυντο
Ὀρπακες βρασύλοισι κατωβρέθοντες ἔρασδε.
IVNGERM.

[2]) Μέγα καὶ καλὸν] Mali dicuntur Graecis ἀγλαόκαρποι, id est, τὰς ἀγλαὰς καρπὰς φέροντες, splendidos et specio-

veſtria, multa hortenſia, multa mala, quorum alia humi deciderant; alia adhuc arboribus adhaerebant. Sed, quae humi iacebant, fragrantiora; quae de ramis pendebant, venuſtiora erant. Nonnulla veluti vinum redolebant: quaedam aurum ſplendore referebant. Vnius mali foetus omnino decerpti erant, adeo vt neque haberet frondem, ramis omnibus nudis: ſed malum vnicum, in ipſo vertice ſupremum haerebat, magnum ac ſpecioſum, multa ſolum alia ſua fragrantia vincens. Qui vindemiabat, altius euadere veritus, indecerptum reliquerat. Forſan eximium hocce malum paſtori alicui in amorem propenſo reſeruabat. Vt malum hoc vidit Daphnis, enixus decerpere geſtiebat, atque Chloen impedientem neglectui habuit. Illa ſpreta, citato gradu ad greges abiit. Daphnis curriculo reuerſus, decerpto ac allato dono, aduenit, atque Chloae talia verba iratae dixit.

CAPVT XXVII.

Mea virgo, pulchrae ſolis filiae, anni vices, hocce malum peperere, quod ſpecioſa arbos, maturante ſole, enutriuit, fortuna ſeruauit, quod

ſpecioſos fructus ferentes. MOLLVS.

3) V. Καλυπτας. P. COLVMB. et IVNGERM.

Primus intulit in textum Mollus, quod in antiquioribus legebatur καμπτας. Transtulerat tamen *Iungermanus: vetantem*, quicum et fecit Teuto. BODEN.

4) Εξικετο τεγγῆσαι, καὶ κομίσαι] Praeſtat τεγγήσας καὶ κομίσας. MOLLVS.

7) Iva

χαμαὶ, καὶ ἡ ποίμνιον αὐτὸ πατήσῃ νεμόμενον,
p. 102. ἢ ἑρπετὸν φαρμάξῃ συρόμενον, ἢ χρόνος δαπανήσῃ κείμενον, βλεπόμενον, ἐπαινέμενον.[2] τοῦτο Ἀφροδίτη κάλλος ἔλαβεν ἆθλον·[3] τοῦτό ἐγώ σοι δίδωμι νικητήριον. ὁμοίως ἔχομεν τὰς σὰς μάρτυρας, ἐκεῖνος ἦν ποιμήν· αἰπόλος ἐγώ. Ταῦτα εἰπὼν ἐντίθησι τοῖς κόλποις. ἡ δὲ ἐγγὺς γενόμενον κατεφίλησεν. ὥστε ὁ Δάφνις ἀμετέγνω τολμήσας ἀνελθεῖν εἰς τοσοῦτον ὕψος· ἐλάβε γὰρ κρεῖττον καὶ χρυσοῦ μῆλα φίλημα.

ΛΟΓΓΟΥ

[1]) Ἵνα πίσῃ] Lege ἵνα μὴ πίσῃ. MOLLVS.

[2]) Ἐπαινέμενον] Latere mendam hic arbitror: et emendandum itaque forte: πεπαινόμενον pro illo ἐπαινέμενον. Πεπαινόμενον respicit ad illud ἢ χρόνος δαπανήσῃ, et hoc sequutus sum in interpretatione. IVNGERM.

[3]) Τοῦτο Ἀφροδίτη κάλλος ἔλαβεν ἆθλον] Apud *Ouid. Metamorph.* 15. in hunc modum Venus fatur.

Praemia nulla peto tanto pro munere victrix,
Si fero iudicio flaua metalla tuo.
Vix ea dicta dedit: Paphiae Paris aurea mala
Porrigit: at victas iudicat ille duas.
Hic Venus et victrix, fuluoque superba metallo,
Exiliens praefert capta trophaea manu.

Certo certius est, nostrum hunc ad hocce Paridis iudicium hic allusisse, cui in mandatis a Ioue datum fuerat, vt Dearum formosissimae, formae indicium et praemium, malum illud aureum addiceret.

Adspice tres diuas, et quae pulcherrima forma
Exti-

Digitized by Google

non potui, cum oculos habeam, intactum relinquere, mihi visum ac laudatum, ne delapsum, vel grex inter pascendum conculcet, aut serpens, dum prorepit, suo veneno inficiat, aut tempus consumat. Hoc Venus suae in certamine formae praemium tulit. Idem tibi hocce praemium do. Simili modo tuos habemus testes: ille opilio erat, caprarius ego. His dictis in illius gremium illud deponit. At illa propius accedentem exosculata fuit. Quare non poenituit Daphnidem, ausum in tantam fuisse altitudinem eniti; quippe osculum aureo malo praestantius accepit.

Extiterit, pomum quod capis, illa ferat. Quam plurimi ex veteribus huius meminere iudicii. *Homerus* attigit Il. ω. vbi expresse ait, Iunonem et Palladem ingens concepisse odium in omnem Priami progeniem, ob Alexandri iudicium. Eius mentionem facit *Euripides* in *Troad. Lycophron* in *Cassandra. Virgilius* meminit libr. 1. *Aeneid. Ouid.* multis locis. Recentiores ferme omnes hancce decantarunt fabulam. Apud *Apuleium* Metamorph. 10. Non tantum iudicium hoc verbis plurimis laborioſe describitur; sed et operose magnoque apparatu publice exhibetur, a carceribus ad metam, haud secus atque in theatro. Cui praeter scenae spectaculum nihil cedit. *Lucianus* in dialogo, quem Θεῶν κρίσις inscripsit. *Coluthus* in *raptu Helenae.* At omnes vnam ac eandem illi agunt, luduntque fabulam.

MOLLVS.

4) Νικητήριον] Quemadmodum ἆθλον non semper denotat praemium certaminis, quod videlicet victori datur, sed pro cuiusuis rei prae-

p. 103.

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α'.

Ηκων δέ τις ἐκ τῆς Μιτυλήνης ὁμόδελος τῷ Λάμωνος, ἤγγειλεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τῆ τρυγητῆ ὁ δεσπότης ἀφίξεται, μαθησόμενος μήτι τὰς ἀγρὰς [1]) ὁ τῶν Μηθυμναίων ἔσπλους ἐλυμήνατο. ἤδη ἦν τῆ θέρους ἀκμαίοντος, καὶ τῆ μετοπώρη
p. 104. πρωτοίοντος, [2]) παρεσκεύαζεν αὐτῷ τὴν καταγωγὴν ὁ Λάμων εἰς πᾶσαν θέας ἡδονήν· πηγὰς ἐξεκάθαιρεν, ὡς ὕδωρ καθαρὸν ἔχοιεν· τὸν κόπρον ἐξεφόρει τῆς αὐλῆς, ὡς ἀπόζουσα μὴ διοχλοίη·*) τὸν παρά-

praemio: ita et νικητήριον. *Dionyſ. Hal.* libr. I. antiq. τὸ δὲ νικητήριον ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὸν νεὼν λαμβάνει, in quo praemium accipit, qui primus in templum peruenerit. IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. Lib. II. c. 41. vbi νικητήριον in potando adeptus narratur Promachus, et Clio, quia non ſolum cum feminis, ſed etiam cum viris, potando certauerat, ἄπαχιστον tuliſſe νικητήριον. BODEN.

[1]) Μήτι τὰς ἀγρὰς] Ita recenſui ad veteres editiones.

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER QVARTVS

CAPVT I.

Cum Lamonis conseruus quidam Mitylena adueniens, herum paulo ante vindemiam aduenturum nunciasset, cogniturum num quod damnum appulsus ille Methymnaeorum agris intulisset. Iam igitur aestate exacta, ineunteque autumno, suam illi mansionem aspectu iucundissimam praeparabat Lamon: fontes expurgabat, quo limpidam habeant aquam: fimum ex caula egerebat, ne suo foetore vllam creet molestiam: hortum magna

nes. Mollus de suo dederat: *μίτι ἐκ ἀγρῶς.*

BODEN.

[2]) *Τῷ μιτοπώρῳ προσιόντος*] Plerumque *μιτόπωρον*, significat, vt vox ipsa etiam innuit, illud tempus, quod est post autumnum, vel potius senescentem autumnum, et in hyemem inclinantem: at hic idem cum *ὀπώρα*, adeo, vt praepositio *μετὰ* vacet. Sic etiam apud *Athen.* *μιτοπώρινα ὕδατα*, autumnales aquae dicuntur, pro *ὀπωρινά.*

MOLLVS.

*) *Ἀνχλοῖν*] In Commel. et

παράδεισον ἐθεράπευεν,[3]) ὡς ὠφθείη καλός· ἦν δὲ ὁ παράδεισος[4]) πάγκαλόν τι χρῆμα,[5]) καὶ κατὰ τὰς βασιλικὰς, ἐκτέτατο μὲν εἰς σταδίων μῆκος, ἐπέκειτο δὲ ἐν χώρῳ μετεώρῳ, τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων[6]) τεσσάρων. εἴπασεν ἄν τις αὐτὸν πεδίῳ μακρῷ· εἶχε δὲ πάντα δένδρα, μηλέας, μυρσίνας, ὄχνας, καὶ ῥοιὰς, καὶ συκῆν, καὶ ἐλαίας· ἑτέρω-

et Iungerm. vitiose legitur διώχλει. BODEN.

3) Εθεράπευεν] Colebat, excolebat. In alia significatione, quam frequenter sumitur, non pro obsequium praesto; sed vt apud *Xenoph.* θεραπεύειν τὴν γῆν. Et vt *Gregorius* ait, φυτὸν θεραπεύει φυτουργός. Nisi malis exponere hic, instaurabat. In hac significatione hoc verbo vsus est *Diod. Siculus* libr. 12. fol. 304. τριήρεις ἐναυπηγεῖτο, τὰς δὲ πεπονημένας ἐθεράπευον. Triremes fabricabantur, alias tantum non fractas instaurabant. MOLLVS.

4) Ο παράδεισος] De hac voce supra dictum. *Achill. Tat.* libr. I. cap. 15. Ο δὲ παράδεισος ἄλσος ἦν, μίγμα τι χρῆμα πρὸς ὀφθαλμῶν ἡδονήν. Nemus illic erat aspectu iucundissimo. IDEM.

5) Πάγκαλόν τι χρῆμα] Frequenter, nec minus elegantiores ita loquuntur Graeci, ad rei alicuius elegantiam, aut praestantiam significandam: quando videlicet, non tam rem, quam quidem rei, de qua verba faciunt, magnitudinem, aut pulchritudinem inusitatam, atque admirandam expressam volunt, *Xenoph.* Ο δὲ ἀκοντίσας καταβάλλει ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. Eximiae pulchritudinis atque magnitudinis ceruum prosternit. Nonnunquam additur genitiuus rei, de qua agitur. *Herodot.* μίγα συὸς χρῆμα. *Lucian.* in *Herodot.* καὶ ἡ ἐξέμη κάθηται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένε.

Atque

diligentia excolebat, vt amoenus appareat. Hortus hic erat admirandae amoenitatis, ſtupendaeque magnitudinis: quippe in morem regalium hortorum, ſitus loco in ſublimi, centum et viginti quinque paſſus in longitudinem, in latitudinem quatuor iugera patebat: vt quis iure ipſum campo per planum porrecto contulerit. Omnis hic generis continebat arbores:

Atque ſedet Rhoxane admodum formoſa virgo. IDEM.

6) Τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων] Πλέθρον, iugerum, quaſi πόλεθρον, ἀπὸ τῦ πολῶν, a vertendo dictum. (Alii cum Dammio V. C. deriuant a πίλνω, *impleo, obtineo*. Non enim πόλεθρον, ſed πέλεθρον ab *Homero* dicitur. BOD.) Eſtque tantum agri, quantum iugo boum vno die arare poſſis, vt *Plinius* tradit. *Budaeus* libr. I. de *aſſe*, iugerum eſſe dicit pedum duo de triginta, et octingentorum. (Emenda: duodetriginta pedum quadratorum millium et octingentorum pedum. BOD.) *Suidas* dicit: πλέθρον, τὸ τῦ σταδίε ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξά. Iugerum eſt ſtadii ſexta pars, quae eſt cubitorum 68. ſeu centum pedum. ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ'. Iugerum autem continet centum pedes, vt poſtea ſcribit. IDEM.

Videtur etiam hic locus *Suidae* ſuſpectus, quoniam *Euſtathius* ad *Iliad.* E. μέτρον γῆς πηχῶν ξσ'. διμοίρε et ad *Iliad.* Φ. 407. διάστημα ποδῶν ἑκατὸν, ἤτοι πηχῶν ξσ'. καὶ διμοίρε fuiſſe πλέθρον recte tradit. Conſtat enim ſtadium expleſſe CCCC. cubitos, πλέθρον vero ſextam ſtadii partem. Hanc ſi cubitis LXVI. et duobus trientibus cum *Euſtathio* abſolui accipimus, numerus iſte ſexies ſumtus conficit CCCXCVI. cubitos ac XII. trientes, vt ſumma CCCC. cubitorum expleatur. Sic autem iugero πλέθρον haud reſpondet. Iugerum enim, quod

ἑτέρωθι ἄμπελον ὑψηλήν· καὶ ἐπέκειτο 7) ταῖς μηλέαις καὶ ταῖς ὄχναις περκάζουσα, 8) καθάπερ περὶ τῷ καρπῷ αὐταῖς προσερίζουσα. τοσαῦτα ἦμεν ἄμπελε κιττὸς ἐπέκειτο· 9) καὶ ὁ κόρυμβος 10) αὐτῷ μέγας ὢν καὶ μελαινόμενος, βότρυν ἐμιμεῖτο. ἔνδον ἦν τὰ καρποφόρα φυτὰ καθάπερ φρεβέμενα· ἔξωθεν περιεσήκει τὰ ἄκαρπα, καθάπερ θριγγὸς χειροποίητος· καὶ ταῦτα μέν τοι λεπτῆς αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος. 11) τέτμητο καὶ διεκέκριτο πάντα, καὶ σέλεχος σελέχους ἀφειστήκει. ἐν μετεώρῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον ἀλλήλοις

p. 105.

quod duplicatum actum facit, sec. *Plin.* XVIII, 3. et *Cotum.* V, 1. CCLX. pedes constituit. E quo dissensu nos extricat *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. L. III. c. 1. probe notans, in rebus Graecis πλίθρον C. pedes significare, at in Romanis, graece expositis, respondere *iugero.* In hoc igitur *Longi* nostri loco viridarii longitudo excurrit ad stadium latitudo ad pedes CCCC, s. IV. plethra.

EODEN.

7) Καὶ ἐπέκειτο] Editor Parisinus addit pro varia lectione ἡ ἐπέκειτο. At si opus esset h. l. emendatione, scribendum fuisset ἦ ἐπέκειτο.

IDEM.

8) Περκάζουσα] Proprie περκάζειν dicuntur vuae, quando iam pingi atque nigrescere incipiunt. Venit a πέρκος, niger, nigris distinctus maculis. *Theophrast.* ὅταν ἄρτι περκάσῃ ταφυλή. Idem de *caus. plantar.* libr. 3. c. 22. ὅταν ἄρχωνται περκάζειν βότρυες, vbi coeperint vuae pingi et nigrescere. Dicuntur etiam αἰόλεσθαι, et μελαίνεσθαι.

MOLLVS.

9) Τοῦ-

Digitized by Google

bores: videlicet, malos, myrtos, piros, malos punicas, ficos, et oleas, alibi proceram vitem, quae foeta vuis pingi nigrescereque incipientibus, malis pirisque incumbebat, tanquam cum illis de foetu contendens. Tot tantaeque satiuae erant. Erant et cupressi, lauri, platani, pini, quibus omnibus pro vite hedera adhaerebat: cuius corymbus ingens atque nigrescens vuam aemulabatur. Plantae fructiferae intus erant, veluti suis munitae praesidiis. Quas foris steriles circumuallabant, haud secus quam sepimentum artificio humano fabrefactum: porro septum e tenui maceria factum, haec omnia ambiebat. Cunctae dispartitae ac discretae erant, truncique aequali

9) Ταύτας κιττὸς ἐπέκειτο] Pro quo *Achill. Tat.* L. I. c. 15. καὶ ἐγίνετο τῷ κιττῷ ὄχημα τὸ φυτόν, et arbor hederae vehiculum erat.

IDEM.

10) Κέγχρους] *Racemus hederae*, siue *acinus*. Sed satius fuerit ipsam Graecam vocem retinere, quam et latini retinent appellantes hederae corymbum. *Virg.* Ecl. 3. v. 38.

Lenta quibus torno facili superaddita vitis,
Diffusos hedera vestit pallente corymbos.

IDEM.

11) Καὶ ταῦτα μὲν τοι αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος] *Achill. Tat.* L. I. c. 1. simili modo suum describens pratum, ἅλσος, inquit, ἐτύγχανε τὸν λειμῶνα περιβολή. Caeterum harundinum corona pratum vniuersum vndique muniebat. Est αἱμασιὰ, vt hoc addam, proprie sepes, quae spinas habet. *Etymol.* vult dictam, quia αἱμάττεται, id est, cruentatur eius spinis, qui illam ingreditur. *Suidas* esse dicit murum ex minutis silicibus extructum absque loco.

COLVMB. et MOLLVS.

12) Ea

λοις, [12]) καὶ ἐπήλαττον τὰς κόμας. ἐδόκει μέν τοι καὶ ἡ τέτων Φύσις εἶναι τεχνίτις. [13]) ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαὶ, [14]) ὧν τὰ μὲν ἔφερεν ἡ γῆ, τὰ δὲ ἐποίει τέχνη. ῥοδωνιὰ, [15]) καὶ ὑάκινθοι, [16]) καὶ κρίνα, χειρὸς ἔργα· ἰωνιὰς, καὶ ναρκίσσες, καὶ ἀναγαλλίδας ἔφερεν ἡ γῆ. [17]) σκιὰ τε ἦν θέρους, καὶ ἦρος ἄνθη, καὶ μετοπώρᾳ τρυφὴ, [18]) καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ὀπώρα. [19]) ἐντεῦθεν εὔοπτον μὲν ἦν τὸ πεδίον, [20]) καὶ ἦν ὁρᾶν τὲς νέμοντας·

[12]) Ἐν μετιάῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον] Quod *Horatius* dicit sociare ramos, Od. 3. libr. 2.

Qua pinus ingens albaque populus
Vmbram hospitalem consociare amant
Ramis.

Achill. Tat. in descriptione sui nemoris: Lib. I. c. 15. ἔθαλλον οἱ κλάδοι, συνέπιπτον ἀλλήλοις, ἄλλος ἐπ' ἄλλον. Rami florebant, et se mutuo complicabant. Idem paulo ante in descriptione prati L. I. c. 1. δένδροις αὐτοῖς ἀνεμέμικτο φάλαγξ, καὶ φυτῶν συνηρεφὴς τὰ δένδρα. συνηρεφῆ τὰ πέταλα. συνῆπτον οἱ πτόρθοι τὰ φύλλα, καὶ ἐγίνετο τοῖς ἄνθεσιν ὄροφος ἡ τῶν φύλλων συνέχεια. Quarum rami atque frondes mutuo complexu ita se nectebant, vt tecti vsum floribus praestarent.

MOLLVS ex COL. et IVNG.

[13]) Φύσις ἦναι τεχνίτις] Codex habebat τέχνης.

MOLIVS.

Commeliniana et Iungermaniana etiam τέχνης habent. RODEN.

[14]) Ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαί] *Achill. Tat.* αἱ δὲ πρασιαὶ τῶν ἀνθῶν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν φυτῶν τοιχηδὸν ἐπεφύκεσαν, erant autem sub plantis puluini florum ordinatim.

MOLLVS ex COLVMB.

[15]) Ῥοδωνιὰ, et ἰωνιὰ] Propriè ἔστι τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἴα φύοντα. Locus, vbi nascuntur rosae atque violae. At hic pro frutice Rosae, atque

Digitized by Google

aequali distabant spatio: in sublimi inuicem rami coibant, frondesque consociabant. Imo vero natura videbatur horum esse opifex. Erant et florum areae, quorum alios producebat terra, alios industria humana. Rosarum frutices, hyacinthi et lilia, manuum opera culta sataque: violas, narcissos et anagallides ferebat terra. Aestiuo tempore vmbra erat, verno flores, autumno senescente deliciae, eratque quauis anni tempestate autumnus. Ab hoc loco campus lustrari

que viola ipsa sumuntur. Quo significatu apud *Theophrastum* etiam vsurpari constat: vt ἰωνιὰ μέλαινα, nigra viola. MOLLVS.

16) Ὑάκινθοι] V.P. in tribus legebatur ὑάκινθος. BODEN.

17) Ἔφερεν ἡ γῆ] *Ferebat terra:* id est, *terra producebat*, siue *gignebat*. Id ipsum etiam *Virg.* imitatus dixit:

Si duo praeterea tales
Idaea tulisset
Terra viros.

Suet. in *Aug.* Ex Liuia nihil liberorum tulit. Sic locus, in quo natus est quispiam, dicitur illum ἐνηγκεῖν, tulisse. *Aristid.* πρώτη γὰρ ἤνεγκεν ἄνθρωπον. MOLLVS.

18) Τρυφὴ] Pressius consideranti mihi omnino visum leg. τρύγη. Hoc enim ait, aestate vmbram, vere flores, autumno vindemiae delicias eo viridario percipi: sed nullo tempore deesse fructus. IVNGERM.

19) Καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐπώρα] Et quauis anni tempestate autumnus erat. Quasi dicat: semper abunde deliciarum, frugumque ibidem erat. Pari forma *Ouid. Ver erat aeternum*, dixit. Si quis tamen malit vertere: Et quauis anni tempestate fructus erant, non magnopere refragor. MOLLVS.

20) V. τὸ πεδίον. COLVMB.

In

τας· εὔοπτος δὲ ἡ θάλασσα, καὶ ἐωρῶντο εἰ-
παραπλέοντες. ὥσε καὶ ταῦτα μέρος ἐγίνετο
τῆς ἐν παραδείσῳ τρυφῆς. Ἵνα τῷ παραδεί-
σῳ τὸ μεσαίτατον ἐπὶ μῆκος καὶ εὖρος ἦν,
νεὼς Διονύσου καὶ βωμὸς ἦν. περιεῖχε τὸν μὲν
βωμὸν κιττὸς, τὸν νεὼν δὲ κλήματα· εἶχε δὲ καὶ
ἔνδοθεν ὁ νεὼς διονυσιακὰς γραφὰς, Σεμέλην τί-
κτουσαν·21) Ἀριάδνην καθεύδουσαν·22) Λυκοῦργον
p. 106. δεδεμένον·23) Πενθέα διαιρέμενον·24) ἦσαν καὶ Ἰν-
δοὶ

In omnibus praeter Mollianam deeſt articulus.

BODEN.

21) Σεμέλην τίκτουσαν] Semele Cadmi, Thebarum regis, filia, a Ioue compreſſa, Bacchum enixa fuit. Prae reliquis hoc ipſum *Homerus*, *hymno* extremo, quem *Latrones* inſcripſit, teſtatur.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος,
ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηὶς Σεμέλη, διὸς ἐν φιλό-
τητι μιγεῖσα.
Sum autem ego Bacchus magniſonus, quem peperit mater
Cadmea Semele, Ioui amore mixta.

MOLLVS.

22) Ἀριάδνην καθεύδουσαν] Haec fuit filia Minois, regis Cretae, quae Theſea labyrinthum ingredientem adiuuit. At Theſeus, eius amore captus, quum in patriam reuerteretur, eam abduxit. Sed prioris beneficii immemor, vel, vt alii dicunt, admonitus a Baccho, in Naxo inſula, dum illam ſomno merſam vidit, deſeruit, ac ex inſula profugit, quam poſtea in inſula Dia Bacchus duxit, et ex ea Thoantem, Oenopionem, Staphylum, Euantem, Tauropolim ſuſcepit. Idem et *Athen.* lib. 7. c. 16.

IDEM.

23) Λυκοῦργον δεδεμένον] *Lycurgum vinctum. Apollodorus* libr. 3. refert, Dionyſium Lycurgo, regi Edonorum, cum is contumeliis Deum affeciſſet, furorem inieciſſe. Nam cum pampinos,

lustrari poterat, pecorumque magistri. Illinc conspicuum mare, oculisque praeternauigantes patebant: adeo vt et hocce merito deliciis accenseri queat. In meditullio, qua extendebatur, aeque in longitudinem, ac latitudinem suam, templum, araque Bacchi erat: aram hedera ambiebat, templum pampini cingebant. Aedes haec intus picturas, res gestas Bacchi ob oculos ponentes, habebat, videlicet parientem Semelen: Ariadnen cubantem cum eo: Lycurgum com-

pinos, vitiumque se germen caedere putaret, Dryantis filii crura truncauit. Atque cum extremas quoque sui corporis partes abscidisset, denique resipuit, et ex oraculi responso ab Edonis ob sterilitatem agrorum, in vincula coniectus, et tandem ab equis pro Dionysii voluntate laniatus fuit.

IDEM.

24) Πένθεα διαιρέμενον] Penthea discerptum, et paulo post καὶ ἄνεσι τυέζουσι etc. Fabula ita habet: Cum Baccho ob eximium vini inuentum, vniuersa Boeotia sacra faceret, Pentheus, Echione et Agaue, Cadmi filia, genitus, vi aperta restitit, factoque conuicio, mollem et madidum puerum captum abripi, et ad se adduci, famulis imperat. Quorum manibus elapsus sub falsa tamen specie et Tyrrhenae naui impositus, cum in Naxum insulam nautarum ministerio peruehi cuperet, atque illi alio illum abductum vellent, subito prodigio vela nauis, antennae et rudentes, cum vniuerso instrumento nautico vitibus, hederis et racemis tecta apparuerunt: ipsi vero remiges, praeter solum gubernatorem in delphines et belluas diuersas mutati, se in pelagus praecipites dedere. Quae Acestes captus, et ad Pentheum adductus narrauit, quem narrantem, vtpote solum ex Tyrrhenis illis piratis ca-

δοὶ νικώμενοι [25]) καὶ Τυρρηνοὶ μεταμορφούμενοι· πανταχῇ σάτυροι· πανταχῇ βάκχαι χορεύουσαι· ᾠδὲ ὁ Πὰν ἠμέλητο· ἐκαθέζετο δὲ καὶ αὐτὸς συρίζων ἐπὶ πέτρας ὅμοιος [26]) ἐνδιδόντι κοινὸν μέλος καὶ τοῖς πατράσι καὶ ταῖς χορευούσαις.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Τοιοῦτον ὄντα τὸν παραίδεισον ὁ Λάμων ἐθεράπευε, τὰ ξηρὰ ἀποτέμνων, τὰ κλήματα ἀναλαμβάνων· τὸν Διόνυσον ἐξεφάνωσε τοῖς ἄνθεσιν· ὕδωρ ἐπαχέτευσε· πηγή τις, ἣν εὗρεν ἐς τὰ ἄνθη Δάφνις· ἐχόλαζε μὲν τοῖς ἄνθεσιν ἡ πηγή, Δάφνιδος δὲ ὅμως ἐκαλεῖτο πηγή. Παρεκελεύετο δὲ καὶ τῷ Δάφνιδι ὁ Λάμων παίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστά πῃ, πάντως καὶ κείνας λέγων ὄψεσθαι τὸν δεσπότην ἀφικόμενον διὰ μακρῆς. ὁ δὲ ἐθάρρει μὲν ὡς ἐπαινηθησόμενος ἐπ' αὐταῖς· διπλασιονάς τε γὰρ ὧν ἔλαβεν ἐποίησε, καὶ λύκος ᾠδὲ

di superstitem, contempsit Pentheus, neque ante desiit Liberi patris cultum oppugnare, ipsique Baccho insidias struere, quam ab Agaue matre, et duabus eius sororibus ab Ino et Autonoe, in furorem actis, aprumque sese laniare opinantibus, frustulatim concisus, desideratas Baccho poenas dedisset. Huius meminere fabulae *Ouid.* libr. 3. *Metamorph. Virg. Horat.* multique alii, ac in primis Tragici. IDEM.

[25]) Ἰνδοὶ νικώμενοι] Deuictos atque subiugatos iam olim a Baccho fuisse Indos, historiarum quam plurimarum monumenta docent. *Curtius*

Digitized by Google

compedibus vinctum: Pentheum discerptum. Hic victi stabant Indi, atque transformati Tyrrheni. Vbique Satyri, vbique Maenades, chòros agitantes. Neque omissus Pan, qui in petra, sua canens fistula, sedebat, similis impertienti cantum communem, et calcantibus, et foeminis choreas ducentibus.

CAPVT II.

Talem colebat hortum Lamon, ligna arida putando, palmites castigando. Floribus Bacchum coronabat: aquam per canales deriuabat. Fons quidam a Daphnide floribus irrigandis inuentus, operam quidem floribus dabat, Daphnidis tamen fons appellabatur. Hic Daphnidem hortabatur Lamon, vt pingues nitidasque quam maxime posset, capras redderet, dicens omnino illas herum, longo post interuallo esse visuras, simulac venerit: bono etat is animo, vtpote laudem earum nomine promeriturus: quippe duplo plures illas, quam accepisset, red-

Cc 2 diderat,

Curtius eius meminit, L. 7. *Diod. Sicul.* libr. 13. referens Liberum patrem, impiis vbique grauiter multatis, caeteris autem benigne satis habitis, ex India in Elephanto sublimem Thebas rediisse, et quia totum expeditionis interuallum triennale fuerat, Graecos propterea trieteridas celebrare quidam asserunt. Primumque omnium spoliis tantae expeditionis onustum, cum triumpho in patriam esse inuectum.

IDEM.

26) ὁμοιος] In *Iuntica*, *Commel.* et *Iungerm.* legitur ὅμοιον. BODEN.

Malim ὅμοιος. IVNGERM.

1) He-

ἐδὲ μίαν ἥρπαζε,[1]) καὶ ἦσαν πιότεραι τῶν ὀΐων·[2]) βουλόμενος δὲ προθυμότερον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς τὸν γάμον, πᾶσαν θεραπείαν καὶ προθυμίαν προσέφερεν, ἄγων τε αὐτὰς πάνυ ἔωθεν, καὶ ἀπάγων
p. 107. τὸ δειλινόν· ὅθι ἡγεῖτο ἐπὶ ποτόν· ἀνεζήτει δὲ εὐνομώτατα τῶν χωρίων· ἐμέλησεν αὐτῷ καὶ σκαφίδων[3]) καινῶν, καὶ γαυλῶν[4]) πολλῶν, καὶ ταρσῶν μειζόνων. Τοσαύτη δὲ ἦν κηδεμονία, ὥστε καὶ τὰ κέρατα ἤλειφε, καὶ τὰς τρίχας ἐθεράπευε. Παντὸς ἂν τις ἱερὰν ἀγέλην ἔδοξεν ὁρᾶν. ἐκοινώνει δὲ πάντος εἰς αὐτὰς καμάτου καὶ ἡ Χλόη· καὶ τῆς ποίμνης παραμελοῦσα, τὸ πλέον ἐκείνοις[5]) ἐχόλαζε·[6]) ὥστε ἐνόμιζεν ὁ Δάφνις δι' ἐκείνην αὐτὰς φαίνεσθαι καλάς.

ΚΕΦΑΛ.

[1]) Ἥρπαζε] Supra Daphnis L. 2. conquerens apud Nymphas ob amissam Chloen: αἴγα μὲν δή μίαν μοι λύκος ἥρπαζε.

IDEM.

[2]) Πιότεραι τῶν ὀΐων] Hoc sane vetus Lamo modo praecepit quoque Daphnidi: πιαίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστά που. Et infra Lamo ad dominum: ὁρᾷς ὡς λιπαρεῖ (αἶγες) καὶ τὰς τρίχας λάσιαι. An tamen ex re dominica? *Plinius* enim L. VIII. c. 50. *Caprae pinguedine sterilescunt. Columella* quidem L. VII. c. 7. opimas agnoscit, sed tamen eas facillime concidere morbo, ait, et vbertatem pabuli improbat.

IDEM.

[3]) Καὶ σκαφίδων] Αἱ σκαφίδες erant vascula melli recipiendo, seruandoque destinata. *Theocrit. Idyll.* V. v. 59. ἐκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέας κηρὶ ἐχούσας. Octo cymbia mellis plenos fauos habentia. At hocce loco videntur esse vasa illa lignea concaua, quorum in hacte reponendo vsus est *Galen.*

Digitized by Google

diderat, neque lupus vnam rapuerat, ouibusque pinguiores erant. Cum autem vellet illum faciliorem nuptiis in promittendis reddere, omnem culturam adhibebat, ſummo mane illas paſtum educendo, ſeraque diſpeſcendo veſpera. Bis appellebat ad potum, ſedulo indagans, vbi maxima ſuppeteret pabuli copia. Noua vaſa, quorum in lacte ſeroue reponendo vſus erat, maiores etiam fiſcellas faciendas ſedulo curabat. Tantam his curam impendebat, vt cornua inungeret, villosque poliret. Putaſſes te Pani ſacrum videre gregem. Communem hiſce nauabat omnino etiam operam Chloe, ſuoque neglecto grege maiori ex parte iis vacabat: quamobrem putabat Daphnis, illas illius opera videri pulchras.

Galen. in lexico Hippocratico ſcribit σκαφίδα Atticos vocare τὴν ποιμενικὴν σκάφην, ſubiungens hos verſus ex Odyſſ. I, 223.

— νᾶες δ' ἐρῷ ἄγχι πάντα, γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμέναι, τοῖς ἀμέλγεν.

— *Natabant ſero vaſa omnia, multitraliaque, ſcaphaeque accommodatae, quibus immulgebat.* Similiter apud *Athen.* libr. II. pro vaſe paſtorali, quo lac excipitur. MOLLVS.

4) Γαυλῶν] *Gloſſ.* Γαῦλος, ἀγγεῖον ποιμενικὸν, *hoc ſignum.* Corrigunt Viri doctiſſ. *hic ſinus.* Sed rectius puto ſcrib. *hoc ſinum.* Cur enim non et ſinum dicatur, vt infinita talia, quae in ipſo Gloſſ. *Hortum, Stimulum, Fructum* cet. IVNGERM.

5) Ἐκείνοις] Pariſienſis editor coniicit ἐκείνας. Mollus dederat ἐκείνῃ. BODEN.

6) Ἐσχάλαζε] V. ἰσχίλαζεν. P. COLVMB.

Quamquam Romanus codex fulcrum addit, inutus tamen adiecerim, reliquis omni-

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Ἐν τούτοις δὲ ὄντων αὐτοῖς, δεύτερος ἄγγελος ἐλθὼν ἐξ ἄστεος, ἐκέλευεν ἀποτρυγᾶν τὰς ἀμπέλους ὡς τάχιστα· καὶ αὐτὰς ἔφη παραμένειν ἐς[1]) τ' ἂν τὰς βότρυς ποιήσωσι γλεῦκος, εἶτα ὅτως κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἄξειν τὸν δεσπότην, ἤδη τῆς μετοπωρινῆς τρύγης.[2]) τοῦτόν σε ἦν Εὔθερμον, (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν[3]) ἐδεξιοῦντο πᾶσαν δεξίωσιν, καὶ ἅμα τὰς ἀμπέλους ἀπετρύγων, τὰς βότρυς ἐς τὰς ληνὸς κομίζοντες, τὸ γλεῦκος εἰς τοὺς πίθους φέροντες, τῶν βοτρύων τὰς

omnibus id negligentibus. Sciunt enim grammatici, a ſpiritu aſpero ſaepe hiatum mollitu, maxime in fine periodi, vbi concurſus vocalium non adeo ſit durus, multaque veſtigia neglecti in libris etiamnum reperiri, quamuis non pauca ſint a librariis abolita. Vide nubem exemplorum in Cl. *Doruillii Animaduerſionibus ad Charit.* p. 156 et 639. BODEN.

3) ὅτι] V. ὅτε. COLVMB.

2) Τῆς μετοπωρινῆς τρύγης] Dum iam eſt autumnalis vindemia. Ita *Plut.* πρὸ μετοπωρινῆς ἰσημερίας, ante aequinoctium autumnale: niſi, ratione habita vocis compoſitae, malis vertere, dum eſt vindemia ſeneſcentis autumni. Vel quae ſit ſub extremum autumnum. Eſtque in hac dictione ellipſis participii ὄντος, vel παρεόντος, aut ſimilis, cuiusmodi ellipſis apud *Thucyd.* Χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν, ſcil. παρόντος, hyeme iam appetente regreſſi ſunt. *Xen.* καὶ μικρῷ κακεῖνον ἐξιτηρακέναι, ſcil. δίοντες, ac parum abſuit, quin et illi excuſſo fregiſſet collum. *Cic.* o fortunatam natam, me conſule, Romam. *Plaut.* me ſuaſore atque impulſore factum

Digitized by Google

CAPVT III.

Hiſce intentos, alter ab vrbe veniens nuncius, vindemiare vites quam ocyſſime iuſſit, dixitque, ſe permanſurum, vſquedum ex vuis fecerint muſtum: deinde eo modo reuerſum ad oppidum, herum adducturum, dum iam autumnalis eſt vindemia. Hunc igitur Eudromum, (eo enim nomine appellabatur, quia hero ſuo erat a pedibus) quam humaniſſime excipiebant, atque vna vuas vitibus decerpebant, ad prela eas conferentes, muſtum ad ſua portantes vaſa, et pubeſcentes grauido cum palmite foe-

 tus

ἄρα eſt, ſcil. exiſtente. MOLLVS.

An? ἦλθε μετὰ τῆς ὀπωρινῆς τρύγος. IVNGERM.

3) Εὔδρομον, ὅτι γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν] Innuit curſorem ſeruum. Habebant quippe veteres in comitatu ſuo ſeruos curſores. *Martial.* lib. 3. ep. 47.

Hac feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta foeno curſor oua portabat.

Petr. Arbiter. c. 28. Praecedentibus phaleratis curſoribus quatuor. Et paulo poſt, c. 29. Notaui in porticu gregem curſorum (lege cum *Heinſio* cirrorum. BOD.) cum magiſtro ſe exercentem. Belgae vocant *Lackeye.* Meminit curſorum etiam *Suet.* in vita Neroniana: Nunquam carrucis minus mille iter feciſſe traditur, ſoleis mularum argenteis, canuſinatis mulionibus, armillata et phalerata cum Mazacum turba, atque curſorum. Et paulo poſt. Inter moras perlatos a curſore Phaontis codicillos praeripuit. Niſi malit hic quis intelligere σαφυλοδρόμους. Peculiari nomine σαφυλοδρόμους appellatos fuiſſe tradit *Heſ.* παρεμπίπτας τὰς ἐπὶ τρύγῃ, qui inſtigabant vindemiatores

p. 108. τὰς ἡβῶντας ἐπὶ πλημμύτων ἀφαιρῶντες 4) ὡς εἴη καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐλθοῦσιν ἐν εἰκόνι καὶ ἡδονῇ γενέσθαι τρυγητός. Μέλεντος δὲ ἤδη 5) σοβεῖν ἐς ἄκυ τὸ Εὐδρόμου, καὶ ἀλλὰ μὲν οὐκ ὀλίγα αὐτῷ Δάφνις ἔδωκεν, 6) ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα· 7) τυροὺς εὐπαγεῖς· ἔριφον ὀψίγονον· 8) δέρμα αἰγὸς λευκὸν καὶ λάσιον, ὡς ἔχοι χειμῶνος ἐπιβάλλεσθαι τρέχων· ὁ δὲ ἥδετο καὶ ἐφίλει τὸν Δάφνιν, καὶ ἀγαθόν τι ἐρεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν δεσπότην ἐπηγγέλλετο. καὶ ὁ μὲν ἀπῄει φίλα φρονῶν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ὁ δὲ Δάφνις ἀγωνιῶν 1) τῇ Χλόῃ συνέμενεν· 2) εἶχε δὲ καὶκείνη πολὺ δέος· 3) μεφάκιον εἰωθὸς

res ad vuas celeri cursu deferendas. MOLLVS.

4) Ἐπὶ πλημμύτων ἀφαιρῶντες] Ita mensis secundis sine noxa seruabantur vuae, quae vel *ollares* dictae sunt, si vasis conditae, secundum *Horat.* Sat. II, 4, 71. *Venucula conuenit ollis*; vel *pensiles*, si, vt hic fecere vindemiatores, in sublimi suspensae seruarentur. Sic *Horat.* Serm. II, 2, 121.

— *Quin pensilis vua secundas*
Et nux ornabat mensas.

BODEN.

5) Ἤδη] Nescio cur eiecerit Mollus. Veteres omnes admittunt. IDEM.

6) V. Ἔδωκεν. COLVMB.

Fulcrum deest in Iuntica, Commel. et Iungerm. Mollus tamen habet. BODEN.

7) V. Ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα P. COLVMB. et IVNGERM.

Non recte illud καὶ in *Iuntica*, *Commel.* et *Moll.* omissum fuit, restituit vero, probante Vsino, *Iungerma-*

tis auferentes, quo fas sit ex vrbe eo venientibus, voluptate aliqua, atque vindemiae saltem imagine aliqua, frui. Non pauca Eudromo, ad ciuitatem iam progressuro, inter alia dedit Daphnis dona, qualia ex caprarum grege haberi poterant, videlicet, caseos bene compactos, hoedum sero genitum, pellem albam ac hirsutam caprae, quam hyberno tempore currens induat. Impense delectabatur, atque Daphnidem osculabatur ille, promittens se quiddam apud herum in illius commodum esse dicturum: eique bene consultum volens, abibat.

CAPVT IV.

At Daphnis de rei euentu admodum anxius ac solicitus cum Chloe manebat: quin et illa ma-

germanus, cuius et lectionem alteram ἀϊτολίᾳ recepi. Duplex genus donorum, alia, vt videntur, ex instrumentis pastoritiis, v. c. fistulae, cistellae, caet. alia ex grege, casei, hoeduli ac pellis caprina. Summam igitur probabilitatem habet lectio codicis Romani. BODEN.

Ὅσα ἀπ' αἰτόλιν δῶρα verti, *caprario congrua*, nimirum, qualia dona a caprario dari solent. At si legas ὅσα ἀπ' αἰτολίης, vertes, qualia munera ex caprarum grege haberi poterant. MOLLVS.

8) Ἔρφοι ὀψίγονοι] Hoedum serotinum, quem veteres cordum appellabant, nimirum post debitum tempus natum. Quippe, vt *Clariss. Heinsius* ait, omnis foetura vltima praeferebatur, quia diutius lactabat: primae enim foeturae continuo lac subducebatur, vbi alia exspectabatur. MOLLVS. ex IVNGERM.

9) Δάφνις ἀγωνιᾷ] Optime

Digitized by Google

θὸς 4) αἴγας βλέπειν, καὶ ὄρος, καὶ γεωργοὺς, καὶ Χλόην, 5) πρῶτον ἔμελλεν ἄψεσθαι δεσπότην, ἢ πρῶτον μόνον ἤκουε τὸ ὄνομα. 6) ὑπέρ τε οὖν τοῦ Δάφνιδος ἐφρόντιζεν, ὅπως ἐντεύξεται τῷ δεσπότῃ, καὶ περὶ τῆς γάμου, τὴν ψυχὴν ἐταράττετο, μὴ μάτην ὀνειροπολοῦσιν αὐτόν. Συνεχῆ μὲν οὖν τὰ φιλήματα, καὶ ὥσπερ συμπεφυκότων αἱ περιβολαί· καὶ τὰ φιλήματα δειλὰ ἦν,
p. 109 καὶ αἱ περιβολαὶ σκυθρωπαὶ, καθάπερ ἤδη παρόντα τὸν δεσπότην φοβουμένων, ἢ λανθανόντων. 7)

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Προσγίνεται δέ τις αὐτοῖς καὶ τοιόσδε 1) τάραχος. Λάμπις 2) τὶς ἦν ἀγέραιχος βουκόλος. ἔτος

me vsus hoc loco est verbo ἀγωνιάω, quod proprie significat, timeo, ne voti mei compos esse non possim, aut eo excido, quod cupio. *Iulian.* in *Caesar.* καὶ δῆλος ἦν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῶν ἀπογόνων τῶν ἑαυτῷ μή πῃ τὰ δευτερεῖα λαβόντες εἴχωνται. Ex quo facile perspicuum est, ipsum suorum posterorum causa vehementer laborare, vel admodum anxium esse, ne in secundis partibus haererent. IDEM.

2) Συνίμενον] Posset et alicui videri leg. συνίεμεν. Quo verbo συνίημι noster non semel vtitur. Nihil tamen muto. IVNGERM.

Eamdem coniecturam affert editor Nealmensis. BODEN.

3) Εἶχε δὲ μάλιστα πολὺ δίος] Adde λέγουσα, vel αἰτῶσα. MOLLVS.

4) Μειράκιον γὰρ ἁπαθὲς P. COLVMB. et IVNGERM.

Γὰρ in Iuntica, Commel. et Molliana deest. BOD.

5) Χλό-

gno in metu erat, dicens: inuenis assuetus duntaxat videre capras, montes, agricolas, et Chloen, primum visurus erit herum, cuius tantum nomen ante fando didicit. Erat igitur solicita de Daphnide, quo pacto cum hero sermonem conferret; atque de matrimonio, ne frustra illud somnient, ingens terror animum ceperat. Hinc continua intercedebant suauiola, mutuique amplexus, haud aliter, quam si conglutinati essent. Nec tamen illorum oscula sine timore erant, neque amplexus sine vultu tristi, veluti praesentem dominum formidantium, aut celantium.

CAPVT V.

Verum talis tumultus illis interuenit. Erat Lampis quidam, bubulcus admodum insolens. Hic idem

5) χλάει] V. χλάει; P. COLVMB.

6) Ηκει τὸ ὄνομα] Articulus aberat ab omnibus praeter Mollianam. Sed tam in caeteris, quam in hac, legebatur ἐκέντο, quod vero diuisim legendum, vt edidi, atque in codice Romano locum habet. BODEN.

V. ἥκει τὸ ὄνομα. P. COLVMB.

7) Η λανθανόντων] *Aut celantium.* Verbum λανθάνω vulgo neutraliter vsurpatur, et *lateo* significat: at hoc loco idem est, quod latinis *celo, clam habeo*; quomodo etiam *Plato* vsurpauit, quando inquit: εἰ λαν θάνειν θεὸν δυνατόν. Quod *Cicero* vertit: si Deum celare possimus. *Plut. probl. Rom.* id quod dico, confirmat, deriuans vocem Calendarum a celare, seu a clam: Ονομάζουσι τὸν μὲν ἀφανισμὸν αὐτῆς, καὶ τὸν κρύψιν καλάνδας, ὅτι πᾶν τὸ κρύφα καὶ

ἔτος καὶ αὐτὸς ἐμνᾶτο τὴν Χλόην παρὰ τῦ Δρύαντος, καὶ δῶρα ἤδη πολλὰ ἐδεδώκει σπεύδων τὸν γάμον· αἰσθόμενος ἔν ὡς εἰ συγχωρηθείη[3] παρὰ τῦ δεσπότυ, Δάφνις αὐτὴν ἄξεται, τέχνην ἐζήτει δι' ἧς τὸν δεσπότην αὐτοῖς ποιήσειε πικρόν· καὶ εἰδὼς πάνυ αὐτὸν τῷ παραδείσῳ τερπόμενον, ἔγνω τῦτον ὅσον οἷός τε ἐστι διαφθεῖραι καὶ ἀποκοσμῆσαι.[4] Δένδρα μὲν ἓν τέμνων, ἔμελλεν ἀλώσεσθαι διὰ τὸν κτύπον· ἐπεῖχε δὲ τοῖς ἄνθεσιν, ὥστε διαφθεῖραι αὐτά. Νύκτα δὴ φυλάξας, καὶ ὑπερβὰς τὴν αἱμασιὰν, τὰ μὲν ἀνώρυξε, τὰ δὲ κατέκλασε, τὰ δὲ κατεπάτησεν, ὥσπερ σῦς· καὶ ὁ μὲν[5] λαθὼν ἀπελήλυθει.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Λάμων δὲ τῆς ἐπιούσης παρελθὼν εἰς τὸν κῆπον, ἔμελλεν ὕδωρ αὐτοῖς ἐκ τῆς πηγῆς ἐπάξειν. Ἰδὼν δὲ πᾶν τὸ χωρίον δεδῃωμένον, καὶ ἔργον οἷον
p 110. ἐχθροὺς[1] λῃστὴς ἐργάσαιτο, κατερρήξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον,[2] βοῇ δὲ μεγάλῃ θεὸς ἀνεκάλεσ-

καὶ λάθρα κλέμμ, καὶ κιλᾶρες τὸ λανθάνειν. Hoc est: Itaque occultationem eius (Lunae) vocant calendas, quia omne, quod occulte et furtim fit, clam, et quod nos λανθάνει, illi κιλᾶρες appellant. MOLLVS.

[1]) Τοιοῦδε] Mollus edidit τοιὸς δὲ. Non ita bene. BODEN.

[2]) Λάμπις] Nomen bubulci. Forsan a λάμπω, *splendeo*, *fulgeo*. *Plut.* facit mentionem in *Apophthegmatis* cuiusdam Lampis Aeginetae, hominis opulenti. Fuit et Lampis Lacon, cuius meminit Pausanias libr. 5. MOLLVS.

[3]) Ὡς

idem in vxorem a Dryante petebat Chloen, vrgensque nuptias multa dona dederat. Intellecto igitur, si concedatur ab hero, Daphnidem illam esse ducturum, technam quaerit, qua domini animum in illum exacerbet: Neque ignarus, illum summopere eo delectari horto, eundem, quoad eius fieri possit, vastare, suaque amoenitate priuare decreuit. Quod si arbores caedat, facile fore, vt deprehendatur in facinore, fragore illum prodente; hinc animum floribus perdendis adiecit. Obseruata igitur nocte, transgressus sepem, alios e terra eruit, alios defregit, alios, instar porci, pedibus protriuit. Idem clam se subduxerat.

CAPVT VI.

Sequenti die Lamon ad hortum progressus, ad deriuandas in illos e fonte aquas, conspicatusque totum illum locum deuastatum, et facinus, quale infestus patrasset latro, ilico suam lacerauit tunicam, magna voce Deos inclamans: quare Myrtala, omissis,

3) Ὡς ἂν συγχωρηθείη] Ante, ὡς συγχωρηθείη, codex habebat. IDEM ex COL. et IVNG.

4) Ἀποκοσμῆσαι] *Gloss.* ἀποκοσμία, deorno. IVNGERM.

5) Ὁ μὲν] Μὲν abest ab exemplaribus, sed reperitur in codice Vrsini, vnde primus in textum recepit *Mollius*. BODEN.

1) Οἷον ἐχθρὸς] Lege οἷον ἂν ἐχθρός. MOLLVS.

Repugnant libri scripti et editi, neque sensus exigit, vt ἂν ex ingenio addatur. BODEN.

2) Κατιδὼν δίξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον] *Illico disrupit*

καλεῖ· ὥστε καὶ ἡ Μυρταλη τὰ ἐν χεροὶ καταλιπῶσα 3) ἐξέδραμε, 4) καὶ ὁ Δάφνις ἐλάσας τὰς αἶγας ἀνέδραμε· καὶ ἰδόντες ἐβόων, καὶ βοῶντες ἐδάκρυον· καὶ ἦν μὲν κωνὸν 5) πένθος ἀνθῶν, ἀλλ' οἱ μὲν πτοούμενοι 6) δεσπότην ἔκλαον. ἔκλαυσε δ' ἄν τις καὶ ξένος ἐπιτάς. ἀποκεκόσμητο γὰρ ὁ τόπος, καὶ ἦν λοιπὸν πᾶσα ἡ γῆ πηλώδης. τῶν δὲ ἔστι διέφυγε τὴν ὕβριν, 7) ὑπήνθει καὶ ἔλαμπε, καὶ ἦν ἔτι καλὸν καὶ κείμενον. ἐπέκειντο δὲ αὐτοῖς καὶ μέλιτται συνεχεῖς καὶ ἄπαυστον βομβοῦσαι καὶ θρηνοῦσαι 8) ὅμοιον.

ΚΕΦΑΛ.

pit tuniculam ſuam. Lacerare et dirumpere veſtimenta ſua, ſignum fuit doloris, atque ſummae indignationis, vt videre eſt *Reg.* II. cap. 18 §. vlt. διεῤῥηγότες τὰ ἱμάτια, diruptis veſtibus. Et cap. ſequenti §. 1. διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ſcidit veſtimenta ſua. Vide hiſtoriam *Iobi. Matth.* 26. §. 65. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Tunc pontifex maximus diſrupit veſtimenta ſua. *Marc.* 14. §. 63. *Heliodor.* de *Chariclia* libr. 6. Τάς τε κόμας ἀφειδῶς λύσας, καὶ θοιμάτιον περιῤῥηξαμένη, ἔφη. Capillos, nihil omnino ſibi parcens, ſoluit, et veſte diſrupta, inquit. *Xiphilin.* in vita *Caeſ. Aug.* μαθὼν δὲ ὁ Αὔγουστος τὰ τῷ Οὐάρῳ συμβεβηκότα, τήν τε ἐσθῆτα περιῤῥήξατο. Auguſtus, cognito Vari caſu, veſtem ſubito diſrupit. *Herodian.* libr. I. cap. 13. de Fadilla, Commodi ſorore, narrans, ait: τοιαῦτά τινα εἰποῦσα, ῥηξαμένη τε τὴν ἐσθῆτα. Haec locuta, veſtem ſcidit. *Capitolin.* de *Maximino:* Incurrere in parietes, veſtem ſcindere, gladium arripere, quaſi omnes poſſit occidere.

MOLLVS.

3) Τὰ ἐν χεροὶ καταλιπῶσα] *Heliodor.* libr. I. τῶν

omissis, quae in manibus habebat, excurrit, nec non Daphnis, eductis in pascua capris, curriculo rediit, visisque iis, clamabant, clamantesque plorabant. Atque luctu in hoc communi ob flores perditos, herum timentes plorabant. Ne quidem peregrinus, si superueniisset, oculis temperasset: quippe locus deformatus, ac vniuersum solum limo obductum erat. Quorum si quis iniuriam effugisset, effulgebat, splendebatque, nequidem deiectus sua exutus venere, quibus continuo insidebant apes, et, sine intermissione bombum facientes, veluti illos lamentabantur.

CAPVT

τῶν μὲν ἐν χερσὶν πάντων ἀμνημονήσας.

IDEM et IVNGERM.

Omittitur voc. ἔργα. Supplet a *Iungermano* laudatus *Agathias* L. III. p. 96. Τὰ ἐν χερσὶν ἔργα.

BODEN.

4) Ἐξίδεμαι] Sequor *Mollum*. Caeteri ἐνίδεμαι.

IDEM.

5) Κοινὸν] Debetur Mollo; longe praestantius illo καινὸν, quod tres antiquissimae editiones exhibent, forte et illo καινὸν, quod *Vrsinus* probauit. IDEM.

V. καινὸν. P. COLVMB.

6) Πτοίμενοι] V. αἰδόμενοι.

IDEM.

7) Διίφυγε τὴν ὕβριν] Princeps poetarum II. Aeneid.

Qualem virgineo demessum pollice florem
Seu mollis violae, seu languentis hyacinthi,
Cui neque fulgor adhuc, nec dum sua forma recessit:
Non iam mater alit tellus viresque ministrat.

IVNGERM.

8) Βομβοῦσαι καὶ θρηνοῦσαι] N. θρηνοῦσαι καὶ βομβοῦσαι.

COLVMB.

Mollus non recte acceperat Florentini codicis lectionem θρηνοῦσαι. Ex antiquioribus editionibus retuli tertium casum.

BODEN.

9) Κρε-

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ὁ μὲν γὰρ Λάμων ὑπ' ἐκπλήξεως ταῦτα ἔλεγε· "Φεῦ τῆς ῥοδωνιᾶς, ὡς κατακέκλασαι· φεῦ τῆς ἰωνιᾶς, ὡς πεπάτηται· φεῦ τῶν ὑακίνθων καὶ τῶν ναρκίσσων, ἃς ἀνώρυξέ τις πονηρὸς ἄνθρωπος· ἀφίξεται τὸ ἦρ, τὰ δὲ ἐκ ἀνθήσει· ἔσται τὸ θέρος, τὰ δὲ οὐκ ἀκμάσει· μετόπωρον, ἀλλὰ τάδε ἐδένα σεφανώσει· ἐδὲ σὺ δέσποτα Διό-
p. 111. νυσε τὰ ἄθλια ταῦτα ἠλέησας ἄνθη, οἷς παρώκεις καὶ ἔβλεπες, ἀφ' ὧν ἐσεφάνωσά σε πολλάκις. πῶς δείξω νῦν τὸν παράδεισον τῷ δεσπότῃ; τίς ἐκεῖνος θεασάμενος ἔσται; κρεμᾷ γέροντα [1]) ἄνθρωπον ἐκ μιᾶς πίτυος [2]) ὡς Μαρσύαν· [3]) τάχα δὲ καὶ Δάφνιν

[1]) Κρεμᾷ γέροντα] Loquitur de re quasi certa, et mox euentura, itaque praesenti pro futuro κρεμάσει. Qua enallage temporis nihil frequentius in N. Test. scriptis reperitur: vt *Marc.* 9. §. 31. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται, εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, pro παραδοθήσεται.

MVLLVS.

[2]) De eodem *Apollodor.* L. I. ἔκ τινος ὑπερτενοῦς πίτυος. Alii ἐκ φηγοῦ narrant suspensum, vt *Nonn.* Διονυσ. α.

Ἐξ ὕτε μαρσύαο θεημάχοιο αὐλοὶ, ἐλίγξας

Δέρμα παρηώρησε φηγῷ κολπώμενον αὔρῃς.

In aliis tamen codicibus esse φυτῷ adnotauit *Falckenburg*, quod videtur vel metri caussa reponendum. Et id habet etiam *Agathias* L. IV. vbi de Marsyae excoriatione agit et *Nonni* ista laudat: in quibus, si recte memini, apud *Agath.* praeterea ἀτυμάσας legitur, quum alterum videatur melius. IVNGERM.

[3]) Ὡς Μαρσύαν] Allusit ad fabulam, quam refert *Plin.* libr. 16. c. 44. Tibicen hic fuit e Phrygia, ea teme-

CAPVT VII.

Caeterum Lamon prae animi consternatione haec in verba erupit. Heu rosarium, quam est vastatum! Heu violetum, vt est conculcatum! Heu hyacinthos atque narcissos, quos homo quis improbus e terra eruit! Adueniet ver; sed illi non vernabunt: erit aestas; at non vigebunt: expectatur autumnus; verum hi neminem coronabunt. Neque tu, o Bacche Domine, miserorum horum florum, iuxta quos habitas, oculisque vsurpabas, quibusque te multoties redimiui, ne misertus quidem fuisti. qua fronte ostendam hunc hortum hero? quo is animo visurus est? me hominem prouectiori aetate,

temeritate, vt ipsum etiam Phoebum ad cantus certamen ausus fuerit prouocare, a quo victus et suspensus fertur. Curtius ac Ouid. illum excoriatum fuisse narrant. Eundem hunc agonem non inelegantter descripsit *Apuleius* init. Floridor. his verbis: Hyagnis fuit, vt fando accepimus, Marsyae tibicinis pater et magister, rudibus adhuc musicae seculis, solus ante alios cantus (leg. *catus* B.) canere. Nondum quidem tam indefessa anima (flexanimo) sono, nec tam pluriformi modo, nec tam multiforatili tibia. Quippe adhuc ars ista repertu nouo commodum oriebatur. Nec quicquam omnium est, quod possit in primordio sui perfici: sed in omnibus ferme ante est spei rudimentum, quam rei experimentum. Prorsus igitur ante Hyagnim nihil aliud plerique callebant, quam Virgilianus opilio, seu bubsequa,

Stridenti miserum stipula disperdere carmen.

Quod si quis videbatur paulo largius in arte promouisse, ei tamen quoque mos

Digitized by Google

Δάφνιν ὡς τῶν αἰγῶν ταῦτα εἰργασμένων." Δάκρυα ἦν ἐπὶ τούτοις θερμότερα·4) καὶ ἐθρήνουν οὐ τὰ ἄνθη λοιπὸν, ἀλλὰ τὰ αὐτῶν σώματα·

fuit vna tibia, velut vna tuba, personare. Primus Hyagnis in canendo manus discapedinauit. Primus duas tibias vno spiritu animauit. Primus laeuis et dextris foraminibus, acuto tinnitu et graui bombo, concentum musicum miscuit. Eo genitus Marsyas, cum (*in*) artificio patris foret (*patrissaret*) tibicinii, Phryx caetera et barbarus, vultu ferino trux, hispidus, multibarbus, spinis et pilis obsitus, fertur, pro nefas! cum Apolline certauisse. Thersites cum decoro, agrestis cum erudito, bellua cum Deo. Musae cum Minerua dissimulamenti gratia iudices astitere, ad deridendam videlicet monstri illius barbariem, nec minus ad stoliditatem puniendam. Sed Marsyas, quod stultitiae maximum specimen est, non intelligens se deridiculo haberi, priusquam (*tibias*) occiperet inflare, prius de se et Apolline deliramenta quaedam barbare effutiuit, laudans sese, quod erat et coma seclinus, et barba squalidus, et pectore hirsutus, et arte tibicen, et fortuna egenus: contra Apollinem (ridiculum dictu) aduersis virtutibus culpabat, quod Apollo esset et coma intonsus, et genis gratus, et corpore glabellus, et arte multiscius, et fortuna opulentus. Iam primum, inquit, crines eius praemulsis antiis, et promulsis caproneis anteuentuli et propenduli, corpus totum gratissimum, membra nitida, lingua fatidica, seu tute oratione, seu versibus malis facundia aequiparari. Quid quod et vestis textu tenuis, tactu mollis, purpura radians? Quid, quod et lyra eius auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat? Quid, quod et doctissime et gratissime cantillat? Haec omnia, inquit, blandimenta nequa-

Digitized by Google

te, haud aliter, quam Marſyam, vna de pinu ſuſpendet, forſan etiam Daphnidem, veluti hac pauperie ab illius capris data. Ob haec lacrymae oboriebantur feruentiores: neque deinceps flores, ſed ſemet ipſi

nequaquam virtuti decora, ſed luxuriae accommodata circa corporis ſui qualitatem prae ſe maximam ſpeciem oſtentare. Riſere Muſae, cum audirent hoc genus crimina, ſapienti exoptanda, Apollini obiectata, et tibicinem illum, (*certamine ſuperatum*) velut vtſum bipedem, corio exſecto, nudis et laceris viſceribus reliquerunt. Marſyae, praeter ſupra dictos, faciunt etiam mentionem *Herodotus*, *Strabo*, *Pauſanias*, *Athenaeus*, *Philoſtratus*, *Tzetzes*, *Philippus Nicander*, *Claudianus*, *Silius*, *Liuius*, *Solinus*, et complures alii. De pinu adſtipulatur noſtro *Apollodorus* L. 1. Alii tamen *in φηγῷ* ſuſpenſum volunt. MOLLVS.

Praeter Apollodori locum Lib. I. c. 4. de pinu etiam ſuffragatur *Nicander* in *Alexiph.* p. 151.

Πομάκις καὶ πίτυος γοερῆς ἀπὸ δάκρυα τρηχὺ

Μαρσύη, ἧχί τοῖβος ἀπὸ φλοὸς δύσατο γυίων.

Congruit *Archias* in *Anthol.* III, 8. *in λαυίας πίτυος.* Non tamen pinum eam, neque fagum, ſed platanum fuiſſe ſtatuit *Plin.* L. XVI. c. vlt. E tot gemmis, quae hanc illuſtrant fabulam, nihil certi definiri poteſt, quoniam in his arbor erat in plurimis truncanda, ne rami frondoſi ſpatium abſumerent.

BODEN.

4) Δάκρυα θερμότερα] Θερμὸς videtur hic metaphorice dici, vt apud Latinos aliquando calidus, ardens, feruens. Δάκρυα θερμὰ dicuntur etiam *Homero*. Quaſi dicat: ille fundebat lachrymas, quae ex magno impetu, et animi affectu quaſi calido, neutiquam ſimulatae proſiliebant. Niſi in propria ſignificatione accipere malis. Quia lacrymae, cum ex oculis funduntur, calent, quod rubor

Digitized by Google

τα·5) ἐθρήνει καὶ Χλόη Δάφνιν εἰ κρεμήσεται,6) καὶ οὐχετο μηκέτι ἐλθεῖν τὸν δεσπότην αὐτῶν, καὶ ἡμέρας διήντλει μοχθηράς, ὡς ἤδη Δάφνιν βλέπουσα μαστιγούμενον.

ΚΕΦΑΛ. ή.

Καὶ ἤδη νυκτὸς ἀρχομένης ὁ Εὔδρομος αὐτοῖς ἀπήγγειλεν, ὅτι ὁ μὲν πρεσβύτερος δεσπότης μεθ' ἡμέρας ἀφίξεται τρεῖς· ὁ δὲ παῖς αὐτῷ, τῆς ἐπιδόσης πρόεισι. σκέψεις ἔν ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων,1) καὶ κοινωνὸν εἰς τὴν γνώμην τὸν Εὔδρομον παρελάμβανον. ὁ δὲ εὔνους ὢν τῷ Δάφνιδι, παρήνει τὸ συμβὰν ὁμολογῆσαι πρότερον τῷ νέῳ δεσπότῃ, καὶ αὐτὸς συμπράξειν ἐπηγγέλλετο τιμώμενος, ὡς ὁμογάλακτος· καὶ ἡμέρας γενομένης, οὗ-

p. 112. τως ἐποίησαν. Ἦκε μὲν ὁ Ἄξυλος2) ἐφ' ἵππου,3) καὶ παράσιτος4) αὐτῷ, καὶ ἕτος5) ἐφ' ἵππου· ὁ μὲν

oculorum flentium teſtatur. MOLLVS.

5) Τὰ αὐτῶν σώματα] Se ipſos lugebant. Ita frequenter Graeci ſynecdochice homines ipſos, perſonasque σώματα appellant. *Dion. Halic. antiq.* libr. 4. καὶ τῶν ἀπογραφῶν τῶν σωμάτων ἐθεσαν ἀρχὴν, et primus omnium (*Ser. Tullius*) cenſum hominum ordinauit. Et eodem libro: ἔστι τά τε σώματα συνῆγον, hi milites contrahebant. Et lib. 2. σώματα παρέχειν εἰς στρατιὰν ἐβουλόμενον, cum milites praeſtare nollent. *Eutrop.* L. 1. ἕτος τὸ μὲν τῆς συγκλήτου ἐπέδωκεν, διπλάσιον ἐποίησε τῷ τῶν σωμάτων ἀριθμῷ. Hic, nimirum *Tarqu. Priſcus*, numerum Senatorum duplicauit. Niſi *Longum* reſpexiſſe autumes ad corpora, quae vapulando caſtigari

Digitized by Google

bant. Miserabatur etiam sortem Daphnidis Chloe in crucem mox tollendi, neque amplius desiderabat domini aduentum, sed exantlabat aerumnosos dies, tanquam iam Daphnidem fustibus vapulantem videns.

CAPVT VIII.

Coepta iam nocte, venit nunciatum Eudromus, dominum seniorem post triduum adfuturum: at gnatum eius die sequenti praeuenturum. Dispicientes igitur ac deliberantes de hoc negotio, Eudromum in consilium adhibent. Ille, beneuolo prosequens animo Daphnidem, monebat, factum hoc prius iuniori hero esse aperiendum, seque causam adiuturum spondebat, cum illi sit in pretio, tanquam collactaneus. Exortoque die, ita egere. Astylus atque eius parasitus equis aduecti venerunt. Quorum ille nudiustertius barbam emittere coepe-

 rat:

ri atque cruciari solent. IDEM.

6) Εἰ χρεμάσεται] Εἰ hic pro ὅτι. vid. supra p. 18. IDEM.

5) Σκέψας ἂν τῶν συμβιβηκότων] Subaud. γίνοιτο. IDEM.

2) Ασυλος] Nomen proprium, viri cuiusdam opulenti filius, Daphnidis frater. Quando est appellatiuum, idem est cum ἄσυλος seu ἀχίων, columnas non habens. IDEM.

3) Εφ' ἵππῳ] Ita Mollus. Veteres et in hac et in sequenti linea ἐπὶ ἵππῳ. BODEN.

4) Παράσιτος αὐτῷ] Erat olim παράσιτος, qui cibum apud aliquem sumebat, idem propemodum cum ὁμόσιτος seu σύσσιτος. Crates apud *Athen.* libr. 6. c. 6. olim παράσιτοι dicebantur οἱ ἐπὶ τὴν

μὲν, ἀρτιγένειος, ὁ δὲ Γναθων (τετὶ γὰρ ἐπαλεῖτο) τὸν πώγωνα ξυρόμενος πάλαι. Ὁ δὲ Λάμων ἅμα τῇ Μυρτάλῃ καὶ τῷ Δάφνιδι, πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶ καταπεσών, ἱκέτευεν εἰκτεῖραι γέροντα ἀτυχῆ, καὶ πατρῴας ὀργῆς ἐξαρπάσαι τὸν ἀδῆν ἀδικήσαντα. ἅμα τε αὐτῷ καταλέγει πάντα. οἰκτείρει ἐπὶ ἱκεσίαν ὁ Λυκος, καὶ ἐπὶ τὸν παράδεισον ἐλθών, καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθῶν ἰδών, αὐτὸς ἔφη παραιτήσεσθαι τὸν πατέρα, καὶ κατηγορήσειν τῶν ἵππων,[6]) ὡς ἐκεῖ δεθέντες ἐξύβρισαν, καὶ τὰ μὲν κατέκλασαν, τὰ δὲ κατεπάτησαν, τὰ δὲ ἀνώρυξαν λυθέντες. ἐπὶ τούτοις ηὔχοντο μὲν αὐτῷ πάντα τὰ ἀγαθὰ, Λάμων καὶ Μυρτάλη· Δάφνις δὲ δῶρα προσεπόμπευεν ἐρίφους, τυρὸς,

τὸν ἱερὸν σῖτον ἐκλογὴν ἀγόμενοι, qui deligendis annotandisque sacris frumentis praeficiebantur. Atque horreum inde, in quo primitias sacri frumenti parasiti recondebant, dictum fuisse παρασίτιον, certum est. Imo olim παράσιτοι fuerunt, qui vna cum sacerdotibus partem victimae in cibum capiebant: quippe e bobus duobus praecipuis, tertia pars ludis celebrandis impendebatur: e duabus reliquis, altera cedebat sacerdoti, altera parasitis. Hos fuisse adiunctos honoratissimis magistratibus, vt patet ex *Athenaeo* et *Aristotele*, qui dicit in Methonensium repub. duos parasitos praetoribus singulis fuisse assignatos, Polemarchis vnum, vid. *Athen.* libr. 6. c. 6. His haud absimilis fuisse videtur, Podes, quem dicit *Homerus* Il. ε. 577. Hectori fuisse ἑταῖρον, καὶ φίλον εἰλαπινατὴν, sodalem Hectoris, et conuiuam carum. Postea vero nomen hoc παρασίτου odiosum, et inhonestum esse coepit, et παράσιτοι dici coeperunt οἱ

Digitized by Google

rat: at huic Gnathoni (hoc enim illi nomen erat) iam pridem abrasa barba fuerat. Lamon vero vna cum Myrtala et Daphnide ad genua eius prouolutus, infelicis vt misereatur senis, seque parentis innocentem irae eripiat, supplex orat: et cum dicto cuncta ordine illi enarrat. Misertus Astylus supplicantis, hortum ingreditur, atque conspicatus florum excidium, sese deprecaturum genitorem, dixit, equosque, quod ibi ligati hanc pauperiem fecerint, insimulaturum, atque excussis loris alios fregerint, nonnullos pedibus conculcauerint, quosdam e terra euellerint. Lamon ob haec et Myrtala omnia illi fausta precabantur. Daphnis dona attulit, videlicet, hoedos, caseos, aues earumque

κόλακες, assentatores, adulatores, coenipetae, mensarum assectae, qui diuitibus, vt illorum coenas captent, assentantur. De quo hominum genere *Plut.* in libello de *educ. liber. ing.* ita ait: μιαρὸν τὸ φῦλον, ὑποκριτὰ φιλίας, ἄγευστοι παῤῥησίας, πλουσίων μὲν κόλακες, πενήτων δὲ ὑπερόπται, ὡς ἐκ λυρικῆς τίχνης ἐπὶ τὰς τύχας ἀγόμενοι, σισυρόται ὄθ' οἱ τρέφοντες γελῶσι, καὶ ψυχῆς ὑποβολιμαῖα καὶ νόθα μέρη βίου. Πρὸς δὲ τὸ πνεῦμα ζῶντες. Τῇ τύχῃ μὲν ἀλαθῶς, τῇ προαιρέσει δὲ δῦλοι, ὅταν δὲ μὴ ὑβρίζωνται, τότε ὑβρίζισθαι δοκοῦντες, ὅτε μάτην παρατρίφονται. Ex hoc genere hic parasitus, cuius hic fit mentio, erat.

MOLLVS.

5) V. Οὗτος. P.

COLVMB.

In duabus antiquissimis legebatur ἄτως.

BODEN.

Omnino corrigendum ἅτος.

IVNGERM.

6) Τῶν ἵππων] V. ἱππείων. P.

COLVMB.

Quamquam haec lectio codicis Romani probata fuit *Vrsino*,

τυρεὺς,7) ὄρνιθας, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν· βότρυς ἐπὶ κλημάτων· μῆλα δὲ ἐπὶ κλάδων. ἦν ἐν τοῖς δώροις καὶ ἀνθοσμίας8) οἶνος λέσβιος,9) ποθῆναι καλλιστος οἶνος.

ΚΕΦΑΛ. ϑ'.

p. 121. Ὁ μὲν δὴ Ασυλος ἐπήνει ταῦτα· καὶ περὶ θήραν εἶχε λαγωῶν, οἷα πλέιστος νεανίσκος, καὶ τρυφῶν ἀεὶ, καὶ ἀφιγμένος εἰς τὸν ἀγρὸν εἰς ἀπόλαυσιν ξένης ἡδονῆς. Ο δὲ Γνάθων, οἷα μαθὼν ἐθίειν ἄνθρωπος καὶ πίνειν εἰς μέθην, καὶ ἐδὲν ἄλλο ὢν, ἢ γνάθος,1) καὶ γαστὴρ,2) καὶ τὰ ὑπὸ γαστέρα, ὁ παρέργως εἶδε τὸν Δάφνιν τὰ δῶρα κομίσαντα

Virsino, nolui tamen eiicere ἵππων, quod est in omnibus. Dubitat etiam *Doruille* in *Animaduers.* ad *Charit.* L. VI. c. 8.

BODEN.

7) Ὀρνιθας] Licet vertere gallinas, earumque pullos.

MOLLVS.

8) Ἀνθοσμίας proprie vinum arte factum, deinde quoduis fragrans vinum. Vide, quae notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 2. n. 8.

BODEN.

9) Οἶνος λέσβιος] Vinum Lesbium veteribus magno in pretio, magnaque fama, iam inde a Troicis temporibus fuit; et passim etiam apud antiquos eius fit mentio. *Virg.* libr. 2. *Georg.* V, 90.

Non eadem arboribus pendet vindemia nostris,
Quam Methymnaeo carpit de palmite Lesbos.

Hoc vini celebrat Clearchus apud *Athen.* libr. 1. λεσβίου πώματος ἡδὺ ἕτερον ἄλλος οἶνος ἥδιον πιεῖν. Nullum est vinum ad bibendum iucundius Lesbio poculo. *Alex.* λεσβίοις ὀναρίοις τὰς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχω μέρος, reliquam diei partem irrigat vino

foetus, vuas suis cum palmitibus, mala cum ramis. Munera inter etiam Lesbium vinum erat, vinum fragrans, potatu optimum.

CAPVT IX.

Laudabat haec Astylus: et leporum venatui deditus, vtpote iuuenis diues, perpetuoque genio indulgens, rus venerat noua quapiam voluptate animum delibutum redditurus. Gnatho autem, vtpote homo edoctus edere et ad ebrietatem vsque se ingurgitare, neque aliud, quam maxilla, venter, et quod sub ventre, non perfunctorie Daphnidem, cum dona sua conferebat, contemplatus fuerat: qui

vino Lesbio. Hinc Bacchus Methymnaeus dictus a Methymna, quae vrbs est Lesbi. MOLLVS.

[1]) Οὐ δὲ ἄμο ὢν, ἢ γνάθος] Alludit ad nomen ipsius Gnathonis, quod a γνάθος, hoc est, maxilla deducitur, forsan quia maxillas ad edendum et bibendum expeditas habet. Vel quod oporteat hos nequam homines indefessas habere maxillas, quemadmodum apud *Stobaeum* Nicolaus quidam inquit: γνάθον ἀκάματον, καὶ δυνατὴν πλαγὰς φέρειν, quae continuo possit alapas sustinere. Quippe pedisequos suos nonnulli Thrasones depalmare, genasque illorum flatu distentas manibus aliquando tundere solent. IDEM.

[2]) Καὶ γαστὴρ] Apud *Plut.* de *adulat. et amic. discrim.* tale de parasito extat Iambicum, §. 93.

Γαστὴρ ἓλον τὸ σῶμα, πανταχῇ βλέπων
Ὀφθαλμὸς, ἕρπον τοῖς ἐδῶσι θηρίον.

Nihil est, nisi venter, corpus omne, prospicit
Partes in omnes, bestia reptat dentibus.

Recte

μίσαντας· ἀλλὰ καὶ φύσει παιδεραστὴς 3) ὢν, καὶ λίαν οἷον ἐδὲ ἐπὶ τῆς πόλεως εὑρών, ἐπιθέσθαι διέγνω τῷ Δάφνιδι, καὶ πείσειν ᾤετο ῥᾳδίως ὡς ἀπόλον. Γνοὺς δὲ ταῦτα, θήρας μὲν ἐκ ἐκοινώνει τῷ Ἀσύλῳ· κατιὼν δὲ ἵνα ἔνεμεν ὁ Δάφνις, λόγῳ μὲν τῶν αἰγῶν, τὸ δὲ ἀληθὲς, Δάφνιδος ἐγίνετο θεατής. μαλθάσσων δὲ αὐτὸν, τάς τε αἶγας ἐπῄνει, καὶ συρίσας τὸ ἀπολικὸν ἠζίωσε· καὶ ἔφη ταχέως ἐλεύθερον θήσειν τὸ παῖν δυνάμενος. Ὡς δὲ ἔσχε χειρεήθη, νύκτωρ λοχήσας ἐκ τῆς νομῆς ἐλαύνοντα τὰς αἶγας, πρῶτον μὲν
p. 122. ἐφίλησε προδραμών· εἶτα ὄπισθεν παραχεῖν 4) τοιῶτον οἷον αἱ αἶγες τοῖς τράγοις. Τοῦ δὲ βραδέως

Recte hic parasitus venter vocatur: quia mensarii adulatores, vt eleganter elegans Historicus *Herodianus* ait: καὶ τὸ ἰῦδαμον γαστρὶ, καὶ τοῖς ἀφίστοις μηρῷσιν, ventre atque obscoenis voluptatibus felicitatem metiuntur. IDEM.

3) Παιδιεραστὴς] Paederastes, paedico, quasi τῶν παίδων ἐραστὴς, puerorum amator: sed plerumque accipitur, vti et hoc loco, in malam partem, pro paedicone, turpi et execrabili amatore. Qui latinis emasculator et puerorum subactor appellari solet. Graeci hosce nefarios mortales etiam ἀρσενοκοίτας nomine dicunt, vt I. *ad Corinth.* c. 6. §. 9. et I. *ad Timoth.* c. 1. §. 10. Tales pueri iam emasculati dicuntur concubini et catamiti, qui vicem implent praestantque foeminarum, prorsus effoeminati, et in sexum muliebrem pene reformati. Inde etiam molles atque fluxi, quos poenitet, quod viri nati sint. Qualis fuit Sporus, cuius in Nerone meminit *Sueton.* Graecis dicuntur ἐκτεθηλυμένοι, item

μαλθα-

cum natura paedico esset, inuenta, qualem non vidisset in vrbe, forma, Daphnidi insidias struere decreuit, ratus hoc ipsum facile illi, vtpote homini caprario, se persuasurum. Haec cum constituisset, venationis non erat Astylo particeps, sed descendens ad loca, vbi pascebat Daphnis, verbis quidem capras, sed reuera Daphnidem, spectatum veniebat. Dehinc blandis illum deliniens verbis, laudibus efferebat capras, tibiaque vt pastorale caneret carmen, postulabat, dicens, veluti hoc omne in illius sit manu, breui in libertatem se illum asserturum. Vt autem illum mansuetum habuit, de nocte insidiatus capras e pascuis ducenti, prius ille praecurrens oscula quaedam dedit. Deinde, vt obuertat, ad exemplum caprarum,

μαλθακοί. Apud *Lucian.* Iuno de Ganymede: ἐγὼ δὲ μὴ ἅτε μανείην, ὡς τὰ χείλη περσπιγκῶν τῷ μαλθακῷ τούτῳ φρυγὶ ἅτως ἐκτεθηλυμένην. Ego vero non ita insaniuero, vt labia mea molliculo isti Phrygi, tamque effoeminato applicem.

IDEM.

4) Εἶτα ὅπισθεν παραχῶν] Quod moliebatur furcifer ille Gnatho, horribile dictu crimen est, de quo loquitur *Apost. Paulus ad Rom.* c. 1. §. 27. Graecis παιδεραστία vocatur, crimen, quod viuicomburio expiari solet. Execratur Auctor infandos amores, et spurcos παιδεραστῶν concubitus, de quibus, *Platone* referente, μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰδίᾳ, καὶ ὅλαις πόλεσι κακὰ, id est, hominibus priuatim, vrbibus vero publice innumera contigerunt mala. Quoniam libido haec, vt idem Plato ait, ἐκ προοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος κτείνει, id est, consulto, atque dedita opera genus humanum destruit. Auctorem παιδικῶν *Ouidius* Orpheum scribit:

Ille

δέως νοήσαντος καὶ λέγοντος ὡς αἶγας μὲν βαίνειν τράγους, καλόν· τράγον δὲ οὐπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον,[5]) ἀδὲ κριὸν ἀντὶ τῶν οἰῶν κριὸν, ἀδὲ ἀλεκτρυόνας ἀντὶ τῶν ἀλεκτορίδων ἀλεκτρυόνας. Οἷός τε ἦν ὁ Γνάθων βιάζεσθαι τὰς χεῖρας προσφέρων· ὁ δὲ μεθύοντα[6]) ἄνθρωπον καὶ ἑσπέρα μόλις παρασάμενος ἔσφηλεν εἰς τὴν γῆν,

Ille etiam Thracum populis fuit author, amorem In teneros transferre mares etc.

Sunt, qui Thalonem Cretenſem faciant principem. Hic autem fuerit nec ne, non ſatis certum. Hoc tamen ex *Ariſtotele* ſcitur, Maſculam Venerem, lege etiam lata, permiſſam in Creta fuiſſe. IDEM.

Poſtſecus, ὄπιθεν. Gloſſ. Eaed. *Poſteſcus*, vbi Cl. *Vulcan* bene: *Poſtſecus*. Idem etiam de tempore vſurpatur. *Gloſſ.* λοιπὸν, ἐπιζήμια, *poſtſecus*, *iam*. IVNGERM.

5) Τράγον δὲ ἀπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον] Ab hoc enim plus quam prodigioſo coitu, quoniam contra naturam eſt, bruta et expertia rationis animalia abſtinent. Charicles apud *Lucian.* in *Amoribus* ad eundem ferme modum argumentatur: Λέοντες μὲν ἐπιμαίνονται λέαιναι, ἀλλὰ ἡ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλῶται. Ταῦρος ἀγελάρχης βοῶν ἐπιβάλλεται, καὶ κριὸς ἅλην τὴν προσοῦσαν ἄρρενος πλησιοῦ σπέρματος. Τί δὲ ὗς συῶν μὴ ἐνίας μεταδιώκουσι κάπρους; λυκαίνας δὲ ἐπομίγνυται λύκοι; καθόλου δὲ ἀπῆν μὲν οἱ ἄγρια ζῷα ζεύγνυντες ὄρνιθες, μὲν ὅσα τὸν ὑγρὸν καθ' ὕδατος ἕλκει λῆξιν; ἀλλ' ἐπὶ γῆς τι ζῷον ἄρρενος ὁμιλίας ἐπιλείχεται, μένει δὲ ἀκίνητα τῆς φύσεως τὰ δόγματα. Leones non inſaniunt in leones, ſed Venus tempeſtiua libidinem eorum in foeminam excitat. Taurus armenti dux cum bobus miſcetur: et aries totum gregem maſculo

rum, sibi tergum rogat. Haec cum tarde animaduertisset, atque taudem diceret, hircos inire capras, decorum est: sed hircum ineuntem hircum nemo vidit vnquam; neque arietem pro oue arietem, neque gallum pro gallina gallum. Paratus erat Gnatho ad inferendum stuprum, manus dum admouebat: at ille hominem ebrium, aegreque pedibus insistentem, cubito

lo implet semine. Quid autem? an non sua cubilia sectantur apri? Lupas autem ineunt lupi? Et, vt in summa dicam, neque quae aerem perstrepunt aues, neque quae humidam aquae sortita sunt mansionem, neque etiam aliquod in terris animal congressum maris appetit; sed manent inter ea immota prouidentiae decreta. Recte monet *Phocylides*:

Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτε ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν·
Neque furtiuas quaere nuptias, neque masculam venerem exerce.

Agathias (quem excitat et *Iungerm.* B.) in *Antholog.* libr. 1. cap. 78. 6.

Δίεχτο τῶν ἀλόγων ζώων γένος· ἢ γὰρ ἐκείνων
Φύσις ἀτιμάζει διάμικτα τῆς ζυγίης, (συζυγίης)
Ἄρσεσι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλιτηροὶ
Ἀνδρες ἐς ἀλλήλους ξώων ἄγεσι γάμον.
Intuere brutorum animalium genus. Non enim illorum
Natura inhoneſta cenſet iura coitionis,
Viro enim foemina coniungitur. Sed pernicioſi
Viri inuicem nouas ducunt nuptias.
MOLLVS.

Οὐ γὰρ ἀνδρὶ ἀνδρὸς, ἀλλὰ γυναικὸς δεῖ, ait *Artemidor.* I. Onirocr. 52.
IVNGERM.

6) Μεθύοντα] Recte: quippe vino dediti, eoque inflammati Veneri litare gaudent. Amoris haec biga, amator ac ebrius. *Heliodor. Aethiop.* libr. 3. Διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἐρῶν, καὶ πρὸς τὸ ἐρᾶν ὁ μεθύων ἐπιφορος, proinde in ebrietatem amans,

γῆν,?) καὶ ὥσπερ σκύλαξ ἀποδραμὼν, πείμενον κατέλιπεν, ἀνδρὸς οὐ παιδὸς πρὸς χειραγωγίαν δεόμενον. Οὐκέτι προσίετο ὅλως· ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλῃ τὰς αἶγας ἔνεμεν, ἐκεῖνον μὲν φεύγων, Χλόην δὲ τηρῶν· οὐδὲ ὁ Γναθὼν ἔτι περιεργάζετο, καταμαθὼν ὡς οὐ μόνον καλὸς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρός ἐστιν· ἐπετήρει δὲ καιρὸν διαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ τῷ Ἀξύλῳ, καὶ ἤλπιζε δῶρον αὐτὸν ἕξειν παρὰ τῆ νεανίσκου, πολλὰ καὶ μεγάλα χαρίζεσθαι θέλοντος.

ΚΕΦΑΛ. ί.

Τότε μὲν ἓν ἐκ ἠδυνήθη· πρωΐας γὰρ ὁ Διονυσοφάνης, ἅμα τῇ Κλεαρίστῃ· καὶ ἦν θόρυ-
p. 123. βος πολὺς κτηνῶν, οἰκετῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν. Μετὰ δὲ τοῦτο συνέταττε λόγον καὶ ἐρωτικὸν καὶ μακρόν. ἦν δὲ ὁ Διονυσοφάνης μεσαιπόλιος[1]) μὲν ἤδη, μέγας δὲ καὶ καλὸς, καὶ μειρακίοις ἁμιλλᾶσθαι

amans, et in amorem ebrius procliuis est. Egregie *Achill. Tat.* libr. 2. c. 3. ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο βίαιοι θεοὶ, ψυχὴν καταχόντες, ἐκμαίνουσιν εἰς ἀναισχυντίαν, ὁ μὲν καίων αὐτὴν τῷ συνήθει πυρὶ, ὁ δὲ τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. οἶνος γὰρ ἔρωτος τροφή. Amor enim ac Liber, violenti Dii, animam inuadentes eousque incendunt, vt pudoris obliuiſci cogant, dum alter consuetum ignem adhibet, alter igni materiam vino subministrat. Vinum enim amoris pabulum est. Apud *Lucian. de Dea Syria*, refertur sese consulto inebriasse Stratonice, cum sobria de nefario amore Combabum compellare erubesceret; quando inquit: ἅμα δὲ οἴνῳ αἰσχύνη ἐσίζεται

Digitized by Google

bito repulsum humi prostrauit, ac veluti canis cursim aufugiens, iacentem deseruit, viro, non puero, qui illum manu ducat, opus habentem. Non illum iam amplius admittebat plane; sed nunc hic, nunc illic pascebat capras, illum fugiendo, Chloen obseruando. Neque Gnatho amplius curiose obseruabat illum, cum intellexisset non solum formosum, sed etiam esse robustum: verum captabat occasionem de eo differendi cum Astylo, sperabatque fore, vt illum sit habiturus dono a iuuene, multa atque magna largiri solito.

CAPVT X.

Atque tunc temporis nequibat. Dionysophanes enim vna cum Clearista aduenerant; atque ingens strepitus iumentorum, seruorum, virorum, mulierum. Deinde componebat orationem amatoriam, eamque prolixam. Erat hic Dionysophanes aetae semicana, magnus autem et formosus, nec non par certando

χιτα, καὶ ἡ ἀποτυχία ἐ κάρτα ὠχρὴ, ἀλλὰ, τῶν πρησσομένων ἕκαστα ἀναχωρίει. Pariter autem cum vino ingrediente, et loquendi fiducia accedit: nec admodum turpe est non impetrasse, sed eorum, quae aguntur, singula obliuioni traduntur.

MOLLVS.

7) [illegible]λιν ἀὶς τὴν γῆν] Inter alias notiones verbo σφάλλω competit significatio deiiciendi ac prosternendi, vt respondeat τῷ καταβάλλειν, προσουδίζειν. Eodem modo *Suidas*: Ο δὲ σφάλας ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ἄνθρωπον, ἐπιβουλησάντων ἐκείνῳ τῶν οἰκείων, ὅτως αὐτὸς πάλιν ἐπανῆλθε πρὸς τὰς Ρωμαίας.

BODEN.

1) *Μεσηκόλιος*] Semicanus, hoc est, qui medium aetatis

λᾶθαι δυνάμενος· ἄλλα καὶ πλέσιος ἐν ὀλίγοις, καὶ χρησὸς ὡς ἐδεὶς ἕτερος. οὗτος ἐλθὼν, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ θεοῖς ἔθυσεν ὅσοι προεξᾶσιν ἀγροικίας·[2]) Δήμητρι, καὶ Διονύσῳ, καὶ Πανὶ, καὶ Νύμφαις· καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς παρᾶσιν ἔστησε κρατῆρα. Ταῖς δὲ ἄλλαις ἡμέραις ἐπεσκόπει τὰ τῷ Λάμωνος ἔργα. καὶ ὁρῶν τὰ μὲν πεδία ἐν αὐλακι, τὰς δὲ ἀμπέλους ἐν κλήματι, τὸν δὲ παραδεισον ἐν κάλλει· (περὶ γὰρ τῶν ἀνθῶν Ἀσυλος τὴν αἰτίαν ἀνελάμβανεν·) ἥδετο περιττῶς, καὶ τὸν Λάμωνα ἐπῄνει, καὶ ἐλεύθερον ἀφῆσεν ἐπηγγέλλετο. Κατῆλθε μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸ ἀιπόλιον, τάς τε αἶγας ὀψόμενος καὶ τὸν νέμοντα. Χλόη μὲν ἦν εἰς τὴν ὕλην ἔφυγεν, ὄχλον τοσοῦτον αἰδεθεῖσα καὶ φοβηθεῖσα. ὁ δὲ Δάφνις εἰστήκει δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος,[3]) πήραν νεοῤῥαφῆ κατὰ τῶν ὤμων ἐξη-

aetatis canae attigit. Iliad. N. 361.

Ἔνθα μεσαιπόλιός περ ἐὼν Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεύς.

Tunc semicanus quamuis existens Danos hortans. Idomeneus. Hic *Scholiastes:* μεσαιπόλιος, ὁ λεγόμενος σπαρτοπόλιος, ᾧ διεσπαρμένη εἰσὶν αἱ πολιαί. ὁ μισῆλιξ, ita dictus, quod illi iam sint sparsi per tempora cani, mediae aetatis homo. Nam in vltima aetate, non sparsi, sed crebri atque spissi sunt cani. MOLLVS.

[2]) Πρωεξᾶσιν ἀγροικίας.] Praestitibus, qui praesunt ruri. *Fest.* praestitem eadem significatione dicebant antiqui, qua nunc dicimus antistitem. Alias fuere Lares etiam nominati Praestites, de quibus *Ouid.* 5. *Fast. Plut.* αἰτίοις, *Capell.* L. 2. vt notauit *Brisson.* L. 1. *de formul.* Fia[illegible]hi venia digressiuncula[illegible]huius. Non enim possum, quin be-

ne

tando cum iuuenibus: quin diues inter paucos humanusque, vt si quis alius. Hic cum veniſſet, prima die omnibus iſtius agri praeſidibus ſacra fecit: videlicet, Cereri, Baccho, Pani, atque Nymphis: ſtatuitque omnibus, quotquot aderant praeſentes, craterem communem. Reliquis diebus Lamonis inſpiciebat opera: atque perſpiciens ſulcis cum ſuis campos, vites cum palmitibus, hortum cultu amoenum (quod flores attinet, culpam in ſe receperat Aſtylus) impenſe delectabatur, atque Lamonem laudibus euehens, ſe manu miſſurum eſſe illum, promittebat. Poſthaec etiam ad caprarum gregem deſcendit, capras capraritumque viſurus. Chloe itaque in ſyluam aufugit, reuerita timensque turbam tantam: ſtabat Daphnis hirſuta caprae indutus pelle, ex humeris ſuſpenſam

ne *Feſto* faciam, cuius inſigniter mendoſo loco viri docti nituntur, vbi nos mira de Laribus docent. Locus is eſt: *Familia aurea in liberis hominibus dicebatur, quorum dux et princeps, generis vocabatur Pater et Materfam. Vnde Familiae nobilium Pompiliorum, Valeriorum, Corneliorum, et Familiares ex eod. familia: poſtea hoc nomine etiam famuli appellari coeperunt.* Familiam auream quis alibi legit? Nolo multa hic perdere verba. Tantum *Feſti* veram lectionem indico. Legend. ſcilicet: *Familia antea in liberis* etc. Patet vel ex eo, quod ſequitur: *poſtea.* Hanc meam coniecturam ſcio, quod quibuſdam doctis viris valde probauerim, vt et amiciſſ. *Putſchio* meo amoeniſſ. ingenii et elegantiſſ. elegantiarum iuueni. Et ſic editum (ne quid celem) inueni poſtea in

p 124. ἐξηρτημένος, 4) κρατῶν ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις, τῇ μὲν, ἀρτιπαγεῖς 5) τυροὺς, τῇ δὲ, ἐρίφους γαλαθηνές· 6) ἔποτε Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων 7) ἐβουκόλησε, τοιόσδε ἦν, οἷος τότε ὤφθη Δάφνις. Αὐτὸς μὲν οὖν εἶπεν· ἐδόκει, ἀλλὰ ἐρυθήματος

vetuſtiſſ. edit. *Bapt. Pii.*

IVNGERM.

3) Δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος] Hirſutam pellem etiam veterum Graecorum geſtamen fuiſſe, *Varro* L. 2. de re ruſtica refert. Neque non quaedam nationes harum (caprarum) pellibus ſunt veſtitae, vt in Getulia, et in Sardinia. Cuius vſum apud antiquos quoque Graecos fuiſſe apparet, quod in tragoedis ſenes ab hac pelle vocantur διφθέραι: et in comoediis, qui in ruſtico opere morantur: vt apud *Caecilium* in *Hypobolimaeo* habet adoleſcens; apud *Terent.* in *Heautontimorumeno* ſenex.

MOLLVS.

4) Πήραν κατὰ τῶν ὤμων ἐξηρτημένος. *Lucian. de morte Peregr.* dixit: περὶ πήραν παρέφητο. Et pera ex humeris ſuſpenſa erat. In *fugitiis.* Ἐν γυναίῳ βαθῷ, πήραν ἐξημμένον, barba horridum, pera inſtructum.

IDEM.

5) Ἀρτιπαγεῖς] Coniunctim legendum, quod analogia docet in reliquis. Male diſiungitur a *Mollo* ἄρτι παγὲς, quia ſimplex παγὲς nusquam reperitur, ſed in compoſitione ſola locum habet, origine ducta ab aoriſto 2. verbi πήγνυμι, ſeu πήκτω, compingo. Hinc ποταγὲς idem notat.

BODEN.

6) Γαλαθηνές] Γαλαθηνὸν *Heſychio* eſt ὑποτίθιον, νέον, vbi vero notandum, in codd. *Heſych.* ſcribi γαλαθινὸν, quod *Salmaſius* recte emendauit. Semper in noſtro ſcribitur per η, vt ſupra L. II. c. 3. Sunt et infra porculi ſubrumi, χοῖροι γαλαθηνοί.

IDEM.

7) Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων] Fabulantur veteres Apol-

Digitized by Google

sam recens confutam peram habens, ambabus manibus quiddam tenens, altera recens compactos caseos, altera lactentes hoedos. Si vnquam Apollo, mercede Laomedonti sua opera locata, bubulcitatus est, talis is vtique erat, qualis tunc temporis appa-

Apollinem e cœlo delapsum, Laomedonti suam operam pascendis armentis locasse. Huius facit mentionem *Hom.* Il. φ. v. 443. vbi Neptunus ita fatur:

Μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντε θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἐπὶ ξείνῳ, ὁ δὲ σημάντωρ ἐπέτελλεν.
Ἦτοι ἐγὼ τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη.
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἰδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχ' ὑληέσσης.

Soli nos duo ex diis, quando superbo Laomedonti
A Ioue profecti seruiuimus in annum
Mercede certa: hic autem imperans mandabat.
Ego quidem Troianis ciuitatem muro circundedi
Lateque et valde pulchro, vt inexpugnabilis ciuitas esset:
Phœbe, tu autem distorte gradientes
et lunatis cornibus boues pascebas,
Idae in iugis multas conualles habentis syluosas.

Lucian. de sacrific. Διὰ τοῦτο ἐκ τῆς ἀρανοῦ καταπέμφθη εἰς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος τύχῃ, ὅτε δὴ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρὰ Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι. Propterea in terram humana sorte vsurus, (Apollo) e coelo est demissus. Vt etiam in Thessalia apud Admetum mercenariam operam locauit, et in Phrygia apud Laomedontem. MOLLIVS.

Nescio, an hoc alibi legatur. Apollo namque Admeto seruiuit pecus pascendo. Neptuni autem et Apollinis cum Laomedonte res longe alia. V. *Apollod.* L. I. et 2. *Hygin. fab. Arnob.* L. IV. Sed quis in talibus iuratores exigit?

IVNGERM.

8) Euru-

θήματος πληθεὶς, ἔνευσε κάτω,[8]) πρωτείνας τὰ δῶρα· ὁ δὲ Λάμων, ἔτος, ἔπέ σοι, δέσποτα, τῶν αἰγῶν αἰπόλος. σὺ μὲν ἐμοὶ πεντήκοντα μὲν ἔδωκας καὶ δύο τράγους· οὗτος δέ σοι πεποίηκεν ἑκατὸν, καὶ δέκα τράγους· ὁρᾷς ὡς λάσιαι καὶ τὰς τρίχας λάσιαι, καὶ τὰ κέρατα ἄθραυστοι;[9]) πεποίηκεν αὐτὰς καὶ μουσικάς· σύριγγος γὰρ ἀκούσαι ποιῶσι πάντα."

ΚΕΦΑΛ. ιά'.

Παρῆσα τοῖς λεγομένοις ἡ Κλεαρίστη,[1]) πεῖραν ἐπεθύμησε τοῦ λεχθέντος λαβεῖν, καὶ κελεύει τὸν Δάφνιν ταῖς αἰξὶν οἷον εἴωθε συρίσαι, καὶ ἐπαγγέλλεται συρίσαντι χαρίσασθαι χιτῶνα καὶ χλαῖναν καὶ ὑποδήματα. ὁ δὲ πιθήσας αὐτῇ ὥσπερ θέατρον,[2]) τὰς ὑπὸ τῇ φηγῷ, καὶ ἐκ

[8]) Ἔνευσε κάτω] Ita et *Lucian.* in *Hermet.* κάτω πεπυκότα, quod alii dicunt πρὸς γῆν νεύειν, vel πρὸς τὴν γῆν νεύειν, geſtus atque habitus plerumque eorum eſſe conſueuit, qui prae pudore, aut moeſtitia, in terram oculos defixos habent, vel terram intuentur. *Herodian.* libr. 4. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποῖς προσώποις εἰς γῆν ἔνευον. Reliqui omnes moeſto vultu terram intuentur. *Luc.* c. 18. §. 13. καὶ ὁ τελώνης οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι. Publicanus autem non poterat (prae dolore animi) vel oculos in coelum attollere. Imo aliquando oculos deiicere, verecundiam plus quam modicam ſignificat. Apud *Euripidem*, Hecuba prae pudore Polymneſtorem intueri non audet:

Digitized by Google

ruit Daphnis. Ipsemet quidem ne verbum protulit: sed rubore suffusus, oculos in terram, oblatis donis, defixit. Lamon vero: hic, inquit, here, caprarum custos tuarum est. Tu quidem tradideras quinquaginta mihi pascendas, et binos hircos: hic tibi centum reddidit illas, decemque hircos. Viden' quam sint pingues, nitidaeque, villis densae, cornibusque integrae; etiam tibiae moueri sono sunt ab illo edoctae: audita enim fistula, omnia imperata faciunt.

CAPVT XI.

Aderat his dictis Clearista, et specimen eius, quod dictum erat, sumere cupiens, caprarium consuetum gregi cantum occinere iubet, promisso canenti se daturam tunicam, laenam, atque calceos. Ille, in theatri modum illis dispositis, sub fago consistens, atque e pera sua prolata fistula,

det: pudebat eam in tam calamitoso rerum statu conspici, ab eo cui aliquando florens erat visa. Romani ad furcas Candinas a Samnitibus sub iugum missi, quamuis a Campanis sociis benigne susciperentur, sub noctem Capuam ingressi, prae pudore et iracundia oculos demisere.

MOLLVS.

9) V. ἀθρουσι; P.

COLVMB.

In antiquioribus punctum interrogationis desideratur. In Molliana male legitur ἄθραυστα ex proprio ingenio. Est vero ὁ καὶ ἡ ἄθρανστος.

BODEN.

1) Κλεαγίδη] Nomen mulieris, fuit mater vera Daphnidis, dicta a κλέος, fama, gloria, et ἄριστη optima, praestantissima.

MOLLVS.

2) Ὡς θέατρον] Quod *Herodian.*

Digitized by Google

ἐκ τῆς πήρας τὴν σύριγγα κομίσας,3) πρῶτα μὲν
p. 125. ὀλίγον ἐνέπνευσε. καὶ αἱ αἶγες ἔσησαν τὰς κε-
φαλὰς ἀράμεναι. εἶτα ἐνέπνευσε τὸ νόμιον, καὶ
αἱ αἶγες ἐνέμοντο νεύσασαι κάτω·4) αὖθις λιγυ-
ρὸν ἔδωκε,5) καὶ ἀθρόαι κατεκλίθησαν·6) ἐσύριζέ
τε καὶ ὀξὺ μέλος. αἱ δὲ, ὥσπερ λύκου προσιόντος,
εἰς τὴν ὕλην κατέφυγον· μετ' ὀλίγον ἀνακλητι-
κὸν7) ἐφθέγξατο· καὶ ἐξελθοῦσαι τῆς ὕλης, πλη-
σίον αὐτῷ τῶν ποδῶν συνέδραμον. ἐδὲ ἀνθρώπους
οἰκέτας εἶδεν ἄν τις ἔτω πειθομένους προσάγματι
δεσπότου· οἵ τε ἔν ἄλλοι πάντες ἐθαύμαζον, καὶ
πρὸ πάντων ἡ Κλεαρίστη, καὶ δῶρα ἀποδώσειν
ὤμοσε

rodian. V, 5, 20. diceret ἐν διάτρῳ χήματι. IDEM.

3) Κομίσας] Parisiensis mauult in parenthesi προκομίσας. Sed constat, simplicia saepe compositorum notionem adsciscere. BODEN.

4) Αἶγες ἐνέμοντο κάτω] V. ἐν. νεύσασαι κάτω. P. COLVMB

De Nomio v. *Theocr. Heraclisco* et eius *Scholiast.* Paulo ante ait, ὥσπερ διάτρον. Sic et suauiss. *Heliodor.* Libr. 5. de sculptura Amethysti Aethiopicae: Παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα, καμαιζήλῳ μὲν πίτυϊ πρὸς πειρωτὴν ἰφίσας, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων. τὰ δὲ ἐπᾴδετο, ὡς ἐδίκει, καὶ ἠσίχαζε, πρὸς τὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος ποιμαινόμενα. εἶτα ἄν τις αὐτὰ καὶ χρυσοῖς βιβριθέντα τοῖς μαλοῖς (scrib. μαλλοῖς) etc. ἐγέγραπτο καὶ ἀρνῶν ἄτακτα σκιρτήματα, καὶ οἱ μὲν ἀγεληδὸν ἐπὶ τὸν πίτυϊ ἀπτερίχοντες, οἱ δὲ περὶ τὸν νομέα κύκλοις ἀγειρόμενοι ἐξελίττοντες, ποιμενικὸν διάτρον ἐπεδείκνυσαν τὸν κρημνόν. IVNGERM.

Νεύσασαι in textum primus optimo quidem iure suscepit *Mollus.* BODEN.

Digitized by Google

primum exilem inflando edidit sonum: et steterunt arrectis capitibus caprae: deinde pastoralem cantum, quo ad pastum inuitabantur: et caprae in terram pronae per herbas pascebant. Iterum sonum edidit iucundum: et confertae procubuerunt. Cantum etiam acutum dedit fistula: et illae, non secus ac lupo irruente, ad syluam confugere. Paulo post receptui signum dedit: et illae egressae nemore, prope pedes ad illius concurrerunt. Nemo vnquam vidit seruos famulosue ita dicto audientes hero suo. Reliquis igitur omnibus admirantibus, Clearista in stuporem attonita, iurauit se donaturam illi,

5) Λιγυρὸν ἴδωκε] *Sonum edidit dulcem*, siue *iucundum*. Est quidem λιγυρὸς crebro stridulus et argutus. *Eurip.* λιγυρὰ ἄχεα βοᾷ, stridulos et argutos prae dolore clamores edit. Apud poetas solet esse epitheton venti, cantus et vocis. Vtuntur nihilominus hac voce prosae etiam scriptores, quamuis ποιητικωτέρᾳ. Vt *Aristot. Histor. animal.* libr. 9. λιγυρὰν φωνὴν ἔχει, vocem habet argutam, seu canoram. Verum hic sumendum arbitror pro suaui ac iucundo, quemadmodum etiam sumitur apud *Isocrat. Epistol.* 4. ad *Philipp.* Ετι δὲ καὶ σύμβιον εἶναι ἥδιστον καὶ λιγυρώτατον. Atque in vitae consuetudine esse hominem suauissimum et iucundissimum. *Donatus* quoque apud *Terent.* λιγυρὸν esse dicit suaue, indeque deduci latinum verbum ligurio. *Hesychius* quoque exponit λιγυρίζει, μελῳδεῖ.

MOLLVS.

6) Κατεκλίθησαν] Iungermaniana vitium operarum κατεκλήτησαν in corrigendis nouo mactat vitio. Male enim legi iubet κατεκλήθησαν. BODEN.

7) Ανακλητικὸν] E militia desum-

ἅμεσε καλῷ τῷ ὄντι αὐτόθλῳ, καὶ μεσόπῳ· καὶ συνελθόντες εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἀμφὶ ἄριστον εἶχον.[8] καὶ τῷ Δάφνιδι ἀφ' ὧν ἤθιον ἔπεμψαν.[9] ὁ δὲ μετὰ τῆς Χλόης ἤθιε, καὶ ἥδετο γευόμενος αὐτῶν ἐψαρτυσίας, καὶ εὐελπις ἦν τεύξεσθαι τῶ γάμου πείσας τὸς δεσπότας.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Ὁ δὲ Γνάθων προσεκπαυθεὶς τοῖς κατὰ τὸ αὐτόθλον γεγενημένοις, καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον,[1] εἰ μὴ τεύξεται Δάφνιδος, περιπατῶν τὰ

desumtum, vbi signum receptui datum ita vocabatur. *Plutarchus* in *problematis*: Τὸ ἀναπλητικὸν ἀκούσας, quum receptui cani audiuisset. In exercitu vero non dicitur φθέγγεσθαι, sed σημαίνειν ἀναπλητικόν. IDEM.

8) Ἀμφὶ ἄριστον εἶχον] Eleganter, pro prandebant. *Thucyd.* ἄριστον ἐποιοῦντο. *Xenoph.* vt noster. ἀμφὶ δεῖπνον εἶχε, circa coenam occupatus erat. Belgice: *Hy was doende met den maeltyd.* Graeci dicunt: ἔχειν ἀμφί τινα, operam alicui nauare. *Dionys. Halicarn.* Libr. 10. antiq. ἐκόντων μὲν ἦν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ὅλην, ἀμφὶ ταῦτα ἦσαν. Et quidem toto illo die, ac sequenti nocte integra, rebus in iis versati sunt. MOLLVS.

9) Ἀφ' ὧν ἤθιον, ἔπεμψαν] Moris fuit, regibus praesertim Persarum, aliisque magnatibus, vt, quos summo dignarentur honore atque amore, iis reliquias, aut ciborum portiunculas, mitterent. *Heliod.* libr. VII, c. 18. Ὀλίγον ὕστερον ἐπῆλθον παρῆσαν λείψανα μὲν δεῖπνον τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσοῦς τῶν σκευῶν κομίζοντες, paulo post Eunuchi aderant, reliquias satrapicae mensae, in aurea supellectili afferentes.

Digitized by Google

vtpote formoso caprario atque musico, sua munera: reuersique ad villam, prandebant, Daphnidique quaedam de sua misere, vnde edebant, mensa. Hic cum Chloe vescebatur, delectabaturque gustando conquisitissimos oppidanorum cibos, inque spem erigebatur, fore, vt, heris in hanc sententiam adductis, nuptiarum futurus compos reddatur.

CAPVT XII.

At irritatus Gnatho iis, quae ad gregem facta fuerant, negansque vitam sibi fore vitalem, si minus potiatur Daphnide, obser-

uato

tes. Et paullo post, ἐ μοίρας μόνον κατὰ τὸ ἀναθὸς τῶν ἀδιαιρέτων, τοῖς περὶ τὸν θεμιγένην ἀνίσοις. *Ioseph.* L. 10. cap. 12. *Antiqu.* in principio: ἐχαρίζετο μὲν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτῷ ὡς διαίτας, praebebatque iis de sua mensa victum. *Xen. inst. Cyr.* libr. 8. ὅτε δὲ παραστείλαιτο, ταῦτα πάντα, πλὴν εἰς αὐτὸς καὶ οἱ σύνδειπνοι χρήσαιτο, διέδιδε, οἷς δοκοῖ βέλτιστος τῶν φίλων, μνήμην ἐνδείκνυσθαι, ἢ φιλοφροσύνην. διέπεμπε δὲ καὶ τούτοις, ὃς ἀγαθοὶ. Quaecunque vero adponebantur, ea semper omnia distribuebat in amicos, quos visum esset, quo se memorem ipsorum esse ostenderet, vel beneuolentiam declararet: extra cibos illos, quibus ipse, atque conuiuae vescerentur. Praeterea mittebat iis, quos suspiceret. *Idem*, τούτοις ἔπεμπεν ἀπὸ τραπέζης, his mittebat de mensa.

IDEM.

Καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον] *Negans, vitam sibi fore vitalem. Demosth.* Κατὰ Μειδ. ἀβίωτον εἶναι τὸν βίον ᾤετο ἑαυτῷ. Existimabat, vitam sibi non esse vitalem. Quod *Cicero* ad familiar. L. I. ep. 1. vitam acerbam dicit, ἀβίωτον βίον aptissime etiam interpretari possumus. *Hesych.* ἀβίω-

τα τὸν Ἄξυλον ἐν τῷ παραδείσῳ φυλάξας καὶ
p. 126. ἀναγαγὼν εἰς τὸν τῦ Διονύσυ νεὼν, πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει.[2]) τῦ δὲ πυνθανομένυ, τίνος ἕνεκα ταῦτα δρᾷ, καὶ λέγειν κελεύοντος,[3]) καὶ ὑπεργήσειν ὀμνύοντος· Οἴχεταί σοι Γνάθων,[4]) ἔφη, δέσποτα, ὁ μέχρι νῦν μόνης τραπέζης ἐρῶν· ὁ πρότερον ὀμνὺς, ὅτι μηδὲν ἔστιν ὡραιότερον οἴνυ γέροντος·[5]) ὁ κρείττως τῶν ἐφήβων τῶν ἐν Μιτυλήνῃ, τὰς σὰς ὀψαρτυτὰς λέγων· μόνον λοιπὸν καλὸν εἶναι Δάφνιν νομίζω. καὶ τροφῆς μὲν τῆς πολυτελῶς ἀγευόμενος, καί τοι τοσούτων παρασκευαζομένων ἑκάστης ἡμέρας, κρεῶν, ἰχθύων, μελιτωμάτων, ἡδέως δ' ἂν αἰξ γενόμενος,[6]) πόαν ἐσθίοιμι καὶ φύλλα

ἀβίωτον exponit κακὸν, ἀηδῆ, ὀδυνηρὸν, vt sit malam, vel potius miseram, iniucundam, luctuosam vitam. *Lucian.* in *dialog. meretric.* in colloq. Leon. Chen. et Hym. attico more dixit ἀβίωτα, in plurali ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σοῦ ἀποθανόντος. Te mortuo, viuere nolebam. Vel vita, te mortuo, non erat mihi vitalis. Vt *Ennius* olim dixit. IDEM.

[2]) Πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει] Pedes atque manus deosculabatur. Manum alterius osculandam prehendere, humilitatis olim nota erat. Genuum atque pedum gestus in precationibus tum ciuilibus, tum sacris et religiosis, antiquissimus est. Veteres exorare aliquid volentes, genua amplectebantur, in iis numen esse, et sedem miserationis, arbitrati; qui modus hodie apud nonnullos frequens humilitatem denotat. IDEM.

[3]) V. κελεύοντος. P. COLVMB. IVNG. MOLL.

Hanc Romani scriptionem sequutus, emendauit vetus illud κελεύσαντος. B. ODEN.

[4]) Οἴ-

uato igitur Aſtylo, in horto ſpatiante, nec non ad aedem Bacchi vſque abducto, pedes atque illius manus exoſculabatur. Illo vero percontante, iubenteque illum dicere, qua gratia haec faceret, iuranteque ſe opem laturum: Actum eſt, inquit, here, de Gnathone tuo. Qui ad hoc vſque tempus ſolam amabam menſam. Qui antehac iurabam nihil eſſe praeſtantius vino vetuſto. Qui Mitylenaea iuuentute tuos obſoniorum conditores praeſtantiores eſſe affirmabam; deinceps ſolum Daphnidem formoſum eſſe cenſeo. Atque ne quidem guſtatis conquiſitiſſimis illis dapibus (quarum ſingulis diebus licet ingens ſit apparatus) puta carnibus, piſcibus, libis,

4) Οἴχεταί σοι γνάθων] *Actum eſt de Gnathone. Herod.* Lib. 1. Fadilla ſoror, fratrem Commodum alloquitur, οἴχεταί δέ σοι ὅτε ἐμμεῶν δῆμος, actum eſt de populo Romano. *Euſtath.* dicit ἡ λέξις οἴχομαι λαμβάνεται δὲ ποτὲ ἐπὶ τῶν ἀφανῶν γινομένων. MOLLVS.

5) Οἶνος γέροντος] Vocatur *Homero* οἶνος παλαιὸς, vinum vetus: ſed poſteri vrbanius οἶνον γέροντα dixere, inquit *Euſtath.* ad verſ. 340. *Odyſſ.* β. cuius verba haec ſunt: Οἶνον δὲ παλαιὸν ὁμήρῳ ἀκόντος, οἱ ὕστερον ἀσάμως μεταλαβόντες, γέροντα τὸν τοιοῦτον εἶπον· οἷον γέρων θάσιος οἶνος. Et paulo poſt: ὡς δὲ ὁ παλαιὸς οἶνος, καὶ γεραιὸς, καὶ πολιὸς ἐκλήθη πρός τινων. Adeo, vt quaedam epitheta, quae ſenibus congruunt, Graeci vino tribuiſſe videantur. Fortaſſis, quia, vt Alexis apud *Athenaeum* libr. 2. ait, ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν, τρόπον τιν' ἐστὶν, eſt natura homo vino ſimilimus quodam modo.

IDEM EX COLVMB.

6) Τροφῆς δ' γινόμενος — αὖξ γινόμενος] Haec paranomoſia venuſtatem quandam oratio-

Φύλλα, τῆς Δάφνιδος ἀκούων σύριγγος, καὶ ὑπ' ἐκείνῳ νεμόμενος· σὺ δὲ σῶσον Γναθωνα τὸν σὸν, καὶ τὸν ἀήττητον ἔρωτα νίκησον. εἰ δὲ μὴ, σοὶ ἐπόμνυμι τὸν ἐμὸν θεὸν, ξιφίδιον λαβὼν, καὶ ἐμπλήσας τὴν γαστέρα τροφῆς, ἐμαυτὸν ἀποκτενῶ πρὸ τῶν Δάφνιδος θυρῶν. σὺ δὲ ἐκέτι καλέσεις Γναθωνάριον,[7] ὥσπερ εἰώθεις παίζων ἀεί."

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

p. 127. Οὐκ ἀντέσχε κλαίοντι, καὶ αὖθις τοὺς πόδας καταφιλοῦντι, νεανίσκος μεγαλόφρων, οὐκ ἄπειρος ἐρωτικῆς λύπης· ἀλλ' αἰτήσειν αὐτὸν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ κομίσειν[1] εἰς τὴν πόλιν, αὐτῷ μὲν θέλον, ἐκείνῳ δὲ ἐρώμενον. εἰς εὐθυμίαν δὲ καὶ αὐτὰν ἐκεῖνον θέλων προαγαγεῖν ἐπυνθάνετο μειδιῶν, εἰ μὴ αἰχύνεται Λάμωνος υἱὸν φιλῶν· ἀλλὰ καὶ σπουδάζων συγκατακλιθῆναι νέμοντι αἶγας μειρακίῳ; καὶ ἅμα ὑπεκρίνετο τὴν τραγικὴν δυσωδίαν μυσάττεσθαι. Ὁ δὲ οἷς πᾶσαν ἐρωτικὴν μυθολογίαν[2] ἐν ταῖς τῶν ἀσμάτων συμποσίοις πεπαιδευμένος, μὴ αὐτὸ σκαπτοῦ[3] καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ,

orationi addit. *Isocrat.* in *Euag.* eleganter: ἡγεμόνος τῶν ἡδονῶν, μὴ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν. *Herod.* τὰ παθήματα μαθήματα. ἔρξαι ἵνα μαθὼν ἔχῃς, ἢ μαθὼν παύσῃ. IDEM. *Heliod. Aethiop.* Lib. II. Πάθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται. COLVME.

7) Γναθωνάριον] *Mollius* vertit *Gnathonarium*, rectius *Gnathonulum*. BODEN.

1) Κομίσειν] Tres antiquiores:

bis, libenter capra factus, herbam ac frondem ederem, modo liceat audire fistulam Daphnidis, et ab illo pasci. Tu serua tuum Gnathonem, inuictumque vince amorem: Sin minus, tibi iuro per deum meum, memet ipse, sumpto gladiolo meo, impletoque cibo ventre, ante fores Daphnidis obtruncabo. Non amplius vocabis Gnathonarium, sicuti per iocum semper consueuisti.

CAPVT XIII.

Magnanimus hic iuuenis non tulit vltro flentem, vtpote non ignarus doloris amantium, atque iterum exosculanti pedes illi, se petiturum illum a patre, pollicebatur, ducturumque in ciuitatem, sibi quidem mancipium, ipsi vero amasium. Cum autem iam vellet eum esse bono animo, serena fronte quaerebat, nunquid puderet illum Lamonis amare filium: quin etiam nihil non moliri, quo cum adolescentulo, qui capras pascit, cubet? et simul simulabat, sese hircinum illum foetorem detestari. Hicce, vt pote quamuis narratiuncula veneris pullis conuenientem in contiuiis luxu perditorum hominum

quiores: κομίζειν. Molliana: κομίσειν, quod probo. IDEM.

2) Ερωτικὸν μυθολογίαν] Amatorios logos. Logos sic vsurpat eleganter *Plaut. Persa* sc. Quae res. *Stich.* Famem, sc. Quinam. alibi. IVNGERM.

3) Οὐκ ἀπὸ σκοπῆς] *Non abs re.* σκοπὸς proprie signum est, ad quod collimant, et tela sua dirigunt sagittarii. *Plat.* Metaphor. vt hoc loco etiam capitur, de *Republ.* dixit. τοξάζεσθαι πρὸς σκοπῆς, collimare ad scopum:

αὐτῷ, 4) καὶ ὑπὲρ τῦ Δάφνιδος ἔλεγεν· „Οὐδεὶς ταῦτα, δέσποτα, ἐρασὴς πολυπραγμονεῖ· ἀλλ' ἐν οἴῳ ποτὲ ἂν σώματι εὑρῇ τὸ κάλλος, ἐάλωκε. διὰ τῦτο καὶ Φυτοῦ τις ἠράσθη, καὶ ποταμοῦ, καὶ θηρίου. καί τοι, τίς οὐκ ἂν ἐρασὴν ἠλέησεν, ὃν ἔδει φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον; 5) ἐγὼ δὲ σώματος μὲν ἐρῶ δήλου, κάλλους δὲ ἐλευθέρου. ὁρᾷς, ὡς ὑακίνθῳ 6) μὲν τὴν κόμην ὁμοίαν ἔχει; 7) λάμπου-
p. 128. σι δὲ ὑπὸ ταῖς ὀφρύσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, καθάπερ ἐν χρυσῇ σφενδόνῃ ψηφίς; καὶ τὸ μὲν πρόσωπον ἐρυθήματος μεστὸν, τὸ δὲ σῶμα λευκῶν ὀδόντων, ὥσπερ ἐλέφαντος; τίς ἐκεῖθεν οὐκ ἂν εὔξαιτο λαβεῖν ἐρασὴς λευκὰ φιλήματα; εἰ δὲ νέμοντος ἠράσθην, θεοὺς ἐμιμησάμην. βουκόλος ἦν Αγχίσης, 8) καὶ ἔχεν

pum: Atque eo modo plerumque ponitur pro proposito et fine, ad quem tendimus. *Athenaeus:* σκοπῦ ἀποτυγχάνων, aberrare a scopo, seu instituti sui spe frustrari. Ad quem modum *Xenoph.* Symp. καὶ ἴστε μὲν δὴ ὁ λόγος οὐκ ἀπὸ τῦ σκοπῦ ἴδοξεν ὁρᾶσθαι, sed hic sermo non visus est alienus a re proposita. *Lucian.* οὐκ ἀπὸ σκοπῦ ἄκαιρος. Tua coniectura haud procul abest a scopo. MOLLVS.

4) Υπὲρ αὐτῷ] In antiquissimis perperam ὑπὲρ αὐτῦ. BODEN.

5) Φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον] Hoc *Aristotelis* sententiae aduersari videtur *Rhetor.* 2. asserentis, εὐδένα φιλῶν, ὃν φοβεῖται, neminem, quem timet, amare. MOLLVS.

6) Υακίνθῳ] Hyacinthus, Amyclae filius, puer admodum formosus, cuius amore captus Apollo e coelo in terram descendere, quo illius pulchritudine frueretur, sustinuit. *Ouid.* L. 10. *Metamorph.* IDEM.

7) V. Εχει; P. COLVMB.

Iun-

num doctus, non alienum a re de se ipso Daphnide-que retulit. Nemo, here, amator curiose inquirit illa: sed in quocunque tandem corpore formam inuenerit, illa capitur. Ea de causa nonnullus plantam, etiam fluuium, nec non feram amauit: quanquam quis non fuisset misertus amantis, cui formidandus sit ipse amasius? Ego quidem serui corpus amo, at ingenui formam. Viden' vt coma hyacintho similis siet? vt fulgeant oculi sub superciliis, veluti pala aurea inclusa gemma; vt illius facies suffusa ruboré? osque cuius dentes eboris instar candicant? Quisnam amator non sibi inde optaret candida basiola? Quod pascentem amaui pecora, hoc sum imitatus deos: Bubulcus Anchises erat,

Iuntica, *Commelin.* et *Iungermaniana* vel colon habent, vel punctum, pro nota interrogationis. Quae etiam in illis desideratur post μισὸν et ἐλίφαντος.

BODEN.

8) Ἀγχίσης] Sic *Hom.* Il. ε. v. 313. *Theocr. Idyll.* a. vbi *Schol.* de Brancho vel Branchio amasio Apollinis. *Stat.* 3. *Thebaid.* et eius *Schol. Strabo.* Libr. IX et XIV. *Lucian. deor. dial.* ἔρωτος καὶ Διὸς, vbi edit. Basil. male: πῶς ἂν ἐγὼ τὸν Ἀπόλλωνα ὁ Βράγχος καὶ ὁ Τιάμαντος φιλῶσιν; pro πῶς ἄν, quomodo hercle non semel tantum ibi peccatum est.

IVNGERM.

9) Καὶ ἴσχει αὐτὸν Ἀφροδίτη] Anchises, Capyos filius, ante bellum Troianum, nemorum latebras, et solitudines coluisse fertur, gregibus et armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari coepit, cumque ea concubuit. Noster dicit ἴσχει αὐτὸν, ipsum habuit Venus. Alias plerumque mariti dicuntur ἴσχειν τὰς γυναῖκας, suas habere vxores,

Digitized by Google

ἔσχεν αὐτὸν Ἀφροδίτη· 9) ἄγγας ἔνεμε Βρόγχιος,[10] καὶ Ἀπόλλων αὐτὸν ἐφίλησε· ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε· [11] μὴ καταφρονῶμεν παιδὸς, ᾧ καὶ ἄγγας ὡς ἐρώσας πεσθομένας ἄδομεν· ἀλλ' εἰ ἔτι μένειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρέπουσι τοιοῦτον κάλλος, χάριν ἔχομεν τοῖς Διὸς αἰετοῖς.[12] "

ΚΕΦΑΛ. ϛ.

Ἡδὺ δὲ γελάσας ὁ Λυκλος ἐπὶ τούτῳ μάλιστα τῷ λεχθέντι, καὶ ὡς μεγάλως ὁ ἔρως ποιεῖ σοφιστὰς, εἶπεν, ἐπιτήρει καιρὸν, ἐν ᾧ τῷ πατρὶ περὶ Δάφνιδος διαλέξεται. Ἀκούσας δὲ τὰ λεχθέντα πρύφα πάντα ὁ Εὔδρομος, [1] καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν

vxores, hoc est, in matrimonio habere. Dicitur et ille etiam ἔχειν, cui consuetudo est cum meretrice. Quapropter cum *Longus* noster dicat, Venerem habuisse Anchisen, vult eo significatum, Deam illam, vtpote amoris Deam, illum habuisse irretitum, atque cupidinis omnino vinculis constrictum detinuisse. Quod confirmat Aristippi illud dictum, dicentis, ἔχω τὴν λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι.

MOLLVS.

[10]) Βρόγχιος] Vel vt alii malunt βρέγμος. Iuuenis hic fuit Thessalus, quem adamatum ab Apolline fuisse *Volaterranus ex Lactantio* narrat, adeoque Phoebum doluisse interfectum, vt suo in templo sacra ei fieri post mortem voluerit.

IDEM.

[11]) Ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε] Ganymedem, dictum παρὰ τὸ γάνυσθαι τῷ διΐ, quod Iouem laetitia afficiat. Vel quasi γανύμενον τοῖς μύθοις, consiliis gaudentem. Ganymedem, inquam, fabulantur poetae Trois fuisse filium, et ob admirandam eius

erat, et cum illo rem habuit Venus. Pauit capras Branchius, sed et illum amauit Apollo. Pastor Ganymedes erat, et illum Iupiter rapuit. Ne contemnamus puellum, cui etiam capras veluti amantes morigeras videmus. Sed gratiam Iouis habemus aquilis, quod adhuc in terris manere tantam venustatem sinant.

CAPVT XIV.

Astylus cum ob hoc maxime dictum suauiter risisset, dixissetque, amorem magnos reddere sophistas, omnem captabat occasionem cum genitore de Daphnide differendi. Dictis his omnibus clam auditis, Eudromus simul amans Daphnidem,

eius pulchritudinem, dum oues paternas pasceret, ab aquila Iouis armigero, vel potius ab ipso Ioue, aquilae forma induto, raptum, atque pocillatorem Iouis mensae adhibitum esse. Videatur *Luciani dialogus Iouis atque Ganymedis*. De loco, vbi raptus Ganymedes fuerit, dissentiunt *Strabo* et *Athenaeus* vterque libr. 13. *Strabo* ostendi ait in confinio Cyziceni et Priapini agri; *Athenaeus* apud Chalcidenses; *Lucianus* in Ida monte. Aliter narrat *Suidas* raptum hunc, quam habetur in fabulis, vt et *Orosius* libr. 1. c. 12. Vide *Lambert. Hortens.* in *Virg. Aeneid.* 1. ad versum. *Et genus inuisum et rapti Ganymedis honores.* IDEM.

12) Ἀστύλος] Vide, quae notauimus ad *Achill. Tat.* L. II. c. 37. RODEN.

1) Εὔδρομος] Integra linea, et quod excurrit, in omnibus editionibus deerat, quam e codice Romano suppleui, *Vrsino*, *Columbanio* ipsoque *Iungermano* probantibus. Olim

Digitized by Google

Δάφνιν φιλῶν, ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος, εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα[2]) γενήσεται τοιοῦτον κάλλος, αὐτίκα καταλέγει πάντα καὶ κείνῳ καὶ Λάμωνι. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις ἐκπλαγεὶς, ἐγίνωσκεν ἅμα τῇ Χλόῃ τολμῆσαι φυγεῖν, ἢ ἀποθανεῖν, κοι-
p. 129. νωνὸν καὶ κείνην[3]) λαβών. ὁ δὲ Λάμων προσκαλεσάμενος[4]) ἔξω τῆς αὐλῆς τὴν Μυρτάλην· „Οἰχόμεθα,[5]) εἶπεν, ὦ γύναι· ἥκει καιρὸς ἐκκαλύπτειν τὰ κρυπτά·[6]) ἔρημοι δὲ αἱ αἶγες καὶ τὰ λοιπὰ πάντα· ἀλλὰ, μὰ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς νύμφας,[7]) εὖ εἰ μέλλω βῆς, φασιν, ἐν αὐλίῳ[8]) καταλείπεσθαι, τὴν Δάφνι-

legebatur: ὁ Εὔδρομος, ἐμπαροίνημα γενήσεται. Suboluit hiatus editor Parisiensis, eumque addita particula ὡς ante ἐμπαροίνημα sanare tentauit. Suspectus etiam locus visus est *Iungermano*, quem vide.

BODEN.

Statim mihi visum deesse ἀχθόμενος ὅτι, vel tale: non et alia, quae bene V. Εὔδρομος, καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν φιλῶν ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος, ὦ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα P.

IVNGERM. et COLVMB.

[2]) Ἐμπαροίνημα γενήσεται] Lege ὦ ἐμπαροίνημα γενήσεται. Est autem ἐμπαροίνημα, iniuria, seu contumelia, qua quis a temulento afficitur. Hic vero ἐμπαροίνημα, is ipse dicitur, qui iniuria, aut contumelia, a vinolento afficitur: quemadmodum et apud *Plut.* πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πολ. vbi loquitur de Phocione Byzantiis auxilium ferente: δι' ἃς ἠκώλυσε τὰς τῶν συμμάχων υἱὰς ἐνυβρισμά τε καὶ παροίνημα γενέσθαι Μακεδόνων. Quod fecit, ne confoederatorum filii ludibrio et contumeliis Macedonum essent obnoxii. Pari forma καθάρματα dicuntur, et ponuntur pro piacularibus, et deuotis in lustrationem. Latini sic scelus et pernicies pro scelesto

dem, tamquam frugi iuuenem, ſimul aegre ferens, quod tam elegans iuuenis ludibrio ſit futurus Gnathoni, ilico rem totam, et illi, et Lamoni, refert. Daphnis igitur, animo conſternatus, decernebat ſimul cum Chloe, adhibita ſibi ſocia, ſe fuga ſubducere, aut mori. At Lamon, ad ſe foras euocata Myrtala: Actum eſt, inquit, de nobis, vxor, venit tempus reuelandi arcana. Deſerta, puta, capras, et reliqua omnia: Sed per Pana atque Nymphas, nequaquam, etiamſi, quod aiunt, bos in ſtabulo ſim relinquendus, fortunam Da-

 phnidis

ſto et pernicioſo accipiunt. MOLLVS.

Mox in Lamonis conteſtatione dicitur παροίνημα, niſi et illic legend. ἐμπαροίνημα. Ἐμπαροινῆντας ait *Heſychius* ὑβρίζοντας. Sed de voce παροινίας vide doctiſſ. illum *Caſaub.* ad *Athen.* 12. IVNGERM.

3) V. Καμαίνη. P. COLVMB.

In Iuntica, Commel. et Moll. ἐκαίνη. BODEN.

4) Περικαλεσάμενος] Legendum puto περικαλεσάμενος. IDEM.

5) Οἰχόμεθα] Ion. pro ᾠχόμεθα, perimus, actum eſt de nobis. Ita *Synes.* epiſtola 59. πάντα οἴχεται, perierunt omnia, actum eſt. De hac phraſi ſupra. Niſi quis putet legendum eſſe, οἰχόμεθα, abeamus. MOLLVS.

6) Κρυπτὰ] N. κευφά. COLVMB.

7) Μὰ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς Νύμφας] Copula abeſt a Molliana. Coniicit Pariſienſis repetendum eſſe τὸ μὰ ante τὰς Νύμφας. BODEN.

8) Βοῦς, φασὶν, ἐν αὐλίῳ] *Bos in ſtabulo.* Dicebatur prouerbialiter homo inutilis, inque otio vitam agens, et qui amplius eſt nullo in numero. *Suidas:* βοῦς ἐν αὐλίῳ κεῖται, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρεί-

Δάφνιδος τύχην ἢ τίς ἐστιν ὁ σιωπησόμενος, ἀλλὰ καὶ ὅ, τι εὗρον ἐκκείμενον ἐρῶ, καὶ ὅπως τρεφόμενον μηνύσω, καὶ ὅσα εὗρον συνεκκείμενα δείξω. μαθέτω Γνάθων ὁ μιαρὸς οἷος ὢν οἵων ἐρᾷ. Παρασκεύαζέ 9) μοι μόνον εὐτρεπῆ τὰ γνωρίσματα. „Οἱ μὲν ταῦτα συνθέμενοι, ἀπῆλθον εἴσω πάλιν.

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

Ὁ δὲ Ἀξυλος χολὴν ἄγοντι τῷ πατρὶ, προῤῥυεὶς, αἰτεῖ τὸν Δάφνιν εἰς τὴν πόλιν καταγαγεῖν, ὡς καλόν τε ὄντα, καὶ ἀγροικίας κρεῖττονα, καὶ ταχέως ὑπὸ Γνάθωνος καὶ τὰ ἀσυκὰ 1) διδαχθῆναι δυνάμενον· χαίρων ὁ πατὴρ δίδωσι· καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην, εὐηγγελίζετο αὐτοῖς, ὅτι Ἀξυλον θεραπεύσει λοι-
p. 130. πὸν ἀντὶ αἰγῶν καὶ τράγων Δάφνις· ἐπηγγέλλετο δὲ δύο ἀντ' ἐκείνε δώσειν αὐτοῖς αἰπόλους. Ἐνταῦθα ὁ Λάμων, πάντων ἤδη συνῤῥυηκότων, καὶ ὅτι καλὸν ὁμόδελον ἕξουσιν ἡδομένων, αἰτήσας λόγον, 2) ἤρξα-

ἀχρήστων. Bos in ſtabulo ſedes, prouerbium de prorſus inutilibus hominibus.

MOLLVS.

Videtur leg. αὐλίῳ. (Editi ante Mollum: αὐλείῳ. BOD.) Et ſic habet *H. Steph. Animaduerſ.* ad *Eraſmi Adag. Bos ad praeſepe.* Chil. II. cent. I. adag. 39. vbi vide eruditiſſ. *Stephanum* hoc adagium enucleantem, nempe de iis, qui accepti ſuis eſſe deſinunt, ſicut bobus vetulis accidit, qui in ſtabulo relinquuntur vt inutiles.

IVNGERM.

Licet *Iungermani* coniecturam, in textum receptam, confirmare auctoritate *Heſychii*, qui non minus

s reii-

phnidis reticebo: sed qualis illa sit, et quomodo eundem expositum inuenerim, dicam, modumque educandi indicabo, et quae cum illo exposita fuerint, ostendam. Discat scelestus Gnatho, qualis ipse, qualia affectet. Tu modo cura, vt crepundia haec mihi sint in promptu. Cum iam hoc modo ita inter illos hac de re conueniisset, se intro receperunt.

CAPVT XV.

Astylus, ad patrem otium agentem festinans, petit, vt Daphnidem sibi liceat ad vrbem deducere, vtpote formosiorem, praestantioremque, quam qui ruri degat, breui temporis spatio a Gnathone vrbana docendum. Lubens pater concessit: atque accitis Lamoni ac Myrtalae, laetum afferebat nuntium, quod pro capris hircisque Astylo daturus deinceps sit operam Daphnis, pollicitus, pro illo geminos illis se daturum caprarios. Tum Lamon, cum iam omnes confluxissent, atque, quod formo-

s reiicit: Βῶς ἐν αὐλίῳ. Addit idem veteris huius verbi auctorem, Cratinum. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρήστων. Κρατῖνος διδάσκει.

BODEN.

9) Παραστιάζει] Nealmus repetiit errorem, operarum industria in Molliana editione commissum, παραστάζει. IDEM.

1) Τὰ ἀστικὰ] Frequentius ἀστικὰ inuenitur. Apud *Xiph.* τῆς ἀστικῆς ἡσυχίας ἐπιθυμῶν, vrbanae tranquillitatis cupidus. In *Seuer.* ἀπὸ τῶν ἀστικῶν πραγμάτων, et in *Tib.* ἀντὶ τῶν ἀστικῶν ἐχρῆτο, pro vrbanis vtebatur. MOLLVS.

2) Αἰτήσας λόγον] *Venia dicendi petita. Thucyd.* I. 3 ἀλλὰ

ἤρξατο λέγειν· "Ακουσον, ὦ δέσποτα, παρὰ ἀνδρὸς γέροντος ἀληθῆ λόγον. ἐπόμνυμι δὲ τὸν Πᾶνα, καὶ τὰς νύμφας, ὡς ἐδὲν ψεύσομαι. ἐκ εἰμὶ Δάφνιδος πατὴρ, ἐδ' εὐτύχησε Μυρτάλη μήτης γενέσθαι· ἄλλοι πατέρες ἐξέθηκαν 3) τοῦτο τὸ παιδίον, ὅσως παιδίων πρεσβυτέρων ἄλις ἔχοντες, ἐγὼ δὲ εὗρον ἐκκείμενον, καὶ ὑπὸ αἰγὸς ἐμῆς τρεφόμενον, ἣν καὶ ἀποθανοῦσαν ἔθαψα 4) ἐν τῷ περικήπῳ, Φιλῶν, ὅτι ἐποίησε μητρὸς ἔργα. εὗρον αὐτῷ καὶ γνωρίσματα συνεκκείμενα. ὁμολογῶ, δέσποτα, καὶ φυλάττω· Τύχης γάρ ἐστι μείζονος ἢ καθ' ἡμᾶς

ΓΛΒΡ

malibus id caniculis contigit, vnde ista κυνοσήματα apud *Strabonem* L. XIII. p. 409. *Plutarchum* in vit. *Themistoclis* et *Catonis Censor*. *Plinium* L. IV. c. 11. *Polluc.* L. V. c. 5. *Aelian.* V. H. VIII. c. 4. *Solin.* c. 15. Memorantur ab his sepulcra et epitaphia plurium canum, inter alia monumenta canis Xantippi, caniculae Atalantae in Thracia, Gargiltii, ab Hercule occisi, in Hispania, Lethargi, Lycadis Thessali, Locridis, cuius et elegans epigramma restat apud *Polluc.* l. c. Idem honor equis praestitus est a multis gentibus. Equae ter victrices in

3. ἐκ ἀκοὴ αὐτοῦ λόγου ἐτυχάμεθα, sed ipsi potestatem, siue veniam dicendi petiuimus. *Xiphilin.* in *Seuer.* λόγου τε αὐτῷ ἔδωκε, fecit illi potestatem dicendi. IDEM.

3) Πατέρες ἐξέθηκαν] Πατέρες aliquando idem, quod γονεῖς, parentes, vti hic, et apud *Dionys. Halic. antiq.* libr. 6. vbi agit de C. Mario, ὃς ἦν μὲν ἐκ τῆς γένους τῶν πατρικίων, καὶ ἐκ ἀσήμων πατέρων, qui genere patricius erat, non obscuris natus parentibus. IDEM.

4) Ἀποθανοῦσαν ἔθαψα] Saepius ab antiquitate bestiis adamatis honor sepulcri imo et cippi legitur exhibitus. Prae caeteris ani-

sum sint habituri conseruum, laetarentur, venia fandi petita, dicere est exorsus: Audi, here, ex viro seno verum sermonem. Iuro Pana, Nymphasque, me nihil falsi esse dicturum. Non sum Daphnidis pater, neque tam felix Myrtala fuit, vt mater siet; alii parentes hunc exposuerunt infantulum, forsan grandiorum liberorum satis habentes. Ego inueni illum expositum, et a capra mea nutritum, quam etiam mortuam in horti ambitu sepeliui, magno illam amore prosequens, quod matris officia praestitisset. Reperi et notacula quaedam vna cum illo ex-

 posita:

in Olympico curriculo sunt in Ceramico humatae sec. *Aelian.* de *Animal.* L. XII, c. 40. Bucephalus Alexandri elatus publice teste *Plin.* L. VIII. c. 42. apud quem plura huius stultitiae exempla de Augusto et Agrigentinis equorum tumulis pyramides aedificantibus leguntur, vt nihil de Adriano dicam, cuius amor in canes et equos a *Spartiano* tantus fuisse fertur, vt iis sepulcra constitueret. Nonnumquam etiam auibus, quae in deliciis fuissent, tumulos factos esse multis exemplis docet *Kirchmannus* de *funeribus* cap. VI. Append. anserum, gallorum, coruorum, cornicum, et quas primo loco nominare debuissem, luscinarum. Apud Aegyptios quidem sepultura quorumdam animalium ad cultum religiosum pertinebat: apud alias vero gentes tum referebatur ad humanitatis officia, cum bruta de dominis bene meruisse videbantur. Non dissimile illud est, quod *Aelianus* V. H. VII, 8. de historia Delphini, ex pueri, quem amauerat, mortui desiderio tabefacti, atque in amasii demum sepulcro collocati, narrauit ex Apionis Aegyptiacis. Certe beneficia caprae, de Daphnide, cui matris

μᾶς σύμβολα. Ἀξύλου μὲν οὖν εἶναι δοῦλον αὐτὸν, οὐχ ὑπερηφανῶ, καλὸν οἰκέτην καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ δεσπότου· παροίνημα δὲ Γνάθωνος οὐ δύναμαι περιιδεῖν γενόμενον· ἐς ἐς Μιτυλήνην αὐτὸν ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει.[6])

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

p. 131. Ὁ μὲν Λάμων ταῦτα εἰπὼν, ἐσιώπησε, καὶ πολλὰ ἀφῆκε δάκρυα. τοῦ δὲ Γνάθωνος θρασυνομένου, καὶ πληγὰς ἀπειλοῦντος, ὁ Διονυσοφάνης[1]) εἰρημένοις ἐκπλαγεὶς, τὸν μὲν Γνάθωνα σιωπᾶν ἐκέλευσε, σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας·[2]) τὸν δὲ Λάμωνα πάλιν ἀνέκρινε καὶ παρε-

matris partes expleuerat, optime meritae Lamonem monuisse videntur, vt eam sepulturae honore dignam existimaret.

BODEN.

5) Παροίνημα] An forte legendum: ἀμπαροίνημα; V. p. 154. n. 2. IDEM.

6) Ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει] Intelligit κύκλωπος ἔργα nefaria, vt *Musaeus* loquitur. Ita abdominandum hoc scelus circumloquitur ille apud *Petronium*, nequissimae libidinis arbitrum. Quid ille, alter o dii! qui tamquam togae virilis stolam sumpsit, qui ne vir esset, a matre persuasus est, qui opus muliebre in ergastulo fecit.

MOLLVS.

Quae honeste dicuntur ab *Nonno* L. XXXIV ἔργα κυθερείης, et L. XLII. ἔργα γάμοιο, nec minus ab *Homero* Iliad. E, 429. ἔργα γάμοιο vocantur, quo sensu etiam apud Latinos, qui rem veneream tractant, *operari* dicuntur *Columellae* XII, 4, 3, haec et a *Luciano de dea Syria* adhibentur

Digitized by Google

posita: profiteor, here, et haec custodio, quippe maiora haec sunt fortunae symbola, quam pro nostra sorte, Seruum igitur illum esse Astyli, videlicet famulum pulchrum Domini pulchri atque boni, non improbo: at illum iniuriam esse passurum a temulento Gnathone ferre nequeo, qui hoc agit, vt ad muliebria ministeria eum deducat.

CAPVT XVI.

His dictis Lamon, multas in lacrymas effusus, conticuit. Cum autem Gnatho animos tolleret, verberaque minaretur, Dionysophanes obstupefactus dictis, Gnathoni silentium imperauit, valde toruum in illum intuitus: iterum scitabatur Lamonem, hortabaturque, vera vti dicat, neque fingat fa-

bulosa,

bentur paederastiae, simili velo tegendae: Εἱματά τε γυναικεῖα φορέσαι καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέσαι.

BODEN.

1) Διονυσοφάνης] Nomen proprium viri, parentis Daphnidis, a φαίνω ostendo, luceo et Διόνυσος, Dionysus, Bacchus. Qui Baccho lucem praefert.

MVLLVS.

2) Σφίδρα τὸν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας] Admodum tetrico in illum vultu, et, vt *Apuleius* ait, toruum in illum intuitus. Est autem τοξοποιεῖν, proprie arcus et iacula conficere. Sed metaphorice contrahere supercilia, in modum eorum, qui arcus in sinuosa cornua contrahunt et curuant, quando eos intendunt. Est itaque hic nihil aliud, quam supercilia contrahere, atque tristem et tetricum esse. *Suid.* μὴ συνδρώπαζ'· ἀγρίως πρόσωπον τοξοποιεῖν τὰς ὀφρῦς, ἀντὶ τοῦ συνδρωπάζειν. ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος. τοιοῦτον γὰρ τὸ πρόσωπον τῶν ἐν μιγί-

παρεκελεύετο ταληθῆ λέγειν, μηδὲ ὅμοια πλάττειν μύθοις ἐπὶ τῷ κατέχειν ὡς υἱόν.3) Ὡς δὲ ἀτενὴς ἦν,4) καὶ κατὰ πάντων ὤμνυε θεῶν, καὶ ἐδίδου βασανίζειν αὐτὸν, εἰ διαψεύδεται, καθημένης τῆς Κλεαρίστης 5) ἐβασάνιζε τὰ λελεγμένα. τί δ' ἂν ἐψεύδετο Λάμων, μέλλων αὖθ' ἑνὸς δύο λαμβάνειν αἰπόλους; πῶς δ' ἂν καὶ ταῦτα ἔπλασεν ἄγροικος; ἀ γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον,6) ἐκ τοιούτε γέροντος, καὶ μήτρας εὐτελοῦς, υἱὸν καλὸν ἔτω γενέσθαι; ἐδόκει μὴ πατεύεσθαι7) ἐπιπλέον, ἀλλὰ ἤδη τὰ γνωρίσματα σκοπεῖν, εἰ λαμπρᾶς καὶ ἐνδοξοτέρας τύχης.

ΚΕΦΑΛ.

μαίμῃ ὄντων. Ne tetrico sis vultu, non etiam decet te supercilia arcus instar curuare et contrahere. Pro tetrico et tristi esse vultu; a consequenti ductum est hoc loquendi genus. Talis enim est vultus hominum in cogitatione, curaque profunda versantium. *Hom. Il.* o.

Οὐδὲ μέτωπον ἐφ' ὀφρύσι κυανίῃσιν ἰάνθη.

Neque frons eius in superciliis caeruleis laetata est.

IDEM.

3) ὡς υἱὸν.] Forte hic acuendum ὃς, vt sit pro ὅτως, vbi interpreteris, *hunc in modum*, i. e. *hoc artificio, hoc dolo.*

BODEN.

4) Ὡς δὲ ἀτενὴς ἦν] Ἀτενὴς hic dicitur constans, vel qui sibi constat, neque flectitur a proposito. *Plutarch.* in *Aristide* dicit, illum habuisse φύσιν ἰδιωμένην ἐν βεβαίᾳ, καὶ πρὸς τὸ δίκαιον ἀτενῆ, indolem rigidam et inflexibilem, ac constantem in tuendis iustitiae partibus. D. *Halicarn.* libr. 5. ὁ δὲ οὐ ἀτενὴς, flecti non poterat. (Titus Largius.)

MOLLVS.

5) Καθημένης κλεαρίστης] Videtur leg. ἀπακαθημένης Eam

Digitized by Google

buloſa, quo illum vice filii detineat. Cum autem ſibi conſtaret Lamon, perque omnes iuraret deos, ſeque ad quaeſtionem offerret, ſi fallat, illi aſſidente Clariſta, dicta quae erant, examinabat. Quare Lamon mentiretur, cum pro vno duos ſit accepturus caprarios? quomodo haec commentus fuiſſet homo ruſticus? Nonne ſtatim incredibile eſt, eiuſcemodi ſene, atque matre vili, tam formoſum natum eſſe filium? videbatur non amplius ergo quaerendum, ſed iam inſpicienda eſſe monumenta, num illa ſplendidioris inſignioriſque fortunae ſient.

CAPVT

Eam enim poſt aduocat, καλῶ τὴν γυναῖκα δεῦρο. Quod ſi cui non placet, arbitror interpretandum: *Clariſta iudice, coram Clariſta, conſidente ad iudicium.* IVNGERM.

Legi etiam poterat συγκαθημένης. BOVEN.

6) Οὐ γὰρ εὖ δῆθ' ἥν ἄπιστον] Οὐ γὰρ ſaepiſſime interrogat apud diſertiores Graecos, ſignificatque *Nonne?* vti hic. Ita *Plato* 6. de *Repub.* ἆ γὰρ ταῦτα μίγιστά ἐστιν; ἀλλ' ἔστι τι μεῖζον; Nonne haec maxime vera ſunt? An aliquid aliud maius eſſe poteſt? Nonnunquam etiam in media oratione inſeritur, ſane quam venuſtiſſime, et ὡς ἀττικώτατα habet ea phraſis affirmandi vim, vt ſi latine dicas, quis neget? quis de eo ambigat? *Aelian.* libr. 8. c. 12. παράδοξόν γε, ἆ γὰρ; ἀληθὲς δέ. Mira ſane res, quis dubitet? at vera tamen. Vide magnum *Caſaubon.* libr. 1. de *ſatyr. poeſ.* MOLLVS.

7) Εἶχεν μὲ μαντεύσαι] Eſt autem μαντεύειν, quaerere, inueſtigare. *Hom.* Il. ξ. Ἔγνων, ἀνώγει, ἃ δὴ μαντεύσομαι.

Prope

Digitized by Google

ΚΕΦΑΛ. ζ.

Ἀπῆει μὲν Μυρτάλη κομίσουσα πάντα, φυλασσόμενα ἐν πήρᾳ παλαιᾷ· κομισθέντα πρῶτος Διονυσοφάνης ἔβλεπε, καὶ ἰδὼν χλαμύδιον ἀλουργὲς, πόρπην [1]) χρυσήλατον, ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον, μέγα βοήσας· ὦ ζεῦ δέσποτα, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεασομένην. [2]) ἡ δὲ ἰδοῦσα, μέγα καὶ αὐτὴ βοᾷ· φίλαι μοῖραι· οὐ ταῦτα ἡμεῖς συνεθήκαμεν ἰδίῳ παιδὶ, καὶ εἰς τέτους τὰς ἀγρὰς κομίζουσαν Σωφροσύνην [3]) ἀπεστείλαμεν; οὐκ ἄλλα μὲν ἦν· ἀλλὰ ταῦτα, φίλε ἄνερ· ἡμέτερόν ἐστι τὸ παιδίον· σὸς υἱός ἐστι Δάφνις, καὶ πατρῴας ἔνεμεν αἶγας. Ἔτι λεγούσης αὐτῆς, καὶ τοῦ Διονυσοφάνους τὰ γνωρίσματα φιλοῦντος, καὶ ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς δακρύοντος, ὁ Ἄσυλος συνεὶς

p. 132.

Prope adest vir, non diu inquiremus:

Hesych. Ματᾶν, ζητᾶν, id est, quaerere, inquirere. Habebat codex *ματτύσθαι*, *conjecturis inhaerere.*

IDEM.

Florentina, Heidelbergensis et Iungermaniana retinent *ματτύσθαι*. Sed codex Romanus habet, vt editum. BODEN.

V. *ματτύσθαι* P.

COLVMB.

[1]) Πόρπην] De hac voce vide supra L. I. c. 1. n. 15. *Tertullianus* dat antiquis Carthaginiensibus quadratam tunicam fibula constrictam. *Liu.* lib. 47. donatam puero tunicam, scribit, lato clauo, cum hispano sagulo et aurea fibula, vt videlicet fibula esset adstrigmentum saguli.

MOLLVS.

[2]) Θεασομένην] In textum recepi, suadentibus *Iungermano* et *Mollo*, quum lege-

Digitized by Google

CAPVT XVII.

Abibat Myrtala cuncta allatum, quae vetusta in pera asseruabantur: allata primus inspiciebat Dionysophanes, visisque chlamydicula purpurea, fibula ex auro fabrefacta, gladiolo eburneum habente capulum, magnaque edita voce: Dominator Iupiter! vxorem. vt et illa inspiciat, vocat. Haec, visis illis, etiam alta clamat voce: carae Parcae! Nonne nos haec ipsa proprio concinnauimus filio, atque hos in agros Sophrosynam, vt portaret, misimus? Non sunt alia certe, sed ipsamet haec sunt, mi Vir. Nostra haec proles. Tuus filius Daphnis est, atque paternas pauit capras. Illa adhuc loquente, Dionysophaneque signa haec deosculante, praeque nimio gaudio lacrymas fundente, Astylus, intellecto suum esse

legeretur perperam διασαμίνην. BODEN. ἴσ. διατσμίνην. MOLLVS. ex IVNGERM.

3) Σωφροσύνη] Nomen mulieris. Graec. temperantia, mens sana, frugalitas, continentia, a qua nomen habet. MOLLVS.

4) Ὑπὸ περισσῆς ἡδονῆς δακρύοντες] Prae nimio gaudio lacrymas fundente. Saepius vsu venit, vt homines prae nimio gaudio lacrymas fuderint. Huius rei causam afferens *Alexand. Aph.* inquit: Vtrique lacrymas fundunt moesti ac laeti. In moestis fit ob angustum visus meatum, qui oculorum humorem comprimit: at in iis, qui laetitia gestiunt, idem humor propter meatuum laxitatem effunditur. *Plut.* in *vita Alexandr.* refert Philippum lacrymas prae gaudio fudisse, cum filius ex equo descendisset: ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρύσαί τι λέγεται πρὸς τὴν χαράν. Patri vero

συνεὶς ὡς ἀδελφός ἐστι, ξίψας ἱματίον, ἔθει κατὰ τῦ παραδάσου πρῶτος τὸν Δάφνιν φιλῆσαι θέλων. ἰδὼν δὲ αὐτὸν μετὰ παιδῶν καὶ βοῶντα Δάφνις, νομίσας ὅτι συλλαβεῖν αὐτὸν βουλόμενος, τρέχει· ξίψας πήραν καὶ τὴν σύριγγα, πρὸς τὴν θάλασσαν ἐφέρετο, ξίψων ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μεγάλης πέτρας. καὶ ἴσως ἂν, τὸ καινότατον, εὑρεθεὶς ἀπολώλει 5) Δάφνις, εἰ μὴ συνεὶς ὁ
p 133. Λυκος ἐβόα πάλιν· "σῆθι, Δάφνι, μηδὲν φοβηθῇς· ἀδελφός εἰμί σου, καὶ γονεῖς οἱ μέχρι νῦν 6) δεσπόται· νῦν ἡμῖν Δάμων τὴν ἀλήθειαν εἶπε, καὶ τὰ γνωρίσματα ἔδειξεν· ὅρα δὲ ἐπιστραφεὶς, πῶς ἅπαντες φασιδροὶ καὶ γελῶντες· ἀλλ' ἐμὲ πρῶτον φίλησον· ὄμνυμι δὲ τὰς νύμφας, ὡς ἀ ψευδομαι." Μόλις μετὰ τὸν ὅρκον ἔστη· καὶ τὸν Λυκον τρέχοντα 7) περιέμεινε, καὶ προσελθόντα κατεφίλησεν. ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνον ἐφίλει, πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιῤῥεῖ 8) θεραπόντων, θεραπαινῶν, αὐτὸς ὁ πατὴρ, ἡ μήτηρ μετ' αὐτῦ. ὅτου πάντες περιέβαλλον, κατεφίλουν

vero manasse lacrymas etiam aliquantulum prae gaudio ferunt. *Xenophon* lib. 7. *Histor. Graec.* narrat nuncio allato victoriae, Spartanos, facto ab Agesilao ac senatoribus ephorisque initio, vniuersos lacrymas fudisse, addito; ὅτω ἄρα καὶ τοῖν τι χαρᾷ καὶ λύπῃ δάκρυά ἐστιν. Adeo lacrymae gaudio ac dolori, sunt communes. Fredericus Imperator renunciata filii Maximiliani electione in Regem Romanorum, largiter illacrymauit. *Camer. centur.* 3. c. 98.

IDEM.

5) Εἰρηθεὶς ἀπολώλει] Confer *Senecae Controuers.* IX. Hanccine meam esse fortunam?

esse fratrem, abiectoque pallio, cursu tendebat per hortum, primus osculari Daphnidem volens. Cum vidisset autem illum multis stipatum clamantemque Daphnis, ratus illum accurrere, ipsi manus vt iniiciat: pera fistulaque abiectis, ad mare ferebatur, petra ex ardua se praecipitem daturus. Ac fortassis, quod maxime mireris, a suis iam inuentus periisset Daphnis, nisi, hoc intellecto, Astylus, iterum clamasset: Siste gradum, Daphni, nihil est, quod verearis. Sum tuus frater, et sunt parentes tui, qui tui ad hoc vsque tempus erant heri. Nunc nobis Lamon indicauit capram, atque crepundia exhibuit. Vide conuersus, quam laeti incedant, quantopere gaudeant. Sed me primum osculo imperti. Iuro per Nymphas, me nihil alienum a veritate loqui. Vix a praestito iuramento gressum stitit, Astylumque currentem expectauit, atque accedentem osculo excepit. Interea dum illum osculo impertiebat, reliqua seruorum ancillarumque turba affluebat, quin et pater vna cum matre:

nam? Eodem tempore et abdicor et adoptor.
BODEN.

6) Οἱ μέχρι νῦν] Plerumque additur articulus τῦ, subaudito χρόνῳ, q. d. vsque ad tempus, quod nunc est. Sed etiam, quemadmodum hic, sine articulo. *Zosim.* libr. 12. ὧν καὶ τὰ δείγματα μέχρι νῦν ἐστίν. Quorum simulacra nunc etiam, vel ad hoc vsque tempus sunt.
MOLLVS.

7) Τρέχοντα] N. τρέφοντα.
COLVMB.

8) πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιῤῥεῖ] *Reliqua turba affluit.* Est metaphorica locutio, sumpta a riuis atque fluuiis aliis fluminibus illabentibus. Simili forma vsus est dicendi

ἐφίλουν χαίροντες, κλαίοντες. ὁ δὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα πρὸ τῶν ἄλλων ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ ὡς πάλαι εἰδὼς προσεσερνίζετο,[3]) καὶ ἐξελθεῖν τῶν περιβολῶν οὐκ ἤθελεν. οὕτω φύσις ταχέως πιστεύεται. ἐξελάθετο καὶ Χλόης παρ' ὀλίγον.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἐθῆτά τε ἔλαβε πολυτελῆ, καὶ παρὰ τὸν πατέρα τὸν ἴδιον καθεθεὶς, ἤκουεν αὐτῶ λέγοντος ὅτως· „Ἔγημα, p. 134. ὦ παῖδες, κομιδῆ νέος, καὶ χρόνου διελθόντος ὀλίγου, πατὴρ, ὡς ᾠόμην, εὐτυχὴς ἐγεγόνειν. ἐγίνετο γάρ μοι πρῶτος υἱὸς, καὶ δευτέρα θυγάτηρ, καὶ τρίτος Ἄξυλος. ὤμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος,[1]) καὶ γενόμενον ἐπὶ πᾶσι τοῦτο παιδίον, ἐξέθηκα· οὐ

dicendi *Xenoph.* libr. 7. *Inſt. Cyr.* Ὁ δ' ὄχλος πλέων καὶ πλέων ἐπίῤῥει, et turba maior atque maior adfluebat. Pari metaphora vtitur *Hom. Il* λ.

Τὰ δ' ἐπίῤῥεεν ἔθνεα πεζῶν.
Et affluxerunt agmina peditum.

Quod *Maro* dicendo aemulatus *Aeneid.* libr. 12. ita canit:

— *Hinc denſi rurſus inundant*
Troes, Agilliniique, et pictis Arcades armis.

Id eſt, copioſi accurrunt, et vndarum more affluunt.

MOLLVS.

9) Προσερνίζετο.] Verbum hoc factum eſt ex πρὸς et στέρνον, pectus, ita vt proprie προσερνίζομαι ſit, pectori meo apprimo (ſicuti foetus ſuos rigentes pectori apprimendo fouent vrſi) id eſt amplector, complector. Ego

matre. Hi omnes illum amplexabantur, deosculabantur cum gaudio atque fletu. Ante omnes vero genitorem atque genitricem comiter et humane excipiebat: et, ac si iam pridem nouisset, toto pectore accipiebat exireque amplexibus recusabat. Tam cito sibi inuenit fidem natura. Et parum aberat, quin Chloes fuisset oblitus.

CAPVT XVIII.

Cumque iam venisset ad villam, pretiosam accepit vestem, iuxtaque genuinum parentem cum se collocasset, hunc in modum verba facientem audiuit: Duxi, filii, admodum iuuenis vxorem, atque, exiguo exacto temporis spatio, genitor, vt ego arbitrabar, fortunatus eram. Primus enim partus filius erat, alter filia, tertius Astylus. Ratus itaque, hosce sufficere generi nostro, hunc etiamnum infantulum, post omnes

Ego verti: toto pectore accipiebat, imitatus *Maronem* Libr. 9. Aeneid.

— *Venerande puer, iam pectore toto*
Accipio, et comitem casus complector in omnes.

Admouebat quippe Ascanius Euryalum suo pectori. Neque inepte hoc loco ita vertendum puto, cum mox sequatur, atque recusabat amplexibus exire, ἐξιλθεῖν περιβολῶν οὐκ ἠθέλειν. Clariss. Iungerm. quod vidi, mea versione iam typis excusa, *adpectorabatur*, vertit, imitans *Solin.* c. 29. de vrsis ita scribentem: *Has lambendo sensim figurant, atque adpectoratas fouent.* IDEM.

') Ὅμως ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος] *Hoc generi nostro sufficere arbitrabar. Musonius:* οὔτε ἀναμεῖναι αὐτῶν τὸν ἀδελ-

οὐ γνησίσματα ταῦτα συνεφθεὶς, ἀλλὰ ἐκτάφια.[2]) Τὰ δὲ τῆς τύχης ἄλλα βουλεύματα. ὁ μὲν γὰρ πρεσβύτερος παῖς καὶ ἡ θυγάτηρ ὁμοίως νόσῳ

ἀλλοφύλ, ἵνα ἐλάττω μοῖραν μόζω τῶν πατρῴων ἔχωσι. Tollunt e medio fratres illorum, vt maiorem bonorum paternorum portionem superstites habeant. Praeceptum *Hesiodi* videntur illi secuti, vnicum filium paternorum bonorum haeredem esse debere praecipientis. IDEM.

[2]) Οὐ γνησίσματα, ἀλλ' ἐκτάφια] Notandus mos Graecorum, qui pueris illis, quos expositos volebant, semper aliquid applicabant. Inde postea, vt poetae comici tragicique fingunt, aliquando illi agnoscebantur, mutatisque temporibus ac fortunis parentum, libenter in familiam adsciscebantur. Quod ipsum cum Daphnidi, tum etiam Chloae, vsu venit. (Hactenus e Columbanio. BOD.) Vt ita et in duro hoc obeundo munere aliquam speciem pietatis praebeant, non patiendo omnino prolem suam nudam prorsus, expertemque suorum bonorum, ad mortem tradi. Itaque cum necessitati alicui, angustiisue rei familiaris parerent, non obliuiscebantur penitus se patres, aut matres esse, sed aliquid sui ornatus sibi detrahebant, corporibusque ipsorum imponebant. Id ipsum diligenter expositum *Terent.* in *Heautontimor.* sua, vbi inducit Sostratam, Chremetis vxorem, ita cum viro loquentem: vt stultae et misere omnes sumus religiosae, cum exponendam do illis, de digito annulum detraho, et eum dico vna cum puella exponeret. Si moreretur, ne expers partis esset de nostris bonis. Id ipsum etiam obseruasse Creusam Mercurius narrat, apud *Euripidem* in *Ione* v. 15 seqq. cum ex se et Apolline natum exponeret.

— Ὡς δ' ἦλθε χείνος,

Τιμᾶς

omnes natum, expoſui, expoſitis his vna, non veluti monumentis, verum potius funebribus ornamentis. At aliter viſum fuit fortunae. Natu quippe maior filius

Ταῦτ' ἐν οἴκοις παῖδ' ἀτέκνωτε βρέφος
Εἰς ταὐτὸν ἄντρον, ἔπειρ ἐνέθη θεῷ,
Κρύψασ· κἀκτίθησαν ὡς θανούμενον
Κοίλῃς ἐν ἀντίπτυγος ὑπερόχῳ πύλῃ.

et paulo poſt v. 26.

— ἀλλ' ἦν οἴκοις παρθένος χλιδῇ,
Τέκνῳ προσάψασ' ἔλιπεν, ὡς θανουμένῳ.

Poſtquam vero tempus venit,
Pariens domi puerum, aſportauit infantem
In idem antrum, vbi concubuit cum Deo
Creuſa, et exponit vt moriturum
In rotundo orbe cauae ciſtae.

Deinde:

— *Sed ea, quae habebat virgo ornamenta*
Filio appendens reliquit tanquam morituro.

Sunt autem ἐντάφια, quorum hoc loco fit mentio, veſtimenta funebria: ſepultoria lintea, quae dicuntur *Dionyſ.* libr. 2. antiq. Rom. ἐντάφιοι κόσμοι, quando loquitur de virginum veſtalium ſupplicio, in crimine ſtupri deprehenſarum: ἐντὸς τῆς τοίχης οἷς σηκὸν ὑπὸ γῆν κατεσκευασμένον ἅμα τοῖς ἐνταφίοις κόσμοις τίθενται. Intra muros in ſubterranea cella cum ſepulchralibus ornamentis inhumantur. *Xiphilin.* in *Seuero* vocat ἐντάφια, quaecunque ad parentandum pertinebant. Idem: p. 336 μίκων δ' ἦν τελευτήσων, ἤτησε τὰ ἐντάφια ἃ πρὸ πολλοῦ παρεσκεύασε. Hic paulo ante, quam moreretur, poſtulauit, vt ea, quae ad ſepulturam ſuam iamdudum comparauerat, ad ſe perferrentur. Et addit auctor: καὶ ἐπειδὴ διεξεγνώσθη αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου ὄντα, τί τοῦτο, ἔφη, ἐβραδύναμεν; Quae poſtquam vidit vetuſtate conſumpta: Quid hoc rei eſt, inquit, itane cunctati ſumus?

IDEM.

Heliodor. Libr. 4. Perſi-

na

νόσῳ μιᾶς ἡμέρας ἀπώλοντο.3) σὺ δέ μοι προνοίᾳ θεῶν ἐσώθης, ἵνα πλείους ἔχωμεν χειραγωγούς.4) μήτε ἓν σύ μοι μνησικακήσῃς ποτὲ τῆς ἐκθέσεως· ἐκὼν γὰρ οὐκ ἐβουλευσάμην· μή τε σὺ λυπηθῇς, Ἄσυλε, μέρος ληψόμενος ἀντὶ παίδων τῆς οὐσίας. κρεῖττον γὰρ τοῖς εὐφρονοῦσιν ἀδελφῶν κτῆμα οὐδέν.5) ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους,6) καὶ χρημάτων ἕνεκα καὶ βασιλεύσιν ἐρίζετε. πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν,7) πολλοὺς δὲ οἰκέτας δεξιούς· χρυσόν· ἄργυ-

na in τοιαῦτα συνεστιάσεις Charicliae: καὶ ἴσως σοι τὰ τῆς γραφῆς οὐ μὴν παρεισῳδούσης, γνωρίσματα· οὐδ' ὅπως καὶ ἀκοὴν λάβῃ τὴν ἐμὴν, ἐπιτόμβια καὶ μητρὸς ἐπιταφίοις δάκρυσι. *Id.* L. 8. de Chariclia: τότε τι συνιστιάντας ὄρεως ἀοὶ μὲν καὶ ἀπειρήτους ἐπιφέρεσθαι προσομιλίας, τότε δὲ τῆς ἑσπέρας ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένης, καὶ οἷον ἐντάφιά τινα ἐπιφερομένης. De iisdem eod. l. οὐ μὲν σωζοίμην, εὐπορίαι βίου καὶ τῶν ἀναγκαίων. οὐ δέ τι πάσχοιμι, κακλαπίσματα ἔχοντα καὶ ἐντάφια γινησόμενα.

IVNGERM.

3) Ἀπώλοντο] In tribus vitiose legitur ἀπώλοντο.

BODEN.

4) Ἔχωμεν χειραγωγούς] Χειραγωγὸς est, qui coecum ducit, aut debilem, aut senio confectum hominem, quo sensu hic dicitur. Liberi quippe probi instar scipionum sunt, quibus parentes iam aetate graues innitentes gradum stabiliunt. Talis fuit P. Cornelius, qui patrem decrepitum, luminibusque orbum vice scipionis rexit, vnde ille et Scipionis cognomen est adeptus, atque deinceps ad posteros transmisit. Vide *Heliodor.* libr. 4.

MOLLVS.

5) Κρεῖττον γὰρ ἀδελφῶν, κτῆμα οὐδέν] *Musoni.* apud *Stobaeum:* κρεῖττον πολλοὺς ἔχειν ἀδελφοὺς, τοῦ πολλὰ ἔχειν χρήματα. Satius est, multos habe-

lius et ipsa filia eodem morbo vno die perierunt: at tu deorum prouidentia mihi es seruatus, quo plures, qui manu ducant, habeamus. Caue vnquam in me sis animo maleuolo expositionis huius nomine, etenim non temere hoc consilium iniui. Neque est, Astyle, quod tu moereas, licet pro asse semissem totius substantiae accepturus. Hominibus enim sapientibus nulla fratre praestantior est possessio: sed mutuo vos prosequimini amore, et quod diuitias attinet, cum regibus contendere potestis. Magnam vobis re-

linquam

habere fratres, quam multas pecunias. Nam, vt idem ille ait, frater aestimandus est, vt membrum tui corporis. Recte igitur atque iure apud *Hom.* Iliad. π. 117. Telemachus non leuis calamitatis loco deputat, quod fratre careat, cum inquit:

Ὡδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μόνην κρονίων.

Vsque adeo nostram gentem
Saturnius orbam,
Reddidit, vt mea stirps de-
pendeat omnis ab vno.

IDEM.

6) Ἀλλὰ φιλᾶτε ἀλλήλους] *Sed vos mutuo amore prosequimini.* Idem suos monuit filios Cyrus libr. 8. de *expedit. Cyr.* Τίνα δ' ἄμεινον μὴ φιλεῖν, ἢ τὸν ἀδελφόν; et mox: ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρῴων, παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους. Quem turpius est non amare, quam fratrem? Quare, mei filii, prosequimini vos mutuo amore. μετὰ ταῦτα δ' ἐνθυμητέον, ὅτι τρόπον τινὰ οἱ ἀδελφοὶ τὰ αὐτῶ μέρη τυγχάνουσι. Deinde cogitandum est, quod fratres quodammodo corporis tui partes sint.

IDEM.

Plura ac meliora suppeditabunt *Plutarchus* Libr. de *fraterno amore* et *Anton.* serm. de amore atque odio in fratres.

BODEN.

7) Πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν] Ita Seuerus apud *Herodian.* libr. 3. c. 13. duos,

ἄργυρον· ὅσα ἄλλα[8]) εὐδαιμόνων κτήματα· μό-
p. 135. νον ἐξαίρετον[9]) τοῦτο Δάφνιδι τὸ χωρίον δίδωμι, καὶ Λάμωνα καὶ Μυρτάλην, καὶ τὰς αἶγας, ἃς αὐτὸς ἔνεμεν.

ΚΕΦΑΛ. μθ'.

Ἔτι αὐτῶ λέγοντος, Δάφνις ἀναπηδήσας, καλῶς με, ἔφη, ταῦτα, πάτερ, ἀνέμνησας, ἔφεσμι τὰς αἶγας ἀπάξων ἐπὶ τὸν ποτόν· αἳ που νῦν διψῶσαι παραμένουσι τὴν σύριγγα τὴν ἐμὴν, ἐγὼ δὲ ἐνταυθοῖ καθέζομαι. Ἡδὺ πάντες ἐγέλασαν, ὅτι δεσπότης γεγενημένος, ἔτι θέλει εἶναι αἰπόλος·[1]) κἀκείνας μὲν θεραπεύσων ἐπέμφθη τις ἄλλος. Οἱ δὲ θύσαντες Διὶ σωτῆρι,[2]) συμπόσιον

duos, quos habebat filios, ad concordiam pacemque reuocare satagens, illis θυσαυρούς τε καὶ πῶς, πάντα δόμους χρημάτων πλήρη, monstrabat thesauros, templaque pecuniis plena esse.

MOLLVS.

8) Ὅσα ἄλλα] Leg. καὶ ὅσα ἄλλα. Moris est differtioribus Graecis, post aliquam partium rerumque affinium enumerationem, ita concludere, καὶ ἄλλα ὅσα, et reliqua eiusmodi: vel καὶ ἄλλα ὅσα, et caeteri id genus: vt, τοιαῦτα δὲ προφασίζεται, καὶ ἄλλα ὅσα. His atque aliis eiusmodi excusationibus vtitur.

IDEM.

9) Ἐξαίρετον] *Praecipuum.* v. l. 35. §. 1. De legat. 2. etc. Talis ἐξαιρέσεως etiam exemplum *Genes.* 48. fin. vbi Iacob. ad Ioseph, ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Ἀμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

IVNGERM.

1) N.

Digitized by Google

linquam regionem, multos seruos industrios, aurum, argentum, et id genus alia, quae homines beati possident: hunc solum agrum Daphnidi praecipuum do, nec non Lamonem atque Myrtalen, ipsasque, quas ipsemet pauit, capras.

CAPVT XIX.

Illo etiamnum loquente, Daphnis a sede prosiliens: Recte illa, inquit, parens, mihi in memoriam reuocasti: exeo, capras educturus ad potum: quae alicubi sitientes meam expectant fistulam, ego vero hic sedeo. Riserunt suauiter omnes, quod, dominus factus, etiamnum caprarius esse vellet: at alius missus fuerat, illarum gesturus curam. Hi autem, sacris Ioui Seruatori factis, conuiuium celebra-

[1]) N. et V. θέλει ἤνεγ αἰπόλος P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

Igitur in textum adoptaui, quum ante in omnibus legeretur ἤν αἰπόλος.

BODEN.

[2]) Διὶ σωτῆρι] *Ioui Seruatori.* Iupiter a Graecis dictus est Σωτὴρ, seruator; propterea, quia illos a Medis liberauit, vt quidam volunt. Σωτῆρος δεὸς apud *Athenaeum* legimus libr. 7. Sed Iouis Seruatoris aram multo ante erectam fuisse ab Hercule, Amphitryon apud *Euripidem* testatur in Hercule furente, ex deuictis Miniis. Sed quanto nos rectius Iesum Christum Dominum nostrum hoc cognomine nuncupamus, qui nos adeo benigne, suo cruore in veram aeternae vitae libertatem asseruit? *Arrianus* libr. 8. de gestis Alexandr. tradit ipsum Regem, intellecto Nearchum classe salua appulisse, Διὶ Σωτῆρι, caeterisque Numinibus malorum depulsoribus, mari-

Digitized by Google

σιον συνεκρότουν·3) Εἰς τοῦτο τὸ συμπόσιον μόνος 4) οὐχ ἥκε Γνάθων· ἀλλὰ φοβούμενος, ἐν τῷ νεῷ τοῦ Διονύσου, καὶ τὴν ἡμέραν ἔμεινε, καὶ τὴν νύκτα, ὥσπερ ἱκέτης. Ταχείας δὲ φήμης εἰς πάντας ἐλθούσης, ὅτι Διονυσοφάνης εὗρεν υἱόν, καὶ ὅτι Δάφνις, ὁ αἰπόλος, δεσπότης τῶν ἀγρῶν εὑρέθη, ἅμα ἕῳ συνέτρεχον ἄλλος ἀλλαχόθεν, τῷ μὲν μειρακίῳ συνηδόμενοι, τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ δῶρα κομίζοντες· ἐν οἷς καὶ ὁ Δρύας πρῶτος, ὁ τρέφων τὴν Χλόην. Ο δὲ Διονυσοφάνης κατεῖχε
p. 136. πάντας κοινωνοὺς μετὰ τὴν εὐφροσύνην καὶ τῆς ἑορτῆς ἐσομένης.5) παρεσκεύαζο δὲ πολὺς μὲν οἶνος· πολλὰ δὲ ἄλευρα· ὄρνιθες ἔλειοι·6) χοῖροι γαλαθηνοί· μελιτώματα ποικίλα· καὶ ἱερεῖα δὲ πολλὰ τοῖς ἐπιχωρίοις θεοῖς ἐθύετο· ἐνταῦθα ὁ Δάφνις συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς· τῷ Διονύσῳ μὲν, ἀνέθηκε τὴν πήραν, καὶ τὸ δέρμα· τῷ Πανὶ τὴν σύριγγα,7) καὶ τὸν πλάγιον αὐλόν· τὴν καλαύρο-

marinisque ludos gymnicos et muſicos edidiſſe, celebremque pompam indixiſſe. Vid. *Gyrald.* libr. 2. de *Diis gentil* et doctiſſ. *Bourdelot.* in *Heliodor.* Hinc ſacra et feſta, quae agitantur in honorem σωτήρων θεῶν, σωτήρια dicta fuerunt. *Herodian.* lib. 4. ἐθύετο σωτήρια. *Plut.* in Gal. ἔθυσε σωτήρια. MOLLVS.

3) Συμπόσιον συνεκρότουν] Eadem forma *Xiphil.* in *Iulian.* καὶ συμπόσια πολλὰ συνεκρότει, et multa conuiuia celebrabat. *Iulian. Caeſar.* Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον παραλαβὼν θεωρῶν· ἐγὼ δὲ συμπόσια συνεκροτῶν, κατεπολέμησα. Alexander Aegyptum ſpectans pertranſiit; ego conuiuia cele-

lebrabant, ad quod solus non accessit. Gnatho, qui sibi timens, aede in Bacchi, tanquam supplex, diem atque noctem mansit. Cum iam fama ad omnium peruenisset aures, Dionysophanem suum inuenisse filium, atque Daphnidem caprarium illum, dominium agrorum esse adeptum, prima luce alii aliunde concurrebant, adolescenti gratulantes, patri autem munera conferentes: inter quos Dryas, altor Chloes, primus erat. Omnes detinebat Dionysophanes, post delectationem hanc etiam festi participes futuros. Ingens vini apparatus erat: multum farinae: aues palustres: porculi subrumi: varia pistorum opera melle condita: multaeque hostiae diis patriis immolabantur. Tum Daphnis, collectis reculis omnibus pastoralibus, dona diis distribuit: Baccho peram atque pellem consecrauit: Pani fistulam, nec non tibiam obliquam: Nymphis pedum et mulctralia,

celebrans domi. *Lucian.* καὶ ὁ πάτος συνηρτᾶτο.

IDEM.

4) Μάνος] In recentissimis deest. BODEN.

5) Ἐρεμίνης] Autumo leg. ἀρεμίνης. IVNGERM.

6) Ὀρυθὸς ἄλοιτο] Male in *Commel.* ἅλοιτο.

BODEN.

7) Τῷ παιὶ ἀνίθηκε σύριγγα] *Fistulam suam dicauit Pani.* Moris videtur fuisse, vt ad meliorem fortunam euecti, consecrarint ea diis instrumenta, quibus, deteriori fortuna pressi, victum sibi quaeritarunt. Apud *Lucian.* in *Timone*, qui ad meliorem sortem prouectus, suum ligonem et rhenonem Pani consecrat, additis hisce verbis: ὦ δέσποτα, καὶ φιλάστη δόφε-

ρε,

λαύροπα ταῖς νύμφαις, καὶ τὰς γαυλὰς, ὃς αὐτὸς ἐτεκτήνατο. ἔτι δὲ ἄρα τὸ σύνηθες, ξενιζούσης εὐθυμονίας τερπνότερόν ἐστιν,[8]) ὥστε ἐδάκρυεν[9]) ἐφ' ἑκάστῳ τούτων ἀπαλλασσόμενος· καὶ ὅτε τὰς γαυλὰς ἀνέδησε, πρὶν ἀμέλξαι, ὅτε τὸ δέρμα, πρὶν ἐπιτιθέναι, ὅτε τὴν σύριγγα, πρὶν συρίσαι. ἀλλὰ καὶ ἐφίλησεν αὐτὰ πάντα, καὶ τὰς αἶγας προσεῖπε, καὶ τὰς τράγους ἐκάλεσεν ὀνομαστί. τῆς μὲν γὰρ πυγῆς καὶ ἔπιεν, ὅτι πολλάκις καὶ μετὰ Χλόης. Οὔπω δὲ ὡμολόγει τὸν ἔρωτα, καιρὸν παραφυλάττων.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

p. 137. Ἐν ᾧ δὲ Δάφνις ἐν θυσίαις ἦν, τάδε[1]) γίνεται περὶ τὴν Χλόην· ἐκάθητο κλαίουσα, τὰ πρόβατα νέμουσα, λέγουσα οἷα εἰκὸς ἦν· ἐξελάθετό[2]) μου Δάφνις· ὀνειροπολεῖ γάμους πλουσίους· τί γὰρ αὐτὸν ὀμνύειν ἀντὶ τῶν νυμφῶν τὰς αἶγας ἐκέλευον; κατέλιπε καὶ ταύτας ὡς καὶ Χλόην· οὐδὲ θύων ταῖς νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ, ἐπεθύμησεν ἰδεῖν Χλόην· εὗρεν ἴσως παρὰ τῇ μητρὶ θεραπαίνας ἐμοῦ κρείττονας·[3]) χαιρέτω·[4]) ἐγὼ δὲ

ρα, ὑμᾶς μὲν τῷ παντὶ τούτῳ ἀποθῶναι καλόν. O ligo, o rheno cariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt. MOLLVS.

[8]) Οὕτω δὲ ἄρα τὸ σύνηθες ξενιζούσης εὐθυμονίας τερπνότερόν ἐστιν] Adeo ſane, id cui aſſueuimus, quauis aduentitia nouaque felicitate magis delectat. Πᾶν σύντροφον γλυκύ, omne id, cui innutriti ſumus, dulce eſt. *Maro Georg.* 2.

— *Adeo*

quae ipsemet fabricauerat. Adeo sane id, cui assueuimus, quauis aduentitia felicitate potius delectat: quare digrediens singula horum lacrymis prosecutus fuit. Nec ante mulctralia illa dicauit, quam in illis mulxisset: neque ante rhenonem suum, quam induisset: neque fistulam, antequam illa cecinisset. Quin etiam, iis omnibus oculis fixis, allocutus et est capras, hircosque suis compellauit nominibus: bibit et e fonte, quia inde cum Chloe saepe aquam hauserat. Nequedum confitebatur amorem, tantum occasioni imminens.

CAPVT XX.

Quo tempore autem Daphnis sacris faciendis vacabat, ita se habebant res Chloes. Sedebat plorans, pascebatque oues, dicens, vt verisimile est: me Daphnis obliuioni tradidit. Somniat opulentas nuptias: Quorsum illum pro Nymphis capras iurare iubebam? illas siquidem aeque ac Chloen pro derelicto habuit. Ne quidem, quum sacra Nymphis et Pani faceret, eum vel videndae Chloes desiderium cepit. Forsan apud matrem inuenit me praestantio-

res

— *Adeo a teneris assuescere multum est.* Hoc noster Epiphonemate concludit hoc ipsum. IDEM.

9) Βδάκρυον] Ita veteres. *Mollius* dederat ἐδάκρυσεν. BODEN.

1) Τάδε] In plerisque non ita bene τὰ δέ. IDEM.

2) Ἐξελάθετο] Perperam recentissima ἐξελάθητο. IDEM.

3) Εὖγε ὅπως θεραπαίνας ἐμὲ

ἀλλ' οὐ ζηλεμαι.[5]) Καὶ ταῦτα λέγουσαν, τοιαῦτα ἐπῆδεν, ὁ Λάμπις ὁ βουκόλος μετὰ χειρὸς γεωργικῆς ἐπισὰς, ἥρπασεν αὐτήν. ὡς ὅτε Δάφνιος ἔτι γαμίσκοντος, καὶ Δρύαντος ἐκεῖνον ἀγαπήσαντος·[6]) ἡ μὲν οὖν ἐκαμίζετο βοῶσα ἐλεεινόν· τῶν δέ τις ἰδόντων[7]) ἐμίνυσε τῇ Νάπῃ, καὶ κείνη τῷ Δρύαντι, καὶ ὁ Δρύας τῷ Δάφνιδι. ὁ δὲ

ἐμῷ κρείττονας] Ὁ μέγας ἔρως ἀεὶ ζηλότυπόν τι χρῆμα, μεστὸν ὑποψίας, ἢ ἀπιστίας, vt quidam dixit. Ingens amor non eſt ſine zelotypia, plenusque et diffidentiae eſt. Ita Leucippe exprobrat ſuo Clitophonti per literas cum Melite nuptias, apud *Achill. Tat.* libr. 5. σὺ δὲ ἄπρακτος, ἀμερίμνως γαμεῖς. Tu nunquam diſtractus, verberumque immunis nouis te nuptiis oblectas. Quid, quaeſo, ſuſpicacius amore? *Ouid.* 7. *Metamorph.*

— *Sed cuncta timemus amantes.*
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.

Apud *Propert.* impenſius quidam amans hoc ipſum de ſe fatetur. Lib. 2. El. 6.

Omnia me laedunt, timidus ſum, ignoſce timori.

MOLLVS.

4) Χωρεῖτε] *Valeat.* Hoc verbum interdum eſt, veluti hic, improbantis, auerſantis, repudiumque remittentis, aut cum contemptu quodam deſerentis. *Eurip.* χωρεῖτε βουλεύματα, valeant conſilia. *Ariſtot* in *Metaphyſ.* χωρίσωμεν ἰδέας, valeant ideae, id eſt, miſſas faciamus ideas. Hinc apud *Lucian.* τὸ μακρὰν χαίρειν φράσαι, denotat non amplius velle rerum habere curam. Eſt itaque hoc loco, quaſi Daphnidi ſuo dicat Chloe, cum Medea:

I nunc, ſuperbe, virginum thalamos pete.

In eodem ſignificatu vſurpauit Comicus verbum *valeo*, cum inquit: Valeant, qui inter nos diſſidium volunt. Recte *Budaeus* in *commentar. Graec. ling.* τὸ

res ancillas. Valeat: ego vitam non viuam amplius. Talia dicentem, talia animo volutantem, Lampis armentarius, ex insidiis repente progressus, manuque stipatus rusticorum, eam rapit: quasi non Daphnis illam in posterum ducturus, atque illum duntaxat Dryas eximium habiturus foret. Illa itaque auferebatur, miserandum clamans. Caeterum quidam ex

τὸ δὲ χαιρέτω, λίγεται ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀγαθῶν κατ' εὐφημισμὸν, ὅταν δὲ δέῃ φανερῶς δυσφημῶν, οἷον χαιρέτω φιλία, χαιρέτω λόγος, ἐπειδὰν ἀηδῶς τις ἔχῃ πρὸς ταῦτα.

IDEM.

5) Ἐγὼ δὲ ἃ ζήτουμαι] *Xen.* libr. 5. de *Institut. Cyr.* faciens verba de amantibus, ait: διὸτιὲ, οἶμαι, καὶ εὐχόντας μὲν ἀεὶ ὡς ἥδιστοι ὄντες, ἀποθανεῖν. Quod sit, mea quidem sententia, semper vt optent mori. Dido, deserta ab Aenea suo, quem perdite amabat, mortem orat, et quam primum sibi lumen abrumpere tentat. Est enim mors vltimum confugium in malis omnibus miseris mortalibus. *Senec.* libr. 3. c. 15. propterea vocat mortem malorum finem, libertatem, effugium seruitutis. Non tamen est perinde, qua quis ratione moriatur, cuius memores debeant esse, quotquot suos eant anticipatum manes: quippe κακὸν, τὸ ἀποθανεῖν κακῶς. IDEM.

6) N. Γαμήσοντος P. V. ἀγαπήσοντος P.

COLVMB. et IVNGERM.

Hanc praeferendam censui lectionem antiquissimae trium editionum, in quibus habebatur γαμήσαντος, ἀγαπήσαντος. BODEN.

7) Τῶν δέ τις ἰδόντων] Ex coniectura *Iungermani*, quem statim vide, vel e Iuntica, in textum recepit *Mollus*. Legebatur in duabus, sine bono sensu, τὸν δὲ τις ἰδόντων. IDEM.

Leg. τὸ δὲ τις ἰδ. vel τῶν δ' τις ἰδ. IVNGERM.

8) Ἐξω

δὲ ἔξω τῶν φρενῶν γενόμενος,[8]) οὔτε εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα ἐτόλμα, καὶ καιρεκέων μὴ δυνάμενος, εἰς τὸν περίκηπον εἰσελθὼν ὠδύρετο, ὦ πικρᾶς ἀνευρέσεως, λέγων· πόσον ἦν μοι κρεῖττον νέμειν; πόσον ἦμην μακαριώτερος, δοῦλος ὤν;
p. 138. τότε ἔβλεπον Χλόην· νῦν δὲ τὴν μὲν Λάμπις ἁρπάσας οἴχεται, νυκτὸς δὲ γενομένης, κοιμήσεται· ἐγὼ δὲ πίνω, καὶ τρυφῶ, καὶ μάτην τὸν Πᾶνα, καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰς νύμφας ὤμοσα.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Ταῦτα τοῦ Δάφνιδος λέγοντος, ἦκεν ὁ Γνάθων ἐν τῷ παραδείσῳ λανθάνων· καὶ καιρὸν ἦκεν διαλλαγῶν πρὸς αὐτὸν νομίζων, τινὰς τῶν τοῦ Δρύαντος νεανίσκων προσλαβών, μεταδιώκει τὸν Λυκαίου νεανίσκων προσλαβών, μεταδιώκει τὸν Δρύαντα, καὶ ἠγεῖθαι κελεύσας ἐπὶ τὴν τοῦ Λάμπιδος ἔπαυλιν, συνέτεινε δρόμον. καὶ καταλαβὼν ἄρτι εἰσάγοντα τὴν Χλόην, ἐκείνην τε ἀφαιρεῖται, καὶ ἀνθρώπους[1]) γεωργοὺς συνηλόησε[2]) πληγαῖς· ἐσπέδαζε δὲ καὶ τὸν Λάμπιν δήσας, ἄγειν

[8]) Ἔξω φρενῶν γενόμενος] *Mente captus, inops mentis.* Ita etiam *Plutarch.* ita et *Herodian.* est locutus: ἔξω φρενῶν καθιστάς. Item: ἀλλ' ἄτε ἀπὸ οὐ ἔξω φρενῶν καθιστάς, sed vt homo neutiquam mente captus. MOLLVS.

[1]) Ἀνθρώπους] Hanc lectionem Florentinae, Mollianae et Parisiensis amplectendam, duxi, pessime

Digitized by Google

ex illis hoc qui viderat, facti indicium huius facit Napae, illa Dryanti, Dryas Daphnidi, qui mente consternatus, patrique reuelare quicquam non ausus, neque ferendis hisce par malis, horti ambitum ingressus lamentabatur, dicens: O mihi acerbam inuentionem: quanto satius foret, rem pecuariam facere? Quanto beatius seruire seruitutem? Tunc temporis meis Chloen oculis videbam; nunc vero Lampis illa rapta abit, coeptaque nocte cum illa cubabit. At ego poculis, genioque indulgeo meo, vaneque Pana, capras, Nymphas iurauī.

CAPVT XXI.

Haec dicentem Daphnidem in horto delitescens Gnatho audiuit, ratusque iam conciliandae apparuisse amicitiae occasionem, adhibitis nonnullis ex Astyli pueris, Dryantem persequitur, hortatusque, vt se duces praestarent viae, ad casam Lampidis cursu festinabat. Iamque introducentem illum Chloen assecutus, istam, verberibus multatis agricolis, illi eripuit: verum nauabat strenuam operam, quo vinctum Lampidem, haud secus, quam ex bello

me habentibus *Commel.* et *Iungerm.* ἀνθρώπους. BODEN.

[2]) Συντιλήσας] Verbum translatum a triturantibus, qui spicas in areis contundunt. Descendit enim ab ἄλως. Neque audiendi sunt, qui in lexicis discrimen faciant inter ἀλοάω, *caedo* et ἀλοάω, *tritturo*. Namque et hoc in vetustis libris tenuatum reperiri testatur H. *Stephanus* in *Thesauro Gr. L.*

Digitized by Google

ἄγειν ὡς αἰχμάλωτον ἐκ πολέμου τινός, εἰ μὴ 3) φθάσας ἀπέδραν· πατορθώσας δὲ τηλικοῦτον ἔργον, νυκτὸς ἀρχομένης ἐπανέρχεται· καὶ τὸν μὲν Διονυσοφάνην εὑρίσκει καθεύδοντα, τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνοῦντα, 4) καὶ ἔτι ἐν τῷ περικήπῳ δακρύοντα, 5) προσάγει δὴ τὴν Χλόην αὐτῷ, καὶ διδοὺς διηγεῖται πάντα· καὶ δεῖται μηδὲν ἔτι μνησικακεῖν τε, 6) δῶλον ἐκ ἀχρήσον ἔχειν 7) μηδὲ ἀφελέσθαι τραπέζης, μεθ' ἣν τεθνήξεται λιμῷ. Ὁ δὲ ἰδὼν Χλόην, καὶ ἔχων ἐν χερσὶ 8) τῷ μὲν ὡς εὐεργέτῃ p. 139.

L. T. I. p. 327. Sic et noſtrates de ruſticis vapulantibus: *er zerdraſch ſie.*

IDEM.

3) Εἰ μὴ] Notandum ante haſce voculas εἰ μὴ verbum aliquod ſaepe ſubaudiendum venire, quemadmodum hic: ἦγεν ἄν, et duxiſſet. *Thucyd.* libr. 1. καὶ συγγνώμην εἰ μή. Et venia (ſupple: dari vobis poſſit) ſi non iam.

MOLLVS.

4) Τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνοῦντα] *Plut.* in *Themiſt.* dixit νύκτας ἀγρυπνεῖν, quod *Plaut.* noctes ducere: et *Stat.* 2. *Theb.*

Inſomnem ludo ceſtatim ducere noctem.

Amantibus paſſim negatur ſomnus. *Val. Flacc. Arg.* de Medea.

Nulla quies animo, nullus ſopor, arida mens eſt.

Nemeſ. 2. *Eclog.* de paſtore, qui puellam deperibat.

— *Nec placido memini concedere ſomno.*

Maro libr. 4. *Aeneid.* amantis Didonis affectum exprimens, ait:

— *Nec unquam*
Soluitur in ſomnos.

IDEM.

5) Δακρύοντα] In verbis καθεύδοντα, ἀγρυπνοῦντα, δακρύοντα, nota epiſtrophen.

IDEM.

6) Μνησικακεῖν τε] *Ariſtoteles Ethic.* L. IV, c. 3. de magna-

Digitized by Google

bello aliquo captiuum duceret, quin duxiſſet, niſi is ſua id fuga praeuertiſſet. Re tam praeclare geſta, inclinatoque in occaſum die, reuerſus offendit Dionyſophanem in ſomnum effuſum, verum Daphnidem inſomnem ducentem noctem, inque ambulacro illo etiamnum plorantem; cui adducta iam, traditaque Chloe, omnia commemorat, oratque, ne amplius iniuriae memor, ſe ſeruum inutilem cenſeat, menſaque priuet, qua interdicta, ilico moriatur fame. At ille, conſpecta Chloe, manuque tenens, cum

magnanimo loquens: Οὐ δὲ μνησικακεῖς· ἐ γὰρ μεγαλοψύχε τὸ ἀπομνημονεύειν, ἄλλος τι καὶ κακὸ, ἀλλὰ μᾶλλον παροξύνει. BODEN.

7) Δοῦλον ἐκ ἄχρηστον ἔχειν] *Ne ſe pro inutili ſeruo habeat.* Vel, quod ſeruus ſit inutilis, de ſe ſentiat. Ita *Marcus* c. 11. §. 32. ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, omnes enim ſentiebant de Ioanne, quod vere propheta eſſet. Vel omnes Ioannem vere in numero prophetarum habebant. Id eſt, ἐδόκουν περὶ Ἰωάννου ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. Ita et apud *Matth.* c. 21. §. 26. πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Latinis familiare eſt, in hac ſignificatione vſurpare verbum *habeo*. *Terent.* Semper enim dicta atque habita eſt ſoror, hoc eſt, exiſtimata et credita. Ad eundem modum Belgae, *Hy houdt hem daer voor:* id eſt, talem exiſtimat. *Cic.* Themiſtocles cum in epulis recuſaſſet lyram, habitus eſt indoctior, id eſt, reputatus, exiſtimatus. Inuenitur apud *Iſocrat.* alioquin minus vſitatum veteribus Graecis, hoc dicendi genus, in *Panath.* τίνας ἂν ἔχω πιστευθησομένους; MOLLVS.

8) Ἐν χερσὶ, τῇ] V. Ἐν χερσὶ Χλόης, τῇ P. GOLVMB.

γέτη διηλλάττετο, τῇ δὲ ὑπὲρ τῆς ἀμελείας ἀπελογεῖτο.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Βουλευομένοις δὲ [1]) αὐταῖς ἐδόκει τὸν γάμον κρύπτειν, ἔχειν δὲ κρύφα τὴν Χλόην, πρὸς μόνην ὁμολογήσαντα [2]) τὸν ἔρωτα τὴν μητέρα· ἀλλ' οὐ συνεχώρει Δρύας, ἠξίου δὲ τῷ πατρὶ λέγειν, καὶ πείσειν αὐτὸς ἐπηγγέλλετο. καὶ γενομένης ἡμέρας, ἔχων ἐν τῇ πήρᾳ τὰ γνωρίσματα, προσεισι τῷ Διονυσοφάνει καὶ τῇ Κλεαρίστῃ, καθημένοις ἐπὶ τῷ παραδείσῳ· παρῆν δὲ καὶ ὁ Λυκος, καὶ αὐτὸς ὁ Δάφνις. καὶ σιωπῆς γενομένης, ἤρξατο λέγειν· „Ὁμοίαν με ἀνάγκη Λάμωνι τὰ μέχρι νῦν ἄῤῥητα ἐκέλευσε λέγειν. Χλόην ταύτην, ἔτε ἐγέννησα, ἔτε ἀνέθρεψα· ἀλλὰ ἐγέννησαν μὲν ἄλλοι, κειμένην δὲ ἐν ἄντρῳ νυμφῶν ἀνέτρεφεν οἷς. εἶδον τοῦτο αὐτός· καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα· θαυμάσας, ἐθρεψα· μαρτυρεῖ μὲν καὶ
p. 140. τὸ κάλλος· ἔοικε γὰρ οὐδὲν ἡμῖν· μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα. πλουσιώτερα γὰρ ἢ κατὰ ποιμένα. ἴδετε ταῦτα, καὶ τοὺς προσήκοντας τῇ κόρῃ ζητήσετε, [3]) ἂν ἀξίως ποτὲ Δάφνιδος φανῇ."

ΚΕΦΑΛ.

[1]) Δὲ] *Malim* habet καὶ [2]). Ὁμολογήσαντα] Forte rectius legas ὁμολογήσαντας. BODEN. LD. BAC.

[3]) Ζη-

cum isto, vtpote de se tam bene merito, redibat in gratiam, suam verbis Chloae incuriam incusans.

CAPVT XXII.

Caeterum illis deliberatum et constitutum erat, clandestinas nuptias celebrare, Chloenque clam habere, matri duntaxat amore reuelato. Verum enim vero non permittebat id Dryas, id indicatum volens patri, recepto in se, illum sese oratione esse flexurum. Atque orto die, habens in pera monumenta, ad Dionysophanem Clearistamque, in horto sedentes, accedit. Aderant illis Astylus, et ipsemet Daphnis: silentioque facto, ita dicere est exorsus. Par me necessitas, quae Lamonem, nunc ea, quae ad hoc vsque tempus occulta fuerunt, dicere iussit. Hanc ego Chloen neque genui, neque primis alimentis sustentaui: verum alii genuere, iacentemque Nympharum in antro ouis nutriuit. Hoc ipsemet meis vidi oculis, et, vt vidi, sum admiratus; miratus illam eduxi. Id ipsum forma eius testatum facit: quippe nullis oris lineamentis nos refert. Testantur et crepundia, quae magnificentiora sunt, quam pro pastoris sorte. Haec contemplamini, quaeriteque puellae propinquitate coniunctos, si quando Daphnidis connubio digna videatur.

3) Ζωίλους] Ita codices qui ξωίλους praetulit. et editiones ante *Mollum*, IDEM.

1) Χλω-

ΚΕΦΑΛ. πγ'.

Τότε ὅτε Δρύας ἀσπάσιος ἐξέλυσεν, ὅτε Διονυσοφάνης ἀμελῶς ἤκουσεν, ἀλλὰ ἰδὼν εἰς τὸν Δάφνιν, καὶ ἐρῶν αὐτὸν χλωρώντα,[1] καὶ πρόφα δακρύοντα, ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα.[2] καὶ ὡς ὑπὲρ παιδὸς ἰδίας μᾶλλον ἢ κόρης ἀλλοτρίας δεδοικὼς, δεὰ πάσης ἀκριβείας ἤλεγχε τὰς λόγους[3] τῶ Δρύαντος· ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα εἶδε κρυπτόμενα, ὑποδήματα κατάχρυσα· τὰς περισκελίδας· τὴν μίτραν· κρυπταλεσάμενος τὴν χλόην,[4] παρεκελεύετο θαῤῥεῖν, ὡς ἄνδρα μὲν ἔχουσαν ἤδη· ταχέως δὲ εὐρήσουσαν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα. καὶ τὴν μὲν ἡ Κλεαρίστη παρα-

[1]) Χλωρώντα] An dicatur χλωρώω, valde dubium est, cum nusquam appareat. *Hesych.* habet χλωρίασις verbale, cui affingere possemus hoc verbum; málo itaque legere χλωρίζοντα, pallescentem, quod extat *Leuit.* c. 14. τοιλὰς χλωρίζουσα, vallis pallore deformis. MOLLVS.

Χλωρώντα. Μιχλωρώντα. (leg. N. χλωρῶντα. B.) COLVMB.

[2]) Ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα] *Lucian.* de *Dea Syria*: ἔρωτες δὲ ἀφανίες πολλὰ σημῆα, ὀφθαλμοί τε ἀδυνίες, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. Amoris ante occulti multa sunt signa, oculi languentes, vox, color et lacrymae. Proni in lacrymas sunt, qui amant, vt hic vides. *Ouid.* libr. 3. *de art. amand.*

Quo non ars penetrat? discunt lachrymare decenter:
Quoque volunt plorant tempore, quoque modo.

Idem in *Briseid.*

Sed tamen hae lacrymae pondera vocis habent.

Xen. lib. 5. de *institut. Cyr.* ἐπ' ἐγὼ ἰώμαν καὶ πλείονας ἀνὸ λόγως δ' ἴδοιμι. Vidi ego, qui prae dolore, quem ex

CAPVT XXIII.

Non temere id effutiuit Dryas, neque oſcitanter audiuit Dionyſophanes; ſed oculis coniectis in Daphnidem, animaduerſoque, illum expalleſcere, ſecretoque lacrymas fundere, amorem continuo deprehendit: atque veluti magis ſuo timens filio, quam puellae alienae, exquiſitiſſima diligentia verba Dryantis refellebat. Vbi vero et allata videt ſpecimina: videlicet calceos auratos, periſcelides, mitram, accitam ad ſe Chloen bono iubet eſſe animo, vtpote iam virum habentem, propediemque etiam patrem matremque habituram. Deinde illam ſibi adiunctam Clariſta, veluti iam tum filii vxorem ornabat,

ex amore percipiebant, fierent. Ampelis meretrix apud *Lucian.* ἐπεὶ τ' ἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὄχνοι, καὶ τὸ πολλάκις ἤχειν, ἀρχομένῳ ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένῳ ἔτι. Nam caetera illa, oſcula, lacrymae, et crebro ventitare, incipientis et creſcentis adhuc amoris ſunt ſigna.

MOLLVS.

3) Ηλέγχετο τοῖς λόγοις] Ante habebat Codex. At praeſtat. ἤλεγχε τοὺς λόγους, legere.

IDEM EX COLVMB.

4) Προσπαλεσάμενος τὴν Χλόην] *Accitam Chloen.* Χλόη dicta videtur a χλοάω, quod poetis eſt vſitatum pro timeo, trepido, voce a colore timoris deducta. Vnde Χλόαι Nymphae illae, quae perpetuo tactum Satyrorum fugere putabantur: ea occaſione *Horatius* ſuam illam timidulam, et contactum viri fugientem puellam, Chloen *Od.* 23. L. 1. dixit.

Vitas hinnuleo me ſimilis, Chloe,
Quaerenti pauidam montibus auiis,
Matrem non ſine vano
Aura-

ϛαλαβῆτε, ἐπέσμεν λαπὸν ἐς νῦν γυναῖκα. Τὸν δὲ Δάφνιν ὁ Διονυσοφάνης ἀναπήσας μέτον, ἀνέκρινε, εἰ παρθένος ἐϛί. τῶ δὲ ὁμόσαντος μηδὲν γε-
p. 141. γονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλέον,[5] ἡσθεὶς ἐπὶ τῷ συνωμοσίᾳ[6] κατέλυσεν αὐτός. ἦν οὖν μαθεῖν οἷόν ἐϛι τὸ κάλλος,[7] ὅταν κόσμον προσλάβῃται. ἐνδυθεῖσα γὰρ ἡ Χλόη, καὶ ἀναπλεξαμένη τὴν κόμην,[8] καὶ ἀπολύσασα τὸ πρόσωπον,[9] εὐμορφοτέρα τοσοῦτον ἐφάνη πᾶσιν, ὅσῳ καὶ

Auratum et ſylvas metu.
MOLLVS.

5) Μηδὲν γεγονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλέον] Ita Clitophon apud *Achill. Tat.* inquit: παρθένον γὰρ τὴν κόρην μέχρι τέτε τετήρηκα. Ad hoc vſque tempus virginem ſeruaui puellam, Lib. VIII. c. 18. IDEM.

Videtur deeſſe περιβολῆς, et forte legend. φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ ὅρκων. IVNGERM.

6) Τῇ συνωμοσίᾳ] Συνωμόσιον, raro legitur; ſed frequentius συνωμοσία, coniuratio, conſpiratio: reperitur tamen apud *Dionyſ. Hal.* libr. 10. *antiq.* Τῦτο δὴ φυλάττοντες τὸ συνωμόσιον, Hanc ergo coniurationis legem ſecuti. Quamuis plerumque haec vocabula ſumantur in deteriore ſignificatione: tamen apud noſtrum in meliori ſignificatione, pro pacto foedereque coniugali interpretatio vſus eſt to vſurpatur. MOLLVS.

7) Ἦν οὖν μαθεῖν οἷόν ἐϛι τὸ κάλλος] Eſt in prouerbio: ἅμματα ἀνὴρ, veſtis virum. Quod hodie apud nos vulgo tritiſſimum: *Het kleedt eerst den man, die't heeft treckt het an.* hoc eſt, veſtitus virum ornat, qui habet, induat. *Quint. libr. inſtitut.* 8. Et cultus, inquiens, inceſſus atque magnificus, addit hominibus auctoritatem. Quantum momenti cultus veſtium adferat, ad conciliandam homini

ni

Daphnidem autem Dionysophanes, remotis arbitris, percontabatur, num etiamnum virgo sit? Illo verò iurato, nihil vltra oscula, iuramentumque interuenisse. Itaque coniugali istoc delectatus foedere illos accumbere iussit. Hic scire dabatur, quale sit formae decus, vbi ornatum admiserit: quippe vestibus ita induta Chloe caesarieque reticulo collecta, nec non facie abluta, longe formosior omnibus apparuit in tantum, vt vix ipsam agnouerit Daphnis. Iurasses,

ni formam, dignitatem, satis indicat Vlyssis exemplum, cum Nausicam ita loquentem *Poeta* introducit, *Odyss.* ζ. v. 242.

Πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ante videbatur specie foedissimus esse,
Nunc diuis similis, magnis quos pascit olympus.

Ante enim pannis annisque obsitus visus illi fuerat Vlysses, qui iam vestes nitidas induerat. IDEM.

Noster quoque poeta lepide et ingeniose idem ostendere voluit, cum cecinit:

Che talor oreſce vna beltà uni bel men to.

(Caetera legis in Molli nota. BOD.) COLVMB.

8) Ἀναπλιξαμένη τὴν κόμην] Ἀναπλέκω, *Budaeus* in *Comment. Graec. ling.* redimio, caesariem colligo reticulo, hoc est, ἀναλαμβάνω, quae significatio peculiaris est. Alicubi exponit ἀναπλίκοντας, cincinnis collectos crines habent. *Lucian.* πάντες γὰρ ἐλεύθεροι ἀναπλίκονται, omnes enim liberi cincinnis implicitos habent crines. MOLLVS.

9) Ἀπολέσασα τὸ πρόσωπον] *Hom. Odyss.* ζ. 235.

— Ὡς ἄρα τῷ κατέχυτο χάρις
κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Sic huic infudit gratiam,
capitique humerisque.

Eustath. ad hunc versum. Ἐνταῦθα δὲ ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς, ὡς τὸ

καὶ Δάφνις αὐτὴν μόλις ἐγνώρισεν. Ὡμοσεν ἄν τις καὶ ἄνευ τῶν γνωρισμάτων, ὅτι τοιαύτης κόρης ἐκ ἦν Δρύας πατήρ. ὅμως μέντοι παῖζειν καὶ αὐτὸς, καὶ συναισθάνετο μετὰ τῆς Νύμφης, συμπότας ἔχων ἐπὶ κλίνης ἰδίας τὸν Δάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην. πάλιν ἓν τοῖς ἑξῆς ἡμέραις ἐθύετο ἱερεῖα, καὶ κρατῆρες ἵσαντο, καὶ αἰνετίθει καὶ Χλόη τὰ ἑαυτῆς· τὴν σύριγγα· τὴν πῆραν· τὸ δέρμα· τὰς γαυλάς· ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ,[10] τὴν ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅτι καὶ ἐτράφη παρ' αὐτῇ, καὶ ἐλούσατο πολλάκις ἐν αὐτῇ· ἐσεφάνωσε καὶ τὸν τάφον τῆς οἴος, δείξαντος Δρύαντος· καὶ ἐσύριζέ τι καὶ αὐτῇ[11] τῇ πείμνῃ, καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα, πύζατο τὰς ἐνθέντας εὑρεῖν αἰξὶ ἐς τῶν Δάφνιδος γάμων.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

p. 142. Ἐπεὶ δὲ ἄλλις ἦν τῶν κατὰ ἀγρὸν ἑορτῶν, ἔδοξε βαδίζειν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τὰς τε τῆς Χλόης πατέρας ἀναζητεῖν, καὶ περὶ τῶν γάμων αὐτῶν μηκέτι βραδύνειν. Εωθεν ἓν ἐνασκευασάμενοι, τῷ Δρύαντι μὲν ἔδωκαν ἄλφας τρισχιλίας· τῷ Λάμω-

τὸ σῶμα λουτροῖς τε τιμιλύμενον, κάλλιον γίνεσθαι, καὶ ἱματίοις δὲ λαμπροῖς περιθέσθαι, οἷς τὸ κάλλος ἐξάπτεται. His significat poeta, corpus lauaeris curatum formosius reddi, nec non splendidis vestibus indutum pulchrum fieri.

MOLLVS ex COLVMB.

[10]) Ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ] Temperauit, siue miscuit fontem vino, quo inde sese oblectarent Nymphae.

vel non exhibitis hisce argumentis, non esse genitorem huius puellae Dryantem. Verum et ipse aderat, et excipiebatur vna cum Napa conuiuio, seorsim in lecto Lamonem ac Myrtalam compotores habens. Iterum itaque sequenti die victimae immolabantur, crateresque statuebantur, nec non reculas suas etiam dicabat Chloe, nempe fistulam, peram, rhenonem, mulctras. Fontem etiam, qui in antro erat, vino temperauit, quod enutrita iuxta illum esset, et in eo saepius lauisset. Corollis insuper decorauit et ouis sepulchrum commonstrante sibi Dryante. Et ipsi gregi sua non nihil est modulata fistula: Etiam deabus hymnum cum fistula cecinisset, eas precata est, vt, qui se exposuissent, digni Daphnidis nuptiis inuenirentur.

CAPVT XXIV.

Postquam vero satis ac super festos ruri iam agitassent dies, in vrbem tendere decretum fuit, omnibusque vestigiis inibi Chloes indagare parentes, neque vltra nuptiis moras nectere. Primo igitur diluculo itineri accincti, alias ter millenas Dryanti

Hh 5 dra-

phae. Alludit ad veterem historiam. Quo Picum atque Faunum, ambos lares, caperet Numa Pompilius, dicitur fontem vino atque melle miscuisse: οἶνῳ καὶ μέλιτι περάναντα τὸν κρήνην ἀφ' ἧς ἴσασιν συνιόντας, vt in *Numa* loquitur *Plut.*

IDEM.

11) Καὶ αὐτῇ] Omnes, quos contuli, tertium hunc casum αὐτῇ amplectuntur, excepto *Mollo*, qui nominandi

Λάμων δὲ τὴν ἡμίσειαν μοῖραν τῶν ἀγέλων θερίζων, καὶ τρυγῶν, καὶ τὰς αἶγας ἅμα τοῖς σκόλυσι, καὶ ζεύγη βοῶν τέτταρα, καὶ ἐσθῆτας χειμερινὰς, καὶ ἐλευθέραν τὴν γυναῖκα. Καὶ μετὰ τοῦτο ἤλασεν [1]) ἐπὶ Μιτυλήνην ἵππους καὶ ζεύγεσι καὶ τριςὶ παισί. Τότε μὲν δὴ ἄλαθεν τοὺς πολίτας νυκτὸς παρελθόντες· τῆς δὲ ἐπιούσης, ὄχλος ἠθροίσθη περὶ τὰς θύρας, ἀνδρῶν, γυναικῶν· Οἱ μὲν τῷ Διονυσοφάνει συνήδοντο παῖδα εὑρόντι, καὶ μᾶλλον ἐρῶντες τὸ κάλλος τοῦ Δάφνιδος· αἱ δὲ, τῇ Κλεαρίστῃ συνέχαιρον ἅμα κομιζούσῃ, καὶ παῖδα καὶ νύμφην. ἐξέπληξε γὰρ καὶ ἐκείνας ἡ Χλόη, κάλλος ἐπιφέρουσα [2]) παρευδοκιμηθῆναι οὐ δυνάμενον. [3]) ὅλη γὰρ ἐκινεῖτο ἡ πόλις ἐπὶ τῷ μειρακίῳ, καὶ τῇ παρθένῳ, καὶ εὐ-
p. 143. δαιμόνιζον μὲν ἤδη τὸν γάμον. εὔχοντο δὲ καὶ τὸ γένος ἄξιον τῆς μορφῆς εὑρεθῆναι τῆς κόρης· καὶ γυναῖκες πολλαὶ, τῶν πλουσίων [4]) ἠράσαντο θεοῖς αὐτὰς πιστευθῆναι μητέρας θυγατρὸς οὕτω καλῆς.

ΚΕΦΑΛ.

nandi casu pronomen αὐτὸ ad Chloen refert, alia omnia tamen in sua versione exprimens. Forte rectius totus locus ita distinguendus erit: Καὶ ἐπήρκει τι· καὶ αὐτῇ τῇ ποίμνῃ, καὶ τοῖς θεοῖς συρίττοντα, ἤυξετο κ. τ. λ.

BODEN.

[1]) Μετὰ τοῦτο ἤλασεν] Subaudi ὁδόν. MOLLIVS.

[2]) Ἐξέπληξε γὰρ κἀκείνας ἡ χλόη, κάλλος ἐπιφέρουσα] Facile formosa foemina movet spectantium affectus. *Heliodor. Aethiop.* libr. 2. ὡραιότητι δὲ σώματος ἧττον δέσου τὰς πάσας ὑπερβάλλεται, ὥστε πᾶς ὀφθαλμὸς ἐπιπαὶς σε καὶ ξένος ἐπ' αὐτὴν φέρεται, pulchritudine corporis

Digitized by Google

chmas, Lamoni vero dimidiam agrorum partem vindemiae messisque faciendae, caprasque vna cum capraríis, et quatuor boum paria vestesque hibernas, vxoremque in libertatem assertam, dono dederunt. Deinde Mitylenam versus equis et curribus magno luxu iter conficiebant. Tunc quidem quasi postliminio reuersi, ciues suos, nox enim erat, latuerunt. Sed sequenti die turba, tam virorum, quam mulierum, ad fores congregata erat. Illi Dionysophani de filio reperto gratulabantur, idque eo magis, conspecto Daphnidis isto oris decore. Hae autem vna cum Clearista gaudebant, quae filium, simul et sponsam, aduexisset. Quippe illas in stuporem dederat Chloe, eam formae pulchritudinem ostentans, quae nemini claritate vinci posset. Tota enim ciuitas mouebatur eo adolescentulo, atque virguncula, beatasque hasce praedicabant nup[illegible], exoptantes etiam, vt inueniatur familia tali forma puellae digna: multaeque ex opulentioribus matronae Numina sunt precatae, vt et ipsae matres tam pulchrae filiae crederentur.

CAPVT

ris sic omnes superauit, vt omnium oculi, peregrinorum aeque ac Graecorum, in illam coniicíantur.

IDEM.

V. ἐξέπλησεν. P.

COLVMB.

3) Κάλλος παραδοξότερον ἢ κατὰ δύναμιν] *Heliodor.* ὥστε ἅπας πάντας ὑπερβολή. Ita sane formae erat excellentia. *Petron.* mulierem omnibus simulacris emendatiorem dixit. Nulla vox est, quae formam eius possit comprehendere. Nam, quicquid dixero, minus erit.

MOLLVS.

4) Τῶν πλησίον] V. τῶν μέγα πλησίον. P.

COLVMB. et IVNGERM.

1) Hi-

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Ὅπως δὲ Διονυσοφάνει μετὰ Φρονήσιδα πολὺν εἰς βαθὺν ὕπνον κατενεχθέντι τοιόνδε γίνεται. Εἶδεν τὰς νύμφας δεῖσθαι τῆς ἕρωτος, εἰ δήποτε αὐτοῖς καταπεῦσαι τὸν γάμον. τὸν δὲ ἐκλύσαντα τὸ τοξάριον, καὶ ἀποθέμενον παρὰ τὴν φαρέτρην, κελεῦσαι τῷ Διονυσοφάνει, πάντας τοὺς ἀρίστους τῶν Μιτυληναίων θέμενον συμπότας, ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα,[1] τότε δεικνύειν ἑκάστῳ τὰ γνωρίσματα. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἄδεεν τὸν ὑμέναιον.[2] Ταῦτα ἰδὼν καὶ ἀκού-

σας,

[1] Ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα] *Vbi implenerit postremum craterem.* Videtur hic innuere craterem illum, qui semper inferebatur ad libationem, quae pars extrema erat in conuiuiis, vbi maioribus et capacioribus poculis res agebatur. Ad cuius vsum *Statius* pateram infert in fine conuiuii.

Vilia fames, figuis perfectam, auroque nitentem
Iasides pateram famulos ex more popoſcit,
Qua Danaus libare diis ſeniorque Phoroneus
Aſſueti.

Procul dubio illud innuit poculum, quod *Hom.* ἄλκεσον appellat, caelatum emblematis, caelaturisque ornatum. Odyſſ. δ.

Δώσω δέπας ἀμφικύπελλον ἄλκεσον, ὄφρα σύ γε σῷ
δωτίνῃ θεσπεσίῃσι
Ἀθανάτοις εὐχωλὴν ῥέζῃς πάντεσσι διηνεκέως,
ἠμὲν σοὶ μνήμην ἔμμεν πάντων.

Dabo pulcherrimum poculum, vt libes diis
Immortalibus, mei memor
diebus omnibus.
MOLLVS.

[2] Ἄιδεν τὸν ὑμέναιον] Ὑμέναιος ſiue Hymenaeus adeo formoſus fuit, vt adoleſcens puella putaretur. Is cum quandam virginem praeclaro loco natam, isque ipſe humili, aut ſaltem mediocri

CAPVT XXV.

Dionysophani autem, a multa cura ac solicitudine profundum in soporem prolapso, tale quid accidit. Putabat a Cupidine petere Nymphas, vt suo tandem nutu illis conficiat confirmetque nuptias. Hunc vero arculo remisso, iuxtaque pharetram deposito, iussisse Dionysophanem, omnibus Mitylenaeorum ad conuiuium vocatis optimatibus, vbi iam postremum impleuerit craterem, tunc exhibere vnicuique crepundia: deinde autem hymenaeum canere. His visis ac auditis, mane surgit, iusso-

dipcri ortus, adamasset, desperatisque propterea nuptiis, sequendo puellam, amori vt satisfaceret. At cum Athenienſium nobiliſſimae virgines Eleusinae Cereri sacra facerent, subito aduentu piratarum raptae sunt: inter quas etiam fuit Hymenaeus, qui illo amatam secutus, tanquam puella, raptus est: sed cum piratae suam praedam per maria portassent, in desertam regionem delati, atque itinere fatigati somno sese dederant, quos cum omnes ad internecionem vsque deleuisset Hymenaeus, ibidem relictis virginibus, Athenas

sospes redit, petiitque a ciuibus, vt, virgines si reduxisset, sibi dilectissimae nuptias impetraret: quibus feliciter reductis, optatam sibi in matrimonium virginem meruit: quod coniugium, quia felix atque faustum deinceps fuit, placuit Athenienſibus, omnibus nuptiis Hymenaei nomen intereſſe. Eo iam alludit noster. Quippe quemadmodum Thalassionem in nuptiis Romani, ita Graeci in suis Hymenaeum inclamare consueuere, eumque hymno nuptiali celebrare atque cantare. *Terent.* in *Adelph.* Hoc mihi mo-

rae

σας, ἕωθεν ἀνίσαται, καὶ κελεύσας καμπρὰν ἐσίασιν 3) παρασκευασθῆναι τῶν ἀπὸ γῆς, τῶν ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἔστι ἐν λίμναις, καὶ ἔστι ἐν ποταμοῖς, πάντας τοὺς ἁλιέας Μιτυληναίων ποιεῖται συμπότας. ὡς δὲ ἤδη νυὺξ ἦν, καὶ ἐπέπλησο κρατὴρ ἐξ οὗ σπένδουσιν Ερμῇ, 4) εἰσκαμίζει τις ἐπὶ σκευὸς ἀργυρᾶν θεραπαινίδα

rae est, tibicina, et hymenaeum qui cantent. *Donatus* ad haec: Sic accipe, hymenaeum in nuptiis, quemadmodum θρῆνος in funere, vel in sacris hymnum. Apud *Athen.* libr. 14. c. 3. relatis aliquot cantionibus, quidam dicit ἰμαῖον esse ᾠδὴν μυλωθρῶν, ὑμέναιον δὲ γάμους ὑμέναιον. *Hesych.* ὑμεναίων, exponit γαμικῶν ἀσμάτων, *Suid.* γαμικῶν ὕμνων, ad quod citat versum ex epigramm. quod extat libr. 3. epigramm.

Τὸν χαρίεντ' ἀλκμᾶνα τὸν ὑμνητὴν ὑμεναίων
Κύκνον, τὸν μεσσῶν ἄξιον μελψάμενον.

Illum festivum Alcmanem, illum celebratorem Hymenaeorum Cycnum, illum, qui Musis digna suaviter cecinit.

Lucian. in dial. *Zephyr.* et *Not.* ὑμεναίους τοὺς δαῖδας φέροντας, ᾠδὴν τὸν ὑμέναιον, accensas ferentes faces, hymenaeum canebant. *Athen.* libr. 5. c. 5. de Philoxeno: λουσάμενος παρῆν ἄκλητος εἰς τὰ νυμφεῖα, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἄσας ὑμέναιον, ἧς ἦν ἀρχή·

Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πάντας ἐψυχαγώγησεν.

Philoxenus lotus ad sponsi domum perrexit, non invitatus: ac post coenam carmen nuptiale cecinit, cuius principium erat:

Nuptiae Dearum splendidissimae. Quo cantu mirifice delectati sunt omnes, atque exhilarati: est itaque ᾄδειν τὸν ὑμέναιον hoc loco μετωνυμικῶς ᾄδειν γαμικὸν ὕμνον, canere hymnum nuptialem. Pari modo *Maro* libr. 7. Aeneid.

Ipsa inter medias flagrantem feruida pinum
Sustinet, ac natae, Turnique canit Hymenaeos.

Id est, carmen nuptiale in suae

iussoque mensas exquisitissimis extrui epulis, terrestribus, maritimis, palustribus, fluuiatilibusque, omnes Mitylenaeorum primores conuiuio excipit. Cum iam nox erat, impletusque crater, quo Mercurio libare moris est, et tum famulus quidam argenteo in vasculo monumenta illa infert, dexteraque circumferens

suae honorem natae, Turnique compositum. *Alexand.* ab *Alexand.* libr. 2. genial. dier. Thalassiumque modulatis carminibus clamitant, sicut Graeci: ὑμὴν ὦ ὑμέναε ὦ ὑμήν.

Proclus Chrestomath. putat, Hymenaeum felicis vitae fuisse acclamationem, praesentibusque fidam matrimonii societatem cum mutuo amore comprecari, Aeolica dialecto votum innectendo, quasi ὁμωαίων et ὁμονοῶν, id est, vna habitare, et eadem sentire eos concorditer viuentes optarent. IDEM.

3) Λαμπρὰ ἑστίασις opponitur δείπνῳ ἀναίμῳ, *sine sanguine coenae*, siue ἀνύδρῳ, in qua nihil igne coctum, coenae item Arcadicae, quam. *Athenaeus* IV, 8. ad σπυρίδας, *parcas*, refert, in quibus μάζα tantum et fuila. Compares cum Romanorum coenis puris. Vid. *Bulenger de conuiu.* L. I. c. 11. BODEN.

4) Ἐξ ὧν σπένδουσιν ἑρμῇ] *Quo libant Mercurio.* Moris erat Mercurio sacrificare libareque, cum cubitum irent. *Heliodor.* Libr. 3. *Aethiop.* καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος, εὐύπνιόν τε ἅμα καὶ νύκτα. Tum post caeteros Mercurium inuocans, petebat felicem in somniis noctem. Clare *Athenaeus* libr. 1. cap. 14. in princ. ἐσπείδουσι δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ· δόκα γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπάρχεσθαι. Post coenam, cum iam coetus dissolueretur, libabant antiqui Mercurio, non, vt posteritas Ioui Teleo, quo-

Digitized by Google

θεράπων τὰ γνωρίσματα· καὶ περιφέρων ἐν δε-
p. 144. ξιᾷ πᾶσιν ἐδείκνυε. Τῶν μὲν ἐν ἄλλαις ἐγκύρσιεν
ἀδεὲς· Μεγαπλῆς[5]) δέ τις διὰ γῆρας ὕστατος κατα-
λείμενος, ὡς εἶδε, γνωρίσας, πάνυ μέγα καὶ
νεανικὸν ἐβόα· τίνας ὁρῶ ταῦτας; τί γέγονάς μοι
θυγάτριον; ἆρα καὶ σὺ ζῇς; ἢ ταῦτά τις ἐβά-
σασε[6]) μὲν ποιμὴν ἐντυχών; δέομαι, Διονυσοφά-
νες, εἰπέ μοι· πόθεν ἔχεις ἐμῆς παιδὸς γνωρίσμα-
τα; μὴ φθονήσῃς μετὰ Δάφνιν εὑρεῖν τι καὶμέ.
Κελεύσαντος δὲ τοῦ Διονυσοφάνες πρότερον ἐκεῖνον
λέγειν τὴν ἔκθεσιν· ὁ Μεγαπλῆς εὐθὺς ὑφελὼν τοῦ
τόνου τῆς φωνῆς, ἔφη· „Ην ὀλίγος μοι βίος τὸν
πρότερον χρόνον· ὃν γὰρ εἶχον, εἰς χορηγίας [7]) καὶ

quoniam Mercurius somno praeest. Libabant et eidem a coena discessuri, ob linguae commercium. Hunc ritum satis ac super expressit *Hom. Odyss.* ν. v. 136.

Κοῦροι δὲ φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Σπείσαντες δαπάνων ἰοκαλπέϊ
Αργειφόντῃ.

Inuenit autem Phaeacum duces atque consiliarios Libantes poculis speculatori Mercurio.

Huic quippe victimo libabant, quando cogitabant de lecto.

MOLLVS. EX IVNGERM.

Adde *Plutarch. Sympos.* VI. Τῷ ἱερῷ πυρότερ ἐπιδοῦναι, ὅτι μικρότατος εἶναι. *Mercurio victimo libantes, cum lectum petere cupiunt.* Non tamen id solum factum esse videtur, quia somni praeses habebatur Mercurius, verum etiam vt de sermone, qui huic deo consecratus erat, nihil e conuiuio euulgaretur, ipsisque bona seruaretur fama. Libabant enim super linguis, quas Mercurio adoleuerant e coena abeuntes. *Athenaeus* loco citato. Σπένδειν δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τῶν γλώσσων

in

ferens omnibus ostendit. Caeterorum itaque nemo agnouit. Verum Megacles quidam postremus, senecta retardatus sua, accumbens, vt vidit, agnouit illa, et magna iuuenilique exclamabat voce: Quaenam haec, quae video? Quid de te mihi factum est filiola? tune etiamnum viuis? An pastor aliquis forte fortuna illa sustulit? Obsecro Dionysophanes, dic mihi; vnde filiolae meae hosce characteres habes? Nulla sit inuidia, me post Daphnidem quoque inuenire quid. Cum autem iussisset Dionysophanes illum prius enarrare infantis expositionem: Megacles nihil de voce intenta remittens, infit: Priori tempore res angusta mihi domi erat; quic-

ἐκ τῶν ὑπνων ἀνίστασι. Et *Homerus* Iliad. γ. 332.

Γλαῦκας δ' ἐν νυκὶ βάσαν, ἀνστάμενοι δ' ἐπίλοιπεν.

Non tamen semper id factum. Reperitur in *Plutarchi Sympos.* I. I. locus, qui dissolutum esse conuiuium sine libatione, Mercurio facta, ostendit. Σπεισάντες μόσας καὶ παιηδᾶσαι, καὶ Ἀμφιτρίτῃ διαλύσωμεν συμπόσιον. BODEN.

5) Μεγακλῆς] Megacles, pater inuentae verus Chloes, ἀπὸ μέγας, magnus, et κλέος, fama, gloria. MOLLIUS.

6) Βάσαντες] Βαστάζω, porto, baiulo, pondus exploro, sed hoc loco sumitur pro tollo. *Suid.* βαστάχθη, ἀρθῆ, κλαπῆ, sublatum fuerit, etiam surreptum. *Herodian.* libr. 4. μετὰ δὲ τοῦτο πάλιν βυσάσαντες τὴν κλίνην, quibus peractis, tollunt iterum lectum. IDEM.

7) Εἰς χορηγίας] Apud Athenienses, magnates et primores ad sibi demerendam plebem, spontaneas in ludos spectaculaque erogationes fecisse legimus. Hinc ille apud *Lucian.* inter reliquas

καὶ τριηραρχίας[8]) ἐξεδαπάνησα. Ὅτε ταῦτα ἦν, γίνεταί μοι θυγάτριον· τοῦτο τρέφειν ὀκνήσας ἐν πενίᾳ, τέτοις γνωρίσμασι κοσμήσας ἐξέθηκα, εἰδὼς ὅτι πολλοὶ καὶ οὕτω σπουδάζουσι πατέρες γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν, ἐξέκειτο ἐκ ἄντρῳ νυμφῶν, πιστευθὲν τοῖς θεοῖς· ἐμοὶ δὲ πλοῦτος ἐπ-
ἐρρύη καθ' ἑκάστην ἡμέραν κληρονόμου ἐκ ἔχοντι·
p. 145. ἀπέτι γὰρ ἔτε θυγατρίου γενέσθαι πατὴρ εὐτύχησα· ἀλλ' ὥσπερ οἱ θεοὶ γέλωτά με ποιούμενοι τύκτωρ ὀνείρας μοι ἐπιπέμπεσι, δηλοῦντες ὅτι με πατέρα ποιήσει ποίμνιον."

ΚΕΦΑΛ.

liquas laudes Demosthenis recenset, δημοθοινίας, χορηγίας ἐθελοσίους καὶ τριηραρχίας, populares epulas, spontaneas in ludos erogationes, et Trierarchias.

IDEM.

In editis numerus plurium non extat, sed in codice Romano, cui suffragatur Vrsinus.

BODEN.

V. χορηγίας P. V. τριηραρχίας. P. COLVMB.

Multa de his sumtibus occurrunt apud Graecos praesertim oratores. Τριηραρχία sane fuit maximum onus, de quo vid. omnino magnum illum *Casaub.* ad *Athen.* L. III, c. 23 et L. XII, c. 12.

IVNGERM.

8) Εἰς τριηραρχίας] Diuisus Athenienſium populus vniuerſus, habita facultatum ratione, olim tempore Demoſthenis fuit, in certas claſſes, ita, vt in vnam coniicerentur, qui alios facultatibus longe antecederent. His pro temporum neceſſitate imperabatur publice, vt vel duodeni, vel ſeni, vel etiam terni, ſi reſpubl. in ſummo diſcrimine eſſet, vnam triremem inſtruerent, eamque ſuo ſumptu, ſua impenſa, reficerent. Quique ad hoc munus legebantur eos τριηράρχους

Digitized by Google

quicquid enim habebam in ludos Trierarchiasque impenderam. Quando in eo res meae erant ſtatu, naſcitur mihi filiola, quam mea in egeſtate educare grauatus, hisce adornatam crepundiis, expoſui, non ignarus, multos etiam id dare operae, eo modo vt patres fiant. Et iſta expoſita fuit Nympharum in antro, dearum fidei commiſſa. Iam haerede deſtituto quotidie mihi diuitiae in aedes influebant: neque poſtea tam felix fui, vt pater filiolae factus fuerim. Verum dii me veluti deridendum propinantes, noctu mihi ſomnia immittunt, ſignificantia, quod me ouis factura ſit patrem.

ρέρχες appellabant. *Schol. Ariſtoph. Equit.* τριηραρχία λειτουργία παρ' Αθηναίοις δαπανηρά. ἔδει γὰρ τὴν τριήρη πάντα ἔχειν πρὸς πόλεμον εὐτρεπῆ. ἅπερ παρασκευάζειν ὁ εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην προβληθείς. Trierarchia munus publicum eſt apud Athenienſes et ſumptuoſum: oportebat enim triremem habere per omnia ad bellum inſtructam, quam parare cogebatur is, cui hoc muneris imponebatur. *Demoſth. orat. aduerſ. Mid.* καὶ τὰ ἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων εἶχον καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν αὐτοί, et ſumptus omnes e priuatis aedibus promebamus, nauesque ipſas complebamus. Pater Demoſthenis τριήραρχος fuit, qua dignitate vix Athenis maior fuit. Firmat hoc in Encomio Demoſthenis Therſagoras ille poeta, cum ita infit: παρέντι δὴ τὰς Αθήνας, ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τριήραρχος etc. ἐ γὰρ ἦν Αθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. Itaque, omiſſis Athenis, excipit orationem pater claſſis praefectus: Nulla enim Athenis maior dignitas eſt praefectura claſſis. De Trierarchis ipſis vide *Iul. Poſtellum* c. 9. *de Repub. Athenienſ.* Item celeberrimum Virum

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

Ἀνεβόησεν ὁ Διονυσοφάνης μεῖζον τῇ Μεγακλέους, καὶ ἀναπηδήσας, εἰσάγει Χλόην πάνυ καλῶς κεκοσμημένην, [1]) ἣ λέγει· " Τοῦτο τὸ παιδίον ἐξέθηκας· „ Ταύτην σοι παρθένον εἰς προνοίαν θεῶν ἐξέθρεψεν, ὡς αὐξ Δάφνιν ἐμοί. λάβε τὰ γνωρίσματα καὶ τὴν θυγατέρα· λαβὼν δὲ, ἀπόδος Δάφνιδι νύμφην· ἀμφοτέρους ἐξεθήκαμεν· ἀμφοτέρους εὑρήκαμεν· ἀμφοτέρων ἐμέλησε Πανὶ καὶ νύμφαις καὶ ἔρωτι." Ἐπήνει τὰ λεγόμενα ὁ Μεγακλῆς, καὶ τὴν γυναῖκα Ῥόδην [2]) μετεπέμπετο, καὶ τὴν Χλόην ἐν τοῖς κόλποις εἶχε· [3]) καὶ ὕπνον αὐτῇ μένοντες εἵλοντο. Δάφνις γὰρ ἐδόκει διώμνυτο προήσεσθαι [4]) τὴν Χλόην, ἐδὲ αὐτῷ πατρί.

Ἡμέρας

Virum *I. Schefferum de militia nauali* libr. 2. cap. 4.

IDEM.

Prae caeteris de trierarchia conſulendus *Sam. Petitus* de legibus Atticis p. 269 ſeqq. BODEN.

[1]) Κεκοσμημένην] Vitium Mollianae irrepſerat ab aliis repetitum: κεκοσμένην.

IDEM.

[2]) Ῥόδην] Nomen proprium mulieris, matris Chloes, dictae a ῥόδον, hoc eſt, roſa. Huius nominis ſit mentio *Act.* 12. §. 13. προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι ῥόδη, prodiit puella, vt ſubauſcultaret, nomine Rhode. Multa mulierum nomina, quemadmodum ſupra vidimus, a floribus, herbis, arboribus, deducta videmus. ῥόδη etiam in Menandri fragmentis extat.

MOLLVS.

[3]) Ἐν τοῖς κόλποις ἔχει] *Habebat in ſinu.* Huius dictionis frequenter pluralis pro ſingulari ponitur. Il. 1.

—δίδυτο δὲ δάκρυα κόλπους.

Riga-

Digitized by Google

CAPVT XXVI.

Ad haec clamauit altius Dionysophanes ipso Megacle, et a sede prosiliens, Chloen admodum ornatam introducit, et inquit: Hancce filiolam exposuisti: hanc ipsam tibi virginem ouis deorum prouidentia enutriuit, quemadmodum Daphnin mihi capra. Cape crepundia haec, ipsamque filiolam; receptam autem Daphnidi da sponsam. Ambos exposuimus, ambos iterum sumus nacti: ambo Pani, Nymphis, Cupidini curae fuerunt. Laudabat dicta Megacles, mandabatque accersendam suam vxorem Rhodam Chloenque in sinu habebat: ibidemque manentes somnum ceperunt. Daphnis enim se nemini, ne quidem ipsi parenti, Chloen esse concessurum,

Rigabantur autem lacrymis sinus.

Ad eundem modum etiam apud Latin. *Tibull:*

Despuit in molles et sibi quisque sinus.

Insuper nota, hanc vocem ferme esse semper in mentione amoris et studii. *Plut.* in *vita Caton.* Γαβίνιον ἐκ τῶν πομπηΐου κόλπων, Gabinium hominem ex Pompeii sinu. *Virg.* Libr. 11, *Aeneid.*

Ipse sinu (infantem) prae se portans inga longa petebat.

Idem libr. 4.

Semianimemque sinu germanam amplexa fouebat.

Etiam in re venerea *Lucian. Pseudoman.* εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾷδες τάχ' ἄν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπῳ ἐπράττετο, quod nisi complures taedae fuissent, forsan nonnihil eorum, quae sub sinu fieri solent, patratum fuisset. IDEM.

4) Ἀάφνις γὰρ ἔφη μὴ διαμενεῖσθαι παρθένον] *Daphnis dicebat se non permissurum.* Nota haec particula γὰρ

Ἡμέρας δὲ γενομένης, συνθέμενοι πάλιν εἰς τὸν ἀγρὸν ἤλαυνον. ἐδεήθησαν γὰρ τοῦτο Δάφνις καὶ Χλόη, μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄσει διατριβήν. 5) ἐδόκει δὲ καὶ κἀκείνοις, ποιμενικάς τινας αὐτοῖς ποιῆσαι τὰς γάμους· ἐλθόντες οὖν παρὰ τὸν Λάμωνα, τόν τε Δρύαντα τῷ Μεγακλεῖ προσήγαγον, καὶ τῇ Ῥόδῃ τὴν Νάπην συνέζησαν· καὶ τὰ πρὸς τὴν ἑορτὴν παρεσκευάζοντο λαμπρῶς.

p. 146.

ΚΕΦΑΛ. κζ'.

Παρέδωκε μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς νύμφαις [1]) τὴν Χλόην ὁ πατὴρ, καὶ μετ' ἄλλων πολλῶν ἐποίησεν ἀναθή-

γὰρ aliquando παρέλκει, aut meram notat emphasin, vt *Marc.* 15. §. 14. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; quid mali perpetrauit? Ad *Timoth.* II, c. 2. §. 7. δῴη γάρ σοι ὁ κύριος. Det vero tibi Dominus. *Plat.* ἔστι γὰρ οὕτω. Ita est. *Dionys. Hal.* lib. 9. Νῦν δὲ ὁρᾶτε γὰρ καὶ ἀκούετε. Nunc videtis et auditis. *Lucian.* in *vitar. auct.* μεμφθὲν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ὦ ἑταῖρε, ἢ ὕδωρ; Formamne habent ignis, aer et aqua? *Budaeus* in *Comment. ling. Graec.* γὰρ, inquit παρέλκει etiam saepe apud Atticos, vt καί. IDEM.

5) Μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄσει διατριβήν] Vere *Diodorus Siculus* libr. 3. ἔστιν αὐτοφυὲς ἔχει τι φίλτρον πᾶσα συνήθως χώρα. Magno pastoralis vitae tenebatur desiderio Daphnis, qui malebat viuere secretis inglorius aruis, ab illis procul moleſtiarum tempeſtatibus, quibus magis vrbana, quam ruſtica vita infeſta eſt. Nouerat enim, felicem illum eſſe ruſticum, qui hilaris cum occidente ſole, finiente laborum et curarum aeſtu, cum ſuis olus et ſuccidiam ſumit. quam quidem, non eruditus palati archi-

rum, deierabat. Exorto iam die, rus remetiri iter inter illos conuenit. Quippe Daphnis et Chloe vrbanam pertaesi vitam id precibus obtinuerunt. Consultum et illis visum, aliquas et illis pastorales facere nuptias. Ad Lamonem igitur cum venissent, Megacli adduxerunt Dryantem, atque Napam Rhodae adiunxerunt: splendideque, quaecunque ad festum faciebant, apparabantur.

CAPVT XXVII.

Tradidit iuxta Nymphas illi pater Chloen, multisque vna cum aliis rebus monumenta illa

architectus, sed fames condit, vt suauius Regum rex non famat, cuius mensae extruendae causa, montes, syluae et maria lustrantur. *Mundae sub lare pauperum Coenae sine aulcis et ostro, Sollicitam explicuere frontem.*

IDEM.

ἐπὶ τῶν νύμφων] Omnino corrigendum existimaui ἐπὶ τῶν V.

IVNGERM.

Forte ἔτι. COLVMB.

Hoc ἔτι ciuitate donauerat *Mollus*, in notis tamen amplexus emendationem Iungermani. *Florentina* et *Heidelbergensis* ex libris manuscriptis tulerant ἐπὶ, quod omnino loco mouendum. Equidem insertum etiam putauerim Δάφνιδι, vt haec fuerit series verborum, παρίδωκε μὲν ὁ Δάφνιδι ἐπὶ τῶν νύμφων τ. χ. ὁ π.

BODEN.

Lege ἐπὶ τῶν Νύμφων iuxta siue coram Nymphis, hoc est, Nympharum statuis et imaginibus. Ita frequenter statuae, eorundem nomine, quorum sunt signa, veniunt. Ita *Act.* 14. §. 13. τῷ Διὸς τῷ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, Iouis collocati ante illorum vrbem. Intelligitur Iouis

ἀναθήματα τὰ γναφίσματα,[2] καὶ Δρύοντι τὰς λεπίδας εἰς τὰς μυρίας[3] ἐπλήρωσεν.[4] ὁ δὲ Δεινοσθένης, τιμωρίας ὅσης, αὐτῷ ὑπὸ τῷ ἄστρῳ[5] στιβάδας ὑπεστόρεσεν[6] ἐκ χλοερᾶς φυλλάδος,[7] καὶ

Iouis statua, quae ad portas erat collocata.

MVLLVS.

3) Εἰς τὰς μυρίας ἐπλήρωσεν] Lege εἰς τὰς μύριας. Nam μυρίος et μυρίος, πρωτοξυτόνως, infinitum atque immensum significant numerum: At μύριος et μύριος, προπαροξυτόνως, decies mille denotant, quod magis huic loco quadrat.

IDEM.

Vbi Clenardus? Quis nescit et proparoxytonon μύριον tonum propter vltimam syllabam quarto casu productam reiicere in penultimam, scribique et hic debere εἰς τὰς μυρίας, minime vero μύριους, vt Suecanus emendat. BODEN.

4) Ἐπλήρωσεν] Et hic legendi mihi perquam veri sit simile ἐπλήρωσαν. Alias Megacles solus hac erogatione erit onerandus.

IVNGERM.

5) Ὑπὸ τῷ ἄστρῳ] *In antro.* Nota ὑπὸ aliquando esse idem quod ἐν. *Hom.* κατακρύψας ἐπὶ κόλπῳ, cum occuluisset in sinu. *Herodian.* libr. 6. ἐπιμίσγονται δὲ ἀλλήλοις τῶν τε ὑπὸ τῆς ἀπωτελοῦς δὲ μίθωνι πληγῶν στασιάζειν, Ferentes inter se sermonibus, quantum detrimenti cunctatione illius in oriente res accepissent. Ita *Maro* vsus est sub, pro in *Aeneid.* 1.

Namque sub ingenti lustrat dum singula templo,

id est, in templo. *Ouid. Elegi.* 3. libr. 1. *Triſt.*

Nota procul Lybicis oberat diuersa sub oris.

MOLLVS.

6) Στιβάδας ὑπεστόρεσεν] *Toros substrauit.* στιβάδες erant stramenta e frondibus teneris, calamis, culmis, aut aliis herbis. *Hesychius:* στιβάς, ἡ ὑπόστρωσις, καὶ κατασκεύασμα στρωμνῆς, παρὰ τὸ στύβω, τὸ κατατρίβω. οἱ δὲ τὴν στιβάδα φασὶν χαμεύνην κα-

τασκε-

confecrarunt, Dryantique reliqua drachmarum ad dena millia vaque ſuppleuerunt. Caeterum Dionyſophanes die ſereno, ibidem ſub antro viridi e fronde toros ſternendos curauit, vicanosque omnes dis-

φακελλωτόν, καὶ στιβαστὴν ὕσπερ καλοῦσι. Erat itaque στίβας thorus humi iacens, ex lignis et ramis confectus, vel paleis et foliis. Vocatur et Graecis στιβάδιον, nonnulli ἀνακλιντήριον appellant. Huius mentionem facit *Ariſtoph.* in *Pluto.*

— ἀντὶ δὲ κλίνης,
Στιβάδες χοῖναι.

Pro lecto culcitram exiuncis confectam, ſiue iunceam.

Plut. in *inſtitut. Laconicis*, de iuuentute Spartana: ἐκάθευδον οἱ νέοι ἁμᾶ ἐπὶ στιβάδων, ἃς αὐτὸὶ συνῴκεον, τᾷ παρὰ τῷ ἰσχίῳ πυθυείνος καλάμυ τὰ ἄκρα τᾶς χερσὶν ἄνευ σιδάρω κατακλάσαντες. Simul dormiebant adoleſcentes in toris, quos ipſi congerebant, arundinum, quas Eurotas fert, ſumma manibus ſine ferro defringentes. Et ſane proprie hic ſumitur στιβὰς, reſpondens Latinorum toro, dicto a contortis herbis. Nam ſicuti etiam ſuper toris epulabantur. *Maro* libr. 7. *Aeneid.*

Praecipuumque toro, et villoſi pelle Leonis
Accipit Aeneam.

Ad eundem modum ſuper ſtibadibus epulae ſumi conſueuerunt. *Anthol.*

— Ποτὶ δεῖπνον ἐπιλθὼν,
Ξυνῇ κεκλιμένην εἶδεκαν ἐν στιβάδι.

Ad conuiuium cum veni, Vidi illam communi accumbentem in ſtibade.

Idem *Maro* libr. 3. *Aeneid.* innuit.

Extruimusque toros, daps-busque epulamur opimis.

IDEM.

V. ὑπερέρωσιν. P.

COLVMB.

7) Ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος] Hinc λιχιπόδες Graecis dicitur lectis et ſtibadiis herbas ferens idoneas. *Hom.* Il. δ. et 17.

Ἀτρεΐδῃ δ' ἵκετο βαθὺ χόρτου λιχιπόδην.

Ad

καὶ πάντας τὰς καμήτας κατακλίνας,[8]) εἰσίας παλυτελῶς. Παρῆσαν δὲ Λάμων καὶ Μυρτάλη, Δρύας καὶ Νάπη, οἱ Δόρκωνι προσήκοντες, οἱ Φιλητᾶ παῖδες,[9]) Χρῶμις καὶ Λυκαίνιον· ἐκ ἀπῆν δὲδὲ Λάμπις συγγνώμης ἀξιωθείς. ἦν ἔν ὡς ἐν τοιοῖσδε[10]) συμπόταις, πάντα γεωργικὰ, καὶ ἄγροικα· ὁ μὲν ᾄδεν οἷα ἄδουσι θερίζοντες·[11]) ὁ δὲ ἔσκαι-

Ad Aſopum venerunt herboſum, altos iuncos habentem. Hic *Scholiaſt.* λειχηνοῖον, βαθέαν, πόαν ἔχοντα, ἐξ ἧς ἔστι καὶ λέχος ποιῆσαι, herbas ferentem, ex quibus lecti ſiue tori extrui poſſint. Ea de cauſa *Hom. Od.* B. 697 dicit πτελεὸν λειχηνοῖον, Pteleum herboſam; cum tori ex hac materia extrui ſoleant.

MOLLVS.

8) Τὰς καμήτας κατακλίνας] Id eſt, ποιήσας ἀναπεσεῖν, vt *Ioan.* loquitur c. 6. §. 10. At noſter pari modo, quo *Lucas* c. 9. §. 14. dixit: κατακλίνατε αὐτοὺς, facite, vt diſcumbant. *Plut.* in *Lycurg.* de Charileo: κατακλίναι ἐν βασιλικῇ χώρᾳ τὸ παιδίον, puerum in regia ſede deponit. IDEM.

9) Οἱ φιλητᾶ παῖδες] Omittitur ipſe pater, quem tamen paullo poſt fiſtula ceciniſſe legimus. Forte ſupplendum: φιλητᾶς, καὶ οἱ αὐτοῦ παῖδες.

BODEN.

10) Τοιοῖσδε] *Mollus* dederat τοιοῖς δὲ contra ius faſque. IDEM.

11) Οἷα ἄδουσι θερίζοντες] *Qualia canunt meſſores.* Meſſorum cantilena dicta eſt antiquis λιτυέρσας, vel λιτυέρσας, lityerſas: cantionis genus ſic dictum a Lityerſa, Midae filio ſpurio, qui fuiſſe perhibetur ἀθεμίτατος. Fertur Celaenas incoluiſſe, viatoresque excepiſſe, et coegiſſe ſecum θερίζειν· deinde capita eorum amputaſſe, et truncos corporis in manipulos inuoluiſſe:

Digitized by Google

cumbere iussos, magnifico conuiuio excepit. Aderant praesentes Lamon et Myrtala: Dryas atque Napa; et qui necessitudine coniuncti erant Dorconi; etiam liberi Philetae: Chromis et Lycaenium. Nequidem Lampis, iam impetrata venia, aberat. Cuncta igitur tum, vt inter eiuscemodi compotores fieri amat, rustico agrestique more agebantur. Alius canebat, qualiter modulantur messores: Alter cauillabatur,

uoluisse: ipse tandem ab Hercule interfectus fuisse. Subiungit *Suidas*, ὡς τιμὴν τῷ Μίδᾳ θερισικὸν ὕμνον ἐπὶ αὐτῷ συνταθῆναι. *Athenaeus* libr. 14. c. 3. ἡ δὲ τῶν θερισῶν ᾠδὴ λιτυέρσης καλεῖται. *Pollux* dicit esse σκαπανέων ᾠδὴν καὶ γεωργῶν, cantionem fossorum et agricolarum, et quidem Phrygiacorum. *Menander* in Chalcedonio:

ᾠδὴν λιτυέρσου ἀπ' ἀρίστου τίνος.

Canentem lityersin a prandio tunc.

Eius facit mentionem etiam *Scholiastes Theocrit.* ad vers. 41. *Idyll.* 10.

Θῶσαι δὲ καὶ ταῦτα τὰ τῷ θέρει λιτυέρσα.

Attende iam et haec carmina diuini Lityersae.

Hic ipsus instituit, vt in honorem Midae θερικὸς, id est, aestiuus siue messorius hymnus caneretur. Vnde abiit in prouerbium, λιτύερσαν ᾠδὴν ᾄδεις, Lityersam cantionem canis: quod dicitur de iis, qui non ex animo, sed coacti canunt. Hymnus, quem canebant manipulorum vietores in honorem Cereris, fuit hic: πλῆσον ἅλοι ἅλοι ἰέι, ἅλοι ἰέι. *Plurimos spicarum manipulorumque fasciculos mitte.* Nota hic antiquum verbum *ἰέω*, in cuius locum, teste *Casaubono*, ad *Athen.* p. 892. posteriori seculo successit verbum ἵημι. Cantio, siue cantilena, quae Bacchο inter premendum vuas cani solebat, ἐπιλήνιον ᾆσμα, vel μέλος dicebatur, vt notat

ἔσκωπτε τὰ ἐπὶ ληνοῖς σκώμματα·[12]) Φιλητᾶς ἐσύρισε·[13]) Λάμπις ἠύλησε· Δρύας καὶ Λάμων
p. 147. ὠρχήσαντο· Χλόη καὶ Δάφνις ἀλλήλας κατεφίλησαν.[14]) ἐνέμοντο δὲ καὶ αἱ αἶγες πλησίον, ὥσπερ καὶ αὐταὶ κοινωνοῦσαι τῆς ἑορτῆς. τοῦτο τοῖς μὲν ἀσυκοῖς ἐ πάνυ τερπνὸν ἦν· ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἐκάλεσέ τινες αὐτῶν ὀνόμασι,[15]) καὶ φυλλάδα χλωρὰν ἔδωκε, καὶ κρατήσας ἐκ τῶν κεράτων κατεφίλησε. καὶ ταῦτα ἐ τότε μόνον, ἀλλ' ἔς[16]) τε ἔζωε, τὸν πλεῖστον χρόνον ποιμενικὸν ἦχον· θεὸς σέβοντες,

tat *Pollux* libr. 4. c. 7.
MOLLVI.

[12]) Ὁ δὲ ἔσκωπτε] *Alius sophistice loquebatur*. Apud Lacedaemonios, inquit *Macrobius*, inter caetera vitae institvta, hoc quoque exercitii a Lycvrgo est institvtum, vt adolescentes et scommata sine morsv dicere, et ab aliis in se dicta perpeti discerent. Quippe nonnunquam iis, in quos iacitur scomma, gratum est et dulce. Quod genus maxime vel sapiens, vel alius vrbanus exercet. At inter mensas, et praesertim inter pocula, vbi facilis est ad iracundiam prouocatio, suadeo ab eiusmodi dictis facessas: et magis quaestiones conuiuales vel proponas, vel ipse dissoluas.
IDEM.

Σκῶμμα negat *Macrobius Saturnal. Sermon.* L. VII, c. 3. init. exacte respondere vocabulo Latino. Describit autem per *morsum figuratum*, quia saepe fraude vel vrbanitate tegitur, vt aliud sonet, aliud intelligas. Dat exemplum *Cornificius* IV. libro. *de arte dicendi ad Herennium* coll. *Plut. Sympos.* L. II. c. 1. Non raro carminice expressa sunt. Itaque iunguntur ἄσμασιν a *Plutarcho* in *Pericle*: Πολλοὶ δ' ἦσαν ἄσματα καὶ σκώμματα πρὸς αὐτόν. Prae caeteris tamen falsis eiusmodi iocis vsi,

tur, cuiusmodi cauilla, dum vuas prelis premunt, iaculari consueuere. Philetas fistula, Lampis canebat tibia. Dryas et Lamon tripudiabant, Chloe et Daphnis mutua sibi impertiebant suauia. Prope etiam pascebantur capellae, veluti in festi huius communionem venientes. Non aeque gratum id oppidanis erat. Sed Daphnis, vocatis aliquibus nominatim, viridem suppeditauit frondem, prehensisque cornibus oscula fixit. Neque tunc temporis duntaxat, sed vsque dum illis vita suppetebat, potissimam vitae suae partem

vsi, qui ἐπιλήνια cantabant. Nam hi plerumque Satyrorum personas induerant, quos σκώμματα in primis decent. *Athenaeus* V, 7. Ἐκάτην δὲ ἐξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μίλος ἐπιλήνιον. Confer et *Longum* supra L. II. c. 2. De epileniis vero consule interpretes ad *Anacreont.* Carm. LII, 8. et, qui primo loco nominandus, *Kittershusium* ad *Oppiani Cyneget.* L. I. v. 126.

BODEN.

13) Εὐίρει] Ita veteres. *Mollus*: ἰσόρει, nemine praeeunte.

BODEN.

14) Ἀλλήλοις κατεφίλει] *Se inuicem deosculabantur.* τὸ κατὰ hic nota esse αὐξητικόν. Quemadmodum, quamuis in re dissimili apud *Lucam Act.* c. 20. §. 37. καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον, κατεφίλουν αὐτόν. Et ruentes in collum Paulli, deosculabantur eum. Belg. *konden sich niet sat aen hem kussen.*

MOLLVS.

15) Vide, quae dicta sunt ad L. I. c. 12. n. 2. vbi tamen legas *Ioan.* X, 3. ad quem *Pricaeus* locum similem notat ex *Corippo Africano:*

— *Et in vnum congregat agnos,*
Nomina nota vocans.

BODEN.

16) Ἀλλ' ἵς] V. it. P.

COLVMB.

17) Ἀλ-

Digitized by Google

τες, νύμφας, καὶ Πᾶνα, καὶ ἔρωτα· ἀγέλας δὲ προβάτων, καὶ αἰγῶν πλείστας κτησάμενοι· ἡδίστην δὲ τροφὴν νομίζοντες ὀπώρας καὶ γάλα. Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ἄρρεν[17]) παιδίον ὑπέθηκαν, καὶ θυγάτριον γενόμενον δεύτερον, ὃ̈ιος ἑλκύσαι θηλὴν ἐποίησαν· καὶ ἐκάλεσαν τὸν μὲν, Φιλοποίμενα,[18]) τὴν δὲ, Ἀγέλην.[19]) ἔτως αὐτοῖς καὶ ταῦτα συνεγήρασεν. ἔτοι καὶ τὸ ἄντρον ἐκόσμησαν, καὶ εἰκόνας ἀνέθεσαν, καὶ βωμὸν ἐποιήσαντο ποιμένος Ἔρωτος,[20]) καὶ τῷ Πανὶ δὲ ἔδοσαν ἀντὶ τῆς πίτυος οἰκεῖν νεὼν, Πᾶνα κρατιώτην ὀνομάσαντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ὠνόμασαν καὶ ἔπραξαν· τότε

p. 148. δὲ νυκτὸς γενομένης, πάντες αὐτὲς παρέπεμπον[21]) εἰς

[17]) Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ἄρρεν] *Florentina*, *Commelin.* item et *Iungerman.* ediderunt ἀλλὰ καὶ ἄρρεν μὲν, deficiente vocab. αἰγὶ, in textu vero Molli desideratur ἀλλὰ, quod in notis redditur.

BODEN.

Suppleo, ni fallor, vere: παιδίον αἰγὶ ὑπέθηκαν.

IVNGERM.

Lege: ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μέν.

MOLLVS.

[18]) Φιλοποίμενα] Φιλοποίμην. Nomen infantis masculi. Quasi dicas *Pastorum amans.* Est enim compos. ex φίλος, amicus, et ποιμὴν, pastor. Est et nomen proprium praetoris Achaeorum, cuius vitam vide apud *Plutarch.*

IDEM.

[19]) Ἀγέλη] Nomen filiae Daphnidis atque Chloes. Latine Grex, armentum.

DEM.

[20]) Ποιμένος Ἔρωτος] Cuius imaginem varia antiquitatis monumenta exhibere videntur, in primis ea, quibus vel ipse fistula canit, vel id Faunos docet. V. *Collection of Gems by Ogle* tab. 29. *Museum Florent.* Vol. II. t. 16. et passim in *Lip-*

Digitized by Google

partem greges pascendo, deos, Nymphas, Pana, atque Cupidinem colendo, transigebant, plurimos ouium caprarumque greges adepti: nullum tandem cibum sibi dulciorem, quam poma atque lac rati. Quin et prolem masculam caprae suppositam, et filiolam, altero partu editam, ouis educere lac mammis assuefecerunt. Et nomen imposuerunt alteri Philopoemenis, alteri Agelae. Hoc modo cum illis et illa consenuerunt. Hi etiam antrum exornarunt, signa consecrarunt, aram Cupidini pastori statuerunt, Panique, Stratiotae decorato nomine, delubrum pro pinu habitandum dederunt. Sed haec posterioribus temporibus nominarunt et fecerunt. Tunc vero temporis, cum iam dies in noctem abiisset, cuncti eos

Lipperti Dactyliotheca. BODEN.

21) Πάντες αὐτὸν παρέπεμπον] *Omnes illos deducebant.* Solet sponsa ad lectum deduci, et a foeminis in eo collocari, quem ritum *Petronius* tangit his dictis: Iam ebriae mulieres longum agmen plaudentes fecerant, thalamumque ingesta exornauerant veste. Quod ipsum *Catullus* his versibus significat:

Iam cubile adeat viri:
Vos bonae senibus viris
Cognitae bene foeminae

Collocate puellulam. Dicebantur hae foeminae Romanis pronubae. Immixti et aliquando erant viri, quemadmodum hic. *Artemidorus* libr. II. καὶ γὰρ τὰ αὐτὰ ἀμφοτέροις συμβαίνει τῷ τε γαμοῦντι, καὶ ἀποθνήσκοντι, οἷον παραπομπὴ φίλων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Vtrisque enim idem accidit, et ducenti et morienti, videlicet comitatus amicorum, virorum ac mulierum. *Hieronymus* ad Demetriadem: quam habitura pronubam? quo deducenda comitatu?

stridor

Digitized by Google

εἰς τὸν θάλαμον,[22]) οἱ μὲν συρίττοντες, οἱ δὲ αὐλοῦντες, οἱ δὲ δᾷδας μεγάλας[23]) ἀνίσχοντες. καὶ ἐπεὶ

ſtridor punicae linguae, procacia tibi Feſcennina cantabit. MOLLVS.

[22]) Εἰς τὸν θάλαμόν] Θάλαμος, Thalamus, a θάλος, ramus virens, vel vbi vir ac mulier θάλωσι, hoc eſt, florent. *Scholiaſt. Pindari Olymp.* Od. 5. inquit: θάλαμος πυρίως ἐστὶν οἶκος, ἐν ᾧ κατακλείονται αἱ νυμφευόμεναι, ὅτι θάλωσαι τῇ ἡλικίᾳ συνέχονται γάμῳ, cella, in qua includebantur et cuſtodiebantur ſponſae. Hunc enim locum ab iis, qui Homerum ſecuti ſunt, θάλαμον dici notarunt veteres, in hac enim aedium parte, quam mulieres frequentabant, verſabantur puellae, vt procul a virorum congreſſibus haberentur. Vnde *Phocylides* praecipit alibi, virginem diligenter ἐν θαλάμῳ ſeruari, ne foris conſpiciatur, vſque ad nuptiarum tempus.

Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς.
Κάλλος δυστήρατον ἦεν παίδων τοκέεσσι.

Virginem cuſtodi bene clauſis thalamis;
Nec eam vſque ad nuptias extra domum conſpici ſineris.
Liberorum pulchritudo difficilis eſt cuſtoditu parentibus.

Hinc παρθένος ἐν θαλάμῳ, virgo intacta, ἡ ἔτι ἐν θαλάμῳ ἀναστρεφομένη. At hic intelligitur torus, ſiue lectus genialis, cuius facit mentionem *Seneca* Libr. 16. contr. 6. Verſae ſunt in exequias nuptiae, genialisque lectus mutatus in funebrem. Dicitur *Heliodoro* Νεόνυμφος. Νεόνυμφος ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων, cum recens thalamos compactos haberet: *Theocrito* Νεόγραπτος, nuper pictus. *Idyll.* 18. v. 3.

Πρόσθε νεογράπτῳ θαλάμῳ χορὸν ἱστάσαντο.

Ante nuper pictum thalamum chorum inſtituerant.

Luciano κλίνη νυμφική, vbi illi ſermo de nuptiis Alexandri cum Roxane.

IDEM.

[23]) Οἱ

eos ad lectum deduxere genialem, fistulam alii inflantes, alii tibia canentes, nonnulli ingentes sustollentes

23) Οἱ δὲ δᾷδας μεγάλας ἀνισχόντες] *Alii faces in altum tollentes.* Nouae nuptae faces praeferri solitas, multa tam Graecorum, quam Latinorum, monumenta declarant. *Lucian.* in *Herod.* ἥφαιστίων συμπαραστὰς, δᾷδα πεπομένην ἔχων, μειρακίῳ παῖ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος ὑμέναιος εἶμαί σοι. Et dux Hephaestion adstat, facem ardentem tenens, formoso admodum iuueni innixus. Quas faces Heliodorus νυμφικὰς appellat. Τοιαύτας, inquit, libr. 2. Aethiop. ἐπί σοι λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τῷ δαίμονες ἄψαντος, cum tibi faces huiusmodi pro nuptialibus facibus numen accendisset. Ad has faces alludit *Achill. Tat.* libr. 1. c. 8. Τὸ μὲν γὰρ Ελένης τῶν γάμων πῦρ ἀπῆψε κατὰ τῆς τροίας ἄλλο πῦρ, nuptiales Helenae faces, Troiae funebres accenderant. Idem libro eodem c. 18. vbi pater filium Chariclem triste pereuntem deflens, ait: Τάφος μέν σοι, τέκνον, ὁ θάλαμος· γάμος δὲ ὁ θάνατος. θρῆνος ὁ ὑμέναιος. ὁ δὲ κακοτυχὴς τῶν γάμων ἕτος, φθή. ἄλλο σοι, τέκνον, πρεσβεύων πῦρ ἀνάψας. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἴσβεσται ἡ πομπὴ τύχῃ μετὰ σοῦ. ἀνάπτει δέ σοι δᾷδας κακῶν. ὦ πομπῆς τῆς σῆς δᾳδουχίας· ὦ νυμφική σοι δαδουχία ταφὴ γίγνεται. Tibi, fili, nunc pro lecto nuptiali sepulchrum, pro nuptiis mors, pro hymenaeo naeniae, pro nuptiali cantu lamentationes, paratae sunt. Aliusmodi tibi ego ignes, fili, accendere sperabam. Sed inuida fortuna illos vna tecum extinxit, funebresque pro iis faces excitauit. O diras faces! nuptialis flamma in sepulchralem tibi commutata est. *Petron.* Iam Embasicoetes praeferebat facem. *Apul.* libr. 3. *aur. asin.* Taedis lucida constrepebat hymenaeum. Quia, inquit *Beroaldus*, lumina nocturna adhibentur, et nuptiis peculiariter vsurpantur.

ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ἦδον [24]) ἀνεληπτὰ καὶ ἀπηνῆ τῇ φωνῇ, καθάπερ τρυπάνους γῆν ἐναρρηγνύντες, οὐχ ὑμέναιον ᾄδοντες. Δάφνις δὲ καὶ Χλόη γυμνοὶ συγκαταπλιθέντες, περιέβαλλον ἀλλήλους, καὶ κατεφίλουν, ἀγρυπνήσαντες τῆς νυκτὸς ὅσον οὐδὲ γλαῦκες· [25]) καὶ ἔδρασέ τι Δάφνις ὧν αὐτὸν ἐπαίδευσε Λυκαίνιον· καὶ τότε Χλόη πρῶτον ἔμαθεν, ὅτι νὰ ἐπ[illegible]ῆς ὕλης γινόμενα, ἦν ποιμένων παίγνια.

tur. *Plut.* scribit, quinque faces in nuptiis accendi solitas fuisse, cuius rationem vide in eius problematibus. *Plinius* notat apud Romanos nuptiarum faces ex pinu alba fieri solitas, tanquam auspicatissimas: quoniam inde fecerint pastores, qui rapuerunt Sabinas, quas faces praeferebant patrimi et matrimi, qui ἀμφιθαλεῖς, ὅπερ ἐστὶ, ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἔχοντες περιόντας, Graecis dicebantur, hoc est, vtrinque florentes, ambosque parentes adhuc superstites habentes. Inter Graecos nubentium matres solebant δᾳδουχεῖν. *Apollon. Argonaut.* libr. 4.

— ἔνθα γάμῳ θυμηδὲς ἀνιόντεσσιν ἑταίροις

Τέκνα τε φυτίσσαι. θεὰς δ' ἐπὶ δῶτα κέλεσσαι

Πάντας ἀμῶν· αὐτὰρ δὲ σέλας χείρεσσιν ἀνάσσω

Νυμφίδιον, πάσης ἀγαλίφρονος ἔσσεται ὁρμῆς.

— *Vt vero nuptias iucundas haberes*

Liberosque produceres, Deos ad conuiuium vocari

Cunctos iussit, ipsa manibus facem praetuli

Nuptialem, illius egregii ausus honoris.

Scholiast. ὅτι τὸ παλαιὸν τὰς μητέρας τῶν γαμούντων ἐν τοῖς γάμοις δᾳδουχεῖν, ἔθος ἦν, καὶ Εὐριπίδης ἐν Φοινίσσαις φησίν· ἐγὼ δὲ μέτ' ἐμοῦ πυρὸς ἀνάψω φῶς νόμιμον ἐν γάμοις, οἷς πρέπει μητρὶ παιδείᾳ, olim moris fuisse, vt matres in nuptiis praeferrent faces, etiam Euripides in Phoenissis dicit

lentes taedas. Cumque prope ad fores accessissent, dura, asperaque canebant voce, non hymenaeum personantes, sed veluti tridentibus terram radentes. Caeterum Daphnis et Chloe nudi una cubantes, se inuicem amplexabantur, atque deosculabantur, noctuarum ad instar, insomnem illam ducentes noctem: et patrauit Daphnis, quae illum docuerat Lycaenium. Atque tunc primum Chloe didicit, ea quae in sylua acta fuerant, pastorum ludum iocumque fuisse.

dicit: Non tibi facem accendi, lumen in nuptiis legitimum, vt decet matrem beatam. IDEM.

24) Καὶ ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ᾄδον] Cum iam ianuae appropinquassent, canebant. Cantio illa, quae foribus accini solebat, quando amans intromitti cupiebat, vocabatur veteribus κρουσίθυρος. Caeterum notat *Hesych.* quod κρουσίθυρος, fuerit μέρος τι, hoc est, pars quaedam, licet non addatur rei nomen, cuius pars sit, forsan subaudito nomine ᾠδῆς, vel αὐλήσεως. Nullus dubito, quin sit legendum apud *Hesych.* pro μέρος, μέλος. Quippe ipse etiam *Eustath.* notat, esse nomen μὐλήσεως πομπῆς. At allusisse noster ad veterum illum ritum videtur, quo receptum erat, vt thalamo nuptiali applicitis sponsis, altum canerent. Ne, dum in lecto cingulum sponsus soluebat sponsae, vox patientis virum, quiritantisque audiretur. Firmat hoc *Scholiastes Theocrit.* ad vers. 7. Idyll. 18.

Αὐδὼν δ' ἄρα πᾶσιν ἐς ἓν μέλος ἐγκεκριμένοις
Ποσσὶ παρηρμένοις, περὶ δ' ἴαχε δῶμα ὑμεναίῳ.

Canebant autem omnes vnum carmen pulsantes (solum) Pedibus connexis, circum autem resonabat corpus hymenaeo.

Hic Scholiastes. Τὸν δ' ἐπιθαλάμιον ἄδουσι οἱ παρθένοι πρὸ τοῦ θαλάμου, ἵνα τῆς παρθένου βιαζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἡ

φασὶ μὲν ἐξαίσιαν· λανθάνει δὲ κρυπτομένη διὰ τῆς τῶν παρθένων φανῆς. IDEM.

25) Οσον εἴθισε γλαῦκας] *Non magis, quam ſolent noctuae.* Qua comparatione innuere vult Auctor, ambos illos totam ferme noctem, iocando, indum ludendo ſuum, tranſegiſſe. Quippe haec ales noctu vigilare, cunctisque dormientibus aliis, volare perhibetur, vnde et noctis Domina appellari ſolet. De hac aue *Euſtath.* in *Hexaem.* τὴν γλαῦκα, φασὶ, τὴν ἡμέραν ἀμαυρῶθαι τὴν ὄψιν, τὴν δὲ νύκτα ἐγείρεσθαι. Noctuae, vt ferunt, oculis interdiu caligo offunditur, nocte eam viſu valere. *Baſil.* hom. 8. καὶ ἰκέλους ὄψις, νυκτὸς μὲν ἐξέχουσα, ἡλίῳ δὲ λάμψαντος ἀμαυρουμένη. Ideo *Ariſtot.* de *hiſtor. animal.* libr. I. cap. I. noctu eam vagari refert. Hinc vigiliarum ratione Aeſculapio Medicinae praeſuli appingere antiquitas ſolet, quod nihil medicum tam decere putaret, quam vigilantiam. Haec apud Graecos olim, praeſertim Athenienſes Mineruae ſacra habita, indubium victoriae ſignum fuit. Eratque ſapientiae et prudentiae, quam Pallas ex patris cerebro nata, daret, ſimulacrum, quibus adminiſtratae res, optatum procul dubio finem, praeuia aura diuina, ſortiuntur. IDEM.

LAVREN-

LAVRENTII GAMBARAE

EXPOSITI

AD ILLVSTRISS.

ANTONIVM PERENOTTVM

CARDINALEM GRANVELAM

ET IN REGNO NEAPOLITANO PRO REGE

Dum lentus recubo platani frondentis in vmbra,
Et fontes hortosque cano, et surgentia tecta
Arcis Alexandri Farnesi, atque aduena, et omnis
Indigena admirantur opus: loca saxea quondam,
Et rapidis nemora alta feris gratissima, sed nunc
Magnorum heroum sedes, quamquam iter (*inter*) opacos
Se tollat Cyminos montes, siluasque Capenas,
Haec mecum voluebam animo: tua pagina cur non,
Egregium celebrat PERENOTTVM, sit licet illa
Rustica, et emeritas persoluis carmine rates (*grates*)?
Ipse ego, GRANVELANE, libens tua facta referrem
Ante alia, et cunctis longe gratissima: at obstat
Ingenium tenue, et iam fesso in corpore vires
Ob longam aetatem inualidae. Quod si superum rex,
Et pater ipse sui mihi numinis inspirasset

Digitized by Google

Partem aliquam, vt quondam dulci adueniente iuuenta
Cum malis non canebat, nec crine senectus,

Non ego Amazonidum pugnas, atque impia Thebae
Praelia, non Lapithas, canerem, pugnataque bella
Romulidum, non facta tui (licet inclyta) magni
Caesaris, at potius tua tot benefacta, tuumque
Nomen in hac gelida celebrarem valle canendo.
Et circum (haud dubito) pariter iuuenesque, senesque
Gauderent mecum, cuperentque audire canentem
Me tua facta, tuique simul decora alta parentis.

Sed longe tua iam virtus ita nota: locoque
In tam sublimi posita est, vt non nisi vates
Egregii, et cantu celebres tua facta, tuamque
Virtutem digno possint extendere cantu.
Namque tuis nostrum factis felicibus actum
Exornas, nec fama altis latet abdita siluis:
Sed coeli geminos iam nunc peruenit ad axes;
Haud aliter, quam purpurei per gramina flores
Alcinoi decorent hortos, et odore nitenti
Prata colore suo, quum iam redijt rutilum Ver.
Nunc pueros canet expositos tibi GAMBARA Daphnim,
Et Leuten tuus ille, sinet si caelicolum rex
Atque hominum hunc vitae cursum, spatiumque tenere
Antoni: quondam quos me referente sub alta
Audisti platano, qua Cryptae fons rigat hortos
Ferratae et septem colles, et collibus vrbem
Inpositam spectat, Tyrrhenaque marmora longe:
Ocia Farnesi, et Latiis loca grata poetis.

Interea

Interea dum prudenti moderamine et aequa
Lance incorruptus populis das iura, bibunt qui
Sebethi liquidos fontes, et vatibus vrbem
Dilectum PERENOTTE tenes, regisque Philippi
Sceptra viresque subis: placidis qui flectit habenis
Hesperias gentes, qua currit Iberus in aequor
Coeruleum, placidis foecundans cursibus agros,
Haec lege post rerum moles, si forsan habebis
Ocia, et hoc nostrum dabitur percurrere carmen.

LIBER PRIMVS.

Lesboum ad littus Mitylene est magna, potensque
Diuitiis, summisque viris notissima, et altis
Porticibus longe insignis, domibusque superbis.

Campus erat bene cultus agri florentis, ab vrbe
Non longe distans Mitylene, ad caerula ponti
Conuersus, sol occiduas qua spectat ad oras.
Opportunus erat pecori locus, aruaque circum
Commoda erant flauae segetique et dulcibus vuis
Fertilis, atque olea: mons et sublimis alebat,
Venatrix et silua feras, liquidisque cadebant
Rupibus e gelidis rauco cum murmure fontes,
Et pelagi salsis se fluctibus immiscebant:
Qua mare pulsabat tumido nemora ardua fluctu.
Huius erat dominus fundi ditissimus agri
Atque auri Dionysophanes, satus Actore magno.
Has sedes custos Lamon vxorque colebant,
Ambo confecti senio, natisque carentes.

Hic legere increpitans zephyros, terrestria flores
Sidera, et ante alios vigil, Autumnalia poma
Carpere, et in ramos includere summa hagella
Arboris alterius, quibus et cognoscere siccis
Gaudeat herba locis, vel amet sub vespere fontes,
Aut Solis radios, vmbrosa aut viuere siluae.
Illum ideo Dionysophanes, atque vxor amabant,
Ad quos primores fructus floresque ferebat.
Is dum sub lucem procurua ad littora Lesbi
Pasceret, adspexit capram dumeta petentem
Inuia: bisque die maculosi velleris hoedum
Linquentem septis, hoedum miseratus, et ira
Succensus, capram est per deuia nota secutus,
Vicini nemoris longe vestigia seruans:
Et vepres superans siluae deuenit ad vmbram:
Serpentesque hederas inter, dumosque virentes
Infantem molli proiectum inuenit in herba:
Atque illum Tyrio cinctum prospexit amictu.
Huic laeuo lateri fulgebat paruulus ensis
Argento ornatus capulum, paruumque monile
Cingebat roseos humeros, et candida colla.
Atque immulgebat pueri bina vbera labris
Alternis capra, et suspensis gressibus ibat
Hunc circum, teneros ne laederet vngula vultus
Aspera: vel tactu Tyrios macularet amictus.
Hic dubius stetit, an puerum spoliaret, et ipsum
Expositum in molli morituum linqueret herba.
Dum vero haec agitat, subito vestigia pressit.
Et saepe admirans, stupidam potuisse capellam

Calibus

Casibus humanis manſueſcere: grande putauit
Eſſe nefas hominem pecudi concedere: cui mens
Prouida, cui ratio eſt: gregibus cui cura regendis.
Continuo lachrymans puerum eſt miſeratus: et illum
Accedit properans, geminisque amplectitur vlnis:
Et labris libans roſeis mille oſcula, ſecum
Infantem laetus paruas portauit ad aedes.
Quem dedit vxori dono: atque inſignia parui
Condidit infantis: ſi quando poſceret vſus
Ei factura fidem, et forte oſtenſura parentes.
Phyllis at obſtupuit coniunx: dehinc talibus infit:
An generant caprae pueros? tunc ordine Lamon
Vxori narrat factum, Daphnimque vocarunt,
Dilectum agricolis nomen, pecudumque magiſtris,
Et notum pecori, et paſſim memorabile ſiluis.
Annus at interea proceſſerat vnus, et alter:
Cum Leuce eſt ſimili fortuna educta: Dryas quam
Infantem expoſitum vicino aſpexit in antro.
E ſaxo ſtabant muſarum vbi plurima ſigna
Agreſtum reſoluta comas, ſuccinctaque circum
Ilia, marmoreosque ſinus, ceu laeta iuuentus
Cum ducit ſacra ſolemnes luce choreas.
Fons erat in ſummo ſcatebris ſurgentibus: ex quo
Riuus aquae multo per concaua ſaxa fluebat
Murmure: et egreſſus muſcoſa e rupe rigabat
Florentes herbas circum, et vicina ſalicta.
Antrum erat hoc poſitum in ſilua, prope littora ponti
Siluicolis: calami nodes multaeque cicutae,
Munera paſtorum, pendebant fornice rupis.

Littoreis hic pastor oues pascebat in oris,
Qui super pecudem enixam cum sanguine vidit
Vespere linquentem caulas: et prona petentem
Antrum illud, rubeae contorsis vimina virgae
Nexilis in faciem laquei, rapemque subiuit.
Quaesitam et pecudem prostratam vidit in herba,
Molliter infanti praebentem bina puellae
Vbera, vagitu quae non loca concaua rupis
Implebat: sed labra mouens, mentumque, papillae
Alternas pecudis geminas tenero ore premebat.
At postquam labris tepidum lac hauserat infans:
Tunc ouis obsequio materno sedula sensim
Inuitae similis surgit: collumque puellae,
Et faciem lingua tergit: blandosque recedens
Saepius in Leucen oculos conuersa reflectit.

Picta aderant iuxta crines redimicula, nec non
Mitra auro effulgens laeui, gemmisque coruscis.
Velabat Leuces niueum latus aurea laena:
Candidaque aurati cingebant crura cothurni.
Hinc altrix vbi discessit, caulasque petiuit,
Infans confestim iacuit deuincta sopore.
Sustulit admirans Pastor, casuque repertam
Littoreas illam gremio portauit ad aedes.
Confestim, vxorique dedit, Leucenque vocauit.

Hos veluti proprios natos, Lamonque, Dryasque
Nutriuere, greges ambo seruare docentes:
Et canere, et teneris stipulam percurrere labris,
Vicinas habuere domos, vicinaque prata,
Inter se noti, capras, et Daphnis in vnum

Et

Et Leucæ pecudes ad pascua compellebant
Concordes: quibus vnus amor, quibus vna voluntas,
Atque greges vna pascendi sola cupido.
At Lamon doctus capras educere, Daphnim
Alloquitur: paucis tempus, curamque, modumque
Pascendi per prata greges te, nate, docebo.
Tuque animo haec memori, Leuce, praecepta recondé.
In primis fer sacra Deo, qui condidit orbem,
Cum passim vestit se versicoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto semine foetus:
Et laeti carpunt siluis noua gramina tauri,
Aequalisque dies somno est: et cum rubet vua
Collibus, et siluae laeto spoliantur honore.
Ne sint a gelidis longe magalia siluis:
Ne longe sint prata, tuo sed proxima ruri.
Et tu praecipue quum Sol fugat astra, nouumque
Inducit terris lumen, noctemque resoluit,
In nemus haud longe positum, fontesque capellas
Tempore Veris ages: namque aether terque quaterque
Vno eodemque die discussa nube relucet:
Vel piceos interfundit vaga lumina nimbos
Terque quaterque simul, (*tunc*) et via lubrica multum est.
Tunc pluuia e caelo delapsa, et sudor abundans
Ob perplexum iter, et longum per tesqua, nemusque,
Lanigero pecori nocet, et nocet aduenies sol:
Praecipue nuper detonso vellera lanae.
Verum aestate greges vna cum sole recenti
In siluas duc, nate: licet tua proxima linquas

Pascua:

Pascua: longinquosque petant pecuaria montes.
Namque ea grata magis sunt gramina, quae nocturno
Rore madent, guttae dum per noua gramina lucent,
Fulgentes, veluti gemmae, quás mittit Hydaspes.
Deinde bibant fontes vicina in valle repostos.
Quum vero argutis nemora insonuere cicadis:
Atque aestus passim insurgit: tu coge capellas
Iam pastas subter ramos, vmbramque virentem:
Vt captent dulces somnos, strataeque calorem
Euitent: sed cum decedere coeperit aestus:
Perque nemus strepit aura leuis: quae pascere rursus
Inuitet te prostratas in valle capellas,
In siluas tu pastor agas pecus omne: petat Sol
Hesperium donec fero sub vespere littus.
Grex potet liquidos fontes, vndamue recentem.

Est similis Veri Autumnus: quo, nate, teneto
Pascendi similem morem, sed vitis honore
Quum fuerit spoliata suo: et folia ipsa iacebunt
Lapsa solo: tunc claude gregem sub rupe tuoque
Impendes curam pecori, ne frigore primo
Laedatur, quamquam capris noceat magis aestus,
Atque ouibus noceat mage bruma: sed aethera summum
Quum sol adscendet rapidus, compelle capellas
In frutices dumosque, et in alta cacumina montis.
Lentiscum namque hircus amat cythisumque rubosque
Arbutaque, et teneras salicis cum cortice frondes.

Tu, Leuce, pecudes custodi in ouilibus: et non
Montanis specubus: quas pasces planitiem per
Omnigenis florentem herbis: quae gramine pingui

Et

Digitized by Google

Et iunco careat: nam pinguia pabula villos
Efficient rigidos. lappas fuge, et aſpera prata,
Et ſiluis tribulos: nam tunc dumeta, rubique
Et paliurus oues ſpinis tondebit acutis.
Inſuper inuenies pro vellere vulnera centum:
Quae ſentes fecere: nemus ſi intrabis opacum.
Nec te poeniteat ſtabulis incendere cerui
Cornua, et egregios ſudantia Galbana ſuccos:
Atque acre Abrotani totum cum ſemine germen.
Quo nidore graues fugiunt diuerſa Chelydri
Per loca, vel reddunt animam ad praeſepia: nec ſe
Tollere humo poſſunt, vel ab ore effundere virus.

Has ſtabulis dum bruma riget ſcelerata tenebis:
Queis nec erunt vnquam foenilia clauſa, recedat
Donec hyems. ſtipulaque etiam, viridique geniſta
Sterne ſolum: et ſtabulis effer ſordesque fimumque.
Atque locum ſternes iterum, paleaque, nouisque
Virgultis: carpant vt ſomnos mollius, et nec
Lanicium vligo corrumpat, ſcabraque fiat
Vngula foecundi pecoris, dum nocte quieſcit.

At cum molle pecus duces aeſtate ſerena
In ſaltus, vallesque cauas, ſiluamque comantem,
Cum Sol ſe Eois oſtentat clarus ab oris,
Fer textos ſemper caſſes et retia tecum:
Queis pecudes paſtas, quum ſurgunt ſidera, claudes:
Ne nocturnus oues, qui ſemper obambulat atram
Per noctem, rapiat lupus, in ſiluasque reportet
Imbellem praedam: et furto te laedat iniquo.

Sit

Sit claro candore aries: sit candida lingua:
Sint oculi lana tecti nigrique, simulque
Frontem hirsutam habeat, densamque, et pectora lata,
Atque humeros, nec non clunes: sitque auribus amplis:
Atque intorta gerat, procurvaque cornua fronti:
Ad rostrum conuersa tamen: naresque recurvas:
Et cauda longa, et lata vestigia verrat.
Et quot habet nodos aries in cornibus albis
Exactas tot, scire decet, compleuit aristas,
Et sit ouis molli, condenso et vellere et alto:
Praecipue circa dorsum et fulgentia colla.
Amplum sit corpus, sint crura exilia, venter
Hirsutus, lanaeque color candore ligustra
Alpinasque niues superet. Milesia tales,
Fert tellus: tales per prata herbosa Galesi
Pascit oues alto nemorum sub tegmine pastor.
Infractas longasque aures, villosaque terga,
Et simas multum nares tuus hircus habebit.
Sit collo et ceruice breui similisque Elephanto
Sit villis. tamen ille duces erit optimus inter,
Nate, gregis, cui sub malis verrucula duplex
Hinc atque hinc collo dependet: cruraque crassa,
Et caput exiguum ostendat, sitque asper in hostes
Cornibus, atque etiam pernix: sint cornua in ipsos
Versa humeros, quae conspicuo sint aemula vitro.
Turque caue semper pinguem ne laedat iniquus
Dente oleam: namque arrodens caper improbus acri
Morsu infoecundam (dictu mirabile) reddet.
Sit corpus nitido adspectu magnumque capellae:

Velabit

Velabit denſo candentia corpora villo,
Et molli ſumma ceruice lacinia duplex,
Hinc atque hinc dextro, et laeuo pendebit ab armo.
Ianua ne ſpectet Zephyrum, Boreamue, ſed Auſtros,
Vt bruma admittat ſoles adoperta ſerenos.
Sitque locus ſaxo inſtratus, vel conceua rupes:
Qua capras nocte includes! fruticumque manipli
Saepius hanc verres: multo ne ſordida coeno
Atque immunda ſimo nares offendat odore,
Caprigenoque gregi noceat, ſetoſa rigentes
Infuſcet variis mactilis, et odore nocenti.
Molle pecus, ſi magnum aeſtum, frigusque laboremque
Eſt paſſum: ſubito ne carpat gramen, aquaſue
Hauriat: at paulum ſeptis, aut rupe quieſcat.
Quum tondere pecus fuerit tibi cura, memento
A molli duros lana ſecernere villos,
Et longa a breuibus, nec non et candida ab atris
Vellera velleribus. ſed cum iam fortior aetas
Venerit, et validis adoleſcent viribus anni.
Morborum cauſas, et eaſdem auertere, vimque
Herbarum expediam, namque experientia longa
Noſcere me has artes, et reddere poſſe ſaluti
Caprigenum pecus erudiit, catulosque furentes
Ex rabie, pecorique grauem depellere peſtem.
Ne puer expecta, dum te pecuaria proles
Deficiat: nam morbus eam penetrabilis aufert.
Paſtores ideo ante alios, o nate, quotannis
Progeniem ſortire gregi. Tu mitte capellas
In Venerem primus, dum candida capra ſuperbos

Inter

Digitized by Google

Inter se in siluis decernere cogit amantes:
Quos sanguis immenilis alit, nec amara senectus
Tendere in aduersos thalamis pro dulcibus hostes
Impedit, aut perferre die, vel nocte laborem.
Ipse canis non sit genitus de stirpe Molossa,
Qui domini a clauso nocturnos limine fures
Arceat inuisos, vel sit custodia tecti
Per noctem, totumque diem, non Tigride natus.
Sit catulus, cane et Hyrcano, Persasque parentes
Aut Medos referam: quibus, animosque videre
Pugnantum placet: et ruere in certamina Martis:
Qui fusum lacerant hostem, qui sanguine gaudent.
Nulla tibi sit cura canes nutrire Lacaenas.
Retia non etenim pastori tendere syluis
Conuenit: atque lupo permittere septa rapaci.
Forma tamen tibi talis erit (nec fallor) vt albus
Sit canis: vt si forte lupus nocturnus ouile
Inuadat, rapiatque pecus: discernere possis
Hunc inter sublustrem vmbram, nemorumque tenebras:
Ne catulum incautus ferias: dum figere telo
Pugnantem contra properas, furemue, lupumue.
Dissimilis sic ille feris erit acribus. At quae
Signa magis placuere mihi te, nate, docebo.
Non breue, nec longum catuli sit corpus: at amplo
Pectore, villosoque: latusque, humerique patentes.
Sint illi demissae aures longaeque, caputque
Non paruum, spirent nigrantia lumina flammas.
Sint vngues magni: setosaque crassaque crura:

Nam-

Digitized by Google

Namque humeris lupus interdum *rapit* †) improbus agnam
In ſiluas fugiens: ideo impiger, et robuſtus
Sit canis, atque ſequi raptorem per nemus omne
Ne metuat: praedamque ablatam ex ore ferino
Eripiens voti compos ſub ſepta reportet.
Collo (*colla*) canis corio et clauis cingatur (*cingantur*) acutis.
Huic poſitum breue ſit nomen: namque ille vocantis
Audiet actutum vocem: curſuque citato
Aduenict. Pecudes etiam breue nomen habebunt.
Farra fero pingui tepidoque immiſta parabis:
Vt catulos paſcas diſtento ventre voraces:
Atque addes coctumque (*fabae* *) cicerisque liquorem.
Sed tepidum, non feruentem: ſuperingere pingui
Hordea iam madefacta fero. Poſtrema nec eſto
Cura canum: nam cuſtodes ſunt ruris et horti.
Cuſtodes ouium ad caulas, ad paſcua, fidi,
Latratuque ſuo terrent furesque luposque.
Tum miro dominos ſtudio comitantur euntes,
Et nulla exacto poſcunt ſtipendia menſe.
Saepe canum Lycabas magni memorabat amoris
Exempla, atque fidem in dominos. ſat nunc erit, vnum
Si referam: vos autem animos aduertite veſtros.
Fors Methymnaeus Pterelas tendebat ad vrbem
Florenti aetate, et calamis confiſus, et arcu,
Et cane veloci genita de ſtirpe Melampi.

Ecce

†) Omiſſum: *rapit*. RODEN.
*) Ita ſuppleo lacunam ex *Colum.* R. R. L. VII, c. 12. IDEM.

Digitized by Google

Ecce autem multos nemorosa in valle latrones
Vidit in insidiis positos: subitoque reliquit
Coeptum iter, et retro flexit vestigia, at illum
Praedones sunt per diuortia nota sequuti.
Sed miser ille manus, coniectaque tela sequentum
Effugere haud potuit: licet arcum intenderet, atque
Pro caro pugnaret hero canis aspera in hostes
Conuersa. infelix frondosa in valle viator
Vulneribus iacuit multis confossus: et ipsa
Est etiam multos ictus perpessa Lycisca,
Non animum concussa metu, non spicula vitans.
Impia turba artus spoliant: direptaque secum
Arma ferunt, zonamque grauem: miserabile corpus
Alitibus iacet, atque feris immitibus esca.
At quamuis Pterelas dominus iam mortuus esset:
Ipsa canis tamen haud corpus linquebat in alto
Aggere prostratum, sed funereos vlulatus
Ore dabat, quos pastores hausere, locumque
Actutum petiere, lupos vlulare putantes.
Hic subito sueta arma manu sumpsere, canesque
Latratu excitos secum duxere relictis
Armentis gregibusque, viamque per inuia carpunt.
Vt venere, vident prostratum corpus, et atro
Sanguine respersum, traiectaque pectora telis,
Atque canem iuxta, (visu miserabile) quae tunc
Latratu diras volucres arcebat, at illi
Humana subito moti pietate, sepulchrum
Foderunt, vbi membra viri posuere tepentis.
Dumque illum iniecta tegerent tellure, canis se

Tunc

Digitized by Google

Tunc ſaltu dedit in foueam, dominique iacentis
Ad gelidos proiecta pedes ſe ſtrauit, et vltro
Seſe eodem condi tumulo gaudebat amore,
Et deſiderio domini. tunc moeſta iuuentus,
Hanc ſubito extraxit terra, pepulitque ſub altam
Vicini nemoris rupem, quae inuita receſſit.
Mox ipſum Pterelam canis haud oblita, reuiſit
Cum gemitu et queſtu nocte aduenientе ſepulchrum,
Nuper et emotam tellurem extraxit acutis
Vnguibus: inque ipſum ſeſe coniecit hiatum.
Atque ibi vulneribus partim, partimque dolore
Afflicta, et pariter vitae pertaeſa, ſub auras
Vitalem effudit nemoroſa in valle calorem.
Paſtores, qui per ſiluas armenta virentes
Paſcebant, videre canem liquiſſe nitentis
Hoc caeli lumen ſpirabile, protinus illi
Tellurem iniecere, prius quam foderat ipſa.
Haec ſat erit, pueri, Lamonem audiſſe docentem,
Dum ſalices caprae ſiluis paſcuntur amaras.
Haec dixit ſenior: mox ſeſe in tecta recepit.
Gaudebant pueri haud ſecus, ac ſi regna potentum
Parthorum regerent. capras mage Daphnis amabat,
Et Leuce pecudes, quam mos paſtoribus eſſet.
Et merito: nam ſe pecudi debere ſalutem
Dicebat Leuce: Daphnis ſe munere vitam
Viuere nutricis caprae. Ver venerat, et iam
Irriguis herbae campis ſiluisque virebant:
Linquebant et apes aluearia et vda petebant
Paſcua, fragrantes et odoris floribus hortos,

Digitized by Google

Dumisque, et siluis auiaria laeta canebant,
Et nuper geniti saliebant mollibus hoedi
In pratis, Leuceque greges, et Daphnis in vnum
Compulerant: circum et resonare arbusta videbant
Concentu variarum auium dulcedine Veris.
Fundebant et apes per florea prata susurros.
Dumque agni vmbriferis in vallibus exultarent,
Et ludo inter se certarent frondibus hoedi:
Ipsi incompositas procurua in valle choreas
Plaudebant vna pedibus, niueosque legebant
Certatim et croceos flores, lectosque vicissim
Alter in alterius gremium iactabat amantis.
Et multa arboreis texebant serta sub vmbris.
Saepe et oues Daphnis pascebat vallibus altis.
Saepe reducebat Leuce dumeta petentes,
Praeruptamque iugis rupem, vel saxa capellas.
Interdum caueam virgo texebat agresti
Ex stipula, captamque inter carecta locustam
Stridentem questu, subito includebat inani
Carcere: et implebat caueam siluestribus herbis.
At puer incidens operosa haud arte cicutas,
Et molli cera adiungens, inflabat: et illae
Fundebant tremulos per pascua proxima cantus.

Tunc puer, haec animum pascunt vmbracula nostrum
Diuersusque color florum volucrumque susurri.
Suaue mihi est examen apum spectare, per vmbram
Huc illuc volitare, parant dum praelia saeua,
Miscere inter se, murmur fit in aethere: vel cum
Tinnitu reuocantur apes, vel puluere iacto.

Incidit

Incidit in laxos fero ſub veſpere caſſes
Muſca et apis, quas iam praedae curſuque parata,
Vt coecis latebris proſpexit aranea, ab antro
Proſilit, et telae medium procurrit ad orbem:
Concuſſitque plagas pedibus, et rete timentes
Implicuit morſuque ferox apis occupat ora,
Atque alas pedibus: ſed apis perplexa tenaci
Soluere ſe haud poterat nodo, ſuaque arma mouere.
In latebras tandem protraxit aranea praedam,
Et rurſum caeſo hoſte caua ſe promit ab aula,
Et curſu muſcam petiit, morſuque feroci
Semianimem arripuit, tectisque induxit auitis.
O ſi ſpectaſſes illam, chariſſima Leuce,
Sarciret miro dum ſciſſas ordine telas,
Atque cauos orbes retis, quibus inuoluuntur
Et muſcae nec non et apes catulique lacertae.
Interea inter ſe pueri dum talia ludunt
Intenti leuibus ſtudiis, euenit vtrique
Inſignis caſus, per quem puerilibus annis
Creuit amor, curasque nouas in pectore ſeuit.
Nuper erat lupa frondoſis enixa latebris
Ad littus partu catulos, et plurima paſſim
Damna dabat: ſtabulis pugnas ſtragemque ciebat,
Praecipue quum nox caeli micat ignibus, et quum
Implentur plunia foſſae, et vaga flumina ſecum
Saxa trahunt, ideo agricolae, pecudumque magiſtri
Conuenere ſimul: partimque in littore, partim
In nemore vmbrifero, partim prope proxima ſepta,
Effodiunt terram ferro, foſſaque patentes

Efficiunt, transuersa tegunt quas mollia quercus
Brachia, et innumerae viuo cum stipite frondes.
Vt lupa si gregibus cunctis inimica pararet
Per noctem insidias, caderet delapsa latentes
In foueas, ast illa tamen non decidit vnquam
Praetensos in tot casses: sed saepius altas
In fossas cecidere greges, prolapsus et ipse est
In foueam incautus fero sub vespere Daphnis
Turbidus, vt referam: nisi te cognoscere vatum
Poeniteat tenues Antoni hoc carmine curas.
Inter se aduersi incursabant cornibus hirci,
Alter et effracto cornu fugiebat: at alter
Versa sequebatur victi vestigia cursu
Ardenti et iamiam fugientis terga premebat:
At puer ob fractum cornu, pugnamque dolebat:
Et fastus quum non posset perferre superbi
Victoris: sequitur per florida prata sequentem,
Frondenti huic virga minitans, iraque tumenti
Concitus haud spectans, quo deuia semita ferret:
Ambo in subiectam foueam cecidere, sed hircus
Iam victor, prior est lapsus, Daphnisque secundus.
Quumque puer caderet, caper illum tergore lato
Excepit, dorsoque sedens seruatus ab illo est.
Diriguit Daphnis mentem formidine pressus,
Non secus, ac si tunc foret atra in tartara lapsus.
Ast vbi mens illi rediit, vocemque recepit:
Implorauit opem, lachrymansque in vota vocauit
Atque gemens superos omnes. tunc pallida Virgo
Non subiti casus fortisque ignara cucurrit

Ad

Digitized by Google

Ad foueam, viuumque iubet ſperare ſalutem.
Quaerit opem Virgo latos feſtina per agros:
Atque inuertentem foecundos vomere campos,
Intentumque operi Dorconem in valle recurua
Adſpicit, auxilioque vocat, qui protinus illi
Adfuit. illa enim (*etenim*) lachrymas fundebat, et altam
Implebat gemitu ſiluam exanimata dolore.
Ad foueam ardentes veniunt, nexisque repente
Zonis et virgis ſalicum extraxere, reducuntque
E tenebris claram in lucem ſub veſpere ſero:
Poſt etiam primis effractum cornibus hircum.
Dorconi immenſas grates puer egit: et ambo
Inde greges timidi ſiluis petiere relictis,
Et ſolitum ſubiere antrum. Dehinc margine fontis
Depoſuit veſtes, laticesque intrauit: et vda
Argilla immundum, canoque, (*coenoque*) hircique cruore
Ipſa ſuis manibus Leuce pulcherrima lauit.
Suadebat iam veſper oues in ouilia paſtas
Ducere, noxque atris ſurgebat ſparſa tenebris:
Quum pueri ex agris redeunt: agit illa paternas
In aulas pecudes: agit hic in ſepta capellas.
At Dorcon Leuces thalamos optabat, amore
Iamdudum magno accenſus: qui fertilis agri,
Qui nemorum quoque diues erat, magnaque Dryanti
Iunctus amicitia: patriis nam vallibus olim
Lanigeras vna pecudes pauere per agros.
Hunc adiit tentans, precibus ſed non ſine multis,
Non ſine muneribus: ſpondens aluearia centum,
Atque cados mellis totidem, et mulctralia ſeptem,

Bisque decem pecudes, oleae et plantaria centum
Paciferae; et tria terga boum, vitulamque quotannis
Vbera fugentem matris, geminosque iumencos
Assuetos tolerare iugum, atque inuertere ferro
Tellurem: iam iamque suo sermone Dryantem
Ceperat, atque aliis cunctantem flectere donis.
At Leucea senior dignam meliore marito
Esse putans, spreuit taedas promissaque dona
Dorconis qui despectus se vertit ad artes
Occultas, vanamque animo spem credulus hausit.
Namque obseruabat cum Daphnis, et aurea Leuce
Alternis pecudes ad flumina nota diebus
Ducebant. ideo insidias componere tales
Accingit sese actutum: dum candida Leuce
Sola agit ad fontem pecudes sub vespere (namque
Saucius occultum sub pectore vulnus alebat)
Decreuit tacitus vim pulchrae inferre puellae.
Atque lupi pellem arripiens, quem taurus aduncis
Cornibus in siluis dederat leto, aspera miscens
Praelia: frondenti in luco, quum nullus adesset
Nec Pastor, nec fidus Hylax volucrisque Lyciscа,
Induit hanc humeris pellem, villosaque setis
Crura suis aptat demens: pedibusque lupinis
Brachia, nudatasque manus obnubit: et vna
Humanos vultus turpi tegit oris hiatu.
Tunc Dorcon tectus tali sub imagine notum
Accessit subito fontem, dumisque resedit.
Aptus erat locus ille dolis, inculta tegebant
Nam dumeta vias connexaque vimina rupem,

Vepri-

Digitized by Google

Vepribus hic denſis ita circumſeptus alebat
Spem magnam capere hoc habitu ſe poſſe timentem
Omnes inſidias Leuben, hominesque, ferasque.
Hic ſtrepitum ſic ſtratus humi obſeruabat, et horam,
Pelleret ad potum pecudes qua candida Leuce.

Quid dicam? mora parua, greges ducebat ad vndam
Conſuetam liquidi fontis ſine Daphnide Virgo:
Qui virides ſalicum frondes, vlmique legebat
Pabula poſt. Sed dum ſiluae fontique propinquat
Cum grege lanigero Leuce, tunc aſpera Lachne
Ingrediens virides dumos, comitante Melampo,
Non obſcura dedit latratu ſigna latentis
In conualle Lupi. ſtratus tellure iacebat,
Ceu moles ſaxi, Dorcon. latrare Melampus,
Et Lachne mordere lupum: corioque reſecto
Certatim ardentes non vno vulnere membra
Laedere paſtoris. Virgo turbata ferino
Adſpectu, retro vertit veſtigia curſu
Praecipiti, et Daphnim clamore intenta ciebat.
Obſitus at ſpinis Dorcon vt vidit euntes,
Erexit ſeſe conſpecto Daphnide et vna
Suſtulit illacrymans e denſis vepribus ora,
Ora feri mentita Lupi, pectuſque, manuſque.
Et nota niſi voce illos, ſigniſque vocaſſet,
Flexiſſent retro celeri veſtigia curſu
Ambo: ſed poſtquam vocem nouere vocantis,
Accelerant ſubito ad fontem, et (*atque*) ſubire petenti
Auxilio, rabiemque canum preſſere furentum.

At lacerum Dorconem humeros, et brachia ducunt
Ad fontem: morſuque lauant frigentibus vndis,
Dehinc virides vlmi frondes ſub dentibus ambo
Contendunt: et tonſa ſuper folia ipſa ferinos
Imponunt morſus: tum lento cortice nudant
Frondentes vlmi ramos, quem vulnera circum
In ſpeciem vittae innoluunt, nodoque tenaci
Adſtringunt. ſed nec Leuce, nec Daphnis in iras
Exarſere animis: pellem namque eſſe putarunt
Paſtorum luſus aliquos. aſſuetus amantum
Inſidiis nec Daphnis erat, nec candida Leuce.
Dorconem dictis moeſtum ſolantur: euntem
Quem ſunt vicinas comitati ad fluminis vndas.

Sed pueri pecus ob ſparſum ſubiere laborem
Non paruum, donec trepidi in ſua tecta redirent.
Cum primum terris inducere coeperat vmbras
Frigida nox, et ſubluſtris iam paene colorem
Abſtulerat ſolitum rebus, coelique nitorem.
Nam pecudes petiere maris caua littora partim:
Et partim ſubiere vias ad paſcua nota,
Pelle lupi, magnisque canum latratibus actae.
Non aliter nimbus volucrum, quum transuolat alta
Aequora, terretur aquila veniente per auras.
Nec poterant plauſu manuum, vel voce, ſonoue
Stridentis ſtipulae, timidas reuocare capellas.
Tunc puer ipſa pedum turbatus ſigna per arua
Nota ſequebatur fugientum per nemus omne.
Tandem ambo rediere domum: feſſique ſoporem
Coepere irriguum. Sed poſtquam lutea paſſim

Aurora

Digitized by Google

Aurorâ effulsit, luxque alto est reddita coelo:
In siluas duxere greges, laetique serenos
Duxerunt soles inter se: purpureum Ver
Donec floreret campis, et cederet Aestas.
Iamque arbor gratibus ramis noua poma tenebat,
Vuaque in aprico mitis iam colle rubebat.

LIBER SECVNDVS.

Dum vero laeti pascunt ad littora ponti
Molle pecus, strepitus clarescere coepit ab alto
Armorum, et magnus passim increbrescere clamor
Pastorum. nam Sidonii procurua tenebant
Littora, et ex agris vertebant ad mare praedas.
Praecipue grauidosque greges, foetasque iuuencas,
Cumque suis noua mella fauis. hic vina ferebat,
Hic farra: ille senes ad littora nota trahebat.
Namque habitum induerat Sidonius hostis agrestem,
Et circum indigenas tali deceperat astu.
Nec mora pastores vna, pariterque coloni
Ad littus properi currunt; atque arma, manusque
Expediunt: linquuntque greges, siluasque virentes:
Et pugnam infestis committunt cominus armis.
Atque hinc atque illinc vicinas missa per auras
Tela volant: fugiunt Tyrii, quos rustica pubes
Pastorumque manus sequitur. sed littora postquam
Sidonii tenuere, fugam vertere, nouoque
Nautarum auxilio freti: qui littore puppes
Seruabant, clypeos subito contra arma sequentum

Ver-

Digitized by Google

Vertere: et multos Baratro miſere colonos,
Paſtoresque ſimul. cruor vndique fuſus arenam
Imbuit: illa nouum contraxit ſparſa colorem.
Non tuba, non litui, non belli ſigna ciebant
Bellica in arma viros: aſt ingens clamor vtrinque
Sublatus bellantem animos acuebat in hoſtes.
Dum vero triſtes ineunt in littore pugnas
Praedones: alii ſociis venere coloni
Vndique et indigenae multi, pecudumque magiſtri
Subſidio: et thalami conſortes ſaxa legebant,
Loctaque portabant gremio, patulisque caniſtris.
Sternitur ante aciem paſtorum gloria, Thyrſis,
Et diues pecoris, cantuque inſignis, et arcu,
Atque auidus pugnae: ſed belli ignarus, et oris
In patriis tantum ſeſe exercere palaeſtra,
Et iaculo, et curſu aſſuetus: non cernere vultus
Bellantum ante oculos, non tela inimica cruore
Vndanti tepefacta ſuo: non quadrupedantum
Corpora mixta viris, gemitusque audire cadentum.
Haeſit enim nineo ſub pectore vulnus, et imas
Perfregit coſtas ictu: tunc deficiens cor
Aethereos hauſtus multo diffudit in oras
Cum gemitu aerias, corpusque exſangue relictum eſt.

Euridamas ſenior armenti diues, et agri:
Paſtoresque inter primus, qui Lesbia circum
Littora paſcebant pecudes: properabat ad vndas
Littoreas hoſti inſidias vt tenderet aſtu.
Sed fuit in numero, paucis comitatus, ab hoſte

Depre-

Digitized by Google

Deprenſus: teloque femur traiectus acuto
Corruit, et ſocios, incoeptaque bella reliquit.
Aſpera pugna diu. ſed poſtquam ad littora praedo
Confluere ingentem numerum conſpexit agreſtum,
Paſtorumque: eſſet quamuis armatus, ad oras
Littoreas conuertit iter: ceſſitque furori.
Et praedae partem inuitus, multosque ſuorum
Vulneribus ſtratos per prata virentia liquit.
Dum vero fugeret Daphnis, tremebundaque Leuce,
Dorconem inueniunt ſtratum tellure plagisque
Contuſum, et ſpirantem animam cum ſanguine multo.
Qui vidit Leucen poſtquam aduentare per vmbram,
Confeſtim tenuis vigor in praecordia venit.
Haud ſecus apricis quam flos paene aridus aruis,
Ad canis aeſtiuos ortus, caelique calores
Deficit, et terram proſpectat languidus: at ſi
Nubibus e gelidis tenuis demittitur imber,
Tollere ſe ob lapſam pluuiam, et ſe credere caelo
(Sit quamuis radix extincta caloribus) audet:
Tum cubito innixus paucis affatur amicos:
En ego pro bobus moriar maris aequora iuxta,
Pugnando contra praedones: ſumite dono
Hos calamos, quibus egregium Didymaona vici.
Lumine me caſſum lacrimis decorate profuſis,
Et memores eſtote mei, quos ſemper amaui.
Dixit, et in Leucen oculos contorſit, et vna
Indignantem animam liquidas diſperſit in auras:
Sed tauri venere domum, quos fuſtibus actos
Egerat in naues praedo, namque obruta pinus

Turbine

Digitized by Google

Turbine ventorum piceo, pelagique procellis
Indutos armis omnes, et tela tenentes
Praedones traxit subito subter freta secum
Aspera, et exanimes fundo submersit in imo.
Euasere boues rapidis e fluctibus Austri
Auxilio: quos in littus rapida intulit vnda.
Et pueri rediere domum lacrimantibus vltro
Luminibus, partim pastoris funera propter:
Partim quod posthac accedere nota timebant
Littora. Sic tristes petierunt tecta parentis
Dorconis: referuntque illi vidisse iacentem
Ipsorum ad littus natum, multisque peremptum
Vulneribus. qui continuo sua tecta relinquunt,
Nox licet aduentaret, et aurea sidera vesper
Duceret, et trepidi multis comitantibus ipsum
Accessere locum: quo nati flebile corpus
Stratum erat, et totam noctem fleuere supremos
Implentes longe montes, et littora questu.
Dum Sol luce sua caeli lustraret Olympum,
Continuo pecudum multi venere magistri,
Quos inter Daphnis siue Leuce tristior ibat.
Tum consanguinei terram fodere sub altis
Ilicibus, qua per siluam delabitur amnis:
Intus et extinctum corpus posuere, superque
Iniecere solum tumulo, manibusque racemos
Purpureae vitis super expressere sepulchrum.
Insuper effudit lactis carchesia Mopsus:
Funereasque super frondes coniecit Amyntas:
Et diuersa Mycon seuit plantaria circum:

Et

Et ſeuit rubros flores: iuxtaque ſepulchrum
Depoſuit ſcrobibus lauros, tenerasque cupreſſos:
Atque alii fractis tumulum ſparſere cicutis.
Alpheſiboea ſoror ſecuit moeſtiſſima crines
Extincti ſupra corpus: clamabat et ipſum
Nomine: pallentesque genas foedabat, et ora
Vnguibus, et geminis moerentia pectora pugnis,
Mugitusque boum eſt ſiluis auditus in altis:
Qui curſus incompoſitos per prata dederunt,
Dilecti flentes mortem, caſumque bubulci.
Aſt vbi ſub terra Dorcon eſt conditus alta,
Diſceſſit celerans non ſicco lumine Daphnis,
Atque domum rediit. Sed ſol vbi lumine primo
Perfudit terram, capros in ſueta reduxit
Paſcua: qua paſcebat oues moeſtiſſima Leuce
Dorconis mortem ob ſaeuam: quae poſt vbi Daphnim
Vidit, eam dolor omnis et anxia cura reliquit:
Et cari dulces amplexus laeta petiuit
Daphnidis: ille autem ſedit viridante ſub vmbra
Ad fontem: moeſtusque recenſuit ordine triſtes
Dorconis quondam exequias, gemituſque dolentum
Paſtorum, inſolitoſque boum nemora ardua ſubter
Mugitus, atque antra nouis pulſata querelis,
Tunc Leuce: fieri meruit ſibi talia Dorcon:
Nam nos (vt noſti) ſemper dilexit: et ipſam
Me iuuit, quum tu cecidiſti improuidus altam
In foueam, nec ſola tibi ſuccurrere poſſem
Exanimis: piceaeque inſtarent tempora noctis:
Et noſtrum pecus erraret cuſtode remoto

Per

Per nemus, et certe lupa te natique vorassent,
Meque simul sparsumque gregem. Sobrisit amator:
Sed tamen indoluit recolens benefacta sepulti
Pastoris. Viuamus, ait, mea vita: simulque
His bene, qui vitam hanc casse vixere, precemur.
Est hortus mihi non longe, quo saxea rupes
Pulsatur pelagi fluctu, ventoque salubri:
Qui flores, herbasque suo fert tempore, et arbos
Tempore poma suo ramis pendentia ferunt.
Huc matutino veniunt sub sole volucres.
Harum pars dulci resonant loca frondea cantu:
Pars rostro victum per mollia gramina quaerunt,
Humectant hortum terni (ceu flumina) fontes.
Et si quis circum sepes euelleret altus:
Se spectare oculis siluamque, vmbramque putaret.
Et referam quam te pastores per freta vectum
A nautis dixere, gregem prope cura (curua) profundi
Littora seruantem, sed me delusit Amyntas.
Ipsa ego tunc casu insolito turbata cucurri,
Littus adimpleuique tuo loca proxima circum
Nomine. nulla dabas tunc tu responsa: sed ipsa
Antra remittebant frondosa per auia nostrum
Clamorem. Leuce infelix ad septa redibat:
Et stipulam trunco salicis pendere, gregemque
Errantem silua sine te custode videbat.
Quid facerem miseranda? metus concusserat ossa,
Atque animum tanto casu: exanimata videbar
Omnibus, et solitus color ore recesserat omnis
Assidue ob fusos gemitus, spesque ipsa fluebat.

Nam

Digitized by Google

Nam caſſum rebar te lumine, Daphni, dolorque
Hos maior ſubito miſeros inuaſerat artus:
Funera duxiſſem quam ſi lacrymoſa parentum.
At poſtquam te non captum mihi dixit Acarnan
Damoetas, ſubito fugit dolor omnis in auras,
Et ſolitae vires animo rediere, abiitque
Pallidus ore color, meque anxia cura reliquit.
An ſit amor dolor ille meus, quem corpore toto
Te propter perpeſſa fui, dulciſſime Daphni,
Quis ſcit? et haec dicens puerum complexa ſilentem eſt,
Mox ſic Daphnis ait: Leuce mihi carior ipſis
Luminibus, vitaque eadem quae cura tenet te,
Illa eadem me cura tenet, noſque vrimur igne
Aequali: quem nulla dies exſtinguet, et omnis
Vnanimes aetas cernet, ambosque ſepulchro
Vno eodem poſitos aeuo veniente videbit.
Sic illi fando duxerunt mollitèr horas:
Verſarent pecudes dum nota ad littora Lesbi.

Iam grauis Autumnus foetu florebat in aruis,
Atque opere omnis ager feruebat: texere pandas
Hic intentus erat contorto vimine corbes:
Hic reparare lacus, et dolia tergere cultro:
Hic procudebat ferrum, qua falce racemos
Stringeret; aſt Clymene formoſa coquebat aheno
Defruta, odoratumque crocum, et contuſa premebat
Allia permiſcens mentam, et bene olens ſerpillum.
Iuſſu igitur ſubito Daphnis, Leuceſque parentum
Liquerunt capras, et oues, et dulcia tecta:
Et vineta ſimul magni petiere Lyconis:

Cuius agebatur iam tunc vindemia, multas
Poscebatque manus, varias poscebat et artes.
Carpebat Methymnaeo de palmite Daphnis,
Et Leuce mites in aprico colle racemos.
Lesbos habet vites, quas non sustentat arundo,
Non vlmus, nostris vt mos est priscus in oris,
Ast humilis tellure iacet cum stipite palmes.
In lintres vuas mites sub sole vicissim
Vimineis Aegle calathis, Naisque ferebant.
At Lamon, Siculusque Lycon, Corylasque premebant
Certatim pedibus immissas lintribus vuas:
Et vinum expressum e lacubus portabat Amilcon
In domini ingentes cellas; aderantque puellae
Insignes forma, quae proxima rura colebant.
Hae postquam puerum Daphnim videre, repente
Laudarunt faciem egregiam, crinesque fluentes,
Quarum vna ante alias accensa cupidinis acri
Flamma animum, cunctis spectantibus, oscula septem,
Et totidem amplexus puero dedit. at dolor ipsam
In varias Leucen curas vrgebat amantem.
Qui vero ingestas calcabant lintribus vuas,
In Leucen varias iactabant vndique voces,
Atque greges fieri optabant, et Virgine ab ipsa
Ad liquidos duci fontes, perque humida pasci
Pabula, et obscuram sub noctem in tecta reduci.
At Leuce, quamuis nullo fucata colore,
Ora genasque tamen, primo ceu roscida ab ortu
Aurora enituit, stellis per inane fugatis,
Atque sua effulsit tremulum mare luce coruscа.

Tunc

Digitized by Google

Tunc ſpectans Leucen Corylas ſic vinitor infit:
Quo properas? namque ipſa tuo ſine lumine linquis
Haec loca diſceſſu, dulceſque in vitibus vuae
Areſcent, nec iam noſtris vindemia votis
Succedet. Leucenque Lycon affatur, et inquit:
Te, Leuce, haud Corylas ridet: licet ille puellas
Agreſtes omnes laudat. mirabere nec tu
Tot laudes tribuiſſe tibi: nam vera locutus
Iudice me eſt Corylas. et tu nec voluere penſa,
Nec tu digna colo, pecudes nec paſcere ſiluis:
Namque efflas, dum tu loqueris, ſerpilla et amomum,
Ore refersque roſas, quas circumfuſa coronant
Lilia, odoratis cum tellus floret in hortis:
Componiſque tuos etiam mira arte capillos
Et comptos premis in nodum, nec flamina (*flammea*)
curas.
At Lycidas Daphnin formoſum ſpectat, et inquit:
Flos vt odoratis decori eſt pulcherrimus hortis
Alcinoi Narciſſus, et alto vertice ſiluis
Fraxinus, vt ripis Eurotae conſita laurus,
Tu ſiluis decus es, decus es paſtoribus: et tu
Exhilaras cunctos tam laeta fronte colonos,
Luminibusque tuis ſtipulaque et carmine dulci.
Leuce igitur nullas poterat perferre puellas:
Non Daphnis iuuenes. Et erat vindemia, et omnis
Vinitor ambobus odio, pecudesque capraſque
Vt prius optabant in ſuetos ducere ſaltus:
Paſtoreſque audire vmbris, aut monte canentes,
Iamque omnes fructus Autumni, et muſta Lyconis

Condiderant cellis ingentibus: atque coloni
Iam sua reddiderant caelestibus annua vota,
Quorum ope condiderant magno cum fenore fruges.
Et simul Autumni fructus hyblaeaque mella
Ipsa domum cum palmitibus Leuce attulit vuas,
Cumque suis pariter poma Autumnalia Daphnis
Frondibus, et trabibus nigris ea suspenderunt.
Et cum lustrasset patrium Sol lampade littus,
In siluas duxere greges, laetique cicutis
Plaudebant: vocem Leuce intendebat acutam,
Fundebatque grauem Daphnis: simul et nouus altis
Concentus longe siluis resonabat, et agris,
Quin, et vterque sibi per laeta insomnia capras
Saepe videbatur, pecudesque in pascua nota
Ducere: et interdum solitis succedere siluis.

Aduentarat hiems iam frigida, et alba (*alta*) tegebat
Nix terras, ruriſque vias claudebat, et omnes
Agricolae tectis, stabulisque armenta tenebant.
Non vllus pecudes ad pascua sueta, bouesque
Ducebat pastor, nec tecto exibat agresti
Agricolae: ast ipsos sua rustica tecta tenebant.
Addebant et ligna focis. dehinc ocia noctis
Fallebant opere, aut cantu, praediceret ales
Aduentare diem donec plaudentibus alis
Excubitor. Lycabas linum intorquebat in vsum
Nautarum, fundam balearem ex cannabe pastor
Intorta faciebat Acon: et lina Menalcas
Apta puer verna ad laqueos, pedicasque parabat:
Damoetas stipulam, et siluestria poma ferebat

Inclu-

Incluſis ſtabulo ſuibus: ſalicumque capellis
Seruatas frondes tecto: oblitique laborum
Paſtores gratos in noctem ducere luſus
Aut ſomno, partoque frui ſub culmine tecti.
Ipſa et hiems magis agricolis, pecudumque magiſtris
Grata videbatur, quam Ver, foetuque Autumnus
Diuerſo grauidus, vel ſpicis fertilis Aeſtas.
At non immemores Daphnis Leucesque virentum
Siluarum, quibus errantes per teſqua capellas
Paſcebant, vnaque cibos conferre ſolebant
In medium; inſomneſque dies noctesque trahebant.
Et varios Veris flores, Veriſque ſerenos
Optabant ſoles, ſolitaſque in vallibus vmbras,
Inque manus quoties veniebat cantharus, vna
Quo biberant olim: vel fiſtula, munus Amyntae,
Quam ſiluis ambo denſis inflare ſolebant:
Cura ingens illorum animos, mentemque coquebat:
Fundebantque preces vno caeleſtibus ore:
Vt longum in tempus nollent producere ſoles
Hibernos, vellentque illos moerore, maliſue
Eripere. Interea Leuces pia mater amantum
Omnes inſidias metuens, fraudeſque, tenebat
Secluſam Leucen, thalamoque exire vetabat.
Et monſtrabat, vti denoluere mollia poſſet
Penſa manu, et filo fuſum circumdare torto:
Inque globum lanam humentem glomerare docebat,
Tempora connubii memorans iam proxima, multoſque
Addebat monitus, praeceptaque. ſed puer alto

Digitized by Google

Corde gerens tacitum vulnus, perferre nequibat
Vlterius tardae labentia tempora Brumae.
Inuenitque viam demum, qua posset amantem
Cernere, colloquioque frui, cum clara rediret
Aurora, adducens secum lucemque diemque.

LIBER TERTIVS.

Tollebant sese ante fores, cortemque Dryantis
Vertice frondoso myrti, proceraque laurus:
Alba hedera has inter serpebat plurima eodem
Nata loco: atque vmbram late inducebat opacam:
Speluncae in faciem coniungens summa flagella,
Brachiaque, et virides dextra laeuaque corymbos.
Gratus erat locus hic auibus, quibus ipsa placebat
Bacca hederae, aut myrti: merula et non copia parua
Turdorum volitare loco, et considere densis
Frondibus, et canere: haud aliter, quam Veris in ipso
Tempore, et ad Solem surgentem pandere pennas,
Frigillaeque aderant solitae diffundere tantum
Solibus hibernis querulo de gutture cantus.
Aucupium ille igitur simulans deuenit ad aedes,
Quae non longe aberant, vbi Leuce cara manebat.
Et viscum, et tenues calamos, liquidoque ferebat
Conditos cum melle cibos, et dulcia vina,
Aucupii clarum specimen, testemque futuri.
Ille autem sub fasce viam carpebat iniquo.
Deuenit postquam non recto tramite myrtos:
Ex humeris deponit onus, gelidumque cothurnis

Excu-

Digitized by Google

Excutit humorem, mox se sub fornice condit:
Et tacitus validis aptat sua retia truncis,
Et densas inter frondes, vmbramque locauit
Ordine fallaces virgas, viscoque tenaci
Obduxit lauri ramos, et prima flagella;
Nocte quibus volucres somnos captare solebant.
Ast vbi composuit sese, obseruabat amantem,
Si forte exiret tecto, obseruabat et ipsas
Hinc tacitus volucres dextra, laeuaque canentes:
Atque etiam aduentare alias in retia praedas.
Moestus erat Daphnis, quoniam nec foemina, nec vir,
Prodibat stabulo, aut foribus, nam rustica pubes
Ante forum stabat, et Daphnim nulla tenebat
Spes infelicem, se posse subire Dryantis
Tecta domus, Leucen aut illa luce videre:
Et trans in volucres crimen, culpamque ferebat.
Mox secum tales incepit fingere causas:
Singula subiiciens, quae contradiceret hospes.
Ignem sumpturus veni. Tectumne Philetae
Igne caret, tuaque ipse domus, vicinaque circum
Culmina tot? Vinum ne petam? Vindemia facta est,
Implestique cados albo, vinoque rubenti.
Prata sequebatur celerans per proxima Mopsi
Me lupus. Ast vbi sunt vestigia pressa sequentis
In niue? Sed pane indigeo. Tibi mantica plena est.
Captarem veni vt volucres. Cur retia postquam
Legisti tot plena auibus, non tendis ad aedes,
Daphni, tuas praedamque patri ostensurus, et artem?
Conspicerem, veni, vt Leucen, qua laetus abirem

Conſpecta. Occultos ignes, curaſque fatebor
Vnanimes an ſponte patri, Leuceſque, meaſque?
Non faciam, mihi connubium fortaſſe negabunt:
Forſan et immeritae dicent mala iurgia Leucae.
Et pueros decet eſſe domi, nec tecta paterna
Linquere, cum gelidi ſpirant mala frigora venti.
Dum vero haec animo voluit, conſurgit, aueſque
Captiuas laqueoſque leues, maculoſaque lina
Colligit, atque ſuas monſtrus ſe vertit ad aedes.

Tunc puero caſus felix ſuccurrit, et illum
Detinuit mora nulla, canis prorumpit, et ambas
Fauce fores, pedibuſque aperit, quae pectus, et armos
Fumantes hoedi currens rabido ore ferebat,
Abſtulerat quos e domini canis improba tecto.
Tunc valido ipſe Dryas per cuncta cubilia furem
Fuſte ſequebatur: celeransque aduenit ad ipſas
Vicinas myrtos et Daphnin abire volentem
Atque humeris imponentem iam retia, praedamque
Adſpicit; accedenſque inquit: Puer optime ſalue.
Et Daphnim, tamquam natum, complexus in aedes
Duxit: et appoſitis iuſſit diſcumbere menſis.
Sperantem nil tale vnquam, merulaſque palumbeſque,
Et turdos, et frigillas, et retia menſis
Depoſuit, narrans: quae taedia longa fuiſſet
Ob glacialem hyemem paſſus, clauſusque paternis
Sedibus ignauam non grata per ocia vitam
Duxiſſet, monſtrans volucres, quas retibus, et quas
Ceperat occultis laqueis, viſcoque tenaci.
Laudabant pueri ingenium Bauciſque Dryaſque:

Et

Et ſolers ſtudium aucupii: puerumque iubebant
Mandere. tunc matris iuſſu moeſtiſſima Leuce
Fictilibus ſuccos quae fundebat amanti:
Phyllide multa Dryas ſuper, et Lamone rogabat:
Feliceſque illos dehinc terque quaterque vocabat,
Qui talem extrema puerum inuenere ſenecta,
Tutamen magnum ambobus requiemque ſenectae.
Poſt epulas carmen Daphnis modulatus ad ignem eſt;
Circumducta colo traheret dum vellera Leuce,
Filaque formaret digitis deducta ſupinis
In gyrum, et prono torqueret pollice fuſum.
Dehinc poſitis dulcem ſtratis petiere ſoporem.
Triſtis erat virgo: nam primo lucis in ortu
Non illi viſus Daphnis dilectus abibat.
Deſperabat enim, donec nix eſſet in aruis,
Viſuram ſeſe puerum, moeſtiſſima Virgo.
Orta dies ſine nube, Euri ſurgebat ab oris,
Et radiis Sol purpureis, et lampade fulua
Aureus Eoum ſpargebat lumine littus,
Et tantum Scythicis Boreas ſpirabat ab oris:
Et ſata adurebat gelidis afflatibus arua:
Quum ſurgunt alacres ſtratis, et fronde ſaligna
Contuſam ſaxo ſegetem tunc ſedula Baucis
Secernit cribro, ſalicis de vimine texto,
Quod premit, et tollit quatiens, manibuſque ſupinis
Colligit inuentas ſordes, tunicaſque refractas:
Omnia quae iacit in terram. dehinc illa petiuit
Agreſtem thalamum, cribrumque accepit equinis
Intextum ſetis, implenſque ſiligine fracta,

Suſpenſiſque tenens manibus, huc ducit et illuc,
Deinde foraminibus (detento furfure) florem
Tranſmittit tunſi farris, conchaque patenti
Delapſum vt vidit, tepidas ſuperingerit vndas,
Accenſam ad flammam, quas iam ſeruabat ahenum:
Atque ſale aſpergit ſolito, voluensque ſubacta
Triticea hac maſſa latum formauit in orbem,
Dulcia deinde facit charo pro Daphnide liba,
Et mentam miſcet ſerpillo, tritaque cinnama: (*et cinnama trita:*)
Detrahit atque focis lumbos fumoque iuuenci
Aſſueti non ferre iugum, non vertere glebas.
Mox inquit ſenior: Daphnis Leuceque laborem
Decurrant nobis aliquem cariſſima coniunx.
Ad pueros autem dehinc ſe conuertit, et infit:
Sumite vos calamos, et retia, dum coquit ignis
Agreſtes epulas, geminaſque accedite myrtos:
Ob frigus penetrale domo ne excedite: ſed vos
Fallite pennatas laqueis viſcoque volucres.
Nec mora, iuſſa citi faciunt: ſubeuntque viuentes (*virentes*)
Cum pedicis myrtos: et laeti retia tendunt.
Ille niuis geminos ferro conſtruxit aceruos
In medio cortis ſpatio: quam detulit altam
In foueam coniunctam horto, domuique Myconis.
Dehinc, et viminibus lauri, fruticumque maniplis
Verrit humum Leuce properans: dein ſpargit auena,
Et farre, atque acinis vuae, veterique faſelo:
Serpenteſque hederas inter, myrtoſque comantes
Aptarunt

Digitized by Google

Aptarunt laeti pedicas, ſummisque flagellis
Decuſſere niuem, et trunco ſedere ſaligno.
Vt paulum tereti conſedit noctua trunco
(Illi quam dono dederat vicinus Alethes)
Erexit ſeſe ſublato pectore: et alas
Huc illuc volitans, pandit: nunc deſilit imam
In terram, nunc et laxat, nunc contrahit artus.
Saepe caput iactans huc atque huc detinet ipſas
Incautas ſaltu celeri, ludoque volantes:
Quae mirabantur coecis exiſſe latebris
Noctis auem, et media verſare in luce diei.
Suſpiransque puer ſic coram affatus amantem eſt:
Harum auium tu cauſa necis, non perdere veni
Has infelices volucres, mea vita, meique
Conſcia, duxque animi, ſolum mea tecta reliqui
Te propter. *Leu.* Scio, ſed ſine me crudelis abibas.
Daph. Haec fateor, non ſponte tamen, rediturus eaſdem
Ad ſedes, cum ſol pallentia redderet aſtra
Leuce noua. *Le.* Quantum poſt haec mihi candida Lachne
Cara erit haec, quae me fecit te cernere Daphnis (*Daphni:*)
Colloquioque frui optato. Sed dic, age, Quid vis?
Daph. Vt noſtri memor eſſe velis. *Leu.* Cum quippe nec vmquam
Sum ſine te, tuque es teſtis, ſuauiſſime Daphni.
Quum diſcedet hyems ventoſa hic Veris agemus
Imbriferi longos, per carmina et otia ſoles,
Gaudiaque in ſiluis pecudes, hirtaſque capellas
Paſcendo, nec erunt Autumni incommoda nobis
Tem-

Tempora, donec humum bruma intractabilis vret:
Sufficientque gregi frondes, et gramina siluae.
Dum vero inter se dulci sermone loquuntur,
Conceſſumque trahunt per talia tempus amantes,
Cunctantes illos Bauciſque, Dryaſque vocarunt:
Qui captam dorſo, praedamque, et retia portant.
Tum molli nudant pluma, penniſque volucres
Traiectas coryli virga, quas voluit ad ignem
Accenſum Leuce: dehinc menſis dulcia vina
Baucis anus, volucreſque aſſas, et liba reponit,
Ipſa ſuis manibus quae fecerat. Aſt vbi gaza
Agreſti eſt ſublata fames, tunc tecta Dryantis
Liquit amans, licet inuitus, praedaeque paternas
Attulit ad ſedes partem: dehinc cuncta recenſet
Lamoni, volucreſque refert captaſſe Dryantis
Ante fores, vbi ſunt myrtique, hederaeque corymbi.
Inuenitque alias fraudes artesque videndi
Dilectam Leucen, tegeret dum prata rigens nix.
Nocturnos ſtellarum ignes iam lucifer alto
Diſpulerat, iamque orta dies renouauerat orbem
Sole nouo, dum ros madido de gramine nondum
Decutitur, ſed adhuc reficit ſua pignora tellus,
Et late redolent laetiſſima floribus arua:
Coelumque tractusque ſoli, et vaſti aequora ponti
Lucis erant, quum diues agri pecudumque Lycormas
In ſua vicinos paſtores tecta vocauit:
Bina quibus poſitis fecit conuiuia menſis.
Inter quos ſenior Lamon cum Phyllide, Daphniſque
Et Leuce, atque Dryas vna cum coniuge venit.

Nec

Nec mora, conueniunt omnes, quos ille vocarat,
Atque parant iuxta patrium conuiuia littus,
Frugibus atque onerant mensas: dehinc viscera tauri
Tosta ferunt infixa veru: geminosque iuuencos
Assuetos non ferre iugum, non vertere glebas.
Iamque dapes positae mensis, et fictilis vrna
Fictilibus pateris fundebat Lesbia vina:
Deinde coronati myrtoque, hederaque virenti
Discubuere toris, qua flumen currit in aequor.

Parte alia implebat Lygmon carchesia, et Idas
Vina coronabat mensis: narrabat Amilcon,
Pasceret vt siluis florenti aetate iuuencos:
Et quos incursus praedonum littore in ipso
Sit passus Lycidas; Siculus iactabat Amyntas,
Agmina damarum se interfeciſſe, lupoſque
Innumeros: calamis post Demoloonta fuisse
Iudice se magno quondam Alcimedonte secundum:
Inque vicem Stimicon carmen referebat et Alcon:
Sparsa luto fuerit verno si terra, Camille,
Puluere et hiberno grandia farra metes.
Plurima nux quum floret agris foetusque superſunt:
Tunc calor aestiuus, magnaque messis erit.
Si folia at superant, non agros Sirius vret,
Frumenta aut rumpent horrea tunsa tibi.
Dum gemmas vites trudunt, si non cadat imber
E caelo, vini copia larga fluet.
Solstitiis ingens prouentus mellis erit, si
Florebant multo pascua flore thymi.

Quum

Quum ſiluae frondent, et ſpirant leniter aurae,
Tunc nemora, atque horti plurima dona ferent.

CLEODEMVS ET MYRSON.

Quae tibi tempeſtas anni pulcherrima, Myrſon,
Ante alias omnes magis exoptanda videtur?
Autumnus? Aeſtasne? an Hyems? an purpureum Ver?
An ne Aeſtas prius Agricolae cum debita ſacra
Vnanimes faciunt ſuperis, et flauus ariſtis
Igneſcit color, et falcem ſeges arida poſcit?

An placet autumnus, cum proles ruſtica curat
Solari non glande famem, non tollere largo
Fonte ſitim; nam tam variis exuberat arbos
Fructibus, atque nouo redolet vindemia ſucco.

Ignauam cupis an ne Hyemem? clauſusque paternis
Sedibus ob gelidi penetralia frigora caeli
Ante focum partoque frui et conuiuia laeta
Ducere, et hybernos agere alta per otia ſoles?
Anne iuuant te nunc haec florea tempora Veris?
Da mihi, quoque ferat te nunc tua certa cupido.

Cum ſint, vt referunt vates, haec quatuor anni
Tempora diuini manibus diſtincta parentis,
Indicium facere haud licitum eſt mortalibus vllum.
Sed dicam, Cleodeme, tibi, quae gratior anni
Pars mihi ſit, vel chara magis. Mihi diſplicet aeſtas;
Nam me ſi breuis hora tenet ſub ſole, coquit me
Sol ſubitoque atque (*aeſtus*) vires et membra fatigat.

Eſt

Est pater Autumnus non gratus: namque recentes
Diuersa effundunt morborum semina fructus.
Horresco glacialem Hyemem, et resonantia caeli
Murmura, perflantesque Notos, pluuiasque, niuesque
Non possum, Cleodeme, pati. Sed purpureum Ver
Terque quaterque mihi carum est: vtinamque rubenti
Floreret Vere aeternum pulcherrima Lesbos.
Quando non aestus grauis est, sceleratque Brumae
Tempora, praecipueque nocens Autumnus: at aether
Purior, et volucrum resonant auiaria cantu,
Et passim vestit se versicoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto semine foetus,
Et laeti carpunt siluis noua pabula tauri,
Aequalisque dies somno est, vmbraeque virentes
Inuitant dulcem captare in valle soporem.
Omnipotens pater, aethereas cum conderet oras,
Et molem hanc mundi immensam, pecudesque virosque,
Ver erat, et dulces spirabant leniter aurae,
Et passim florebat humus bene olentibus herbis.

ALCAEVS ET SAPPHO.

Alcaei haec facies: qui non cessisset Homero,
Ast illi saltem par et similisque fuisset,
Ni vigiles potius curas lusisset amantum,
Et forsan melius ceciniſſet; nam fuit armis
Inclytus, et victor totiens, atque vrbe tyrannos
Expulit, et pacem patriae, rebusque salutem
Restituit. Non inferior haec proxima vates.

Est

Digitized by Google

Est Sappho : namque illa suo de nomine certis
Versibus imposuit nomen, plectrumque poetas
Ante alios prima inuenit sub flore iuuentae.
Audisset quam cum sociantem carmina plectro
Mneinosyne mentem stupefacta haec dixit: habentne
Mortales decimam Musam? comitemque mearum
Aonidum, numerisque parem, cantuque lyraque?
Conuersus vero ad Lycabam sic inquit Amyntas:
Dic mihi, cur homini fiat vox rauca repente,
Si lupus hunc prior aspiciat? dehinc Methymnaeos
Pastor eris tu pastores mihi maximus inter,
Ingenioque acri, o Lycaba. Subiecit at ille:
Dic mihi, cum leo sit cunctas fortissimus inter
Vngue, animo, morsuque feras, cur horreat omnes
Cristatas volucres, si forte has cernit, et altos
Per montes celeres (*celeret*) rapidos per pascua cursus?
Iudicio cedet nostro tibi Lesbia cantu
Sappho inter Graios fama celeberrima Vates.
Venerat ipse etiam calamis, et voce Philetas
Insignis senior, qui mox tentare cicutam
Incepit digitis, bene si spiraret, et aures
Sibilus haud posset pastorum offendere discos. (*discors*)
Ille modos stipulae varios monstrabat, et artem:
Quique sonus magis armento, pecorique placeret.
Principio longum inflauit, paulum inde remisit:
Et mox concordes sonitus permiscuit omnes.
Concentuque nouo dulcis resonabat auenae
Tecta domus: quam dum inflaret, non fistula tantum
Vna videbatur, sed plures Arcas, et Aegon

Inter-

Digitized by Google

Interdum canere, atque interdum plaudere iunctis
Solemnes pedibus priſco de more choreas.
Ipſe Dryas ſtipula modulari carmina Mopſum,
Et numeros ſociis gratos percurrere iuſſit.
Deinde choro iuuenum permiſtus, carmen agreſte
Fundebat laetus gratum paſtoribus ipſis.
Saepe erat, atque illi ſimilis, qui falce racemos
Demetit, atque illi, pedibus qui proterit vuas
Lintribus ingeſtas, aliquando muſta bibenti,
Implentique cados ſimilis, corbeſque ferenti.
Omnia, quae ſic ipſe Dryas, ſenior licet, egit
Ordine, et ante oculos poſuit, quo cuncta videre
Turba videbatur circumſtans, dolia, vites,
Corbeſque atque ipſum vere noua muſta bibentem.
Damoetas clamabat, Io Lesboa iuuentus;
Concinite agreſtes cantus, et dicite laudes
Paſtorum antiquas, feriant et ſidera voces,
Et terram alternis pedibus pulſate, Myconque
In morem Ionium choreas cum educat ouantes.
Inflatas frontis venas Meliboeus habebat
Ob ſuccos hauſtos vuae, repetitaque ſaepe
Pocula, fundebant tepidos fluitantia rores
Lumina: cumque forent pariter iuuenumque ſenumque
Paſtorum madefacta mero praecordia, motus
Diuerſos ſine more dabant, riſumque mouebant.
Pars exercebant cantus molleſque choreas:
Parſque grauabatur dapibus: pars caetera ſomno.
Quatuor hauribat dilectae cymbia Niſae
Euridamas ore egregius, primaque iuuenta.

Vertebat totidem Lydae carchesia Teutras.
Et Pleuron epulas inter libabat in orbem
Pocula Lesboi redolentia nectaris haustus:
Atque hilaris circum vini certamen inibat.
Ausonius digitis Pterelas, Cononque micabant,
Et lucta Lymon, Doridas, Arunsque, Medonque
Sese exercebant: alii cursuque sagittisque:
Eurytion tenues discum iactabat in auras:
Pastores alii astragalis, pictisque tabellis
Ludebant taciti in thalamo, quos Alphesiboeus
Increpuit, dixitque, diem vos, o mea pubes,
Polluitis, quam nos celebramus, et annua festa.

Lymniace his festis aderat, Telethusaque et Arge
Sed chorcas non ducebant: Nam vere sub vdo
Consortes thalami illorum maria alta secabant
Hesperium ad littus: quae postquam multa locutae
Inter se, sic Lymniace Lyrnesia coepit:

Infelix virgo, liquit quam miles amator,
Et praedas atque arma sequi, rapidosque calores
Saepe pati, longasque hyemes, et frigora brumae
Maluit, et gelido captare sub aethere somnos.
Interdum tamen et belli furor impius, et gens
Facta pace silet, victor direpta reportat
Hostibus arma domum, mox sese ex ordine captos
Accingit memorare duces, longoque vicissim
Contusos bello populos: superataque regna
Dum memorat, nunc ante sui nota ora mariti
Laeta sedet, fruiturque viri sermone: nec vllis
Exercet curis vitam, nec pignora curat:

Et

Et nunc moesta silet dubio in certamine coniunx,
Vulnera dum, bellique vices, et praelia narrat.
Piscator pelago captat, seu flumine pisces,
Siue lacu stagnantis aquae: quum vesper amictu
Nigranti gelidae noctis se obnubit, ad vrbem
Cum praeda laetus properat: grauis inde reuertens
Aere domum, parto fruitur cum coniuge cara.
Et visco qui fallit aues, seu retibus, et qui
Vertit humum ferro incuruo, seu mollia falce
Prata secat, frugesque metit, quum sacra sacerdos
Indicit populis, redeunt ad dulcia tecta:
In triuiisque agitant choreas, quas aesculus vmbra
Ingenti tegit, et ramis frondentibus ambit.
Venator siluas prima sub luce fatigat,
Inuoluitque feras laqueis, aut comminus hasta
Infensa aggreditur: moriens cadit illa repente
Ante oculos: iuga summa petit vel saucia, et altis
Se condit nemorum iamiam moritura latebris.
At coniunx lecto carpit secura quietem:
Ille etenim laetus spoliis et caede ferarum,
Fert fera se nocte domum, carosque nepotes
Inuisit, tenerisque diu complexibus haeret.
Infelix, quam pastor amat, cui flumina cordi,
Et nemorum dulces vmbrae, qui montibus aeuum
Exigit, aut conualle caua, lentusque sub vmbra
Populea pecudum numeros et signa receniset,
Et modo pascit oues, viridi modo ludit in herba
Agrestes calamis versus: modo ducit ad alta
Flumina iam saturos herbosa in valle iuuencos.

Digitized by Google

Expectat tamen hunc residens in limine coniunx,
Et lassum amplexu molli fouet: inde sub altis
Claudit oues stabulis, dapibusque epulatur ad vndam
Fluminis, aut viridi in luco, qua murmurat vnda
Frondentem subter pinum, siluamque comantem.

Infelix illa ante alias, quam torquet amator
Nauita: nam seu frigus habet terrasque fretumque,
Seu floret ver purpureum, seu messor in agris
Maturas segetes tondet, seu colligit vuas
Vinitor: ille tamen laetus tenet aequora puppi,
Miraturque nouas alio sub cardine terras,
Littoreis capiturque locis, et gaudet ab alto
Prospiciens humiles terras, atque inuia ponti
Tot spatia atque leues volitare per aequora puppes,
Oblitas patriam, et dilectae coniugis ora.

Quam ferus ille, vias pelagi qui primus et atro
Turbine commotum spreuit mare, seque procellis
Miscuit: hunc Libycae genitum de stirpe leaenae
Crediderim, infernisque genus deducere ab oris.
Quid prosunt mihi corallia (*coralia*?) et tua munera Telon
Hesperio deuecta sinu, quoque altus in aequor
Se mergit late Ganges, vbi plurima toto
Littore gemma micat vario perfusa colore?

Haec aure intenta postquam iam nubilis Arge
Hausit, ad externos coepit conuertere amores
Ipsa animum, et socias sic est affata silentes:

O comites, quos a teneris ego semper amaui,
Et quibus ipsa meos nudaui semper amores,
Me miseram tenet alter amor, animoque recursat
Cura recens, vruntque graues praecordia flammae.

Nam

Digitized by Google

Nam patriis notus paſtor Meliboeus in oris,
Taygeti cui mille greges paſcuntur in altis
Verticibus, totidemque imis in vallibus agnae,
Aſſiduis poſcit precibus connubia noſtra.
Hunc, etenim quum ſacra olim ſolennia ferrent
Paſtores, templi ante fores mihi Niſa ſedentem
Monſtrauit forma egregium, et iuuenilibus annis.
Iſque vbi me Lycida tendentem ad paſcua vidit,
Palluit, erubuitque ſimul comiteſque reliquit,
Et nos a tergo eſt per florea prata ſecutus.
Mecum erat Alcyone ſoror et noua nupta Medontis.
Quid dicam? miſer ille dies noctesque ſub vmbras
Vicini nemoris ſolus ſpaciatur, et omnem
Oblitus pecoris curam, me obſeruat euntem.
Luce noua ad Coriti fontes, et nocte paternam
Ante domum veniente ſedet: ſic proxima noſtris
Culminibus mihi nuper anus Lyrneſia dixit.
Nunc Stimicon meus ignis abeſt, qui per freta ponti
Armatos Lyciae pedites Orientis ad oras
Vexit, et in patriam rediturum rettulit Agmon,
Tranſierint concreta gelu cum frigora brumae.
Vos teſtes, quae dona mihi pulcherrima dudum
Attulerit, quum Sidoniis remeaſſet ab oris.
Quin (noſtri memor) extremo mihi munera miſit
Lecta mari, quae Threiicius puer attulit Haemon.
Sed tantum non dona mouent: quantum ipſa iugali
In thalamo moror, et dulci Stimiconis amore.
Quid faceret (*facerem*) Telethuſa? premunt hinc munera amantis,
Atque amor, et cara (*carae*) toties promiſſa parentis:

Digitized by Google

Parte alia (nam vera loquar) Melibœus amari
Dignus et hic: cui multa soli sunt iugera, quique
Me solam (ni fallor) amat, cui gratus in ore
Est color, intonsumque caput, nec lumina laeui
Fronte notant agrestem animum: licet inter opacæ
Taygeti iuga sit genitus, laetasque canendo
Inter oues primos florens explenerit annos.

Tunc Telethusa refert: anima mihi charior Arge,
Quisnam hominum, cuicunque velis, te posse iugali
Connubio sociare vetat, Stimicone relicto?
Exanimum hunc pelagi turbata per aequora forsan
Fluctus habet, ventique truces morientia versant
Corpora per rapidos fluctus: percussaque fluctu
Littora, vota ferens dum tu persoluis in acta.
Nec data saepe tua (*tuae*) sine te promissa parentis
Vlla mouent: tu sola etenim connubia firmas.
Ipsa ego quot mala sum noctes perpessa diesque,
(Annus enim tum me bis senus ceperat, Arge)
Ex quo sum nautae taedas experta mariti.
Quis nescit? meus Hippocoon nunc tendit ad ortus,
Et modo ad occasum solis, modo torquet ad oras
Cannibalum longos immensa per aequora cursus.
Quum vero in patriam rediit, nauslia primus
Arma parat, quassamque ratem, et languentia curas
Corpora: sed quum iam Zephyri louis aura per aequor
Auditur, tranquilla tenet trabe marmora primus.
Semper amat sese surgenti opponere fluctu,
Ignotosque maris gaudet penetrare recessus.
Tantus amor pelagi, tunc me sine coniuge soles

Aestiui

Aeſtiui, longaeque hyemis ſine coniuge noctes,
In tenebris merſam adſpiciunt: nec fingere crinem,
Caeruleaque licet, niueaue inuiſere palla
Solemnes ſuperum ritus, vel proxima noſtro
Templa mari, miſeram tantus grauis vrget amator.
Quin etiam merſaſque rates, ſubmerſaque ponto
Corpora ſaepe virum, ſi quis nouus aduena narrat,
Vel quoties caelo ſtrident venti, aut mare ventis
Tollitur, et gemitus pelagi late inſonat Euro,
Oſſa quatit toties gelidus tremor, oraque pallent
Frigore, et aſſiduus membris ſeſe implicat horror.
Quid prodeſt, ſi rara domum fert munera coniunx
Oceani deuecta ſinu? qua concolor auro
Sol oriens ſeſe Eois attollit ab oris:
Et varios memorat ritus, inuentaque nuper
Tot maria et noſtris incognita ſidera nautis.
Alcimede, dic, cara comes (nam te quoque verſat
Sors eadem) dic, nonne tuus Chorinaeus Acarnan
Et Phlegyas, pelagique minis aſſuetus Helenor,
Et Tegeaeus Eryx, Libyae occubuere profundo?
Quem dolet aeternum Lirneſia Laodomia,
Et miſeram dolor angit: habet nam pignora ſecum
Hippocoon, maria alta docet quae currere, et alti
Noſcere ſigna poli, ventoſque et inhoſpita ponti
Aequora, tranquilloſque dies, hyemeſque futuras.
Quid tum? ſi patrias artes vorat vnda retortis
Vorticibus, natoſque ſimul? nec pignora matri
Flere licet: nec pelagi moritura ſub vndis
Cernere, nec tumulo cineres decorare recenti?

Digitized by Google

Quare, age, connubio iuuenem coniunge volentem,
Cui tot oliuiferi colles, tot pascua, totque
Taygeti iuga celsa greges armentaque pascunt.
Tu gelidos inter saltus, siluasque soporem
Saepe leuem secura petes: nunc laeta recumbens
Coniugis in gremio, viridi vel in ilicis vmbra
Gramineoue toro, vitreus qua fundit in aequor
Eurotas virides inter vaga flumina lauros.
Ille suos laetus patriis in saltibus ignes
Nunc tenui stipula, dulci nunc carmine, ludet:
Et circum vos verna puer, paruusque Palaemon,
Atque alii, quos saepe iuuat frondente sub vmbra
Et calamis certare, et agresti dicere versu,
Astabunt, totosque dies per carmina condent.

Impulit his animum dictis Telethusa labantem,
Seuit et ardentes accensa in virgine curas.
Suspiransque oculos tunc illa ad littora torsit,
Versabat Meliboeus oues vbi pastor ad vndam.

Mox stipulam inflauit pastorum more Philetas
Compactam septem calamis, quam quisque putaret
Illam ipsam, cecinit pastor qua Tityrus olim
Ob Minci campos ad flumina nota receptos.

Deinde Dryas iussit puerum consurgere Leucenque
Hunc Satyri effigiem simul ac effingere gressus
Illius, et Leucen imitari iussit amatam.
Tunc pastorales habitus, virgoque, puerque,
Deponunt, puer hic incinxit crura, pedesque
Pube tenus corio caprae candentis et hirci:

Deinde

Deinde caput capiti ille ſuo cum cornibus vna
Impoſuit, cornuque petit, velut hircus, et omnes
Aggrediens ſalit huc illuc, cunctisque timorem
Laetitia miſtum immittit ſub imagine falſa.
At Leuce in nodum crines innexa, latusque
Circumcincta pedum dextra, calathumque gerebat.
Hunc imitabatur Daphnis, Leuceque puellam:
Quae pellebat oues ſub noctem in ſepta paterna.
Cui ſe tunc comitem adiunxit: virgo innuba greſſus
Cum grege continuit, iuxtaque arbuſta reſedit.
Sedit et hic iuxta Leucen, quaerebat et ipſam
Flectere ſupplicibus verbis, pronuſque petebat
Connubia. At virgo maleolentia membra, pedeſque
Ridebat, talemque manu ſpernebat amantem:
In Satyrumque ipſum multis conuicia verbis
Fundebat, fugienſque viam carpebat ad imas
Conualles. puer hanc ſubito eſt per prata ſecutus,
Erectuſque pedum ſummos currebat in vngues,
Vt Satyrus, virgo vallem tendebat; erat qua
Conſitum arundinibus ſtagnum: quo ſe dare iactu
Tunc finxit properans Leuce: mox Daphnis adunco
Cannam vnam ſecuit ferro, quae ſecta dediſſet
Quum ſonitum, ſubito iunxit ſeptem ille cicutas:
Et labra adiungens digitis percurrere coepit,
Et modulabatur carmen lugubre per auras,
Vt ſpretus, moerenſque vt amator, amabile: nec non
Et dabat, vt ſuadens, ſtipula reuocabile carmen:
Tanquam orans, retro vt vellet conuertere curſum.

Digitized by Google

At poſtquam laeto finita eſt fabula plauſu:
Atque habuere ſuum (*poſtquam*) conuiuia finem:
Quiſque ſuas ſecuere vias ad ruſtica tecta.

Venerat et ver iam, atque vias luſtrabat Olympi
Luce noua ſol irradians, paſſimque rubebant
Paſcua odorati ruris, viridesque vocabat
Purpureum ver in ſiluas herboſaque prata
Paſtores: Daphnis quos inter primus amore
Perditus exſiluit Leuce comitante, gregeſque
In ſolitum duxere nemus, laetique reuiſunt
Antrum antiquum ingens poſitum prope littora ponti.
Florebat violae omne genus, roſaque alba, rubenſque,
Et flores, inſcripta quibus ſunt nomina Regum:
Nutribat quos aſpirans late aura Fauoni.
De quibus innumeras ambo fecere coronas,
Dehinc veteres cantus imitati alterna canebant.

Qui poſtquam ad ſolitos ſaltus venere, ſub vmbras
Littoreas ſedere, et oues caprasque vocabant
Nomine, et inflatae ſonitu ſtridentis auenae.
Atque ibi ſub dumis frondentibus inuitabant
Fundere praedulces Philomelam e gutture cantus,
Oblitos ob longam hiemem, et mala frigora brumae,
Balatuque ouium reſonabant vndique valles:
Et paſſim ſubſternebant ſe matribus hoedi,
Vbera fugentes labris, paſſimque procaces
Dum noua laſciuae tonderent gramina caprae.

Iam claro tepidum coelo ver cefferat, et ſol
Vrebat ſata culta ſuo ſiluasque calore,
Vicino Daphnis fluuio pelagoque natabat:

Candi-

Digitized by Google

Candida se Leuce liquidis sub rupe lauabat
Fontibus, et caelo tollebant laudibus ipsam
Aestatem, longosque dies, et tempora noctis
Exiguae, et gelidae damnabant sidera Brumae.
Nam glacialis hiems hos disiungebat amantes.
Haec venabatur per florea prata locustas:
Interdum argutas rapido sub sole cicadas
Siluarum annexa ramis capiebat opacis.
Concutere et Daphnis foecunda ex arbore poma,
Prunaque, et his vesci, nunc frontem pingere moris
Sanguineis, roseasque genas, et brachia, et armos,
Et mox vnanimes ad viuos currere fontes:
Abluere et varium per lacuia membra colorem
Obductum, inque vicem sese perfundere lymphis.
His actis solitum pariter gradiuntur in antrum:
Iuraruntque simul, sincerum hunc semper amorem,
Perpetuumque fore, vt renouarent foedera, quae iam
Firmarent toties. tunc Daphnis talibus infit:
Da dextram, mea vita, mihi, da, candida Leuce.
Polliceor tibi nunc, non altera cura tenebit,
Quam tua me: non alter amor, nec te sine viuam.
Inuisam dabitur si me me hanc viuere vitam.
Subiecit pauca haec puero laetissima Leuce,
Dum sedet ad nitidum fontem: sum semper eodem
Quo tu, Daphni, animo; perque haec tua lumina iuro,
Et mea, quae laudare soles, dulcissime Daphni.
Per capram hanc premitte mihi non linquere Leucen.
Nam tua sum, et tua semper ero; si foedera soluam,
Ipse tuis merito manibus me interfice, tamquam

Sim

Sim lupa, quae dederit pecori magnum improba damnum.
Haec Leuce. At puer e capris pascentibus vnum
Arripuit, capramque simul, dextraque tenebat,
Et laeua amborum subridens cornua, et infit:
Hanc tibi per capram promitto, hunc atque per hircum
Semper amaturum Leucen. quod si mea mens te
Posthabita, malo sana olim suspiret amores
Forte alios, et noster amor se soluet in auras.
Aspera me sors interimat, vel tu mihi mortem
Spreta dabis, nec corpus humo patiere reponi.
Virginis at Leuces tentabant gaudia mentem
Plurima, per capram postquam promisit amator,
Quarum vna in siluis illum nutriuit opacis.
Mente puella fuit tam simplice, nec tamen illam
Est frustratus amans. Sed cum sol pronus ad oras
Verteret Hesperias cursus, egere capellas
In caulas exinde domum sub vesperis ortum.
Interea multi agricolae, pecudumque magistri
Saepe frequentabant dilectae virginis aedes
Littoreas, stipulaeque sono, iuuenumque canentum
Extructa ad pelagus resonabant rustica tecta
Sub noctem. Sed diues agris pecudumque boumque
Pastores inter primus sine dote petebat
Virginis insignis forma connubia laeta
Lesbius Antileon, promittens magna parenti.
Obtulerantque alii indigenae iam plurima dona.
Sollicitat haec alto voluens sub pectore Baucis
Omnia:

Digitized by Google

Omnia: decreuit Leuce ſociare iugali
Connubio paſtorem aliquem. namque illa timebat,
Ne quis amans natam raperet, laeſoque pudore
Intactos fructus legeret, floremque puellae.
At nec ſpernebat mater data munera Baucis:
Nec coniunx auidus, longumque trahebat amantes
In tempus, longasque moras, connubia nunquam
Deſpondens. Leuce tantarum haud inſcia rerum,
Triſtis erat, longe ſed Daphnis triſtior, ipſam
Adſpiciens deiectam animo, ſolitoque colore.
Non audebat enim factum, mentemque Dryantis
Detegere, occultoſque toros. Daphniſque rogabat
Aſſidue Leucen, vt amanti pandere vellet
Omnia: namque magis dolor ipſum augebat in horas,
Omnem quam ſi rem noſſet. tunc illa precantis
Mota prece, et multum illacrymans ex ordine rerum
Inuiſam narrat ſeriem, mentemque Dryantis,
Atque procos multos pecudumque, boumque magiſtros:
Agricolaſque ſoli dites, qui laeta petebant
Connubia, atque refert carae verba omnia matris.
Optanti taedas, nec tot data dona recuſat
Dicere: quae genitor cuncta acceptarat, et ipſos
Diſtulerat thalamos in proxima tempora, cum ſol
Aequaret lucem tenebris, atque vua ruberet
Pampineis ſpolita comis in collibus altis.
Tunc miſer atque amens ſubito finire dolorem
Orabat, Leuce amiſſa, capraſque canebat
Poſt mortem ipſius perituras. aſt vbi ſeſe
Collegit, dixit lugubri talia voce:

Pau-

Digitized by Google

Pauperies mihi sola nocet, nocet et tibi. *Leu.* quid tum?
Vincemus: superabit amor cuncta ardua, Daphni.
Daph. Lamonem timeo. *Leu.* placidam tu affare parentem.
Daph. Sic faciam. Alloquitur dehinc illam, ardere fatetur
Te pulchram a teneris Leucen: promissaque moerens
Iam toties data commemorat. tunc mater amanti
Spondet opem puero; Lamonem et nocte sequenti
Aggreditur, factum et longis ambagibus ornat.
Daphnis (*Daphnidis*) vt vero audiuit connubia Lamon,
Indoluit, dixitque: Puer, mihi crede, parentes
Inueniet tandem iste suos. E stirpe potentum
Indicia ostendunt magnis et patribus ortum.
Hic capras, haec pascit oues, atque hos premit ambos
Paupertas: ambo expositi sub vere fuerunt,
Quid properas puerum vinclo sociare iugali?
Hic olim Daphnis faciet me teque beatos.
Praeterea hanc animo sine me spem pascere, coniunx.
Postera se caelo quum lux diffudit aperto,
Et iubar exoriens discussit lumine noctem,
Surrexit stratis Phyllis, puerumque vocauit.
Moerentem ad stabuli postes, mulcensque ita fatur:
Daphni, sumus tenues: vt scis tute ipse, nuruque
Non eget insigni forma mea, nate, senectus,
Lamoniusque tui. Leuce vix nubilis ipsa est,
Tu quoque, vosque ambo educti sub paupere tecto:
Et quae connubii sint, demens, praemia, nescis:
Cum crescit noua progenies, atque vrget egestas.

Non

Digitized by Google

Non poterat Daphnis materna refellere dicta:
Haec fateor, quamquam, et puerum me mobilis aetas
Fecerit: ipse tamen siluis scio pascere, meque
Scis bene quam stipula moduler, vel qualia fundam
Carmina, conqueritur nostro nec de grege quisquam
Vicinam sepem quod fregerit arbuta rumpens.
Et domino pecudes duplicatas reddimus. Et tu
Scis etiam, cum iam nostris crudesceret oris
Pestis atrox: me tunc stabulis tenuisse capellas
Lamonis iussu patris, ne noxius aer
Laederet errantes siluis: non perdidit vllas
Illa lues, inimica gregi, et pastoribus ipsis.
Quae clausae stabulis potabant vitea falso
Pocula fermento permista, vndaque tepenti,
Et sorbis incocta acidis. non mollia siluis
Gramina, sed frutices illis, et vesca diebus
Carpserunt folia in tectis agrestibus vlmi,
Et salicum: nam caprigeno mutata nocebat
Herba gregi, fonsque irriguus, quo tempore valles,
Et summi montes, vicinaque rura sonarent
Languentum balatu ouium, nostrasque per oras
Tempestas furibunda ageret morbosque necemque.
Me quoque quis melius salientes sanguine pastor
Ense ferit venas pecudum, et compescit acuto
Culpam omnem ferro: suffitque mapalia pingui
Verbena, atque arcet nigros ab ouilibus angues?
Me Leucenque etiam quondam exposuere parentes.
Ne dubita, nostros ostendent tempora patres.
Phyllida et haec dicens liquit, septa ipsa reuisens:

Capri-

Digitized by Google

Caprigenoſque greges in ſaltus egit apertos.
Mane nouo, Eoas cum ſol iam linqueret oras:
Ad quos compulerat cura turbata recenti
Iam Leuce pecudes, cui rettulit omnia Daphnis:
Dixerat heſterna quae mater luce: patriſque
Lamonis mentem aduerſam, taedaſque negantem.
Vnde ſuper thalamo ſermonem ſemper habebant
Inter ſe, obliti canere et ſe immergere lymphis
Perſpicuis, laetoſque dies producere ab ortu
Solis ad obſcuram noctem: ſuperoſque rogabant
Vt longum in tempus vellent extendere ſoles
Aeſtatis: quantoque magis pater accedebat
Autumnus, tanto magis inſurgebat amaror
Mentibus amborum impatiens. Spes ſola fouebat
Moerentes illorum animos, ſuſceptaque vota.
Pampineo grauis autumno iam ceſſerat aeſtas,
Atque coloratos in aprico colle racemos
Monſtrabant vites, poma et ſua mitia ſiluae.
Collegit Lamon fructus, quos ſilua tenebat,
Et domini impleuit Leſboo nectare cellas.
Atque omnes muſta agricolae ſpumantia tectis
Condiderant: nec non fructus, hyblaeaque mella.

Admonet interea Lamonem Thyrſis ab vrbe
Actoridem geminos cum luna peregerit orbes
Venturum rhedis, et equis cum coniuge cara
Regales quo ruris opes, fructuſque videret
Collectas, praedo et pecori quae damna tuliſſet,
Ex agris praedam conuertere ſuetus ad aequor.

Tum

Digitized by Google

Tum Lamon sibi non parcit: namque ordine certo
Omnia, quae pascant animum, circumspicit, atque
Dirigit, (et) silvas herbarum vellit in hortis:
Irriguosque aptat fontes, et compita verrit:
E fabulisque finum concelat in herbida prata.
Ille etiam mira arte locum studioque colebat,
Vt foret in domini aduentu spectabilis hortus.
Hortus erat rege Alcinooque, et Adonide dignus;
In stadii spatium qui se extendebat, et alto
Cliuoso que loco positus, magnaque virebat
Planitie, non littorea permistus arena,
Sed putri, nigroque solo, atque vligine dulci.
Pausia fundebat baccas: hinc punica mala
Vestibant sepem lauro myrtoque virentem,
Non auri deerant imitantia poma colorem.
Intus erant plantae foecunda ex arbore natae,
Tamquam sub tuto positae custode: sed hortum
Cingebant steriles annoso stipite plantae,
In morem serti viridantis, et arbore; quamuis
Arbor sat longe differet ab ordine; summa
Attamen inter se iungebant brachia, qualis
Siluarum solet esse coma in conuallibus altis.
Collis erat iuxta culti placidissimus horti
Planitiem, de quo pascens per prata videre
Proxima lanigerum pecus, atque armenta solebant;
Et quoscumque nouum rer parturit aut autumnus,
Aut aestas, vel hyems flores, hic hortus habebat,
Longus vbi prospectus erat, quo cernere posses
Per maria alta rates vastos proscindere fluctus.

Digitized by Google

Hunc hortum longa Lamon aetate colebat
Iam senior, cui non vires, animique vigorem
Debilitat senium, aut mutat, debinc pellere capras
In nemora alta iubet Daphnim, praeruptaque saxa
Ducere et ad liquidos fontes, et ad ilicis vmbram:
Vt grex in domini aduentu pulcherrimus esset.

Ille etenim spe ductus erat, summam fore laudem
Capturum pueri cura, assiduoque labore.
Namque gregem Daphnis domini duplicauerat omnem,
Iam sibi commissum a teneris, atque efferus altis
In siluis, feroque lupus sua vespere nullas
Aut stabulis dederat leto, scabiesque capellas
Tentarat, non autumno, non vere tepenti.
Ille igitur tunc Lamonis mandata sequutus,
In siluis modo frondiferis noua pabula, nunc et
Littoreis dumeta locis viridantia circum
Quaerebat, gelidumque cauis in vallibus vmbram,
Atque oleo vngebat caprarum cornua, pinguique
Aruina, et villis lappas vellebat in alta
Impexas olim sylua, curabat et, atris
Ne maculis sparsam immundus linguam hircus haberet.

LIBER QVARTVS.

At puer insano iam pridem Daphnis amore
Perculsus, dulci proprias pinguescere capras
Aspectu atque opera Leuces credebat amantis.
Esse gregem magni pastoris quisque putasset,
Maenalii iuga pascentis, collesue Lycaei.

Moestus

Moestus erat longe Daphnis, primosque timebat
Congressus ignoti hominis: consuetus erat qui
Cum capris ouibusque loqui. Nam Daphnis erat tunc
Illustrem visurus herum, cuius sibi tantum
Nomen erat notum, dicebat et: Heu! quibus ipse
Coneniam dominum verbis? tristisque sedebat:
Amplexus et erant timidi, et suspiria crebra.

Interea peruerso animo, prauoque et amore
Perditus, Actoridem cum Lampes sensit ad aedes
Venturum agrestes, subito metuensque dolensque
Connubium Leucen inter, Daphnimque futurum,
Insidias animo varias voluebat amaro,
Atque dolos. ideo tacitus quaerebat, vt ipsum
Posset herum facere infensum, pueroque patrique:
Inuisos vt vtrosque suis expelleret agris.

Hortum igitur Lampes ingressus, cum tenet alti
Nox caeli medium, et densa in caligine terras
Succidit teneros vna cum stipite ramos:
Atque silens calcauit humum, floresque, torosque
Herbarum attriuit pedibus, decussit ab ima
Radice euulsum tota cum cuspide thyrsum,
Atque furens ferro non pauca aluearia fregit,
Margine et effracto cursus euertit aquarum.
Non aliter, quam cum perfracta sepe iuuenca
Ingreditur virides hortos, atque obuia quaeque
Prosubigit pedibus, tellurem et spargit ad auras,
Aut catulis comitata suis sus acta per agros.

Lucifer at cum iam terris infusus apertos
Lustraret pelagi campos, surrexit, vt imbres

Duceret irriguos per roſcida gramina Lamon.
Protinus vt vacuos proſpexit floribus hortos,
Et ſtratum omne ſolum foliis, et ſumma flagella
Fracta manu, atque aequata ſolo ſata culta, nec vllos
Proſpexit ſulcos hortis, riuumque fluentem
Margine perfracto curſum mutaſſe: rigauit
Pallentem vultum lachrymis, et voce vocauit
Vxorem, tunicam ſcindens. tunc territa coniunx
Proiecit radios, opera atque incepta reliquit:
Et celerant, qua clamor erat, Daphniſque cucurrit
E ſtabulo attonitus: deformatoſque videntes
Florentes hortos heſterno veſpere, plantaſque
Euulſas manibus tenera ab radice, genas tunc
Spargebat lachrymis, fuditque haec pectore Lamon:
Vos florum plantae, vos laeta roſaria, quis vir
Tam ferus euellit? cum ver aduenerit, heu non
Ad caelum vlterius ſolitos fundetis odores?
Nec ſua praecingent diuerſis tempora ſertis
Paſtores laeti vlterius, rurisue puellae,
Vere nouo quoties redeunt noua gramina ſyluis?
Fracta iacet ſepes, atque eſt viduata liguſtris,
Et paſſim ſtrati languent per compita flores.
Hortum, delicias domini, et noua gaudia quondam,
Quo vultu miſer oſtendam? me forſitan vna
Daphnide cum puero pinu ſuſpendet ab alta,
Et dicit damnum capras puerumque dediſſe,
Eſt quarum Daphnis cuſtos. namque ipſe venenum eſt
Arboribus dens caprarum, pedibuſque capellae
Proculcant herbas, et culta afflatibus vrunt.

Parte

Parte alia vt passim perfracta aluearia vidit:
Contusasque etiam pinus tiliasque virentes,
Dixit: Apes miserae, vos nunc tenet aspera sylua,
Noxia vos nunc taxus alit: vel forsitan estis
Littoreis nunc praeda auibus, fors praelia vestri
Inter se reges miscent, dirimitque nec vllus
Accensam hos inter coniecto puluere pugnam.
Fessus erat flendo Daphnis, fessique parentes:
Sed domini terror magis hoc angebat, et horum
Mutauit subito mentem. nam qui prius ipsum
Exoptabat herum Lamon comitesque videre,
Voce precabatur magna, non amplius ipsum
Aduentare: timens, non solum iurgia, verum
Supplicia, atque graues torto sub verbere poenas.
Atqui ideo cuncti non hortum: sed sua flebant
Corpora. Tunc Leuce casu exanimata recenti,
Ante alios noctem insomnem, lucemque trahebat:
Tamquam prospiciens pendentem ex arbore Daphnim.
Interea dum lugentes torqueret amaror,
Deformisque loci casus, venturaque damna:
Actoridae consanguineus diuesque potensque
Venit in agrestes multis comitantibus aedes.
Qui postquam descendit equo, tectumque subiuit,
Tunc celerans Lamon sese tulit obuius illi:
Et coniunx, Daphnisque puer, veniamque rogabant
Suppliciter proni ante pedes, vt verteret iras,
Quas metuunt domini absentis; cum viderit hortum
Informem. affirmant se insontes esse simulque
Nocturnam memorant cladem: inuenemque precantur,

Digitized by Google

Tam iustas audire preces, quas rite ferebant.
Haec dicens Lamon illum deduxit ad hortum.
Qui postquam florum vidit fruticumque ruinas:
Ne dubita, miserande senex, tunc Hyrtacus iusit,
Haec domino crudelis atroxque iniuria facta est,
Non tibi, quam nunquam patietur, si sciet olim,
Qui scelus hoc tantum commiserit. Haec vbi dixit,
Succedunt tecto. mensas iuxta atria Lamon
Ampla parat, gazaque onerat laetatus agrestis:
Et ponunt veteri carchesia plena falerno,
Deinde epulas laeti gratas vescuntur ad ignem.
Interea aduenit nox circumfusa tenebris:
Atque vmbra picea coelum infuscarat, et aequat.
At sol exoriens terras vbi liquit Eoas,
Et luce infusa tremuli matris vnda reluxit,
Et tenebris terram obductam, caelumque retexit:
Hyrtacus in sylvis venari suetus, agebat
Auritos canibus lepores prope littora ponti,
Cui Dionysophanes obscuro haud sanguine iunctus
Cornibus auratis geminos donauerat arcus,
Et celeres cursu catulos, et morsibus acres,
Addens Gnosia tela, sagittiferamque pharetram.
Parte alia laeti agricolae, pecudumque magistri
Syluarum extremas incingunt retibus oras,
Immittuntque canes, illi instar fulminis acti,
Accelerant rapidos nemorosa per auia cursus:
Et nemorum latebras penetrant, inclusa ferarum
Agmina proturbant cursu, et fugientibus instant.
Ast alius densum nemus, aut loca peruia seruat,

Atque

Digitized by Google

Atque veru figit valido latratibus acta
Agmina saeua premens, aliusque alta ad iuga montis,
Aut sola sub rupe canes tenet, aut tenet arma:
Quadrupedum obseruans aditusque abitusque ferarum
Dum vero lepores per littora curua fugaces
Hyrtacus insequitur, sequitur quem fida canum vis,
Pastoresque gregum multi, ruriscque coloni;
Turbatos fontis Lamon reparare liquores,
Reddere et ablatos horto curabat horrores,
Area odoratos monstrabat laeta colores.
Tantus amor, studiumque horti, et noua cura, laborque;
Vt prius irrigui fontes sata culta rigabant,
Atque satos circum frutices, herbasque virentes
Clausa senex tenuit; namque illis septa diebus,
Incepto incumbent operi: Daphnisque laborum
Tum socius Lamonis erat, Baucisque, Dryasque,
Auxilium moti casuque, et clade ferebant:
Atque operi non laeta aderat pulcherrima Leuce.
Parte alia Meliboeus apes per rura vagantes
Tinnitu multo vacuas reuocabat ad aedes.
Lesbius Actorides linquens sua regia tecta,
Vt semel atque iterum latuit vaga luna, suosque
Collegit rediens coniunctis cornibus ignes,
Innumera famulûm turba comitatus equorumque,
Agrestes strepitu ingenti deuehit ad aedes.
Hic sexaginta nondum compleuerat annos:
At fidens animi, atque armis assuetus, et aequi
Obseruans, superum Regi sua vota, precesque
Fudit: dehinc agrum peragrans cum coniuge, ruris

Ad caelum tollebat oues, curamque colendi;
Vastati casum cui dixerat Hyrtacus horti.
Quem tulerat herus aequo animo, dum rursus et hortos,
Et sepem, atque alios frutices reuirescere vidit.
Vt vero Aurorae lux prima albescere coepit,
Tunc Dionysophanes soleis contendit ad vndam
Littoream, pascebat oues vbi candida Lence,
Et capras Daphnis tanta perterrita virgo
Turba hominum, subito in syluas sufugit: ibique
Delituit Daphnis paulum perterritus ore
Egregio, dorsumque, et pectus, et ilia caprae
Candentis pelle incinctus; laeuaque tenebat
Pastorale pedum, nec erat cana fistula longe.
Tunc Lamon: Puer iste tuae gregis optimus est dux,
Et custos: cantu et clarus, pariterque cicuta.
Cui quinquaginta capras, geminosque dedisti
Hos hircos: nunc sunt bis quinque, tuamque capellae
Centum pascuntur syluam, sunt cornua quarum
Integra, tum longis villis, et corpore pingui;
Lilia quae superant, atque alba ligustra colore.
Has docuit parere modis, stipulaeque sonanti.
Hic etenim haud coryli virga salicisue capellas
Pascentes per prata regit, nemorumque sub vmbras,
Sed cantu, et plausu manuum, dulcique cicuta.
Si leuiter stipulam hic inflat, tunc protinus omnes
Circumstant illum caprae capita alta tenentes.
At si voce canit, duci vel arundine syluis
Pascuum in vmbriferis: lecta tunc protinus vna
Detondent solita dumos in valle virentes.

Sed

Sed si terrificos edit cava fistula cantus:
Tunc trepidae linquunt multa formidine lucos.
Non aliter, quam si per montes impius ipsas
Errantes ageret lupus, aut conualle reducta.
Si vero fundit reuocamen tibia syluis:
Ille suas reuocat magalia ad ipsa capellas.
Quin etiam dulci sonitu commotus auenae
Grex tendit viridem in syluam, qua currit Anaurus:
Atque ibi fraxineo potus requieſcit in umbra.
Tunc Dionysophanis coniunx pulcherrima Daphnim
Alternis ſtipula digitis percurrere iuſſit:
Promittens ſagulum et veſtem, croceoſque cothurnos.
Obſtupuere omnes ſtipulae modulamen et artem.
Dum ſparſas reuocat capras, vel ducit ad alta
Flumina ſub certo ſonitu ſtridentis auenae.
Qui poſtquam videre gregem: tunc prata relinquunt,
Et ſyluas, aulamque petunt, queis prandia Teutras
Laeta parat. cantu reſonant, et plauſibus aedes,
Conualleſque cauae circum: referebat et Echo
Vicina de valle ſonos, voceſque canentum.
Tunc Lycabas primi ſolis ſub lumina fluctus
Verberat aequoreos funda, linoque tenaci,
Squamoſam inuoluens tranquilla ſub aequora gentem.
Et captam adducit contracto fune per vndas
Ad littus. fallit Coryneus arundine piſces
Saxoſum ad flumen, qua ſeſe immergit amaris
Fluctibus: aſt alii luna exoriente cruentam

Intra tecta ferunt praedam clamore, ferarumque
Eripiunt coſtis pellem, ſquamaſque natantum
Decutiunt ferro, calidiſque imponere prunis
Accingunt ſeſe famuli et carchefia ponunt:
Atque onerant menſas epulis de more miniſtri.
Nec deerat variae cortis, nemorumque volucres:
Et, quas ſylua, ferae, vel flores pabula paſcunt.
Nec deerant piſces, quos circum flumina, quoſque
Littoreos circum portus, maris educat vnda:
Quoſque lacus liquidi ſeruant, altaeque paludes.
Hic aderat Lycabas clarus piſcator in oris
Aegeis, doctuſque maris cognoſcere gentes,
Quoque modo, quibus inſidiis, quaue arte latentes
Aequore ſub vaſto poſſet quis fallere piſces.
Leſbius hanc Acron docuit: quem fama ferebat
Horribiles ſolitum laqueis innectere phocas.
Quam circum pelagi rupes monſtrauit, et omnes
Scire dolos, arteſque dedit, quis retia ponto
Tenderet, aut longa captaret arundine piſces,
Et multas etiam varia ſub imagine formas
Se vidiſſe refert, ſcopulo et Tritona ſedentem,
Fluctibus in mediis pelagi, qua frangitur vnda.
Cui vaga caeſaries per ſquamea colla fluebat,
Glaucaque ſub viridi radiabant lumina fronte.
Os ſciſſum, deforme, cauum, naresque recuruae,
Delphinum induerat caudam, qua parte reflectit
Hiſpida crura, quibus toto regit ordine curſus.
Ducebant alacres laetis conuiuia lectis.
Tunc Dionyſophanes conuertens lumina verſus

Venan-

Digitized by Google

Venantes mensa positos: carchesia postquam
Lesboa vnanimes mensis vertere secundis;
Huc ait a teneris venatu assuetus in altis
Vallibus his et planitie, pariterque paterno
Littore in hoc, breuiter quaedam praecepta docebo.
Non placeat mihi venator, qui luce relicta
Noctem amat, et semper fero sub vespere tendit
Retia, cumque tenet terras, caelumque tenebris
Humida nox nemorum solitas petit impiger vmbras,
Expectatque latens in acuta carice praedas.
Hic mutat rerum seriem, conuertit et atras
In tenebras demens claram lucem haud sine magno
Ipsius, pariterque canum, sociumque periclo.
Esset nunc testis Dorilas, si viueret, et qui
Iugera multa soli prope littora curua tenebat,
Euridamas, quem dum famuli per florea quaerunt
Pascua, perque nemus frondosum; tela cruore
Respersa, et laceras non vno vulnere vestes
Discerptosque artus, atque ossa effracta ferinis
Morsibus agricolae sylua inuenere sub alta,
Vastatorque canis quondam, terrorque ferarum
Visceribus late exemptis, ruptisque iacebat.
Praeterea tibi sit simplex atque asper amictus,
Non laxus, non pictus acu, non textilis auro,
Non sit versicolor, Tyrio non ardeat ostro,
Commoda, quae fuerit viridi saturata colore,
Vestis erit: (ni fallor) amant viridantia talem
Prata habitum, viridi gaudet nemus omne colore,
Et viridi teretes suras include cothurno.

Tutior

Tutior ingreditur tali venator amictu
Frondentes semper syluas, fallitque ferarum
Lumina, saepe dolos meditans, dum delitet alta
Carice, et insidias miseris parat. At tegit alpes
Quum nix alta, rigentque gelu cana flumina, et omnes
Syluarum cecidere comae, nec gramina campis
Apparent, niueo incedes tunc tectus amictu,
Abde domo, cristamque leuem, phaleraſque sonantes,
Fraenaque quae late lucent auro, aut orichalco,
Et picturatis radiantia baltea signis.
Caerula vela ferunt malo suspensa feroces
Barcaei, Careſque dolo, pinguntque colore
Caeruleo antemnam, malum, funesque, ratemque:
Quin etiam se caeruleo velamine velant:
Atque improuiso vexant sub sole biremes.
Nam color hic pelago est similis, caeloque sereno,
Cernere nec puppim facile est procul alta secantem,
Nec certum, natet an puppis, vel sit maris vnda.
Sit raucum cornu socius accire canesque
Assuetum, laeuo semper quod pendeat armo.
Hoc dedit Antinoo vitam: nam littora propter
Influit in pelagi vicinus riuulus vndam,
Dum sequitur foecunda leues per pascua ceruos
Praeruptam in foueam cecidit, quam densa tegebant
Viminaque lappaeque et acuta cuspide sentes:
Quid faceret? quum iam caelo surgentia signa
Monstrarent nitidum noctis decus, et sua rubro
Dirigeret sol iam radiantia lumina ponto.
Hic tamen haud trepidus rerum spe nixus adunco

In-

Digitized by Google

Inflauit cornu: quo littora cuncta repente
Insonuere sonum comites, vocemque sequuti,
Accelerant, foueaque trahunt, densisque latebris.
Perfossum rigidis inuenilia sentibus ora.

Non sint saeua tibi catulorum semina cordi:
Non alit Armenias tellus haec Lesbia tigres,
Non lynces, nec nos Lybicis venamur in oris.
Venatorque sequens capreas, non territus horret
A tergo, aut patria depressum in rupe leonem.

Ne permitte canes graueolentem haurire lacunam,
Quae tepidum humorem sudat, sed flumina fessi
Venatu, fontesque bibant, riuosque recentes.

Tu tectis suspende plagas, et retia et arma
Venantum, vt catuli assuescant haec cernere primum,
Inque canum sonitus cornu strepat auribus, illique
Assuescant audire sonos, plaususque virorum,
Et strepitus simul armorum, et parere vocanti.

Nec collo innectes e duris vincula loris,
Nec coniunge pares, vt eant aequalibus ambo
Passibus; aut sylua in magna, aut conualle: nec ipsos
Inuitos, et luctantes sub fornice tecti
Includes, donec sat firma aduenerit aetas.
Nam sese torquent catuli, nituntur et arctis
Per noctem totumque diem se soluere vinclis,
Et tenero quaerunt praesepia rumpere morsu.
Hinc canis obtusum dentem venator, et vngues
Inualidasque animi vires, et corporis artus
Inuenit, et tardos per proxima pascua cursus

Mira-

Miratur, culpamque canes incautus in ipſos
Inſontes ſubito transfert, caeditque flagellis.
Exerce per prata canes, dum firmior aetas
Succedit, nec adhuc tenero ſtat corpore robur,
Et quoties vacuo celeres agis aequore damas,
Interſint, morſuque feras inuadere tentent,
Atque armos, atque ora lauent, fauceſque cruore.
Degeneres a ſtirpe caua memor occule terra,
Saxa ſuper cumulans; nec dulci ignoſce iuuenta (*tae.*)
Non equa te per prata ferat littuſque, viret qua
Venatrix ſylua: illecebris namque illa videndo
Dulcibus occulto penetrant fera corda veneno
Alipedum hinnitu, quorum nemus omne remugit,
Et circum caua ſaxa ſonant, fugit et fera dumis
Abdita, latratuſque canum ſpe ludit inani,
Venatorque ſequens non praedae aſpirat opimae.
Multi etiam Heroes laudem retulere, nec vnquam
Curarunt populi plauſum, faſceſque ſuperbos;
Sed ſtrati ſubter frondoſae vertice quercus
Inter odoratum ſerpilli gramen, et inter
Narciſſi calthaeque comas, qua ſylua rubentes
Effundit gremio flores, cepere ſoporem.
Veſcunturque canes inter ſocioſque, gregumque
Cuſtodes, niueique bibunt carcheſia lactis:
Et carpunt, quos ſponte tulit ſylua ardua fructus.
Dum paſſim ſtrepitant inter dumeta volucres,
Quam felix ille eſt, ſpreuit qui limina regum,
Et canibus ſectatur apros; aut inſtruit vrſis
Inſidias, et ab vrbe procul totum exigit aeuum,

Et

Digitized by Google

Et dulcia ſuis ſale terga, aut terga iuuencae,
Aut coctas menſis ſubter loca frondea ponit,
Et laetus parto fruitur, dapibuſque ferinis;
Lesboumque merum permiſcens dulcibus vndis,
Atque animis aequat Parthorum regna potentum.
Corporeas auget vires venatus, et audit
Ille magis, cito nec membris venit aegra ſenectus:
Quumque venit, viridis annos, animique vigorem
Non aufert, nec vere nouo, quum ducit apum rex
Fulgentes per prata ſuos herboſa Quirites:
Queis viridis halant Caſiae, et beneolens Narciſſus:
Herbarum haud ſumptis curat ſua corpora ſuccis,
Regalem, aut ſcindit ferrata cuſpide venam:
Pratorumque color varius, nemorumque virentum
Delectant oculorum acies, acuuntque videndo.
Moerebat Lamon metuens diſcedere Daphnim,
Quem Dionyſophanes vrbana ad moenia duci
Iuſſerat, vxori famulum vt daret, et dare velle
Se promittebat geminos pro Daphnide ſeruos,
Qui lactas agerent dumeta per aſpera capras.
In thalamum ille igitur lacrymanſque dolenſque
vocauit
Phyllida: mox, inquit, miſeri ſumus, o mea Phylli.
Nam cum ruris herus dilecti celſa relinquet
Hoſpitia, vrbanaſque petet cum coniuge ſedes,
Abducet ſecum Daphnim: nouus aduena capras
Tecto nobiſcum paſcet permiſtus eodem.
Expoſitum ſylua Daphnim, inuentumque ſilebo?
Et facti ſeriem totius? dic, age. At illa:

Non

Non equidem. Sed tu posita in penetralibus ædis
Indicia, et primos inuenti infantis amictus.
Mox postquam fublatae epulae et carchesia mensis;
Ipse aulam ingreditur, placito et fermone profatur:
Quae Dionysophanes referam tibi nunc ego, non sunt
Ambages. non est e nostro sanguine Daphnis
Progenitus: mea nec coniunx est mater, at ille
Est alio natus genitore, aliaque parente.
Hunc etenim puerum sylua exposuere parentes:
Naterum queis turba domi, pariterque nepotum
Forsan erat. Daphnim hunc duinis, umbrisque iacentem
Inueni: cui capra dabat bina vbera, tamquam
Vera parens, quam condidimus tellure sub ara
Post mortem, pinos prope funestasque cupressos,
Sustinuit quae matris onus. Sic fatus obortis
Impleuit lacrymis oculos, suspiria Lamon
Longa trahens. turbatus herus non vera referri:
Callida sed figmenta putat Lamonis. At ille:
Nunc, here, sume graues de me et de Phyllide poenas:
Si non vera senex tibi rettulit omnia Lamon.
Tunc Dionysophanis coniunx: tu dic mihi, Lamon,
Quid nunc damna times? geminos pro Daphnide seruos
Corpore praestanti accipies. Et ad ora mariti
Se vertens inquit: Hunc fingere talia credas?
Est puer ille quidem praeclara stirpe creatus,
Non vili. Senior nos hic non ludit, at ipsum
Indicia haec proferre iubet. Tunc Phyllis abiuit

Accele-

Accelerans trepido paſſu : ſubito omnia ſecum
Allatura, quibus poſſent ea credere, quae tunc
Audierant, redienſque tulit monumenta reperta.
Vt vero auratumque enſem, capulumque Elephanto
Candenti ornatum, Tyriumque intentus amictum,
Et paruum ex auro torquem proſpexit, ibi amens
Exclamat: Noſco gladium, puroque monile
Ex auro, et chlamydem Tyriam. Pro conditor orbis
Nota tegis rerum cuſtos et operta recludis.
Clamat et immiſcet lacrymis noua gaudia fuſis.
Ad caeli genitor tollebat ſidera palmas,
Oſculaque indiciis figebat multa repertis.
Tunc iuſſit natum acciri, miſitque Medonta
Ilicet in ſyluas, vt duceret ante parentis
Conſpectum capras paſcentem ad littora Daphnim,
Qui poſtquam magna famulum comitante caterua
Tendentem proſpexit iter caua littora verſus,
Proiecit ſubito calamos, veſtemque reliquit,
Atque ferebatur verſus caua littora curſu
Praecipiti, velut acta ratis ſpumoſa per alta,
Cum tempeſtates, Borea comitante, ſonoras
Diſcordes glomerant Eurus violentus et Auſter.
Nam pedibus volucres Boreae trucis anxius alas
Addiderat timor infuſus per pallida membra.
Imprudens puer inſidias horrere ſequentum
Atque capi metuens, in caerula lata volebat
Se iacere e ſcopulo; vitamque effundere in vndis.
Vt vero domino famulos, vocemque ſequentum
Agnouit, ſubito curſumque metumque remiſit.

Nam Rhodius clamabat Acon: Ah quid fugis? audi
Me, precor. ipse tuus genitor, et sedula mater
Expectat, iam siste gradum, vanumque timorem
Pelle tuo, precor, ex animo: namque omnia nunc nunc
Detexit domino Lamon, vidi ipse ego cuncta.
Ne credas tibi me modo somnia vana referre.
Tunc Daphnis sistit procuruo in littore gressus.
Quem famuli circumsistunt, dominumque salutant
Et Dionysophanis sub regia culmina ducunt.
Adductum vt natum gemini videre parentes:
Haeserunt pueri collo, amplexusque dederunt.
At mater gremio natum laetata fouebat,
Alloquiis mulcens blandis: nolebat et ille
Linquere complexus verae genetricis et ora:
Et paene est animo dilectam oblitus amantem.
Vsque adeo generis natura est credula nostri.
Induit is vestes, postquam deuenit in aulam,
Purpureas, auro illusas: qui haud secus, ac sol,
Effulsit, sese Eoo cum tollit ab ortu,
Quas secum attulerat iuuenis Lycus, et puer Idas,
Actoridae clara consanguinitate propinqui.
Nam matrem formosam oculis referebat et ore:
Et claram virtutem animo, roburque parentis.
Audiit ille libens dicentem talia patrem:
O nate, vxorem duxi pubentibus annis:
Quae multos peperit natos, et te quoque, quem tunc
Exposui, veluti foetum iam luce carentem.
Pars bello occubuere graui, partem abstulit annus
Noxius, atque vrbem vastauit ciuibus, agrosque

Agri-

Digitized by Google

Agricolis paene extinctis. tu, nate, parentem
Ne me ipsum incusa: sic me impellebat egestas.
Et tunc te posui inuitus. nec vallibus olim
In patriis, o nate, tuas pauisse capellas
Poeniteat. puer Assaraci de sanguine, duxit
Ad liquidos fontes armenta in collibus Idae.
Non te maior auis opibusque est ciuis in vrbe,
Quam colimus, sumptisque tuo patre clarior armis:
Solus opes, nostramque domum, nate optime, seruas.
Lamoni vero capras, quas Daphnis ad aequor
Pascebas, partem et nemoris, stabulumque domumque
Concessit, pinguisque soli tria iugera dono,
Et signata boum effigie centum dedit aera.
Tunc alacris puer exiluit, pauciſque parentem
Alloquitur: Percepi animo cuncta haec ego, quae tu
Dixisti, sed nunc sitientes ducere capras
Ad solitos fontes tendo, nam sueta propinquat
Hora die: quae me expectant notamque cicutam.
Lentus ego hic sedeo capras oblitus et hoedos.
Riserunt tunc suaue viri, quod septa gregesque
Curaret proprios haeres inopinus: et illum
Detinuit Dionysophanes: vrideſque repente
In siluas seruumque (*seruum*) misit, colleſque propinquos.
Fama rei cunctas Lesbi pentrauerat oras,
(Nam Dionysophanes bello spectatus et armis
Clarus erat, proauisque potens, et diuite censu)
Esse viro natum praestanti corpore nuper
Inuentum, simas pascentem rure capellas.

Audierat patri grates egiſſe ſupremo
Actoridem, Daphnimque ſimul, moeſtiſſima virgo,
Mollia dum pecudes tonderent gramina morſu,
Quae ſub ſyluarum frondes vmbraſque ſedebat,
Quaeque ſolent laeſi, referebat, non ſine multis
Lamentis. Mox ſic dixit: Sors ſaeua nouauit
Hei miſerae mutata fidem: data foedera Daphnis
Perfidus hac ſylua rupit, qui non ſua curat,
Nec mea verba leuis, renouataque foedera quondam:
Me numquam deſerturum, capraſque reliquit,
Meque ſimul, voluitque nouas ſub pectore taedas
Forſitan ille ferus, noſtros exoſus amores.
Sed viuat Daphnis felix, ego Daphnide poſthac
Non viuam amiſſo, nec paſcam his vallibus vltra.
Ipſe Dryas ſed cum Daphnim inueniſſe parentes
Audiſſet Phrygio ex Lycaba, decreuit adire
Actore progenitum, ſeriemque exponere facti.
Nec mora, dum ſuaues auras captaret in vmbra
Arborea, Clearíſte vna cum coniuge, et ipſo
Daphnide, et aethereas iam ſol conſcenderet oras,
Et dextra laeuaque polum ſpectaret vtrumque,
Ipſe Dryas hortum ingreditur, ſicque ore profatur:
O Dionyſophane, ſimilis caſus mihi quondam
Euenit, qui Lamoni: cogitque fateri
Hac ignota tenus cunctis non eſt mea Leuce
Progenies: mea non illi dedit vbera coniunx:
Aſt illam nutriuit ouis. Namque illa puellas
Orſilochi inſignes forma, et florentibus annis
Ore refert roſeo: non matrem Baucida, non me

Paſto-

Paſtorem plenum rugis, turpique ſenecta.
Ipſe etenim, dum ſector ouem per prata, puellam
Inueni hanc antro expoſitam prope littoris oram.
Reſpice ad haec, quae ſunt monumenta reperta puellae:
Quae non conueniunt paſtori, ciuibus apta
Sunt magis. Interea vos veſtigate parentes.
Pubentis Leuces, quae veſtro digna videtur
Daphnide, voſque illos ſociali iungite taeda.
Namque vna ſemper ſyluis, iuxtaque profundum
Pauerunt pecudes, et amatus amauit amantem.
Haec illi ſenior ſic ore affatus amico eſt.
Nec Dionyſophanes ſenioris verba Dryantis
Negligit, et Daphnis ſupplex humiliſque rogabat
Actoridem, vt ſtabili vellet ſibi iungere Leucen
Connubio. Indicia et poſtquam pictoſque cothurnos
Atque auro illuſam, et picto ſub tegmine laenam
Vidit, et ornatam mitra: ſe vertit ad ipſam
Actorides laetus Leucen, dehinc talia fatur:
Fide animis tamquam caro ſociata marito.
Ne dubita: inuenies et tu quoque virgo parentes.
Forma erat inſigni Leuce, formoſior at quum
Induit auratas veſtes, auroque capillos
Implicuit, lymphaque manus, atque abluit ora,
Ornatus formam addiderat. ceu ſi quis in auro
Includit Parium lapidem, laeueſque Hyacinthos.
Quid dicam? vix hanc Lamon, Daphniſque Dryaſque
Ornatam gemmis, et talibus agnoſcebant
Veſtibus: atque huius genitorem haud eſſe Dryantem
Indiciis ſic, quis noſſet. Tunc inclytus vrbem

Digitized by Google

Lesboam Acforides multis comitatus adiuit:
Atque suas vbi peruenit cum coniuge sedes:
Mandauit fieri mediis conuiuia tectis.
Primoresque vrbis, ciuesque, suosque vocauit
Affines, facti euentum quibus explicat omnem.
Mirantur cuncti flagrantia Daphnidis ora,
Ore fremunt omnes, inuento et Daphnide gaudent.
Aurea sed postquam mensis sublata fuerunt
Pocula, regalesque epulae, cunctique silerent:
Afferri calathum iussit, quo condita Leuces
Mitra erat, atque vna vestis croceique cothurni,
Virginis expositae indicia, et monumenta reperta.
Quae Dionysophanes sumpsit, circumque ferebat
Conuiuas calathum, argento signisque decorum,
Et casum inuenti narrabat Daphnidis: vtque
Ipse Dryas illi monumenta haec virginis olim
Expositae dederit, quam secum duxit in vrbem.
Quam tamen haud voluit: geniali accumbere mensae,
Spectabant intenti oculos aureque reperta
Indicia; ast manibus geminis ea saepe reuoluens
Agnouit: tunc Thesprotus, mox talia fatur:
O ciues, mea sunt haec omnia, et haec tua Leuce
Est, Dionysophane, sanguis meus. An mea nata
Viuit? an haec aliquis portauit munera ludens,
Inque tuas venere manus? tu dic mihi quando?
Ille autem: Referam, dixit. Tua filia quondam,
Non longe a pelago viridi est inuenta sub antro,
Vbere quam nutribat ouis sub rupe: Dryasque
Sustulit, atque aluit sub agrestis culmine tecti:
Huncque ouium demum custodem fecit: at illa
Lanigeras syluis pecudes pascebat in altis.
Postquam autem senior Daphnim inueniisse parentes
Agnouit, subito properans me accessit, et omnem
Narrauit seriem facti, donoque puellam
Concessit, quae nata tua est, (vt dicis) et ipsam

E tha-

Digitized by Google

E thalamo iubet acciri, quae protinus illi
Adstitit, atque genu flexo venerata parentem est.
Laetitia pater exultans ceruice pependit
Illius. At postquam natae illacrymantis inhaesit
Complexu, tergens lacrymantia lumina dixit:
Ipse ego diues eram iuuenili aetate, paternas
Sed mala fors exhausit opes, casusque siniſtros
Vos scitis: dederitque mihi quae damna triremis
Olim, cum Siculo facta est iactura profundo.
Tempore, quo tenues coniunx mea lucis in auras
Edidit hanc, ego tristis eram: duramque timebam
Pauperiem, et varios casus, atque aspera bella.
Tunc natam exposui moerens lacrymansque gemensque.
Pristina sed postquam redierunt tempora, nosterque
Assiduus labor in rebus succeſſit agendis:
Emersi damno, et rediit res ampla, simulque
Affluere ipse opibus coepi, sed prole carebam,
Vnde meis mea nata bonis gratissima venit.
Tunc Dionysophanes inquit: cape cuncta puellae
Indicia, et natam pariter. sicque hunc ego quondam
Exposui, tuque hanc, quos nunc inuenimus. Vtque
Lanigeros pauere greges hirtasque capellas,
Vnanimes sic hos iungemus foedere firmo
Connubii. Senior laudauit dicta loquentis
Thesprotus signa adspiciens manifesta: Peredim
Aduocat vxorem, dicens: haec nostra Nealce,
Exposita a nobis quondam, est inuenta, Dryas quam
Nutriit, at mater natam complexa, rigabat
Laetitia vultum lacrymis, gremioque fouebat.
Dein Leuce et Daphnis precibus petiere parentes,
Vt liceat syluas, et amata reuisere rura,
Et notos olim fontes, rorantiaque antra,
Atque simul ruri taedas celebrare iugales.
Cederet aurorae sed cum nox atra rubenti,

Digitized by Google

Quae secum informes tenebras, radiantiaque astra
Duxerat: actutum cuncti ascendere quadrigas,
Inque suas venere domos, et agrestia tecta.
Interea instituere altis conuiuia syluis.
Ipse senex aderat Lamon, Phyllisque, Dryasque
Et Baucis, consors thalami, Damonque, Philetae
Filius, atque soror, taedas sortita iugales,
Licenium, nigrisque oculis Thelesilla comisque:
Dehinc Leuces genitor concessit tecta Dryantis
Rustica, quae spectant littus, pecudesque, nemusque
Vicinum stabulis, vinetaque proxima ponto:
Et partem haud tenuem campi, vestesque hyemales.
At Dionysophanes, Siculo non more, parabat
Regifico mensas luxu: sed agrestibus illas
Ornabat dapibus, pecudum quas virgea septa
Mittebat, famuli non hic argentea mensis
Pocula, sed facta ex humili posuere myrica,
Esse merum nectar dicebant Lesbia vina.
Et veteres cantus Lycidas memorabat arator:
Quos olim messor patriis cantabat in aruis.
Pastoresque alii laudabant pristina saecla,
Et sua: quos et tunc ritus seruare solebat
Ante aras pastor, faceret cum sacra quotannis:
Et quae subridens referebat vinitor, vuas
Alternis mites pedibus dum calcat, et haurit
Musta lacu, dictis homines quoscunque lacessens.
Primi ducebant choreas Lamonque, Dryasque:
Hosque sequebantur iuuenes teneraeque puellae
Atque senes alii, quamuis incurua senectus
Inflaret, regeretque albos vitta alba capillos.
Interea pedibus choreas dum laeta iuuentus
Plauderet, atque Mycon stipula strideret ad aures:
Cessabat tondere pecus prata herbida, tamquam
Laetitiae et festae lucis non inscia turba.
Et Daphnis Leuceque greges, velut ante, ciebant

Nomi-

Digitized by Google

Nomine, quas Daphnis dextra mulcebat, et vlmi
Vesca dabat folia, et salicis cum cortice frondes.
Atque tenens manibus caprarum cornua, fronti
Oscula multa dabat, recolens sese vbera caprae
Suxisse, et vitam siluis duxisse paternis
Pascentem per prata greges cum coniuge Leuce.
Quid dicam? iam tecta ingens agrestia plausus
Implebat: atque orta recens iam noctis imago
Caelum inuoluebat tenebris; lumenque nitentes
Amissum ob solis radios, cursusque redibat
Sideribus; celsique decus remeabat Olympi:
Nam tunc fulgebat primis noua luna diebus.
Tunc Lycabas: Iam vesper adest, consurgite mensis,
Et passim laetis resonent clamoribus aedes;
Et totae omnibus (*ominibus*) resonent felicibus aedes.
Nec mora, odoratis perfundunt ignibus auras:
Et Leucen inuisunt Daphnimque torumque iugalem.
Qui prius intrarant, cum nox accederet, vda
Balnea, et abluerant sese bene olentibus vndis.
Inde nuces prope vestibulum de more ministri
Certatim spargunt. Damon Lycidasque vicissim
Disparibus calamis socialia carmina fundunt.
Vt sitiunt cane ab Icario semusta calore
Gramina caelestes pluuias: sic laeta iuuentus
Speratam hanc optant noctem, taedasque iugales.
Vtque mari vasto, nimiumque furentibus Euris,
Iactati huc illuc nautae, quum fulmina caelo
Cum sonitu demissa cadunt, inuisere portus
Exoptant: ita fessus amans connubia laeta.
Vlmus amat, gaudetque incingi palmite vitis.
Vitis amat gaudetque adiungi frondibus vlmi.
Sic noua nupta nouo gaudet sociata marito:
Sic et sponsus amans complecti gaudet amantem.
Fert lolium non culta seges: dominatur et asper

Digitized by Google

Carduus et denſis vepribus horret ager.
Totus odoratum fundit bene cultus Amomum:
Quicquid et Indorum fertilis ora parit.
Sic experta virum virgo, primoſque labores,
Optato patri pignora chara dabit.
Coniuge tu tali felix es Daphnis, et illa
Te tali felix eſt coniuge: pulcher vterque
Diues vterque etiam: parilique in flore iuuenta.
Parque illis fortuna fuit, parque exitus illis.
Sit matri ac patri ſimilis ventura propago:
Quae forma referat genetricem, et robore patrem.
Paſtores mixti agricolis diuerſa canebant
Carmina, tum vitreae Oenonis Paridiſque hymenaeos,
Dantque incompoſitos motus ſtridentis auenae
Ad ſonitum: aſt alii praecincti tempora myrto
Accenſas portant taedas ante ora canentum,
Agreſteſque ſonant laetae concentibus aedes.
Herotum quando celebrant connubia gentes,
Antoni PERENOTTE, ſolent arceſſere certos,
Inſignesque viros fidibus, qui carmine laudes
Sponſorum alterno referant nomenque genusque
Amborum, thalamo quos iunxit caelicolum Rex.
Pellibus incinctus pecudum nec diſplicet Alcon,
Lanigeri pecudis cuſtos in vallibus altis,
Dum ſedet, et tenui deducit arundine carmen,
Laudans ipſe etiam taedas, et facta parentum.
Sic ego nunc, PERENOTTE, tui non immemor vnquam,
Dum reget hos artus caeli ſpiralibus aura,
Poſt magnos vates, qui te coluere, coluntque,
Intexuntque ſuis merito tua nomina chartis,
Expoſitos cecini deducto carmine Daphnim
Et Leucen rapidum Tyberini ad fluminis amnem.

ADDEN-

Digitized by Google

ADDENDA
EX IVNGERMANIANIS.

Pag. 6. n. 10.

Καὶ ἄλλας σπαργάνοις κοσμῆσαι, παιδία ἐκκείμενα] Comma post κοσμῆσαι deleui, sententia exigente.

p. 10. n. 2. Πόλις ἐστὶ Λέσβῳ Μιτυλήνη, μεγάλη καὶ καλή] Pulchrae epitheto illam ornat quoque *Horat.* 1. epist. 11.

Incolumis Rhodos, et Mitylene pulchra facit, quod
Penula solstitio, campestre nivalibus aruis.

Strab. lib. 13, Ἔχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο, ὧν ὁ νότιος κλείεται τρισὶ, καὶ ἐν ναυσὶ πεντήκοντα. ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθὺς, γώματι σκεπαζόμενος. πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι προοικούμενον· κατεσκεύασαι δὲ τοῖς πᾶσι καλῶς. *Cicero* contra Rull. ad pop. orat. 1: Mitylenas vocat, *vrbem et natura, situ et descriptione aedificiorum et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.* v. et *Muretus* 9. Var. 16. vbi locum hunc nostri auctoris laudat. v. et *Diod. Sicul.* lib. 13.

p. 12. n. 7. Καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐν ἠιόνι, ἐκτεταμένης ψυχαγώγιον μαλθακῆς] Molesta remora in limine quasi fuit obiecta. Locus enim omnino adfectus, cuius sanandi ratio haut me torsit solum. Sed omnino veram puto lectionem, quae partim in C. Flor. partim in Vrs. est: καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠιόνος ἐκτεταμένης ψάμμῳ μαλθακῇ. Et hanc in mea translatione expressi. Eo magis, quod auctor infra L. 3. ipsam quasi firmet, de eodem situ loquens. Est autem sermo de Daphnide, in litore quaerente argenti plenum marsupium: κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν,

ὡς

ὡς περιῤῥάναθαι θέλων, καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τριχιλίας. Patet et ex libr. 2. vbi capellae Daphnidis a canibus Methymnaeorum agitatae ad mare procurrunt: ἔχουσαι δὲ, ait, οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον. Quod ipsum mox Daphnis ἀπολογούμενος repetit: οὐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν ἢ κόμαρον ἢ θύμον.

p. 12. n. 11. Λόχμη κάτω βάτων] Illud κάτω non est in C. Flor. Et bene, si quid iudico.

Ibid. Η αὐξ θέουσα] Similia plane illa Var. L. 4. Rer. diu. apud *Non.* in *Specus.* Ibi *cum amissam capram desiderarent, animaduertissentque specum tenebricosum.*

p 16. n. 17. Γνωρίσματα] *Hesych.* Γνωρίσματα, τὰ συνεκτιθεμένα τοῖς παισὶν ἔξω τῶν περιδεξίων. Talium saepe quoque mentio apud *Heliodor.* de Chariclea. v. doctiss. *Casaub.* ad Theoph. Char, c. περὶ αἱρεσκ. vbi de γνωρίσμασι, quae *Cic. Plaut. Terent. crepundia* vel *monimenta* dixerunt.

p. 22. Αρήμασι καὶ θεάμασι] Legend. omnino εὑρήμασι. Sic mox: θεῖον δήτι νομίσας τὸ εὕρημα. Et statim: τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα· δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα.

Νυμφῶν ἄντρον] Specus et speluncae antiquae, quemadmodum luci, sacrae et dicatae diis. *Senec.* Ep. 41. *Apul.* init. Florid. vbi P. *Colvius.* Orpheus hymn. Nymphar. eas inter alia vocat Αντροχαρεῖς.

Αὐλοὶ πλάγιοι] Πλάγια αὐλήματα *Heliodor.* L. 5. *Iul. Scalig.* 1. Poet. 20. *Hae omnes* (tibiae) *ab summo inflabantur directo flatu; Afri primi inuenerunt eam cui Plagion et Plagiaulon fecere nomen: non quod esset curua, vt quidam sunt arbitrati.* (Ex Polluce namque referunt Lexicographi πλαγίαυλον fuisse obliquo ductu ex loto) *sed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.*

p. 34.

Digitized by Google

p. 34. n. 2. Ἢ δὲ τοσούτοιν δυοῖν ἀποδεόντοιν] An? τοσούτων.

p. 36. Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην] Videtur leg. Δάφνιν τε καὶ etc.

p. 38. Σκιρτήματα ποιμνίων] *Heliodor.* L. 5. de anulo, cuius ſcalptura paſtoralis: ἐγέγραπτο καὶ ἀρνειῶν ἀπαλὰ σκιρτήματα, etc.

Ibid. Ἐβόμβουν] Apes in pratis bombitabant. Bombitare, non Bombilare, rectum puto, a Bombio. Vet. gloſſ. βομβῶ, *Bombio.* Auctor Eleg. de Philomela: *Bombilat ore legens munera mellis apes.* vbi *Bombitat* legendum puto. Quod et Giſanio Ind. Luc. in *Perfite* placuiſſe olim gaudeo.

Ibid. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας, οἱ παλαιοὶ] F. et V. εὐωρίας οἱ ἀπαλοὶ P. Et videtur haec lectio omnino vera et recta, vt fere omnes, quos κριτικώτατος ille Vrſinus approbauit.

Ibid. Στεφανίσκοις πλέκοντες] Gloſſ. *Plectitur*, πλέκεται. *Plecto*, πλέκω. Et hinc *corona plectilis* apud *Plaut.* Bacc. ſc. 1. vt intelligo, non conſuta vel conſerta, ſed tantum plexa ex nudis herbis et floribus.

p. 40. n. 4. Ἀκριδοθήραν] F. et V. ἀκριδοθήκην. Sed alterum rectius. Amat n. ſuauiſſ. Longus ſuauiſſ. Theocriti (quod Clariſſ. et amiciſſ. *Heinſius* adnotauit) verba vſurpare. *Theocr.* autem Idyl. 1. Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκες ἀκριδοθήραν. Σχοῖνῳ ἐφαρμόσδων, etc.

p. 44. Ὀργυιῶν .... τὸ βάθος] Defectus, qui videtur tollendus, ſi legamus cum C. F. et V. ὀργυιᾶς τὸ β. etc. quod probat et Vrſ.

INDEX

Digitized by Google

INDEX

EORVM QVAE ANIMADVERSIONIBVS HISCE CONTINENTVR

a. PRIOREM COLVMNAM. b. POSTERIOREM NOTAT. a. ET b. VTRAMQVE.

A.

Accipiter, Marti sacer, p. 152 b.
Ἀκροδρύεια, p 40 a.
Adpectorari, quid. p. 464 a. et 465 a. b.
Ἀετός, p. 153 a.
Ἀηδών, p. 150 b.
Aloe, p. 364 b.
Ἄλσος, p. 5 a.
Altus sopor, p. 70 b.
Ἀλυσγὶς, p. 15 a.
Amantes rebus sibi missis oscula figunt, p. 78 a.
Se inuicem malis petunt, p. 78 b.
Miseri, p. 162 a.
Sunt proni in lachrymas, p. 484 b.
Dicuntur ardere, p. 168 b.
Dicuntur κακῶς φρονοῦντες, p. 166 b.
Saepius mori optant, p. 477 a.
Amantibus tribuitur insomnia, p. 161 b. 301 a. b. et 480 b.
Amantium nugae, p. 78 b.
Illorum mos in bibendo, ibidem.
Amor, quid in puero, in virgine, in sene, p. 307 b.
Maximus furor, p. 166 b.
Amor zelotypiae et suspicionis plenus, p. 476 a.
Medicinam non admittit, p. 165 a. b.
Magicis artibus conciliatur, abigitur, ibidem.
Amori sunt pennae, sagittae, faces, p. 169 b.
Amoris occulti multa indicia, p. 484 b.
Ἀναλγητικὸν, p. 439 b.
Anas, vnde dicta, p. 180 b.
Anchises quis, a Venere adamatus, p. 447 b.
Anima transfundi credebatur osculis, p. 52 b.
Anima vndis pereuntium non credebatur ad inferos descendere, p. 226 b.

Anoma-

Digitized by Google

Anomalia casus Graecis familiaris, p. 293 b.
Ἀσθορμίας οἶνος, p. 98 b.
Antra antiquis religiosa, p. 23 a. b.
In antro sua carmina fecit Homerus, p. 23 b.
Ἄντρον, vnde dictum, p. 22 b.
Apes delectantur thymo, p. 197 b.
Apollo Laomedonti seruiuit, p. 435 a. b.
Ἐκάεργος vocatus ab Homero, p. 292 b.
Aqua ablui solebant, qui exsequiis interfuerant, p. 124 a.
Aquilae senecta, p. 153 a.
Ἀσπὶς, p. 266 b.
Ἄσυλος, nomen proprium, p. 421 a.
Athenienses Pani immolabant hircum, p. 216 a.
Αὐλὴ, p. 286 b.
Αὔλιος πλάγιος, p. 27 a.

B.

Bacchus ex India deuicta redux, sublimis in elephante Thebas venit, p. 403 a b.
Basium quid, p. 52 b.
Credebatur basio anima posse transfundi, ibid.
Boeotia vniuersa Baccho sacra facit, p. 401.
Bombus apicularum est, p. 39 a.
Bos in stabulo, p. 451 a.
Boues fistulae sonum sequuntur, p. 105 a.
Lugent pastorem, p. 122 b.
Bobus triturabant frumentum apud veteres, p. 377 a.
Βοὸς πόρος, p. 113 b.
Βράγχιος, p. 448 a.
Bryaxis, nomen Ducis, p. 228 a.
Bucephalus Alexandri publice elatus, p. 455 a.

C.

Calcei aurei, inaurati, p. 30 b.
Cameli calceabantur, p. 142 b.
Canes catenarii, p. 138 a.
Vestigatores, p. 192 a.
Cantus, post sublata fercula, p. 300 a.
Cantus et musica conuiuii erat additamentum, ibidem b.
Captiui a tergo ligantur manus, p. 188 b.
Καπυρὸν γελᾶν, p. 149 a.
Carissima in vita rogo iniiciebantur, p. 120 a.
Catamiti emasculati, molles, concubini, p. 426 b.
Καταλίγειν, p. 266 a. b.
Catulire quid, p. 317 a.
Κέρυκες, quales fuerint aetate Homeri, p. 268 a.
Celeusma, p. 339 b. et 340 a. b.
Κιλινδὴς, p. 338 a. b.
Ceruorum cornua diis dedicata, p. 237. a.

Digitized by Google

Χλαμύδιον quid, quis eius inuentor, et vnde dicatur. p. 14 a.
Chloe, nomen puellae, quae nupsit Daphnidi, p. 34 a.
Χοῖζον, p. 183 b.
Cibum de mensa mittere magnates olim solent iis, quos prae aliis diligebant, p. 440 a.
Κίχλα, p. 284 b.
Cicadae vnde generentur, p. 88 a. b. Quomodo sonum edant, ibidem.
Cithara et lyra canebant vrbani, p. 108 a.
Classis, quid et vnde dicatur, p. 203 a. b.
Κλεαρίστη, nomen mulieris, vnde dicatur, p. 437 b.
Clinopale, p. 332 a.
Κνημὶς, p. 111 b.
Cognati parentalibus interesse debent, p. 116 a.
Coenam in tres partes diuisere veteres, p. 299 a. b.
Coenae sine sanguine, p. 495 a.
Coitio prima acerba, p. 332 b.
Comam osculari, p. 334 a.
Comarus, scomaron caprarum pabulum, p. 196 b.
Compotatio, cuius finis, p. 241 a.
Concha, Panis tuba, p. 222 a
Κόψιχος, p. 283 a.
Cor ludicram artem facit, p. 162 b.
Corona quercina, p. 50 a.
Coronis in conuiuiis capita cingebant et quare, p. 308 b.
Coronis ornabantur statuae, p. 312 a.
Corpus lauacris pulchrius redditur, p. 488 a.
Κόρυμβος, p. 397 a.
Crater quotuplex, p. 297 a. b.
Crater vltimus, p. 492 a.
Nouem hominum millia ex eodem bibisse crátere, p. 298 a.
Κραιπνυχος, qualis cantus, p. 515 a.
Cupido, quo sit colore, p. 145 a.
Deorum antiquissimus, p. 153 a.
Item deorum natu minimus, p. 154 b.
Alatum fingunt poetae, et quare, p. 157 b.
Gemini huic tribuuntur arcus, p. 158 a. b.
Iuuenta gaudet, p. 159 a.
Omnibus imperat, p. 160 b.
Sappho primum huic vestem tribuit, p. 145 b.
Cursores serui, p. 407 b.
Cygni, an aetate confecti canant? p. 151 b.
Κύκνος, vnde dictus, p. 151 a. b.
Κυματαγὰ, p. 367 b.

D.

Daphnis, quale nomen, p. 22 a.

Defun-

Digitized by Google

Defunctis gratissima quae ferant, vna flammis tradebantur, p. 122 b.
Delphin, deque eo fabula, p. 230 b. et 231 a. b.
Vtrum delphines tempestates praesagiant, p. 231 b.
Dextra fidei testis: etiam symbolum amoris, p. 385 b. et 386 a. b.
Dionysophanes, pater Daphnidis, vnde dictus, p. 457 a.
Dolia noui vini, quando aperiebantur, p. 134 a.
Δόναξ, quid, 248 b.
Dorco, nomen pastoris, p. 55 a.
Drachma, quid sit, p. 366 a.
Dryas, nomen proprium, unde dicatur, p. 22 b.
Δρυάδες et ἁμαδρυάδες, p. 345 a.
Duplex donorum genus, 409 a.

E.

Echo Nympha, mutata in saxum, amata a Narcisso, 164 b.
Imago dicta, p. 342 a.
Quid sit re vera, ibidem.
Echus imaginem egregie descripsit Ausonius, p. 350 a.
Ἐνφεσις, p. 357 b.
Ἐλεῖσι, p. 345 a.
Emasculator, p. 426 a.
Ἐμπαιγνίμια, p. 450 a. b.
Ἐμπύημα, p. 103 a.
Encomboma, p. 245 b.
Equi lacrymas fuderunt, p. 123 b.
Ἐπειρώτης, vnde dictus, p. 11 a.
Euripus, quas significationes habeat, ibidem b.
Euripis vino plenis nauales circenses exhibuit Heliogabalus, p. 12 a.

F.

Facere aliquando obscoenae significationis est, p. 318 b.
Faces praeferebantur sponsae, p. 513 a.
Has patrimi et matrimi praeferebant, p. 514 a.
Quinque in nuptiis accendi solitae, ibidem.
Quaenam harum materia, ibidem.
Faemina formosa facile mouet spectantem, p. 490 b.
Omnibus simulacris emendatior, p. 491 b.
Fatale, verbum poetis magis vsitatum, p. 289 b.
Ferae, quando maxime saeuiunt, p. 43 b.
Ferarum pelles diis suspendebant, p. 239 a.
Fistulae figura, p. 42 b. et 43 a.
Fistula obliqua, p. 27 a. b. et p. 28 a.
Qualis in nuptiis, qualis in moerore, p. 43 a.
Fistulas legare suis familiaribus solent pastores, p. 107 a

Digitized by Google

Fistulae in magno pretio apud pastores, ibidem b.
Erat rusticorum instrumentum, ibidem.
Forma acutior telo, p. 83 b.
Frater membrum tui corporis, p. 469 a.
Fratres se mutuo amare debent, p. 469 b.
Frigus vt Graecis ἴνεκεν, sic Latinis dicitur adurere, p. 302 a. b. et 303 a. b.
Quomodo vrat, ibidem.
Frugum primitias, quibus, et quomodo, obtulerint, p. 137 b.
Funeri, quotquot aderant, lustrabantur aqua, p. 124 b.

G.

Galeas, qua forma gestauerint veteres, p. 59 b.
Galli ter nocte canunt, p. 274 a.
Ganymedes, p. 448 b.
Ganius, p. 76 b. et 77 a.
Genua amplectebantur, exorare volentes, p. 442 b.
habebantur sedes miserationis, ibidem.
Gladios gestabant magnates, quorum capuli erant eburnei, p. 16 a.
Gnatho, nomen proprium parasiti, vnde dicatur, p. 425 a.
Γνωρίσματα, p. 16 b.
Graeci infantibus expositis semper apponebant γνωρίσματα, et quo fine, p. 466 a. b.
Gui, pro foemina, non amplius virgine, accipitur, p. 333 a. b.

H.

Habeor, pro existimor, credor, p. 481 a.
Hedera Baccho sacra, et quare p. 308 a. b.
Amoris symbolum, p. 235 a.
Hemiola, p. 95, 96. et 97 a. b.
Heroes pelles gestabant, p. 59 b.
Ἡμιθωράκιον, p. 98 a.
Himnuli pellis Satyrorum gestamen, p. 76 a.
Ἱππαρος, proprium nomen Ducis, p. 267 b.
Hirci pili, p. 275 a.
Hirsuta pellis, veterum Graecorum gestamen, p. 434 a.
Hirundines non admisit Pythagoras, p. 87 a.
Sunt carnivorae, ibidem.
Hispanus instrumentorum omnium sonum voce imitatur, p. 348 b.
Hortator remigum, p. 338 a. b.
Hyagnis primus in canendo manus discapedinauit, 418 a.
Hyacinthus, p. 446 b.
Hyeme conuiuia ruricolae agitabant, p. 279 a.
Hymenaeus, iuuenis formosus, p. 492 b.
Carmen etiam nuptiale, et quod eius fuerit initium, p. 493 a. b.

Digitized by Google

Hymenaeus erat et felicioris vitae acclamatio, p. 495 a.
Vnde dictus, ibidem.
Hymnus, qualis fuerit, quem canebant manipulorum victores, p. 502 b.

I.

Ignis, flamma, ardor, incendium amantibus tribuuntur, p. 168 b et 169 a.
Imago, vnde dicta, p. 342 a.
Imitatio Homerica duplex, p. 292 b.
Infanti quando imponebatur nomen? quo nomine dies ille dictus? item, quae dona illi oblata? cuiusmodi nomina imposita? p. 20 b.
Inferiarum nomine quae continentur, p. 121 a.
Instrumenta, quibus inopes victum quaeritauerant, ad meliorem euecti fortunam, diis consecrare solent, p. 473 b.
Inuenio pro adipiscor, p. 272 a.
Ἰούπιδος, p. 45 b.
Itys, quis, p. 312 a.
Iupiter, Seruator dictus, p. 471 a. b.

L.

Labrum, p. 48 a. b.
Lac offerebatur mortuis, p. 121 a.
Lac pingue, p. 328 b.
Lachrymare prae gaudio, prae moerore, quae causa, p. 461 a. b.
Lactis vsus in sacrificiis, p. 210 a. b.
Lamon, pastoris nomen, vnde dicatur: qui praeterea hoc nomine appellati, p. 35 a.
Lampis, nomen pastoris, vnde dictus, p. 412 b.
Lares praestites vocati, p. 432 b.
Leaena pro catulis pugnans, p. 44 b.
Lecto in eodem accumbere, p. 318 a.
Λιπιδωτὰ, p. 110 a.
Λίσβος, vnde dicta, p. 4 b.
Lesbus, male audiit, ibidem a.
Lex aduersus locustas, p. 41 a.
Ligurio a *λιγυρὸς*, p. 439 a. b.
Liquefieri per metaphoram de voluptatibus dicitur, p. 316 a.
Lityersa, Midae filius, p. 506 b.
ab Hercule interfectus, p. 507 a.
Locustae pernicioſae: earum descriptio, p. 40 a. b.
Longuriones, p. 2 a.
Longus, nomen auctoris pastoralium, p. 2 a.
Stilum eius non nouerant quidam librorum censores, p. 4 a.
Lorica hamata, plumata, p. 110 b. et 111 a.
Lucus antiquis sacer, p. 5 b.
Lupi ex ore seruatus, p. 66 a.

Digitized by Google

Lupus famelicus, p. 43 b.
rapinae addictus, p. 44 a.
Luscinia, vnde dicta, p. 150 b.
Λυκάμβεις, p. 322 a.
Lycurgus vinctus, p. 400 b.
Lyra, cithara, instrumenta vrbanorum erant, p. 108 a.

M.

Mala in somniis rem veneream portendunt, p. 79 b.
Mali ἀγλαόκαρπος Graecis dicuntur; p. 388 b.
Malis se inuicem petere, amantium est, p. 78 b.
Malis ludere amicitiae symbolum, p. 80 a.
Malum amoris symbolum, 79 a.
Est in praesidio Veneris, ibidem.
Manum osculandam prehendere, humilitatis nota, p. 442 a.
Manus a tergo ligabantur captiuis, p. 188 b.
Manus porrigere, signum beneuolentiae, p. 149 a.
Marsyae fabula, p. 416 a. seq.
Matres apud Graecos solent δαδοῦχοι, h. e. faces praeferre in nuptiis, p. 514 b.
Μαθήματα, quid, p. 26 a.
Mel insanioſum, p. 84 b.
Μελίδες, quaenam et vnde dictae, p. 344 b.
Melle loco sachari vsi sunt veteres, p. 84 a.
Μίλαξ, quid, p. 252 b.
Mensam vacuam tollere nefas, p. 295 b. et 296 a.
Tres mensae apud veteres, p. 299 a. b.
Item quae secundae mensae, ibidem a.
In secunda mensa maiora adhibebantur pocula, p. 298 a.
Mercurio euntes cubitum libabant, p. 495 b.
Μεσαμπέλιος, p. 431 a.
Messorum cantilena, p. 506 b.
Μετίωρος νοῦς, p. 218 b.
Methymna, p. 265 b.
Μνᾶσθαι, p. 358 a.
Mitra, quid, vnde dicta, p. 29 b.
Μιτυλήνη, quid, vnde dicta, 10 a.
Modula, p. 349 a.
Monimenta, monumenta, 16 b.
Quam variis nominibus appellentur, ibid. cur veteres addiderint illa expositis, p. 17 a.
Moribundi futura praedicere solent, p. 104 a. b.
Mors, quae aquis infertur, animae exitial. habebatur, 227 a.
Mortui sepeliendi, p. 117 a.
Mulierum nomina, a floribus, herbis, arboribus deducta, p. 34 b. et 500 b.
Mulieris aspectus telum est, p. 83 b.
Musica epulis adhibita, p. 300 a.

Digitized by Google

Mpfica inter paſtores primum nata, p. 348 a. b.
Μύρτα, p. 504 a.
Μυρτάλη, vnde, p. 296 a.
Myrtus ſacra Veneri, p. 148 b.

N.

Napeae, p. 6 b.
Νάπη, p. 308 a.
Narciſſo adamata nympha Echo, p. 164 b.
Nauis praetoria, p. 228 a. b.
Nauis cum auibus collata, 387 a.
Neceſſitas omnia docuit, 112 b.
Noctua, nbctis domina dicta, p. 516 a.
Cur antiquitas Aeſculapio noctuam appinxerit, ib. b.
Eſtque noctua victoriae ſignum, prudentiae ſimulacrum, ibidem.
Nudare corpora laſciuorum eſt, p. 318 a.
Numa Pompilius dolo cepit Faunum atque Picum, p. 489 a.
Νύμφη, quid, vnde dicta, p. 5 b.
Nymphae ἐπιμηλίδες, p. 261 b.
Nymphae pro ſtatuis, et ipſarum imaginibus, p. 503 b.
nudis incedebant pedibus, p. 24 a.
illarum brachia ad vſque humeros nuda, ibidem.

O.

Ocreis in bello quomodo vſi ſint veteres, p. 111 b.
Oculos in terram deiicere, verecundiae ſignum, p. 436 a. b.
Oop, p. 341 a.
Orgia Bacchi celebrata clamoribus, p. 310 b.
Ὀργυιὰ, p. 45 a.
Ornatrices quae, p. 81 a.
Ὡς ἔχει, p. 329 a.
Oſculum, quid, p. 52 b.
Oſculis vis quaedam ineſt arcana, p. 71 b.
Oſculum cor ferit, p. 53 a. b.
Oſculabantur olim comam, caput, pectus, oculos, p. 334 a. b.
Ὀστέϊδες, p. 181 a. b.
Ὀξύη, Ὀξύα, p. 296 a. b.

P.

Paederaſtes, p. 426 a. b.
Παλάθη, p. 336 a.
Palumbes paſtoribus acceptus, p. 92 a.
Pan amauit Pityn, p. 163 b.
Dicitur libidinoſus, ib. a.
Pan et Boreas corriuales, 162 b.
Pan, bellator, p. 214 a.
Muſicus, p. 215 b. et 216 a.
Primus calamos coniunxit, p. 42 a. et 249 a.
Pan, paſtorum numen, ſemicaper, p. 163 a.
Offerebatur illi hireus coleatus, p. 216 a.
Panicus terror, p. 222 b.
Panis deſcriptio, p. 200 a. et 215 a. b.
Paradiſus, p. 177 a.

Digitized by Google

Parasiti, quales seculo priori, quales posteriori, p. 421 b. et 422 a b.
Ventres dicti, p. 425 b.
Paridis iudicium, p. 390 b.
Pastores legare amicis fistulas solent, p. 107 a.
Pastor Hispanus omnes concentus, et sonos accurate aemulabatur, p. 348 b.
Pastorum tria genera, imo plura, p. 3 b.
Patratio, p. 176 a.
Patrimi et matrimi qui, 514 a.
Pax praeferenda bello, 272 a. b.
Paedico, p. 426 a.
Πᾶτμα, quid, p. 100 a.
Penthei fabula, p. 401 a.
Perdicum natura, p. 146 a. b.
Perdices dolosae, p. 147 a. b.
Periscelis, quid sit, et vnde dicatur, p. 31 b.
Persarum veneratio regum, p. 296 a. b.
Pes vel crus perdicis, p. 146 b.
Phalangia, vbi attigerint hominem, a mente alienant, 71 b.
Φάττα, p. 285 a.
Phileta, nomen pastoris, 243 b.
Item nomen poetae, qui, ne raperetur a vento, plumbum gestare solebat, p. 244 a.
Φρυαττόμενος, p. 126 a.
Pinus sacra Pani, p. 163 b.
Pisces saxatiles, p. 180 a.
Pityn amauit Pan, p. 163 b.
Pitys mutata in pinum, ibidem.
Πλίσδω, vnde dictum, et quid sit, p. 395 a. b.
Pocula capaciora adhibita in mensa secunda, p. 297 a. b.
Poetae implorant Musas, p. 9 a.
Πομπικὰ, p. 3 b.
Πόρον χρυσῆ, p. 15 b.
Πόσον πιεῖσθαι, p. 241 a.
Praetoria nauis, p. 288 a. b.
Pronubae quae, p. 513 a.
Propinqui ad exequias venire debent, p. 116 b.
Προτροφήματα, p. 311 b.
Προξενῶ, p. 359 b.
Ψάρος, p. 198 a.
Purpura quid, res magni pretii, p. 15 a.

R.

Ramos sociare, p. 398 a.
Remos attollere, p. 338 a.
Reno, p. 139 a.
Retinacula, p. 101 a.
Rhode, nomen mulieris, vnde dicatur, p. 500 a.
Rosae credebantur habere vim quandam conciliandi amorem, p. 353 b.
Rosae laus, p. 354 b.
Rustici hyberno tempore conuiuia agitant, p. 279 a.
Rusticorum vita felix et laus eius, p. 502 b.

Sal-

Digitized by Google

S.

Saltatio in honorem Bacchi, p. 253 a.

Saltator omnia gestibus exprimens, p. 254 b. et 255 a.

Satyrorum et Silenorum gestamen fuit pellis hinnuli, p. 76 a.

Satyri Epistatae Bacchi, p. 136 a. b. vnde nomen habeant, ibidem.

Σκαφίδιε, p. 404 b.

Scommata apud quos olim in vsu, quomodo exercenda, p. 508 a.

Σκίπος, p. 445 b.

Scipionum cognomen vnde, p. 468 b.

Semele, mater Bacchi, p. 400 a.

Semicanus, p. 431 a.

Senes loquaces, p. 242 a.

Sepulchra floribus ornant, p. 118 b.

Cur serta amaranthi addita. p. 119 a.

Sepulturae vbique gentium honos tributus, p. 115 b.

Sepulchri honor adamatis bestiis exhibitus, p. 454 a. b. et p. 455 a. b.

Sepulchris imponebantur, quae defunctis in vita maxime fuerant cara, p. 120 a.

Sepultura est mortuorum honor, p. 115 b.

Sepulchrum, quo maius, eo honestius, p. 117 b.

Iniicere terram cadaueribus, variis modis Graeci ac Latini dixerunt, p. 118 a.

Sepulchri modus, et mensura, ibidem b.

Seruus, quod nomen est, nihil habet, p. 382 b.

Σισύρα, p. 139 a.

Σίττα, quid, p. 69 a.

Sol occidere dicitur miseratque infelicibus, p. 281 b.

Σωφροσύνη, nomen mulieris, p. 461. a.

Σώραχος, p. 132 a.

Σῶρον, p. 500.

Σπαργάνοις, nobiliores a plebeiis distinguebantur, p. 7.

Σφιγγᾶν, p. 315 a. b.

Sponsa ad lectum deducebatur, inque eo a foeminis collocabatur, p. 511 a.

Sponsis ad thalamum deductis, et in eo collocatis, cur ad fores alta voce cecinerint, 115 a.

Stadium, quid, p. 245 a.

Statuae coronabantur, p. 312 a.

Στέλος, p. 203 a.

Sturnus, p. 198 a. b.

Suspendere, de re sacra dicitur, p. 125 b.

T.

Telestes, saltator eximius, p. 244 b.

Digitized by Google

Θάλαμος, quid et vnde dictus, p. 512 a.
Thales, irrisus, p. 47 a.
Θίρμος, p. 419 b.
Thymus et thymum, p. 107 a. b.
Tibiae maiores sacris, minores ταῖς ὠφελίαις, conuiuiis adhibitae, p. 244 b.
Tibiae nuptiales, p. 55 b.
Tityrus, pastoris filii nomen, vnde dictus, p. 240. a. b.
Vulgo pastorum famuli hoc nomine notantur, ibidem.
To[illegible], vnde dictus, p. 505 a.
Super toris etiam epulabantur, ibidem b.
Tribula, et tribulum, quid, p. 375 a.
eius loco flagellis hodie vtuntur, ibidem.
Dauid tribulis vsus est ad plectendos homines, ibidem b.
Trierarchia, magna dignitas apud Athenienses, p. 499 b.
Est munus publicum et sumptuosum, ibidem a.
Trierarchus fuit pater Demosthenis, p. 499 b.
Triturandi modus, iumentis inactis, p. 378 a.
Tunica quadrata fibula constricta, p. 460 b.
Turdorum tria genera, p. 284 b.

V.

Veneris simulachrum, p. 79 b.
Venus, grata; dulcis, p. 320 a.
Eius dulcedinem amor in coniugio conglutinatur, ibidem.
Vento destitutus remos adhibe, p. 236 b.
Vestalium virginum constupratarum supplicium, p. 467 b.
Vestimenta lacerare, et disrumpere doloris et summae indignationis indicium, p. 414 a.
Vestis virum ornat, p. 486 b.
Viam ire, p. 310 b.
Vicini in pretio, p. 380 a. et 381 a. b.
Videre, quod ante pedes, p. 46 b.
Vinum, amoris pabulum, p. 430 b.
Lac Veneris, p. 259 a.
Vinum Lesbium antiquis in pretio erat, p. 424 a.
Vinum nouum non gustabant Romani, neque fruges nondum libatis sacerdoti primitiis, p. 240 a.
Vinum nouum, quando gustarint veteres, p. 134 a.
Vinum animum inflammat, et reddit hominem audaciorem, p. 258 a. b.
Vita vitalis, p. 441 b.
Violae duplices, p. 144 a. b.
Vlmi cortex, vim contrahendi habet, p. 65 a.
Vnus aliquis, p. 305 b.
Vocis calendarum deriuatio, p. 411 b.
Vulnera, aqua abluebant veteres, p. 64 a.
Vuae, vel ollares, vel pensiles, p. 408 a.

Z.

Zona, quid, p. 25 a.
Erat in mundo muliebri, ib.

VITEMBERGAE
LITTERIS C. C. DÜRRII ACAD. A TYPIS

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

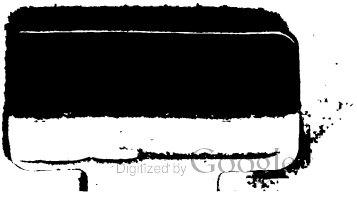

Digitized by Google